

ΠΑΛΙΟΥΡΙΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

BK
7/7

ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Αριθ. εισ. 132420

ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ ΜΕΝ ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Υ Π Ο

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΙΟΥΡΙΤΟΥ

Διδασκάλου τοῦ ἐν Λιβόρνῳ Ἑλληνομασεία

Προσφωνηθεῖσα δὲ

Τῇ ΠΑΝΕΝΤΙΜῶ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΙ

Τῶν ἐν αὐτῇ τῇ Πόλει

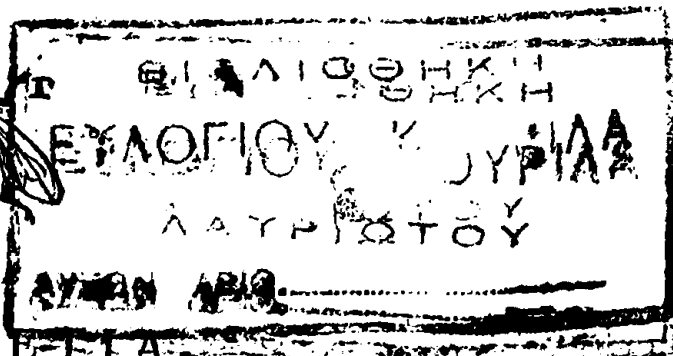
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐπιθεωρηθεῖσα παρὰ τῷ Συγγραφέως.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

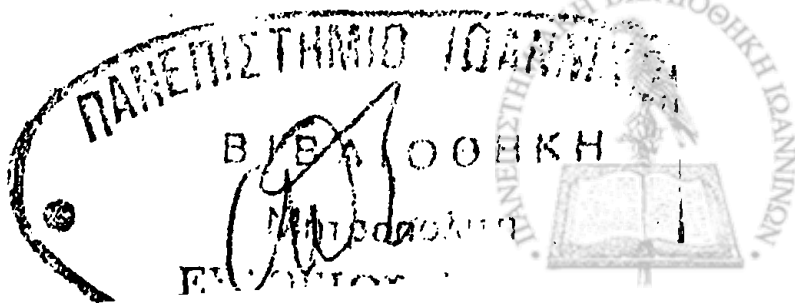
Ἐπισασία καὶ διορθώσει Σ. Β.

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ.

Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἔξ Ἰωαννίνων.

1815.

ΚΑΤΟΧΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΣΤΟΙΧΙΑ

ΚΑΤΟΧΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΚΑΤΟΧΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

„ **Ι**σοείης δὲ μελέτω ὦ παῖ,
 „ Οὐ γὰρ μόνον σέο, καὶ τὸν βίον εὐκλέα καὶ
 „ ἐπὶ πολλὰ χησίμον ἐς ἀνθρωπίνην μοίρην
 „ ἐπιτελέσει, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ὀξυτέρην καὶ
 „ πηλαυγεσέρην.

Ἰπποκράτης.

]
 λ
 π
 ρ
 κ
 α
 π
 ο
 ρ
 ρ
 ο
 ς
 ,
 ἐ
 π
 ἰ
 Ἡ
 ο
 ,
 ἀ
 γ
 ο
 ρ
 ἰ
 σ
 τ
 ἰ
 δ
 ο
 ς
 Μ
 ι
 λ
 ἰ
 τ
 ἰ
 κ
 ἰ
 ο
 ῦ
 ς
 ,
 ἔ
 σ
 τ
 ἔ
 ς
 τ
 ἰ
 ο
 ῦ
 ς
 .

ΤΗ ΤΙΜΙΩΤΑΤΗ
 ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΙ
 ΤΩΝ ΕΝ ΛΙΒΟΡΝΩ
 ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΕΜΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΙΔΙ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΟΥΡΙΑΝ

ΛΕΥΚΟΥ

ΑΥΘΟΥ ΑΡΙΘ.

Ἦν ποτε καιρὸς, ὃ Εὐγερεῖς Ἑλ-
 λιώων Ἀπόγομοι, ὅτε ἡ κοινὴ Μή-
 τηρ ἡμῶν Ἑλλάς, Μητήρ ἀπάντων ἀν-
 θρώπων ἐφομίζετο, Σοφίας οἶκημα ἐ-
 καλεῖτο, Μουσῶν καλιὰ ὠμομάζετο,
 ἀνθρωπίνης ἐπισημῆς ταμείου ἐλέγε-
 το, ἔ παῖ ὅ, τι ἀπ' εἴποι τις ἱερόν ἔ
 σοφὸν ὄνομα αὐτῇ ἐδίδετο. Ἦν και-
 ρὸς, ὅτε Ἀπόλλων μετ' Μουσῶν
 ἐπὶ τῷ Ἑλικῶνος καὶ Παρμασῶ τῆς
 Ἠσίοδος, Πηιδάρης, ἔ ἄλλης τοιούτους
 ἀφαιδμήτους τὴν ἰδίαν ἐπισημίω ἐ-
 δίδασκεν, Ἄρης δὲ καὶ Παλλὰς τοὺς
 Μιλτιάδας, Θεμισοκλεῖς, ἔ Ἀεισί-
 δας, εἰς Μαραθῶνα, καὶ Σαλαμίνα
 ἐστεφάμεν ἰώ, λέγω, καιρὸς, ὅτε ἀ-
 πὸ πάσης γῆς οἱ ἀνθρώποι ἐπὶ τῷ
 Ἑλ-

Ἐλλάδα πρέχοντες, τὰ μάματα τῆς
 ἀνθρώπινης γνώσεως ἤρουν· ἐπειδὴ δὲ
 δεῖ ἄλλο τότε ἢ Ἑλλάς, παρὰ σο-
 φίας, ἀνδρίας, καὶ ἀρετῶν, ὡς πη-
 γὴ πολυκρήνος καὶ πολυχάμων ἀέ-
 βλου· ἀλλὰ φεῦ τῆ βασικῆς δαίμο-
 ρος! δειμὸς καὶ καυσώδης πρῶσας ἄ-
 ρεμος ἐκ τῆς ξηροτάτων ἐρήμων, πάντα
 ταῦτα τὰ καλά ὡς ἀπὸν ἕασιμα κα-
 τεξήραμε, καὶ τῶν μετὰ πηγῶν τῆς Σο-
 φίας ἐπὶ τὸν λειμῶνα τῆς ἐν ἀνθρώποις
 χαρίτων ὀπωροφυλάκιον Ἐθρῶν ἐ-
 ποίησε, τοὺς δὲ ἡοὺς αὐτῆς τῆδε κα-
 κείσε διεσκόρπισε, παρ' ἄλλων ἐπὶ ἄλ-
 λοις ζητοῦντας, ὡς αὐτοὶ κληρονόμοι
 γνήσιοι ἐγεμνήθησαν. Ἄλλ' ὃ φύσει
 ἔγκειται τιμῆ, λέγει τις, ἀδυνατῆσι τύ-
 χης προσβολαὶ τελείως ἢ ἀποσβύσω-
 σι· καὶ τε πρὸς καιρὸν φανῆ μαραι-
 νόμενον, ἀναθάλλει πάλιν καὶ λαμ-
 πρότερον γίγνεται· καὶ ὡς περ ἐπὶ δει-
 δρῶν πολυφύλλον καὶ ἀγλαόκαρπον,
 ἐὰν τὰς ρίζας ἔχη βαθείας, ἐπὶ εἰς γό-
 ριμον γλῶν ἐμπεφυτάμενας, καὶ ἀέ-
 ρος σφοδρὸς πρῶσας, τὰ φύλλα τῆς
 καταβάλλη, καὶ κλώμενος ἐπίοτε ἀπο-
 ξη-

Ξηραίμων, διακοπῶν, καὶ ἄργιται μὰ
προξερῆσιν διώεται, ὅχι ὅμως ἐ παμ-
τελῆ ἀπομέκρωσι μὰ ἐπιφέρῃ ἰαχίαι·
ἀλλὰ τῆτο πάλιν ἀφ' ἑαυτῆ ἀβαβλα-
γαίαι, ἐ πρυφεράς ἐκ τῆς ρίζῶν τοὺς
κλώμους ἀπαπέμπον, μείζονα ἐ πρυ-
φερώτερον τὸν καρπὸν ὑπόχεται.

Οὕτω ἐ ἡ Ἑλλάς φύσει Μισῶν ἐ
Μαθησεως κατοικία γεμνηθεῖσα, ἀμ
ἐ πρὸς καιρὸν ὑπὸ τῆς δειμῆς τῆ και-
ρῶ μεταβολῆς ἀκαρπος καὶ ἔρημος τῆς
τῆ Κόσμου χαρίτων ἐ καλῶν διὰ τῶ
τῆτων γέρησιμ ἐφαίη, μὲν πάλιν ἀ-
τῆ ἀφ' ἑαυτῆς μ' ἀβαλάβη, ἐ τῶ κα-
τοικίαιμ τούτων μομιμωτέραμ ἐ ἀσφα-
λεστέραμ μὰ κτίζη ἤρξατο, ἐ τὰς ἐκ
τῆτων Ἀρετὰς λαμπροτέρας, τηλαυγε-
γέρας ἐ δαψιλεσέρας ὑπόχεται. Οὐ
γὼ δὴ ἡ Ἑλλάς Αἴγυπτος, εἰς τῶ ἐ-
πιγροφῶν τὰ καλὰ ἐκ ἔχουσι, ἀλλ'
ὅσομ σφοδρὰ καὶ δειμῆ τῆ πράματος
ἡ ὄρμη κατ' αὐτῆς ἐγέμετο, ὡς ἐ παμ-
τελῆ τὸν ἀφαισιμὸν αὐτῆς ἐπηπεί-
λει, τῆστομ παρ' ἐλπίδα πάντων γεμ-
μαίως ἀπτέση, ἐ οὐδεμίαιμ ἔσιώδη ἀλ-
λοίωσιμ, ἢ οὕτως εἶπω, ὑπέμεμεν,
(τῶ

(τὴν γὰρ Ὀρθοδοξίαν αὐτὴ ἀκεραίως φυλάττει, καθ' ἣν λάμπουσα, ἐκ παῶσιν καιροτομίαν ἀποδιώκουσα, γνήσια θυγάτηρ ἐκ κληρονόμος τῆς Ἀποστολικῶν καὶ Πατρικῶν Παραδόσεων γινώσκεται,) ἀλλὰ ἐπεὶ ὅ,τι τῆς ἑξῆς καλῶν αὐτῆς ὑπὸ τῆς τοῦ καιροῦ μεταβολῆς ἠμαυρώθη, τοῦτο μὲν ἀνακρίσει, καὶ μετὰ ἀποικτὰς ἀγκάλας ἀνακαλεῖ.

Νῦν πάλιν ἡ Ἑλλὰς ὅσημέραι τὰς ἡμέρας αὐτῆς εἰς τὰ πανταχῶς μέρη πέμπουσα, ὡς ἄλλους Σόλομας, Λυκούργους, καὶ Πλάτωνα, παραγγέλλει, ἵνα ἀποσυμάξωσι μετὰ ὅσα τῆς καλῶν αὐτῆς ἀρμόζουσι, τὰ δὲ ψυχόλεθρα καὶ βλαπτικὰ ἀπορρίπτουτες μὲν λέγωσιν·
 „ Ἑλλάδι ταῦτ' ἀποίκεια· καὶ ἡ δὲ

„ Θεός

„ Ἄγγελος ὡς ἱεραὸν σώζειν γινώσκων Ἑλλάδος ἦκε.

Καὶ οὐ μόνον μὲν οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι ὄντες τοῦτον τὸν θεῖον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν σιμύλαρον ἔρωτα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπανταχοῦ γῆς ἀποικοὶ αὐτῆς διὰ τοῦτον γνήσια τέκνα αὐτῆς

γινώ-

γρωρίζονται, ἔ παρτί τρόπω εἰς βελ-
 τίωσιν αὐτῆς ἀγωνίζονται. Οἱ Ἕλλη-
 νες γὰρ ὅπως ἔ ἀπ' ὧσι, τὸν αὐτὸν τῆς
 Ἑλληνικῆς Εὐγενείας χαρακτῆρα φυ-
 λάττεσι· καὶ ἀπ' εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς
 ἀρεθῶσιν, ὁ πρῶτος ἔ κύριος σκο-
 πὸς ἐκ τῆς καρδίας αὐτῆς δεξιὰ δὲ ὄξαι-
 φεται, ἀλλ' ἕκαστος πρὸς τὴν Μητέ-
 ρα καὶ Πατρίδα ἀφορᾷ, καὶ πάντα
 ἐπ' ἀγαθῶ αὐτῆς ἐμεργεῖ καὶ πράτ-
 τει· Ἑλλήνων γὰρ τὸ Φιλοπάτριδες
 εἶναι ξεχωριστὸν ἰδίωμα, καὶ δι' αὐ-
 τοὺς ὁ ἱερός ἐκείνος ἐλέχθη λόγος·
 „Μάχου ὑπὲρ Πίστεως ἔ Πατρίδος“
 ὡσπερ ἔ Ἑμεῖς Ἐρτιμότατοι, τὸν ἐμ-
 δόμυχον ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ τῆς βελ-
 τίωσεως αὐτῆς ἔργοις μᾶλλον, ἢ λό-
 γοις δεικνύετε. Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὰς
 καθ' ἡμέραν σιδηρομας καὶ βοηθείας,
 ἃς ἡ τιμία Ἀδελφότης Ἑμῶν εἰς ἀ-
 μακροφισμὸν ἔ ἀπάρρῳσιν τῆς Γένεως ἡ-
 μῶν ἀφθόρως ἐπιχορηγεῖ; Τίς δεξιὰ ἡ-
 ξάρει τὰς σιδηρομας καὶ παρακινήσεις
 εἰς Ἐκδοσιν μέων ἔ ὠφελίμων τῆ Ἑλ-
 λάδι Βιβλίων; Δεξιὰ εἶναι ὁ σκοπὸς
 μὲ ἐρταῦθα μ' ἀμ' ἀφέρω ἔ τὰς χειρια-
 μι-

μικὰς ἔξ θεοφιλεῖς ἀρετὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἡ ἐν Χριστῷ ὑμῶν Ἀδελφότης λάμπει· σιωπῶ τὰς πρὸς τὰς δυστυχουῦντας Ἑλλήνας βοηθείας, τὰς ἐλεημοσιύας, ἔξ πρὸ πάντων τὸν ἱερὸν δεσμόν τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, μὲ τὴν ὁποίαν ἐφοῦται, ἔξ παρὰ πάντων, ὡς ἔξ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀλλογενέσι, ἐπαιεῖται, ζηλοῦται, ἔξ θαυμάζεται ἡ Ἀδελφότης τῶν ἐν Λιβόρρω Γραικῶν· ἐν μόνον ἐγὼ λέγω, ὃ καὶ τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι δηλαδὴ ἡ Τιμία ὑμῶν Ἀδελφότης καταφύγιον εἶμαι τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι ἐπ' ἀγαθῆς τῆς Ἑλλάδος τὸν κατὰ Φιλοσοφίαν δρόμον εἰς τὴν Εὐρώπῃ βαδίζουσιν, ἢ αἱ πλείους Ἀκαδημίαι εἰσὶ πλήρεις τῆς ὑφ' ὑμῶν πρεφομενῶν ἔξ βοηθητικῶν μαθητῶν.

Ἀλλὰ ἔξ ἐκείνοις, ὅσοι τοῦτομ τὸν δρόμον μ' ἀκολουθήσωσι δεῦρ' ἔρχονται, τὴν μητρικὴν δὲ γλῶσσαν ὅπως ἐπιθυμοῦσι μὰ μάθωσιν, ἐμὲ χειραγωγὸν αὐτοῖς ἀποκατετήσατε καὶ συνεργὸν πρὸς τὰς γερμαῖκας σκοπὰς ὑμῶν ἀπεδείξατε, καὶ θυγατέρα Ἑλλάδος

τ
σ
τ
σ
Ι
ε
ω
χ
μ
Π
μ
μ
δ
α
ε
π
κ
μ
μ
Δ
ε
μ
μ
τ
σ
σ
κ
α
υ
π
π
μ

ἐκκρύξατε. Τάτω δὲ τῷ μεγέθει τῆς
παρ' Ἑμῶν τιμῆς καὶ γὰρ ἐπαρδείσα, γὰρ
σωεσφέρωτι τῆ ὑμετέρα προθυμία εἰς
τινὴ τῆς Μητρὸς ἔ Πατρίδος βελτίω-
σιν ἐφιλοτιμήθην· ὅθεν δὴ καὶ τινὴ
Ἐπιτομῶν ταύτην τῆς τῶν Προγόνων
ἡμῶν Ἑλληνῶν Ἱστορίας γὰρ σωεραφί-
σω προεθυμήθην· ἢ καὶ ὡς ἀπαρ-
χὴν ἢ θυγάτηρ μὲ θάρραλαίου φρό-
νημα Ἑμῶν τοῖς ἡμέτεροι Πατράσι ἔ
Προσάταις με ἀγατίθην, ὡς παρ' Ἑ-
μῶν ἔ δι' Ἑμῶν πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν
ἀγοίας ἀξιωθῆσομεν· ἐπειδὴ οὐδὲ
αὐτὴ ξείνων ἢ βαρβάρων γενῶν ἔργα
ἐπαγγέλλεται, ἀλλὰ τῶν Προγόνων
ἡμῶν τὰς ἀρετὰς ἔ τὰ κατορθώματα
γὰρ κηρύξῃ ἔ ἢ ἀγαμνήσῃ ἔρχεται.

Δέξασθε τοίνυν αὐτὴν, ὡς ἐνδό-
ξων Προγόνων ἐνδοξοὶ Γόμοι, ἡμέ-
μεῖ τῷ προσώπῳ, περιθάλατε, καὶ
συρήσατε αὐτὴν ὡς μεοφαρῆ εἰς τινὴ
καθωμιλημενὴν διάλεκτον οὖσαν, καὶ
ὑπὸ πρωτοτοκῆς Μητρὸς γεννηθεῖσαν,
ἢ τις δὲ θέλει εἶναι ἀνωφελὴς καὶ
παρτὶ τῷ Γένει, ἔ τοῖς Τέκνοις Ἑ-
μῶν, ὅσα εἰς τινὴ ξείνων ταύτην γινῶ
διά-

διάγουσι· ὃ γὰρ μικρὸν εἰς κτήσιμ ἀρε-
 τῆς συμβάλλεται τοῖς μέοις ἕ τὸ προ-
 γορικὰς εἶδεῖν ἀρετὰς, κτ' τὸν λέ-
 γοντα.

Τῆς Πατρικῆς Ἑμῶν Εὐμοίας

Ἡ Ἑλληνικὴ Σχολὴ
 ἕ Ἑμετέρα θυγάτηρ.

I
 να
 αἰς
 πολ
 βα
 τα
 κόν
 τῆς
 ἐκεί
 ἕ
 σάθη
 λέ. i
 ἕθα
 τητα
 γνωί
 Πάου
 τῆν χη
 σὺν τοῖ
 σων.

ΤΟΙΣ

Τ Ο Ι Σ

Ε Ν Τ Ε Υ Ξ Ο Μ Ε Ν Ο Ι Σ

Ε Λ Λ Η Σ Ι

Κ Α Ι Φ Ι Λ Ε Λ Λ Η Σ Ι Ν .

Αν ἡ τῆς Ἰσοείας ἀπλῶς ἀνάγνωσις ἀναγκαιοτάτη καὶ ὠφελιμωτάτη παρὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων κρίνεται, Φίλτατοι Ἀναγνώσαι, πολλῶ μᾶλλον ὅταν ἡ Ἰσοεία ἀλλογενῶν καὶ βαρβάρων Ἐθνῶν ἦθῃ καὶ ἔθιμα δεῡ διηγῆται, ἀλλὰ τῶν πατέρων πρὸς τοὺς υἱὸς ὡς δι' εἰκόνας διὰ τῆς γραφῆς ἐκθέτει καὶ παρασαίνει τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ κατορθώματα, καὶ πρὸς τὸν ἐκείνων ζῆλον τέτους ἐρεθίζει καὶ παρορμαῖ.

Ὁμολογούμενον εἶναι, ὅτι καὶ ἄλλα Γεῦη ἐσάθῃσαν ποτὲ περὶ φημα εἰς τὸν Κόσμον, ἀλλὰ ἢ διὰ τὴν μεγαλοπρέπειάν των καὶ τρυφήν ἐθαυμάσθῃσαν, ἢ διὰ τὴν μετ' ἀνδρίας ὠμότητα ἐξεχωείσθῃσαν, ἢ δι' ἄλλό τι τοιοῦτον ἐγνωείσθῃσαν. Οἱ Ἕλληνας δὲ, οἱ ἡμέτεροι Πρόγονοι, διὰ τὴν Σοφίαν των ἐδοξάσθῃσαν, διὰ τὴν χρησότητα τῶν ἠθῶν των ἐμακαρίσθῃσαν, καὶ συντόμως διὰ τὰς ἀρετὰς των ἀπεθανατίσθῃσαν. Ἐπειδὴ ὅτε παῦν σχεδὸν τῆς γῆς τὸ πρό-

σω-

σωπον ὑπὸ τῆς δεινῆς ζόφου τῆς ἀμαθίας καὶ βαρβαρότητος ἐπεκλύζετο, τότε ἡ Ἑλλάς ἔλαμπε μὲν τὸ φῶς τῆς Σοφίας καὶ τῆς Ἐπιστημῶν ὅτε ὅλη ἡ ἀνθρωπότης τὸ δίκαιον τῆς ἀνθρωπότητος μὴ γυνεῖζεσα, θήραμα τῆς φιλοδοξίας καὶ ὠμότητος μερικῶν ἐγένετο, τότε οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τῆς Νόμου τῆς εὐνομίας καὶ δικαιοσύνης, τῆς γλυκεῖς τῆς ἐλευθερίας καρπὸς ἀπελάμβανον, καὶ τὸ παράδειγμα ὄλων ἐκείνων, οἱ τινες ὡς ζῶα λογικὰ ἐπὶ τὴν σφαῖραν ταύτην νὰ ζῶσι θέλουσιν, ἐγένοντο ὅτε λέγω ἡ Ἀσία ἅπασα ὑπὸ τὰς αὐοήτας ὀρμὰς καὶ θελήσεις εὐὸς αὐοήτης ἔσενε, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς γῆς ἐπαπειλεῖτο, τότε ἡ μικρὰ τῆς Ἑλλάδος ἔκτασις εἰς τῆς φιλοδόξου αὐτῆς σκοπὸς αὐτέση, καὶ τῆς λοιπῆς κόσμου σωτῆρ καὶ ἐλευθερωτῆς ἐγένετο. Μαρτυροῦσι, φίλτατοι Ἀναγνώσαι, ὁ Ἑλλησποντος σιδηροδέσιμος, ὁ Ἄθων διακεκομμένος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὴν δυσυχίαν τοῦ τότε, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀνθρωπίνου γένους. Κηρύττουσιν ὁ Μαραθῶν, ἡ Σαλαμῖν, καὶ αἱ Θερμοπύλαι τὴν τότε ἐν τῆ πατείδι ἡμῶν βασιλεύσαν ἀνδρίαν, γενναιότητα, καὶ ἐλευθερίαν. Ταῦτα τὰ ὀνόματα, ὅλα τὰ σήμερον φιλόσοφα Γεῖη ἐκπλήττονται καὶ θαυμάζουσι, καὶ ὑπὸ τῆς ἐκπλήξεως, ὡς ὑπὸ τινος ἀνάγκης ὠθέμενα, εἰς ἐπίσκεψιν καὶ θεωρίαν τῶν τόπων ἐκείνων ὀσημέραι τρέχουσιν. Οἱ Θεμισοκλεῖς, οἱ Ἀεσιθεῖσαι, οἱ Κίμωνες, οἱ Δεωνίδαι, καὶ ὁ

λος

λος ὁ ἄλλος αἰαεΐθρητος Χορὸς Πατέρων, καὶ
 Συγγενῶν ἡμῶν τρομάζουσι, καὶ εὐθυσιασμὸν
 μέγαν εἰς ὅλων τῶν Γενῶν τὰς πολεμάρχους
 καὶ στρατηγὸς ἐμποιοῦσιν. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σπάρ-
 τη, καὶ αἱ Θῆβαι ἄχρι τῆς σήμερον εἶναι τὸ
 παράδειγμα ὅλων τῶν νῦν πεπολισμεύων καὶ
 πεπολιτευμεύων Ἑθνῶν, τόσον εἰς τὸ πολιτι-
 κόν, ὅσον καὶ εἰς τὸ πολεμικόν. Ὁ Ἄγγλος
 σεμνύνεται ὅτι εὐνοεῖ τὸν Θεκυδίδην, ὁ Γάλλ-
 ος καυχᾶται ὅτι μιμεῖται τὸν Ξενοφῶντα, καὶ
 τὰς Ἀθηναίους, ὁ Σκύθης ἀγαπᾷ τὴν ἀκὴν, ὡς
 ὁ Σπαρτιάτης, ἢ ταῦ, ἢ ἐπὶ ταῦ, καὶ ἄλ-
 λα Γεῦη ὁσημέραι ἀνὰ χεῖρας ἔχοντα τοὺς
 Θεκυδίδας, τὰς Ξενοφῶντας, τὰς Πλατάρχους,
 καὶ ἄλλους τοιάτους λαμπροὺς κήρυκας τῆς ποτὲ
 ἐν τῇ Πατειδί ἡμῶν εὐτυχίας, ἐκπλήττονται
 καὶ μὲ βαδύ σέβας προφέρουσι τὰ εὐδοξὰ ἐ-
 κείνα καὶ ἀθάνατα Ὀνόματα. Διὸ Ἰσορίας ἐφ'
 Ἰσορίαις, Συγγράμματα ἐπὶ Συγγράμμασι,
 καὶ ἐπαῖνος ἐπὶ ἐπαῖνοις καθ' ἑκάστην τῶν Ἑλ-
 λήνων, καὶ ἡμετέρων Προγόνων πλέκουσι καὶ συγ-
 γράφουσι, καὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς ἀρετῆς ἀ-
 πό τῶν Ἑλλήνων λαμβανόντες, εἰς τὰς ἀπα-
 λὰς τῶν παιδίων ψυχὰς ἀγωνίζονται νὰ ἐμ-
 φυτεύσωσι, καὶ καθεὶς δὲ παύει νὰ ἀναγινώ-
 σκη τὴν Ἑλληνικὴν Ἰσορίαν, καὶ ἀναγινώσκων
 νὰ θαυμάζη, καὶ θαυμάζων ἐκεῖνος μὲν ἐπαι-
 νεῖ, ἡμᾶς δὲ ἐλεεῖ. Οἱ Ἕλληνες δὲ, οἱ ἀ-
 πόγονοι, λέγω, τῶν Μιλτιάδου, τῶν Λεωνίδα,
 τῶν Ἐπαμεινώνου, καὶ ἄλλων τοιούτων, εἰ μόνου
 ἀ-

ἀγνοῶσι τὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Προπατόρων αὐτῶν. Οἱ νῦν Ἀθηναῖοι, οἱ Κεκροπίδαι, καὶ αὐτόχθονες, βλέποντες τὰ μικρὰ ἔτι λείψανα τῆς πατρίδος των, θαυμάζουσι καὶ ἐξίστανται, μὴ ἠξεύροντες τί παλαίποτε ἦσαν Ἀθηναῖοι. Οἱ Σπαρτιᾶται, καὶ οἱ Θηβαῖοι ὁρῶντες τὴν ἀπευκταίαν νῦν κατάσασίν των, νομίζουσιν ὅτι τοιαῦτα ἦσαν ἀπαρχῆς, καὶ ὅτε ἔξων ὁ Ἀγροσίλαος καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας αἱ πατρίδες των· καὶ τῆτο πόθεν; ἔχι βέβαια δι' ἄλλο, παρὰ διὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς λαμπρότητος τῶν Προγόνων. Ἡ δὲ ἀγνοία πόθεν; ἐκ τῆς ἐλείψεως τῶν τοιούτων ἐπωφελῶν τοῖς νῦν Ἑλλησι Βιβλίων. Πῶς; ἠθελε μοὶ ἀποκριθῆτις, οἱ Ἕλληνες ὑσερῶνται βιβλίων Ἰσραηλιῶν; Δεὴ ἔχουσιν αὐτοὶ τὰς Ἡροδότους, τὰς Θουκυδίδας, τὰς Ξενοφῶντας, τὰς Πλάτάρχας, καὶ ἄλλας τοιούτας ἀναειδημῆτας; Ναι, φίλτατε, εἶναι ἔτοι οἱ ἔνδοξοι κήρυκες τῆς Ἑλληνικῆς δόξης, ἀλλ' οἱ περισσότεροι τῶν νῦν Ἑλλήνων δεὴ τὰς ἔχουσιν· ἐπειδὴ εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἡ τῶν καιρῶν τούτων δυσυχία ἐμποδίζει νὰ ἀκολουθῆ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἱκανὸν καιρὸν, ὁ Ἡρόδοτος φαίνεται ὅτι ὁμιλεῖ ξένην τινα καὶ ἀνήκεστον διάλεκτον, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν Αἰθιοπικὴν· ὁ Θουκυδίδης χρειάζεται Διδασκάλους καὶ ἐξηγητὰς, ὁ Πλάταρχος δυσεύρετος, ὁ Διόδωρος ἀνήκεστος, καὶ ὅλοι σχεδὸν χρειάζονται ἐξόδων βαρυτάτων.

Αὕτη ἔν κατ' ἐμέ τῶν Ἰσραηλιῶν Βιβλίων

ἢ

ἡ σπαίσις κρατεῖ τὸ ποτὲ εὐκλεῆς τῶν Ἑλλήνων Γένος εἰς ἀγνοίαν· ἡ δὲ ἀγνοία τοσούτου κατεκχεύει αὐτὸ, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα Ἑλληνες, ὃ μόνον δεῦν θέλομεν νὰ δεχώμεθα, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὸ ἀκώμεν, δυσαρεσέμεθα· Ῥωμαῖοι δὲ καλέμενοι χαίρομεν, διὰ νὰ χαρακτηρίζωμεν καλλίτερον τὸ ὄνειδος τῆς δουλείας, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ῥώμης ὡς πατρικὴν τινα ἀρετὴν. Σύγγνωτε, φίλτατοι Ἀναγνώσται, αὐτὸ τὸ παρεκκεῖμένον με σκοπεῖ ἐκπίπτω· ἐπειδὴ εἰς τούτο μὲ προτρέπει ἡ παρῶσα κατάχρησις τῶν εἰς τὰ ἡμέτερα Σχολεία μαθημάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι παντελῶς ἀμελημενῆ καὶ σχεδὸν ἐξωστραχισμενῆ ἢ τῆς Ἱστορίας παράδοσις, (πρᾶγμα τῷ ὄντι τὸ πλείον ὠφέλιμον εἰς εὐ Γένος, τὸ ὁποῖον ζητεῖ καὶ σπαδάζει τὴν ἀπόκτησιν τῆς προγονικῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς.) ὅθεν εὐγαίνοντες ἀπ' αὐτὰ εἴμεθα τοσούτου ἀπειροὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, καὶ τῆς Ἱστορίας τῶν Προγόνων μας, ὥστε, αὐτὸ μᾶς ἐρωτήσητις, (τυχὸν καὶ ἀλλογενῆς) τίς ἦτον ὁ Θεμισοκλῆς, καὶ τί ἔκαμε; πότε ἔζη ὁ Σωκράτης; καὶ πότε ὁ Πλάταρχος; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ὁ πρῶτος εἰς τὸν καιρὸν τῶν Καισάρων, ὁ δὲ δεύτερος, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Δεῦν κατηγορῶ ἐγὼ τὴν σπαδὴν καὶ ἀσκησιν τῆς ἱεραῆς τῶν Προγόνων ἡμῶν γλώττης, τὴν ὁποίαν τιμῶσι καὶ σέβονται ὅλα σχεδὸν τῆς γῆς τὰ Γένη, ἀλλὰ λέγω, ὅτι ἡ παράδοσις τῆς Ἱστορίας εἶναι εὐμέ-

μέσον, τὸ ὁποῖον εὐκολύνει εἰς τὰς μαθήτας
 καὶ τὴν κατάληψιν τῶν παλαιῶν Συγγραφέων,
 καὶ φρονήματα ὅμοια μὲ τὰ ἐκείνων εἰς αὐτὰς
 ἐμφυτεύει· διότι τὰ Γραμματικά καλὰ καὶ
 ἀναγκαῖα εἶναι, ἀλλὰ χεῖς τὴν Ἱστορίαν,
 ἢ μόνον εἶναι γυμναὶ λέξεις, ἀλλὰ καὶ ἐπιπο-
 νέτερα εἰς τὰς σκευάζοντας. Ὡφελιμωτάτη
 εἶναι βέβαια ἢ εἰς αὐτὰ μεγάλη ἀκρίβεια,
 ἀλλ' ἀπειρος ὢν ὁ μαθητὴς Ἱστορίας, εἰς μίαν
 συναναστροφὴν καὶ ὁμιλίαν, δεῦν διαφέρει τῶ ἀ-
 μαθῶς, εἰμὴ κατὰ τὸ ὄνομα· καὶ τὸ πλεόν
 παράξενον εἶναι, ὅτι πολλάκις ἀμαθεῖς τι-
 νές, ἢ ἀπὸ συχρῆν συναναστροφῆν, ἢ εἰς ξέ-
 νην γλῶσσαν ἀναγνώσαντες τὴν Ἑλληνικὴν Ἱ-
 στορίαν, δημηγοροῦσιν ἔμπροσθεν ἐκείνων, οἱ τι-
 νες ἔφθειραν τὸ αὐτὸς τῆς ζωῆς των εἰς τὴν
 σκευὴν, καὶ διηγῶνται πράγματα περὶ τῶν
 παλαιῶν Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὰς ἢ ὡς
 μῦθοι, ἢ ὡς ὑπότινος ἄλλης ξένης Γένους κα-
 τορθωθέντα φαίνονται, καὶ εἰς ἀλλογενῶν Βι-
 βλία περιέχονται· καὶ ταῦτα πόθεν; ἔχ' ὑπ'
 ἄλλης βέβαια, παρὰ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν εἰς τὴν
 κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν τῶν ἱστορικῶν Βιβλίων,
 καὶ ἀπὸ τὴν ὀλίγην χρῆσιν, τὴν ὁποῖαν εἰς τὰ
 Σχολεῖα ἔχομεν, τῆς προγονικῆς Ἱστορίας.

Οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἴταλοὶ, καὶ ὅλα
 τὰ περρωτισμεύα Γεῦη τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ψελ-
 λίζοντα βρέφη τὴν Ἱστορίαν τῆς πατρίδος των
 ὡς τὸ πρῶτον μάθημα δίδουσι. Καὶ τί λέγω
 τὰ ξένα Γεῦη; Οἱ Προπάτορες ἡμῶν τὴν Ἱ-
 λιά-

Λιάδα τῷ Ὀμήρῳ παρέδιδον εἰς τὰς νέας ὡς
 τὴν πρώτην Ἱστορίαν τῶν πορογονικῶν κατορθω-
 μάτων· ὅθεν αἱ νίκαι τῷ Μαραθῶνος, τῶν
 Θερμοπυλῶν, τῆς Σαλαμῖνος, καὶ ἄλλαι ἀνα-
 εἰθμητοὶ κατὰ μίμησιν τῆς Τρωαδικῆς ἐκπορ-
 θήσεως ἐγίνοντο, ὡς σοφώτατα κείναι εἰς τῶν
 εὐδόξων Φιλοσόφων τῷ Γένει ἡμῶν. Εἰ δέ
 τις μοὶ προτείνει τὴν εἰς τὴν ἀπλὴν ἡμῶν
 διάλεκτον μεταφραθεῖσαν Ἱστορίαν τῷ Γάλλῳ
 Ρολλίνῳ, λέγω, ὅτι αὐτὴ ἔξω ἀπὸ τὴν με-
 γάλην ἔκτασιν, καὶ πολυλογίαν, καὶ τὴν σύγχυ-
 σιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ Ἑλληνικὴ
 Ἱστορία μὲ ἐκείνην τῶν Μήδων, Περσῶν, Αἰ-
 γυπτίων, Ἑβραίων, καὶ ἄλλων Γενῶν, ἐξ ἧ
 διακόπτεται ἡ συνέχεια αὐτῆς, κατήντησε καὶ
 δυσεύρετος εἰς τὰς πτωχὰς νέας τῶν Ἑλλήνων.

Ταύτας λοιπὸν τὰς δυσκολίας ἡ παρῶσα
 Ἐπιτομὴ ἔρχεται καὶ σηκώση, καὶ πρὸς μίμη-
 σιν τῶν πατρικῶν ἀρετῶν τοὺς νῦν Ἑλληνας
 καὶ διεγείρη, ἧτις ἔ μόνον εἶναι ἐλεύθερος ζέ-
 νων ὑποθέσεων καὶ διηγήσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς
 εὐληπτον τινα τρόπον συγγεγραμμένη, συ-
 νοπτικῶς τε καὶ εὐμεθόδως ὑφασμένη· ὅθεν
 δεῦν θέλει δώσει εὐδεμίαν, ὡς ἐλπίζω, ἀη-
 δίαν εἴτε ἐπὶ πολυλογία, εἴτε ἀσαφεία, ἀλλ'
 ἐκ τῷ εὐαντίῳ ἠδονῆν καὶ εὐχαρίσῃσιν.

Διήρηται δὲ ἡ Ἐπιτομὴ αὕτη εἰς Τόμους δύο,
 καὶ Τμήματα τέσσαρα· ὧν τὸ μὲν πρῶτον Τμή-
 μα περιέχει τὴν ἀρχὴν καὶ σύσασιν τῆς Ἑλ-
 λάδος, δηλαδὴ σύντομον τινα Μυθολογίαν,

τὰς

τὰς εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν τῆς Ἑλλάδος Ἀποικίας, καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆν εἰς τ' ἄλλα μέρη τὴν σερέωσιν καὶ πολιτισμὸν αὐτῆς, τὴν σειρὰν τῶν Βασιλέων, συντόμως τὸν Θηβαϊκὸν καὶ Τρωϊκὸν Πόλεμον, τὰς Νόμους τῶ Λυκέργυ, καὶ Σόλωνος, καὶ καταπαντᾶ ἕως εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιπρατίδων. Τὸ δὲ δεύτερον περιέχει τὰ κατὰ τῆς Ἀσίας τρόπαια τῆς Ἑλλάδος, δηλαδὴ τὴν μάχην τῶ Μαραθῶνος, τὴν ἐκστρατείαν τῶ Ξέρξης, τὴν ἀρχὴν τῶν διχονοιῶν καὶ πολέμων αὐτῆς, τὸν Πελοποννησιακὸν Πόλεμον ὡς ἐν συντόμῳ κατ' ἔτος, καὶ τελειώνει μὲ αὐτὸν.

Ὁ δεύτερος Τόμος ἀρχεταὶ ἐκ τῶ τρίτῳ Τμήματος, καὶ ἰσορεῖ τὴν αὐξησιν αὐτῶν τῶν διχονοιῶν, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀδυναμίας τῶν Ἑλλήνων, τὰ τῶ Φιλίππου, καὶ τὴν κατὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐκστρατείαν τῶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ παύει μὲ τὴν ζωὴν τῆς τῶ Ἡρώος καὶ τὸ τέταρτον Τμήμα διαλαμβάνει τὴν φθορὰν καὶ ξεπεσιμὸν τῶν Ἑλλήνων, τὰ ὅποια ἐκ τῶν διχονοιῶν ἐγεννήθησαν, τὰς ἀπάτας καὶ πανουργίας τῶν Ῥωμαίων, εἰς τὸ νὰ τὰς σηκώσωσι τελείως τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τελειώνει μὲ τὴν φθορὰν τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶ Μερμίδου, καὶ μὲ τὴν ἄλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶ Σύλλα.

Φράσιν δὲ καὶ ὕφος μετεχειρίσθη, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν εὐκατάληπτον, μήτε πολλὰ ἐλληνίζουσαν, μήτε βαρβαρίζουσαν, ἀλλ' ἠγωνιάσθη διὰ νὰ εἶναι σαφὴς καὶ ἀπλή, ὅχι ὁμως ἀηδὴς διὰ τὰς πεπατημένας λέξεις.

Δεῦ

Ε
Λ
Λ
Ε
Ν
Ι
Ο
Ν
Ι
Ω
Ν
Ν
Η
Ω
Ν
Β
Ι
Β
Λ
Ι
Ο
Θ
Η
Κ
Η
Ι
Ο
Ν
Ν
Η
Ω
Ν

Δὲν ἀναφέρεται ἐνταῦθα περὶ ἡθῶν καὶ ἔθῶν τῶν Ἑλλήνων, μῆτε περὶ Νόμων, ἐπειδὴ περὶ τῶν τοιούτων ἐπραγματεύθη ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ὅπερ ἤδη καὶ Τύποις ἐξεδόθη ἐν δυσὶ Τόμοις, Ἀρχαιολογία Ἑλληνικὴ ἐπιγραφόμενον. Δὲν ἦτον ἀνωφελές, ἀν' ἀκολοθεῖτο τὸ τοιοῦτον ἕως εἰς τὰς ἡμέρας μας διὰ τὰ ἔχωμεν μίαν Ἱστορίαν τῶν Γένους μας εὐσύνοπτον μὲν, εὐτελεῆ δέ ἥτις δεῦν θέλει προξενήσῃ ὀλίγην ὠφέλειαν, ἀν' οἱ ἐλλογιμώτατοι Διδάσκαλοι τῆς Ἑλλάδος ἠθέλον διδῆναι τῶν μικρῶν μαθητῶν εἰς τὰ Σχολεῖα τῶν νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐλεύθεροι ὄντες ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μάθημα, δίδονται εἰς ἀταξίας· καὶ ἠθέλον τὰς ἐρωτᾶ μίαν, ἢ δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα τὸ μελετηθεὺν Μάθημα, ἐξηγῶντες αὐτοῖς τὰς δυσκολίας, καὶ ἐρμηνεύοντες διεξοικώτερον τὰς συντόμας ἀναφορὰς τῶν Ἱστοριῶν· ἀλλ' ἀν' καὶ οἱ ὀπωστῶν εἰδήμονες Γονεῖς καὶ οἶκον ἠθέλον ὑποχρεῶναι τὰς υἱῶν νὰ κατηγίνωνται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης τῆς Ἐπιταίης, καὶ ἄλλων παρομοίων ἀναγκαίων Βιβλίων, αὐτὶ τῆς Χαλιμάς, καὶ ἄλλων ἀνωφελῶν μᾶλλον δὲ καὶ ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν νεότητα. Ἡ συχνὴ ἀνάγνωσις τῶν προγονικῶν κατορθωμάτων καὶ ἀρετῶν, θέλει ἐμφυτεύσει εἰς τὰς τρυφῶν ψυχὰς τῶν παιδίων τὰς γενναίας ἐκείνοι γνώμας καὶ τὰ ὑψηλὰ φρονήματα· ἐκ τούτων δὲ ἴσως θέλου γεννηθῆναι νέοι Θεμισοκλεῖς,

κλεις, ἄλλοι Ἀειεῖδαι, ζηλῶται τῷ Θρα-
 συβέλε, κὲ μιμηταὶ τῷ Ἐπαμεινώνδε.

Δεὸ καυχῶμαι ἐγὼ ὅτι ἡ παρῶσα Ἐπιτο-
 μὴ εἶναι ἀνέλλιπής, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἐλπί-
 ζων εἰς τὴν πολυμαθεῖαν κὲ προθυμίαν τῶ
 σοφῶν τῆς Ἑλλάδος Διδασκάλων, ὧν ὁ ἀρ-
 θμὸς πληθύνεται, κὲ εἶδε πληθυνθεῖη ἐγὼ
 ἀγαθῶ τῆς ποτὲ μεν περικλεῆς, νῦν δὲ α-
 λαίνης Πατείδος ἡμῶν· ἐπειδὴ ἔτοι ἔχουσιν
 ὁδηγὸς ἐκείνης, παρῶν κὲ ἡ παρῶσα συνει-
 νίθη Ἐπιτομὴ, ἣτις ἔρχεται νὰ δώσῃ εἰς μεν
 τὰς εἰδήμονας κὲ πολυῖσoras νύξιν κὲ αἰτίω,
 εἰς δὲ τὰς νέες περιέργειαν, ζῆλον, κὲ μίμησιν.

Δέχθητε λοιπὸν, ὦ φιλογενεῖς κὲ φιλόμα-
 σοι Ἕλληνες, ταύτην, εὐαγκαλιόθητε αὐτήν,
 ὦ εὐγενεῖς τῆς Ἑλλάδος Νέοι, κὲ ἕκαστος με-
 τὴν ἀνάγνωσιν πρὸς ζῆλον κὲ μίμησιν τῶν ει-
 κλεῶν Προγόνων ἡμῶν σπεύσατε· ἐπειδὴ πρὸ
 ὑμῶν ἡ Ἑλλάς τὴν ἐλπίδα τῆς μαθήσεως
 κὲ τὸ φωτισμῶ αὐτῆς ζητεῖ κὲ ἐλπίζει, οἷ κὲ
 τὰς τῆς δόξης κὲ τιμῆς σεφάνης ἐτοιμάζει, ὑψη-
 λῆ τῆ φωνῆ κράζουσα· „ ἐγὼ μεν ἐκ τῆς δε-
 „ νῆς ἀμαθίας ἡδὴ ἀναλαμβαίνω, ὑμεῖ δὲ
 „ φίλτατα Τέκνα, τὸν τέλειόν με φωτισμῶ κὲ
 „ τὴν πρῶτην με δόξαν ἐπιταχύναντες, κὲ γρο-
 „ φεῖα μοι ἄξια ταῦτα ἀποδώσοντες, ἀειμήσε-
 „ κλέες μιοθὸν κομίσεσθε, κὲ ἐν τῇ τῆς Ἀθανα-
 „ σίας, Βίβλῳ χρυσοῖς χαρακτήρσι τὰ ὀνό-
 „ ματα ὑμῶν Εὐεργέται τῆς Μητρὸς κὲ Πα-
 „ τείδος Ἑλλάδος ἐγκεχαραχθήσονται.

XFO.

K

A

Σ
 Τῶ
 Τῶ
 Τῶ
 Τῶ Σ
 Τῶ κ
 Κατα
 γῶ
 Κατα
 κα
 Σύσε
 Μίσα
 Ομελ
 Πέλω
 λοπε
 Οπο
 τω

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΛΛΑΔΙ

ΑΞΙΟΛΟΓΩΤΕΡΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

Κατὰ τὰς ἀκρίβες ἐρεῖς τῶν νεωτέρων Ἱστορικών.

Ἀποικία τῆς Αἰγιάλῃ εἰς τὴν Σικυώνῃν.	(Πρὸ Χριστῶν 2089
Τῆς Ἰνάχῃ εἰς τὸ Ἄργος	1856
Τῆς Κέρκωπος εἰς τὰς Ἀθῶνας	1558
Τῆς Δέλεγος εἰς τὴν Σπάρτην	1516
Τῆς Σισύφῃ εἰς τὴν Κόρινθον	1525
Τῆς Κάδμῃ εἰς τὰς Θήβας	1493
Κατακλυσμὸς εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐπὶ Ὠγύγῃ	1945
Κατακλυσμὸς εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἐπὶ Δολυκαλίωνος	1580
Σύσασις τῆς Ἀμφικτυόνων	1522
Μίνως ὁ Νομοθέτης τῆς Κρήτης	1432
Θεμελίωσις τῆς Τρωάδος	1432
Πέλωψ καὶ Τάνταλος κεριδέουσι τὴν Πελοπόννησον	1425
Θησέδης εἰς τὴν Κρήτην φονδεῖ τὸν Μινώταυρον πρὸς τῆς τῆς χρόνος	

Ἐκ-

Ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὴν Κολ- χίδα	Π. Χ. 1350
Πρῶτος πόλεμος τῶν Θηβῶν	1329
Δεύτερος πόλεμος τῶν Θηβῶν ὁ κληθεὶς τῶν Ἐπιγόνων	1319
Ἡ ἄλωσις τῆς Τρωάδος	1282
Ἀποικία τῶν Πύρρος ὑἱὸς τῶν Ἀχιλλέως εἰς τὴν Ἡπειρον	
Ἀποικία ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Σμύρ- νην, Λέσβον, καὶ Θήρα ἀπὸ τῆς Ἰωνας, καὶ εἰς τὴν Μῆλον ἀπὸ τὴν Σπάρτῃ κατὰ τὰς τέρας τῆς χρόνος	
Θάνατος τοῦ Κόδρου ὑψέρου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ σύσασις τῶν ἐπὶ ζωῆς Ἀρχόντων ἐν Ἀθῆναις, οἵτινες ἐσά- θισαν δεκατρεῖς.	1092

Π
Λε
Σε
Θε
Θε
π
Κ
λ
Ο
κα
Πρω
Ν
Δε
Ο
και
Χε
Θεμε
βει
Θεμε
των
Θεμε
Νομο
Απει
(Μ
αυτη
μερη
Νομο
Συσασ

ΠΑΤ-

ΠΑΥΕΙ Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

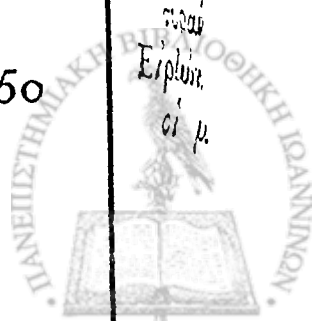
(Πρὸ Χρυσῆ

Πρώτη Ὀλυμπιάς	776
Λυκῆργος ὁ Νομοθέτης τῆς Σπάρτης	885
Σύσασις τῆς Ἐφόρων εἰς τὴν Σπάρτην	760
Θεμελίωσις τῆς Συρακοσῶν ἐν Σικελίᾳ διὰ τῶν Ἀρχία τῶν Κορινθίων	757
Θεμελίωσις τῆς Κερκύρας, τῆς Καταίνης, τῆς Θάψα, τῆς Νάξου, τῆς Λοκρῶν, τῆς Κρότωνος, καὶ ἄλλων Πόλεων ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους	
Οἱ ἐν Ἀθήναις Ἀρχόντες γίνονται δεκαετέεις, οἳ τινὲς ἐχημάτισαν	752
Πρῶτος πόλεμος τῆς Λακεδαιμονίων μετὰ τῆς Μεσσηνίας, ὅς τις ἐβάσαξεν ἐπὶ εἴκοσι	743
Δεύτερος πόλεμος τῆς αὐτῆς	682
Οἱ ἐν Ἀθήναις Ἀρχόντες γίνονται χρονικοὶ, καὶ διαμείνουσιν ἕως τοὺς 293 πρὸ Χρυσῆ.	684
Θεμελίωσις τῆς Ταράντου εἰς τὴν Καλαβρίαν ἀπὸ τὸν Φάλαντον	684
Θεμελίωσις τῆς Ἀκαάνθου, τῆς Σταγειρῶν, τῶν Ἀβδήρων, τῆς Λαμφάκου	
Θεμελίωσις τῆς Βυζαντίας	658
Νομοθεσία τῆς Δράκοντος ἐν Ἀθῶναις	624
Ἀποικία τῶν Φωκίων εἰς τὴν Μασιλίαν (Μαρσίγλιαν) τῆς Γαλλίας, καὶ ἐξ αὐτῆς ἄλλαι ἀποικίαι εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς τῆς τόπας	600
Νομοθεσία τῆς Σόλωνος	594
Σύσασις τῆς Περσῶν βασιλείας ὑπὸ τῶν Κύρου . . .	

Ο

Πεισίστρατος τύραννος τῶν Ἀθηνῶν διὰ Π. Χ.	56α
33 χρόνος	
Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων φονδύουσι τὸν Ἰππαρχόν	512
Ἰππίας διώκεται ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ συ- σαιίνεται ὁ ἔξορακισμὸς	
Ἀποσασία τῶν Ἰώνων, καὶ πυρκαϊὰ τῆς Σάρδεων	
Μάχη τῆ Μαραθῶνος	490
Θάνατος τῆ Μιλτιάδε	
Θάνατος τῆ Δαρείε, καὶ ἀνάβασις τῆ Ξέρ- ξε εἰς τὸν Θρόνον	485
Ξέρξης διαπερνᾷ τὸν Ἑλλήσποντον κατὰ τὸν Αὔγουστον μῆνα, μάχη τῆς Θερ- μοπυλῶν τὴν ἀνοιξιν τοῦ αὐτοῦ χρό- νου	480
Μάχη τῆς Σαλαμῖνος τῇ 20. Ὀκτωβείε, καὶ ἀφανισμὸς τῆς Καρχηδονίων ἐν Σικε- λία ἀπὸ τὸν Γέλωνα	480
Μάχη τῆς Πλαταιῶν, καὶ τῆς Μυκάλης τῇ 20. Σεπτεμβείε	
Οἱ Ἀθηναῖοι περιτειχίζουσι τὰς Ἀθῶνας	475
Ἐξορακισμὸς τῆ Θεμισοκλέε	475
Νίκη τῆ Κίμωνος κατὰ τῶν Περσῶν παρὰ τῆς Εὐρυμέδοντι ποταμῶ.	470
Θάνατος τῆ Ἀεισείδε	467
Θάνατος τῆ Θεμισοκλέε	450
Σεισμὸς τῆς Σπάρτης, καὶ τρίτος πόλεμος τῶν Μεσσηνίων	469
Ἀνακωχὴ πέντε χρόνων μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων	456
Κίμων σκοπαρεῖ τὸν τῆς Περσῶν βασι- λέα εἰς τὸ ναὶ κάμη μίαν εἰρήνην ἀτι- μον δι' αὐτόν.	450

	Δολιπέρα ἀνακωχή μεταξύ Ἀθηνῶν καὶ Σπάρτης διὰ τεράκοντα χρόνους	445
512	Περικλῆς λαμβάνει ἀπόλυτον ἔξουσίαν ἐν Ἀθῶναις	
	Ἀρχὴ τῶ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου, ὅς τις ἐβάσαξε 28 χρόνους, καὶ ἄρχησε τὴν ἀνοιξιν τῶ ἔτους	431
490	Νόσος εἰς τὰς Ἀθῶνας	430
	Θάνατος τῶ Περικλέους	428
485	Εἰρήνῃ ἐπὶ τῶ Νικίᾳ διὰ 50 χρόνους, ἥτις ἐβάσαξε ἕξ μόνον	421
	Ἐκστρατεία τῶ Ἀθῶναιῶν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ φθορὰ αὐτῶν	416
80	Μάχη τῶν Ἀργινουσῶν, ὅπου οἱ Ἀθηναῖοι χαλοῦσι τὸν σόλον τῶν Λακεδαιμονίων	406
80	Λύσανδρος χαλᾷ τὰς Ἀθῶναιούς εἰς Αἰγὸς ποταμούς, καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος παύει	405
	Ἀλωσις τῶν Ἀθῶν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, καὶ σύσσις τῶν τεράκοντα τυράννων	404
	Θρασύβουλος διώκει τοὺς τυράννους, ἀνασπείρει τὴν Δημοκρατίαν, καὶ γίνεται ἡ πολυθρύλιτος Ἀμνησεΐα	403
	Ἐκστρατεία τοῦ νέου Κύρου, ἐπιστροφή τῶν μετὰ τῶ Ξενοφῶντος δέκα χιλιάδων Ἑλλήνων	401
	Ἐκστρατεία τῶ Ἀγησιλάου κατὰ τῶν Περσῶν	396
	Εἰρήνῃ τῶ Ἀνταλκίδου	387
	Πελοπίδας μὲ ἄλλους ἑπτὰ σφάζουσι τὰς τυράννας τῆς πατειδοςτων	378
	Εἰρήνῃ τῶ Ἀρταξέρξε τῶ Μνήμονος, ἐν ἣ οἱ μὲν Λακεδαιμόνες ἐγνωρίσθησαν ἡ-	

λ'.

γεμόνες τῆς Ξηραῖς, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῆς Π. Χ. θαλάσσης	374
Διονύσιος ὁ νεώτερος διαδέχεται τὸν πατέρα του	371
Μάχη τῆς Λούκων, καὶ ἀρχὴ τῆς δόξης τῆς Θηβαίων	371
Μάχη εἰς τόπον λεγόμενον Κυυὸς Κε- φαλαί, ὅπου θανατώνεται ὁ Πελοπί- δας	364
Μάχη ἐν Μαντινείᾳ, ἐν ἣ θανατώνεται ὁ Ἐπαμεινώνδας	362
Φίλιππος ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας	360
Συμμαχικὸς πόλεμος	358
Γύνησις τῶν μεγάλων Ἀλεξάνδρου, περὶ τὰ τέλη τῆς Ἰαλίου	356
Ἱερὸς πόλεμος, ὅς τις ἐκράτισε ἐννεὰ χρό- νος	356
Φίλιππος κερδαίνει τὴν Φωκίδα	346
Τιμωλέων διώκει τοὺς τυράννους τῆς Σικε- λίας	343
Μάχη τῆς Χαιρωνίας	338
Ἀλέξανδρος ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας	335
Καταστροφὴ τῆς Θηβαίων	333
Ἀλέξανδρος διαβαίνει εἰς τὴν Ἀσίαν, μά- χη τῶν Γρανικῶν	333
Μάχη τῆς Ἰασῶ	332
Ἄλωσις τῆς Τύρας, καὶ τῆς Αἰγύπτου, Σε- μελίωσις τῆς Ἀλεξανδρείας	332
Μάχη τῆς Ἀρβήλων	331
Θάνατος τῶν Δαρείων, καὶ τέλος τῶν Περσικῶν Βασιλείων	329
Ἀλέξανδρος εἰς τὰς Ἰνδίας	327

Θά-

Ε
Μ
Θ

Π

Θ
Α
Μ

τ
δ

ε

Π

Α
Α

Α

Μ

Μ

Κ

Π

Ε

Μ

Χ

Ο

Π. Χ.		Π. Χ.
374	Θάνατος τῆ Ἀλεξαύδρου τῆ 29. Μαΐε	324
	Μάχη τῆς Κραύωνος	323
371	Θάνατος τῆ Δημοδοσύε, κὲ τῆ ἄλλων Ῥη- τόρων	322
371	Πρώτη διανομὴ τῆ βασιλείε τοῦ Ἀλεξαύ- δρου εἰς τριάκοιτα τρεῖς Ἡγεμονίας	322
	Θάνατος τῆ Φωκίωνος	318
364	Ἀγαθοκλῆε τυραννεῖ τὰς Συρακῆεε	317
362	Μάχη τῆς Ἰψῆε, κὲ διανομὴ τῆ βασιλείε τῆ Ἀλεξαύδρου εἰς τέεεεε, ὅτε οἱ διά- δοχοίτε κοινῶε πέρνουν τὸν τίτλον τοῦ βασιλέεε	301
360	Πύρροε εἰε τὴν Ἰταλίαν	280
358	Ἀρχὴ τῆε συμμαχίεε τῶν Ἀχαιῶν	281
56	Ἀρατοε εἰεδύεεε τὴν πατεῖδα του, κὲ τὴν ἐμβάζεε εἰε τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀχαιῶν	251
56	Ἄγιε ἀνωεῶνεε τὸ σύεεεεε τοῦ Λυκούρ- γου	241
3	Μάχη τῆ Ἀράτε κὲ Κλεομσύεε	227
8	Μάχη τῆε Σελλασίεε, ὅπου χαλαῖται ὁ Κλεομσύεε	222
5	Πόλεμοε μεεεεε Ἀχαιῶν κὲ Αἰτωλῶν	220
5	Ἐμβασμα τῶν Ῥωμαίων εἰε τὴν Ἐλλάδα διὰ τῆε συμμαχίεεε τῶν Αἰτωλῶν	214
	Μαχανίδαε ὁ τύραννοε τῆε Σπάρτεε νικᾷ- ται ἀπὸ τὸν Φιλοποίμενα.	208
	Πόλεμοε τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῆε Μακεδο- νίεε	200
	Χαλαεμὸεε τῆ Φιλίππεε ἀπὸ τῆε Ῥωμαίεε εἰε τὸπον καλέμενον Κυωὸεεεεεε	197
	Ὁ Φιλοποίμενε ἐμβάζεε τὴν Σπάρτην εἰε τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀχαιῶν	191
	Ο	0

λβ.

Οἱ αὐτοὶ ἀναίρει τὰς Νόμους τοῦ Λυκούργου τελείως	Π.Χ. 188
Μάχη τῶν Αἰτωλῶν μετὰ τὰς Ῥωμαίους	180
Ἀφανισμὸς τοῦ Περσέως, καὶ τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὰς Ῥωμαίους	168
Διάλυσις τῆς συμμαχίας τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἄλωσις τῆς Κορίνθου ἀπὸ τὸν Μάρμιον	146
Ἄλωσις τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν Σύλλα, καὶ τελεία ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ῥώμην.	87

Π

τις
αὐ
χι
αὐ
αὐ
αὐ

Η

μα
Σηο
ληρος

(1)

Δόξα
τῶν αὐ
μῶν αὐ
Στορ.

ΕΠΙ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΘΙΣΛΙΘΗΣ

ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΛΑΥΡΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Περιέχον γενικῶν ἰδέων περὶ τῆς Ἑλλάδος, σύνομόν τινα Μυθολογίαν, πᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἀποικίας, πᾶς ἀπ' αὐτῆς εἰς τε τὴν Εὐρώπῳ καὶ Ἀσίαν, τὸν Θηβαϊκὸν καὶ Τρωϊκὸν πόλεμον, πᾶς Νομοθεσίας τῶ Λυκέργῳ, τῶ Δράκοντος, καὶ Σόλωνος, καὶ τελευτῶν εἰς τὴν ἔξω-σιν τῆς Πεισιπρατίδων, καὶ τὴν ἐν Ἀθῶναις σύστασιν τῆς Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν γενεῇ.

Ἡ Ἑλλὰς τὸ περικλεῖς τῆς ἀρχαιότητος ὄνομα, ἡ μήτηρ καὶ τροφὸς τῆς ἀνδραπίνης μαθησεως καὶ ἀρετῆς, ὀνομάσθη ἔτις ὑπὸ τῶ Ἑλληνος ἢ Δούκαλίωνος (1). Ἑλλὰς κατ' ἀρχὰς ὄνο-

(1) Ὀνομάσθη δὲ καὶ Γραικία ἀπὸ Γραικῶ ἀδελφοῦ Δούκαλίωνος, τὸ ὅποῖον ὄνομα φυλάττεται καὶ ἄχρι τῶ νῦν ἀπὸ ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν κοινῶς. Οἱ Συγγραφῆς ὁμοίως τῆς Ἑλλῶν ἔλαβον τὸ Ἑλλῶνες, ὡς μεγαλιτέραν

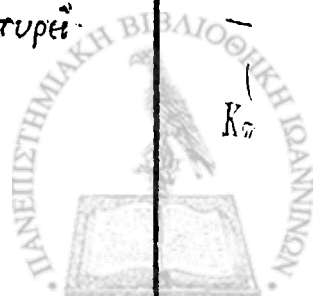

ωνομάζετο μόνη ἡ Φθιώτις, ἥτις εἶναι τὴν σήμερον ἡ ἐπαρχία τῆς Φερσάλων, καὶ μάλιστα ἐν χωρίον αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, ὡς βεβαιῆται ἀπὸ τὸν Ποιητῶν Ὁμηρον (1). Δεὴ εἶναι γνωστὸν πότε ἄρχισε τοῦτο νὰ δίδεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ἐπειδὴ μίτε ὁ Θεκυδίδης δεὴ διορίζει καιρὸν, ἀλλὰ μόνον λέγει, ὅτι ἐπειδὴ οἱ ἀπόγονοι τῆς Ἑλληνος ἔλαβον μεγάλην δύναμιν εἰς τὰς πλησίον τῆς Φθιώτιδος ἐπαρχίας, καὶ ἄρχισαν νὰ ὑποτάττων τὰς πέριξ αὐτῆς χώρας, μετέδωκαν εἰς τὰς κατοίκους τῆς Φθιώτιδος καὶ Λεβαδίας τὸ ὄνομα Ἑλληνες, καὶ ἐξ αὐτῆς ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἔλαβε καὶ ὁ τόπος. Πιθανὸν ὅμως εἶναι, ὅτι μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὀλίγον ὕστερον, ἄρχισε νὰ γίνεταί τῆτο τὸ ὄνομα γενικώτερον· διότι πρότερον, ἔξω ἀπὸ τὰ ξεχωριστὰ ὀνόματα ἐκάστης ἐπαρχίας, γενικῶς ὠνομάζετο Πελασγία, ἀπὸ τὸ κατακυριεῦον ἐκεῖ ἔθνος τῆς Πελασγῶν.

Κατὰ δὲ τὰς χρόνας τῆς Περσικῆς πολέμου, ἢ καὶ ὀλίγον πρότερον, τὸ ὄνομα Ἑλλάς καὶ Ἑλληνες ἐδόθη καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον κοινῶς, εἰς τὴν Κρήτην, καὶ Κέρκυραν, εἰς ὅλην τὴν σήμερον Ἑπτάνησον, καὶ ἀπλῶς εἰς ὅλας τὰς Νήσους τῆς Αἰγαίου πελάγους. Κατ' αὐτὰς τὰς χρόνας Ἑλλάς, καὶ Ἀνατολικὴ Ἑλλάς ὠνομάθησαν καὶ ὅλαι αἱ παραθαλάσσιαι πόλεις τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, οἷον Σμύρνη, Ἐφεσος, καὶ τ. λ. Αὐταὶ δὲ αἱ πόλεις, καὶ τινες Νῆσοι περὶ τὰ παράλια τῆς ἐλάσσ-

παρ' αὐτοῖς ὑπόληψιν ἔχοντας τῆς Ἑλλως, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θεκυδίδης.

(1) Ἰλιάδος Β.

λάσονος Ἀσίας, ὠνομάζοντο καὶ Ἰωνία, ὡς ἀποικίαι τῆς Ἀθωαίων, οἱ τινες ἐκαλεῖντο Ἴωνες. Ἑλλάς, καὶ κατ' ἔξοχὴν μεγάλη Ἑλλάς, ὠνομάθη καὶ τὸ περιαιότερον μέρος τῆς Σικελίας, καὶ τῆς νυῦ Καλαβρίας ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ὡς ἀποικίαι τῆς Πελοποννησίων.

Περὶ δὲ τῶν πτωσῶν τῆς κυρείως Ἑλλάδος, Ἀθωῶν λέγω καὶ Σπάρτης, Ἑλλάς ὠνομάθησαν καὶ ἡ Μακεδονία, καὶ ἡ Ἡπειρος· ἡ μὲν ἐξ αἰτίας τῆς δύο βασιλέων αὐτῆς Φιλίππου καὶ Ἀλεξανδρου (1), ἡ δὲ ἐξ αἰτίας τῆς Θάυμαστῆς Πύρρος.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ ὄνομα Ἑλλάς ἐδόθη καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ εἰς ὅλην τὴν Θράκην, καὶ τὸ βεβαιῶται καὶ ἀπὸ τῶν σημερινῶν μαρτυριῶν τῆς Εὐρωπαϊῶν, οἱ τινες λέγουσιν Empereurs des Grecs, Imperatori de Greci, τὰς βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδὴ τὰς Χριστιανῆς. Περιεῖχε δὲ ἡ Ἑλλάς ταύτας τὰς ἐπαρχίας εἰς τὸν καιρὸν, κατ' ὃν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς ἐσήκωσαν ὁλοκλήρως τὴν ἐλθούσαν· τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Φωκίδα, τὴν Ἀττικὴν, τὴν Δωρίδα, τὴν Πελοπόννησον, τὴν Λοκίδα, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἡπειρὸν, τὴν Αἰτωλίαν, τὰς Νήσους τῆς Ἰωνικῆς καὶ Αἰγαίης πελάγους, καὶ τ. λ. Ὅροι, ἢτοι σύνορα τῆς Ἑλλάδος ὀλιγῶς λαμβανομένης, εἶναι οἱ ἀκόλουθοι, κατὰ τὸν Μελέτιον· ἀπὸ μὲν Ἀνατολῶν περατῆται μὲ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἀπὸ Μεσημβρίας μὲ τὸ Κρι-

τι-

(1) Δημοσθένους κατὰ Φιλίππου, καὶ Αἰχίνους κατὰ Κροισίωντος.

τικόν, ἀπὸ Δυσμᾶς μὲ τὸ Ἰώνιον, καὶ ἀπὸ τὰ Βόρεια μὲ τὰ Σαρδικὰ Ὅρη.

Οἱ Ἕλληνες ἐσάθησαν οἱ πλέον πεπαιδευμένοι εἰς τὰς ἀρχαίας χρόνους· αὐτοὶ ἐκαλλιέργησαν τὰς Ἐπισήμας καὶ τὴν Φιλοσοφίαν, ἐξόχως δὲ αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη, καί τινες ἄλλαι πόλεις. Οἱ Ἕλληνες ἠνθισαν εἰς τὰ πολεμικά, καὶ εἰς τὴν Τακτικὴν ὑπὲρ παν ἔθνος. Οἱ Νόμοι τῶν Ἀθηναίων ἐσάθησαν τὸ θαῦμα τῶ κόσμου, καὶ τὰ κειμήλιά των εἶναι ἕως τῆς σήμερον τὸ χεῖδιον τῶν πεπολιτωμένων Γενῶν. Πρῶτον, καὶ περὶ τὰς χρόνας τὰ μεγάλα Ἀλεξάνδρα, ἡ Ἑλλάς ἐγέννησε τόσους μεγάλους ἀνδρας, τόσον εἰς τὰ πολεμικά, ὅσον καὶ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, ὥστε λέγειν, ὅτι τριακόσιοι Συγγραφεῖς συνέγραψαν εἰς εἷνα αἰῶνα εἷνα καὶ τὸν αὐτὸν πόλεμον (1)· ἀλλὰ, φεῦ τοῦ βασικαίου δαίμονος! τὴν σήμερον πολλὰ ὀλίγοι γνωρίζουσι τὴν τοιαύτην λαμπρότητα τῶν Προγόνων μας, οἱ δὲ λοιποὶ αἰχυνόμεθα, ὅταν ὀνομαζώμεθα Ἕλληνας.

Ἡ Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων ὅσον εἶναι ἡδυτάτη εἰς τὸν καιρὸν τῆς δόξης αὐτῆς, τόσον εἶναι σκοτεινὴ καὶ ἀσαφὴς εἰς τὰς ἀρχαίας χρόνας, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς· ἐπειδὴ τῶν Ἑλλήνων τὸ πνεῦμα φιλόδοξον ἄμα καὶ δεισιδαῖμον ὄν, ὄχι μόνον τὸ πολιτικὸν καὶ φιλοσοφικὸν σύστημα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τὰς Θεῶς εἰς τὰς Ἕλληνας, καὶ ἀπὸ αὐτὰς εἰς τὴν ἄλλην γῆν καὶ ἀνθρωπότητα ἐπλαττεν, ὡς λέγει Διογένης

(1) Ὁρα Λεξικὸν Γαλλικὸν Ἱστορικὸν εἰς τὴν Λέξιν, La Grece.

ὁ Λαέρτιος (1). Ἐπειδὴ δὲ ὁ σκοπὸς ἡμῶν εἶ-
 ναι νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἀρ-
 χῆς, διὰ τῆτο ἀνάγκαιον εἶναι πρῶτον μὲν νὰ
 εἰπῶμεν ἐν σιωπῶντι τινὰ περὶ τῆς Μυθολο-
 γίας καὶ ἀρχῆς αὐτῆς, ἔπειτα δὲ νὰ ἔμβωμεν
 εἰς τὴν διήγησιν τῶν ἐνδόξων κατορθωμάτων καὶ
 λαμπρῶν ἔργων τῶν Προγόνων μας.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

Περὶ Μυθολογίας τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Ἀθλιωῖοι ὠνόμαζον τὸν ἑαυτὸν των Αὐ-
 τοχθόνες, δηλαδὴ ὑγὲς τῆς γῆς· διότι πρῶτους
 γονεῖς τῆς ἀνθρωπότητος ἐνόμιζον τὸν ἔρανον καὶ
 τὴν γῆν, τὴν ὁποῖαν ὠνόμαζον Κυβέλην, καὶ Δι-
 μητῶν, καὶ μὲν ἄλλα πολλὰ ὀνόματα. Ὁ ἔρα-
 νὸς καὶ ἡ γῆ ἐγέννησαν δύο υἱοὺς τὸν Τιτᾶνα
 καὶ τὸν Κρόνον, καὶ μίαν θυγατέρα ὀνομαζομέ-
 νην Ρέα, ἣτις ἦτον μήτηρ πάντων καὶ ἀπα-
 σῶν τῶν Θεῶν.

Ὁ Τιτᾶν δὲ ὡς πρῶτότοκος ἔμελλε νὰ διαδε-
 χθῆ τὴν βασιλείαν τῆ παντὸς, ἀλλ' ἡ Κυβέλη
 ἀγαπῶσα τὸν δεύτερον, ὑπεχρέωσε τὸν Τιτᾶνα
 νὰ παραχωρήσῃ τὸ δίκαιον τοῦ θρόνου εἰς τὸν
 Κρόνον· μὲν σιωπῶντι ὅμως, ὅτι ὁ Κρόνος νὰ
 μὴ ἀναδρέψῃ κανεὶν ἀρσενικὸν αὐτῆ γέννημα.

Ὁ Κρόνος λοιπὸν πισὸς εἰς τὴν ὑπόχρεσίν τε,
 κατέφαγεν ὅλα τὰ ἀρσενικὰ αὐτῆ τέκνα εἰθὺς
 με-

(1) Περὶ Βίων τῶν Φιλοσόφων, ἐν τῷ Προοιμίῳ.

μετὰ τὴν γεννησίντων, ἀφίνων μόνον τὰ Φηλυκά. Ἡ δὲ Ῥέα, ἣτις ἐπεθύμει νὰ ἰδῇ κληρονόμον ἄρρενα τῷ βασιλείῳ, τεχνύεται τοῖστέν τι, κατὰ τὰς μύθους. Ἐγκυος ἔσα, γεννᾷ δύο παιδία δίδυμα, τὸν Δία, καὶ τὴν Ἥραν· καὶ τὴν μὲν Ἥραν ὡς Φηλὸν, παρασάειναι εἰς τὸν Κρόνον, ἀντὶ δὲ τῷ Διὶ, ἐπαργαύωσε λίθον τινα ἰσοβαρῆ τῷ νηπίῳ, καὶ δίδει τῷ Κρόνῳ, λέγουσα διὰ νὰ τὸν καταφάγη ἐπαργαυμῶνον, ἵνα μὴ διπλάσιασθῇ ἢ λύπη αὐτῆς, ὅταν ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς ἐν ἄκακον νηπίον ἀνιλεῶς νὰ ξεχίζεται ἀπὸ τὰς τεκνοφάγους ὀδόντας τῷ ὤμοτάτῳ πατρὸς· τὸν δὲ Δία υἱὸν αὐτῆς ἔστειλεν εἰς τὴν Κρήτην πρὸς τὰς Κορύμπας καὶ Κορύβαντας, ἀνθρώπους ἀγροίους καὶ παραχοποιούς, ὅπως ἀνεξέφυ, ἕως ἃ ἐγένετο εἰς νόμιμον ἡλικίαν.

Ὁ δὲ Τιτάν, μαθὼν τὴν κλοπὴν τῆς Ῥέας, κινεῖται πόλεμον κατὰ τῷ Κρόνῳ ἀδελφῷ αὐτῷ, ὡς παραβάτῃ τῆς συμφωνίας, τὴν ὁποίαν ἀναμεταξύτων εἶχον κάμῃ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον νικηθεὶς ὁ δυστυχὴς Κρόνος, ἐξορίζεται τῷ βασιλείῳ σιδηροδέσμῳ, μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ῥέας. Ὁ Ζεὺς ὅμως ἀνελυθεὶς εἰς τὴν Κρήτην εἰς ἡλικίαν ἀνδρὸς, συναθροίζει στρατεύματα, κτυπᾷ τὰς ἐχθρὰς, τὰς νικᾷ κατὰ κράτος, καὶ ἐλάβθε ρώσας τὰς γονεῖς αὐτῷ, τοὺς στερεώνει εἰς τὸν θρόνον· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐγένετο παρσικτόνος ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Ὁ Κρόνος, μετὰ τὴν σερέωσιν αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον, ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον τῆς Εἰμαρμένης, καὶ βλέπων ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῷ Ζεὺς ἐμελλε νὰ τὸν ἀποδιώξῃ ἀπὸ τὸ βασιλείον, ἠθέλησε νὰ προλάβῃ μετὰ τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ τὴν ἀγαθαίαν δυσυχίαν, ἢ ὁποία ἀφύκτως τὸν ἐπρόσμεν, ὡσανὶ διωρισμένη ἀπὸ τὴν Εἰμαρ-
μέ-

μόλις ὅθεν κηρύττει πόλεμον κατὰ τῷ Διός, ἐπιβελόων κὴ ἐνεδρόων αὐτόν· τὸ ὅποιον μαθῶν ὁ Ζεὺς προλαμβάνει τὸν πατέρα, τὸν νικᾷ, κὴ τὸν διώκει ἀπὸ τὸν θρόνον μὲ ἀτιμίαν.

Ὁ Κρόνος ἀτίμως διωχθεὶς ἀπὸ τὸν ἔρανον, καταφύγει εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Λατίνων Ἰανόν, ὅς τις δέχεται αὐτὸν μὲ τὴν παρέπεσαν τιμῶν, κρύπτων αὐτὸν εἰς εὐ μέρος ξεχωριστὸν, ὅξ εἶ ὁ τόπος ἐκεῖνος ὠνομάθη Λάτιον (Latium) ἀπὸ τὸ Λατινικὸν ῥῆμα (Latteo) κρύπτω, δηλαδὴ Κρύψις. Προσέτι δὲ ὁ Ἰανός, διὰ τιμὴν τῆς ὑποδοχῆς τῷ Κρόνε, διέταξε τὰ Κρόνια, ἑορτικῶν, ἢ ὅποια ἦτον ἡ ἀρχὴ τῶ χρόνων κόντα εἰς τὰς Ῥωμαίους, κὴ ἑορτάζετο τὸν Δεκέμβριον μῶνα· καὶ καθ' ὃν χρόνον αὐτῆ ἡ ἑορτὴ ἐτελεῖτο, ὁ λαὸς τῶ Ῥωμαίων ἔκαμνε μεγάλας πανηγύρεις, καὶ ἀργίαν παντὸς ἔργου. Τὰ Κεῖτήρια τῆς Ῥώμης, τὰ Σχολεῖα, κὴ παῦ ἄλλο δημόσιον ἐπάγγελμα ἦσαν ἐσφαλισμένα, κὴ τότε μάλιστα ἀλλάζοντο οἱ Κεῖται, οἱ φίλοι ἀμοιβαίως ἔστελλαν δῶρα, οἱ αὐθύνται ἔδιδον χαρίσματα εἰς τὰς δέλας, κὴ ἄλλα τοιαῦτα ἐγίνοντο, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Ἡρωδιανός. (1) Αὐτὰ ὅλα βέβαια τὰ ὑποκείμενα ἦσαν ἀνθρώποι καὶ ἐξουσιασαὶ τόπων, τῶ ὅποιων ἡ Ἴσοεῖα ἦτον πάντῃ ἀγνωστος εἰς τὰς Ἑλλάδας, διὰ τὴν

(1) „Φασὶ γὰρ αὐτῷ κὴ Κρόνον ὑπὸ Διός ἐκβληθέντα πρὸς τῆς ἀρχῆς, κατελθόντα εἰς γῆν, ξείνον γενέσθαι· δεδιότα δὲ τὴν πατρὸς δυσησίαν παρ' αὐτῷ κρυπτόμενον λαθεῖν· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τῷ χώρῳ τῆς Ἰταλίας Λάτιον κληθῆναι, ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς εἰς τὴν ἐπιχώριον παραχθεῖ . . . ἐν ἣ μάλιστα Ῥωμαῖοι

τῷ ἔλλειψιν τῆς γραμμάτων, καὶ διὰ τὸ βαθυ-
 σκότος τῆς ἀμαθίας· ὅθεν οἱ Ποιηταὶ βοηθέ-
 μνοι ἀπὸ τῷ σφαλερᾷ παράδοσιν, καὶ ἀπὸ
 τῷ δεισιδαιμονίᾳ, καὶ ἀμάθειαν, ἀπέδωκαν
 εἰς τὸ Θεῖον τὰ ἀνοσιώτερα ἔργα τῆς πονηρῶν
 ἀνθρώπων, καὶ πρὸς σολισμὸν, τὰ ἐνδύσαν μὲ
 τὸ ὄνομα τῆς χρυσοῦ αἰῶνος. Οἱ μετὰ ταῦτα δὲ
 Φιλόσοφοι, περιγεγέμενοι ἀπὸ τὴν Φιλοσοφίαν,
 ἥτις τὰς ὕψει τὰς ὀφθαλμὸς νὰ ἰδῶν τὰς ἀ-
 σελγείας τῆς Θεῶν αὐτῶν, ἐτι δὲ μετὰ ταῦτα
 καὶ ἀπὸ τὰς Χριστιανούς, ἀρχισαν νὰ κάμνουν
 ἀλληγορίας, χόλια, καὶ παρεξηγήσεις εἰς αὐτὰς
 τὰς μύθους, διὰ νὰ σκεπάσων τῷ ματαιότητος
 αὐτῶν, τοιαύτας Θεὸς πιστεύοντες. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ
 προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Ἐπειτα δὲ ὁ Ζεὺς διεμοίρασεν ἀδελφικῶς τὸ
 βασίλειον τῆ παντὸς μὲ τὰς ἄλλας δύο ἀδελ-
 φὰς αὐτῆ Πλέτωνα καὶ Ποσειδῶνα, καὶ ὁ μὲν
 Ποσειδῶν ἔλαβεν εἰς κληρονομίαν τὸ βασίλειον
 τῆς θαλάσσης, ὁ δὲ Πλέτων τῷ κατοικίαν τῆς
 ψυχῶν, δηλαδὴ τὰ Ἠλύσια πεδία, καὶ τὸν Ἄ-
 δην, ὁ δὲ Ζεὺς ἔμεινεν ὁ βασιλεὺς τῆς ἔραν, καὶ
 ὁ ἔφορος τῆς γῆς. Ὁ μὲν Ποσειδῶν, μὲ τὴν
 διανομὴν τῆ βασιλείας, ἔλαβε πολλὰς γυναῖκας,
 ἐξ ὧν ἐγέννησε πολλὰς υἱὰς, καὶ ἐν ἀναείθμη-
 τον πλῆθος θυγατέρων, αἱ ὁποῖαι μὲ κοινὸν
 ὄνο-

„δεξιόνται τε ἀθήνας καὶ προσαγορεύουσι, νομισμάτων τε
 „ἀντιδόσεσι καὶ κοινωνίᾳ τῆς γῆς καὶ θαλάσσης καλῶν δὲ
 „φραίνουσιν ἑαυτὰς“. Ὁ Ἡρωδιανὸς φαίνεται ὅτι θέλει
 τὴν λέξιν Λάτιον ἀπὸ τοῦ Λήδω Ἑλληνικὸν ῥῆμα, καὶ ὁ-
 χι ἀπὸ τοῦ Λατινικόν, ἀγκαλὰ καὶ τῶτο ἐκ τῆς Ἑλληνι-
 κῆ παράγεται.

ὄνομα ὠνομάσθησαν Νύμφαι. Ὁ δὲ Πλάτων διὰ τὸ φοβερὸν τῆς τύπης, καὶ διὰ τὴν ἀχημίαν τοῦ ὑποκειμένου τε, δυν᾽ ἐδυνήθη νὰ καταπέισῃ κάμμίαν ἀπὸ τῆς Θεᾶς νὰ τὸν σεφανώθῃ ἐκσιῶς, ὅθεν σενοχωρηθεὶς, ἐγῆκεν εἰς τὴν γλῶσσαν, καὶ ἄρπαξε τὴν Περσεφόνην, θυγατέρα τῆς Δήμητρας διὰ σύζυγόν τε.

Ὁ Ζεὺς πρῶτον μὲν ἔλαβε τὴν ἀδελφίωτον Ἥραν διὰ σύζυγον, ἐξ ἧς ἐγέννησε πολλοὺς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλας Θεᾶς, καὶ ἐν συντόμῳ ὅλας, ἐξ ὧν ἐγέννησαν ὅλους σχεδὸν τῆς Θεᾶς καὶ Θεᾶς ὅθεν ὠνομάσθη πατὴρ Θεῶν καὶ ἀνθρώπων (1). Ἡ τάξις δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτῶν ἐστὶν αὕτη.

Ζεὺς υἱὸς τῆς Κρόνου, πατὴρ πάντων τῶν Θεῶν.

Ποσειδῶν ἀδελφὸς τῆς Κρόνου, καὶ Θεὸς τῶν ὑδάτων.

Πλάτων ἀδελφὸς τῆς Κρόνου, καὶ Θεὸς τῆς ἀέρος.

Ἄρης Θεὸς τῆς πολέμου, καὶ υἱὸς τῆς Ἥρας, ὃν ἐγέννησε μὲν τὴν ὄσμιλιν τοῦ ἀνδρα, τὸ ὁποῖον τῆς ἐδειξεν ἡ Φλόρα.

Ἀπόλλων υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητῆς, ἔφορος τῆς Μουσικῆς, τῆς Ποιητικῆς, καὶ τῆς Ἰατρικῆς ὠνομάζετο δ' ἐτι καὶ Φοῖβος.

Ἥφαιστος υἱὸς τῆς Κρόνου καὶ τῆς Ἥρας, ἔφορος τῆς πυρὸς καὶ τῶν τεχνῶν, ὅσαι διὰ τῆς γίνονται, οἷον χαλκῶτικῆς, καὶ ἄλλων.

Ἑρμῆς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, ἦτον ὁ ἀγγελὸς τῶν Θεῶν, καὶ ἔφορος τῆς Ῥητορικῆς, τῆς Ἰδιόδους, τῆς πραγματείας, καὶ τῶν κλεπτῶν.

Διόνυσος, ὁ καὶ Βάκχος, υἱὸς τῆς Κρόνου καὶ τῆς Σεμέλης, ἔφορος τῆς οἴνου.

Τεῖ-

(1) Ὅμοιος ἐν τῇ Ἰλιάδι.

Τρίτων υἱὸς τῷ Ποσειδῶνος.

Αἴολος Θεὸς τῶν ἀνέμων, καὶ τ. λ.

Ρέα πρώτη Θεὰ, καὶ μήτηρ πάντων.

Ἥρα ἀδελφὴ, καὶ σύζυγος τῷ Διὸς.

Ἀθηνᾶ θυγάτηρ τῷ Διὸς, ὣν ἐγέννησεν ἐκ
τῷ ἐγκεφάλῳ τῷ παρθένος, ἑφορος τῆς Σοφίας.

Ἄρτεμις ἀδελφὴ τῷ Ἀπόλλωνος, παρθένος,
ἑφορος τῷ κυνηγίῳ. Αὕτη εἰς μὲν τὸν ἔρανον ὠ-
νομάζετο Σελήνη, εἰς δὲ τὴν γῆν Ἄρτεμις, καὶ
εἰς τὸν ἄδρυ, Ἐκάτη.

Ἀφροδίτη ἑφορος τῷ Ἐρωτος, ἐσυνοδάζετο ἀ-
πὸ πάσης Χάριτας, αἵ τινες ἦσαν

Ἀγλαΐς, Εὐφροσύνη, καὶ Θάλεια.

Ἥβη Θεὰ τῆς νεότητος.

Αὐγή Θεὰ τῆς αὐγῆς τῆς ἡμέρας.

Θέμις Θεὰ τῆς δικαιοσύνης.

Νέμεσις Θεὰ τῆς ἐκδικήσεως.

Δρυάδες νύμφαι τῶν λιμνῶν, καὶ τῶν λόγων.

Ναϊάδες νύμφαι τῶν πηγῶν.

Νερείδες νύμφαι τῆς θαλάσσης.

Σειρήνες νύμφαι τῆς θαλάσσης μελωδικώταται.

Αἱ ἄλλαι Μοῖραι ἦσαν, Κλωθῶ, Λάχεσις,
καὶ Ἄραπος.

Αἱ ἑνέα δὲ Μῆσαι, αἱ ἐφεξῆς

Κλειὼ ἑφορος τῆς Ἴσοείας.

Εὐτέρπη ἑφορος τῆς Μουσικῆς.

Θάλεια ἑφορος τῆς Κωμωδίας.

Μελπομένη ἐπιστάτης τῆς Τραγωδίας.

Τερψιχόρη Θεὰ τῷ Χορῷ.

Ἐρατώ Θεὰ τῆς Λυρικῆς.

Πολυμνία Θεὰ τῆς Ῥητορικῆς.

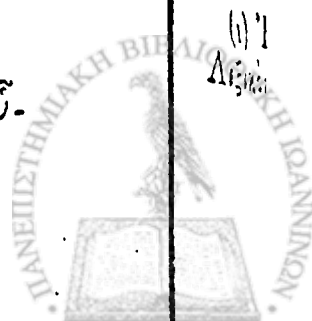
Καλλιόπη Θεὰ τῆς ἀγλωττίας, καὶ τῆς ἠρωϊ-
κῆς Ποιτικῆς.

Οὐρανία Θεὰ τῆς Ἀστρονομίας.

Ἐ
ε
ε
Θε
ἔ
τε
βί
σε
λε
τε
φ
πλ
επε
Μο
ελα
μο
αλ
τι
μέ
επο
Α
ε
γ
αί
γ
επο
γ

Αὔ-

(1)
Δ

Αὗται οὖν εἰσὶν αἱ κυριώτεραι Θεότητες τῶν Ἑλλήνων, ἀγκαλὰ ἢ ἀνοησία τῶν ἀνθρώπων εἶχε φθάσει εἰς τοσῶτον βαθμὸν, ὥστε εἰς κάθε ἔργον εἴτε καλὸν, εἴτε ἀνόσιον ἐπλασε τὸν Θεὸν αὐτοῦ· ὅθεν λέγουσι, ὅτι ἐμεξῶντο ἕως ἑξαίτη χιλιάδες Θεοί (1). Ἀνδράσας δὲ ἐπειτα ὁ Ζεὺς, καὶ μὴ δὴ χαρισέμενος εἰς τὴν κλίβω τῶν Θεῶν, ὡς ἐπιστάτης καὶ ἔφορος τῆς γῆς, βλέπων τὰς γυναῖκας τῶν ἀνθρώπων, ἠγάπησον αὐτὰς καλλιώτερον· ἀλλὰ διὰ τὰς ἀπολαύσει, ἔπαυσε τὰ ἀφήσει εἰς μέρος τὴν Θεότητα, καὶ τὰ λάβη καμμίαν σωματικὴν μορφήν· ὅθεν μετεμορφώθη εἰς τόσα εἶδη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀσελγῆς ἐπιθυμίας, ἀπὸ τῶν ὁποῖα εἶναι γεμάτη ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθοκεία καὶ Μυθολογία· δηλαδὴ διὰ τὰ ἀπατήσῃ τὴν μίαν, ἐλάμβανε τὴν μορφήν τοῦ ἀνδρός της, ὡς ἔκαμν εἰς τὴν Ἀλκυωνίω· διὰ τὰ ἀπολαύσει τὴν ἄλλω, ἐγένετο χρυσός, ὡς ἐμεταχειρίσθη εἰς τὴν ὡραίαν Δανάω, καὶ διὰ τὰ φθεῖρη τὴν Σεμέλω, ἐβιάθη τὰ μεταβληθῆ εἰς βροχίω· καὶ ἔτω καθεξῆς εἰς κάθε μίαν.

Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ μῦθοι, καὶ αἱ μεταμορφώσεις δὲν ἐδήλουν ἄλλοτι, παρὰ ὅτι πολλοὶ κακοὶ καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι ἐμεταχειρίζοντο τοιαῦτα μέσα, διὰ τὰ ἀπατῆν καὶ τὰ φθεῖρην τὰς ἀνάγκης ὡραίας γυναῖκας καὶ παρθένους, καὶ ἡ δεισιδαιμονία, ὡς εἴπομεν, βοηθημένη ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, ἐπλασαν τοιαῦτα, ἃ αἰχρὸν ἐ-

51

(1) *Ερασμος περὶ Νεότητος, Ami de la jeunesse, καὶ Λεξικὸν Μυθολογικόν, καὶ Ἡσίοδος Θεογονία.

εἰ καὶ λέγειν. Παραδείγματος χάριν, κάποιος κακοποιὸς ἐραθεὶς τῆς Ἀλκμύνης, παρετήρησε τὴν ἔλθειν Ἀμφιξύωνος τοῦ ἀνδρός της, καὶ δῦν τὸ μέσον νὰ τὴν ἀπολαύσῃ, ἀφ' ἧ ἐμβῆκεν εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτῆς, εἶπεν ὅτι ἦτον ὁ Ζεὺς, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀντισταθῇ.

Ἡ δεισιδαιμονία τῆς γυναικὸς, ὁ φόβος τοῦ ἀνδρός της, (διότι εἰς τὴν ἀπερίαν αὐτοῦ ἐγ-
γασρώθη) καὶ τὸ πορνικὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐ-
πλεξάν τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον μῦθον τῆ περιφῆμε
Ἡρακλέους. Ἄλλος πάλιν μὲ τὸ μέσον τῆ χρυ-
σῆ ἐφθειρε τὴν Δανάην, ἡ δὲ κόρη διὰ τὸν φό-
βον τῆ πατρὸς αὐτῆς, μὲ τοὺς δέλους φύλακας
τῆς παρθενίας της, ἐπλασαν τὴν μεταμόρφωσιν
τῆ Διὸς εἰς χρυσόν· καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλας συ-
νέβηξαν περιστατικὰ, καιρῶ, τόπε, καὶ ἄλλων.
Ὅσοι λοιπὸν ἐγεννήθησαν ἀπὸ Θεῶν πατέρα καὶ
μητέρα, ἦσαν Θεοὶ τέλειοι, ὡς οἱ ἀνω ρηθύντες·
ὅσοι δὲ ἐγενῶντο ἢ ἀπὸ πατέρα Θεὸν καὶ μητέ-
ρα θνητὴν, ἢ ἐναντίον ἀπὸ μητέρα Θεῶν, καὶ
πατέρα θνητὸν, δὲν ὠνομάζοντο Θεοὶ, ἀλλ' ἡ-
μίθεοι, ἢ ἥρωες, ὧν οἱ κυριώτεροι εἰσὶν ἔτσι·

Ὁ Περσεύς υἱὸς τῆ Διὸς, καὶ τῆς Δανάης.

Ὁ Ὀρφές ὁ πρῶτος Ποιητής, οἱ ὕμνοι τῆ ὀ-
ποῖα εἴλον τὰς πέτρας καὶ τὰ δένδρα.

Ὁ Ἡρακλῆς υἱὸς τῆ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμύνης,
ὅς τις διὰ νὰ λάβῃ τὸ τέλειον τῆς Θεότητος, ἐ-
πρεπε νὰ ἐκτελέσῃ δώδεκα ἀθλας, περὶ ὧν ὄ-
ρα τὸν Διόδωρον.

Ὁ Κάτωρ καὶ Πολυδύκης υἱοὶ τῆ Διὸς καὶ τῆς
Λήδας, ἀδελφοὶ δὲ τῆς Ἑλένης τῆ Μενελάου.

Ὁ Ἰάσων, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἀργοναῦται,
ὅσες ἀπαριθμεῖ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος.

Ὁ Ἀχιλλεύς υἱὸς τῆς Θεῆς Θέτιδος, καὶ τοῦ

Πη-

Πηλέως, καὶ οἱ περιωότεροι τῆς βασιλείων, οἵ
τινες ἐπολέμησαν τὴν Τρωάδα.

Ὁ Θησέης, καὶ ἄλλοι πολλοί, περὶ ὧν ὄρα
τὸ Μυθολογικὸν Λεξικόν.

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι ἕως οὗ ἐβασί-
λευεν ὁ ζόφος τῆς ἀμαθίας, καὶ ἡ ἀγριότης
εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅλας τὰς ἀρπαγὰς καὶ ἀσελ-
γείας τῆς πονηρῶν ἀνθρώπων, τὰς ἀπέδιδον εἰς
τὸ Θεῖον, ὅθεν καὶ Θεοὶ ἐγνωῶντο· ἀφ' ἧ δὲ ὀ-
λίγον τι ἐπολιτέυθησαν, καὶ ἐννοῶσαν τὸ ἀτοπὸν
τῆτο, ἐνόμιζον ἥρωας καὶ ἡμιθέας τὰς ἀνδρείας
καὶ πολεμιστὰς ἀνθρώπους· διότι εἰς τὸν καιρὸν,
καθ' ὃν ἡ Ἑλλὰς ἦτον τὸ θέατρον τῆς ἀρπαγῶν
καὶ τῆς ἀμαθίας, καὶ οἱ ἀνθρώποι, ἔξω ἀπὸ λο-
γικόν, ὅσον διέφερον τῆς ἀγριωτάτων θηρίων, ἐ-
πειδὴ οἱ δυνατώτεροι κατέβρεχον καὶ ἐφόνεον τὰς
ἀδυνατάς, ἥρπάζον τὰς γυναῖκας καὶ θυγατέ-
ρας τῆς μικροτέρων, ὅθεν μῆτε Πόλις ἦτον, μῆ-
τε Νόμος εἶχον, μῆτε νόμιμον γάμον ἐγνώριζον,
καὶ ἀπλῶς νὰ εἰπῶ ὅσον ἤξερον κανένα δικαίω-
μα τῆς ἀνθρωπότητος, τότε ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ
Φοινίκη ἦσαν πολυανθρωπόταται· διὰ δὲ τὸ πο-
λυανθρώπων, καὶ διὰ τὰς ἐμφυλίους διχονοίας καὶ
πολέμους, οἵ τινες ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινον γένος
μῆτε ἔλειψαν, μῆτε θέλαιν λείπει, πολλοὶ ἡ-
γεμόνες Αἰγύπτιοι καὶ Φοίνικες ἐζητήσαν τὴν
ἡσυχίαν εἰς μακρυοὺς τόπους, καὶ ἄρχισαν νὰ
πλησιάζεν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὰς ὁποίας
τώρα πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἀποικίων, καὶ περὶ ἀρχῆς αὐτοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς, καὶ πρώτον περὶ τῆς Σικυωνίας.

Η πρώτη Ἀποικία, ἣτις ἐγένον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἐκείνη τῆς Σικυωνίας, ἣ ὁποία ἐγένε κατὰ τὸ 2089 ἔτος πρὸ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸν Αἰγιαλὸν, ὅς τις ἐβασίλευσεν ἐν Σικυῶνι χρόνος 52. Τῆτον διεδέχθη ὁ Εὐρώψ, καὶ μετ' αὐτὸν ἐβασίλευσαν 26 βασιλεῖς κατὰ διαδοχὴν, ὁ ὕστερος τῶν ὁποίων ἦτον ὁ Ζόξιππος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς, ἡ βασιλεία ἐπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Ἰερέων τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὁποίων ἐκυβέρνησαν ἔτσι εἰς διάστημα χρόνων 35, ὅτε οἱ Μυκλήσιοι ὑπέταξαν αὐτὴν ὀλοκλήρως. Εἰς τὰ ἴχνη τῆς παλαιᾶς Σικυωνίας εἶναι σὺν χαλεῖον τὴν σήμερον καλούμενον Βασιλικά.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ.

Μετὰ τὴν ἐν Σικυῶνι Ἀποικίαν χρόνος σχεδὸν 250, ἐκτίθη τὸ Ἄργος εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τὸν Ἰνάχον ἡγεμόνα Αἰγύπτιον, ὅς τις ἀπὸ τὰς διχονοίας, αἵτινες κατεξέσχίζον τὴν Αἰγύπτον εἰς τὸν καιρὸν τῆς Ραμεσσή βασιλείως αὐτῆς, πρὸ Χριστοῦ σχεδὸν 1840, ἀποίκησεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Θέλουσί τινες, ὅτι ἡ ἀποικία τῆς Ἰνάχου ἐγένε κατὰ τῆς καιρῆς τοῦ Ἀβραάμ· ἀγκαλὰ μικρὰ εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς Χρονολογίας ταύτης (1). Τὸ Ἄργος ὑπέ-
κει-

(1) Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Μελετίου.

καιτο εἰς βασιλεῖς χρόνους 500, τῶν ὁποίων ἡ σειρά εἶναι αὕτη.

Ἰναχος, ἐβασίλευσεν	Ἀγνώωρ.. ἀδελον.	—
ἔτη 50	Κροτόπης.	21
Φαιρωνίδης.	60	Σφονέλας.
Ἀπίς.	35	Δαναός.
Ἀργος, ὑφ' ἧς ἡ πόλις	Γελαώωρ.. ἀδελον.	—
παρωνομάθη.	70	Λυγκίδης.
Κεῖασος.	54	Ἀββάς.
Ἀδρασος.. ἀδελον.	—	Προῖτος.
Φόρβας.	35	Ἀκρήσιος.
Τεῖοπας.	46	Περσίδης.

Ὁ Περσίδης μετέφερε τὸ βασίλειον ἀπὸ τὸ Ἀργος εἰς τὴν Μυκλήν. Τινὲς Ἱστορικοὶ λέγουσιν, ὅτι ἐσάθησαν βασιλεῖς εἰς τὸ Ἀργος, καὶ ὁ Μεγαπρόδης, ὁ Ἀναξαγόρας, ὁ Μελάμπης, καὶ ὁ Βίας. Μετὰ τὴν μετοίκησιν δὲ τοῦ Περσείως εἰς τὴν Μυκλήν, τὸ Ἀργος μετέπεσον εἰς Δημοκρατίαν, καὶ ἐγέννησε πολλὰς μεγάλας ἀνδρας· ἔλαβε δὲ καὶ ὄχι ὀλίγον μέρος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πολέμους. Οἱ Ἀργεῖοι πολλάκις ἐκήρυξαν πόλεμον κατὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων, ὡς ἡ Ἱστορία φέλει τὸ δείξει. Κατὰ δὲ τὴν 90 Ὀλυμπιάδα, τὸν πρῶτον χρόνον αὐτῆς, σώφροντες μετ' αὐτῶν, ἐπολέμησαν τὴν Ἐπίδαυρον, καὶ τὴν ὑπέταξαν. Περὶ τὴν 126 δὲ, Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, πολιορκῶν τὸ Ἀργος, ἐφονεύθη ὑπὸ μιᾶς γυναικός. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἐν τοῖς κατωτέρω ρηθήσεται.

ΠΕΡΙ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν μετὰξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἑλλάδος ἠϋοίχεν εἷας συχνὸς δρόμος διὰ τὰς ποσειρημίας Ἀποικίας, πολλοὶ πλέσιοι εἰς τὴν Αἰγυπτον τυραννοῦμενοι, ὡς εἶπον, ἀπὸ τὰς διχονοίας, ἐζήτην νὰ μακρυνθῶσιν, ὧν εἷς ἦτον καὶ ὁ Κέκρωψ, ὅστις ἀποίκισεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, 1558 χρόνος πρὸ Χριστοῦ, καὶ ἔρριψε τὰ θεμέλια τῆς περιφήμου πόλεως Ἀθηνῶν, ὀνομάσας αὐτὴν Κεκρωπίαν ἀπὸ τὸ ἴδιον ὄνομα. Ἐπειτα δὲ ὠνομάθησαν Ἀθῆναι, ἢ ἀπὸ τῆς Ἀθήνης θυγατέρα τῆ Κραναῆ βασιλέως, ἢ διὰ τὴν φιλονεικίαν τῆ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς κατὰ τὸς Μύθους (1), ἢ ὅτι οἱ βασιλεῖς αὐτῆς θέλοντες νὰ κάμνῃ τὴν Πόλιν κατοικίαν τῆς Σοφίας, τὴν ἀφιέρωσαν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ὡς Θεὰ τῆς Σοφίας. Ἐκυβερνήθησαν δὲ αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ βασιλεῖς, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆ Κόδρου, υἱὸς βασιλέως αὐτῆς, ὅστις διὰ τὸν χρῆσμον, ὁ ὁποῖος ἐδόθη εἰς τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον εἶχον οἱ Ἀθῆναῖοι μετὰ τῆς Ἡρακλείδας, ἐδυσίασε τὴν ἰδίαν ζωὴν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς

(1) Ἀφ' ἧ ἐκτίσθησαν αἱ Ἀθῆναι ὁ λαὸς ἦτον εἰς δύο γνώμας, ἄλλοι ἠθέλον νὰ τὴν ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Ποσειδῶνα, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Ἀθηνᾶν. Ἀπεφασίδη λοιπὸν, ὅστις τῆς δύο ἠθέλε δέξῃ μεγαλῆτερον σημεῖον, τὸ ὄνομα πόλεως νὰ λάβῃ ἢ Πόλις ὅθεν ὁ μὲν Ποσειδῶν, κτυπῶν τὴν θάλασσαν μετὰ τὴν Τροίαναν, εὐγαλεν εἷνα ἵππον ὀρμητικόν, ἢ δὲ Ἀθηνᾶ ἐκτύπησε τὴν γῆν μετὰ τὸν πόδαυς, καὶ ἐφύβωσε μία ἐλαία. Οἱ Ἀθῆναῖοι ἐκλέξαν τὴν Ἀθηνᾶν.

τῆς πατρίδος, ὡς ὑπερον θέλομεν ἰδῆ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κόδρου οἱ Ἀθίωᾶιοι δὲν ἀνόμασαν πλέον Βασιλεῖς, ἀλλ' Ἀρχοντας, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἐβάσα ἐφ' ὅρας ζωῆς αὐτῶν. Ἐπειτα ὅμως μὴ ἀχαριστικοὶ καὶ εἰς αὐτοὺς, ἐχειροτόνησαν Ἀρχοντας δεκαετεῖς, ἦγον εἰς καθέδε δέκα χρόνους. Μετ' ὀλίγον δὲ ἡ ἀξία τοῦ Ἀρχοντος ἐγίνε χρονικὴ, δηλαδὴ κατ' ἔτος ἀλλάζετο ὁ Ἀρχων, καὶ ἔτω διέμεινεν αὐτῇ ἡ ἐξουσία ἕως ἂν αἱ Ἀθίωᾶι ἔχασαν τὴν τελείαν τῶν ἐλευθερίαν ἀπὸ τῆς Ῥωμαίας, κυριεύθεισαι ἀπὸ τὸν Σύλλαν· ἀγκαλὰ ἡ ἀξία τῆς Ἀρχοντος ἐλείφεν ὀλίγον προσητέρα. Ἡ δὲ σειρά τῶν Βασιλέων ἐστὶν αὕτη·

Κέρωψ ὁ πρῶτος ἐ- βασιλεύσεν ἔτη 50	Αἰγύς. 54
Κραναός. 9	Θησός. 30
Ἀμφικρῦων. 10	Μνησός. 7
Εἰχθόνιος. 50	Δημοφῶν. 33
Πανδίων ὁ πρῶτος. 40	Ὄξυθος. 12
Εἰχθαῖος. 50	Ἀφείδας. 1
Κέρωψ ὁ δεύτερος. 40	Τιμαίτης. 36
Πανδίων ὁ δεύτερος. 25	Μέλανθος. 9
	Κόδρος ὁ καὶ ὑπερον. 21

Ἐκ τῶν τῶν Βασιλέων ὁ πρῶτος Κέρωψ, ὁ Ἀμφικρῦων, ὁ Θησός, καὶ ὁ Κόδρος, εἶναι οἱ πλέον τεθρυλημένοι εἰς τὴν Ἱστορίαν. Ὁ μὲν Κέρωψ γνωρίζεται ὡς θεμελιωτῆς τῶν Ἀθίωων, καὶ ὀλίγον τι διορθωτῆς τῶν ἠθῶν, ἀπειδὴ αὐτὸς πρῶτος ἐδιώρισεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸν γάμον εἰς μίαν νόμιμον γυναῖκα, διότι προσητέρα ἔζων ὡς τὰ ἀλογα κτῶν, ὡς εἴρηται. Ὁ δὲ Ἀμφικρῦων εἶναι περίφημος, ἐπειδὴ πρῶτος αὐτὸς, λέγων, ἐσύσθησε τὸ εὐδο-

ξον ἐκεῖνο Συμβέλιον τῆς Ἀμφικτυῶνων, (ἀγ-
καλὰ εἶναι εἰς ἀσυμφωνίαν περὶ τὰς οἱ Ἴσο-
ρικοί, διότι πολλοὶ νομίζουσι, ὅτι ἦτον πολλὰ
παλαιότερον.) τὸ ὁποῖον ἐσυνάζετο εἰς τὰς
Θερμοπύλας δύο φοράς κάθε χρόνον, τὴν ἄ-
νοιξιν δηλαδὴ καὶ τὸ φθινόπωρον, καὶ ἐθεώρου
τὰς γενικὰς ὑποθέσεις ὅλης τῆς Ἑλλάδος, τό-
σον πολιτικὰς, ὅσον καὶ ἱερατικὰς. Δώδεκα δὲ
ἦσαν τὰ Γεῖνη ἐκεῖνα, ἅτινα εἶχον τὸ προνόμιον
να σέλλων δύο πρέσβεις εἰς ἐκείνῳ τὴν θρυ-
μασίαν συνάξιν. Οἱ Θεσσαλοὶ, οἱ Θηβαῖοι,
οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἴωνες ἤγαν οἱ Ἀθῆναιοί, οἱ
Περρῆβοι, οἱ Μάγνητες, οἱ Λοκροί, οἱ Οἰ-
ταῖοι, οἱ Φθιώται, οἱ Μαλαεῖς, οἱ Φωκεῖς,
καὶ οἱ Δόλοπες· καὶ ὁ μὲν εἰς πρέσβυς ἄνο-
μάζετο Ἱερομνήμων, ἔτινος ἔργον ἦν να θεω-
ρῆ τὰς ὑποθέσεις τῆς ἱερῶν, καὶ τῆς θρησκείας·
ὁ δὲ ἕτερος ἐκαλεῖτο Πυλαγόρας, ὅστις ἐθεώ-
ρει τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις. Τὸ τὸ συμβέ-
λιον ἦτον ἡ αἰτία ὅλης τῆς δόξης τῆς Ἑλλάδος.
Ὁ Θεσβὺς τέλος πάντων νομίζεται ὡς νέος
θεμελιωτῆς τῆς Ἀθῆνῶν, διότι αὐτὸς ὄχι μό-
νον ἐκτίσεν τὸ κάστρον, ἀλλὰ συνάξας καὶ ὅλον
τὸν λαὸν, ὅστις ἦτον σκορπισμένος εἰς τὰ πε-
εἰχώρα τῆς Ἀττικῆς, κατώκισεν αὐτὸν εἰς τὴν
πόλιν, διαμοιράζωντάς τον εἰς δέκα φυλάς, αἵ
τινες ἦσαν αὗται· Ἐρεχθίδαι, Αἰγίδαι, Παν-
διονίδαι, Λεοντίδαι, Ἀκαμαντίδαι, Οἰνίδαι,
Κεκροπίδαι, Ἴπποθοντίδαι, Αἰαντίδαι, καὶ Ἀν-
τιοχίδαι, εἰς τὰς ὁποίας προσετέθησαν καὶ ἄλ-
λαι δύο ἔπειτα, καὶ εἰς ἐνθύμησιν ταύτης τῆς
συνάξεως διέταξε καὶ μίαν ἑορτὴν ὀνομαζομέ-
νην Παναθηναία, ἣτις ἐορτάζετο μὲ πομπὴν
μεγάλῃ ἐν Ἀθῆναις κατὰ τὸν μῆνα ἑκατομ-
βαιῶ-

Βαϊῶνα. Ἐκαθάρισε δὲ προσέτι καὶ ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς κλέπτιας καὶ κακοῦς ἀνθρώπων, καὶ ἐλάβθερωσε τῆς Ἀθηναίους ἀπὸ τὸν σκληρότατον ἐκείνον φόρον τοῦ νὰ σέλλων ἑπτὰ νέας, καὶ ἄλλας πόσας νέας εἰς τὸν Μίνωα βασιλέα τῆς Κρήτης, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔσειλε τὸν υἱόν τε Ἀνδρόμαχον εἰς τὰς Ἀθῆνας νὰ ἀγωνιᾷ εἰς τῆς κοινῆς ἀγῶνας, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὑποπτύσαντες διὰ τυραννίαν, τὸν ἐφόνευσαν. Ἐστράτευσε λοιπὸν ὁ Μίνωας κατ' αὐτῷ, διὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν θάνατον τῆ ὑἱοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς τοσαύτην ἀνάγκην ἤφερε τῆς Ἀθηναίους, ὥστε ἕκαμον συσθήκας νὰ σέλλων, ὡς εἶπομεν, νέας εἰς τὴν Κρήτην, καὶ νέας, εἴτε διὰ δουλείαν, εἴτε διὰ θυσίαν τοῦ υἱοῦ, ἀδελφον. Εἰς αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν ἐμβῆκε καὶ ὁ Θεσβύς, καὶ ἐλθὼν εἰς Κρήτην ἐφόνευσε τὸν Μινόταυρον τοῦ Μίνωος, καὶ οὕτως ἐλάβθερωσε τὴν πατρίδα, καὶ ἄλλα πολλὰ ἄξια κατορθώματα ἔκαμεν.

Ὁ Κόδρος φημίζεται, ἐπειδὴ ἐθυσίασε τὴν ζωὴν τε διὰ τὴν ἐλάβθερίαν τῆς Παξίδος, διότι εἰς τὸν πόλεμον τῷ Ἡρακλειδῶν ἐδόθη χρησμός ἀπὸ τὸ Μαντεῖον τῷ Δελφῶν, ὅτι ἕτινος στρατεύματος ὁ βασιλεὺς φονεῖται, αὐτὸ θέλει νικήσει. Ὁ Κόδρος λοιπὸν ἐνδυθεὶς ὡς χωριάτης, ἐμβαίνει εἰς τὸ στρατόμα τῷ ἐχθρῶν, κτυπᾷ εἷς αὐτὸν στρατιώτην, καὶ ἔτω φονεῖται. Μαθόντες δὲ ἔπειτα οἱ ἐχθροὶ ὅτι ἦτον ὁ βασιλεὺς Κόδρος, διὰ τὸν φόβον τῆ χρησμῶ, ἐνόμισαν τὸν ἑαυτὸν τῆς νικημένον, καὶ ἔπως ἐφυγον· τὸσον ἰχθὺς ἢ δεισιδαιμονία.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆ Κόδρος οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν, ὅτι ποτὲ δεῦν θέλων εὖρη εἷς αὐτὸν τὸσον

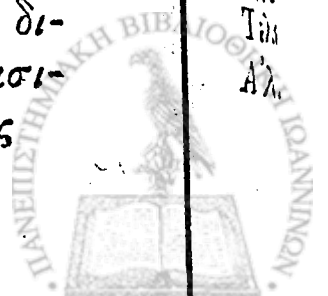
καλὸν βασιλέα, ὅθεν ἐψήφισαν ἄρχοντας ἐφ' ὅ-
ρας ζωῆς των, ὧν ἡ σειρά ἐστὶν αὕτη.

Μέδων υἱὸς τοῦ Κόδρου	Φέρεκλος.	28	
ἤρξεν	ἔτη 20	Αἰφρων.	19
Ἄκασος.	36	Θερπιαῖος.	27
Ἀρχιππος.	19	Ἀγαμνήτωρ.	20
Φόρβας.	41	Αἰχύλος.	23
Μεγακλῆς.	31	Ἀλκμαίων, ὁ καὶ ὕσε-	
Διογενήτης.	30	ρος.	2

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ.

Καθ' οὓς δὲ χρόνους ἔλαβον νέαν μορφὴν αἱ
Ἀθῶναι ἀπὸ τὸν Κέκροπα, καὶ ἀπὸ τῆς διαδό-
χης τῆς, κατὰ τούτους ἄρχισε νὰ γερνηθῆ καὶ ἡ
Σπάρτη, ὅθεν ὡς ἀδελφαὶ ἰσόχρονοι, δικαίως
ἦσαν καὶ ἀντίζηλοι διὰ τὴν δόξαν. Ὀνομάζετο
δὲ παῖτον Δελεγία, ἐπειδὴ Λέλεξ ἐχημάτι-
σεν ὁ παῖτος βασιλεὺς αὐτῆς. Τὸν Λέλεγαν
τῆτον διεδέχθη ὁ Λακεδαίμων, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
ὠνομάθη Λακεδαίμων, καὶ Λακεδαιμονία. Τὸ
ὄνομα Σπάρτη τῆς ἐδόθη ἢ ἀπὸ τῆς Σπάρταν
θυγατέρα τῆς αὐτῆς Λακεδαίμονος, καὶ τῆς Εὐ-
ρώπης, ἢ ἀπὸ τὸν Σπάρτον υἱὸν τῆς Φαιρονέως
βασιλέως τῆς Ἄργεος, τὸν ὁποῖον τινὲς νομίζου-
σι καὶ θεμελιωτὴν αὐτῆς.

Ἡ Σπάρτη ἔλαβε δύο δυναστείας, ἡ μὲν
μία ἦτον πῶν διαδόχων τῆς Λέλεγος, καὶ ἐβάστα-
ξε χρόνους ἰδι, καὶ ἔπει εἶναι οἱ ἀπόγονοὶ τοῦ
Πέλοπος, ἀφ' ἧς παρανομάθη καὶ ἡ Χερσόνησος
Πελοπόννησος· ἡ δὲ δευτέρα ἔλαβε τὴν ἀρχὴν
ἀπὸ τὸν Εὐρυθεύην, καὶ Προκλίῳ ἀδελφῆς δι-
δύμης· ὅθεν εἰς τὸ ἐξῆς ἐγίνοντο δύο βασι-
λεῖς

λαῖς εἰς τὴν Σπάρτῳ ἀπὸ τῶν ἀπογόνων αὐ-
 πῶν, οἱ ὅποιοι ὠνομάζοντο Εὐρυσθενίδαι, καὶ
 Προκλίδαι, καὶ ἔτι εἶναι οἱ Ἡρακλεΐδαι, τῶν
 ὁποίων ἡ γυνεὰ ἔμεινεν ἕως τὴν αἰχμαλωσίαν
 τῆς Σπάρτης. Ἔτι δὲ οἱ μὲν πρῶτοι ἐκαλεῖντο
 καὶ Ἀγίδαι· οἱ δὲ δεύτεροι Εὐρυποντίδαι, ἀ-
 πὸ τῶν περιφώνων βασιλεῖς ἐκατέρας γυνεᾶς,
 Ἀγίδα, καὶ Εὐρύποντα. Ἐβασίλευσαν οἱ ἀπό-
 γονοὶ τῶν χρόνων 895, ὧν ἡ σειρά εἶναι αὕτη.

ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΩΝ ΤΟΥ ΛΕΛΕΓΟΣ,
 ΗΤΟΙ ΠΕΛΟΠΙΔΩΝ.

Λέλεξ.	Οἴβαλος.
Μυλῆς.	Τυωδάρως.
Εὐρώτας.	Κάστωρ, καὶ Πολυδεύ- κης.
Λακεδαίμων.	Μενέλαος.
Ἀμύκλας.	Οὔρες.
Ἀργάλης.	Τιζαμνῆς.
Κυώρτας.	

Ἡ Ἴσορεια δὲν μᾶς ἐφύλαξε τὸν καιρὸν πό-
 στον ὁ καθεὶς ἐβασίλευσε.

ΤΩΝ ΕΥΡΥΣΘΕΝΙΔΩΝ, Η ΑΓΙΔΩΝ.

Εὐρυθενῆς.	ἔτι 46	Πολύδαρος.	
Ἄγης.	1	Εὐρυκράτης Πρῶτος.	
Ἐχεκράτης.	35	Ἀνάξανδρος.	
Λαβότας.	37	Εὐρυκράτης Δεύτερος.	
Δοείσας.	29	Λέων.	
Ἀγισίλαος.	44	Ἀναξανδείδης.	
Ἀρχέλαος.	60	Κλεομνῆς.	
Τελεκλῆς.	40	Λεονίδας Πρῶτος.	I
Ἀλκμαίνης.	39	Πλείσαρχος.	I

B 3

Πλει-

Πλειστοάναξ.	68	Ἀραῖος Δεύτερος.
Παυσανίας.	14	Λεονίδας Δεύτερος.
Ἀγισίπολις Πρώτος.	14	Κλεόμβροτος.
Κλεόμβροτος.	9	Κλεομένης.
Ἀγισίπολις Δεύτερ.	1	Ἀγισίπολις Τρίτος.
Κλεομένης.	61	Μαχανίδας τύραννος.
Ἀραῖος Πρώτος.	44	Νάβις τύραννος.
Ἀκρότατος.		

ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΙΔΩΝ, Ἡ ΕΥΡΥΠΙΟΝΤΙΔΩΝ.

Προκλῆς.	Ἀείων.
Σῶος.	Δημάρατος.
Εὐρύπων.	Λεοτυχίδης.
Πρύτανις.	Ἀρχίδαμος Πρώτος.
Εὐνομος.	Ἄγισ Πρώτος.
Πολύκλειτος.	Ἀγισίλαος.
Χαείλαος, ἐπίτροπος	Ἀρχίδαμος Δεύτερος.
ἔ ὁ Λυκῆργος.	Ἄγισ Δεύτερος.
Νίκανδρος.	Εὐδαμίδας.
Θεόπομπος.	Ἄγισ Τρίτος.
Ζόξίδαμος.	Εὐρυδαμίδας.
Ἀναξίδαμος.	Ἐπικιλίδας.
Ἀγασικλῆς.	

Ἐπὶ τῶν τῶν τυράννων, ὁ Φιλοποίμῳ ἐ-
κυρίδουσε τὴν Σπάρτην, καὶ ἀκύρωσε τὰς Νόμους
τῆ Λυκῆργου, ὡς θέλομεν ἰδεῖν.

Θ Η Β Α Ι.

Αἱ Θῆβαι ἔλαβον τὴν γέννησίν των ἀπὸ τὸν
Κάδμον υἱὸν τῆ Ἀγνώωρος βασιλέως τῆς Φοι-
νίκης, ὅστις μετοίκησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ
τὸ 1493 πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ποιηταὶ λέγουσιν ὅτι ὁ
Κάδ-

Κάδμος ἔλθων εἰς ζήπσιν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ
Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν ἄρπαξεν ὁ Ζεὺς, κατὰ
τὰς μύθους, ἔλαβε χηισμὸν νὰ κτίσῃ τὸ κά-
προν τῆς Θηβῶν, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Καδμείαν
ἐκ τῆ ἰδίας ὀνόματος.

Ὁ Κάδμος πρῶτος ἔκαμε γνωστὴν εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὴν χῆσιν τῶν γραμμάτων, τὰ ὁποῖα
ἔφερον ἐκ τῆς Φοινίκης, δεκαεξὶ τὸν ἀριθμὸν,
δηλαδὴ, α, β, γ, δ, ε, ι, κ, λ, μ, ν, ο,
π, ρ, σ, τ, υ, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἰκανὰ εἰς χη-
ματισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς. Ἡ μετὰ ταῦ-
τα ὁμως ἐπίδοσις τῆς Σοφίας εἰς τὴν Ἑλλάδα,
καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς γλώσσης, ἐδιώρθωσαν καὶ
τὸ ἀλφάβητον· καὶ ὁ μὲν Παλαμίδης σοφώτα-
τος τῆ τότε καιρῶ (διότι θέλει ὅτι αὐτὸς ἐφεῦ-
ρε καὶ τὴν χῆσιν τῶ λογαριασμῶ, καὶ τῆς σαφ-
μῶν, δηλαδὴ τὰ ζύγια) ὕστερα χεδὸν διακο-
σίαις πενιῶτα χρόναι ἀπὸ τὸν Κάδμον, ἦγον
εἰς τὸν καιρὸν τῆς Τρωικῆς πολέμου, ἐπαρόδισεν
εἰς τὸ ἀλφάβητον ἄλλα τέσσαρα τὰ, ξ, θ, φ, χ,
καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἑξακοσίαις χρόναι ὁ Σιμωνίδης
προσθέτων τὰ ἄλλα τέσσαρα τὰ, η, ω, ζ, ψ,
τὸ ἔφερον εἰς τὴν τελειότητα, ὁμως καὶ εἰς με-
γάλῃ δυσκολίαν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Ἑλλι-
κῆς γλώττης. Θέλσιν τινὲς ὅτι ὁ Κάδμος, διὰ
τὰς καταδρομὰς, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἔπειτα,
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, ὅπερ καὶ ἀπέθα-
νεν. Αἱ δυσυχίαι καὶ οἱ πόλεμοι τῆς ἀπογό-
νων τῆς Κάδμου, παρασαίνσιν τὸ παράδειγμα τῆς
διχονοιῶν, περὶ ἧν νῦν ὡς ἐν συντόμῳ ρητέον.
Ἐβασίλευσαν δὲ οὗτοι εἰς τὰς Θήβας πρὸ τῆς
Δημοκρατίας.

Κάδμος ὁ πρῶτος Θε-
μελιωτῆς αὐτῆς.

Πολύδαρος.

Λάβδακος.

Ἀμφίων.

Λαίιος.

Οἰδίππος.

Ἐπεοκλῆς.

Κρέων.

Θέσσανδρος.

Ἐκ τούτων ὁ μὲν Κάδμος ἐστάθη ὁ πρῶτος Θεμελιωτῆς τῆς Θηβῶν, ὡς εἴρηται. Ὁ δὲ Ἀμφίων ὁ διορθωτῆς τῆς ἡθῶν, καὶ ὁ καλλωπιστῆς τῆς πόλεως· ὅθεν λέγεται, ὅτι διὰ τῆς λύρας τὸ ἐκτίσεν τὰς Θήβας, διηλαθὴ διὰ τῆς ὄγλωττίας τὸ κατέπεισε τὰς Θηβαίους νὰ ἀφήσεν τὰς ἀρχαίας ἑθῆρας, καὶ νὰ πολιτευθῶσιν. Ὁ Οἰδίππος ἐστάθη περιφημὸς διὰ τὰ συμβαίνοντα τὸ ἐπειδὴ εἰς τὸν κενὸν τῆς γεννήσεώς του ἐδόθη χρησμὸς, ὅτι τὸ τεχθὲν νήπιον θέλει φονεῦσαι τὸν πατέρα τὸ Λαίον, καὶ θέλει λάβῃ Ἰοκάστῃ τὴν μητέρα του εἰς γυναῖκα. Τῆτος ὁ χρησμὸς ἐβάδισεν τὰς γονεῖς νὰ ρίψουν τὸ νήπιον εἰς τὸ δάσος, νὰ καταφαγωθῇ ἀπὸ τὰ θηρία· ἀλλ' εἰς ποιμὴν Κοεῖνθιος εὗρον αὐτὸ, τὸ ἔφερον εἰς τὴν βασίλισσαν αὐτῆς τῆς χώρας, ἣτις ἀνέθρεψεν αὐτὸ ὡς υἱόν τῆς. Ὄταν δὲ ὁ Οἰδίππος ἦλθεν εἰς ἡλικίαν ἀνδρός, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Θήβας, καὶ κατὰ τύχην συναντῶντὰ ἕνα γέροντα, ὅστις τὸ ἐμπόδιζε τὸ πέρασμα εἰς τὸν δρόμον, διὰ τὸ ὁποῖον ὀργισθεὶς ὁ Οἰδίππος, ἐφόνευσεν τὸν γέροντα, καὶ τῆτος ἦτον ὁ Λαίος ὁ πατήρ τῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν Λαίων, Σφιγξ ἡ νόθος θυγάτηρ αὐτῶν μετὰ τὰς φίλας τῆς, κατέλαβεν τὸν δρόμον, προβάλλουσα τινὰ σοφιστικὰ προβλήματα εἰς τὰς διαβαίνοντας, καὶ ὅστις δὲν ἔλυε τὸ πρόβλημα τῆς, ἐρρίπτετο ἀπὸ ἕνα κρημνὸν,

καὶ

καὶ ἐφονδύετο· ἀλλ' ὁ Οἰδίπυς τὴν κατέβαλε,
καὶ ἔτις ἐφθασεν εἰς τὰς Θήβας. Ὡς νικητὴς
λοιπὸν καὶ ἐλόφθερώσας τὰς Θηβαίους ἀπὸ τὴν
Σφίγγα, ἐχειροτονήθη βασιλεὺς, καὶ ἔλαβεν Ἰο-
κάστῳ τὴν μητέρα τὴν εἰς γυναῖκα, ἧς ἦν ἐγέν-
νησε δύο υἱὸς τὸν Ἐπεοκλῆ, καὶ τὸν Πολυεῖκη.
Ἀφ' ἧς δὲ ἐγνωρίσθησαν, ὅτι ἦσαν μήτηρ καὶ
υἱὸς, ἢ μὲν Ἰοκάστη ἀπέθανεν ἐλεγχομένη ἀ-
πὸ τὸ στυγερόν, ὁ δὲ Οἰδίπυς ἀφῆκε τὰς υἱὸς
του εἰς τὸν θρόνον, μὲ συμφωνίαν νὰ βασι-
λεύσῃ κατὰ διαδοχὴν, δηλαδὴ ἀπὸ εἰς ἕνα χρό-
νον ὁ καθεὶς, καὶ ἐφυγεν εἰς τὰς Ἀθῆνας. Ὁ
Ἐπεοκλῆς ἀνέβη πρῶτος εἰς τὸν θρόνον ὡς πρῶ-
τότοκος, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐτελείωσεν ὁ χρόνος, ἀρνή-
θη τὴν ὑπόχρεσιν τῶ ἀδελφῶν, ὅθεν ὁ Πολυ-
εῖκης ἐπρόσρεξεν εἰς τὸν Ἄδρασον βασιλέα τῶ
Ἄργους, ζητῶ βοήθειαν. Ὁ Ἄδρασος τὸν ὑπε-
δέχθη, καὶ δίδων τὴν θυγατέρα τὴν εἰς γυναῖ-
κα, τῶ ὑπεχέθη τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν·
καὶ λοιπὸν συναΐξας συμμάχους, ὧν οἱ πρῶτοι
ἦσαν Τυδῆς ὁ βασιλεὺς τῶ Αἰτωλῶν, ὁ Ἀμ-
φιάραιος καὶ ὁ Καπανεὺς, ἐσράτουν κατὰ τῶν
Θηβῶν. Αὕτη ἡ ἐκστρατεία ἐσάθη πολυχρόνιος
διὰ τὴν τότε ἀνεπιτηδειότητα εἰς τὴν πολιορκίαν
τῶ πόλεων. Ἐκ τῶν ἐσυμφώνησαν οἱ δύο ἀ-
δελφοὶ νὰ μονομαχήσῃν, καὶ ὁ νικήσας νὰ γένη
ὁ Κύριος τοῦ θρόνου· ἀλλ' ἐφονδύθησαν καὶ οἱ
δύο, καὶ ὁ πόλεμος ἐμεινεν ἀτελείωτος. Μετὰ
τὸν Ἐπεοκλέα ἐβασίλευσεν ὁ Κρέων, ὅστις ἐ-
ξελθὼν τῆς πόλεως, καὶ συγκροτήσας μάχην,
ἐφόνδυνε πολλὰς, καὶ μάλιστα τοὺς βασιλεῖς, καὶ
ἐβίασε τὸν Ἄδρασον νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορ-
κίαν· ὅστις διὰ μεσιτείας τοῦ Θησέως βασι-
λέως τῶ Ἀθηνῶν, ἐδωθήθη νὰ θάψῃ τὰς ἐν

τῶ

τῷ πολέμῳ φονεύστας. Ἡ πολιορκία ἐσηκώθη ἀπὸ τὰς Θήβας, ἀλλ' ὁ πόλεμος οὐκ ἔπαυσεν, ἐπειδὴ μετ' εἰς πολὺ οἱ υἱοὶ τῆς φονεύστων βασιλέων ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Θηβῶν, τὰς ὁποίας καὶ κατηδάφισαν. Τῆτος ὁ δεύτερος πόλεμος ὠνομάσθη τῆς Ἐπιγόνων, ὡσαύτως ὁ τρίτος τῆς ἑπτὰ Συμμάχων, ἐπειδὴ ἑπτὰ ἦσαν οἱ μετὰ τῷ Ἀδράστου σύμμαχοι, καὶ εἶναι ὁ πλέον ἀρχαιότερος ἀφ' ὅσων πολέμων ἡ Ἰσορία ἀναφέρει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Θηβῶν ἐβασίλευσεν ὁ Θεσσαυδρος υἱὸς τῷ Ἐτεοκλέεσσι, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἐφονεύθη, καὶ αἱ Θῆβαι ἐδημοκράτησαν, αἵτινες μὲν ἄλλας πολλὰς πόλεις ἐσύσαινον τὴν συμμαχίαν τῆς Βοιωτῆς, ἧτις ἐδοξάσθη ὑπὸ τῷ Ἐπαμινώνδῃ καὶ Πελοπίδῃ, ὡς φέλομεν ἰδῆ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Μετὰ τῆτον τὸν πόλεμον ὀλίγον ὕστερον συνέβη ἐκεῖνος τῆς Τρωάδος, ὅστις ἀπεθανατίσθη διὰ τῆς ἐνδόξων Ποιημάτων τῷ Ὀμήρῳ. Αἱ αἰτίαι τούτου τῷ πολέμῳ ἦσαν αὗται, κατὰ τοὺς Συγγραφεῖς. Τάνταλος ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας ἤρπασε τὸν Γανυμῆδην νέον ἄραϊον, ἀδελφὸν δὲ Ἴλου τοῦ βασιλέως τῆς Τρωάδος. Ὁ Ἴλος μαθὼν τὴν ἀρπαγὴν τῷ ἀδελφῷ, ἐκστρατεύει κατὰ τῷ Ταντάλῳ, τὸν νικά, καὶ τὸν διώκει ἀπὸ τῷ βασιλείῳ τῷ. Ὁ Τάνταλος διαχθεὶς, ἦλθε καὶ κατοίκησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μέσα εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ ἀπόγονοι λοιπὸν τῷ Ταντάλῳ, γνωστοὶ εἰς τὴν Ἰσορίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῷ Πελοπίδων, (ἔτις ὀνομασθέντες ἀπὸ τὸν Πέλοπα υἱὸν τῷ Ταντάλῳ, ἀφ' ἧ καὶ ἡ Νῆσος παρω-

ρωνομάθη, ὡς εἴρηται,) ἀφ' ἧς ἐδυσαμώθησαν,
 ἔκαμαν συμμαχίαν μετὰ τὰς ἄλλας βασιλεῖς τῆς
 Πελοποννήσου, καὶ μάλιστα μετὰ τὸν Ἡρακλέα, καὶ
 ἐστράτευσαν κατὰ τῆς ἀπογοῶν τῆς Ἰλίου. Ἐβασί-
 λδε δὲ τότε εἰς τὴν Τρωάδα ὁ Λαομέδων, τὸν
 ὁποῖον ἐνίκησαν, καὶ ἔπως ἐχάλασαν τὴν Τρωά-
 δα· ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἤρπασε καὶ μίαν τῆς θυγα-
 τέρωντος. Τὸ ἐξάθη δαίτερον μῦθος, καὶ ἀρ-
 χὴ καταδρομῆς· ὅθεν μετ' ἑπάλυ εἰς τῆς γῶν
 τῆς Πελαγονίας διαδόχου τῆς Λαομέδοντος, ὀνόματι
 Ἀλέξανδρος Πάρις, ἦλθεν εἰς τὴν Σπάρτην ἐ-
 πίπροφάσει περιηγήσεως, καὶ ἀπατήσας Ἑλέ-
 νην τὴν γυναῖκα τοῦ Μενελάου βασιλέως τῆς
 Σπάρτης, τὴν ἄρπαξε καὶ ἔφυγεν. Ἡ ἀρπαγὴ
 τῆς Ἑλένης ἐνομιάθη μία ἀτιμία ὅλης τῆς Ἑλ-
 λάδος, ὅθεν ὄθεν ὁ Ἀγαμέμνων ἀδελφὸς τῆς
 Μενελάου, καὶ ὁ δυνατώτερος τῆς τότε βασιλείων,
 ἐσυνάξεν ὅλης τῆς ἄλλης βασιλεῖς, καὶ ἔκαμε
 συμβῆλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπεφασιάθη ἡ ἐστρα-
 τεῖα κατὰ τῆς Τρωάδος. Ὑστερα λοιπὸν ἀπὸ
 μίαν ἐτοιμασίαν φοβερῶν, συνήχθησαν ὅλοι εἰς
 τὴν Αὐλίδαν, λιμενὰ τῆς Βοιωτίας. Ἐκεῖ ἐπι-
 φάνη ἀρχιστράτηγος ὁ Ἀγαμέμνων εἰς ὅλον τὸν
 στόλον· ἦσαν δὲ ἐγκριτοὶ βασιλεῖς ἔτοι· Ἀγα-
 μέμνων ὁ βασιλεὺς τῆς Μυκηνῶν, καὶ ἀρχιστρά-
 τηγος ὄλε τῆς στόλου, Μενέλαος ὁ βασιλεὺς τῆς
 Σπάρτης, Νέστωρ ὁ βασιλεὺς τῆς Πύλου, Ὀδυσ-
 σεύς ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, Αἴας ὁ τῆς Λο-
 κρῶν, Ἴδουμένους ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης, καὶ ὁ
 ἀνδρειότατος Ἀχιλλεύς, ὁ βασιλεὺς τῆς Φθιώτιδος,
 καὶ ἄλλοι πολλοί. Ὁ στόλος συνίστατο εἰς χί-
 λια διακόσια πλοῖα, ὧν τὰ πλεον μεγάλα ἐ-
 χῶρην ἑκατὸν εἰκοσιν ἀνθρώπους, καὶ τὰ πλεον
 μικρὰ πενήντα· ὥστε κατὰ τὸν λογαριασμὸν

τῆς

τῷ Θυκυδίδῃ (1) πέρνοντες τὸ μέσον, δέισκο-
 μιν ὅτι τὸ στράτευμα τῶν Ἑλλήνων ἐσυμπο-
 σῆτο εἰς ἑκατὸν δύο χιλιάδας ἀνθρώπους. Φθά-
 σαντες δὲ ἐκεῖ εὗρον τὴν Τρωάδα τετειχισμέ-
 νῳ μὲ καλὰ τεῖχη καὶ μὲ πολλὰς συμμάχους.
 Πρῶτον λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ἐζήτησαν νὰ τελειώ-
 σουν τὰς διαφορὰς των μετὰ καλῶν ἔροπε, ὅθεν
 ἐσάλθησαν ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ὁ Μενέλαος ἀρέσ-
 βεις εἰς τὴν Τρωάδα, ἀλλὰ ἐγύρισαν ἀπρα-
 κτοὶ καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των. Τέλος πάν-
 των ἀρχίθη ἡ πολιορκία, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πολε-
 μική ἦτον ἀκόμη εἰς τὰ ἀσάργα, ὁ πόλεμος
 ἐξάβιξεν εἰς μᾶκρος δέκα χρόνων ὅτε τὸ στρά-
 τευμα τῶν Ἑλλήνων ἐκτυπήθη ἀπὸ τῆς πανώ-
 λην, ἣτις ἐπροξένισε μέγαν ἀφανισμόν· ἀλλ' ἡ
 μεγαλιτέρα εἰς αὐτὰς δυσυχία ἐγένεν ἡ διχό-
 νοια τοῦ Ἀγαμέμνονος μὲ τὸν Ἀχιλλεῖα, διὰ
 τὴν ὁποίαν ἐξάβιχθη τῆτος ὁ γενναῖος στρατι-
 γός, καὶ δευὲς ἐβροήθη τῆς Ἑλληνας. Ἐπειτα πα-
 ρακινήθη ἀπὸ τὸν θάνατον τῷ φίλῳ τῷ Πατρό-
 κλει, ἔλαβε τὰ ὄπλα, καὶ ἐπροξένισε μέγαν ἀ-
 φανισμόν εἰς τὰς Τρωαδίτας. Προδοθεὶς δὲ ἀ-
 πὸ τὸν ἔρωτα τῆς ὡραίας Πολυξένης θυγατρὸς
 τῷ Πριάμῳ, ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν Πάριον. Τέλος
 πάντων οἱ Ἕλληνες εἴτε δι' ὀρμῆς, εἴτε διὰ τῆς
 τέχνης καὶ ἀπάτης τῷ Ὀδυσσεύς, ἐκυρίδουν τὴν
 Τρωάδα, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξάλειψαν ἀπὸ τὸ
 πρόσωπον τῆς γῆς, τὰς δὲ κατοίκους αὐτῆς ἄλ-
 λους ἐπέρασαν ἐν σώματι μαχαίρας, καὶ ἄλλους
 εἰς δελεῖαν.

Ἄλλ'

(1) Βιβλίον α΄.

Ἀλλ' αὖ καὶ αὕτη ἡ νίκη ἐδόξασε τὰς Ἑλληνας κατὰ τὸ ἔξωτεικόν, αἱ δυσυχίαί ὁμῶς ἐσωτερικῶς τὰς ἀφάνισαν· ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Τρωάδος ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα, ἄλλοι μὲν κατεπνίγησαν εἰς τὴν Θάλασσαν, ὡς ὁ Αἴας ὁ βασιλεὺς τῶν Λοκρῶν, καὶ ὁ Μνησθεὺς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθινῶν, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὴν Μῆλον· ἄλλοι δὲ πλανώμενοι εὗθρον κακεῖθρον, ἦλθον εἰς τὰς συγγενεῖς των, χωεῖς νὰ γνωριθῶν· ὅθρον ἐβιάσθησαν νὰ ζητήσων ἄλλω γῆν διὰ νὰ κατοικήσων, ὡς ὁ Ἰδομενεὺς βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ὁ Πολύκμητος, ὁ Διομήδης, καὶ ἄλλοι. Ὁ Ἀγαμέμνων ἐφρονόθη ἀπὸ τῆν γυναικά του Κλυτεμνίστραν· καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ μίαν δεκαετη, ἢ κατ' ἄλλας εἰκοσαετη πλανῶν εἰς ὄλον τὸ μεσόγειον πέλαγος, ἦλθον ἀγνώριστος εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ μόλις ἐσυσήθη εἰς τὸν θρόνον τῶν, καὶ τῆτο ἦτον ξεχωριστὸν δέξιμον τῆς φρονίμης Πηνελόπης συζύγου του. Τοιοῦτον τέλος ἔλαβον ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τρωάδος, ἣτις ὑμνεῖται ἀπὸ ὄλα τὰ Γεῖνη διὰ τὸν ἀμίμητον Ἱστορικὸν αὐτῆς Ὀμηρον.

Α Χ Α Ι Α.

Ἡ Ἀχαΐα ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ βασιλεῖς, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὸν Ὀρέστω, ὕον τῶν Ἀγαμέμνωνος. Ἐβασίλευσαν δὲ οὗτοι ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ὠγύγου, ὅστις κατέστη μισητὸς διὰ τὰς τυραννίας τῶν, καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν, ἔπειτα δὲ ἐσύστησαν τὸ Δημοκρατικὸν σύστημα. Δώδεκα ἦσαν εἰς τὴν ἀρχὴν αἱ πόλεις, αἵτινες συνέσαινον αὐτὴν τὴν Δημοκρατίαν, ἀγ-
κα-

καλά καὶ κάθε μία ἀπὸ αὐτὰς εἶχε ξεχωριστὴν διοίκησιν, καὶ ἰδίους Νόμους. Οἱ Ἀχαιοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐφήφιζον δύο στρατηγούς, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀράτου, καὶ τότε ἐχειροτόνουν ἓνα. Ὁ Ἀρατος, καὶ μετὰ τῆτον ὁ Φιλοποίμην, ἐδόξασαν τὴν Ἀχαιάν, ὡς θέλομεν ἰδῆ.

Κ Ο Ρ Ι Ν Θ Ο Σ .

Πρῶτος οἰκιστὴς τῆς Κορίνθου λέγεται ὁ Σύσιφος, ἕως τῆς Αἰόλας, ὅστις κατὰ τὸ 1325 ἔτος ἐρρίψε τὰ θεμέλια αὐτῆς τῆς πόσον περιφῆμης πόλεως εἰς τὰ πλέτη καὶ εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν κατὰ τὰς ἀρχαίους χρόνους, ὀνομάσας αὐτὴν Ἐφύραν. Ἐπειτα δὲ ἔλαβε τὸ ὄνομα Κόρινθος ἀπὸ τινος Κορίνθου, ὅστις ἐκαλλώπισεν αὐτὴν (1). Ἐπὶ ἐξημέτησαν οἱ κατὰ διαδοχὴν μετὰ τὸν Σίσυφον βασιλεῖς αὐτῆς, τῶν ὁποίων ὁ καιρὸς τῆς βασιλείας ἀγνοεῖται· τὰ δὲ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα.

Σίσυφος, Ὀρνυτίων, Θόας, Δαμοφῶν, Προπόδας, Δορίδας, Ἰαντίδας. Ἐπὶ τῆς τῆς βασιλείας ἐλθόντες οἱ Βακχίδαι, ἦτοι Ἡρακλεΐδαι, ἔσβυσαν τὰς διαδόχους τῆς Σισύφου, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτοὶ κατὰ σειράν ἔτσι.

Ἰξίων.	ἔτη 37	Ἀριστόδημος.	25
Πρύμνις.	37	Ἀγαμέμνων.	35
Βακχίς, ἀφ' ἧς Βακχίδαι.	36	Ἀλέξανδρος.	16
Ἀγέλασος.	35	Τελεκλῆς.	25
Εὐδημος.	30	Αὐτομάνης.	1
		Με-	

(1) Ἡρακλεΐδ. ὁ Ποντικός.

Μετὰ τὸν Θάνατον τέτρα οἱ Κορίνθιοι δὴ ἠ-
 θέλησαν πλέον βασιλεῖς, ἀλλ' ἐχειροτόνησαν
 ἄρχοντας κατ' ἔτος, τὰς ὁποίας ὠνόμασαν Πρυ-
 τάνεις. Αὕτη ἡ διοίκησις διέμεινε χρόνους χε-
 δὸν 120, ἕως οὗ ὁ Κυφέλος ἄρπαξε τὴν δυ-
 ναστείαν, καὶ κατέστη τύραννος, βασιλεύσας χρό-
 νος 30. Μετὰ δὲ τοῦτον ἔλαβε τὴν δυναστείαν
 Περίανδρος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, βασιλεύσας χρόνους
 44. Οὗτος ἔζη κατὰ τὰς χρόνας Σόλωνος τὴ Νο-
 μοθέτου τῶ Ἀθηνῶν, καὶ συναριθμεῖται εἰς
 τῶ ἑπτὰ Σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἦσαν
 Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος,
 Πιπτακὸς ὁ Μιτυληναῖος, Βίας ὁ Πειλοῦς,
 Κλεόβελος ὁ Λίνδιος, Σόλων ὁ Ἀθηνῶν, καὶ
 Περίανδρος ὁ Κορίνθιος. Τινὲς δὲ συναριθμεῖ-
 σι τὸν Μύσωνα, καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην,
 καὶ ἄλλας τινάς.

Η Π Ε Ι Ρ Ο Σ .

Πρῶτον οἰκιστὴν τῆς Ἠπειροῦς θέλῃσι τὸν Φαέ-
 δοντα ἀπὸ τῆ Τρωϊκῆ πολέμου, περὶ τῆ ὁποίας
 δεῖ εἶναι καμμία σαφὴν εἰς τὴν Ἰσορίαν.
 Μετὰ δὲ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἦλθε καὶ κατοί-
 κησεν εἰς τὴν Ἠπειρον Πύρρος ὁ υἱὸς τῆ Ἀχιλ-
 λέως, τῆ ὁποίας ἡ γενεὰ ἐβασίλευσεν ἕως εἰς
 τὸν καιρὸν τῆς Διϊδαμίας, ἐκγόνης τῆ μεγάλης
 Πύρρος, καὶ ἔπειτα ἐδημοκράτησεν, ἕως ἔ Παῦ-
 λος ὁ Αἰμίλιος τὴν ὑπέταξεν εἰς τὴν Ἰου-
 σίαν τῆς Ρώμης, μετὰ μέγαν ἀφανισμόν τῶ Ἠ-
 πειρωτῶν. Ἡ Ἠπειρος ἐστάθη εὐδοξος διὰ τὸ
 πολυφρύλλητον Μωρτεῖον τῆς Δωδώνης, τὸ ὁ-
 ποῖον θέλῃσιν ὅτι ἦτον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ
 Δρυῖνος πόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου. Ἐτι ἐστάθη
 διά-

διάσημος ἢ Ἡπειρος, διότι οἱ Ἕλληνες εἰς αὐτὴν ἔφετον εἰς τὰς ἀρχαίας χρόνους τὸν ἄδω, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία. Διάσημος ἦτον καὶ ἡ λίμνη τῆς Ἰωαννίνων, Ἀχερυσία λεγομένη, ἀφ' ἧς ἐξέρχονται δύο ποταμοί, ὁ εἰς Ἀχέρων, καὶ ὁ ἕτερος Κωκυτὸς καλούμενοι, ἐξ ὧν τὸν πρῶτον διήρχοντο οἱ νεκροί, διὰ τὰ ἐλθουσι εἰς τὸν ἄδω ὥστε δυάμεθα τὰ συμπεράνωμεν, ὅτι Ἠλύσια πεδία ἔλεγον τὰς ὠραίας καὶ δρυχώρας πεδιάδας τῆς Ἰωαννίνων· ἄδω δέ, ὅλον ἐκεῖνο τὸ δυτικὸν μέρος αὐτῆς τῆς πόλεως, ἀρχίζοντες δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ χωρίου Βελτζίσαν, ὅπερ ὁ Ἀχέρων ἐξέρχεται, ἕως τὰ καταντήσωμεν εἰς τὴν Θεσπρωτίδα, ἣτις τὴν σήμερον λέγεται Παρακάλαμον.

Οἱ Ἡπειρώται ἐσάθησαν βάρβαροι ἕως εἰς τὸν καιρὸν Θαρύπε τῆ βασιλείας τῶν, ὅστις ἔζη ὀλίγον ὑπερον ἀπὸ τῆς Περσικῆς πολέμου. Οὗτος πρῶτος ἔδειξεν εἰς αὐτὰς τὴν χῆσιν τῆς γραμμῶν, ὁ δὲ ἐκγονος αὐτοῦ Ἀρρύβας, τῆς ἐσόλισε μὲ Νόμους, μὲ κειθίαια, καὶ μὲ κάθε ἄλλω Ἑλληνικῶν μάθησιν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀνεβῆ εἰς τὰς Ἀθῆνας. Ἡ Ἰσπερία τῆς βασιλείων τῆς Ἡπέρας κατεφάγη ὑπὸ τῆ πανδαμάτορος χρόνος, πλὴν τῆς τοῦ ἐνδόξε Πύρρος· οἱ γνωστοὶ ὅμως βασιλεῖς αὐτῆς εἰσὶν ἔτσι.

Φαέθων.

Αἰδονόης, ὃς ἔπειτα ἐκλήθη Πλούτων, καὶ Θεὸς τῆ ἄδε.

Πύρρος, ὁ τῆ Ἀχιλλέως.

Ἐλκος.

Μολοσσός.

Πτύελος. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσαν δεκάτρεσας γενεὰς βασιλεῖς, ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶν ἄγνωστα.

Ἀδρασός.

Θάρυπος.

Ἄλ-

Α
Α
Α
Α
Α
Α

Γ
Α

Π

Σ

Τ

Θ

Δ

Ε

Σ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Τ

Αλκέτας.
 Αρρύβας.
 Αλκέτας Δούτερος.
 Αϊακίδης.
 Αλέξανδρος, Ἀδελφός
 τῆς Ὀλυμπιάδος.
 Πύρρος ὁ μέγας.
 Αλέξανδρος ὁ ὑός τε.

Πτολεμαῖος ὁ ὑός τε.
 Πύρρος, ἢ Διιδάμεια
 ἢ θυγάτηρ αὐτῆ, με-
 τὰ τὸν θάνατον τῆς
 ὁποίας ἢ Ἡπειρος ἐ-
 δημοκράτισε σχεδὸν
 ἐξῴτα χρόνους, ὡς
 εἴρηται.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Πρῶτον θεμελιωτῶ τῷ βασιλείου τῆς Μακε-
 δονίας θέλσσι τὸν Καρανὸν, ἀπόγονον τῷ Ἡρα-
 κλέους, ὅστις φυγὼν ἀπὸ τὸ Ἄργος κατὰ τὸ
 814 πρὸ Χριστοῦ, κατοίκησεν ἐκεῖ. Ἡ Μακε-
 δονία ἦτον εἰς τὴν βαρβαρότητα, ἢ ἀμάθειαν
 ἕως εἰς τὸν καιρὸν Φιλίππου τῷ Δούτερος, πατὴρ
 τῷ μεγάλῃ Ἀλεξάνδρῳ. Μετὰ τῆς δὲ τῆς δύο
 ἡρώας πατέρα καὶ υἱὸν, ἐγένετο ἢ κυρία εἰ μό-
 νον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἢ ἢ δυνατωτέρα Μο-
 ναρχία τῷ Κόσμου εἰς τοὺς τότε καιροὺς. Αὐτὴ
 ἐκρέμισε τὴν βασιλείαν τῷ Περσῶν, ἢ κατε-
 σάθη ἢ κυρία τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ τέλος πάν-
 των διὰ τὰς διχονοίας τῷ βασιλέων τῆς, ἐκλι-
 νε τὸν αὐχένα εἰς τὸν ζυγὸν τῷ Ῥωμαίων. Ἡ-
 φανίσθη ἀπὸ τὸν Παῦλον Αἰμίλιον, ἐπὶ Περ-
 σέως τῷ ὑτέρῃ βασιλέως αὐτῆς. Ἡ σειρά τῷ
 εἰς αὐτὴν βασιλοσάτων ἀκολουθεῖ ἔτω.

Καρανὸς ἐβασίλευσεν	Ἄργαῖος Πρῶτος,	32
ἔτη 28	Φίλιππος Πρῶτος.	35
Κοινός. 28	Ἐρωφ.	43
Θύρμας. 45	Αλκέτας.	28
Περδίκκας. 84	Ἀμύντας Πρῶτος.	48

Αλέξανδρος Πρῶτος, ὁ βοηθήσας τὰς Ἑλλη- νας εἰς τὴν μάχην τῆς Πλαταιῶν. 43	Φίλιππος Δεύτερος. 24
Περδίκκας Δεύτερος. 23	Αλέξανδρος ὁ μέγας. 12
Ἀρχήλας Πρῶτος. 14	Ἀεῖδαῖος. 6
Ορέσις. 3	Κάσανδρος. 19
Ἀρχήλας Δεύτερος. 4	Φίλιππος Τεῖτος. 1
Ἀμύντας Δεύτερος. 1	Ἀντίπατρος καὶ Ἀλέξαν- δρος Δεύτερος. 3
Παυσανίας. 1	Δημήτριος ὁ Πολιορκη- τής. 6
Ἀμύντας Τεῖτος διωχ- θεὶς. 5	Πύρρος, μίϋας 7
Ἀργαῖος Δεύτερος. 2	Πτολεμαῖος ὁ Κεραυ- νός. 1
Ἀμύντας Τεῖτος πά- λιν. 12	Μελέαγρος, μίϋας 2
Αλέξανδρος Δεύτερος, ὁ πολίσας τὰς Μα- κεδόνας. 1	Ἀντίπατρος καὶ Σωαδέ- νης. —
Πτολεμαῖος. 4	Ἀντίγονος ὁ Γονάτας. 36
Περδίκκας Τεῖτος. 6	Δημήτριος Δεύτερος. 10
	Ἀντίγονος ὁ Δώσων. 12
	Φίλιππος Τέταρτος. 45
	Περσός. —

Οὗτος νικηθεὶς ἀπὸ τὸν Παῦλον Αἰμίλιον αἰχμαλωτίσθη· καὶ ἡ Μακεδονία ἐγένετο ἐπαρχία Ῥωμαϊκή. Ἐκ τούτων τῆς βασιλείων Φίλιππος ὁ δευτέρος, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας εἶναι οἱ περιφημότεροι, περὶ τῆς ὁποίων ἡ Ἰστορία θέλει ἐκταυθῆ πλατύτερον εἰς τοὺς κατ' αὐτὰς χρόνας, ἀγκαλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτὰς ὅλοι ἕως εἰς τὸν Περσέα ἔχον μεγάλλω χέσιν, καὶ ἀναφορὰν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ὑποθέσεις, περὶ ὧν θέλομεν ὁμιλήσει κατωτέρω.

ΠΙΝΑΞ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ

Τῶν κυριωτέρων Τόπων ἢ Πόλεων τῆς Ἑλλάδος.

ΑΤΤΙΚΗ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Πόλ. Ἑλλ.	Πόλ. Κοιν.	Ἄνδρες Πολεμ. ἐξ αὐτῆς.
Ἀθῆναι	Ἀθῆνα	Κέρωψ ὁ Θεμελιωτῆς,
Ἐλευσὶν	Ἐλευσίνα	Ἀμφικτύων, Θησεύς,
Ἀχαρναί	Κόδρος, Πεισίστρατος,
Οἰνότη	Πετρογε- ράκι	Μιλτιάδης, Ἀριστείδης, Θεμισοκλῆς, Ξάνθιππος,
Μαραθῶν	Κίμων, Μυρωνίδης,
Λιμένες	Θουκυδίδης, Περικλῆς,
Πειρεὺς	Πορτο-λε- ῶνε	Ἀλκιβιάδης, Νικίας, Δημοθρόνης, Λάμαχος,
Φαλереὺς	Θουκυδίδης Ἰστορικὸς,
Μενυχία	Τρεῖς πύρ- γοι	Ξενοφῶν, Θρασύβελος, Θηραμένης, Κόνων,
Σένιον	Καβοκο- λῶνε.	Χαβείας, Τιμόθεος, Ἰφικράτης, Φωκίων.

Μ Ε Γ Α Ρ Ι Σ .

Μέγαρα	Μέγαρα
Νύσσα

ΒΟΙΩΤΙΑ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ.

Πόλ. Έλλ.	Πόλ. Κοιν.	
Θήβαι Ὀρχομενός	Θήβα Σκρειπῆ	Ἀφιερωμένη εἰς τὰς Χά- ριτας.
Θεσπιαὶ Κορώνεια Ἀνθηδών Χαιρώνεια	Κακόσι Καμάρι Λακίσι Κάπρινα	Εἰς τὰς Μέσας.
Πλαταιαὶ	Κόκλα	Περίφημος διὰ τὴν δυσ- τυχίαν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ Φιλίππου.
Λεβαδία Ὠροπός Λόκτρα	Λεβαδιὰ Ὠροπὸ	Ἐνδοξος διὰ τὴν κατὰ τῆς Περσῶν Νίκην.
Ὀρη Ἐλικῶν } Κιθαιρῶν } Βρύσις Ἰπποκρήνη Λιμῶ Αὐλῖς.	Λικῶνας Ἐλατείας Βαθύ.	Διὰ τὸν χαλασμόν τῶν Λακεδαιμονίων.
		Ὅπως συνήχθη ὁ κατὰ τῆς Τρωάδος πόλος τῆς Ἑλλάδος.

ἄνδρες Πολεμικοί.

Κάδμος ὁ Θεμελιωτὴς, Ἐπαμινώνδας, Πελο-
πίδας, Ἰσμινίας, Θεαγνήης.

ΦΩΚΙΣ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΣΑΛΟΝΩΝ
ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΙΑΣ.

Πόλεις Έλλην.	Πόλεις Κοιν.	
Κύρρα	Χρυσό	Τὸ πρῶτον μαντεῖον τῆς Ἑλλάδος.
Ἀντίκυρρα	
Δελφοὶ	Κασεῖ	
Ἐλάτεια	Λεῦτα	Ἀφιερωμένον ταῖς Μέσαις.
Ὄρος		
Παρνασσός.	Διάκτρα	

ΔΩΡΙΣ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΛΟΙΔΟΡΙΚΙΟΥ.

Κυτείνιον	Νῦν ἐδεμία.
Λίλαια	
Κάρφαινα	

ΛΟΚΡΙΣ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΤΠΑΚΤΟΥ.

Ναύπακτος	Ἐπακτος
Ἀμφίσσα	Λαμπηνοί.

Α Ι Τ Ω Δ Ι Α.

Καλυδών	Ἀγγελόκαστρον
Μακρύνεια	Μακρωῖ
Θερμός	

ΗΠΕΙΡΟΣ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΕ ΤΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΑΣ ΤΗΣ .

Πόλεις Έλλ.	Πόλεις Κοιν.	Άνδρες Πολεμικοί .
Κασσιώπη Βεθροντόν Άργος Ἄμ- φιλοχικόν Άμβρακία	Γωάννινα Παραμυθία Άρτα	Πύρρος Οΐκισής, Άρύβας Πολισής, Άλέξανδρος, Πύρρος ὁ Μέγας, Άλέξανδροι .
Δωδώνη Ποταμοὶ Άχέρων Κωκυτός } Λίμνη Άχερυσία Καλαμάς	Περίφημον μαντεῖον . Ποταμοὶ τῆ Ἄδσ. Δί ἧς διήρχοντο οἱ νεκροί .

ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΙΣΣΗΣ
ΜΕ ΤΑΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΑΣ ΤΗΣ .

Λάρισα Υπάτη Τρίκη Φεραί Ποταμὸς Πλωϊός Όρη Όλυμπος } Πήλιον .	Λάρισα Παξατζίκη Τείκαλα Βελεστίνος Σαλαμβειά Όλυμπος Πλιασίδι	Θεῶν κατοικία .
--	--	-----------------

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΕΡΩΝ, ΦΙΛΙΠΠΟΤΠΟΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΛΛΑΙ.

Πόλεις Έλλ.	Πόλεις Κοιν.	Άνδρες Πολεμικ.
Δίον	Σταδιά	Περδίκας
Πέλλα	Παλατίτσα	Αλέξανδρος
Θέρμη	Θεσσαλονίκη	Φίλιππος
Πύδνα	Κύβον	Αλέξανδρος ο
Όλυθος	Άγιος Μάμας	Μέγας.
Αμφίπολις		
Φιλίπποι		
Όρος		
Αΐων	Αΐγιον Όρος	

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΑΡΓΟΣ ΗΤΟΙ ΡΩΜΑΝΙΑ ΜΩΡΕΩΣ.

Αργος	Αργος	Παλαιότερα Πόλις τῆς Ελλάδος.
Νεμέα	Τρίαινα	Περίφημος διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἀγῶνας.
Επίδαυρος	Επίδαυρα	
Κλεωναί	Κλέαι	
Τέρινθος	Παλαιόκα- στρον	
Ερμιόνη	Άγιος Βασί- λης	
Ναυπλία	Ανάπλι	
Μυκῶναι	Πολύφεγγον	Καθέδρα τοῦ Ἀγα- μέμνονος
Όρνεαί		
Ποταμός		
Γναχος	Τὸ ποτάμι τῆ	
Ηΐ Λίμνη	Αργος	
Τῆς Λέρνης.	Μασό.	Φωλαί τῆς ἐπτακε- φάλου Ὑδρας.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ ΗΓΟΙ ΜΑΝΗ ΚΑΙ ΤΖΑΚΩΝΙΑ .

Πόλεις Έλλ.	Πόλεις Κοινῶς	Ἄνδρες Πολεμ.
Σπάρτη	Μισρᾶς	Ἄγισ ἀ. Ἀρχί-
Ἀμύκλαι	Βορδόνια	δαμος, Λεωνί-
Ἡΐλος	• • •	δας, Πausανίας,
Ταίναρος	Καβοματαπαῦ	Λύσανδρος, Ἄ-
Γερβωία	Γερέμων	γησίλαος, Ἄγισ
Θαλάμη	Καλαμάτα	β. Ἀκρότατος,
Λιμηρὰ	Μονεμβασία	Ἄγισ γ. Κλεο-
Ποταμὸς		μνήης, Ἰσάδας.
Εὐρώτας	Νῆεις, ἡ Βασι-	
	λοπόταμον	
Ὄρος		
Ταυγέτη.	Πενταδάκτυλον	

ΜΗΣΣΗΝΗ ΗΓΟΙ ΜΑΤΡΑΜΑΘΙΑ .

Στανύκλαρον	• • • • •	Ἀειστόδημος, καὶ
Γιδώμη	Βέρκανον	Ἀεισομνήης
Πύλος	Ναβαεῖνος	
Ἀνδωνία	Κεραμίδι	
Μεθώνη	Μοθώνη	
Κυπάρισσον		
Γ'ρα		
Ποταμὸς		
Πάμπος	Σπιρνάτζα	

ΗΛΕΙΑ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΣΤΟΤΝΙΟΥ

Πόλεις Έλλ.	Πόλεις Κοιν.
Ολυμπία
Πίσσα.	Ρεφιάς.
Ηΐλις	Κολλοσκόπιον
Λέπρεον	Χαίππα
Κυλλώνη	Κλαρυτζα

Ενδοξος δια τῆς Ὀλυμπιακῆς ἀγῶνας.

ΑΡΚΑΔΙΑ ΗΤΟΙ ΑΡΚΑΔΙΑ

Μεγαλόπολις	Λεοντάει ἢ
Λυκόσπρα
Τεγέα	Ἐπισκοπή
Μαντίνεια	Παλαιόπολις
Φῶφισ	Δημητζαία
Ὀρχομενός
Στύξ

Περίφημος δια τὸ παρὰ τῆς Θεῶν ὀμνυόμενον ὕδωρ αὐτῆς.

ΑΧΑΪΑ ΗΤΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ.

Βοῦρα	Γαρδίκι
Αἶγυρα	Ξυλόκασρον
Κεράνεια	Κερνίτζα
Ἐλίκη	Βοσίτζα
Πάτραι	Πάτρα
Δύμη
Σικυῶν	Βασιλικὰ
Φλιῆς	
Κόρινθος	
Κεγχρεαὶ	
Σχοινεντία.	

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ
ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Οδυσσεΐα, κτισθεΐσα παρὰ τοῦ Ὀδυσέως εἰς τὴν Πορτογαλίαν.	Δισβῶνα κοινῶς. Με- λετ. Γεωγραφία.
Μασίλεια, ἀποικία τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Φωκέων.	Μαρσίγλια.
Πίσσα, ἀποικία τῆς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ Πί- σης.	Πίσσα εἰς τὴν Τοσκάν- ναν.
Παρθενόπη, ἀποικία Πελοποννησίων.	Νεάπολις.
Τάραντον, ἢ ὅλη ἢ Κα- λαβεία, ἀποικία Πε- λοποννησίων.	Καλάβεια.
Συρακοῦσαι, ἀποικία Κορινθίων ἐν τῇ Σι- κελίᾳ.	Συρακοῦσα.
Μεσσήνη, ἀποικία τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ Μησσηνίων.	Μεσσήνη.
Λεόντιον, Κατάνη, καὶ Μεγάρα, ἀποικία τῆς Χαλκιδέων ἢ Μεγα- ρέων.	
Ἐπίδαυρος, ἀποικία Ἑλλήνων.	Ῥαγεῦσι εἰς τὴν Δαλ- ματίαν.
Ἐπίδαμνος, ἀποικία Κορινθίων.	Δεράτσο.
Ὀρεσία, κτισθεΐσα ὑπὸ τῶν Ὀρέσων.	Ἀνδριανέπολις εἰς Θρά- κην.
Σιλυμβρία, ἀποικία Ἀ- θιναίων.	Σιλυμβρία.

Πέρινθος. Ηράκλεια.
 Βυζάντιον. Κωνσταντινούπολις.
 Ολβία. Οζῶ ἢ Στραπερόρ.
 Σησός. Κασέλλια.
 Καρδία. Καρδιά.
 Ἐλεῆς, καὶ ἄλλαι ἀναείθρητοι πόλεις εἰς τὴν
 Χερσόνησον τῆς Θράκης.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ.

Εὐξίνος	Τραπεζές.	Τοκάτ.
Πόντος.	Σινώπη.	Σινώπι.
	Ηράκλεια.	Ανάκεια.
	Χαλκηδών.	Καδδί-κιοί.
	Κύζικος.	Καπίδαγ.
	Δάμφακος.	Δάμφακ.
	Αΰβυδος.	Καστέλλι τῆς Ἀ- νατολῆς εἰς τὰ Δαρδανέλια.
Αἰολίς.	Κύμη.	Κασεί.
	Ἐλήη.	
Ἰωνία.	Σμύρνη.	
	Κλαζομεναί.	Κλαζομενιός, καὶ Τερκ. Κλισμαί.
	Τῆος.	
	Πειλίη.	Παλάτια.
	Κολοφών.	Βελβεδέρε, ἢ Σι- γατζίκ.
	Μίλητος.	Μέλασο, ἢ Πα- λάτ Ἐχί.
	Ἐφεσος.	Ἀγιασελέκ.
	Φωκαία.	Φώκαις.
Δωρίς.	Ἀλικαρνασός.	Μποδρέμ.

Κνί-

	Κνίδος.	Σταδιά.
	Γάσος.	Ἄγιος Πέτρος.
Λυδία.	Σάρδεις.	Σάρτι.
Κιλικία.	Ταρσός.	Τερρασα, ἢ Ταρ- σίς.
	Ἀμάσεια.	Ἀμάσεια.
	Σαμώσατα.	Σεμφάτ.
	Λαοδίκεια.	Λυχέ.
	Σελδύκεια.	Σολδίν, ἢ Σελού- χεγελμπεί.
	Ἀντιόχεια.	Ἀντάκια.
	Ἀλεξάνδρεια εἰς τὴν Ἰνδίαν.	
	Ἀλεξάνδρεια εἰς τὴν Αἴγυπτον.	
	Κυρυνή εἰς τὴν Ἀφρικῆν.	

Καὶ ἄλλαι ἀναείθμητοι, περὶ ὧν ὄρα τὴν Γεω-
γραφίαν τῆς Μελετίης.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΟΥ ΙΩΝΙΚΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ.

Κέρκυρα, ἀποικος Κορινθίων.	
Κεφαλονία.	
Ζάκυνθος.	
Ιθάκη.	Θιάκη.
Λοκιάς.	Ἄγια Μαύρα.
Κυθήρη.	Τζερίγο.
Κρήτη, ἣς πόλεις Γορτυνή, Κυδανία, καὶ ἄλλαι.	

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΗΣΩΝ.

Αἴγινα. Σαλαμίν. Εὐβοία. Σκύρος.

ΑΙ ΚΥΚΛΑΔΑΙ.

Αΐνδρος. Δῆλος. Μῆλος. Πάρος.
 Νάξος. Τῶος. Μυκόνη. Θάσος.

ΑΙ ΣΠΟΡΑΔΑΙ.

Σαμοθράκη. Λῆμνος. Τρέδος. Ἀργινῆσαι.)
 Χῖος. Σάμος. Κῶ. Ρόδος.)
 Κύπρος, ἧς πόλεις ἦσαν Σαλαμῖν, Πάφος,
 Κίτιον, Ἀμαθῆς, καὶ Ἰδαλία.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀρχῆς ἀπάσης Ἑλλάδος,
 καὶ τῆς πρώτων Πόλεων, καὶ Ἀποικιῶν εἰς αὐτὴν,
 καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰς ἄλλα μέρη, ἰκανὰ ταῦτα ὡς ἐν
 συντόμῳ πρὸς γενικῶν κατάληψιν τῆς ἀρχαίων
 καὶ μυθωδῶν ἐκείνων χρόνων. Νῦν δὲ θέλομεν
 ὁμιλήσει ἰδικῶς περὶ τῆς ἐνδόξων κατορθωμά-
 των αὐτῆς, καὶ μάλιστα περὶ τῆς ἐνδόξων Πό-
 λεων Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν, αἵτινες θέλουν εἶ-
 ναι τὸ κυρίως ὑποκείμενον τῆς παρέσης Ἐπιτο-
 μῆς· καὶ δὴ περὶ συστάσεως αὐτῆς.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ'.

Περὶ τῆς ἐν τῇ Σπάρτῃ Νομοθεσίας πρὸ Λυκέρῃ.

Δεκατρεῖς Βασιλεῖς ἐχρημάτισαν εἰς τὴν
 Σπάρτῃ ἀπὸ τῆς ἀπογόνου τῆς Πέλοπος, ὡς
 εἴρηται, τῆς ὁποίας οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐδίωξαν, καὶ
 κατέλαβον αὐτοὶ σχεδὸν ὅλην τὴν Πελοπόννη-
 σον. Μετὰ δὲ τὴν δίωξιν τῆς Πελοπίδων, οἱ
 Σπαρτιάται ἐχειροτόνησαν δύο Βασιλεῖς, ὧς
 αἰ-

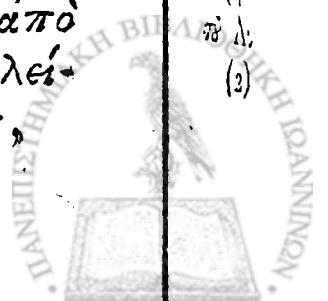

αἰτίας τοιαύτης. Ἀριστοδήμος ὁ Βασιλεὺς αὐτῷ ἀποθανόντων ἄφησε τῷ γυναικῇ αὐτῆς ἐγγαστραμύνῳ, ἣτις μετ' ὀλίγον ἐγέννησε δύο υἱὸς διδύμους, τὸν Εὐρυθεΐην καὶ τὸν Προκλῆν, οἵ τινες ἦσαν πᾶσιν ὅμοιοι τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἀνάστημα τῶ σώματος, ὥστε ἦτον δυσκολία νὰ διακρίνηται τις αὐτῶ ἢν ὁ μεγαλύτερος, ἢ ὁ καλλίτερος. Ἡ μήτηρ λοιπὸν ἀγαπᾶσα καὶ τοὺς δύο ἐπίσης, καὶ θέλῃσα νὰ ἀνέβωσι καὶ οἱ δύο εἰς τὸν θρόνον, παρεκάλεσε τὸν λαὸν νὰ μὴ ξεχωρίσῃσι δύο ἀδελφούς, τοὺς ὁποίους ἡ φύσις ἐγέννησε τὸσον ὁμοίους, ὥστε μήτε αὐτὴ ἢ μήτηρ δὲν ἠδυνάτο νὰ διακρίνη τὸν μικρότερον ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον, ἢ τὸν καλὸν ἀπὸ τὸν κακόν, ἀλλὰ διὰ χάριν αὐτῆς καὶ τῆ ἀνδρός της Ἀριστοδήμου νὰ ἀνέβασεν καὶ τὰς δύο εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον· ὅθεν ὁ λαὸς διὰ νὰ τῷ δὴ χαρισήσῃ, ἐχειροτόνησε καὶ τὰς δύο· ὧς ἔ' ἐγενε Νόμος εἰς τῷ Σπάρτῳ νὰ γίνωνται δύο Βασιλεῖς, ὁ εἷς ἀπὸ τῶ ἀπογόνους τοῦ Εὐρυθεΐους, καὶ ὁ ἕτερος ἀπὸ ἐκείνης τῆ Προκλέους.

Οὗτοι οἱ δύο Βασιλεῖς Εὐρυθεΐνης, καὶ Προκλῆς μετέδωκαν τὸ προνόμιον τῆς ἐλευθερίας καὶ εἰς τὰς χωριάτας· ἀλλ' ὁ μετ' αὐτοὺς Ἄγις ἐπειδὴ τὰς ὑσέρησε ἀπὸ αὐτὸ τὸ προνόμιον, ἀπεσάτισαν, ὅθεν μετὰ εἰς πόλεμον αἱματώδη, ἐνίκησαν οἱ Σπαρτιάται, καὶ τὰς ἐκαταδίκασαν εἰς τελείαν δελείαν, ὠνομάσαντες αὐτὰς Εἰλωτας, τὸ ὁποῖον κατὰ τῷ γλῶσσαν τῷ Λακεδαιμονίων φανερώνει σκλάβους.

Αἱ τοιαῦται ἀποσασίαι, καὶ ἀκατασασίαι ἦσαν συχνόταται εἰς τῷ Σπάρτῳ· μετ' ὀλίγον ὅμως ἐγεννήθη ὁ Λυκοῦργος, ὅς τις ἦτον ἀπὸ τὴν γενεῇ τῆ Προκλέους, ἀδελφὸς δὲ Πολυκλεί-

τε,

τε, πέμπτε βασιλέως ἀπὸ τὴν αὐτὴν γενεάν.
 (1) Οὗτος ὁ θαυμασίος ἄνθρωπος βλέπων τὰς ἀκαταστασίας, καὶ διχονοίας τῆς πατρίδος τε, ἐπιχειρήθη νὰ βάλῃ σύσασιν, καὶ Νόμους εἰς αὐτῷ, ὅθεν συνέγραψε τὰς θαυμασίους ἐκείνας Νόμους, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Σπάρτη χρεώσεται ὄλλω τῷ δόξαντις, καὶ μεγαλειότητα. Ἀλλὰ πρὸ τῆ νὰ εἰπῶμεν περὶ τῶν Νόμων, ἃς ἐπαναλάβωμεν ἐξ ἀρχῆς τὰ περὶ τῶν Λυκέργους.

Ἀφ' ἧ ἀπέθανε Πολύκλειτος ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ, ἔμεινε χῆρα ἡ γυνὴ τε, καὶ ἐγγαστραμένη, ἣτις ἐπαρόσφερεν ἑαυτῷ εἰς τὸν Λυκοῦργον, ὑποσχομένη νὰ θανατώσῃ τὸ ἔμβρυον, καὶ νὰ τὸν ὑπανδρῶθῃ, μοιράζουσα τῷ βασιλικῷ ἔξουσίαν μὲ αὐτόν. Ὁ δὲ Λυκοῦργος τρομάξας τῷ παρανομίᾳ τῆς γυναικὸς, καὶ φοβηθεὶς μήπως προξενήσῃ θάνατον εἰς τὸ ἔμβρυον, ὑπεκρίθη ὅτι μετὰ τὴν γέννησιν θέλῃσι θανατώσῃ τὸ νήπιον, καὶ ἔγω θέλῃσι βάλῃ εἰς ἔργον τὸν σκοπὸν τῆς. Ἀλλ' ἄθυσ ὅτε ἐγεννήθη τὸ νήπιον, ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ δείχνων αὐτὸ εἰς τὸν λαὸν εἶπεν· „ἔτος ἐστὶν ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν“· ὠνομάσας αὐτὸν Χαρίλαον, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐκυβέρνησε τῷ βασιλείᾳ ὡς ἐπίτροπος, ἔχων καὶ τῷ φροντίδα τῶν νηπίων. (2).

Ἀφ' οὗ δὲ ἀυξυῦθη τὸ παιδίον εἰς νόμιμον ἡλικίαν, τοῦ ἐνεχείρισε τὸν πατρικὸν θρόνον, καὶ αὐτὸς ἐταξίδόσεν εἰς ὄλλω τῷ Ἑλλάδα, εἰς τῷ ἐλάσσονα Ἀσίαν, καὶ εἰς τῷ Αἴγυπτον,

(1) Ὁ Πλάταρχος ὀνομάζει Πολυδέκτῳ τὸν ἀδελφὸν τῶν Λυκέργους.

(2) Πλάταρχος ἐν τῷ Λυκέργους βίῳ.

τον, ἢ κάμνων ἰκανῶς ἀπεδῶν εἰς τὰς Νόμους αὐτῶν ἢ γονῶν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην. Λέγουσι τινὲς, ὅτι πρῶτος αὐτὸς εἰς τοῦτο τὸ ταξιδιον εὔρε τὰ Ποιήματα τῶν Ποιητῶν Ὀμήρου, τὰ ὅποια ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔκαμε κοινά· (1) ἢ ἔπειτα μετὰ χρόνος, Πεισίστρατος ὁ τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, ἢ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰππίας, τὰ ἔβαλον εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀλφαβήτων, ὡς εἶναι τὴν σήμερον, καὶ ἐδιώρισε νὰ φάλλωνται εἰς τὰς ἑορτὰς, ἢ μάλιστα εἰς τὰ Παναθηναῖα.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν ὁ Λυκῆργος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην, συνέγραψε τὰς Νόμους, οἱ ὅποιοι ἐσάθησαν τὸ θαῦμα τῶν αἰώνων.

Ἐνομοθέτησε πρῶτον, ὅτι οἱ Βασιλεῖς νὰ ἐκλέγονται πάντοτε ἀπὸ τὰς δύο φυλάς, δηλαδὴ τῶν Εὐρυθεῶν καὶ Προκλέων. Ἡ ἐξουσία τῶν νὰ μὴ εἶναι ἀπόλυτος, καὶ δεσποτική, ἀλλὰ νὰ περιορίζεται ἀπὸ τὴν Γερουσίαν τῶν πρῶτων ἐμπείρων γερόντων τῆς Σπάρτης, ἢ ὅποια συλίστατο ἀπὸ εἴκοσιν ὀκτὼ ὑποκείμενα τὰ πλέον ἀξιώτερα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ εἶναι ἑξηκοντέτη.

Οἱ Βασιλεῖς ἀπελάμβανον ὅλα τὰ βασιλικὰ, ἢ ἀνάλογα τῆς ἀξίας των σημεῖα, δηλαδὴ ἐποροκάθοντο εἰς τὰς κοινὰς συνελεύσεις τῶν λαῶν, πρῶτοι ἔρριπτον τὰς ψήφους των εἰς κάθε γονικὴν ὑπόθεσιν τῶν βασιλείων, ἐδέχοντο τὰς Πρέσβεις, καὶ κάθε ἀπεσάλμνον ἢ ἄλλων Ἑθνηῶν,

(1) Ὁ Πλάταρχος λέγει ὅτι παῖς ἦν εἰς τὴν ἑλλάσονα Ἀσίαν εἰς τὰς ἀπογόνους τῶν Κλεοφύλου, ὅς τις ἦτον φίλος τῶν Ὀμήρων.

των, ἐκυβέρνην τὰ στρατεύματα εἰς καιρὸν πολέμου, καὶ ἄλλα τοιαῦτα προνόμια εἶχον.

Ἡ Γερσσία τῶν γερόντων εἶχε τὴν δυνάμιν νὰ προσάξῃ τὰς Βασιλεῖς πότε, καὶ πᾶ νὰ πολεμῶσι, καὶ πότε νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὴν Σπάρτην, πότε νὰ κηρύττωσι πόλεμον, καὶ πότε νὰ κλείωσι τὴν εἰρήνην, καὶ ἄλλα παρόμοια. Οἱ γέροντες πρὸς τῆτοις ἐλάμβανον ὅλον τὸ προσήκον αὐτοῖς σέβας, διότι ἡ ἀξία των ἐτελείωνε μὲ τὴν ζωῶν των, καὶ τσαύτῃ εὐλικείῃσιν, καὶ ἀφιλοκέρδειαν εἶχον, ὥστε ἦτον πολλὰ σπάνιον τὸ νὰ μὴ συμφωνήσωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις των ἀγκαλὰ ὅταν ἀκολοθεῖσε καμμία διχόνοια, ἢ ἀσυμφωνία εἰς τινὰ ὑπόθεσιν, ἔπρεπε νὰ ἀναφέρωσιν αὐτῶν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν γενικὴν συνέταξιν τῆς λαῶ.

Ἦτορον γεδὸν ἀπὸ εἰνα αἰῶνα ἐψηφίσθη καὶ εἰς ἄλλο Συμβῆλιον ὑπέρτατον εἰς τὴν Σπάρτῃ, λέγω ἐκεῖνο τῶν Ἐφόρων, τὸ ὁποῖον συνίστατο ἀπὸ πέντε ὑποκείμενα τὰ πλέον ἔγκριτα τῆς λαῶ. Οὗτοι ἐπαχρυπνῆσαν τόσον εἰς τὰ κινήματα τῶν γερόντων, ὅσον καὶ τῶν βασιλέων, καὶ ἦτον πληρεξέσσιοι τῆς ζωῆς καὶ τῆς θανάτου τῶν βασιλέων. Ἐχειροτονῆντο δὲ οἱ Ἐφοροὶ κατ' ἔτος.

Εἰς αὐτὸ τὸ θαυμάσιον σύστημα τῶν Νόμων τοῦ Λυκούργου ὁ λαὸς τῆς Σπάρτης οὐκ εἶχον ἄλλην καμμίαν δυνάμιν εἰς τὰς κοινὰς ὑποθέσεις, ἔξω ἀπὸ τὸ νὰ χειροτονῆ μόνον τὰς βασιλεῖς, καὶ τὰ δύο μεγάλα κριτήρια, ἠδηλαδὴ τῶν γερόντων, καὶ τῶν Ἐφόρων. Ἀλλ' ὁ Λυκῆργος διὰ νὰ τὸν δὲχαρισήσῃ, ἐφεῦρε δύο δραστήρια μέσα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἢ ἐπίσης διανομὴ ὅλων τῶν τόπων, καὶ ἢ ἀκύρωσις τῆς μονέδας ὅ

Θεν ἔμοιράσθη ὅλη ἡ γῆ τῆς Λακωνίας εἰς
 τριακτὰ χιλιάδας ἴσα μέρη, καὶ εἰς ἑνέα χι-
 λιάδας ἡ γῆ τῆς Σπάρτης, καὶ καθεὶς ἔλαβε
 τὸ ἀνάλογόν του· τόσοι ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς
 Λακωνίας ὅλης, καὶ τῆς Σπάρτης εἰς τὸν καιρὸν
 τῆς Λυκέργης. Διὰ τὴν ἀκυρώσιν τὸ νόμισμα δὲν
 ἐπῆρε τὰ χρήματα τῆς πλοσίων, ἀλλ' ἀναίρεσε
 τὴν δυνάμιν τῆς χρυσῆς, καὶ ἀργύρης, καὶ ἐθέσπι-
 σε Νόμον εἰς τὰς λιθοδοσίας των οἱ Σπαρτιά-
 ται νὰ μεταχειρίζονται τὸν χαλκὸν, τῷ ὁποίῳ
 τὸ νόμισμα ἦτον τόσον βαρὺ, καὶ μέγα, ὥστε
 διὰ νὰ σηκώσεν δέκα μνᾶς Λακωνικὰς ἐχρειά-
 ζετο εἷνα ἀμάξι συρόμενον ἀπὸ δύο βοῖδια (1)·
 ἡ δυνάμιν δὲ τῆς δέκα μνῶν τῆς Σπάρτης χε-
 δὸν ἀναλογεῖ μὲ πεντακόσια γρόσια τῆς Τουρ-
 κίας· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ βαρύτερον νόμισμα
 κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος δὲν
 εἶχε καμμίαν δυνάμιν, ἐνομιζετο περιττὸν βά-
 ρος εἰς τὴν Σπάρτην τὸ νὰ τὴν θησαυρίζεν,
 ὅθεν ἔξω ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς εἰς ἄλ-
 λο δὲν τὴν ἐμεταχειρίζοντο.

Διὰ τὴν ἐξορίσιν τὴν πολυτέλειαν, καὶ τὰς
 ἡδονὰς, ὡς ὀλεθρείους τῶν ὄντι εἰς τὴν Δημο-
 κρατίαν, καὶ νὰ ἐμφυτεύσῃ τὴν σωφροσύνην,
 καὶ ὁμοιότητα ἐνομοθέτησε τὰ ξαπέζια τόσον τῷ
 γόματος, ὅσον καὶ τῷ δείπνι νὰ γίνωνται κοι-
 νὰ, καὶ ἐπὶ τῆς κατεσκευάσεν εἷνα οἶκον, ὅ-
 περ ἐσυνάζοντο ὅλοι, καὶ σιπέζωσαν τόσον Βα-
 σιλεῖς, Γέροντες, Ἐφοροὶ, ὅσον καὶ ὅλοι οἱ
 πολῖται ἕως τὸν παραμικρὸν. Ὑποχρέωσεν ὁ-
 μως νὰ σέλη καθένας τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγ-
 καῖα

(1) Πλάταρχος.

καὶ εἰς τὸν κοινὸν οἶκον ἐκεῖνον, ἐν ᾧ ἦσαν ἀνδρωποὶ ἀπὸ τὸ κοινὸν διωρισμένοι, οἱ ὁποῖοι λαμβανόντες τα, τὰ ἐμαγεῖρδον κοινῶς, καὶ τὰ ἔβανον εἰς τὴν τράπεζαν. Ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶχε χεῖρος καθε πολίτης να στέλλῃ εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καθε μύα ἦτον σὺ μόνιον (1) ἀλεῦρι, ὀκτὸ λίτραι κρασί, πέντε λίτραι τυρὶ, καὶ δύο ἡμισυ λίτραι σῦκα. Τὸ πλεόν ἑξαίρετον ὅμως φαγητὸν τῶν Σπαρτιατῶν, ἦτον σὺ εἶδος βραστῆ, ὡς ἡ μινέστρα ἢ ἡ Εὐρωπαϊῶν, τὸ ὁποῖον δεῦ εἶναι γνωστὸν πῶς ἐμαγεῖρδύετο. Πιθανὸν εἶναι να ἦτον κανένα εἶδος σέπας (2) κατεσκευασμένον ἀπὸ τὸ ζεμί τῆ ὀσείων.

Ἐφυλάττετο δὲ μὲ τὸσῶν ἐπιμέλειαν ἕτος ὁ Νόμος τῆς κοινῆς τράπεζης, ὥστε ἀνὸ τινὸς σωματικῆς ἀδυναμίας, ἀν δεῦ ἐπήγαινε τινὰς, ἐπαιδύετο ἀπὸ τῆς Νόμου. Ἐπιστρέφων μίαν φοράν ἀπὸ τὸν πόλεμον νικητῆς Ἄγις ὁ βασιλεύς, διατὶ δεῦ ἠθέλησε να πηγαίνῃ εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἔφαγον σὺ γεῦμα εἰς τὴν οἰκίαν τε μὲ τὴν βασίλισσάν τε, ἐπαιδύθη αὐτοῖσιν ἀπὸ τῆς φύλακας τῆς Νόμων. Τὸ πλεόν ἑξαίρετον φαγητὸν τῆς Σπάρτης ἦτον τὸσον ἀνδές, καὶ ἄνοσον εἰς τῆς ἑυφιλῆς ἀνδρώπας, ὡσε, ὅταν Διονύσιος ὁ νεώτερος τύραννος τῆς Σικελίας ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ἐπαρόσφυγεν εἰς τὴν Σπάρτην, δεῦ ἠμπορεῖσε να

τὸ

(1) Εἶδος μέλιτος ὡς τὸ ταγάρι, κοιλόν, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον.

(2) Πρέπει να μὲ δοθῇ ἡ ἄδεια να μεταχειρῶται καποιας λέξεως ἀπογενεῖς, πλὴν γνωστὰς εἰς ὅλους, καὶ να ἐξηγηθῶ καλλίτερα χάριν τῶν ἀπλυσέρων.

τὸ φάγη. Σὲ λείπεν τὰ ἀρτύματα, τὰ ὅποια ἔχει ἡ Σπάρτη, τὸ εἶπεν ὁ μάγειρός του, δηλαδὴ ὁ κόπος, καὶ ἡ πείνα.

Θέλων ὁ Νομοθέτης τῆς Σπάρτης διὰ νὰ γένων οἱ συμπολίται ἀνδρεῖοι, καὶ ἀνίκητοι ἐφρόντισε διὰ τὴν ἀνάφοβὴν τῶν νέων, ἕως ἔσθ' ἀπόμι ἦτον εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς των· ὅθεν ὑποχρέωσε τὰς ἐγγαστραμνίας γυναικάς νὰ γυμνάζωνται εἰς γυμνάσεις, αἱ ὅποια ἐδύνατο νὰ κάμνεν ἀνδρεῖον, καὶ ὑγιᾶς τὸ ἔμβρυον. Ἀφ' οὗ ἐγεννᾶτο τὸ νήπιον, οἱ γονεῖς τὸ ἐπαράσταινον εἰς τὸ κοινόν, ὅπως οἱ ἐπὶ τῆς τεταγμένῃ τὸ περιεργάζοντο, καὶ εἰ μὴ τὸ νήπιον ἦτον δὺξαφές, καὶ ὑγιᾶς, τὸ ἐπέστρεφον εἰς τοὺς γονεῖς, διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψωσιν ἕως εἰς τὰς ἑπτὰ χρόνας· εἰ δὲ καὶ ἦτον ἀδυνατὴ κράσεως, καὶ παρασημειωμένον, τὸ ἐρρίχων εἰς τὸ σπήλαιον πλησίον εἰς τὸ ὄρος Ταυγέτιον, ὅπως ἀπέθνησκον ὡς ἀχρῖσον τῇ πατρίδι, καὶ τῷ κοινῷ (1). Οἱ δὲ γονεῖς, οἵτινες ἐλάμβανον τὰ παιδία των διὰ νὰ τὰ ἀναθρέψωσιν, ὡς εἶπον, τὰς ἐδίδον τὴν ἀνάφοβὴν, ἣτις ἦτον διαρισμένη ἀπὸ τῆς Νόμου, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν πλέον ἔυφραίων ἡλικίαν τὰ ἐσωμήδιζον νὰ μὴ ἐκλέγωσι ποτὲ τὸ φαγητὸν, τὸ ὅποιον ἠδελον, ἀλλὰ νὰ δὺχαιστῆνται εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον τὰς ἐδίδον. Τὰ ἐσωμήδιζον νὰ μὴ φοβῆνται εἰς τὸ σκότος, καὶ ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα, ὅσα ἡ ἔυφρα ἡλικία τῶν νηπίων φομάζει τὴν νύκτα· ὅθεν τὰ ἀφῖναν νὰ περιπατοῦν εἰς τὸ βαθυτάτην σκότος τῆς νυκτός· τὰ ἐσωμήδιζον
νὰ

(1) Πλάταρχος ἐν τῷ Λυκέρῳ βίῳ.

τὰ περιπατῶν εἰς κάθε καιρὸν μὲ γυμνὰς πόδας, ἢ νὰ κοιμῶνται ἔξω τῶ οἴκου· τὰ ἐνδύουσι μὲ τὰ ἴδια φορέματα καλοκαίρι, ἢ χειμῶνα, καὶ περιπλέον τὰ ἐσωμήδιζον νὰ μὴ φοβῶνται ποτὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄλλας τοιαύτας γυμνάσεις εἶχον χεῖρος νὰ τοὺς κάμνῃν οἱ γονεῖς ἕως τῶν ἑπτὰ χρόνους τῆς ἡλικίας. Ἀφ' ἧ δὲ τὰ παιδιά ἐγίνοντο ἑπταετῆ, ἡ Κοινότης τὰ ἐσήκωνεν ἀπὸ τῶν γονεῖς, καὶ τὰ ἐδίδεν εἰς τῶν παιδαγωγῶν, τῶν ὁποῖους ὁ Λυκῆργος εἶχε συστήσει διὰ τὴν ἀνάφορῶν τῆς πολιτικῆς νεότητος· οὗτοι δὲ οἱ παιδαγωγοὶ τὰ ἀσκεῖσαν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἡλικίας των. Εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ ἐβίαζον νὰ περιπατῶν μὲ τὴν κεφαλὴν ξυρισμένῃ, καὶ ἀσκεῖται εἰς τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης ψυχρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ γυμνὰ εἰ μόνον τοὺς πόδας, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ σῶμα νὰ μάχωνται ἀναμεταξύ των.

Διὰ νὰ τὰ συνηθίσουν νὰ ὑποφέρουν κάθε εἶδος ταλαιπωρίας, ἢ κακοπαθείας, τὰ ὑποχρέωναν νὰ ἔρχον ὀλόγυμνα μέσα εἰς τὸν περὶβολὸν τῶ Ναῦ τῆς Ἀρτέμιδος, βάνοντες ἄλλα παιδιά νὰ ἔκταν μὲ βέργας εἰς τὰς χεῖρας, καὶ νὰ κτυπῶν τὸ γυμνόν· ἐκεῖνο δὲ, τὸ ὁποῖον ὑπέφερε μὲ περισσότερῶν γενναϊότητι τὰς πληγὰς, καὶ τῶν ραβδισμῶν, ἐσεφανώνετο. Ὁ Πλάταρχος ἀναφέρει ὅτι πολλὰ παιδιά ἀπέθνησκον ἀπὸ αὐτῶν τῶν σκληροτάτων ἀσκησιν. Ὁ ἴδιος Συγγραφεὺς διηγεῖται ὅτι εἷας νέος Λακεδαιμόνιος ἐκλεφε μίαν ἀλώπειαν, τὴν ὁποῖαν ἐκρύφε ὑπὸκάτω εἰς τὰ ἔμποροθρον τῶ ἐνδυμάτων τῶ· ἡ δὲ ἀλώπειν ἀρχισε νὰ καταβῶν τὴν κοιλίαν τῶ νέου, ἀλλ' αὐτὸς ἐπόρκει νὰ τὰ καταβῶν τὰ σπλάγχνα, παρά νὰ

φανῆ ἐπ' αὐτοφόρῳ κλέπτῃς· διότι εἰς τὴν Σπάρτην ἦτον συγχωρημένη ἡ κλεψία διὰ τὴν γύμνασιν, καὶ ἐπιτιμειότητα τῶ πολέμῳ, ἀλλ' ἐπαιδοῦτο αὐστηρῶς, ὅς τις ἠθέλε φάραθῆ ἐπ' αὐτοφόρῳ, δηλαδὴ μὲ τὸ κλέψιμον εἰς τὰς χεῖρας.

Μετὰ τὰς δώδεκα χρόνας αἱ γυμνάσεις ἐγίνοντο αὐστηρότεραι. Ἐμοιράζοντο εἰς τὰγματα, καὶ ἐπολέμουν εἰς φερόμενον πόλεμον μὲ ξύλα, μὲ λίθους, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀλλ' ἐνίοτε ἐμάχοντο μὲ τόσον πείσμα, ὥστε πολλοὶ ἔχασον τὰς ὀφθαλμούς, τὰς χεῖρας, καὶ ἄλλα μέλη τῶ σώματος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ἰδίαν ζωὴν, παρὰ τὴν φανοῦν νικησύναι. Τοιαύτη μὲν ἐγένετο εἰς τὴν Σπάρτῃ ἡ γύμνασις εἰς τὰς νέας ἕως εἰς τὰς τριάκοντα χρόνας τῆς ἡλικίας των· μετὰ ταῦτα δὲ ἐδίδετο εἰς αὐτὰς ἡ ἀδεια τὴν νυμφόθεον, καὶ τότε ἔμβαιον εἰς τὴν δέλοσιν τὴν στρατιωτικὴν, ἢ εἰς ἀξίας πολιτικὰς.

Κατὰ τὸν ἴδιον ἔσπον καὶ μὲ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα ἀνεξέφεροντο καὶ αἱ νέαι εἰς τὴν Σπάρτῃ. Ἦτον εἰς αὐτὰς ἐμποδισμὸν ἀπὸ τοῦ νόμου πρὸ ἢ ἑξήκοντα χρόνων τὴν ὑπανδρόθεον, καὶ αὐτὴν δὲν ἔκαμναν τὰς συνήθεις γυμνάσεις, δηλαδὴ τὴν βέχην, τὴν παλαίην, τὴν πηδῆν τὰ φρεσ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Πολλὰκις ἐπαρασάινοντο ὀλόγυμναι εἰς τὰς κοινὰς συνάξεις νέαι δέκα ἑπτὰ, καὶ δέκα ὀκτὼ χρόνων, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἐγένετο καμμία ἐνδοξη καὶ ἀτιμία εἰς τὰς παρθένους, διότι τὰ τοιαῦτα ἀνταμείβοντο, καὶ ἐτιμῶντο μᾶλλον ὡς ἀρεταί, καὶ αἱ κακαὶ ἐπιθυμίαι ἀπὸ τῆς συχνῆς ἕξιν ἦσαν σχεδὸν ἀποκοιμισμέναι. (1) Αὕτη δὲ ἡ παράξενος πρὸ

(1) „Ἡ δὲ γύμνωσις πῶν παρθένων ἔδει αἰσχρὸν

ὄντι ἄσκησις εἰς τὰς νέας, ἐνέπνευεν εἰς τὰς
 γυναῖκας τῆς Λακεδαιμονίας μίαν γυναιότητα
 πόσον εἰς τὸ σῶμα, ὅσον καὶ εἰς τὸ πνεῦμα,
 ἥτις ἦτον σχεδὸν ἀνήκιστος. Αἱ γυναῖκες τῆς
 Σπάρτης ἦσαν γυναιῖαι, φιλότιμοι, φιλοπάτρι-
 δες, καὶ φιλόδοξοι διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος
 πολέμους. Μίαν φορὰν, λέγουσιν, ὅτι κάποιαι
 γυναῖκες ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος
 ἔσαι εἰς τὴν Σπάρτην, συνωμίλουν μὲ τὴν
 γυναῖκα τῆ βασιλέως Λεονίδα, καὶ τῆς εἶπον·
 σεῖς αἱ Λακεδαιμόνιαι γυναῖκες ἐξουσιάζετε τὴν
 ἀνδρας. "Οχι, ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα, ἀλλ' αἱ
 γυναῖκες τῆς Λακεδαίμονος ἠξούρουσι νὰ γυνῶ-
 σι τὴν ἀνδρας. (1)

Κάθε μητέρα εἰς τὴν Σπάρτην σέλλεσσα τὸν
 υἱὸν τῆς εἰς τὸν πόλεμον, ἐδίδεν αὐτῷ τὴν ἀ-
 σπίδα, καὶ ἔλεγεν ἐκείνον τὸν ἀξιωματικόν
 λόγον „ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τῆς“, δηλαδὴ ἢ μὲ ἀυ-
 τὴν τὴν ἀσπίδα νὰ νικήσῃ, ἢ ἐπάνω εἰς ἀυ-
 τὴν νὰ σὲ φέρῃ φονδύμενον· διότι αἱ ἀσπίδες
 τῆς Σπαρτιατῶν ἦσαν εἰς τὸ μέγεθος ἀνάλογοι
 μὲ τὸ σῶμα· ὅθεν ὅταν ἐφονδύετο τις στρατιώ-
 τῆς εἰς τὸν πόλεμον, τὸν ἔφερνον ἐπάνω εἰς τὴν
 ἀσπίδα τῆς ὡς συνηθίζεται τὴν σήμερον εἰς τὸ
 κιβούκλιον, τὸ ὁποῖον ἦτον εἰς μεγάλῳ τιμῷ
 εἰς τὴν Σπάρτην. Μία μητέρα ἀκούσα, ὅτι
 ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐφονδύθη εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὸν
 ὁποῖον ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀδακρυτὴ ἐ-
 φώ-

„ἔχεν, αἰδῆς μὲν παρῆσις, ἀκρασίας δὲ ἀπούσης“.
 Πλάταρχος.

(1) „Οὐ, ἀλλ' ἡμεῖς τίκομεν τὸν ἀνδρας.“

D 4

φάναξεν „ ἐγὼ διὰ τοῦτο τὸν ἐγέννησα “ (1). Ὄταν ἡ μήτηρ τοῦ ἀνδρειοτάτου Βρασίδα ἔμαθε τὸν θάνατον αὐτῆ εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἀντὶ τῆς κλαύσης, καὶ τῆς θρήνησης, ἠρώτησε τὰς Πρέσβεις, αὐτὰς ἀπέδανε νικητῆς, καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι τῆς εἶπον, ὅτι ἐπολέμησε τόσον ἀνδρειωμένα, ὡς εἶδεις ἄλλος ποτὲ τῆς Λακεδαιμονίων· „σεῖς δὲ ἡξούρετε, εἶπεν ἡ γυναικία μήτηρ, ὁ Βρασίδας ἦτον καλὸς, καὶ ἀνδρείος, ἀλλ’ ἡ Σπάρτη ἔχει ἄλλας πολὺ ἀνδρειότερας “ (2).

Μετὰ τὴν μάχην εἰς τὰ Λεῦκτα, οἱ γονεῖς τῆς φονεῦσάντων ἔβησαν χαίροντες εἰς τὰς Νάξας καὶ ἀχαιεῖσάν τας Θεάς, διότι ἡξίωσαν τοὺς υἱῶν τὴν ἀποθανόντων πολεμῶντες. Οἱ δὲ γονεῖς ἐκείνων, οἵ τινες ἔφυγαν νικημένοι ἐπαρρησιάσθησαν σκυθρωποὶ, καὶ κατηφεῖς εἰς τὸ Κοινὸν διὰ τὴν ἀνωδρίαν, καὶ ἐνὸς πλῆθους, ἃ ἐποροζήνησαν εἰς αὐτὰς οἱ υἱῶν.

Ἦτον τὸς τέτοις κοντὰ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπηγορεύμενον τὸ καὶ μεταχειρίζονται κάμμιαν μηχανικῶς τέχνῳ, ἔξω ἀπὸ τῆς πολεμικῆς γυμνασίου. Ὁ Λυκῆργος ἠθέλησε καὶ κάμμη τὰς συμπολίτας τὰ ἀνικητῆς πολεμιστῆς, ὅχι

(1) „ Ἐπὶ πύτῳ γὰρ ἐγὼ ἐγέννησα αὐτόν.

(2) „ Ἐπὶ δὲ σωέβη πεσεῖν αὐτόν (τὸν Βρασίδα) „ ἐλδουδερῆντα πῶς ἐπὶ Θράκης Ἐθνητας οἱ δὲ πεμφθεῖσιν εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις τῆς μητρὶ αὐτῆ προσήλθον· πρῶτον μὲν ἠρώτησεν εἰ καλῶς Βρασίδας ἀπέδανεν· ἐγκωμιαζόντων δὲ τῆς Θρακῶν, καὶ λεγόντων ὡς εἶδεις ἄλλος ἐστὶ παιῶτος, ἀγνοεῖτε, εἶπεν, ὡς ξύοι. Βρασίδας μὲν γὰρ ἡ ἀνὴρ ἀγαθός, ἡ δὲ Λακεδαιμονίων πολλῶς ἔχει τίνος κάρρονας “. Πλάταρχος.

ὅμως καὶ καλὰς πολιτικὰς ὄψιν εἰς μὲν τὸν καιρὸν τῆς πολέμου ὑποχρέωσιν ὅλας εἰς τὰ ὄπλα, εἰς δὲ τὴν εἰρήνην ἐδιώρισεν τὸ κρυπτικόν, καὶ τὰς στρατιωτικὰς γυμνάσεις διὰ ξεφάντωςιν.

Οἱ Εἰλωτες ἐγεώργουν τὰς τέχνας τῆς Λακεδαιμονίων, οἵτινες διὰ μισθὸν τῶν κόπων ἐδίδαν εἰς αὐτὰς μόνον τὸν ἐπιπέσιον ἄρτον. Ἀλλ' ἡ δυστυχία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκειντο αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς ἀνθρώποι, οὐκ ἦτον μόνον τὸ νὰ εἶναι σπλάβοι ἀλόθερωτοι (ἐπειδὴ οὐκ ἦτον συγχαρημενὸν μήτε νὰ τὰς πωλῶσιν ἔξω ἀπὸ τὴν Λακεδαίμονα, μήτε νὰ τοὺς ἐλύθωρῶνουσιν) ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ τὰς καταδικάζουν ἀνιλεῶς εἰς θάνατον, ὅταν ἐβλεπον ὅτι ὁ αἰεθμὸς αὐτῶν ἤξανε, καὶ ἐδιώατο νὰ προξενήσῃ ἀποσάσιν τινα κατὰ τῆς κρείων αὐτῶν, ὅσον ἐφόνδον αὐτὰς διά τινος ἔοπε μουικῆ, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον Κρυπτικόν. (1) Ὁ Θουκυδίδης μᾶς ἀναφέρει ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς Πελοποννησιακῆς πολέμου, δύο χιλιάδες Εἰλωτες ἠφανίσθησαν χωρὶς νὰ ἠξόρητις τί ἐγιναν, ἢ μὲ τί ἔοπον ἐφονδέθησαν (2). Καὶ ἔ μόνον τοὺς ἐφόνδον,

(1) Ὁ Πλάταρχος λέγει, ὅτι ἔσελον οἱ Ἐφοροι νέας Σπαρτιάτας ἐνόπλους καὶ ἐκρύπτοντο εἰς πᾶς δρόμους καὶ ἀγροὺς, καὶ τὴν νύκτα ἐκβαίνοντες, ἐφόνδον τὰς Εἰλώτας· λέγει δ' ἐτι ὅτι πᾶσοι οὐκ ἦσαν Νομοθεσία τῆς Λυκέργας.

(2) „Ἐπεὶ καὶ σὺδε ἐπαρξάν, φοβόμενοι αὐτῶν τὴν νεότητα, καὶ τὸ πλῆθος (αἱ γὰρ πᾶσι πολλὰ Λακεδαιμονίοις φέρει τὸν Εἰλωτῶν τῆς φυλακῆς πᾶσι μάλιστα καδεδήκει) προείπον αὐτῶν ὅσοι ἀξίωσιν ἐν πολεμίοις γεγονῆσαι σφίσι ἀριστοί, κέρνεται, ὡς ἐλύθε· ῥώσοντες· πείραν ποιόμενοι, καὶ ἠγόμενοι πᾶσι σφίσι ὑπὸ φρονήματος, οἵ περ καὶ ἠξίωσαν παρῶτος ἕκαστος ἐ-

„ λῆ-

νδρον, ὡς εἶπομεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας ἀτιμίας τῆς ἑκαμνον. Πολλὰκις μεθύσμενοι τῆς ἔφερον εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἔκραζον, τῆς νέους νὰ ἴδῃν τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῶν οἴνων, καὶ νὰ βδελύττωνται τὴν πολλὴν χῆσιν τε.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ Εἰλωτες εἶχον ὄλῳ τὴν φροντίδα τῆς κορὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων τῆς κυρίων των, οἱ Σπαρτιάται εἰς ἄλλο δυν ἑκαταγίνοντο, παρὰ ἐσυνάζοντο καθ' ἡμέραν εἰς τὴν κοινὴν ἀγορὰν, ὅπερ ὠμίλῃν περὶ τῶν συμφέροντος τῆς πατρίδος. Ὁ ἐνδοσιασμός, καὶ ὁ ἔρωσ κορὸς τὴν πατρίδα ἐσβυε καθ' ἑξῆς ζεχωριστῶν ὑπόθεσιν εἰς πολίτας τῆς Σπάρτης.

Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐμοιράζοντο αἱ πολιτικαὶ καὶ πολεμικαὶ ἀξίαι εἰς τὴν Σπάρτην, αἱ τινες ἦσαν τελακόσια, ὡς λέγει ὁ Πλάταρχος, εἷας ὀνομαζόμενος Παιδάρετος, ἐπειδὴ δὲν συνηθιμῆθη μὲν αὐτῆς, ἀντὶ νὰ δυσαρεσθῆ, διχασίησε τῆς Θεοῦ ὅτι ἡ Σπάρτη ἔχει ἑξιακοσίους πολίτας ἀξιοτέρους ἀπὸ αὐτὸν. (1).

Ὁ Νόμος ἐμπόδιζε τῆς Σπαρτιάταις νὰ πολεμῶσι συχνάκις με τὸ ἴδιον ἔθνος, διὰ νὰ μὴ διδάξωσιν αὐτὸ τὴν πολεμικῶν, ἀγκαλὰ καὶ ἡ φιλοδοξία ἀκύρωσεν αὐτὸν τὸν Νόμον, διότι
βλέ-

„ λδδερῶσαι, μάλιστ' αὐτὴν καὶ ἐπιδέσθαι· καὶ φοροκρίναντες
„ εἰς διχίλις, οἱ μὲν ἐσεφανώσαντο, καὶ πᾶσι ἱερά περὶ ἡλ-
„ θον ὡς ἐλδδερωσόμενοι· οἱ δὲ ἔ πολλῶ ὑπερον ἠφάνι-
„ σαν αὐτῆς, καὶ εἰς ἡδιστο ὅτῳ ἑκάστος διεφθάρ-
„ ρη. “ Θεκυδ. Βιβλ. Δ'.

(1) „ Παιδάρετος ἔκ ἐγκριθείς εἰς πᾶσι ἑξιακοσίους, ἡ-
„ τισ ἡν ἐν τῇ πόλει φρωτύσσα τιμὴ τῇ πύξῃ, ἱλα-
„ ρός, καὶ μεδιῶν, ἀπῆε, χαίρειν λέγων, εἰ ἑξιακοσίους
„ ἡ πόλις ἔχει πολίτας ἑαυτῶ βελτίονας “. Πλάτ.

βλέπομεν ὅτι ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας τῆς Ἑλλάδος ἐβάσταξαν εἰκοσιν ὀκτὼ χρόνους πόλεμον μετὰ τῷ Ἀθηναίων. Ὅτε δὲ ἔβανον εἰς ἀταξίαν τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἔφθγγε, δὲν τὸν ἐκινηγῶσαν, παρὰ ὅσον ἦτον ἀσφαλὲς εἰς τὴν νίκην των.

Οἱ Λακεδαίμονες ὄχι μόνον δὲν ἐγύριζον τὰ νῶτα εἰς τὸν ἐχθρὸν, δηλαδὴ δὲν ἔφθγγον ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ δὲν ἐκαταδέχοντο νὰ ἀφήσιν τὰ ὄπλα ζῶντες, ἀλλὰ μῆτε κἀμμίαν ὀμιλίαν ὑπέφερον τῷ νὰ φροντίσιν τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς περιεσσότερον ἀπὸ τὴν νίκην. ὅθεν, ὅτε ὁ Ποιητὴς Ἀρχίλοχος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σπάρτην, τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐδιώχθη, διατὶ εἰς μίαν ὀμιλίαν τε εἶπε, „κἀλλιον νὰ χάσῃ τινὰς τὰ ὄπλα, παρὰ τὴν ζωὴν“ (1).

Εἰς τῆς τῆς Νόμους πεποιθῶς ὁ Λυκῆργος δὲν ἐσυγχώρησε νὰ κλείσωσι μὲ τείχη τὴν Σπάρτην, διότι ἐνόμιζεν ἀσφαλέστερον τείχος τὴν ἀνδρείαν, καὶ γενναϊότητα τῷ ἀνθρώπων, παρὰ τῆς λίθου.

Ἀφ' ἧ δὲ ὁ Λυκῆργος διέταξεν ὅλας τῆς Νόμους του, ἠθέλησε νὰ συμβουλεύθῃ τὸ μαντεῖον τῷ Ἀπόλλωνος εἰς τῆς Δελφῆς, καὶ ὑποχρεώσας μὲ ὄρκον τῆς συμπολίτας αὐτῆς διὰ νὰ τῆς φυλάξεν ἀπαρασαλδῶτως ἕως τὴν ἐπιστροφῆν τε, ἐμίσησεν ἀπὸ τὴν Σπάρτην, μὲ σκοπὸν νὰ μὴ ξαναγυρίσῃ πλέον. Ἐλθὼν δὲ εἰς Δελφῆς ἔλαβεν ἀπόκρυσιν ἀπὸ τὸ Μαντεῖον, ὅτι ἕως ἧ ἠθελον φυλάξῃ οἱ Σπαρτιᾶται τῆς Νόμους του, ἐχθρὸς δὲν θέλει περάσει τὸν Εὐρώταν ποταμὸν (2), ὅς τις ἦτον πλησίον τῆς Σπάρτης.

(1) „Κράττων ὄπλα, ἢ ζωὴν ἀπολέσαι“.

(2) „Ἐπὶ χηστημεαζόμενος ἤκασε τῷ παρὰ τῷ Θεῷ

ὅπερ καὶ ἀλήθειαν· ὅθεν ὁ Λυκῆργος ἔσειλε τὴν τοιαύτην ἀπόκρισιν εἰς τὴν πατείδα, καὶ αὐτὸς ἐφρονόηθη ἀφ' ἑαυτῆς τε, διὰ τὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατείδα, καὶ βιασθῆναι ἀκυρώσῃ τινα ἀπὸ αὐτῆς.

Ἄλλοι νομίζουσιν ὅτι πέμψας τὴν ἀπόκρισιν τῆς Μαντείας εἰς τὴν Σπάρτην, αὐτὸς ὑπήγαγεν εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἀπέθανεν. Ἐπαράγγελεν ὅμως μετὰ τὸν θάνατόν τε τὰ καύσεν τὸ σῶμά τε, καὶ τὰ σκορπίσεν τὴν σάκην εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ τύχη καὶ τὸ λείψανον αὐτῆς φερθῆναι εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ οἱ Σπαρτιάται, νομίσαντες τῆτο ἐπιστροφῆναι τῆς Λυκῆργος, σοχασθῆναι τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐλευθέρως ἀπὸ τὸν δεσμὸν τῆς ὀρκῆς, καὶ ἀρχίσαναι τὰ ἀδεύσασθαι τῆς Νόμου. Δὲν ἐνήργησεν ὅμως ὁ ὄρκος τῆς τὰ τῆς φυλάξεν τὸσον, ὅσον ἢ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἀπὸ αὐτοῦ ἔλαβον οἱ Σπαρτιάται εἰς τὸ τὰ τοῦ κρατῆν ἀπαρασαλεύτως.

Πρῶτη περίστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Νόμων, καὶ ἡ ἀνδρία τῆς Λακεδαιμονίων, ἐστάθη ὁ πρῶτος πόλεμος κατὰ τῆς Μισηνίων, ὅς τις ἐβάσταξεν εἴκοσι χρόνους, καὶ εἶναι ἀξιωματιμώδης διὰ δύο παράξεναι συμβεβηκότα, τὰ ὁποία εἰς αὐτὸν ἠκολούθησαν. Πρῶτον, βλέποντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅτι ὁ πόλεμος ἔβρεχεν εἰς μακρὸς, ἀπέφασισαν τὰ εὐχῆναι εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ πολῖται, μὲν ὄρκον τὰ μὴ ἐπιστρέψῃ τινὰς, ἀνὰ πρότερον δὲν νικήσουσιν τῆς

„ὡς δὴ δαίμων ἡ πόλις ἔσοιστο εἰ ποῖς ἐκείνη Νόμοις ἐμμεύοι καταβάς δὲ εἰς Κεῖσαν αὐτὸν διεργάζεταί“· Νικόλαος ὁ Δ.

τὰς ἐχθρὰς. Τὴν ἡμέραν δὲ, καθ' ἣν ἔπαρτε
 νὰ εὐγενῶν ἀπὸ τῆς Σπάρτης, αἱ γυναῖκες ὄ-
 λαι ἐπαρασάθησαν, καὶ εἶπον· αὐτοὶ σὺν ἀργή-
 σετε εἰς τὸν πόλεμον, ἡμεῖς γράζομεν, καὶ
 μετὰ τῆς ἐπιστροφῆς σου δεῖν θέλει εἰμεθα ἰ-
 καναὶ πρὸς γέννησιν παιδίων, καὶ ἔτω ἡ Σπάρ-
 τη θέλει ἐρημωθῆ. Οἱ γέροντες ἔκριναν εὐλο-
 γον τῆς πρότασιν τῆς γυναικῶν, ὅθεν ἐκλε-
 ξαν πεντακοσίους νέους ἀπὸ τοῦ κράτους τοὺς
 πλέον ἀνδρείους, καὶ ὁμορφους, καὶ τὰς ἀφῆσαν
 εἰς τῆς Σπάρτης νὰ συκοφαντοῦντο ἐλδοθέ-
 ρως μὲν τὰς γυναικῶν πρὸς ἀπόκτησιν παι-
 δίων. Ἐξ αὐτῆς λοιπὸν τῆς συκοφαντοῦσας τῆς
 πεντακοσίων τύπων νέων μετὰ τῆς γυναικῶν,
 ὅσα παιδιά ἐγεννήθησαν, ὠνομάθησαν Παρ-
 θενικοὶ, τὰς ὁποῖας, ἐπειδὴ οἱ Σπαρτιάται ἐ-
 γάλασαν εἰς ὀλίγον διάστημα καιρῶν τῆς Μησ-
 σιών, καὶ ἐγύρισαν εἰς τῆς παρθία, ἐδίω-
 ξαν ὡς νόθους, καὶ μὴ γνωρίζοντας πατέρα νό-
 μιμον. Αὐτοὶ δὲ, ὑπὸ τῆς ὁδηγίας τῶν Φαλαάν-
 τας, ἐπέρασαν εἰς τῆς Ἰταλίαν, καὶ ἐθεμελίω-
 σαν τὸ Τάραντον, πόλιν τῆς Καλαβρίας ἐν τῆ
 Ἰταλίᾳ.

Τὸ δεύτερον συμβεβηκὸς εἶναι. Οἱ Μησσηνιοὶ
 ἔλαβον χρησμὸν παρὰ τῶν Μαντεῖων τῶν Δελφῶν,
 ὅτι αὐτοὶ θέλοσι νὰ νικήσων, πρέπει νὰ θυσιά-
 σων εἰς τὰς θεὰς μίαν παρθένον ἀπὸ τῆς φυ-
 λῆς τῶν Ἐπίων. Ἀφ' ἧς δὲ ἐρρίψαν κλήρας, ἐ-
 πεσον εἰς τῆς θυγατέρα τῶν Λυκίσκων· ἀλλ' ἐ-
 πειδὴ ἦτον ἀμφιβολία περὶ τῆς γεννήσεως, καὶ
 παρθεσίας αὐτῆς, ὁ Ἀριστόδημος ἐπέσπερον
 εἰς θυσίαν τῆς μονογενῆ θυγατέρα τῶν, ἧτις ἦ-
 τον ἀπὸ γνωστῶν γονεῶν. Εἰς δὲ, ὅστις ἦτον ἐ-
 ρασῆς τῆς παρθένης, βλέπων τὴν ἐρωμένην τῶν,
 ὅτι

ὅτι ἠθέλε νὰ γόνῃ θυσία, καὶ θέλων νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, ἐφώνησεν, ὅτι δὲν ἦτον παρθένος, καὶ μάλισα ἦτον ἐγγαστραμένη. Ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτῆς ἔλαβε τὸςλυ ἀτιμίαν εἰς ταύτην τὴν συκοφαντίαν, ὥσε τὴν αὐτὴν σιγμῶ ἐμποροῦεν τῷ λαῷ ἔχισεν εἰς δύο τὴν θυγατέρα τῆ, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀγνείαν, καὶ παρθενίαν τῆς. Αὕτη ἡ θυσία προήγαγε τὸσον ἐνθουσιασμὸν εἰς τῆς Μησῳίως, ὥσε εἰς ἀρκετὸν διάστημα ἦσαν νικηταί· ἀλλὰ τέλος πάντων νικηθέντες, ἐπολιορκίσθησαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἰθάκης, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπετάχθησαν εἰς τῆς Σπαρτιάτας, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν τὸν Ἀριστόδημον ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

Ἦτερα ἀπὸ ἑξήκοντα ἐννέα χρόνων δελείαν ὑπὸ τῆς Σπαρτιάτας, οἱ Μησῳίνοι ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Ἀριστομένη, ἠγωνίσθησαν νὰ ξαναλάβω τὴν ἐλεύθερίαν των. Ὁ Ἀριστομένης εἰς τῆτον τὸν πόλεμον, μὲ ὄλον ὅτι ἐνικήθη ἑῖς φοραῖς ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτας, ἔλαβεν ὁμως τὴν τιμὴν τῆς ἑκατομφορίας· διότι ὅς τις μὲ τὸ ἰδίον του χέρι ἐφόνευσεν ἑκατὸν ἐχθρούς εἰς τὴν ζωὴν, ἔτος κοντὰ εἰς τῆς ἑξήκωας ἠξιώνετο μιᾶς θυσίας, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον ἑκατομφορίαν.

Οἱ Σπαρτιάται δὲ, ἠξέδροντες ὅτι ἡ Μεσσηνικὴ δὲν προξενεῖ ὀλίγον ἐνθουσιασμὸν εἰς τῆς πολεμιστῆς, ἐσειλαν καὶ ἐκράξαν τὸν Τριταῖον περὶφημον Ποιητὴν Ἀθῳαῖον, ὅς τις μὲ τὸ λάλημα του τὸσον ἐνθουσιασμὸν ἔδωκεν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας, ὥσε οἱ Μησῳίνοι, βλέποντες ἀδύνατον τὸ νὰ ἀντίσταθῶν ἄχρι τέλους, ἔκαμαν σωθήκην μὲ τῆς Λακεδαιμονίους νὰ τῆς ἀφήσω νὰ φύγουν, καὶ ἔτως αὐτοὶ μὲν ἐπέρασαν

εἰς

εἰς τὴν Σικελίαν, ὅπως ἐκτίσων τὴν Μινωίδα, πόλιν τῆς Σικελίας, ἣτις ἕως τῆς νῦν φυλάττει τὸ ἴδιον ὄνομα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἠύωσαν τὴν χώραν τῆς Μινωίδος μετὰ τὴν ἐδικύωσιν, ὅθεν ἐγένετο δυνατωτέρα ἢ Σπάρτη.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'.

Περὶ τῆς Νομοθεσίας τῆς Δράκοντος, καὶ περὶ τῆς Νόμων τῆς Σόλωνος. Περὶ συστάσεως τῆς Δημοκρατίας, καὶ πῶν λοιπῶν ἕως τῆς Περσικῆς Πολέμου.

Τὰ δὲ τυχεῖα, καὶ εὐδοξία ἀπτελέσματα, τὰ ὅποια προήγαγον εἰς τὴν Σπάρτην οἱ Νόμοι τῆς Λυκούργου, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἔτι δὲ καὶ αἱ διχόνοιαί, καὶ ἀκαταστασία, αἵ τινες ἐκυρίδον τὰς Ἀθῶνας μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς βασιλείων, καὶ τῆς ἐπὶ ζωῆς Ἀρχόντων, ἠνάγκασαν τοὺς Ἀθηναίους νὰ βάλουν εἰς αὐτὰ σύστημα πολιτικὸν ὑποκείμενον εἰς τὰς Νόμους· ὅθεν ἐκλεξάν τὸν Δράκοντα διὰ νὰ συγγράψῃ εἰς αὐτὸν Πίνακα Νόμων, κατὰ μίμησιν ἐκείνων τῆς Λυκούργου εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλ' οἱ Νόμοι τῆς Δράκοντος οὐκ ἔλαβον ἐκεῖνο τὸ αἴσιον ἀποτέλεσμα, τὸ ὅποῖον ἐπιθυμῶσαν οἱ Ἀθηναῖοι· διότι ὁ Δράκων ὡς ἀνὴρ ἀκράτος δικαιοσύνης, καὶ ἀρετῆς, ἠθέλετο νὰ κάμῃ ὅλους τὰς ἀνθρώπους ὁμοίους τε, χωρὶς νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ὅθεν ὅλα τὰ ἀμαρτήματα, χεδὸν καὶ τὰ παραμικρὰ, ἐπαίδευσεν μετὰ τὸν θάνατον· παραδείγματος χάριν, ὁμοίως ἐπαίδευσεν εἰς αὐτὸν, ὅς τις ἐκτυπέσκει εἰς ῥάπισμα εἰς αὐτὸν πολίτην, καὶ ἐκεῖνον, ὅς τις τὸν ἐφόδου.

Τὴν

Τὴν αὐτὴν τιμωρίαν διώριζε καὶ εἰς ἐκείνον, ὅστις ἐκλεπτεν εἴ μιν μικρὸν πρᾶγμα, καὶ δι' ἐκείνον, ὅστις ἐχαλῶσεν εἴνα ὀλόκληρον οἶκον, ἢ ἄλλα τοιαῦτα (1). Ὅταν ὁμως ἐρωτᾶτο διατί διώρισε τὴν ἰδίαν ποινὴν καὶ εἰς τὰ παραμικρά, ἢ εἰς τὰ μεγαλώτατα σφάλματα, ἀπεκρίνετο, ὅτι εἰς τὰ μικρά αὐτὴ ἢ τιμωρία ἐχρειάζετο, διὰ τὰ μεγάλα δέ, ὅσον εἶχεν ἄλλῳ νὰ διώρισῃ. Αὐτὴ ἢ αὐστηρότης τῆς παιδείων εἰ μόνον ὅσον ἐμπόδιζε πρὸς ἀταξίας τῆ λαῶ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑψηλοῦς ὅσον ἐλεγον, ὅτι οἱ Νόμοι τῆ Δράκοντος εἶναι μὲν αἶμα γεγραμμένοι, καὶ ὅσον πρέπει νὰ εἰσακθῶνται, καὶ ἔπως ἢ ἐχάτη δυστυχία ἦτον χείρων τῆς πρώτης εἰς τὰς Ἀθῆνας.

Κατ' αὐτὰς τὰς χρόνας ἔζη καὶ ὁ Σόλων, ὅστις διὰ τὴν ἀκραν τὴν ἀρετὴν, καὶ σοφίαν συνηελθμήθη εἰς ἀπὸ τούτων ἑπτὰ Σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς εἶπομεν. Οὗτος μὲν κοινὴν συμφωνίαν ἀνεβιβάσθη εἰς τὴν ἀξίαν τῆ Ἀρχοντος, καὶ ἐπαρακαλέθη νὰ δώσῃ εἰς τὴν πατρίδα τὰς καλλιτέρας Νόμους. „Ὅχι τοὺς καλλιτέρας, ἀπεκρίθη ὁ Σόλων, ἀλλ' ἐκείνας, οἵτινες εἶναι σύμφωνοι μὲν τὸν χαρακτῆρα τῆς πολιτείας.“ Ἐχεδίασε λοιπὸν ἐκείνας τὰς Νόμους, οἵτινες ἔφερον ὄλῳ τὴν δόξαν τῆς Ἀθῆνῶν, κατὰ τὸν ἀκόλαστον ἔθρονον.

Ἀκύρωσεν ὅλας τὰς Νόμους τοῦ Δράκοντος, ἔξω ἀπὸ τὸν περὶ τῆς φονέως.

Ἀκύρωσεν ὅλα τὰ γένη, τὰ ὅποια εἶχον ἀπὸ τὰς πλεσιῶν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ζημιωθῶσι καὶ.

(1) Πλάταρχος ἐν τῷ περὶ Σόλωνος.

καὶ οἱ πλείοσι, αὐξήσῃ τὴν δυνάμιν τῆ Νομίσματος (1), ἢ ἔξ ἢ αὐξήσῃ καὶ ὁ πλεῖστός των.

Ἐδιαίρεσε τὸν λαὸν εἰς τέσσαρας τάξεις ἀναλόγως μὲ τὰ εἰσοδήματά των. Ἡ πρώτη ἦτον ἐκείνων, οἳ τινες εἶχον χρονικὸν εἰσόδημα πεντακόσια μόδια σιταεῖα, ἢ ἕτινος ἄλλας ποιῆτε, καὶ ἄλλα τόσα μέτρα κρασίε.

Ἡ δεύτερα ἦτον ἐκείνων, οἳ τινες εἶχον ξιακόσια καὶ ἡ τρίτη ἐκείνων, οἳ τινες εἶχον μόνον ἑκατὸν. Εἰς τὴν τετάρτην περιέλαβον ὄλες τες ἄλλους. Ὅλα σχεδὸν τὰ ἀξιώματα ἐδιώρισεν νὰ δίδωνται εἰς ἐκείνας τῆς πρώτης τάξεως· πλεῖν διὰ νὰ μὴ ἀκολοθῆν μήτε παράπωνα ἀπὸ μέρος τῆν πτωχῶν, μήτε τυραννίαι ἀπὸ μέρος τῆν πλεσίων, ἐδιώρισεν ὅλα τὰ ἀξιώματα νὰ γίνωνται μὲ τὴν ψῆφον τοῦ λαῶ· ὅθεν ἦτον εἰς ἀλληλεγγύητος δεσμὸς, μήτε δηλαδὴ οἱ πτωχοὶ ἐπαραπονῶντο ἀπὸ τῆς ἀρχοντίας, διότι αὐτοὶ τοὺς ἐχειροτονοῦσαν, μήτε οἱ ἀρχοντες νομίζοντες τὸν ἑαυτὸν τῆς αὐτεξουσίας, ἐτυραννῶσαν τὸν λαόν, διότι ὁ λαὸς ὅτε ἠθέλε τῆς ἀκύρωνε τὴν ἑξουσίαν.

Κάθε ὑπόθεσις, ἣτις ἐπραγματῶντο διὰ ἀξιόλογα πράγματα, ἐδιώρισεν νὰ προβάληται εἰς τὴν γενικὴν σύναξιν τῆ λαοῦ, ὅστις εἶχε τὸ δίκαιον νὰ ἀποφασίσῃ ἢ τὸ ναι, ἢ τὸ ἔ. Ἀλλὰ διὰ νὰ χαλιναγωγῆσῃ πάλιν ὁ Σόλων αὐτὴν τὴν ἑξουσίαν τῆ λαῶ, ἔδωκε μίαν ἑξουσίαν

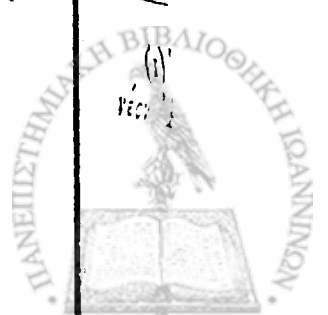
(1) Ἐκεῖνο τὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον εἶχε ἐν γρόσι, λόγος χάριν, τὸ ἔκαμε νὰ περνᾷ δύο ὅθεν τὴν μναῖ, ἣτις πρότερον εἶχε ἐξήκοντα δραχμάς, τὴν ἔκαμεν ἑκατὸν, καὶ ἐξῆς.

σίαν εἰς τὸ κρείττεον τῆ Ἀρειοπάγῃ ἀνώτεραν, ὥστε μήτε ὁ λαὸς εἶχε τιλὴν δυνάμιν χωρὶς τὸ κρείττεον τῆτο, μήτε οἱ Ἀρειοπαγῖται, χωρὶς τιλὴν συγκατάθεσιν τῆ λαῶ. Καὶ διὰ τὰ κρατῆ εἰς ἰσοσαφείαν αὐτὰ τὰ δύο ἄκρα, ἐχειροτόνησε τιλὴν Βελήν τῆ πεντακοσίων (1), ἣτις ἐπαγρυπνεῖσε τῆτον εἰς τὰ κινήματα τῆ Ἀρειοπαγῖτῆ, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀπαξίας τοῦ λαῶ. Πρὸ τῆ Σόλωνος ἢ Βελή τῆ Ἀρειοπάγου συνίστατο ἀπὸ τῆς πλείον ἀξίας πολίτας κατὰ τιλὴ σοφίαν, καὶ ἀρετῆν, ἀλλ' ὁ Σόλων ἐνομοθέτησε, πρῶτον τὰ γένη εἶας Ἀθηναῖος ἀρχων, καὶ ἔπειτα βελότης τῆ Ἀρειοπάγου. Περὶ τοῦ ἀειθμοῦ τῆ Ἀρειοπαγῖτῆ δὲ συμφωνεῖσιν οἱ Συγγραφεῖς· τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐφθانون ἕως εἰς τῆς πινύτα, ἄλλοι δὲ, ὅτι δὲ ἦτον παρὰ τρίακοντα καὶ εἰς, καὶ ἄλλοι τέλος πάντων τῆς θέλασι πεντακοσίους. Ὁ δεύτερος ἀειθμὸς εἶναι πιθανώτερος. Ὅλαι αἱ κείσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγίνοντο εἰς τὸ κρείττεον τῆ Ἀρειοπάγου, ἐνηργεῖντο τιλὴ νύκτα, καὶ εἰς τὸ σκότος. Οἱ Ἀρειοπαγῖται εἰς κἀθε κείσιν δύο ὀβολοὺς μόνον ἠμπορεῖσαν τὰ πάρην μιθόν, καὶ ὄχι περὶασότερον, διὰ τὰ μὴ τύχη καὶ μετὸν καιρὸν πωλεῖσι μετὰ δῶρα τὰς κείσεις. Τῆτο τὸ κρείττεον ἐγμόνον εἰς ὅλην τιλὴ Ἑλλάδα ἐν μεγίστη ὑπολήψει ἦτον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μακρινὰ Ἑθνη. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐσελλον εἰς αὐτὸ συχνάκις ὄλας τὰς ἀμφιβόλους, καὶ δυσκόλους ὑποθέσεις, τὰς ὁποῖας εἶχον.

Τοιαύ-

(1) Αἰχμῆς κατὰ Κησιφῶντος. Ὁ Πλάταρχος λέγει, ὅτι ἡ Βελή αὐτὴ συνίστατο ἀπὸ τετρακοσίους.

Τοιαύτη ἦτον ἡ γυνικὴ Νομοθεσία τῆ Σόλωνος εἰς τὰς Ἀθήνας. Συνέγραψεν ὁμως καὶ ἄλλους πολλὰς εἰδικὰς Νόμους περὶ δυνομίας, ὅλους πλήρεις δικαιοσύνης, καὶ φρονήσεως, τοὺς ὁποίους ἐνταῦθα ἀφίνομεν διὰ βραχυλογίαν (1). Ὁ Σόλων πρὸς τοὺς διὰ τὴν σβύσην καὶ τὴν ξεχωριστὸν κέρδος, καὶ τὴν ἀνάφη τὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος, ἐνομοθέτησεν, ὅτι ὅστις δὲν ἤθελεν ἐμβαίνει εἰς τὴν δούλοισιν τῆς πατρίδος, εἴτε πολιτικῶς εἴτε πόλεμικῶς, νὰ εἶναι ἄτιμος. Δὲν ἐσυγχώρησε νὰ καταφρονῆται κανεὶνας Ἀθηναῖος, ἅς ἦτον καὶ παραμικρὸς ἀπὸ τῶν ἄλλων. Ὅστις εἰς καιρὸν διχονοίας καὶ συγχύσεως τῆς πατρίδος δὲν ἐφανερώνετο μὲ ποῖον μέρος ἦτον, εἴτε δηλαδὴ μὲ τοὺς Δημοκράτας, εἴτε μὲ τὸ ἐναντίον, ἦτον ἄτιμος ἐπὶ ζωῆς τε, καὶ τὰ πράγματά τε εἰς διαρπαγῶν.

Ἐβαλε Νόμον περὶ τῆς μοιχῶν, ὅστις ἐπαυτοφόρῳ ὄρεθῆ ἐπὶ δύο, ἢ τριῶν μαρτύρων νὰ φονδύεται ἀκρίτως. Ὅστις ἦτον ἄτεκνος, εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ διατάξῃ τὰ πράγματά του κατὰ τὴν θέλησίν τε. Ὅστις τῆς νέων ἐκαταφρονῆσε τὰς γέροντας, καὶ μάλιστα τὰς γονεῖς, ἐπαιδύετο. ὀλιγόσδωσε τὰ βραβεῖα, ἅπερ ἐδίδοντο εἰς τὰς Ὀλυμπιονίκας, καὶ ἐνομοθέτησε νὰ φυλάττωνται αἱ χῆραι, καὶ τὰ ὄρφανὰ παιδία τῆς φονδύετων στρατιωτῶν, ἀπὸ τὰ ἐξοδα, ἅπερ ἐγίνοντο διὰ ἐκείνους πρὸς ἀνωφελεῖς εἰς τὸ Κοινὸν ἀθληταίς. Διὰ τὴν αὐξήσῃ τὰς τέχνας, καὶ τὴν φιλοπονίαν τῆ λαῶ, ὑποχρέωσε

το

(1) Ὅρα περὶ τῆς τὸν Γάλλον Βαρδολομαῖον εἰς τὸν νέον Ἀνάχαρσιν.

τὸ κριτικὸν τοῦ Ἀρειοπάγου νὰ ἐπαρυπνῇ εἰς τὸν ἥθειον τῆς ζωῆς τοῦ καθενός, ὅθεν καθε πολίτης ἀπέδειχνεν ἐν εὐλικευείᾳ τὸν πόρον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐκέρδιζε τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀναγκαιὰ τόσον διὰ τὸν ἑαυτόν τε, ὅσον καὶ διὰ τὴν φαιμελίαν τε, ὅς τις δὲ ἔλεγε Φιδῆ, ἐπαιδύετο· καὶ ἕως ἔφουλάττετο ἕως ὁ Νόμος εἰς τὰς Ἀθῆνας, δὲν δέσκετο ἐδύνας φωμοζήτελας, ὡς λέγει ὁ Ἰσοκράτης (1). Ὅς τις πατὴρ δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀναξοφίαν τῆς υἱῶν, δὲν ἤμπορῶσεν εἰς τὰ γρατεῖά τε νὰ ζητήσῃ κἀμμίαν βοήθειαν ἀπὸ τῆς υἱῆς, ἀν καὶ ἐγίνωντο πλεσιώτατοι. Ὅλοι οἱ νόμοι ἦσαν ἐλδύθεροι ἀπὸ τὸ χρέος πρὸς τῆς γονεῖς. Ἐπαιδύετο εἷας ἐπίορκος φανερά. Ἐνας ἄρχων, ὅς τις ἐκβαίνεν εἰς τὸ Κοινὸν μεθυσμικός, ἐπαιδύετο μὲ θάνατον· καὶ τέλος πάντων ἔθηκε Νόμον ὅλα τὰ κριτικὰ νὰ ἐπαρυπνῶσι διὰ τὴν ἡσυχίαν, καὶ δόδαιμονίαν τῆ λαῶ. Λέγουσιν τινες ὅτι εἰς τὴν Νομοθεσίαν τε δὲν ἔβαλε Νόμον περὶ τῆς παροκτόνων, λέγων, ὅτι ὁ ἀνδρῶπος δὲν ἤμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς τὸσῶτον ἀσεβείας, ὡσεὶ γὰ φονδύση τῆς αἰτίους τῆς ὑπάρξεώς τε.

Ἀφ' ἧ δὲ ὁ Σόλων διέταξεν αὐτὸν τὸν θαυμασίον Πίνακα τῆς Νόμων, τοὺς ἐπαράστησεν εἰς τὸ Κοινὸν, καὶ ἐζήτησε νὰ ὀρκισθῆν ὅτι θέλουν τῆς φυλάξῃ ἀπαρασαλδύτως διὰ εἷα αἰῶνα, καὶ πότε ἀν δὲν λάβουν αἰσια ἀποτελέσματα, νὰ τῆς ἀκυρώσῃν. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐζήτησε τὸν

(1) „ Τότε δὲ ἔδειξεν ἡ πόλις τοῖς ἀλλοδαποῖς τῆς ἀναγκαιῶν, ἔδεν προσαιτῆσεν τοὺς ἐντυγχάνοντας τὴν πόλιν, κατήχησε “. Ἰσοκρ. Ἀρειοπαγ.

τὸν ὄρκον ἀπὸ τῆς Ἀθιναίων ἕως δέκα χρόνος, καὶ τότε αὐτὸν δεῦν τῆς ἀρέσκου, νὰ ἀκυρωθῆν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σόλων ἐπαξιδόσεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ διδαχθῆ τὰ ἥθη ἐκείνων τῶν λαῶν, καὶ νὰ εἶναι μακρὰ ἀπὸ τῆς πατρίδα, ἕως ἔοι Ἀθιναῖοι σιωπήσεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν Νόμων.

Μίαν ἡμέραν ὦν εἰς τὴν Κόρινθον εἰς τὴν αὐλὴν τῶ Περιανδρα μὲ ὄλες τῆς ἄλλης Σοφῆς ἐκείνης, οἱ τινες ἔλαβον τὸ περικλεῆς ὄνομα τῶ Σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐρωτήσεν ἕκαστος ποία Διοίκησις εἶναι ἡ καλλιτέρα εἰς τῆς ἀνθρώπων, ἀπεκρίθησαν ἕτως.

Ὁ Βίας εἶπεν, „Ὅπου δεῦν εἶναι τινὰς ἀνώτερος τῶν Νόμων“. Ὁ Θαλῆς ἀπεκρίθη „Ὅπου ὁ λαὸς δεῦν εἶναι μῆτε πλεσιώτατος, μῆτε πτωχότατος“. Ὁ Ἀνάχασις ὁ Σκύθης, ὅστις ἦτον τότε παρῶν εἶπεν, „Ὅπου ἡ ἀρετὴ τιμᾶται καὶ ἡ κακία παιδύεται“. Ὁ Κλεόβελος ἐνόμισεν, „Ὅπου ὁ λαὸς φοβεῖται, περισσότερον τὴν ἀτιμίαν, παρά τὴν τιμωρίαν“. Ὁ Χείλων ἐρωτήσεν, „Ὅπου ἀκρόνται οἱ Νόμοι περισσότερον, παρά οἱ ῥήτορες“. Ἀλλ' ἡ γνώμη τῶ Σόλωνος ἐφάνη ἡ καλλιτέρα, ἐπειδὴ εἶπεν, „καλλιτέρα Διοίκησις εἶναι ἐκείνη, ὅπου ἡ παραμικρὰ ἀτιμία εὐδὲς πολίτη, νομίζεται κοινὴ ὅλης τῆς κοινότητος“.

Ἀφ' ἧ ἀνεχώρησεν ὁ Σόλων ἀπὸ τῆς Ἑλλάδα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λυδίαν εἰς τὰς Σάρδει, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Κροῖσος, ὅστις ἐνομίζετο ὁ πλεσιώτερος καὶ δ' αἰμονάσερος τῶ τότε βασιλέων. Οὗτος ὁ Μονάρχης θέλων νὰ ποροξενήσῃ θάμβος εἰς τὸν Νομοθέτην τῶ Ἀθιναίων, τὴν

πρώτῳ ἡμέραν τοῦ ἐρχομῶτε, ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνῳ ὅλος διάχυσος, καὶ μὲ πολυτίμους λίθους ἐσολισμῆος, καὶ ἐρώτησε τὸν Σόλωνα, αὐτὸν εἶναι ἄλλος ἀνθρώπος δῦτυχέστερος ἀπὸ αὐτόν. Εἶπαι ὁ Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ἀπεκρίθη ὁ Σοφός, ὅς τις ἐζήσεν ἐναρέτως, καὶ ἐφρονόβη πολεμῶν διὰ τὴν πατρίδα. Δεύτερος τίς ποῖος εἶναι; ἀπεκρίθη συγχυσμῆος ὁ ὑπερήφανος Κροῖσος· εἶναι δύο γέοι ἀπὸ τὸ Ἄργος, ἐπρόθεσεν ὁ Σόλων, οἵτινες; διὰ τὸ πρὸς τὴν μητέρα πῶν σέβας, ἐκαταδέχθησαν νὰ βάλῃεν τὸν λαίμον, ἀντὶ ἀλόγων, εἰς τὸ ἀμάξι, καὶ νὰ φέρῃεν τὴν γαῖαν μητέρα πῶν εἰς τὸν Ναόν· διὰ τὸ ὅποιον ἢ μήτηρ δὲχθήναι νὰ δώσῃεν εἰς αὐτὰς οἱ Θεοὶ τὴν καλλιτέραν δῦτχίαν, οἵτινες εἰσήκασαν τὴν δέησιν τῆς γαῖας, καὶ ἐπῆραν τὰς ψυχὰς τῶν Νέων εἰς τὰς ἐρανίους κατοικίας πῶν. Ἐγὼ δὲ σοὶ φαίνομαι δῦτχῆς μὲ τόσα πλεῖτη, καὶ δόξαν; ἐρώτησεν ὁ Βασιλεύς. „Μηδέ, „να πρὸ τῶ τέλους μακάριζε.“ εἶπεν ὁ σοφός ἀνθρώπος, τὸ ὅποιον καὶ ἀλήθευσεν.

Ἐπειδὴ μετ' εὖ πολὺ Κῦρος ὁ πρῶτος βασιλεύς τῶν Περσῶν, νικήσας μὲ πόλεμον τὸν Κροῖσον, τὸν αἰχμαλώτωσε, καὶ ἐν ᾧ ἐφέρετο νὰ ρίψῃ εἰς τὴν πυρκαϊάν, ἐφώνηξε τέτχες τῆς λόγους „Σόλων, Σόλων, πῶ εἶ;“ τὸ ὅποιον ἀκῆσας ὁ βασιλεύς Κῦρος ἐρώτησε τὸν Κροῖσον, τίς ἦτον ὁ Σόλων, τὸν ὅποιον κράζει. Ἀλλ' ἀφ' εὖ ἔμαθε τὴν σοφωτάτην γνώμην τοῦ Σόλωνος, ἐλόθῃρωσε τὸν Κροῖσον, καὶ τὸν συνηείθμισεν εἰς τὰς φίλους τε, φοβέμενος μήπως ἢ τύχη τῶ φέρῃ ποιῆτόν τι συμβεβηκός, ὅπερ καὶ ἔφερε, διότι, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ἐθανατώθη ἀπὸ τῶ βασίλισσαν Τόμυριν. Ὁ δὲ Ξε-

νοφῶν μήτε τὸ εὖ θέλει, μήτε τὸ ἄλλο, δι-
λαδὴ μήτε ὁ Κροῖσος κατεδικάσθη εἰς τὴν πυρ-
καϊάν ἀπὸ τὸν Κῦρον, μήτε ὁ Κῦρος ἀπεκέ-
ραλίσθη ἀπὸ τὴν Τόμυριν, ἀλλ' ἀπέθανεν εἰς
τὸν θρόνον τε (1)· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐ-
πανέλθωμεν.

Οἱ Νόμοι τῷ Σόλωνος ὅσον θαυμαστοὶ καὶ αὐ-
τῶν ἦσαν, μετὰ τὴν ἀπείθειαν ὅμως ἄρχισαν νὰ
ἀμελῶνται, καὶ νὰ ἀκολουθῶν αἱ παλαιαὶ διχό-
νοιαὶ καὶ ἀκαταστασίαι εἰς τὰς Ἀθῶνας. Ὁ
Λαὸς ἐγένετο εἰς τρία μέρη ἐναντία, τῷ ὁποίῳ
οἱ Ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ Μεγακλῆς, ὅστις ἐβόηθει
τὸ μέρος τῷ Ἀρχόντων νὰ ἀναιρέσῃ τὰς Νόμους
τῷ Σόλωνος ἐκείνης, οἱ τινες ἀπέβλεπον πρὸς
ὑπεράσπισιν τῷ λαῷ. Ὁ Πεισίστρατος ἐπῆρε κα-
τὰ τὸ φαινόμενον τὸ μέρος τῷ Λαῷ, καὶ ἤθελε
νὰ ἀναιρέσῃ τὰς Νόμους, οἱ τινες ἐφύλαττον τὰ
δίκαια τῷ Ἀρχόντων. Τὸ ἄλλο μέρος ἤθελε νὰ
κυρώσῃ τὰς Νόμους τῷ Σόλωνος. Περὶ τῶν τῶν
διχονοιῶν εἰδοποιηθεὶς ὁ Σόλων, ἔβη εἰς
βοήθειαν τῆς πατρίδος· ἀλλ' αἱ πονηραὶ τοῦ
Πεισιστράτου χερδὸν ἀπέδειξαν ἀνωφελεῖ τὸν ἐρ-
χομὸν τε.

Ὁ Πεισίστρατος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν πολ-
λῶν Συγγραφέων, ἦτον ὁ ἀγχινέστερος, ὁ ἐπι-
τιδειότερος, καὶ ὁ ἐφθρετικώτερος ἀπὸ ὅλης τῆς
Ἀθηναίας. Τὸ μόνον ἐλάττωμα, ὅπερ κατηγο-
ρεῖται εἰς αὐτὸν ἦτον ἡ μεγάλη του φιλοδοξία.
Οὗτος μαθὼν τὸν ἐρχομὸν τῷ Σόλωνος, καὶ ἠ-
ξάρων τὴν ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθηναῖοι
ἀπέδιδον εἰς αὐτὸν, ἄρχισε νὰ τὸν κολακάζῃ,
καὶ

(1) Ξενοφ. Κυρουπαίδειας.

καὶ νὰ ἀκολουθῇ πάντοτε τὴν γνώμην, καὶ βοήθειαν τῆς Νόμων τε, ὅθεν καὶ ἀπέκτησε περιαισώτερον τὴν ὑπόληψιν τῆς λαῆς.

Ἀφ' ἧς δὲ εἶδε τὴν εὐνοίαν τῆς λαῆς καλὰ σεβρωμένῳ εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἐμεταχειρίσθη νὰ πατήσῃ εἰς τὰς σκοπούς, τὰς ὁποῖους ἔβλεπον ὅθεν μίαν ἡμέραν κατέκοψε τὸ σῶμά του με πολλὰς πληγὰς, καὶ ἐπαρρησιάζη εἰς τὴν συναξιν λέγων, ὅτι οἱ ἐχθροὶ τῆς λαῆς τὸν κατεπλήγωσαν, καὶ παρεκάλει μετὰ δακρύων νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς Νόμων, ἀλλὰ νὰ τὸν ὑπερασιιδῆν. Τὰ δάκρυά τε, ἡ δὲ γλωττία τε, καὶ τὰ ἄλλα φυσικά τε χερίσματα, ἐκατάπεισαν τὸν λαὸν νὰ τῆς δώσῃ πεντακοσίους ἀνδράπας πρὸς φύλαξιν τῆς ζωῆς τε. Λαβὼν δὲ ταῦτα, ὀλίγοι κατ' ὀλίγον πύξισε τὸν αἰεθμὸν τῆς στρατιῆς, ὡς εἰδύατο νὰ θριαμβώσῃ κατὰ τῆς ἐχθρῶν τε, καὶ νὰ κερδίσῃ τὰς σκοπὰς τε. Ματαίως ὁ Σόλων τῆς ἀντιτάθη, διότι ὁ Πεισίσρατος ἐκνείδωσε τὸ κάστρον τῆς Ἀθηνῶν, καὶ ἄρχισε τὴν τυραννίαν τε. Μὴ ὑποφέρων δὲ ὁ σοφὸς Νομοθέτης νὰ ἰδῇ τὴν πατρίδα τυραννεμένην, καὶ τὰς Νόμους τε ἀκύρους, ἀπέθανε μὲν δύο χρόνους τῆς τυραννίας τῆς Πεισισράτε, γέρον ὀγδοηκοντούτης, ὅς τις ἐχημάτισεν ὁ πλέον σοφὸς Νομοθέτης, καὶ ἄριστος Ποιητὴς μὲν τὸν Ὅμηρον.

Ὁ Πεισίσρατος ἀφ' ἧς ἐσερεώθη εἰς τὸν θρόνον, μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σόλωνος, ἀντὶ νὰ τυραννῇ, ἄρχισε νὰ καλλωπίζῃ τὰς Ἀθῆνας μὲ μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, νὰ καλλιεργῇ τὰς Ἐπιστήμας, καὶ τέχνας, καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ἔργα νὰ δείχνῃ· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐγδύθησαν πρὸ ὀλίγου τὴν ἐλευθερίαν, πάντοτε τὸν ἐνόμιζον ὡς τύραννον.

Ο

Ὁ Πεισίστρατος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλούταρχου, ἦτον ἀνδρῶπις μεγάλης ἀνεξικακίας. Μίαν ἡμέραν, λέγει ὁ Ἰσοεικός, ἐπερνεύσαν ἢ γυνήτε εἰς τὴν ἄμαξάν, καὶ τινὲς νέοι μεθύσμενοι σιναπαντῶντες τὴν ὑβρίζον ἀναιδῶς. Ἀφ' ἧ δὲ ἡ θερμότης τῶ οἴνου ἐσβύσαν ἀπὸ τὰς κεφαλᾶς των, ὑπῆγαν μετὰ φόβου νὰ ζητήσεν σύγχάρισιν ἀπὸ τὸν τύραννον διὰ τὴν ὑβριν τῆς γυναικός τε· ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ τὰς παιδύσῃ εἶπεν, ἡ γυναικᾶ μου χθρὲς δὲν δὴ γῆκεν ἔξω, πλὴν προσέχετε νὰ μὴ ὑβρίζετε τὰς γυναικᾶς ἢ τῶ ἀνδράπων (1). Ἐνας νέος ἠγάπα τὴν θυγατέρα του, καὶ βλέπων αὐτὴν ἐσολισμῶν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶ Παναθηναίων, τὴν ἐφίλησεν, ἡ δὲ μήτηρ τῆς κόρης ἐπαρακινεῖσε τὸν Πεισίστρατον νὰ παιδύσῃ τὸν νέον διὰ τὴν αὐθάδειά τε· „εἰάν ἐκείνης ὅπῃ μᾶς φι-
 „λῆν, εἶπε, παιδύσωμεν, δι' ἐκείνους ὅπου μᾶς μισῶν, τί θέλομεν κάμει;“ καὶ δίδυς ἔδωκεν εἰς γυναικᾶ τῶ νέου τὴν θυγατέρα τε (2). Τῆτος, λέγουσιν, ἡ ὁ ὑός τε Ἰππαρχος ἐσυμάζεε τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν τάξιν τῶ Ἀλφαβήτε, ὡς εἶρηται· καὶ ἀφ' ἧ ἐ-

τυ-

(1) „Κωμαστῶν δὲ τινῶν περὶτυχόντων αὐτῆ τῆ γυναικί, καὶ πολλὰ φραζάντων ἀσελγῆ, καὶ ἐπόντων, μεθ' ἡμέραν δὲ τῶ Πεισιγράτε δεομένων, καὶ δακρυόντων, ἡμᾶς μὲν, ἔφη, πιρᾶσθε σωφρονῆν πὸ λοιπὸν, ἡ δὲ ἐμὴ γυνὴ πὸ παράπαν χθρὲς ἔδειμῆ φροῆλθε“. Πλάτ.

(2) „Ἐπεὶ δὲ Θρασύβελος ἐρῶν αὐτῆ τῆς θυγατρὸς ἐφίλησεν ἀπαντήσας, παροξυώμενος δὲ ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς γυναικός, ἀν' οὗς φιλοῦντας, εἶπε, μισῶμεν, τί ποιήσωμεν πρὸς μισῶντας; καὶ ἔδωκε γυναικᾶ τῶ Θρασύβελῳ τὴν παρθένον“. Πλάτ.

τυράννησε τελάντα δύο χρόνους τὰς Ἀθῆνας, ἀπέθανεν ἀφίνων διαδόχους τῷ θρόνου τῆς δύο υἱῶν τῶν Ἰππίων, καὶ Ἰππαρχον.

Οὗτοι οἱ δύο ἀδελφοὶ ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη τῷ πατρὶ, καὶ ἄρχισαν νὰ αὐξήσῃ τὰς ἐπισήμας, καὶ τέχνας ἀντιβραβεύοντες τῆς σοφῆς, καὶ ποιοκομικῆς ἀνδρώπης. Ἐκραζῶν εἰς τὴν αὐλήν των τῆς πλέον ἐνδόξης Ποιητῆς τῆ τότε καιρῶ, τὸν Ἀνακρέοντα δηλαδὴ, καὶ τὸν Σιμωνίδην. Ἐσύστησαν κοινὰ Σχολεῖα, ὑψώσαν εἰς τὰς κοινὰς ἀγορὰς ἀγάλματα τῷ Ἑρμῆ, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν γεγραμμέναι πολλαὶ σοφαὶ γνώμαι, καὶ ἄλλα ποιαῦτα ἐπωφελῆ ἔργα ἔκαμον· ἀλλ' ἡ πολλὴ βουβή ἔκοψεν εἰς αὐτῆς τὸν δρόμον τοῦ Βασιλείου, χωρὶς νὰ τοὺς ἀφήσῃ παρά ὀκτὼ χρόνους εἰς τὸν θρόνον.

Ἀρμόδιος, καὶ Ἀεισογείτων νέοι Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς γενεᾶς τῷ Ἀλκμαίονος εἶχον ἀνάμεσον τοὺς στυλοὺς φιλίαν, καὶ ἐναντιῶντο πολλαῖς εἰς τὰ κινήματα τῶν τυράννων· ὅθεν μίαν ἡμέραν, κατ' ἰὺ ἐπανηγυρίζετο μεγάλη ἑορτὴ εἰς τὰς Ἀθῆνας, καὶ ἔπαρτεν ὅλαι αἱ παρθενοὶ λαμπρῶς ἐνδεδυμέναι νὰ κάμωσι τὴν πανήγυριν, παρεσάθη εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτῶν καὶ ἡ ἀδελφὴ τῷ Ἀρμόδιῳ. Ὁ Ἰππίας βλέπων τὴν παρθένον, τὴν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν χορὸν τῶν ἄλλων, λέγων ὅτι δὲν ἦτον παρθένος, καὶ ἄλλας ποιαῦτας ἀτιμίας εἶπε κατὰ τῆς νεανίδος. Οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἦσαν, καὶ εἶναι ζηλότυποι εἰς τὴν τιμὴν τῶν γυναικῶν, καὶ ἀδελφῶν αὐτῶν, τὸ ἐσοχάσθησαν ἀνυπόφερτον καταφρόνησιν τῆς κόρης, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Ἀρμοδίου. Οἱ δύο λοιπὸν στυλοὶ φίλοι Ἀρμόδιος, καὶ Ἀεισογείτων ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδικηθῶσι μὲ θάνατον τῆς τυράννου.

ρα
αὐ
Πα
ποι
σα
να
μα
καὶ
σα
ιδε
παν
πιφ
κον
Οἱ
εκλ
συ
του
τύρ
ἴπο
|| χει
|| χει
|| περ
|| περ
|| ἐστ
|| λε

(1)

|| παρ
|| σφισ
|| ἴσας
|| καὶ
|| παρ
|| μιστ

ραίνεις. Εἰς αὐτὴν τὴν συνομωσίαν ἦσαν καὶ ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπρόσκεινον τὴν ἐορτικὴν τῆς Παναθηναίων καὶ βάλλουν εἰς ἔργον τὸν σκοπόν τες.

Ἀφ' ἧς δὲ ἦλθεν ἡ διωρισμένη ἡμέρα παρετάθησαν εἰς τὴν ἐορτικὴν μὲ τὰ ὄπλα κρυμμένα, ἀλλ' ἐξαίφνα βλέπεσιν εἷνα ἀπὸ τῆς συνομώτας καὶ συνομιλή μὲ τὸν Ἰππίαν κρυφίως, καὶ οἱ δύο φίλοι νομίσαντες ὅτι ἐφανερῶδη ἡ συνομωσία, ἐκβαίνουσιν ἀπεφασισμένοι καὶ φονεύουσιν τὸν εἷνα καὶ ἀπὸ τῆς τυράννης. Συναπαντῶσι δὲ τὸν Ἰππαρχον, τὸν κτυπεῖσι θανατηφόρος, καὶ θανατώνεται ὁ Ἀρμόδιος ἀπὸ τὰ κοντάκια τῆς σωματοφυλάκων τοῦ τυράννης (1). Οἱ δὲ Ἀριστογείτων ἐπιάσθη, καὶ ἐβασανίσθη σκληρῶς ἀπὸ τὸν Ἰππίαν, διὰ καὶ φανερῶση τῆς συνομώτας· ἀλλ' ὁ γενναῖος τῆς ἐλευθερίας μάρτυς, ἀπὸ τὴν φανερῶση τῆς συνομώτας, ἐμαρτύρησεν ὅλας τῆς πιστῆς φίλας τῆς τυράννης, τῆς ὁποίας ἐφόνόσεν ἀκρίτως, καὶ ἀνήλεως. „Ἐχεις καὶ εἰπῆς καὶ ἄλλας; τὸν ἐρώτησεν ὁ ἄγχιος τύραννος. „Ἐχω ἐσθία τὸν ἴδιον, ἀπεκείθη ὁ Ἀριστογείτων, πλὴν καὶ τὸτο φθάσει, ἀποθνήσκω δὲ χαρμημένος, ἀφ' ἧς σου ἐσήκωσα τῆς φίλας σε, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θείσεις χάσει τὸν θρόνον.“ ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Με-

(1) „Υποσημειώσαντες δέ τι ἐκάνη τῆς ἡμέρας, καὶ παραχρῆμα Ἀρμόδιος, καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῆς ξυμειδῶτων σφίσι τὸν Ἰππίαν μεμλωῦσαι, καὶ μὲν ἀπέχοντο ὡς φρονηδότης, βουλόμενοι δὲ περὶ ξυμνηφθῆναι, δράσαντες τι καὶ κινδυνεύσαι, τῷ Ἰππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ νεωκόριον καλεῖμενον τὴν παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμήντι, ἀπέκταναν“. Οὐκυδ. Βιβ. α΄. Ἐκδ. Ἐνετ. σελ. 17.

Μεταξὺ τῶν σιωμοσιῶν ἦτον καὶ μία γυνὴ Λεωνίς καλεσμένη, ἣτις ἐπιάθη, καὶ βασανιζομένη ἐφοβήθη μήπως καὶ ὑπὸ τῶν πόρων βιασθῆ καὶ μαρτυρήσῃ τὰς σιωμοσύνας, ὅθεν ἔκοψε τὴν γλῶσσαν αὐτῆς μετὰ τὰς ὀδόντας, καὶ ἔπτυσσε τὸν τύραννον εἰς τὸ πρόσωπον.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἰππίας ἠθέλησε νὰ ἀσφαλίσῃ τὸν ἑαυτόν του ἀυξάνων τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν τε, καὶ προσκαλῶν εἰς συμμαχίαν τὰς Λακεδαιμονίους· ἀλλ' ὁ Κλεισθένης εἰς ἀπὸ τούτων Ἀλκμαιονίδας προέλαβε μετὰ τὸν χρησμὸν τῆς Πυθίας, καὶ ἐξάβισε τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς βοήθειαν τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηναίων· ὅθεν δύο χρόνοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰππάρχου, ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον τῶν Ἀθηναίων ὁ Ἰππίας, καὶ ἐσυστήθησαν οἱ Νόμοι τοῦ Σόλωνος, καὶ ἡ Δημοκρατία, ἣτις διέμεινεν σχεδὸν ἕως εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς θέλομεν ἰδεῖν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπειτα ἀπέδωκαν σχεδὸν θείας τιμὰς εἰς τὰς δύο φίλους Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὡς πρωταιτίους τῆς ἐλευθερίας των, τὰς ὑψωσαν ἀγάλματα εἰς ὅλας τὰς ἀγοράς, ἐμποροῦν τῶν ὁποίων ὅστις διέβαινεν, ἦτον ὑπόχρεος νὰ ἐκβάλλῃ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τε, καὶ μετὰ μέγα σέβας ἐπιφέρει τὰ ὀνόματά των· ἔθρεψαν καὶ τοὺς ἀπογόνους των ἀπὸ τὸ δημόσιον διὰ πολλοὺς χρόνους σχεδὸν, καὶ ἄλλα ποιεῖντα δὲ γνωμοσιῶν σημεῖα ἐδειξαν. Εἰς τιμὴν δὲ τῆς Λεονίδος ὑψωσαν αὐτὸ ἀγαλμα εἰς χῆμα λεαίνης χωρὶς γλῶτταν. Ταῦτα ἐγέναντο ἐν Ἀθῆναις, δηλαδή ἡ τελεία τῶν τυράννων ἀποβολή, τὸν ἴδιον χρόνον, καθ' ὃν ἡ Ῥώμη ἐδίωξε τὰς βασιλεῖς αὐτῆς.

ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περιέχον τὰ μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιρατίδων, δηλαδὴ τῶν Περσικῶν Πολέμων, τὰ ῥόπαια τῶ Μιλτιάδου, Θεμισοκλέους, Ἀριστέδου, Κίμωνος, καὶ ἄλλων, τὰς αἰτίας τῶ Πελοποννησιακῶ Πολέμου, τὸν Πελοποννησιακὸν Πόλεμον αὐτὸν κατ' ἔπος ὡς ἐν συντόμῳ, καὶ τελειώνει μετὰ τὴν ἄλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶ Λυσάνδρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4'.

Περὶ τῶν συμβεβηκότων ἐν τῇ Ἑλλάδι μετὰ τὸν διωγμὸν τῶ Ἰππία, καὶ περὶ τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος ἕως τὸν θάνατον τῶ Μιλτιάδου.

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ Ἰππίας νὰ ἐδιώχθη ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας, δὲν ἀπελπίθη ὅμως παντελῶς εἰς τὴν ἀπόκτισιν τῶ θρόνου· ὅθεν ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ εἰς τὰς Λακεδαιμονίους ζητῆ τὴν βοήθειάν των, οἱ τινες καὶ πρῶτον μὲν ὑπεχέθησαν νὰ τὸν βοηθήσων, ἔπειτα δὲ συμβεβημένοι τὰς συμμάχους, καὶ τὸ μαντεῖον τῶ Δελφῶν, καὶ δεισκον-

ΤΕΣ

τες πόσον τὸ εἶνα, ὅσον καὶ τὸ ἄλλο μέρος ἐναντίως, ἀπέρριψαν τὴν πρότασίν τε. Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον ἐσυστήθη εἰς τὰς Ἀθῶνας ἡ θουραση ἐκείνη ψῆφος τῆ Ἐξορακισμῶ, ἣτις ἐγένετο κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Κάθε πολίτης Ἀθῶναῖος ἔγραφε τὸ ὄνομα ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἠθέλον νὰ ἐξορίσωσιν, εἰς εἷν κεραμίδιον, (1) καὶ πηγαίνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔρριχνον αὐτὸ εἰς εἷν σπιτάκι, τὸ ὁποῖον ἐπιταυτοῦ ἦτον κατεδικασμένον. Ἀφ' ἧ δὲ διήρχοντο αἱ διωρισμέναι ἡμέραι τοῦ νὰ ρίψῃ τὰς ὄσρακας, ἐν αἷς ἐπιστάτην οἱ Ἄρχοντες καὶ ἡ Βασιλή, ἐμεβῆντο οἱ ὄσρακοι, καὶ εἰ μὴν ὑπερέβαινον τὸν ἀριθμὸν ἑξῆς ἑξακισχίλιων, μετὰ ἐννέα ἡμέρας ὁ καταδικασθεὶς ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πόλιν· εἰ δὲ καὶ ὀν ἐφθανον αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν, ἦτον ἐλδοθῆρος ἀπὸ τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας. (2) Πρῶτος λοιπὸν, ὅς τις κατεδικάθη διὰ τῆς ἐξορακισμῶ εἰς παντοτεινὴν ἐξορίαν ἐσάθη ὁ Ἰππίας, ὁ ὁποῖος πλέον ὀν ἠμπόρεσε νὰ ἐμβῇ εἰς τὰς Ἀθῶνας· ἀλλ' ὕστερον μετεβάλλθη ἡ ποινὴ τῆς ὄσρακισμῶ, καὶ ἐγένε δεκαετής, ὡς θελομεν ἰδεῖν.

Ἀπελπιθεὶς δὲ ὁ Ἰππίας καὶ ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίας, ἐπρόσρεξεν εἰς τὸν Δαρῆιον βασιλέα ἑξῆς Περσῶν, παρακινῶν αὐτὸν εἰς πόλεμον κατὰ τῆς πατρίδος. Πρῶτον λοιπὸν ἐπέρασεν εἰς τὰς Σάρδεϊς, ὅπως ἀντάμωσεν τὸν Ἀρταφέρνην Σαφάπην τῆς Λυδίας, καὶ ὅλης τῆς ἐλάσ-

σο-

(1) Τὸ ὁποῖον Ἑλλῆσι λέγεται ὄσρακον· ὀθεν Ὀσρακισμὸς, καὶ Ἐξορακισμὸς ἢ ἐξορία.

(2) Πλάταρχος ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἀριστέδου.

σε
τα
κα
κα
τὸν
με
κα
ρα
πα
τα
Α
Ιπα
νί
κα
βαρ
ἐξῆ
αἰ
ἐθε
ζω
κα
παν
ἐξ Π
Τα
γρια
τους
κα
Περσ
λέα
δουαπ
μολις

σονός Ἀσίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφ' ἑ ἐπαράσυσσεν τὰς δυνάμεις τῆς ὑποτάξουν τῷ Ἀττικῷ, καὶ ἀκολούθως ὅλῳ τῷ Ἑλλάδα, τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ τὸν συνδράμῃ, συσαίνων αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα Δαρεῖον. Ὁ Πέρσης ὑπερηφανώμενος τότε εἰς τὰς δυνάμεις τῆς βασιλείου του, καὶ σοχαζόμενος νὰ τὸ ἀυξήσῃ πρὸς τῷ Εὐρώπῳ, ὑποτάττων τῷ Ἑλλάδα, ἐδέχθη μετὰ πάσης χαρᾶς τὸ φρόβλημα, καὶ τὰ παράπονα τῆς Ἰππία.

Μαθόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πέρασμα τοῦ Ἰππία εἰς τὴν Περσίαν, ἔσειλαν πρέσβεις διὰ νὰ παραστήσῃ τὰ δίκαιά των, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ μὴ ἀκέσῃ τῆς Ἰππία· ἀλλ' ὁ βάρβαρος Μονάρχης ἀπεκείθη σοβαρῶς ὅτι, αὐτὸς δέλῃ νὰ ἀποφύγῃ τῷ δαλείῳ, πρέπει νὰ δεχθῆν τὸν Ἰππίαν διὰ βασιλέα των. Οἱ πρέσβεις δὲ, οἵ τινες ἐφόκεινον νὰ ἀφήσῃ τῷ ζῶν καλλίτερον, παρὰ τῷ ἐλδύθειαν, ἀπεκείθησαν γενναίως ὅτι αὐτὸ ἦτον ἀδύνατον. Ἐκ τῆτου ἄρχισεν ἡ ἐχθρα, καὶ ὁ πόλεμος μεταξὺ Περσίας, καὶ Ἑλλάδος.

Τόσον εἶναι ἀξιώτερα, καὶ θαυμασιώτερα ἢ γενναίως, καὶ δόξα τῷ Ἀθηναίων εἰς τῆτους τῆς πολέμους, ὅσον δὲν ἴμπορεῖ νὰ γνῆ καμμία σύγκρισις μεταξὺ τῆς δυνάμεων τῆς Περσίας, καὶ ἐκείνων τῆς Ἀττικῆς. Ἡ Βασιλεία τῷ Περσῶν κατ' ἐκείνας τῆς χρόνας ἦτον ἢ δυνατωτέρα τῆς Οἰκισμένης (1), καὶ ἡ Ἀττικὴ μόλις ἐπαριθμοῦσεν εἰκοσι χιλιάδας πολίτας,

δέ-

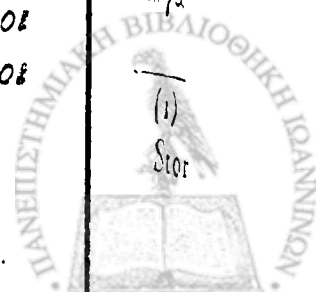
(1) Ὅρα τὸν Γάλλον Βαρδολομαῖον εἰς τὸν νέον Ἀγάχαρσιν περὶ τῆς τότε δυνάμεως τῶν Περσῶν.

δέκα χιλιάδας ξένες, ἢ σχεδὸν πενήντα, ἢ ἐξήντα χιλιάδας δέλους· ἢ δὲ Σπάρτη ἐμεξέσεν ὀλιγωτέρας ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς. Μὲ ὅλον τὸ πᾶν πεποιθότες εἰς τὴν ἀνδρίαν των, ἔ μόνον ἐσοχάθησαν νὰ ὑπερασπιθῶν τὴν ἐλδύθειαν περὶασότερον ἀπὸ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ προλάβω νὰ βλάψω τὸν ἐχθρὸν, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Οἱ Ἕλληες, οἵ τινες ἐκατοίκουν εἰς τὴν ἐλάσσονα Ἀσίαν, ἀγκαλὰ καὶ ἔχασαν τὴν ἐλδύθειαν ἀπὸ τὸν Κροῖσον βασιλέα τῆς Λυδίας, καὶ μετὰ τὴν αἰχμαλώτισιν τῆς ἀπὸ τὸν Κύρον, ἐγέναν ὑπήκοοι τῆς Περσίας, μὲ ὅλον τὸ πᾶν δὲ ἔχασαν καὶ τὴν ἐνδύμνησιν τῆς γλυκυτάτης ἐλδύθειας, καὶ τὸ τότε φιλελδύθερον ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὅθεν ἐζήτουν δικαίαν νὰ ἀποτεινάξω τὸν βαρβαρικὸν ζυγὸν, καὶ νὰ λάβω τὴν ποθεμενίαν αὐτονομίαν.

Κατ' ἐκείνας τὰς χρόνας ἐτυραννίδε τῆς Μιλήτου ὁ Ἰστιάος (οὕτως ὠνόμαζον οἱ προπάτορες τῆς νυν Ἑλλήων ὅλης τῆς Ἡγεμόνας, καὶ μάγισσα τῆς Περσῶν) ὁ ὁποῖος φίλος ὦν τὸ πρότερον τῷ Δαρείῳ, ὕπερον ἀπὸ κάποιας ὑποψίας καὶ διαβολᾶς, τὰς ὁποίας ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει, κατεξέχθη ἀπὸ τῆς αὐλῆς τῆς Περσίας· ὅθεν ὡς ἀσφαλέστερον μέσον ἐπαρακίνησεν ὅλης τῆς Ἑλλάδας τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας νὰ ἀποτεινάξω τὸν ζυγὸν τῆς βαρβάρων· ἐσείλε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν του Ἀρταγόραν εἰς τὰς Ἀθῆνας, καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, παρακαλῶν νὰ μὴ ἀμελήσω τὰς ἀδελφῆς των Ἰωνας εἰς τὴν δουλείαν· ἔπως ὠνόμαζον τὰς κατοίκους τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας Ἕλληες. Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀνακατωθῶν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔχον-

(1)
Στοι

ἔχοντες ἔτι ζῶσαν εἰς τὴν μνήμων τὴν βάρβαρον ἐκείνην ἀπόκεισιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ Πρέσβεις τὴν περὶ τῆς Ἰππία, ὡς εἴρηται, ἔσειλαν εἰκοσι καράβια πρὸς βοήθειαν τῷ Ἰώνων· σιμῆξεν δὲ καὶ οἱ Ἐρεξιεῖς μετὰ τῷ Εὐβοέων μὲ ἀλλὰ πρότε. Μὲ αὐτὰς λοιπὸν τὰς βοήθειας ὁ Ἀρισταγόρας ὤρμησε κατὰ τῆς Λυδίας, καὶ ἔκαυσε τὰς Σάρδεις, καὶ ἄλλας πόλεις· ἀλλὰ τέλος πάντων νικηθεὶς, αὐτὸς μὲν ἔφυγεν εἰς τὴν Θράκην, ὁ δὲ Ἰστιάος ἐπιάθη, καὶ ἐσαυρώθη ἀπὸ τὸν Ἀρταφέρνην. Ἐκ τῆς λοιπὸν τῆς ἔργα ἀρχισε νὰ γεννηθῆ ἡ σωήτης εἰς τὰς τυρανίας ὑπεριφάνεια εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Δαρείου πρὸς ἀπόκτισιν τῆς Ἑλλάδος· ὅθεν τὸν εἰκοσὸν ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας τῆς ἐσυνάξε κοινὸν συνέδριον τῷ Σαξάπῳ, καὶ ἐψήφισε τὸν γαμβρὸν τῆς Μαρδόνιον Σαξάπῳ ὅλης τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, προσάζων αὐτῷ νὰ παιδέσῃ τὰς Ἀθηναίους, καὶ Ἐρεξιεῖς διὰ τὴν πυρκαϊάν τῷ Σάρδεων, ἐπειδὴ ἔλαβε μίαν ἀτιμίαν, ὡς ἔλεγε, τὴν ὁποίαν οὐκ ἠθέλει ἀλησιμονήσῃ, μήτε ἠθέλε συχωρήσῃ, ἕως ἂν καταςήσῃ τὰς Ἀθήνας εἰς τὸν ἴδιον ἔθρονον. Ἀφ' ἧς λοιπὸν ὁ Μαρδόνιος ἐποίησε διὰ ξηρᾶς, καὶ θαλάσσης ἀρκετὴν δυνάμιν στρατομάτων, ἐκστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' ἡ μὲν θαλάσσιος δυνάμις ἠφανίσθη πλησίον τῆς ὄρης Ἀθωνος (τὴν σήμερον ἅγιον Ὄρος) ἀπὸ μίαν θαλασσοταραχὴν, ἡ δὲ δυνάμις τῆς ξηρᾶς κτυπηθεῖσα αἰφνιδίως ἀπὸ τῆς Θράκας διὰ νυκτὸς, κατεκόπη, ὅθεν ὁ Μαρδόνιος ἐγύεισε γεμάτος πληγᾶς, καὶ ἐνέσπην εἰς τὰ Σῆσα (1) χωεῖς
να

(1) Καθέδρα τῆς Περσίας.

να ἤμπρῆσῃ καὶ ἀπὸ μακρὰν ναὶ ἰδῆ τὴν Ἑλλάδα.

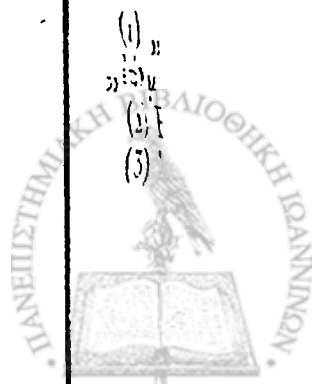
Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆ Μαρδονίας, ὁ Δαρεῖος ἐπιχειρῶν μὲ πειραστότεραν προθυμίαν τὸν κατὰ Ἑλλάδος πόλεμον, καὶ οὖτος ἐψήφισε τὸν Σαξάπην τῆς Μιθίας (1) ὀνομαζόμενον Δάτιν, καὶ τὸν Ἀρταφέρνην υἱὸν τῆ Σαξάπης τῆς Λυδίας (2) ἀρχιστρατήγους, ἐγχειρίζων εἰς αὐτὰς ἀπειρον πλῆθος στρατῶν, καὶ προσάζων ναὶ ἐκδικηθῆν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ναὶ παραστήσεν ἔμποροσὺν τὰ ὅλας τὰς Ἀθωαῖας, καὶ Ἐρετειεῖς σιδηροδεσμίας. (3) Ἀλλὰ πρὸ τῆ ναὶ πέμψῃ τὰς κεραυνοὺς τῆ πολέμου, ἐνόμισε δίκαιον ναὶ σείλῃ κήρυκας εἰς τὴν Ἑλλάδα ναὶ ζητήσεν τὴν γλῶσσαν, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ὑποταγῆς· διότι ἦτον σωήθεια εἰς τὰς Πέρσας, ὅτε ἦδελον ναὶ ὑποτάξεν ἐπαρχίαν τινὰ ναὶ πέμπεν ναὶ ζητῆν γλῶσσαν, καὶ ὕδωρ, ὡς σημεῖα τῆς ὑποταγῆς, καὶ ἂν δὲν τὰ ἐλάμβανον, τότε ἀρχίζον τὸν πόλεμον. Ἀφ' ἧ ἦλθον οἱ δύο πρέσβεις εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ Ἀθώας, ἔπει οἱ γενναῖοι, ἀντὶ ναὶ τοὺς ἀποκείθουν, τὸν μὲν εἰς ἀπὸ πρέσβυν ἔρριψαν εἰς εἰς πηγάδι, τὸν δὲ ἄλλον εἰς εἰς λάκκον, λέγοντες, ἅς πάρην καὶ ἀπὸ τὸ εἰς καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅσον θέλῃσι.

Οἱ Ἀθωαῖοι κατεδίκασαν εἰς θάνατον καὶ τὸν ἐρμυῖα ἰσθμῶν κηρύκων τῶν, λέγοντες ὅτι
ἐμό-

(1) Ἡ Μιθία τὴν σήμερον λέγεται Τυρκισί Σχιρβάν.

(2) Ἡ Λυδία λέγεται Καρασικλί.

(3) Ὁ Πλάτων εἰς τὸν διάλογον Μενέξενος, ἢ Ἐπιπίφιος, αἰεβάζει τὸν ἀριθμὸν ἕως πεντήκοντα μυριάδας, ἢ πεντακκοσίας χιλιάδας· ἡμεῖς ὁμως ἀκολουθεῖμεν τὸν Νέπτα.

ἐμόλυσε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ τὸ νὰ ἐξή-
γησε τὰς προσαγὰς τῶν βαρβάρων εἰς αὐτήν· (1)
καὶ ἐν ταύτῃ ἀπεφάσισαν νὰ παιδύσων τὰς Αἰ-
γινίτας διὰ τὴν ἠτίμησαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔδω-
καν ὑποταγὴν εἰς τὸν Πέρσῳ. Οἱ Αἰγινῖται
δὲ πολεμῶντες ἐνίκησαν τὰς Ἀθηναίους διὰ θα-
λάσσης· ἀλλ' ἐλθόντες οἱ Σπαρτιάται τὰς ἐκα-
ταδάμασαν διὰ ξηρᾶς, ὥστε ἔλαβον ὅλα τὰ κα-
ράβια τῶν Αἰγινιτῶν, καὶ ἔτις ἀρχισαν νὰ χη-
ματίζων καὶ μίαν θαλάσσιον δυνάμιν, διὰ νὰ
ἐναντιωθῶν εἰς τὰς σκοπὰς τῶν ἑχθρῶν.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν ἐτοιμάσθη ἡ Περσικὴ δυνάμις,
ἣτις συνίστατο εἰς διακοσίας χιλιάδας στρατό-
μα πέζικόν, καὶ δέκα χιλιάδας ἵππικόν, κατὰ
τὴν μαρτυρίαν τῶν Κορνηλίου Νέπωτος (2), ἐμ-
βῆκεν εἰς ἑξακόσια καράβια, καὶ ἐπέρασε πρῶ-
τον εἰς τὴν Εὐβοίαν (3). Οἱ στρατηγοὶ τῶν Δα-
ρείου ἔχοντες βεβαίαν τὴν νίκην, ἔφερον καὶ
πλήθος ἀλύσεων διὰ νὰ σιδηροδεσμύσων τὰς
Ἑλλήνας, καὶ νὰ τὰς φέρων εἰς τὴν Περσίαν.
Ἐκτύπησαν ἐν κατὰ πρῶτον τὴν Ἐρεξίαν, καὶ
μετὰ ἕξ ἡμερῶν ἀντίσασιν, τὴν ἐπῆραν ἢ διὰ
τῆς ὀρμῆς, ἢ διὰ προδοσίας, ὡς θέλουσι τινὲς,
ὄθον ἔσειλαν ὅλης τῆς Ἐρεξίης σὺν γυναιξὶ
καὶ τέκνοις, σιδηροδεσμύσας εἰς τὴν Περσίαν πρὸς
τὸν Δαρείον ὡς ἀπαρχὰς τῆς νίκης των· ἀλλ' ὁ
Δαρεῖος παρ' ἐλπίδα, ἀντὶ νὰ τὰς παιδύσῃ, ἢ
νὰ τὰς καταδικάσῃ εἰς αἰώνιον δελείαν, τὰς ὑ-

πε-

(1) „Ὅτι φωνὴν ἑλληνίδα βαρβάρους προστάγματι
ἐπόλησε κῆσαι“. Πλάταρχ. ἐν τῷ Θεμισοκλέους βίῳ.

(2) Εἰς τὸν βίον τῶν Μιλτιάδου.

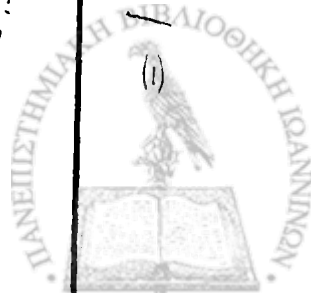
(3) Ἡ Εὐβοία τὴν σήμερον λέγεται Εὐρυπός.

πεδέχθη φιλοφρόνως, καὶ τὰς ἑκατοίκισεν εἰς τὴν Περσίαν, τὰς ἀπογόνους τῆς ὁποίων μετὰ ἑξακοσίους χρόνους κῦρον ἐκεῖ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανδύς.

Ἀφ' ἧς δὲ ἔμαθον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἔομε-
ραν δύναμιν τῆς Περσῶν, καὶ τὴν ἄλωσιν τῆς
Ἐρεξιάων, ἄρχισαν νὰ ὑποπτύξωσι τὴν καλὴν
ἐκβασιν τῶν πολέμων, ὅθεν ἔσειλαν νὰ ζητήσωσι
βοήθειαν ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος,
αἱ ὁποῖαι ἔομασμένα διὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐχ-
θρῶν, δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι τὸ ζήτημά των.
μόνον δὲ οἱ Σπαρτιάται τοὺς ὑπεχέθησαν,
ἀλλ' ἡ δεισιδαιμονία ἐμπόδισε καὶ αὐτὰς νὰ συν-
τρέξωσι εἰς τὸν ἀρμόδιον καιρὸν· διότι ἦτον Νό-
μος εἰς τὴν Σπάρτῃ νὰ μὴ ἐκτρατεύσωσι πο-
τὲ πρὸς τῆς Πανσελεύας, διὸ καὶ δὲν ἐπαρόφθα-
σαν τὸν πόλεμον. Ἦσαν ὅμως τότε εἰς τὰς Ἀ-
θῆνας οἱ τρεῖς εὐδοχοὶ ἐκεῖνοι στρατηγοὶ, ὁ
Μιλτιάδης, ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ ὁ Ἀριστεί-
δης, εἰς τὴν φρόνησιν, καὶ ἀνδρίαν τῆς ὁ-
ποίων ἡ Ἑλλάς χρεωθεῖ τὴν ἐλευθερίαν της.
Ὁ μὲν πρῶτος ἦτον ὁ ἐμπειρότατος καὶ ὁ πλέον
ἐξοικημένος εἰς τὰ τοῦ πολέμου, διὰ τὰς συ-
χνὰς καὶ μεγάλας πολέμους, τὰς ὁποίας ἔκαμε
κατὰ τῆς Θρακῶν (1)· ὁ δὲ δεύτερος ἦτον ὁ
πλέον δραστήριος νέος, καὶ ὁ ὑπέρμαχος τῆς Δη-
μοκρατίας, καὶ ὁ τρίτος ἦτον τοῖς τοῖς, ὡς μόνος
ἠξιώθη τῶν ὀνόματος Δίκαιος. Τὸν Μιλτιάδην
λοιπὸν, καὶ ἄλλας ἐνεία ἐφήφισαν οἱ Ἀθηναῖοι
στρατηγὰς (ὁ δὲ Ἀριστείδης, καὶ Θεμιστοκλῆς ἦ-
σαν εἰς τάξιν στρατιωτῶν, ἀλλ' ἡ φρόνησί των
δὲν.

(1) Κορνήλιος Νέπωσ.

δὴ συνέβησαν ὀλίγον.) διὰ τὰ εὐγενεῖς εἰς τὸν Μαραθῶνα, δέκα μίλια μακρὰ ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας, τὰ ἐναντιωθέν τῷ ἐχθροῦ μὲ δέκα χιλιάδας στρατιώτας Ἀθηναίους, καὶ χιλίους Πλαταιεῖς, καὶ Βοιωτοὺς, οἵτινες ἦλθον εἰς βοήθειάν των.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔγιναν διάφοροι αἱ γνώμαι περὶ τῷ πολέμῳ· ἄλλοι μὲν ἔλεγον τὰ προσμεῖναι τὸν ἐχθρὸν, καὶ τὰ τὸν πολεμήσαν εἰς τὰ τείχη τῆς Ἀθηνῶν, ἄλλοι δὲ εὐχόμενοι ὄντες ἀπὸ τῆς ἀνισότητος τῆς στρατιωμάτων, ἔκεινον εὐλογον τὰ προσμεῖναι καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Λακεδαιμονίων· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης ἐκρατῆσε τὴν γνώμην τῆς τὰ εὐγενεῖς τὸν κτυπήσαν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μαραθῶνος. Ἐμεινε λοιπὸν κοινὴ γνώμη τὰ ἀποφασίσῃ ὁ Πολέμαρχος (1), ὅς τις ὠνομάζετο Καλλιμάχος. Ὁ Μιλτιάδης μαθὼν τοῦτο, ὑπῆγεν εἰς τὸν πολέμαρχον Καλλιμάχον καὶ τοῦ ὠμίλησε, διὰ τὰ τὸν βλάβισεν εἰς τὴν γνώμην τῆς λέγων· „ Αἱ Ἀθηναὶ δεισκόνται εἰς τὴν σιγμὴν τῆς ἀνάγκης· „ ἀπὸ ἐσθῆτος κρέματα ἢ τὰ γυνή ἢ παῖδες „ ἢ δυνατωτέρα τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὰ κατασταθῆναι κατάβρωμα τῆς ἑρμῆς τοῦ Ἰππία. „ Ἄν σήμερον ἀφήσωμεν τὰ φευγανθῆ ἢ τὸ πλῆθος τῆς στρατιωτῆς, αὐτοὶ αὐτοὺς θέλουσι κλίνει τὸν ἀυχνα εἰς τὸν ζυγὸν τῆς βαρβάρων. Ἡ ἀπόφασίς σου δύναιται σήμερον ἢ τὰ ὑψώσῃ τὴν πατρίδα σου ἕως τῆς ἀσέρας, ἢ τὰ τὴν βυθίσῃ εἰς τὴν ἄβυσσον κλωνίου δουλείας “. Ἐκ τῶν δὲ τῆς λόγων παρακινήθη ὁ πολέμαρχος.

(1) Ὁ Ἀρχηγὸς ὅλος τῆς στρατιωμάτων.

μαρχος Καλλίμαχος, ἀπεφάσισε νὰ κτυπήσουν τὲς ἐχθρὰς εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μαραθῶνος.

Οἱ δὲ βάρβαροι, ἀφ' ἧς ἠχμαλώτευσαν τὴν Ἐρετείαν, ἔλαβον περιαισώτερον τόλμην, καὶ θάρρος κατὰ τῆς Ἀθιναίων, ὅθεν ἐκβῆκαν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μαραθῶνος, ὅπως ἐσυλαπαύτισαν τὸ μικρὸν πλῆθος τῆς Ἀθηναίων, τὲς ὁποίας ἐπερίπαιξαν ὡς ἀνοήτους, διότι ἠθέλον νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὴν ἑομερὰν δυνάμιν, ὡς κατ' ἀναλογίαν, εἰς ἧς Ἕλληες ἔωρεπε νὰ νικήσῃ εἴκοσι δύο Πέρσας. Ὁ Μιλτιάδης λοιπὸν μετὰ τὲς συσρατηγὰς τε, βλέπων τὸ πλῆθος τῆς ἐχθρῶν, διὰ νὰ μὴ περικυκλωθῆ, καὶ καταπλακωθῆ μάλις ἀπὸ τὸ ἰππικόν, ἐσρατοπέδωσεν εἰς τὰς ὑπαρείας τῆς ἐκεῖ πλησίον ὄρους, καὶ ἐν ταύτῃ ἐκοψαν δένδρη, τὰ ὁποῖα ἔβαλον ὡς χάρακα διὰ νὰ ἐμποδίσεν τὴν ὀρμὴν τοῦ ἰππικῆ. Εὐθύς δὲ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τὴν ἀκόλαθον ἡμέραν, ἐβάλλθησαν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τάξιν κατὰ τὸν ἀκόλαθον ἑσῶπον. Ἡ μὲν δεξιὰ πτέρυξ ἐκυβερνεῖτο ἀπὸ τὸν Καλλίμαχον, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ἐβάλλθησαν οἱ Πλαταιεῖς καὶ οἱ Βοιωτοὶ, καὶ εἰς τὸ κέντρον ἦσαν ὁ Ἀρκεσίδης, καὶ ὁ Θεμισοκλῆς. Ὁ δὲ Μιλτιάδης ὡς πληρεξέσιος εἰς ἐκείνῃ τὴν ἡμέραν (διότι οἱ δέκα στρατηγοὶ ἐκυβέρνην ἀπὸ μίαν ἡμέραν ἕκαστος, καὶ τότε ἦτον ἡ ἡμέρα τῆς Μιλτιάδου) ἔβραχε παντὲς.

Ὁ Δάτις δὲ, βλέπων τὴν παράταξιν τῆς Ἀθηναίων, ἐκατάλαβεν, ὅτι ἡ θέσις τῆς τύπης ἠθέλε προξενήσῃ ζημίαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ πεποιθὼς εἰς τὸ πλῆθος τῆς στρατόματός τε, καὶ θέλων νὰ μὴ προφθάσῃ ἡ βοήθεια τῆς Λακεδαιμονίων, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸ σημεῖον τῆς

πολέμῳ, προσάζων νὰ κτυπήσῃ τὸ κῆρυον, τὸ ὁποῖον ἐβλεπον ὄχι τὸσον δυνατὸν διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς στρατιῆς. Εἰς τὸ πρῶτον λοιπὸν σημεῖον οἱ Ἕλληες, ἀντὶ νὰ προσμείνῃ, ὤρμισαν κατὰ τῆς ἐχθρῶν, οἱ δὲ βάρβαροι θεωρῆντες, τέτοια γενναϊότητα, ἐξόμαξαν· πλὴν καταφρονῶντες αὐτὰς ὡς ἀνοήτους, καὶ ἀπελπισμένους, ἄρχισαν τὴν μάχην. Ὁ ἐχθρὸς ἐκτύπησε μὲ ὄλλω τὴν δύαμιν τὸ κῆρυον, ὡς εἶπομεν, ἀλλ' αἱ πτέρυγες τῆς Ἑλλήων, ἀφ' ἧς κατετζάκισαν καὶ κατεδίωξαν τὰς ἐχθρὰς, ἐγύρισαν πρὸς βοήθειαν τῶ κῆρυος, ὅθεν ἐκτύπησαν τὰς ἐχθρὰς ὀπίσθεν, οἱ ὁποῖοι ἐκλιναν εὐθεῖς εἰς φυγὴν. (1) Ἡ σφαγὴ τότε ἐγένετο ἑομερὰ ἀπὸ μέρος τῆς ἐχθρῶν, διότι οἱ Ἕλληες τὰς ἐδίωξαν ἕως εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ εὐθεῖς ἐβαλον φωτίαν εἰς τὰ παράβια.

Ἦτον νὰ θαυμάσητις, λέγει εἷας Ἴσοεικὸς (2), τότε τὴν γενναϊότητα τῆς Ἑλλήων, καὶ τὴν δειλίαν τῆς βαρβάρων, διότι οἱ Ἕλληες μὲ τὸστω ὀρμῇ ἐπῆσαν ἐναντίον τῆς βαρβάρων, ὡσεὶ Κινηγύρας ὁ ἀδελφὸς τῶ Ποιητῆ Αἰχύλης πλησιάζων ἄρπαξε μὲ τὰς χεῖρας νὰ σαρμαπίσῃ εἷνα παράβι τῆς ἐχθρῶν, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τῶ ἐκοφαν τὴν δεξιαν, ἥτις τὸ ἐβάσασεν, αὐτὸς δὲ τὸ ἄρπαξε μὲ τὴν ἀριστεράν, ἀφ' ἧς δὲ τῶ ἐκοφαν καὶ αὐτὴν, τὸ ἐβάσαξε μὲ τὰς ὀδόντας, καὶ ὅτε ἐκόπη καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς, τότε ἀφίσε τὸ παράβι μαζὺ μὲ τὴν ζωὴν.

Ἐφρονόθησαν μὲν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἕξ

χι-

(1) Κορνήλιος Νέπωσ εἰς τὸν βίον πρὸς Μιλτιάδην.

(2) Ἡρόδοτος καὶ Πλάταρχ.

χιλιάδες Πέρσαι, ἔξω ἀπὸ ἐκείνης, οἳ τινες ἐπνίγησαν εἰς τὴν θάλασσαν φύγοντες, καὶ ἀπὸ ἐκείνης, οἳ τινες ἐκάησαν εἰς τὰ παράβια. Εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι ἐφονόθη καὶ ὁ Ἰππίας, ὁ αἰτιος τῆς τῆς πολέμου, ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἀπέθανον εἰς τὴν Λῆμον εἰς ἄκραν δυσυχίαν. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδας ἐθυσιάθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος ἑκατὸν ἑννεήκοντα δύο Ἴωνες, ἐν οἷς ἦτον καὶ ὁ Πολέμαρχος Καλλίμαχος (1).

Μετὰ ταῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἔθαψαν ἐπιμῶς ἐκείνους τῆς γυναικὸς Ἴωνος, οἳ τινες ἀπέθανον εἰς τὴν μάχην. Ἀπὸ δὲ τὰ λάφυρα τῆς ἐχθρῶν ὑψωσαν πόσας σύλους εἰς ἑξῆς τάξεις· καὶ εἰς μὴν τὴν πρώτην ἔγραψαν τὰ ὀνόματα τῶν φονευστῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐκεῖνα τῆς φυλῆς των, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὰ ὀνόματα τῶν Πλαταιέων συμμάχων αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν τρίτην τὰ ὀνόματα τῶν δέλων, τῆς ὁποίας εἶχον ἐλευθερώσει τότε διὰ τὴν ἄλλειψιν τῆς στρατιῆς, μέσον δὲ τῶν ἑξῶν τάξεων ἠγειρον εἷς ἑόπαιον. Ἐπειτα δὲ ἐδιώρισαν τὸν Φειδίαν τὸν πλέον εὐδοξὸν λιθογλύπτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἑκατασκύασεν εἰς ἀγάλμα τῆς Θεᾶς Νεμέσεως ἀπὸ τὰ ἐξαιρέτα ἐκεῖνα μάρμαρα, τὰ ὁποῖα οἱ Πέρσαι ἔφερον διὰ νὰ κτίσεν τὸ ἑόπαιον, ἔντες βέβαιοι εἰς τὴν νίκην, καὶ τὸ ἀφιέρωσαν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Νεμέσεως, ὅστις ἦτον πλησίον ἐκεῖ, ὅπου ἡ μάχη ἐγένετο. Βραβεῖον δὲ

εἰς

(1) Ὁ πόλεμος εὖρος ἐγένετο, καὶ τὴν γνώμην τῆς Γάλλου Βαρδολομαίου, εἰς τὸν νέον Ἀνάχαρσιν, ἐν ἔτη 489. Π. Χ. κατὰ τὴν 29. ἡμέραν τῆς Σεπτεμβρίου.

εἰς τὰς ζῶντας νικητὰς ἔδωκαν τὸ ἐξῆς· ἐδιώξαν ἡμιθνήσαντες τὸν Πολύγνωτον περὶ φημον ζωγράφον καὶ ἐζωγράφησε τὴν μάχην, καὶ τὰς μὲν Ἀθηναίους πολεμῶντας καὶ διώκοντας τὰς ἐχθρὰς, τὸν δὲ Μιλτιάδην προσάξοντα, καὶ διατάττοντα τὰς στρατιώτας· τὴν ὁποίαν εἰκόνα ἐκρέμασαν εἰς τὴν Ποικίλῃ Στοᾷ, ὅπου ἐφυλάττοντο τὰ ἀξιόλογα πράγματα τῶν Ἀθηναίων. Τοιοῦτον μὲν τέλος ἔλαβεν ὁ πόλεμος αὐτός.

Μετὰ ταῦτα δὲ τὴν εὐδοξὸν νίκην ὁ Μιλτιάδης ἐξήγησε τῶν Ἀθηναίων ναυτικῶν δυνάμειν, διὰ τὴν ἀποδιώξιν τοῦ ἐχθρὰ ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς Νήσους, τὰς ὁποίας ἐξουσίαζον· ὅθεν ἔλαβεν ἐξήκοντα καράβια καὶ στρατιώτας, καὶ ὑπῆγεν· ἀλλ' ἡ τύχη ἕως τότε μὲν ἠθέλησε τὴν βοήθειαν αὐτὸν τὸν εὐδοξὸν ἄνθρωπον, εἰς τὸ ἐξῆς δὲ τὴν ἐναντιώθη· ὅθεν πολιορκῶν τὴν Νῆσον τῆς Πάρου, ἐπληρώθη ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς εἰς τὸν πόδα, διὰ τὸ ὅποιον ὑπαγκάθη τὴν ἐπιστρέψῃ ἀπαράτος. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲ, οἵτινες ἐσυνήθισαν τὴν νικῶσιν, ἐνόμισαν ὅτι ἐφάρθη μὲν δῶρα ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς, καὶ ἐφυγεν ἀπὸ τῆς Πάρου· ὅθεν κατηγορήθη ἀπὸ τὸν Ξανθίππον ὡς προδότης τῆς πατρίδος, ὁ ὑπέρμαχος αὐτῆς διὰ θάνατον· ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς Τισαγόρας, ὠμίλησε πρὸς ὑπεράσπισίν τε (διότι ὁ ἴδιος Μιλτιάδης διὰ τὴν πληγὴν δὲν ἠμποροῦσε) καὶ ἔπεισε κατεδικάθη τὴν πληρωσὴν πενήντα τάλαντα, τὰ ἔξοδα ἐκείνης τῆς ἐκστρατείας· (1) ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὰ πληρω-

ση

(1) Κορνήλιος ὁ Νέπος εἰς τὸν βίον τοῦ Μιλτιάδε Τὸ τάλαντον σωίστατο ἀπὸ ἐξῆς μνᾶς, ἢ δὲ μνᾶ, ἀπὸ

ση, ἐβάλλθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἔτις ἀπέθανε, πόσον ἀπὸ τῆς λύπης διὰ τὴν ἀχαρυσίαν τῆς Ἀθηναίων, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς πληγῆς, ἣν εἶχε λάβῃ εἰς τὸν πόδα. Ἡ ἀληθὴς ὁμῶς αἰτία, ὡς λέγουσίν τινες, τῆς καταδίκης τοῦ Μιλτιάδου δὲν ἦτον ἡ δυστυχία τῆς ἐκστρατείας, ἀλλ' ὁ φόβος, ὃν περ εἶχον μὴ γινῆ τυραννος, διὰ τὴν μεγάλην ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε διὰ τὴν νίκην τῆς Μαραθῶνος.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ΄.

Ἐξακολούθησις τῆς Ἱστορίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιλτιάδου, ἕως εἰς τὴν μάχην τῆς Σαλαμῖνος, καὶ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ξέρξου.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην τῆς Μαραθῶνος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἀρχισε νὰ ἀμελῇ τὰς ἀσφαλείας του, καὶ νὰ ἀφιερῶνεται εἰς τὰ πολιτικὰ μὲ ὄλῳ τῆς προθυμίας, θέλων νὰ ἀπολαύσῃ τὴν τιμὴν καὶ δόξαν τῆς Μιλτιάδου, ὅθεν ἔλεγεν εἰς τὰς φίλους του ὅτι οἱ ἔπαινοι τέτε δὲν τὸν ἀφίαν νὰ ἀτακτῆσθαι (1). Ὁ Θεμιστοκλῆς λοιπὸν

100 δραχμῶν, ἢ δὲ δραχμὴ ἀπὸ ἑξ ὀβολῶν ὥστε αὐτὸν ὑποδέσσωμεν τὸν ὀβολὸν δύο παραδῆς τῆς Τυρκίας, συμποσῶνται πρὸς πάλαντον χίλια ὀκτακόσια γρόσια.

(1) „Ἐπεὶ δὲ Μιλτιάδου στρατηγὸν ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶνι πρὸς βαρβάρους, ἐκέτι αὐτὸν ἐντυχῆν ἀτακτῆσθαι. Πρὸς δὲ πρὸς Δαυμάζοντα τὴν μεταβολὴν ἔλεγεν, ὡς ἐκ ἑᾶμε καθύδην, ἐδὲ ραθυμῶν πρὸς Μιλτιάδου ἔσπαιον“. Πλάταρχ.

ἔσυμβέβησε τῆς Ἀθιναίων δια νὰ κατασκόψωσι παράβια μὲ τὰ κέρδη, ἅπερ ἔλαβον ἀπὸ τὰ λάφυρα τῆς βαρβάρων, καὶ ὄχι νὰ τὰ μοιράσωσιν ἀνάμεσόν των ὁ λαὸς, διότι ὁ πόλεμος τῆς Μαραθῶνος, ἔλεγεν, ὅτι ἦτον εἴας ἀκροβολισμός, δηλαδὴ ἀρχὴ πολέμου κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ ἠκολούθησεν.

Ἐπειδὴ ὁ Δαρείος ἀφ' ἑ ἔμαθε τὸν χαλασμὸν τῆς στρατηγῶν τε, αὐτὴ νὰ δειλιάσῃ, παρωξύνθη περὶ αὐτὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπέφασκε νὰ ἐκστράψῃ μόνος τε κατ' αὐτῆς, καὶ νὰ παιδύσῃ τὴν αὐθάδειαν τῆς Ἀθιναίων μὲ μίαν γενικὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ εἰς τῆτο τὸν ἠρέδιζε περὶ αὐτὸν ἡ γυνὴ τῆς Ἀπόσα, θυγάτηρ τῆς μεγάλης Κύρης πρώτης Βασιλέως τῆς Περσῶν, λέγεται εἰς αὐτὸν συχνὰ, ὅτι ἠθέλε δέλας Ἀθιναίων καὶ Σπαρτιάτιδας. Λέγεται δὲ, ὅτι τόσον πάθος ἐφύλαττε κατὰ τῆς Ἀθηναίων, ὡς ἐπρόσασκε εἴνα ὄντων καθε αὐγὴ νὰ τῆ ἐνθυμίσῃ τὰς Ἀθίνας. Δι' αὐτὸν λοιπὸν τὸν σκοπὸν ἄρχισε νὰ κάμῃ μίαν φοβερὰν ἐτοιμασίαν πολέμου, ἀλλ' ἀνάμεσα εἰς αὐτὰς τὰς ἐτοιμασίας, καὶ σοχασμῶν, τῆ ἔγιναν δύο μεγάλα ἐμπόδια διὰ νὰ ἰδῆ τὴν Ἑλλάδα πρῶτον ἢ ἀποσασίαν τῆς Αἰγυπτίων, καὶ δεύτερον ὁ θάνατος, ὅστις τῆ ἐσήκωσε τὴν ζωὴν, ὅθεν ἄφησε τὸν υἱὸν τῆ Ξέρξην, καὶ διάδοχον τῆ θρόνου τῆ νὰ παιδύσῃ καὶ τῆ εὐδὸς καὶ τῆ ἄλλου γένους τὴν αὐθάδειαν.

Ὁ Ξέρξης οὖν ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον ἐπαίδεξε βέβαια τῆς Αἰγυπτίους διὰ τὴν ἀποσασίαν των, ὑποτάττων αὐτῆς πάλιν εἰς τὸν ζυγόν του, ὅθεν ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζηται διὰ νὰ παιδύσῃ καὶ τῆς Ἑλλάδας. Στοχασόμενος ὅμως ὅτι

ὅτι αἱ ἐτοιμασίαι τῶ παῖός τε δὲν ἦσαν ἱκαναί, διώρισε τέσσαρας ἄλλας χρόνας διὰ τὰ συναχθῆναι ἢ ἔσομεν ἐκείνη δύναμις, ἢ ὅποια ἐσάθη τὸ θαῦμα τῶν αἰώνων, καὶ ἀγκαλὰ ἀληθείας, διὰ τὴν ὑπερβολὴν ὅμως, νομίζεται ὡς μυθώδης. Ἀλλὰ πρὶν τὰ μισθώσῃ αὐτὸς ἀπὸ τὰ Σῆσα, ἐνόμισε καλὸν τὰ κάμη ἐν γενικὸν συμβέλιον τῶν Ἡγεμόνων τε καὶ Σατραπῶν, διὰ τὰ δοκιμάσῃ τὴν γνώμην των. Εἰς τὸτο τὸ συμβέλιον ὅλοι ἐσυμφώνησαν εἰς τὴν γνώμην τοῦ ὑπερηφάνου Βασιλέως (διότι δὲν ἐδύνατο τινὰς τὰ τῶ ἐναντιωθῆναι), καὶ μάλιστα ὁ Μαρδόνιος ὁ γαμβρός του, ὅστις ἐλπίζων τὰ λάβῃ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος, ἔκαμε μέγα ἐγκώμιον εἰς τὴν γνώμην τῶ Βασιλέως, παρακινῶν αὐτὸν ὅσον τάχος τὰ παιδεύσῃ τὰς Ἀθηναίους, διὰ τὰ τὸν γνωρίσῃ ὅλη ἢ Οἰκισμένη Βασιλέα. Ἀλλ' Ἀρτάβανος ὁ θείος του, ἀδελφός δὲ τοῦ Δαρείου, τὸν ὅποῖον ἢ ἡλικία καὶ ἢ πράξεις εἶχον καταστήσει σιωπετώτερον, ἠθέλησε τὰ τὸν ξεκόψῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸν νεανικὸν καὶ αὐθάδη σκοπὸν, ὅθεν τῶ ὠμίλησεν ἔτω.

„Μέγιστε Βασιλεῦ, δότε μοι τὴν ἀδειαν τὰ
 „ἐκδέσω τὴν γνώμην μου μὲ ἐκείνῃ τὴν ἐ-
 „λευθερίαν, ἣτις ἀρμόζει εἰς τὴν ἡλικίαν μου,
 „καὶ εἰς τὸν ζῆλον, τὸν ὅποῖον ἔχω ὑπὲρ
 „τῆς δόξης σου. Ὅταν ὁ ἀδελφός μου, καὶ πατήρ
 „σου Δαρεῖος ἠθέλησε τὰ ἐπιχειρηθῆναι τὸν κατὰ
 „τῶ Σκυθῶν πόλεμον, ἐγὼ μὲ ὄλω μου τὴν
 „δύναμιν ἠγωνίσθηκα τὰ τὸν ξεκόψω ἀπ' ἐκεῖ-
 „νον τὸν σκοπὸν. Βασιλεῦ! Τὸ ἔθνος, τὸ ὅ-
 „ποῖον ἐπιθυμοῦμεν τὰ ὑποτάξῃς εἶναι ἀπειράκις
 „φοβερώτερον τοῦ τῶ Σκυθῶν. Ἄν οἱ Ἀθη-
 „ναῖοι μόνοι ἐνίκησαν τὴν ἔσομεν ἐκείνῃ δύ-

„να-

„ ναμιν, τὴν ὁποίαν ἔσειλον ὁ πατήρ σου κα-
 „ τ' αὐτῶ ὑπὸ τὸν Δάτιν, καὶ Ἀρταφέρνην, τί
 „ πρέπει νὰ στοχασθῶμεν ὅταν εὐωθῇ ὅλη ἡ
 „ Ἑλλάς; Θέλεις νὰ γεφυρώσῃς τὴν Θάλασσαν
 „ καὶ νὰ περάσῃς ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐ-
 „ ρώπην· ἀλλ' αὖ οἱ Ἀθηναῖοι κόψουσιν αὐτὸ
 „ τὸ γεφύρι διὰ νὰ σὲ ἐμποδίσουν τὴν ἐπιστρο-
 „ φῶν, τί θέλεις κάμῃ τότε; Ἐμβαίνομεν εἰς
 „ τέτοιον μέγαν κίνδυνον, χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἰ-
 „ κανὴν αἰτίαν πολέμου. Ἄς λάβωμεν καιρὸν
 „ ἰκανὸν καὶ διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν μίαν τοιαύ-
 „ τὴν ἐπιχείρησιν. Ἡ μετὰ καιρὸν καὶ προμε-
 „ μελετημένη ἀπόφασις εἰς κάθε ἔργον ἀπο-
 „ φθίγει πᾶσαν μεταίτιαν, ὅπως αὖ τὸ τέλος ἐκ-
 „ βῆ. Ἡ ἀφροσύνη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προά-
 „ γει ἀποτελέσματα ὀλέθρια, καὶ σπανίως δὴ-
 „ τυχή. Μέγιστε Βασιλεῦ! ἄς μὴ σὲ θαμβεῖ
 „ μία δόξα τῆς φαντασίας σου. Τὰ δένδρα, ὅ-
 „ σον εἶναι ὑψηλότερα, πόσον ὑπόκεινται εἰς
 „ τὰς κεραυνούς. Πρὸς σὲ, Μαρδόνιε, ὅστις πα-
 „ ρακινεῖς τὸν Βασιλέα μὲ τὸσὺν θερμότητα νὰ
 „ ἐπιχειρησθῇ αὐτὴν τὴν ἐκστρατεῖαν, λέγω,
 „ ὅτι ἀφ' οὗ ἐτοιμασθῇ, λάβε τὴν ἐσὺν, ἀλλ' ὁ
 „ Βασιλεὺς, τῶ ὁποῖα ἡ ζωὴ μᾶς εἶναι ἀκεί-
 „ βη, ἄς μείνῃ εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἄς βάλ-
 „ λωμεν ἐγὼ καὶ ἐσὺ τὰ παιδιά μας εἰς παρα-
 „ καταθήκην (1) διὰ τὸ ἀποβησόμενον τότε τῶ
 „ πολέμου. Ἄν μὲν ἐκβῆ δὴ τυχῆς, ἐγὼ δέχο-
 „ μαι νὰ θανατωθῶν τὰ ἑδικά μου, αὖ δὲ τῶναν-
 „ τίον, ὡς τὸ προβλέπω, ἄς θανατωθῶν τὰ ἐ-
 „ δι-

(1) Δηλαδή ἀμνηστί.

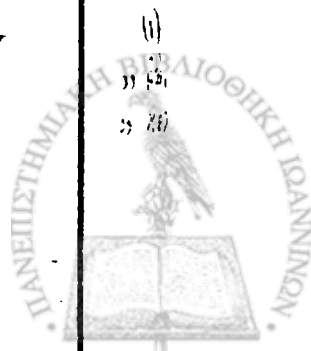

„δικά σε, καὶ ἐσὺ νὰ λάβῃς τὴν ποινὴν τῆς
„αὐθαδεΐας σε“ (1).

Ὁ ὑπερήφανος τύραννος τῆς Περσίας δὲν ἐ-
δυνήθη νὰ ὑποφέρῃ μίαν τοιαύτην ὀμιλίαν σα-
θεράν, ἀγκαλὰ φρονιμωπάτην, ὅθεν τοῦ ἀπε-
κρίθη· „Εὐχαρίστησον τὰς Θεοὺς διότι εἶσαι
„θεῖός μου, ἀλλέως ἢ θελεις λάβῃς τὴν δικαίαν
„παιδύσειν τῆς ὑπερηφάνης ὀμιλίας σου, ἀλλὰ
„μὲ ὅλον τὸ πᾶν καὶ τώρα θέλεις παιδύσθῃ. Μεί-
„νον ἐδῶ εἰς τὴν Περσίαν μὲ τὰς γυναῖκας,
„τὰς ὁποίας ὁμοιάζεις εἰς τὴν μικροψυχίαν,
„μείνον, λέγω, ἐν ᾧ ἐγὼ θέλω ὀδηγήσει τὰ
„στρατόματά μου, ὅπως ἢ δόξα, καὶ τὸ καθῆκον
„μὲ καλῶσι“.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ξέρξης μὲ θυμὸν διέλυσε τὸ
συμβέλιον, μὲ ἀπόφασιν νὰ ἀφανίσῃ τὴν Ἑλ-
λάδα· ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐμίσδωσε διὰ τὰς Σάρ-
δεις, ὅπως ἐπρόσβαξε νὰ γνήῃ ἢ σωῆξιν τὰ στρα-
τὰ ὅλα τῆς ξηρᾶς· ἡ δὲ Θαλάσσιος δυνάμις ἐ-
πρόσβαξε νὰ πλοῦσῃ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον, καὶ
νὰ τὸν προσμείνῃ ἐκεῖ. Φθάσας δὲ εἰς τὰς
Σάρδεις, ἀφ' ἧς συλήθη ὅλον τὸ στρατόμα, ἐ-
μίσδωσε, προστάζων τὸν μεγαλύτερον υἱὸν τοῦ
Πυθία Σαξάπε τῆς Λυδίας νὰ τὸν ἀκολοθεύ-
σῃ. Ὁ δὲ δυστυχὴς πατὴρ ἐσωῶσεν ὅλας τοὺς
θησαυροὺς τε, οἵτινες σωῆσαντο εἰς τάλαντα τε-
τρακόσια, καὶ τὰς ἐπρόσφερε τοῦ Βασιλέως διὰ
νὰ ἀφήσῃ τὸν υἱὸν του· ὁ δὲ βάρβαρος λαβὼν
τὰ χρήματα, τὸ ἀπεκρίθη ὅτι θέλει τὸν ἀφήσῃ
διὰ πάντα, καὶ ὁ δὲ ἐπρόσβαξε νὰ κόψῃ τὸν
δυ-

(1) Ἡρόδοτος.

δυσυχή νέον εἰς δύο, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς διπλα-
δὴ ἕως κάτω, καὶ τὸ μὲν εὖ μέρος ἔβαλε δε-
ξιόθεν, τὸ δὲ ἄλλο ἀεισερόθεν τῆς δρόμου, ὅπως
ἐπέρασεν ὅλον τὸ στρατόμα.

Οἱ Ἕλληες λοιπὸν ἀφ' ἑἰς ἑμαθον αὐτῶν τὴν
φοβερὰν ἐποίμασίαν, ἐπεμφαν κατασκόπας εἰς
τὰς Σάρδεις νὰ βεβαιωθῶν, οἱ ὅποιοι ἐπιάθη-
σαν ἀπὸ τῶν Πέρσας· ἀλλ' ὁ Ξέρξης αὐτὴ νὰ
τῆς κακοποιήσῃ, τῆς ἀφισεν ἐλδιδέρως νὰ πε-
ριεργασθῶν τὸ στρατόμα, καὶ νὰ μινύσων εἰς
τῆς Σπαρτιάτας καὶ Ἀθιναίως τῆς ἀλήθειαν
(1). Ἀφ' ἑἰς δὲ ἔπει οἱ κατασκόποι ἐγύρισαν εἰς
τῆς Ἑλλάδα, ὁ φόβος ἄρχισε νὰ κυριεύῃ τῆς
Σπάρτῃ καὶ τῆς Ἀθίνας, καὶ μάλιστα ἐνθυ-
μύμιοι, ὅτι ἐφόνδωσαν τῆς κήρυκας τῆς Δαρείως,
διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ χρισμός τῶν ἤλεγχε, καὶ
ἡ συειδῆσις. Ὅθεν δύο Σπαρτιάται ἀπεφά-
σισαν τῆς ζωῶτων διὰ νὰ ἐλδιδεράσωσι τῆς
παξίδα ἀπὸ τὸ ἀμάρτημα τῆς φόνος, καὶ πηγαί-
νοντες πρὸς τὸν Ξέρξην εἰς τῆς Σάρδεις, ἐπαρ-
ρησιάζησαν ἑμφοροθῶν τῆς, καὶ τῆς εἶπον· „Βασι-
„ λευ! ἐπειδὴ ἡ Σπάρτη, καὶ αἱ Ἀθίνοι πα-
„ ρωόμηνσαν εἰς τὸν φόνον τῆς κήρυκων τῆς πα-
„ ξίδος, ἡμεῖς ἤλθομεν νὰ ὀξιλεώσωμεν καὶ
„ ἐσῆνα καὶ τῆς Θεῶς, προσφέροντες τῆς ζωῶ
„ μας νὰ τὴν θυσιάσωμεν, ὅπως δὴ χαρισθῶμεν.“
Ἀλλ' ὁ Ξέρξης καὶ εἰς τοῦτο φρονίμως ἀπεκεί-
θη· „ Ἄν ἡ Σπάρτη, καὶ αἱ Ἀθίνοι παρέβη-
„ σαν τὸ δίκαιον τῆς Ἑθῶν, ἐγὼ δὲ τῆς μι-
„ μῆ-

(1) „ Ἕλληες δὲ κατασκόπας ἐν τῷ στρατοπέδῳ λα-
„ βῶν, ἕδεν ἠδίκησεν, ἀλλὰ τῆς στρατιῶν ἀδεῶς ἐπιδῆν
„ κελύσας διαφῆκε“. Πλάταρχ.

„ μῆμαι μὲ τὴν χύσιν τῆ αἵματος σας, ἀλλὰ
 „ θέλω τὰς παιδεύσει μὲ τὰ ὄπλα, ὅθεν πη-
 „ γαίνετε. “ (1)

Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Ξέρξης ἐπέκετο εἰς τὰς Σάρ-
 δεις, ἐπρόσαξε τὰς Αἰγυπτίους, καὶ Φοίνικας νὰ
 κατασκευάσωσι δύο γεφύρια ἀπὸ παράβια ἐ-
 νώνοντές τε, καὶ ἐπάνω νὰ κερφώσωσι σανίδια,
 καὶ νὰ ρίψωσι χῶμα, διὰ νὰ περάσῃ ὅλον τὸ
 στρατόμα, τὰ ὅποια καὶ κατασκευάσθησαν εἰς τὸ
 στρατόν τῶ Ἑλλησπόντου, ὅπερ τὴν σήμερον ὀνομά-
 ζεται Δαρδανέλια, καὶ διὰ νὰ μὴ κάμῃ ἡ θα-
 λάσσιος δυνάμις τὸν κύκλον τῶ Ἄθωνος, ἐπρό-
 σαξε νὰ κόψῃν αὐτὸ τὸ ὄρος σχεδὸν εἰς τὴν μέ-
 σῃν, διὰ νὰ κινῶνται ὡς ἐνωμεῖαι αἱ δύο δυ-
 νάμις τῆς τε θαλάσσης, καὶ τῆς ξηρᾶς (2).
 Πλησιάζων λοιπὸν ὁ Ξέρξης νὰ περάσῃ τὸν
 Ἑλλησπόντον διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Εὐρώπην,
 μία θαλασοπαραχὴ ἐχάλασε τὰ γεφύρια, ὅ-
 θεν ὁ αἰμοβόρος δῖδύς ἐπρόσαξε νὰ ἀποκεφα-
 λίσωσι τὰς ἀρχιτέκτονας, ὡσὺν νὰ ἔπταιον αὐ-
 τοί. Ἄν πισδύσωμεν δὲ τὸν Ἡρόδοτον, ὅχι
 μόνον τῆτο ἔκαμεν, ἀλλ' ἐπρόσαξε νὰ δείρῃν καὶ
 τὴν θαλάσσαν, καὶ νὰ τὴν βάλῃν εἰς τὰς ἀ-
 λύσας, καὶ χαλκάδας, ὡς ἐσωμήθιζε νὰ βαῖνῃ
 τὰς ἀνθρώπους ὅθεν ἔρριψαν ἀλύσας, ὡς νὰ
 τὴν σιδηροδέσῃν, διότι δὲν ἐφοβήθη τὸν βασι-
 λέα.

(1) Ὁ αὐτὸς Ἀποφδέγματι Λακωνικά.

(2) Τὸν δρόμον τοῦ Ξέρξου παρασαίνουσι θεαίρετα αἱ
 χάρται τῶ Κύρ Λεσάγε (Monsieur le Sage) ἐπιγρα-
 φόμεναι, Ἄτλας Ἱστορικός, Γεωγραφικός, Χρονολογικός,
 καὶ Γενεαλογικός. (Atlas Historique, Géographique,
 Chronologique, et Généalogique).

λέα τῶν βασιλέων. Καὶ διὰ τὰ μὴ τῷ ἐναντιω-
 θῆναι καὶ ὁ Ἄθων, ὡς ὁ Ἑλλάσποντος, ἐγραφε
 μίαν ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν νὰ τὸν φοβερῶς ἐ-
 πως· „ Ὑπερήφανον ὄρος, ὅπερ ἕως τὰ νέφη ὑ-
 „ ψώνεις τὴν κορυφήν σου, πρόσσεχε, μὴ ἐναν-
 „ τιωθῆς εἰς τὰς προσαγάμας· εἶδὲ καὶ αὐθα-
 „ διάσης, θέλω σὲ κρεμνίσει καὶ θέλω σὲ ρί-
 „ ψει εἰς τὴν θάλασσαν “. Τοιοῦτος ἦν ὁ Βα-
 σιλδὺς, τὸν ὁποῖον ἀκολοῦθῶσαν πρὸς τὸν μιλλιοῦ-
 νια ἀνδρῶποι εἰς τὴν ἐκστρατείαν του, διὰ τὰ
 ὑποτάξιν δύο πόλεις.

Ἀφ' ἧς δὲ κατεσκύβασαν πάλιν τὰ γεφύρια,
 ἄρχισε νὰ περνᾷ τὸ στράτευμα, τὸ ὁποῖον ἐ-
 πτα ἡμερόνυκτα ἀδιακόπως μόλις διέβη· τὸ
 ζῶα δὲ καὶ ὅλη ἡ ἐτοιμασία του ἐχειράθη εἰς
 μῆνα ὀλόκληρον διὰ τὰ ἀπεράσειν. Ὁ Ξέρξης
 λοιπὸν διαβάς εἰς τὴν Θράκην, ἠθέλησε νὰ
 κάμῃ μίαν γενικὴν ἀναθεώρησιν, καὶ ἀπαριθμή-
 σιν ὅλης τῆς δυνάμεως· διὸ ἐπρόσαξε τὴν
 δυνάμιν τῆς Ξερᾶς νὰ περιπατῆ πρὸς τὸ πα-
 ραθαλάσσιον, καὶ τὸν σὸλον τῆς θαλάσσης νὰ
 πλησιάσῃ πρὸς τὴν γῆν. Ἐπαριθμήθησαν ἐν-
 τότε εἰς μιλλιένιοι, καὶ ἑπτακόσιοι χιλιάδες πε-
 ζικὴ δυνάμις, καὶ ὀγδοῦντα χιλιάδες ἵππικὴ,
 ἔξω ἀπὸ εἰκοσι χιλιάδας καμήλας, καὶ ἀμά-
 ξας. Προσετέθησαν δὲ καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες Θρά-
 κες, Παῖονες, καὶ Μακεδόνες, ὥστε ὅλη ἡ δυνά-
 μις τῆς Ξερᾶς ἐπαριθμεῖτο εἰς μιλλιένιον καὶ
 ὀκτακόσιοι ἑξήκοντα χιλιάδες στρατιῶται. Τῆς
 θαλάσσης δὲ ἡ δυνάμις ἦν χίλια διακόσια ἐπ-
 τὰ παράβια, καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὰ ὁποῖα περιείχε
 σχεδὸν διακοσίους ἀνδρῶπες, ὅθεν ὅλα ὅμῃ εἶ-
 χον διακοσίας σαράντα χιλιάδας, καὶ τετρακο-
 σίους ἀνδρῶπες, ἔξω ἀπὸ ἑκατὸν εἰκοσι παρά-

βια, τὰ ὁποῖα ἔσειλαν τὰ νησία τῆς Αἰγαίου πελάγους, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶποι, ὡσεὶ γενικῶς, ὅλη ἡ δυνάμις γῆς τε καὶ θαλάσσης ἔφθασεν εἰς τὸν ἀειθμὸν σχεδὸν 2,090,400. Ἄλλαι ἑξῆς χιλιάδες παράβια, λέγουσιν, ὅτι ἀκολοῦθῆσαν τῷ θαλάσσιον δυνάμιν πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς ζωοφιλίας, καὶ δύο ἄλλα μυριάδια ἀνδρῶποι πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς πεζικῆς διὰ ξηρᾶς, ὡσεὶ κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῆς Ἰσορικῶν πέντε μυριάδια ἀνθρώπων ἀκολοῦθῶσαν τῷ φαντασίαν εἰς ἑλθεῖν τυρανίαν, διὰ τῆς καταδαφίσεως δύο μόνων πόλεως, τὰς Ἀθῶνας, καὶ τῷ Σπάρτῳ.

Ἐπὶ θρόνον λοιπὸν ὁ Ξέρξης καθήμενος, καὶ ὅλος ἐκφρων ἀπὸ τῆς υπερηφάνειας, ἐκράξε Δημάρaton τὸν Βασιλέα τῆς Σπάρτης, ὁ ὁποῖος ἐξωρισμένος ἀπὸ τῷ πατρὶδα ἐπόροφυγεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς τοῦ Μονάρχου, καὶ τοῦ λέγει·

„ Σοχαίξου, ὅτι θέλουν πολυμήσει οἱ Ἕλληες

„ νὰ μὲ ἀντισταθῶν, βλέποντες τοῦτο τὸ πλῆθος “;

Ὁ δὲ Δημάρatos ζητῶν τὴν ἄδειαν νὰ ἀποκριθῆ ἑλθεῖν ἔρωσ·

„ Βασιλεῦ!, τῆ λέγει,

„ οἱ Ἕλληες εἶναι φοβεροὶ, διότι εἶναι πτωχοὶ

„ καὶ γενναῖοι. Χωρὶς νὰ ἀναφέρω τοὺς ἄλλους,

„ θέλω σὲ εἶπῃ μόνον διὰ τῆς Λακεδαιμονίης,

„ τῆς ὁποῖης ἡ ἰδέα τῆς δελείας θέλει κατα-

„ σῆσει ἀνικῆτες. Βασιλεῦ! Ἄν καὶ ὅλη ἡ Ἑ-

„ λλάς θέλει ὑποταχθῆ εἰς τὸν ζυγόν σου, οἱ

„ Σπαρτιᾶται θέλουν ὑπεραπισθῆ τῷ ἑλθε-

„ θείαν των ἕως τῷ ὑσέρῳ σαλαγματίαν τοῦ

„ αἵματός των. Μὴ σοχαίξου τὸν ἀειθμὸν τῆς

„ στρατιωτῶν· ἀν καὶ ἦσαν χίλιοι μόνον, μὲ

„ ὅλον τῆτο ἠθέλον ἀντισταθῆ εἰς τῷ πολυά-

„ ρειθμον δυνάμίν σου “. Χαμογελῶν εἰς τοῦ-

το ὁ βάρβαρος ἀπεκείθη· „ Δὸν ἠξόβρεις ὅτι οἱ
 „ περσιότεροι στρατιῶται θέλουν λειποτακθήσει
 „ αὐτὸν δὸν βασῶνται μὲ ἀπειλὰς καὶ δαρμούς; ;
 „ Πῶς λοιπὸν οἱ Σπαρτιᾶται θέλουν ἀποθανῆ
 „ εἰς τὸν πόλεμον, ὅταν τινὰς δὸν τῆς βιάζει;
 „ Ἐπειδὴ, λέγεις, εἶναι ἐλόβθεροι, καὶ ἀνέξάρ-
 „ ττοι, εἶναι φανερὸν βέβαια, ὅτι θέλουν προ-
 „ κείνη τὴν ζῶν ἀπὸ τὸν θάνατον“. „ Ὁ Νό-
 „ μος, ἀπεκείθη ὁ Δημάρατος, ὁ Νόμος τοὺς
 „ βιάζει, ὁ ὁποῖος ἔχει εἰς αὐτῆς μεγαλιτέραν
 „ δυνάμιν, ἀφ' ὅτι ἡ βασιλεία σου ἔχεις εἰς τῆ-
 „ πο τὸ στρατόμα. Αὐτὸς ὁ Νόμος τῆς λέγει,
 „ ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου, μὴ τοὺς μετῆτε, ἢ νὰ
 „ νικήσετε, ἢ νὰ ἀποθανέτε“. Εἰς τῆτο ἐγέ-
 „ λασε περσιότερον ὁ Ξέρξης, καὶ δίδυς ἔδωκε
 „ προσαγὴν νὰ στρατόση τὸ στρατόμα.

Οἱ Ἕλληες δὲ ἀκούοντες τὸ πλυσίασμα τοῦ
 Ξέρξης ἀρχισαν νὰ ξέμην, καὶ τὸ περσιότερον
 σχεδὸν μέρος ἐπρόκεινε νὰ ὑποταχθῆ εἰς τὸν
 ζυγὸν θεληματικῶς, παρὰ νὰ ἐξολοθροθῆ ἀ-
 πὸ τῆ δυνάμιν τῆ Ξέρξης· ἀλλ' ἡ Σπάρτη καὶ
 αἱ Ἀθῶναι μὲ τῆς Κορινθίης, καὶ τινὰς ἄλ-
 „ λας πόλεις ἠθέλησαν ἢ νὰ ζήσεν ἐλόβθεροι,
 „ ἢ νὰ ἀποθανῆν ὅλοι ἕως τὸν παραμικρὸν· ὅ-
 „ θον ἔκαμον μίαν γενικὴν συύταξιν νὰ συμβε-
 „ λθῆν τὶ τὸ φρακτέον. Εἰς αὐτὸ δὲ τὸ συμ-
 „ βούλιον ἀπεφασίσθη νὰ στείλουν οἱ Λακεδαι-
 „ μόνιοι νὰ ἐμποδίσεν τὸν Ξέρξην διὰ ξηρᾶς εἰς
 „ τὸ στενὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι μεταξὺ Θεσσαλίας,
 „ καὶ Βοιωτίας, Θερμοπύλαι καλέμενον (1). Εἰς
 „ δὲ

(1) Θερμοπύλαι, Θέρμα κοινῶς, εἰς τοῦ Ζητανίου τοῦ
 μέρος.

δὲ τὴν θάλασσαν νὰ σώσῃ ὅλη ἡ Ἑλληνικὴ
 οὐίαμις, καὶ νὰ πηγαίῃ νὰ πιάσῃ τὸ σκῆνον
 τῆς Εὐρύπου. Ἦτον δὲ ἡ θαλάσσιος οὐίαμις
 τῆς Ἑλλήνων, διακόσια παράβια τῆς Ἀθηναίων,
 καὶ ἑκατὸν τῆς συμμάχων, καὶ μὲ ὅλον ὅτι οἱ
 Λακεδαιμόνιοι τότε μῆτε παράβια εἶχον, μῆτε
 ἔμπειροι ἦσαν ὅσον εἰς τὰ τῆς θαλάσσης, ὅ-
 σον οἱ Ἀθηναῖοι, μὲ ὅλον τῆτο οἱ σύμμαχοι,
 διὰ τὴν μεγάλῃ ὑπόληψιν, ἣν περ εἶχον εἰς
 αὐτὰς, ἐκλεξάν ναύαρχον τὸν Εὐρυβιάδην τὸν
 Σπαρτιάτην, τοῦ ὁποῖοι οἱ Ἴσοεικοὶ οὐν μᾶς
 ἀναφέρουν λεπτομερῶς τὰς ἀρετὰς, καὶ μετὰ τῆ-
 τον ἐκλεξάν τὸν Θεμισοκλῆ. Αὕτη ἡ ἐκλογὴ,
 ἀγκαλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς Ἀθηναίους ἦτον διὰ
 καταφρόνησιν, ὁ ζῆλος ὅμως τῆς πατρίδος καὶ
 τῆς ἐλευθερίας, ἐσβυε τότε κάθε ξεχωριστὸν
 παράπονον.

Ἀπεφασίδθη πρὸς τῆτοις εἰς αὐτὸ τὸ συμβέ-
 λιον νὰ σείλῃν πρέσβεις εἰς τὴν Σικελίαν πρὸς
 τὸν Γέλωνα τύραννον τῆς Συρακυσῶν διὰ νὰ τῆ
 ζητήσῃ βοήθειαν· ἀφ' ἧ δὲ ἐφθασαν οἱ Πρέσ-
 βεις εἰς τὰς Συρακῆσας, καὶ ἐπαρρησιάζησαν
 ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως, Σίαγρος ὁ πρέσβυς
 τῆς Σπάρτης, ἐπαράστησεν εἰς αὐτὸν τὴν δύ-
 ναμιν τῆς ἐχθρῶν, τὸν κίνδυνον τῆς Ἑλλάδος,
 καὶ τὴν δυσυχίαν, ἣπερ ἐπέκειτο καὶ εἰς τὴν
 Σικελίαν, ἀν' ἐδουλώνετο ἡ Ἑλὰς, καὶ τὸν ἐ-
 παρακάλεσε θερμῶς νὰ βοηθήσῃ τὴν Μητρό-
 πολιν καὶ κοινῶν πατρίδα. Ὁ δὲ Γέλων ἀπε-
 κείθη, ὅτι μῆτε οἱ Ἀθηναῖοι, μῆτε ἡ Σπάρ-
 τη τὸν ἐβοήθησαν εἰς τοὺς προσητερινούς πολέ-
 μους, οὐς εἶχε κατὰ τῆς Καρχηδονίων, καὶ ὅτι
 πῶρα ὁ φόβος τῆς ὑπεχρέωσε νὰ τὸν ὀνομάζου
 ἐδικόν τῆς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά· μὲ ὅλον
 τῆ-

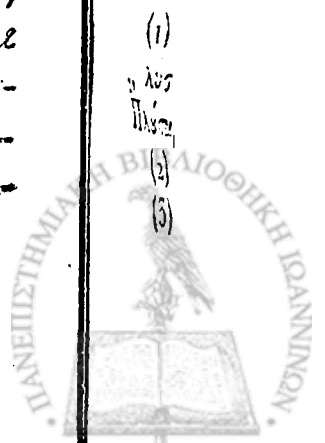
τὸ αὐτὸς ἤθελεν ἀλισμονήσῃ ὅλα ταῦτα, καὶ ἤθελε τὰς βοηθήσῃ μὲ ἑκατὸν καράβια, εἴκοσι χιλιάδας ὀπλίτας, τέσσαρας χιλιάδας ἵππικόν, δύο χιλιάδας τοξότας, καὶ ἄλλας πόσας σφενδο- νήτας. Πρὸς τούτοις εἶπεν, ὅτι ὑπέχετο νὰ δώ- σῃ καὶ ὅλῃν τὴν ζωοφρίαν τῆ στρατεύματος ὅ- λα, ἕως ἂν βασιάζῃ ὁ πόλεμος, φθάσει μόνον νὰ τὸν χειροτονήσουν Ἀρχιστράτηγον γῆς καὶ θα- λάσσης.

„ὦ πόσον ἤθελεν ἀνασενάξῃ ἡ ψυχὴ τοῦ
 „ Ἀγαμέμνωνος, ἀπεκείθη ὁ Σίαγρος ἐλδιδέ-
 „ ρως, ὅταν ἐμάνθανε πῶς οἱ Λακεδαιμόνες ὑ-
 „ σερήθησαν ἀπὸ τὸν Γέλωνα, καὶ ἀπὸ τῆς Συ-
 „ ρακκείας τὴν τιμὴν τῆς ἡγεμονίας τῆς στρα-
 „ τεύματων! „Ὅχι, ὄχι, ἡ Σπάρτη ποτὲ δὲν θέ-
 „ λει σὲ δώσει αὐτὸ τὸ προνόμιον. „ Ἄν θέλῃς
 „ νὰ τὴν βοηθήσῃς εἶναι εἰς τὸ χέρισσας, ἀν ὅ-
 „ μως σοχάζεσαι νὰ μᾶς ἡγεμονεύσῃς, κράτει
 „ τὰς στρατιώτας σε διὰ τὸν ἑαυτὸν σε“. „ Σία-
 „ γρε, ἀπεκείθη ὁ Γέλων ὀλίγον τι συγχυσμέ-
 „ νος, ἠξόδρω ὅτι τὰ δίκαια τῆς φιλοξενίας μὲ
 „ εὐώνουσι μὲ σᾶς, ἐνθυμήσε ὅμως καὶ σὺ ὅτι
 „ τὰ ὑβριστικὰ λόγια ἄλλο δὲν προξενῶν, πα-
 „ ρὰ ἕξαφιν τῆ αἵματος. Ἡ ὑπερήφανος ἀπό-
 „ κεισίσε δὲν θέλει μὲ κάμη βέβαια νὰ εὐ-
 „ γω ἀπὸ τῆς ὄρας τῆς μετεϊότητος· καὶ ἀγκα-
 „ λὰ διὰ τὴν δυνάμιν μου ἡ ἡγεμονία ἀρμόζει
 „ εἰς ἐμὲ μᾶλλον παρά εἰς σᾶς, μὲ ὅλον τὸ
 „ ἐγὼ δὲ χαριστοῦμαι νὰ τὴν μοιράσωμεν. Ἐ-
 „ κλέξατε λοιπὸν σεῖς ἢ τὴν ἡγεμονίαν τῆς θα-
 „ λάσσης, ἢ ἐκείνην τῆς ξηρᾶς, καὶ ἐγὼ δὲ χαρι-
 „ σῶμαι εἰς τὴν ἄλλην“. „ Οἱ Ἕλληνες, ἀπε-
 „ κείθη δὲ τὸς ὁ Πρέσβυς τῆς Ἀθηναίων, δὲν
 „ μᾶς ἔστειλαν ἐδῶ νὰ ζητήσωμεν στρατηγόν,

„ ἀλλὰ στρατιώταις. Ἐγὼ δὲ ἀπεκείθην εἰς
 „ τὰ πρῶτά σου ζητήματα, διότι ἀνεφέρετο εἰς
 „ τὸν Σίαχρον νὰ τὰ ἀναίρεση, τῶρα δὲ σὲ λέ-
 „ γω φανερά, ὅτι αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι θέλουν
 „ νὰ δώσῃν τὸ εὖ μέρος τῆς ἡγεμονίας, αὐτὸ
 „ ἀναμφιβόλως ἀνήκει εἰς ἡμᾶς“. Μετὰ ταῦτα
 δὲ ὁ Γέλων ἀπέπεμψε τοὺς πρέσβεις χωρὶς
 βοήθειαν, πλὴν μετ' ὀλίγον ἔστειλε κάποιον
 Κάδμον εἰς τὰς Δελφάς μετ' ἰσχυρῶς νὰ κάμῃ
 θυσίαν, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς ἦν νὰ παρατηρήσῃ,
 αὐτοὶ οἱ Ἕλληες νικηθῶσι, νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν
 Ζεῦξιν τὴν ἐκ μέρους τοῦ ὑποταγῆ. Τὸ ἴδιον
 ἔκαμον καὶ οἱ Κερκυραῖοι, διότι ἔπει ἔστειλαν
 ἑκατὸν καράβια νὰ πλέσῃν ὀλόγυρα πρὸς τὸ με-
 συμβεινὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου, παρατηρῆν-
 τεσ νὰ κρυχθῶσιν εἰς βοήθειαν τῆ νικητοῦ. Οἱ
 Κρήται δὲ ἔλαβον χρησμὸν νὰ μὴ ἀνακατωθῶσιν
 εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πολέμου. Τὸ αὐτὸ χεδὸν
 ἔκαμον καὶ αἱ περὶασότεραι πόλεις τῆς Ἑλλά-
 δος, ὥστε ἔμειναν, ὡς εἶπομεν, μόνοι οἱ Ἀ-
 θηναῖοι, οἱ Σπαρτιάται, οἱ Κορινθιοὶ, καί τι-
 νες ἄλλαι πόλεις διὰ νὰ ἀντισταθῶσιν ὑπὲρ τῆς
 ἐλευθερίας.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν διελύθη τὸ συμβέβηκτον, ὡς ἀ-
 νωτέρω εἶπομεν, ἐκλέχθη Λεωνίδας ὁ βασι-
 λεὺς τῶν Λακεδαιμονίων διὰ νὰ πηγαίῃ νὰ
 προλάβῃ τὸ σκῆνον τῆς Θερμοπυλῶν, ἢ νὰ ἐμ-
 ποδίσῃ, ὅσον δυνατὸν, τὴν ὀρμὴν τῆς ἐχθρῆς
 ὁδου ἐπὶ τὸν ἄλκιμον ἄνθρωπον ὅστις νὰ ἐκλέξῃ ὅ-
 σους Σπαρτιάτας θελήσῃ νὰ πάρῃ μαζύ του,
 ἀλλ' αὐτὸς μόνον Ξιακόσιος ἐδιάλεξεν. „ Εἶναι
 „ πολλὰ ὀλίγοι οἱ Ξιακόσιοι“ τῶς εἶπον οἱ Ἐφο-
 ροὶ. „ Ναι, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὀλίγοι εἶναι, ἀ-
 „ πεκείθη ὁ Λεωνίδας, ἀλλὰ πολλοὶ διὰ τὸν σκο-
 „ πόν,

„ πόν, κὴ διὰ τὸ τέλος, εἰς τὸ ὁποῖον πηγαίνου-
 „ σι“. Καὶ ποῖα εἶναι αὐτά; „ τὸν ἐρώτησαν οἱ
 „ Ἐφοροί“. „ Ὁ μὲν σκοπὸς εἶναι, εἶπε, νὰ
 „ ἐμποδίσωμεν τὸν ἐχθρὸν, τὸ δὲ τέλος νὰ ἀ-
 „ ποθανώμεν ὅλοι“ (1). Τότε ἔγινε πρᾶγμα
 αἰήκων εἰς τὴν γῆν, λέγει οὗτος Συγγραφεὺς
 (2), διότι οἱ Ξιακόσιοι Σπαρτιᾶται πρὸ τῆς νᾶ
 εἰβέν ἀπὸ τῆς Σπάρτης, ἐπανηγύρισαν τὰ ἐπι-
 τάφια τῶν μὲν οὖν ἐπιτάφιον ἀγῶνα, πρὸ ὄφ-
 θαλμῶν τῆς ἰδίων γονέων. Ἀφ' ἧς δὲ ἐτελειώθη
 ἔτος ὁ ἐπιτάφιος ἀγὼν, ἐκβῆκαν ἀπὸ τὴν Σπάρ-
 τῆς σπυροδύμικοι ἀπὸ ὅλης τῆς συγγενείας καὶ
 φίλων, εἰς τὰς ὁποίας ἔδωκαν, καὶ ἔλαβον τὸν
 τελευταῖον ἀσπασμόν. Τότε καὶ ὁ Λεωνίδας ἐρω-
 τηθεὶς ἀπὸ τῆς γυναῖκά του, τί παραγγελίαν
 τῆς ἄφινε· „ Σὺ εὐχομαι, εἶπεν, οὗτος ἀνδρᾶ
 „ καλὸν, καὶ ὑγὲς νὰ τὸν ὁμοιάξωσι“ (3). Μι-
 σθίως λοιπὸν ὁ Λεωνίδας ἐβιάζετο νὰ προκα-
 ταλάβῃ τὸ σκῆνον· ἐπεμύον ὅμως καὶ εἰς τὰς
 ἄλλας πόλεις τῆς συμμαχῶν ζητῶ βοήθειαν,
 οἱ τινες ἦλθον· τῆς ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἔ-
 τος, κατὰ τὴν διάφορον γνώμην τῆς Συγγραφέων.

Κα-

(1) „ Τὰ μὲν λόγῳ πᾶσι παρόδους τῆς βαρβάρων κω-
 „ λύσαι, τῆ δὲ ἔργῳ ἀποθανέμενος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος“.
 Πλάτων. Ἀποφθέγματα Λακωνικά.

(2) Ἰσοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Γαλικόνι.

(3) Πλάτων. Ἀποφθέγματα Λακωνικά.

Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον.

		Ἄλλοι Ἑλλήνες.	
Σπαρτιάται.	5ρ. 300	Θεσπιεῖς.	700
Τεγεᾶται.	500	Θηβαῖοι.	400
Μαντιναεῖς.	500	Φωκεῖς.	1000
Ὀρχομεῖοι.	120		
Ἀρκάδαι.	1000		
Κορίνθιοι.	400		
Φλιέντιοι.	200		
Μυκῆνιοι.	80		
	<u>3100</u>		<u>Ὅλοι 5200</u>

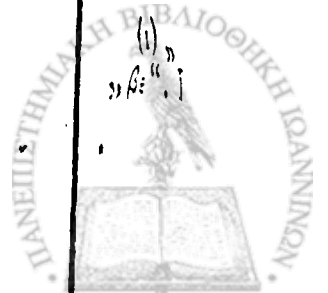
Κατὰ τὸν Πausανίαν.

		Ἄλλοι Ἑλλήνες.	
Σπαρτιάται.	5ρ. 300	Θεσπιεῖς.	700
Τεγεᾶται.	500	Θηβαῖοι.	400
Μαντιναεῖς.	500	Φωκεῖς.	1000
Ὀρχομεῖοι.	120	Λοκροί.	6000
Ἀρκάδαι.	1000		
Κορίνθιοι.	400		
Φλιέντιοι.	200		
Μυκῆνιοι.	80		
	<u>3100</u>		<u>Ὅλοι 11200</u>

Κατὰ τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην.

		Ἄλλοι Ἑλλήνες.	
Σπαρτιάται.	5ρ. 300	Μυλαιεῖς.	1000
Λακεδαιμόνες.	700	Θηβαῖοι.	400
Ἀπὸ ἄλλας πό-		Φωκεῖς.	1000
λεις τῆς Πελο-		Λοκροί.	1000
ποννήσου.	3000		
	<u>4000</u>		<u>Ὅλοι 2400</u>

Μό-

Μόλις ὁ Λεωνίδας μὲ τὸν μικρὸν ἀειθμὸν τῆς στρατιῶν τε ἔφθασεν εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἐσρατοπέδωσε καὶ ὁ Ξέρξης εἰς τὴν ἀντικρυ πεδιάδα, ἣτις τὴν σήμερον ὀνομάζεται ὁ κάμπος τῆς Ζητενίης. Μαθὼν δὲ, ὅτι οἱ Ἕλληες προκατέλαβον τὸ στενὸν τῆς Θερμοπυλῶν, ἔσειλον εἷς Πέρσῳ Ἰππέα διὰ νὰ περιεργασθῆ τὸν ἀειθμὸν, καὶ τὰ κινήματά των. Πλησιάσας λοιπὸν ἔτος ὁ ἀπεσαλμνός, εἶδε μόνον τὰς Σπαρτιάτας, οἵτινες ἄλλοι μὲν ἐπηδῶσαν, καὶ ἄλλοι ἐκτενίζοντο μὲ ἀκραν ἡσυχίαν ὡς εἰς πανήγυριν, διότι οἱ ἄλλοι οἱ Σύμμαχοι ἦσαν ὀπίσθεν τῆ χαρακώματος, καὶ οὐκ εἶδεν, ὅθεν γυρίζων εἰς τὸν Ξέρξῳ εἶπεν, ὅτι ἐμέψησε ξιακοσίους ἀνθρώπους, ἀπὸ τῶν ὁποίους ἄλλοι ἐπαιζον, καὶ ἄλλοι ἐκτενίζοντο. Ταῦτα ἀκῶν ὁ βάρβαρος ἔμεινεν ἐκσατικός, ἔπειτα δὲ ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λεωνίδα, λέγων·

„ Ἄν θέλῃς νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ προσκυμήσης, ἐγὼ γὰρ θέλω σὲ κάμῃ βασιλέα ὅλης τῆς Ἑλλάδος “ . „ Προκείνω κάλλιον, ἀπεκείθῃ ὁ Βασιλεύς τῆς Σπάρτης, νὰ ἀποθανῶ, παρὰ νὰ ποροδώσω τὴν πατρίδα “ . Τὴν ἄλλῃ ἡμέραν δὲ ὁ Πέρσης ἀπειλητικῶς τοῦ ἔγραψε·

„ φέρε με τὰ ὄπλα “ . Εἰς τῆτο ὁ γενναῖος ἀπεκείθῃ·

„ Ἐλα νὰ τὰ πάρῃς “ (1). Ὅθεν ὁ Ξέρξης βλέπων τὴν γενναίότητα τοῦ Λεωνίδα, ἄφησε νὰ περάσῃν τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέραι, μήπως σβυθῆ ὁ ζῆλός τε, καὶ παραδοθῆ εἰς αὐτόν· ἐν τῇ μεταξύ ὁμως ἐπεμπε νὰ τῶν

φο-

(1) „ Πέμφον μοι τὰ ὄπλα· ὁ δὲ (ἔφη) μολὼν λάβε “ . Πλετάρχ. Ἀποφδέγματα Λακωνικά.

φοβίσαν. Ἐνας σαλμάνος ἀπὸ αὐτὸν εἶπεν εἰς τὰς Σπαρτιάτας. „ Τόσοι εἶναι οἱ στρατιῶται „ τῷ Ξέρξῃ, ὥσε μὲ τὰ κοντάρια σκεπάζουν „ τὸν Ἥλιον “ . „ Τόσον καλλίτερα, εἶπεν ὁ Διο- „ νήκης ὁ Σπαρτιάτης, ἡμεῖς θέλομεν πολεμή- „ σει ὑποκάτω εἰς τὸν ἴσκιον “ (1). Ἀφ’ ἧ εἶ- ὶδεν ὅμως ὁ Ξέρξης ὅτι ματαίως ἠλπιζε μετα- μέλειαν, θυμωθεὶς ἔσειλε τὰς Μήδους ἐναντίου των, προσάζων νὰ τὰς πιάσεν ζωντανὰς, καὶ νὰ τὴν φέρων ἔμποροσύνου. Τινὲς στρατιῶται Ἑλλήνες βλέποντες τὴν ὄρμην τῆς βαρβάρων, καὶ ἔχοντες εἰς τὸν Λεωνίδα τοῦ εἶπαν. „ οἱ „ ἐχθροὶ μᾶς ἐπλάκωσαν “ . „ Καὶ διατί δεῖ „ λέγετε, ὅτι ἡμεῖς ἐπλάκωσαμεν αὐτὰς “ ; ἀ- πεκείθη ὁ Βασιλεὺς τῆς ἐλδουθερίας. Ἀφ’ οὗ λοιπὸν ἔφθασαν οἱ Μῆδοι, οἱ Ἑλλήνες τοὺς ἐ- δέχθησαν μὲ τὸστω γενναϊότητα, ὥσε ἐντὸς ὀ- λίγου ἐβάλθησαν εἰς ἀταξίαν οἱ ἐχθροὶ, καὶ τότε ἡ σφαγὴ ἐγινε ἑομερὰ, καὶ ἡ φυγὴ τῆς Μήδων τὸσον ἀτακτος καὶ ἀφανιστικὴ, ὥσε λέγειν ὅτι ὁ Ξέρξης ἐπὶ θρόνου καθήμενος, καὶ βλέ- πων τὴν μάχην, ἀρχισε νὰ ἐνθυμῆται τὰ λό- για τῷ Δημαράτῃ, καὶ νὰ ὑποπτύῃ διὰ τὸ ἀ- ποβησόμενον τῷ πολέμῳ. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέ- ραν δὲ ἔσειλε τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο τῷ Ἀθανάτων (2), ἀλλὰ καὶ τέττες οἱ Ἑλλήνες μὲ τὴν ἰδίαν ὄρμην, καὶ σφαγὴν ἐδέχθησαν.

Τό-

(1) „ Οὐκ ἔν χάριν, εἰ ὑπὸ σκιά μαχεσόμεθα ὁ αὐτός.

(2) Τὸ σῶμα αὐτὸ ἦτον τὸ αἶδος τῆς Περσικῆς δυνά- μεως, ὅλον ἀπὸ νέων ἐκλεκτῶν σωισάμενον, δώδεκα χι- λιάδας τὸν ἀριθμὸν.

Τότε λοιπόν ὁ ὑπερήφανος βάρβαρος, βλέπων ὅτι ἐχαλάσθη, καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα, ἐπεσον εἰς ἀπελπισίαν, σοχαζόμενος, ὅτι δεῦν δυνάται νὰ ἀνοίξῃ τὸ πέρασμα αὐτὸ, διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' οἱ ποροδοταί, οἵτινες ποτὲ δεῦν λείπεν παρὰ τοῖς τυράννοις, σωήργησαν καὶ τότε εἰς τὸ νὰ ἐμβάσουν τὸν ἄγχιον θῆρα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς Μισσῶν, καὶ τῆς ἡμερόπιτος, δηλαδή εἰς τὴν Ἑλλάδα· διότι λέγουσιν ὅτι εὐας, Ἐφιάλτης καλέμενος, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι ἤξωρε μίαν σκυλίαν ὁδὸν ἀναμέσον τῆς βενῶν, διὰ νὰ φέρῃ τινὰς στρατιώτας νὰ κτυπήσεν τὰς Ἑλλήνας ὀπίσθεν, καὶ νὰ τὰς κλείσῃ εἰς τὴν μέσῃ. Ὁ Ξέρξης ἀκῶν αὐτὰ τὰ λόγια χαρᾶς ἀπεῖρε πληθεῖς, ἔσειλε τὸν Ἰδάρνῳ μὲ εἴκοσι χιλιάδας στρατιώτας νὰ περάσῃ τὴν νύκτα, καὶ νὰ κτυπήσῃ τὰς Ἑλλήνας.

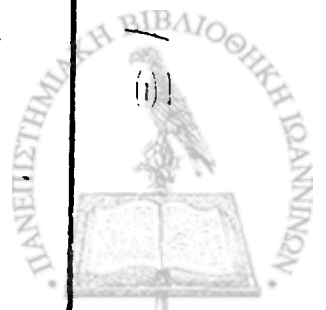
Ὁ Λεωνίδας δὲ μαθὼν τὴν ἐπιδρομὴν τῆς ἐχθρῶν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐκατάλαβεν, ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὅθεν ἔκραξε τὰς Συμμάχους, καὶ τὰς ἐπαρακάλεσε νὰ ἀναχωρήσῃν, καὶ νὰ φυλάξουν τὴν ζωῶντων διὰ ἄλλῳ ἀναγκαιοτέρῳ περὶσσειν. „Ὡς πρὸς ἐμὲ καὶ τὰς συμπατριώτας μου, Σπαρτιάτας, τὰς εἶπεν, οἱ Νόμοι μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ φύγωμεν. Ἡμεῖς χρεωσθεμεν τὴν ζωὴν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἰδὲ ὁ καιρὸς νὰ τὴν θυσιάσωμεν ὑπὲρ αὐτῆς“. Ἐκ τῆς δὲ ἐφυγον ὅλοι οἱ Σύμμαχοι, ἔξω ἀπὸ τὰς Θεσπιεῖς καὶ Θηβαίους. Τότε δὲ ὁ Λεωνίδας ἔχων δύο συγγενεῖς εἰς τὸν ἀειθμὸν τῆς Ξιακοσίων, καὶ θέλων νὰ τοὺς φυλάξῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, τοὺς ἔκραξε, καὶ τοὺς εἶπε νὰ πηγαίνεν μερικὰ
 γὰμ.

ζάμματα ἀναγκαῖα εἰς τὴν Σπάρτῃν, καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Συμμαχῶν. „ Ἡ πα-
 „ τρίς μᾶς ἔσειλε νὰ πολεμήσωμεν, καὶ ὄχι
 „ νὰ κάμωμεν τὸν πεζοπόρον“ τοῦ ἀπεκείδη-
 σαν ἐκεῖνοι, καὶ ἔπως ἐγύρισαν εἰς τὸν τόπον,
 ὅπως εἶχον νὰ φυλάξεν.

Τὴν νύκτα ἐκείνῃ ὁ Λεωνίδαε ἔχων σκοπὸν
 νὰ ἔμβῃ μὲ τὸ σκότος εἰς τὸ στρατόμα τῆς
 ἐχθρῶν, διὰ νὰ φονδέσῃ τὸν Ξέρξην, αὐτὸν ἐδύ-
 ρατο, ἐκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν δεῖπνον
 λέγων· „ ἄς φάγωμεν, φίλοι, διότι αὐριον
 „ βράδου εἰμεθα εἰς τὸ Ξαπέξι τῆ Πλέτωνος“. Οἱ δὲ
 στρατιῶται ἀκέσαντες τῆτο, ὡσανὺ νὰ τὸς
 ἐκάλη εἰς κἀνεία βασιλικὸν Ξαπέξι, ἐφώνα-
 ξαν μεγαλοφώνως. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐδείπνησαν,
 ὤρμησαν κατὰ τῆς ἐχθρῶν. Τὸ σκότος τῆς νυκ-
 τὸς, καὶ ὁ πανικός (1) φόβος, ὅστις ἐκυείδισε
 τὸς ἐχθρὸς, ἔκαμον μεγάλῃ αἱματοχυσίᾳ,
 διότι οἱ μὲν Πέρσαι μὴ βλέποντες, ἐφονδύοντο
 μεταξύ των ἀνιλεῶς. Οἱ Ἕλληνας δὲ ἔφθασαν
 ἕως τῆς σκυλῆς τῆς Ξέρξε, ἀλλὰ ὄσον τὸν εὐ-
 ρον, διότι ἐκρύφθη ἀκέων τῆς ὀρμῆς τῆς πολέ-
 μῃς. Ἀγνώριστος εἶναι ὁ αἰεθμὸς τῆς φονδύου-
 των ἐχθρῶν εἰς αὐτὴν τὴν νύκτα, διότι ὁ Ξέρ-
 ξης ὄψυς τῆς αὐγῆς ἐπρόσαξε καὶ ἔσκαφαν
 εἴνα λάκκον μέγαν καὶ τὸς ἔθαψαν ὅλας ὁμᾶ,
 ἀφίνοντες ἕως χιλίους μόνον ἔξω, διὰ νὰ μὴ
 δειλιάσῃ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ στρατοῦματος. Τότε
 ἐφονδύθησαν καὶ δύο ἀδελφοὶ τῆς Ξέρξε. Ἀπὸ
 δὲ τοὺς Ἕλληνας δύο μόνον ἐφυλάχθησαν μὲ
 τῆς φυγῆς, Πανίτας, καὶ Ἀριστόδημος ὀνομα-
 ζό-

(1) Πανικός φόβος· δηλαδὴ τρομερὸς καὶ μέγας.

ζόμενοι, οἱ ὅποιοι φθαίνοντες εἰς τὴν Σπάρ-
 τῶν, διὰ τὴν καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ἔλα-
 βον ἀπὸ τῆς συμπολίτας των, ἤλθον εἰς τὴν
 ἀπελπισίαν, ὥστε ὁ μὲν πρῶτος ἐφονεύθη μό-
 νος τε, ὁ δὲ Ἀριστόδημος ἔλαβε τὸν ἐντιμον θά-
 νατον ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Πλα-
 ταίας. Περὶ δὲ τῆς Λεωνίδα, τινὲς μὲν λέγουσιν
 ὅτι ὁ Ξέρξης γνωρίζων τὸ σῶμά τε, ἐπρόσβαξε
 εἰς τὸ θάψαι ἐντίμως· τινὲς δὲ ὅτι ἐπρόσβαξε
 εἰς τὸ κρεμάσαι διὰ ἐμπαιγμὸν. Τοιοῦτον μὲν
 τέλος ἔλαβον ἡ μάχη τῆς Θερμοπυλῶν, ἢ μὲν
 τὸσον αἶμα ὁ Ξέρξης ἠγόρασε τὸ εἰς τὴν Ἑλ-
 λάδα πέρασμα. Ἄξιον δὲ εἶναι εἰς ἀναφέρωμεν
 καὶ τὰ λόγια εὐδὲς νεωτέρου Ἰσοκρίτου, τὰ ὅποια
 ἐξεφώνησε πρὸς ἔπαινον τέτων τῆς Ἡρώων (1).

„Ψυχὰὶ γυναιῖαι, λέγει, συγχωρήσατε τὴν
 „ἀδυναμίαν τῆς ἐκφράσεώς μου. Ἐγὼ σᾶς ἐ-
 „πρόσφερα ἀξιώτερον σέβας, ὅτε ἐπισκεπτό-
 „μενος τὸν λόφον ἐκεῖνον, ὅπου τὴν ὑσέραν ἀ-
 „ναπνοῦν τῆς ψυχῆς σας ἐδώκατε, ἀκρυβισα
 „ἐπάνω εἰς τὰς τάφους σας, καὶ ἔβρεξα μὲ τὰ
 „δάκρυά μου τὴν γῆν ἐκεῖνην, ἥτις ἐβάφη
 „μὲ τὸ αἷμά σας. Καὶ τί δύναται ἡ δούρα
 „δειὰ εἰπεῖν εἰς μίαν τοιαύτην ἀνήκεστον θυ-
 „σίαν; Ἡ μνήμη σας θέλει διαμείνην περὶ αὐτό-
 „τερον ἀπὸ τὸ Περσικὸν Βασίλειον, κατὰ τῆς ὁ-
 „ποῖς ἀντέστητε, καὶ ἄχει τέλος αἰῶνων τὸ πα-
 „ράδειγμα σας θέλει προξενεῖν εἰς τὰς φιλοπά-
 „τριδας καρδίας, σέβας, θαυμασμὸν, καὶ ἐν-
 „θουσιασμὸν“.

Ἀφ' ἧς δὲ οἱ Ἕλληες ἀπεφάσισαν εἰς ἐμπο-
 δί-

(1) Βαρδολομαῖος εἰς τὸν νέον Ἀνάχαρσιν.

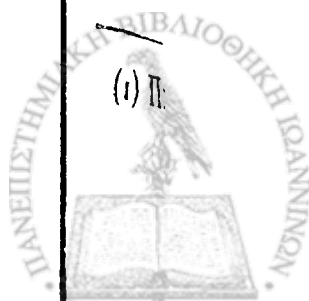

δίσταν τὸν Ξέρξην καὶ διὰ θαλάσσης εἰς τὸ γένον τῆς Εὐρώπης, ὡς εἶπομεν, ἐμίσησαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, οἱ δὲ ἐχθροὶ βλέποντες τὴν θαλάσσιον δύναμιν τῆς Ἑλλάδος, ἐμοιράθησαν εἰς δύο, καὶ οἱ μὲν ἔμειναν ἀπὸ τὸ ἔμπορον μέρος, ἔσειλαν δὲ διακόσια καράβια διὰ τὰ πηγαίνεν ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς Νήσου, διὰ τὰ τὰς περικυκλώσεν· ἀλλὰ μία θαλασσοταραχὴ ἐχάλασεν ὅλα αὐτὰ τὰ καράβια. Τότε καὶ οἱ Ἕλληες ἐκτύπησαν ὅλην τὴν ἄλλην θαλάσσιον δύναμιν, καὶ εἰς τῆτον τὸν πόλεμον ἔλαβον, καὶ ἐβύθισαν τεύκοντα πλοῖα τῆς ἐχθρῶν. Συμβῆναι, λέγουσιν, αὐτῇ ἡ ναυμαχία τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Λεωνίδας ἐκρότησε τὸν ἡρωϊκὸν ἐκεῖνον πόλεμον. Ἐπειτα ἡ ναυτικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος ὑπῆγε, καὶ ἄραξεν εἰς τὴν Σαλαμίνα ἀντικρυ τῆς Ἀθηνῶν. Ἐν τῷ ὅμως τὸ μεταξύ οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν εἰς μέγαν φόβον, καὶ ἀσυμφωνίαν· ἄλλοι μὲν ἔλεγον τὰ ἐκβῆναι, καὶ τὰ κτυπήσασθαι τὸν ἐχθρὸν, ἄλλοι δὲ τὰ κλειθῆναι εἰς τὸ κάστρον καὶ τὰ πολεμήσασθαι· ὁ δὲ Θεμισοκλῆς ἔλεγε τὰ ἀφήσασθαι τὴν Πόλιν, καὶ τὰ περάσασθαι εἰς τὴν Σαλαμίνα· ἀλλ' εἰς τῆτον οἱ περισσότεροι δὲν ἐπέειπον, προκείμενοι τὰ ἀποδύειν μάλλον, παρά τὰ ἀφήσασθαι τὰ πράγματα τῶν Ναύστων, καὶ τὴν πατερίδα τῶν εἰς τὴν μανίαν τῶν ἑομερῶν τυραννῶν. Μέγας ἐσάθη τότε ὁ ἀγὼν, καὶ θαυμασία ἡ ἀγχίνοια τῶν Θεμισοκλέους, ἕως ἧς τὰ τὰς καταπίεση· διότι ἐστειλεν εἰς τὸ μαντεῖον τῆς Δελφῶν, καὶ ὑποχρέωσε τὴν Πυθίαν μὲν δῶρα τὰ δίδη τὰς χρησμάς πρὸς βοήθειαν τῆς γνώμης τῆς· διὸ καὶ ἐδόθη χρησμὸς εἰς τὰς Ἀθηναίους ἀνὰ θεῶν τὰ φυλαχθῶν ἐλόθῃνοι τὰ κλειθῆναι εἰς

κα-

καὶ
καὶ
ἐπὶ
τὸ
ὅτι
θα
βλε
μα
τὸ
τῆς
σφῆ
τὸ
ἰερεῖ
λε
ὅτι
βίαι
λεως
εἰς τ
ἀρῆ
Τ
αὐτὸ
δὲ
τὸ
τῆ
ἀντι
,,σων
,,παι
,,σων
,,παι
μα ὅ
πέρασε

(1) Π

κάσρη ξύλινα. Ματαίως ἠγωνίαθη ὁ Θεμιστοκλῆς νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ, ὅτι ὁ Χρισμὸς κάσρη ξύλινα ἐννοοῦσε τὰ πλοῖα· διότι ἡ γεφύπη τῶ χρησμῶ ἔφερε τὰς περισσότεράς νὰ πισδέσῃ, ὅτι, ἀν κλειθῆν εἰς χαρακώματα ξύλινα, ἠδελαν νικήσῃ τὸν ἐχθρὸν πολεμοῦντες. Τότε βλέπων ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅτι ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῶ ἦσαν ἀνωφελῆ διὰ τὴν ἰχυρογνωμίαν τῶ λαῶ, ἢ μάλιστα τῶ γερόντων καὶ γραιῶν, οἱ τινες ἐνόμιζον, ὅτι ἐννοοῦσαν καλλίτερα τὸν χρησμὸν, ἐφεύρην ἄλλο μέσον δραστηριώτερον, μετὸ ὁποῖον τὰς ἐκατάπεισον. Ἐκραξε διπλαδὴ τὰς ἱερεῖς τῶ Ναῶ τῆς Ἀθηνῶν, καὶ τὰς παρήγγειλε νὰ κρύψῃν τὸ ἄγαλμα αὐτῆς τῆς Θεᾶς (τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηνῶνιοι εἶχον εἰς μεγάλην δόξαν βειαν, καὶ τὸ ἐνόμιζον ὑπεράσπισιν τῆς Πόλεως) καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν νὰ κηρύξῃν εἰς τὸ πλῆθος, ὅτι ἡ Θεὰ ἔφυγε, καὶ ἐπῆρε τὸν δρόμον πρὸς τὴν θάλασσαν (1).

Τὴν ἀκόλουθον λοιπὸν ἡμέραν μαθῶν ὁ λαὸς αὐτὸ τὸ φερόδες κήρυγμα, καὶ μὴ δεισκων ἀληθῶς τὸ ἄγαλμα, ἐγένεν ὅλος ἔξω ἑαυτῶ ἀπὸ τὸν φόβον, σοχαζόμενος τῶτο θείαν ἐγκατάλειψιν. Τότε ὁ Θεμιστοκλῆς παρῶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀδυναμίαν τῶ νοόςτων, εἶπεν· „ ἄς ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἡ Θεὰ ἐπῆρε· τὴν δὲ πόλιν ἄς ἀφήσωμεν εἰς τὴν σκέπην καὶ ὑπεράσπισιν αὐτῆς “. Ὅθεν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔγραψε Ψήφισμα ὁ Θεμιστοκλῆς λέγων, ἐπειδὴ ὁ ἐχθρὸς ἐπέρασε τὰς Θερμοπύλας, καὶ ἤδη εἶναι εἰς τὴν
Φω-

(1) Πλάταρχος.

Φωκίδα, ὅλοι οἱ Ἀθίναῖοι ἀπὸ δέκα ὀκτώ
 χρόνος καὶ ἐπαύω νὰ λάβω τὰ ὄπλα εἰς χεῖ-
 ρας καὶ νὰ χύσω τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς ἐλευ-
 θερίας, τὰς δὲ γυναῖκας, τὰς γέροντας, καὶ τὰ
 παιδιά νὰ τὰς ἐμβάσω τὸ ὀγλιγώτερον εἰς
 τὰ πλοῖα, καὶ νὰ τὰς φέρω εἰς τὴν Τροίην, καὶ
 Σαλαμίνα.

Ἦν τότε, λέγει εἷας Ἴσοεικός, πρᾶγμα ἀ-
 ξιον δακρύων. Οἱ γέροντες, αἱ γυναῖκες, καὶ
 τὰ παιδιά ἔβρεχον, καὶ ἐφίλκον τὸ ἔδαφος τῆς
 γλυκυτάτης πατρίδος, ἐθρίων, καὶ ᾠδύροντο
 πόσον, ὥστε ὁ ἀὴρ ἄλλο δὲν ἀντιγέσσε, παρά
 τὰς ἀξιοδακρύτας αὐτῶ φωνάς· τὰ ζῶα ἐπειδὴ
 ἔχων τὰς κυρίας αὐτῶ, ἔβρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ με-
 γαλίζοντα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐπράττοντο κατ' αὐ-
 τὰς τὰς ἡμέρας, ὥστε καὶ λίθινος καρδία ἦθε-
 λε συνξίφθῃ. Εἶναι περίεργον ὅτι εἷας σκύλ-
 λος βλέπων τὰς κυρίας ὅτι ἐμβῆκαν εἰς τὸ
 πλοῖον, καὶ αὐτὸν τὸν ἀφῆσαν, ἐρρίφθη εἰς τὴν
 θάλασσαν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σαλαμίνα, δὲ-
 θύς δὲ ὅτε ἐκβῆκεν, ἐφόφισε (1). Τόσος ἦ-
 τον ὁμοῖς ὁ ζῆλος τῶν Ἀθίναίων ὑπὲρ τῆς ἐ-
 λευθερίας καὶ εἰς αὐτῶ τὴν σιγμῶν, καὶ το-
 σῶτον φόβον εἶχον ἐναντίον τῆς δουλείας, ὥστε
 κάποιος ὀνομαζόμενος Κίρσιλος, ἐπειδὴ ἐτόλ-
 μισεν ἐκβαίνειν ἀπὸ τῶν σιγμῶν νὰ εἰπῇ ὅτι
 ἦτον καλλίτερον νὰ ὑποταχθῆν εἰς τὸν Ξέρξην
 μὲν συλθήκας, παρά νὰ ἀφῆσεν τὴν πατρίδα,
 δὲθύς ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τὸν λαόν.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν ἔσειλαν πρὸς γυναῖκας, καὶ τὰ παι-
 δία

(1) Ὁ Πλάταρχος λέγει ὅτι ὁ σκύλλος ὅσος ἦτον αὐ-
 τοῦ Ἐανδρίππου πατρός τοῦ Περικλέους.

δία των εἰς τὴν Τροϊζήνην, τὰς ὁποίας οἱ Τροϊζῶιοι ἐδέχθησαν μετ' ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, καὶ τὰς ἔφερον ἀπὸ τοῦ Κοινὸν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς πολέμου, μετ' ὀλίγον ὁ Ξέρξης ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ οὐρῶν ἐκείνης, οἵ τινες λαβόντες τὸν χηισμὸν κατὰ τὸ γράμμα, ἐκλείδθησαν εἰς τὸ ξύλινον κάστρον, τὰς ἐμύουσε νὰ παραδοθῶσιν· ἀλλ' ἔτοι ἀνέστησαν· ὅθεν τὰς ἐκτύπησε, καὶ ἀφ' ἧς τὰς ἐχάλασεν, ἐπρόσασε τὰς ἀνθρώπους ὅλας νὰ τὰς φονεύσωσι, τὴν δὲ Πόλιν νὰ τὴν καύσωσι, καὶ οὐδὺς ἔσειλεν εἰς τὴν Περσίαν μινυτικῶς διὰ νὰ τὸν συχαρῆν διὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἀθηνῶν. Τότε ὁ Θεμισοκλῆς ἔγραψε Ψήφισμα νὰ ξανακράξεν τὸν Ἀρσείδην, γνωρίζων αὐτὸν ἄξιον εἰς παρομοίαν ἀνάγκην, καὶ φοβέμενος μήπως ἀπὸ ἀπελπισίαν περάσῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν κατὰ τῆς πατρίδος. Ἦτον δὲ ὁ Ἀρσείδης ἐξ ὀρέιστος ἐξ αἰτίας τοιαύτης.

Ὁ Θεμισοκλῆς, καὶ ὁ Ἀρσείδης ἦσαν σχεδὸν ὁμήλικοι, καὶ συχολασαί, ὡς λέγουσιν τινες, ὅθεν ἔχοντες τὰς φυσικὰς διαθέσεις των χεδὸν πάντῃ ἐναντίας, (διότι ὁ μὲν ἦτον ἀπλῆς, μέτερος, σωφρονέστατος πόσον, ὡς ἠξιώθη τοῦ ὀνόματος Δίκαιος, ὡς εἶπομεν, ὁ δὲ Θεμισοκλῆς ἦτον ἄσωτος εἰς τὴν ἀρχὴν, ἀγχινέστατος, καὶ πολμηρότατος.) ἀρχισαν ἀπὸ μικρὰ παιδία νὰ ἐναντιοῦνται, πρῶτον μὲν εἰς τὴν μάχην τῆς πετεινῶν, δεύτερον δὲ εἰς τὰ μαθήματα, καὶ ἀκολούθως ἀφ' ἧς νύξισαν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔλαβον καὶ τὰ ἐπαγγέλματα διάφορα εἰς τὴν Δημοκρατίαν, διότι ὁ μὲν Ἀρσείδης ἐκλίεντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀρχόντων, ὁ δὲ Θεμισοκλῆς ἐξ ἐναντίας ἐκο-

λάμβανε τὸ μέρος τῆ λαῶ. Ἐκ τῆτε δὲ ἀπολου-
 θῆσεν, ὅτι ὁ εἷας ἔκαμινεν, ὁ ἄλλος, αὐ ἐ-
 δυνάτο, τὸ ἀναιρῆσε· διὸ πάντοτε κατηγορίαι ἐ-
 γίνοντο καθήμεναι ἐναντίοντων. Λέγουν δὲ,
 ὅτι ὁ Ἀρσιείδης ὦν εἰς τὴν σὺνάζιν μὲ τὸν
 ἀντίδικόν τε κατηγορούμενος, καὶ ἀπολογούμενος
 ἐφώνησεν· „ αὐ οἱ Ἀθηναῖοι ὁρῶν ῥίζουσι ἐμὲ
 „ πρῶτον, καὶ ἔπειτα τὸν Θεμισοκλῆ εἰς τὸν λάκ-
 „ κων ἰσθμῶν κακῶν, ἢ πολιτεία θέλει κινδυ-
 νώσει“ (1) Ἀγκαλὰ καὶ ὁ Θεμισοκλῆς ὁρῶν ἔ-
 παυσε καταξέχων τὸν Ἀρσιείδην, αἱ ἀρεταὶ ὁ-
 μως τούτου ἀπέδειχναν ἀνωφελεῖς τὰς κατηγο-
 ρίας, καὶ συκοφαντίας τῆ ἐναντίου τε. Ἀλλὰ τέ-
 λος πάντων ἡ πονηρία κατέχουσε τῆς ἀρετῆς, καὶ
 ἐξωρίθη ὁ δίκαιος, διότι μὲ τὸ νὰ ἐγίνεν αὐ-
 τὸς ἀρχὸν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὁ λαὸς εἰς
 κάθε σχεδὸν ὑπόθεσιν ἔφερχεν εἰς αὐτὸν πε-
 ρισσότερον παρά εἰς τὰ κριτήρια· ὅθεν ὁ Θε-
 μισοκλῆς τὸν κατηγορήσεν, ὅτι ἐσύστησε φανε-
 ρὰν τυραννίαν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἐλευθερίας,
 καὶ ἔτι κατεδικάθη διὰ τῆ ὀσρακισμῶ εἰς δε-
 καετῆ ἐξορίαν. Εἰς τὸν καιρὸν κατ' ὃν ὁ ἐξο-
 στρακισμὸς τε ἐγένετο, λέγει ὁ Πλάταρχος, ἕ-
 νας χωρικὸς, καὶ ἀγράμματος ἀνδρῶπος ἐσυ-
 ναπάντησε τὸν Ἀρσιείδην εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ
 μὴ γνωρίζων ποῖος εἶναι, γράφον μὲ εἰς τοῦτο
 τὸ κεραμίδι τὸ ὄνομα τῆ Ἀρσιείδης, σὲ παρα-
 καλῶ, τῆ λέγει. Ὁ δὲ Δίκαιος τὸν ἐρωτᾷ, τὸν
 γνωρίζεις αὐτὸν τὸν Ἀρσιείδην; Ὁχι, ἀπεκρίθη

(1) „ Οὐκ ἐστὶ σωτηρία ποῖς Ἀθηναίων πράγμασιν,
 „ εἰ μὴ Θεμισοκλεία καὶ αὐτὸν ἐς βάραθρον ἐμβαλεῖν“.
 Πλάταρχ.

ὁ χωεικός. Λοιπὸν τί σὲ ἔκαμε, τῷ ξυαλέ-
 γει, καὶ θέλεις νὰ ρίψῃς τὴν ψῆφον ἐναντίον
 τῆς; Τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ ἀγράμματος, δεὺ μὲ
 ἔκαμε, πλὴν δεὺ ἠμπορῶ νὰ ἀκίσω νὰ ὀνομά-
 ζην αὐτὸν μόνον. δίκαιον ἀπὸ ὅλης τῆς ἄλλης.
 Ἀκούων αὐτὰ τὰ λόγια ὁ γυναιὸς ἐκεῖνος ἔ-
 γραψε τὸ ὄνομά τῆς, καὶ τὸ ἔδωκε τῷ χωρικῷ (1).
 Ἀφ' οὗ δὲ ἀπεφασίθη εἰς ἔξορίαν, τὴν ἡμέραν,
 καθ' ἣν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἀντὶ νὰ κατα-
 ραθῇ τῆς ἀχαρίστους ἐκεῖνης συμπατριώτας,
 ὑψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε
 „ Παρακαλῶ τοὺς Θεοὺς νὰ μὴ φέρουν ποτὲ
 „ τὴν πατρίδα μου εἰς πείρασιν νὰ μὲ ξανα-
 „ κράξῃ ἀπὸ τὴν ἔξορίαν“. Συμβῆ, λέγουν,
 ἡ ἔξορία τέτε τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπέθανεν ὁ
 Δαρεῖος, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ὁ Ξέρξης.
 Πρὸ τῆς δὲ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Ἀρτεμίδης, οἱ Ἑλ-
 λῆνες ἦσαν εἰς μεγάλην διχόνοιαν, καὶ ἀσυμ-
 φωνίαν, διότι οἱ μὲν Λακεδαιμόνες, καὶ οἱ Κο-
 ρίνθιοι, βλέποντες τὸ ἔμβασμα τοῦ ἐχθροῦ εἰς
 τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὴν πυρκαϊάν τῆς Ἀθηνῶν,
 δεὺ ἐνόμιζον καλὸν τὸ νὰ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὰς
 πατρίδας πον· ὅθεν ἔκαμον εἴνα γενικὸν συμ-
 βῆλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι σχεδὸν ἐβεβαίεν τὸ
 νὰ μισθίσκην ὅσον τάχος νὰ ὑπερασπιθῶν τὴν
 Πελοπόννησον, ἐπειδὴ ἡ Ἀττικὴ ἠφανίσθη· ὁ δὲ

Θε-

(1) „ Ἐπεί δὲ τῆς Ἀθηνῶν ὀρρωμείων ἐπὶ τὸν ἐ-
 „ ξορακισμὸν, ἀνδρῶπιος ἀγράμματος, καὶ ἀγροῖκος ὄσρα-
 „ κον ἔχων προσῆλθεν αὐτῷ κελύβων ἐγγράφαι τὸ ὄνο-
 „ μα τῆς Ἀρτεμίδης. Γινώσκεις δὲ, ἔφη, τὸν Ἀρτεμίδη;
 „ Τῷ δὲ ἀνδρῶπι, γινώσκην μὲν εἶ, φήσωντος, ἀχ δε-
 „ δαι δὲ τῆς τῆς δικαίας προσηγορίας, σιωπήσας ἐνέγραψε
 „ τὸ ὄνομα τῷ ὄσρακῳ, καὶ ἀπέδωκε“. Πλάταρ.

Θεμισοκλῆς ἀντεσάθη γυναιῶς εἰς πῦτον τὸν
 σοχασμὸν, παρασαίνων ὅτι, ἀν' αὐτοὶ χωριῶ-
 σιν, ὁ ἐχθρὸς εὐκολὰ θέλει τὸς ἐξαλείψει·
 ὅτι ἢ θέσις τῶ στυγῆ τῆς Σαλαμῖνος ἦτον εἰς
 αὐτὸς μὲν ὠφέλιμος διὰ τὴν ναυμαχίαν, εἰς
 δὲ τοὺς ἐχθρὸς ἐπιζήμιος, διότι πρῶτον μὲν
 οἱ ἐχθροὶ δὲν ὠφελῶνται τίποτε ἀπὸ τὸ πλῆ-
 θος τῶν καραβίων, ἐπειδὴ τὸ πλῆθος εἰς τὸ
 στυγὸν δύναται εὐκολὰ νὰ βαλθῆ εἰς ἀταξίαν, καὶ
 ἄλλα πολλὰ πιαῦτα δίκαια ἐπαράσῃσιν εἰς τὸς
 Συμμάχους· ἀλλ' ἔτσι ποσῶς δὲν ἐκαταπείθου-
 το, μάλιστα δὲ κατήντησαν καὶ εἰς ὑβρισίας πρὸς
 αὐτὸν, ὥσε Εὐρυβιάδης ὁ Ἀρχιστράτηγος θυμω-
 θεὶς, ἐσήκωσε τὴν ράβδον νὰ τὸν κτυπήσῃ. Ὁ
 δὲ Θεμισοκλῆς, χωρὶς νὰ συγχυθῆ, ἀπεκεί-
 θη· „Κτύπησόν με, πλὴν ἄκυσον τὰ δίκαιά
 „ με (1). Ὁθεν βλέπων ὁ Εὐρυβιάδης τὴν ἀ-
 μεταθέτον γνώμην τέττε, ἄρχισε νὰ κλίῃ, καὶ
 διέλυσε τὸ συμβούλιον διὰ τὴν αὐριον. Τότε
 Ἀδείμαντος ὁ Κορίνθιος βλέπων τὴν ἀπόφα-
 σιν ἀμφίβολον, καὶ ὢν σχεδὸν ὁ πρῶτος τῆς
 ἐναντίας γνώμης τῶ Θεμισοκλέους, ἄρχισε νὰ
 λέγῃ· „ Θεμισοκλῆ, ἡμεῖς βλέπομεν ὅτι ἐκεῖ-
 „ νοι, οἱ τινες προῖέχουσιν εἰς τὸς Ὀλυμπιακὸς
 „ ἀγῶνας μασιγῶνται. „ Καὶ ἐκεῖνοι, οἱ τινες
 „ βραδυῶνσι δὲν στεφανῶνται. „ ἀπεκείθη ὁ
 Θεμισοκλῆς. (2) Ἐπειτα δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἔ-
 πεσε καὶ εἰς ὑβριστικὰ λόγια πρὸς αὐτὸν.
 „ Πρέπει, εἶπεν, εἰς εἷνα ἀνδρῶπον, ὅς τις δὲν
 „ ἔ-

(1) Πάταξον μὲν, ἄκυσον δέ. Πλάταρ.

(2) Τὸς προεξαιρισμένους ραπίζουσι· ναι, εἶπεν ὁ
 „ Θεμισοκλῆς, ἀλλὰ τὸς ἀπολαφδεύτας ἔσφαλλουσι“.

„ ἔχει μήτε πατείδα, μήτε οἶκον, μήτε ἄλλο
 „ τι, νὰ δίδῃ Νόμους εἰς τὴν Ἑλλάδα; Φύ-
 „ λαξαι, Θεμιστοκλῆ, τὰς συμβουλὰς σου νὰ
 „ τὰς εἰπῆς, ὅτε ἀποκτήσης οἶκον, καὶ πατεί-
 „ δα. „ Πῶς; ἀπεκρίθη ὁ Θεμιστοκλῆς, τολ-
 „ μᾶς ἐμπροσθεν τῆς Ἑλλήνων νὰ μᾶς κατη-
 „ γορήσης, διότι ἀφήσαμεν ἓνα σωρὸν λίθων,
 „ καὶ ξύλων ἀνώφελη διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν
 „ δελείαν; Δυσυχῆ Ἀδείμαντα! αἱ Ἀθῆναι ἐ-
 „ χαλάθησαν, ἀλλ' οἱ Ἀθῆνᾶιοι ζῶσι, καὶ ἐ-
 „ χουσι πατείδα χιλιάκις καλλιτέραν ἀπὸ τῆς
 „ ἐδικλῆς, ἥτις εἶναι ταῦτα τὰ διακόσια κα-
 „ ράβια, μὲ τὰ ὅποια ἐγὼ ἀντισέκομαι τῷ ἐχ-
 „ θρῷ. „ Ἐπειτα στρέφων πρὸς τὸν Εὐρυβιά-
 „ θην λέγει „ εἰς ἐσὴν σήμερον κρέματα, ἢ νὰ
 „ ἐλθῶθερώσης τὴν Ἑλλάδα, ἢ νὰ τῆς προξε-
 „ νήσης αἰώνιον δουλείαν. Ἐξόρυτε ὁμως ὅτι
 „ οὐθὺς ὅτε σεῖς μισθύσετε, οἱ Ἀθῆνᾶιοι θέ-
 „ λουν ἔμβη εἰς τὰ καράβιά των, καὶ θέλουν
 „ πηγαῖν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως θέλουν σερεώ-
 „ σει μίαν πόλιν, καὶ μίαν ἐξουσίαν ἐνδοξοτέ-
 „ ραν ταύτης (δείχνων τὰς Ἀθῆνας) καθὼς
 „ πολλάκις καὶ ὁ χρισμὸς μᾶς τὸ παρήγγειλε.
 „ Σεῖς δὲ ἀφ' ἧ χάσετε τοιαύτας συμμαχίας, καὶ
 „ γυνῆτε θήραμα τῆς ὀρμῆς τῆς τυραννίδος, τότε
 „ ἴσως θέλετε ἐνθυμηθῆ τὺς λόγους τοῦ Θε-
 „ μιστοκλέους.

Αὐτὰ τὰ ῥόπον τινὰ φοβεριστικὰ λόγια τῶ
 Θεμιστοκλέους ἐπροξένησαν φόβον τῆς συμμαχίας,
 ὅθεν ἀπεφασίθη νὰ μὴ ἀναχωρήσεν ἀπὸ τῶν
 Σαλαμίνας ἕως εἰς ὀδυτέραν σκέψιν, καὶ οὐθὺς
 ἀπεφασίθη νὰ πέμψεν νὰ κατασκοπέσεν ἐν
 τῷ τείχῳ εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὅς τις ἐνώπει τὴν Πελο-
 πόννησον μὲ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν σήμερον ὄνο-

μάζεται Ἐξαμίλια, καὶ νὰ βαλθῶν ὅλαι αἰ
 δυνάμεις τῆς ξηρᾶς εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἐπέμ-
 φθη λοιπὸν Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρ-
 τῆς, ἀδελφὸς δὲ τῶ Λεωνίδα νὰ ἐπιστήσῃ εἰς
 αὐτὸ τὸ ἔργον, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐχθρὸν νὰ
 μὴ ὀρμήσῃ κατὰ τῆς Πελοποννήσου. Ὁ δὲ Θε-
 μισοκλῆς ἠξούρων τὴν ἀκατασασίαν τῶ Συμ-
 μάχων, ἐμεταχειρίσθη καὶ ἄλλο μέσον νὰ τῆς ὑπο-
 χρεώσῃ νὰ γυῖν ὁ πόλεμος εἰς τὸ στυνὸν τῆς Σα-
 λαμίνοιο· ἔσειλε δηλαδὴ τὴν νύκτα πρὸς τὸν Ξέρ-
 ξῶ λέγων, ὅτι ὁ Θεμισοκλῆς θέλει νὰ γυῖ-
 σῃ μὲ τὸ μέρος τῆς, καὶ νὰ πορώσῃ τῆς Ἑλλη-
 νας, καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐτοιμάζονται νὰ φύγῃν διὰ
 νὰ κλειθῶσιν εἰς τὰ κάσρη τῆς Πελοποννήσου,
 τὸ ὁποῖον θέλει φέρῃ ἀργοπορίαν, καὶ δυσκο-
 λίαν εἰς τὸ νὰ τῆς ὑποτάξῃ, εἶναι ὠφελιμώτε-
 ρον νὰ τῆς κτυπήσῃ πῶρα ὅλας ὁμᾶ, καὶ εἰς τὴν
 νίκῃν θέλει εἶναι βέβαιος, ἐπειδὴ εἰς τὸν και-
 ρὸν τῆς μάχης ὁ Θεμισοκλῆς μὲ τὰ διακόσια
 παράβια τῶ Ἀθηναίων θέλει κρυχθῆ πρὸς
 βοήθειαν τῶ Βασιλέως, καὶ θέλῃν καταδικάσει
 τῆς ἄλλης (1). Θέλων δὲ ἔτι νὰ ξεχωρίσῃ τῆς
 Ἰωνας ἀπὸ τῶν Περσικῶν δυνάμιν, ἢ τελάχι-
 σον νὰ τῆς κατασῆσῃ ὑπόπτως κοντὰ εἰς τὸν
 Ξέρξῶν, ἔγραψεν εἰς ὅλον τὸ παραθαλάσιον
 τῆς Ἀττικῆς εἰς πολλὰς πέτρας, ταῦτα τὰ λό-
 για· „Ἰωνες ἀδελφοὶ δὲν ἐντρέπεσθε νὰ πολε-
 „ μῆτε τὴν Μητρόπολίν σας, καὶ τῆς ἀδελφῆς
 „ σας ἡμᾶς; λάβετε τὰ ὄπλα πῶρα εἰς τὸν και-
 „ ρὸν τῆς μάχης, διὰ νὰ ἀφανίσωμεν τὸν τύ-
 „ ραν-

(1) Πλέταρχος ἐν τῶ Θεμισοκλέες βίῳ.

„ραννον, καὶ νὰ ἐλόθῃρωθῆτε καὶ σεῖς ἀπὸ τὸν
„ζυγόν“.

Ο Ξέρξης λοιπὸν, ἀφ' ἧ ἔλαβον αὐτῷ τῷ
εἶδησιν τῆς Θεμισοκλέους, ὅλος χαρὰ, ἔπεμψεν εἰς
τὰς Ἡγεμόνας, καὶ ὑποκειμένους τὰ βασιλεῖς νὰ
τὰς ζητήσῃ τῷ γνώμῳ των περὶ τὴν πολέμῳ.
Ἦσαν ἔτοι, οἳ τινες ἔδωσαν τῷ γνώμῳ τὴν νὰ
γῆν ἢ ναυμαχίαν, ὁ Βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος, ὁ
Βασιλεὺς τῆς Τύρου, ἐκεῖνος τῆς Κύπρου, ὁ Βα-
σιλεὺς τῆς Κιλικίας, καὶ ἄλλοι πολλοί· μόνη δὲ
Ἀρτεμισία ἢ βασίλισσα τῆς Ἀλικαρνασσῆς, ἣτις
ἐκῆσα ἠκολούθησε τὸν Ξέρξῳ μὲ τέσσαρα κα-
ράβια, ἀπέστη εἰς αὐτὴν τὴν γνώμῳ· „Βασι-
„λεῦ! τὴν ἐμήνυσον, ὁ ζῆλος μὲ παρακινεῖ νὰ
„σὲ δώσω μίαν συμβεβηλὴν σωτηριώδη. Μὴ ρι-
„σκοινδυνώσῃς μὲ μίαν ναυμαχίαν, τῆς ὁ-
„ποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἢ θέλει εἶναι ἐδὼν, ἢ
„θέλει γῆν ὀλέθριον. Ὁ σκοπός σου ἐτελείω-
„σε· σὺ εἶσαι κύριος τῆς Ἀθηνῶν, καὶ μετ' ὀλί-
„γον ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἕλληνας ἐνωμένοι
„εἶναι ἀνίκητοι. Ἄν θέλῃς νὰ τὰς ξεχίσης,
„σεῖλαι τὸν σὸλον πρὸς τὴν Πελοπόννησον, καὶ
„τὰ στρατεύματα πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίν-
„θου, καὶ τότε θέλεις ἰδῆ τὰς Ἕλληνας πῶς
„θέλῃς ξεχωριθῆναι νὰ βῆξῃ ἕκαστος πρὸς ὑπε-
„ράσπισιν τῆς πατρίδος τῆς. Βασιλεῦ! σὺ εἶσαι
„ἄξιμος Μονάρχης, ἀλλ' ἔχεις ἀχρεῖς δούλους.
„Τί ἐλπίζεις ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας, Κυπρίας,
„Κιλικίας, καὶ Παμφυλίας, καὶ ἄλλης τοιέτης,
„οἳ τινες συσῶσι τῷ ναυτικῷ σου δυνάμιν“;
Αὐτὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια σοφὰ λόγια ἐμύνη-
σεν ἢ Ἀρτεμισία τῷ Ξέρξῳ· ἀλλ' ἔτος βλέπων
τὰς περισσοτέρας γνώμας ἐναντίας ταύτης, καὶ
ἔχων ὀρεξίν νὰ ταχυῆ τὸν χαλασμόν τῆς, ἔδω-

κε προσαγλῶ εἰς τὰς Ναυάρχους τὰ νὰ πλοῦ-
σεν πρὸς τὴν Σαλαμίνα, καὶ νὰ κλείσῃ τὴν
ἔξοδον τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ τῷ μεταξύ ἤρ-
χετο καὶ ὁ Ἀρσείδης, ὅς τις ἰδὼν τὰς ἐχθρὰς
ὅτι ἐπλησίαζον, ἔβρεξε νὰ εἰδοποιήσῃ τὰς Ἑλ-
λάδας· καὶ παρασαθεὶς πρῶτον εἰς τὸν Θεμι-
σοκλέα τῷ εἶπεν (1)· „ ἀν εἶσαι φρόνιμος,
„ πρέπει νὰ ἀπορρίψῃς εἰς μέρος καὶ νὰ ἀλι-
„ σμούνῃς τὰς ματαίαις ἐκείνας καὶ παιδαριώ-
„ δεις φιλονεικίας, αἵτινες ἕως τῶρα μᾶς ἐχώ-
„ ρισαν· εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως ἡ μόνη ἀντιζηλία
„ μας ἂς εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς πατρίδος, ποῖος
„ νὰ τὴν φυλάξῃ καλλίτερα. Σὺ κυβέρνησον ὡς
„ στρατηγός, καὶ ἐγὼ σὲ ὑπακῶ ὡς στρατιώτης,
„ καὶ εἶδε αἱ συμβελαί μὲ νὰ σωεισφέρῃς εἰς
„ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος, καὶ εἰς τὴν αὐ-
„ ξησίαν τῆς ἐδικῆς σε δόξης “! Ὁ Θεμισοκλῆς
δὲ βλέπων τοιαύτῳ εὐλιπέμεναι καὶ ζῆλον ὑ-
πὲρ τῆς πατρίδος, τῷ ἐφάνερωσε τὸ στρατήγημα,
τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη σέλλων εἰς τὸν Ξέρξην,
διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τὰς Ἑλλάδας νὰ πολεμήσῃ
εἰς ἐκεῖνο τὸ σκῆνον, ὅπως ἡ νίκη ἤθελεν ἦτον
βέβαια πρὸς τὸ μέρος των.

Ἀφ' ἧ δὲ ὁ Ἀρσείδης ἐπληροφόρηθη παρὰ
τῷ Θεμισοκλέει, ὅτι ἡ θέσις τῷ σκῆνος τῆς Σα-
λαμίνας, καὶ ἡ ἐνώσις τῆς Ἑλλάδος ἤθελεν προ-
ξενήσῃ εἰς αὐτὰς μὲν τὴν νίκην, εἰς δὲ τὰς
ἐχ-

(1) Ἡμεῖς, ὦ Θεμισόκλης, εἰ σωφρονῶμεν, ἡδὴ τὴν
„ κενὴν καὶ μερακιώδη γάσιν ἀφύπτες, ἀρξώμεθα σωτη-
„ ρεῖς καὶ καλῆς φιλονεικίας πρὸς ἀλλήλους ἀμιγόμενοι σω-
„ σαι τὴν Ἑλλάδα· σὺ μὲν ἀρχῶν καὶ στρατηγῶν, ἐγὼ
„ δὲ ὑπεργῶν καὶ συμβεβούλων.

ἔχθρὸς τὸν ἀφανισμόν, ἔβρεξεν δὲ θυὸς ἔπειτα
 νὰ εἰδοποιήσῃ καὶ τὰς ἄλλας στρατηγὰς, καὶ νὰ
 τὰς παρακινήσῃ νὰ κροτήσῃ τὸν πόλεμον, διὰ
 νὰ ὀξυαλείψῃ τὴν θαλάσσιον δυνάμιν τῶ ἔχ-
 θρῶ ὅσον τάχιστα· ὅθεν θέλοντες καὶ μὴ θέ-
 λοντες οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἐκαταπέειδον, ἐπει-
 δὴ ἔβλεπον ὅτι ὁ ἔχθρὸς τὰς ἐκλείσει τὴν ἔξο-
 δον. Λοιπὸν ἐμβῆκαν εἰς τὰ παράβια, τὰ ὁ-
 ποῖα συνίσταντο εἰς ἑξακόσια ὀγδοήκοντα τὸν ἀ-
 ρειθμόν, καὶ εἰς μὲν τὸ δεξιὸν κέρασ ἐβάλλθησαν
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐναντίον τῶ Φοινίκων, οἱ τινες
 ἦσαν οἱ ἐμπειρότεροι ἀπὸ μέρος τῶ ἔχθρῶ, εἰς
 δὲ τὸ ἀριστερὸν ἐτάχθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι,
 οἱ Κορίνθιοι, οἱ Αἰγινῆται, καὶ οἱ Μεγαρεῖς ἐ-
 ναντίον τῶ Ἰώνων, καὶ τῶ ἄλλων δυνάμεων τῶ
 Περσῶν. Ὁ δὲ Ξέρξης διὰ νὰ ἐμφυχώσῃ μὲ
 τὴν παρεσίαν τῶ τῶ στρατιώτας, ὕψωσεν εἰς τὸ
 πλησίον περὶ γιγασίον εἷνα θρόνον, καὶ ἐκάθησε
 περικυκλωμένος ἀπὸ τῶ γραμματικῶν τῶ, διὰ
 νὰ γράφωσι τῶ ἀξίως καὶ ἀνάξίως εἰς αὐτὸν τὸν
 πόλεμον. Ἐσάθησαν ἰκανῶ ὥραν αἱ δύο ναυ-
 τικαὶ δυνάμεις χωρὶς νὰ κτυπηθῶν, ἐπειδὴ ὁ
 Θεμισοκλῆς ἐπρόσμενε νὰ φυσήσῃ ὁ περιοδικὸς
 ἀνεμος, ὅστις ἦτον ἐναντίος τῶ ἔχθρῶν· ὅθεν
 δὲ θυὸς ὅτε ἔτος ἄρχισεν, οἱ μὲν Ἑλλῆνες ἔβρε-
 ξαν κατὰ τῶ ἔχθρῶν, οἱ δὲ Φοίνικες ἐφέρθη-
 σαν μὲ ὀρμῶ κατὰ τῶ Ἑλλήνων· ἀλλ' ὁ ἐναν-
 τῖος ἀνεμος, καὶ τὰ μεγάλα καὶ δυσμεταχείρι-
 σα παράβια τῶν, τῶ ἔφερον πάντα εἰς ἀταξίαν.
 Τότε εἷ παράβι τῶ Ἀθηναίων ἔβρεξεν ἐναν-
 τῖον εἰς τὸ παράβι τῶ Ναυάρχου τῶ Φοινίκων,
 ὅς τις ἦτον Ἀεραβιγνέζης ὁ ἀδελφὸς τῶ Ξέρξε,
 καὶ πολέμῶν φονδύεται ὁ Ναύαρχος. Οἱ μὲν
 Φοίνικες λοιπὸν βλέποντες τὸν ἀρχηγὸν τῶν φο-
 νδύ-

μόν τῆς ὑπερηφανίας καὶ φαντασίας, ὁ δὲ τῆς ἑπέ-
 σεν εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς δειλίας καὶ ἀπογνώ-
 σεως, καὶ ἀγκαλὰ εἶχε τόσα στρατεύματα, με-
 τὰ ὅποια ἠμπορεῖσε νὰ ὑποτάξῃ τὴν οἰκουμενίαν
 ὅλῳ, (αὐτὸν εἶχεν ὄμωσ καὶ κεφάλι) μετ' ὅλον
 τὸ φόβος τὸν ἐκυρίευσεν ὥστε ἐμελέτη-
 σεν τὴν φυγὴν, καὶ τότε ἐνθυμεῖτο τὰ λόγια τῶν
 θεῶν τῶν Ἀρταβάν, καὶ ἐφοβεῖτο, μήπως οἱ Ἕλ-
 λῆνες κόψωσι τὰ γεφύρια εἰς τὸν Ἑλλήσποντον,
 τὸ ὅποιον ἠθέλων τὸ κάμῃ, εἰὰν ὁ Ἀρταβάνης
 δὲν τὸν ἐμπόδιζε, διὰ νὰ μὴ φέρῃ τὸν ἐχθρὸν
 εἰς ἀπελπισίαν· ὅθεν τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ὁ
 Θεμιστοκλῆς τὸ ἐμύθησε νὰ προφθάσῃ νὰ φύ-
 γῃ, διὰ νὰ ἐλθὲν ἑρωτῆθῆ· τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι
 ὁ Μαρδόνιος βλέπων τὸν βασιλέα ἀπελπισμέ-
 νον, καὶ φοβέμενος τὸν ἑαυτὸν τὰ ὡς αἴτιον τῆς
 τῶν πολέμων μὴ θανατωθῆ, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ξέρ-
 ξην, καὶ τὸν ὠμίλησεν ἕτω· „ βασιλεῦ αὐτὸν καὶ ἡ
 „ θαλάσσιος δύναμις ἠφανίσθη, δὲν παρέπει νὰ
 „ ἀπελπιθῶμεν· ἡμεῖς ἔχομεν ὅλῳ τὴν δύ-
 „ ναμιν τῆς ξηρᾶς ὀλόκληρον, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ
 „ Ἕλληνες δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀντισταθῶν, καὶ με-
 „ αὐτὴν θέλομεν τὸν ὑποτάξῃ. Ἐγὼ ἐφεῦρα
 „ εἰς μέσον νὰ φυλάξω τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν
 „ τῆς βασιλείας σου. Ἡ βασιλεία σου, αὐτὸν ὀεί-
 „ ζης, λάβε τὸ περιαιότερον μέρος τῶν στρατῶν, καὶ
 „ γύρῃσαι εἰς τὴν Περσίαν· ἀφῆσαι δὲ ξιακο-
 „ σίας χιλιάδας, καὶ ἐγὼ μὲν αὐτὰς ὑπόχομαι
 „ νὰ ὑποτάξω τὴν Ἑλλάδα “. Αὐτὰ καὶ ἄλλα
 τοιαῦτα λέγων ἐκατάπεισε τὸν Ξέρξην, ὅς τις
 ἐσυνάξεν ὁ δὲ τῶν συνέδριον, καὶ ἐπρόβαλεν αὐ-
 τὴν τὴν γνώμην, παρ' ἧ καὶ ἐβεβαιώθη. Τότε
 ἡ Ἀρτεμισία βλέπασα τὴν δειλίαν καὶ ἀχρειό-
 τητα τῶν Ξέρξων εἶπεν· „ ἀφῆσαι τὸν Μαρδόνιον,

„ καὶ

„ καὶ εἰ μὲν νικήσῃ καὶ ὑποτάξῃ τὰς Ἑλλήνας,
 „ ἢ δόξα θέλει εἶναι τῆς βασιλείας σε; εἰ δὲ
 „ καὶ χαλασθῇ, αὐτὸς μὲν παιδόμεται διὰ τὸ
 „ πολυπρόν τε ἐπιχείρημα, ἢ δὲ βασιλεία σε
 „ θέλει εἶναι εἰς ἀσφάλειαν. “

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η΄.

Ἐξακολούθησι τῷ Περσικῷ Πολέμῳ ἄχρι τῆς Μάχης,
 τῆς ἐν Πλαταιαῖς, καὶ τῆς ἐν τῇ Μυκάλῃ Ναυμαχίας.

Οὕτω χαρὰν ἐπαροξύνουσιν ὁ πρῶτος μίσητος
 εἰς τὴν Ἀυλὴν τῆς Περσίας διὰ τὴν ἄλωσιν τῆς
 Ἀθηνῶν, ὡς εἶπομεν, τὸσον θρῆνον καὶ ὄδυρ-
 μὸν ἔφερον ἐκεῖνος, ὅς τις ἐμίμυσεν τὴν Ναυ-
 μαχίαν τῆς Σαλαμῖνος. Δὲν ἠκέετο ἄλλο εἰς
 ἄλας τὰς ὁδὸς τῆς Σέσων παρὰ θρῆνοι καὶ δεή-
 σεις πρὸς τὰς θεὰς διὰ τὴν ζώην τῆ βασιλείας,
 καὶ κατάραι ἐναντίον τῷ Μαρδόνιῳ, ὅστις ἐπέ-
 φερν αὐτὸν τὸν κίνδυνον εἰς τὴν βασιλείαν τῆς
 Περσῶν. Ἄλλ' ἡμεῖς ἄς ἀκολουθήσωμεν τὸν ὁρό-
 μον τῷ Ξέρξῳ. Οὗτος λοιπὸν μετὰ τὴν διάλυσιν
 τῆ συμβουλίας, ὅθεν ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν τὴν φυ-
 γὴν, ὅθεν ἐπρόσάξε τὸν Μαρδόνιον νὰ ἐκλέ-
 ξῃ ξιακοσίας χιλιάδας νὰ κρατήσῃ, τὸ δὲ λοι-
 πὸν στρατόμα νὰ πηγαίνῃ νὰ φυλάξῃ τὰ γεφύ-
 ρια εἰς τὸν Ἑλλάσποντον, διὰ νὰ μὴ τὰ κόψω
 οἱ Ἑλλῆνες. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἐμίσησε
 καὶ αὐτὸς, καὶ φθάνων εἰς τὸν Ἑλλάσποντον, εὔρε
 τὰ γεφύρια χαλασμένα (1), ὅθεν ἐβιάσθη νὰ
 ἔμ-

(1) Ἡ φυγὴ τῷ Ξέρξῳ ἐγένετο πρὸ 480. πρὸ Χριστοῦ, Δε-
 κεμ-

ἔμβη εἰς καΐκιον ψαράτικον, διὰ νὰ περάσῃ
 μὲ πολλὰ ὀλίγας ἀνθρώπους. Λέγου δὲ, ὅτι
 εἰς αὐτὸ τὸ πέρασμα ἠκολούθησε κακοκαιρία,
 καὶ ὁ Ξέρξης βλέπων τὸν κίνδυνον μέγαν καὶ τὸ
 βάρος πολὺ, εἶπεν· ὁποῖος ἀπὸ τῆς ἀνθρώ-
 πους τὸν ἀγαπᾷ νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασ-
 σαν, διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ πλοῖον· οἱ δὲ μά-
 ταιοὶ ἐκεῖνοι ποροθύμως ὑπήκουσαν.

Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τῆς Ξέρξης οἱ Ἕλληες
 ἀέλαβον ὀλίγον τι, καὶ ἄρχισαν νὰ μοιράσων τὰ
 βραβεῖα τῆς νίκης· ἐπειδὴ ἦτον σωήθεια τότε
 κοντὰ εἰς τῆς Ἕλληας νὰ κηρύττωνται καὶ νὰ
 σεφανῶνται ἐκεῖνοι, οἱ τινες ἔδειχον μεγαλιτέ-
 ραν γενναϊότητα καὶ ἀνδρίαν εἰς τὸν πόλεμον·
 ὅθεν καὶ μετὰ τὴν Ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος
 ἔωρεπε νὰ σεφανωθῶν οἱ πρωταῖτιοι τῆς νίκης.
 Καθίας λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχηγῆς τῆς Ἑλλή-
 νων ἔβαλε τὸν ἑαυτὸν τε ὡς πρῶτον, καὶ δεύτερον
 τὸν Θεμισοκλέα· ἀλλ' οἱ Λακεδαίμονες, οἱ τινες
 ἦτον οἱ σεφانوδόται, ἐπρόκεινον τὸν Εὐρυβιάδην
 ὡς ἀρχηγὸν τῆς δυνάμεως, καὶ τὸν Θεμισοκλέα
 ὡς αἴτιον τῆς νίκης· ὅθεν ἀπεφασίδησαν ἑξί-
 σθαι εἰς αὐτῆς αἰ τιμαὶ, αἱ τινες ἦσαν εἶδος σέ-
 φανος ἀπὸ ἐλαίαν εἰς τὸν εἶνα καὶ εἰς τὸν ἄλλον·
 ἐδόθη δ' ἔτι διὰ ψηφίσματος εἰς τὸν Θεμισοκλέα
 ὁ ἔπαινος τῆς φρονήσεώς τε. Τῷ ἐπρόσφερον ὡς
 δῶρον τὴν καλλιτέραν ἀρμάμαξαν (1), ἣτις δὲ-
 εἰσκετο εἰς τὴν Σπάρτῃν ἔπειτα ὅτε ἠθέλησε
 νὰ μισθώσῃ ἀπὸ τῆς Σπάρτῃν, Ξιακόσιοι νέοι
 Σπαρ-

κεμβεῖα 4. δέκα μιλῶας μῦ τῇ τῇ εἰς Ἑλλάδα εἰσβολῇ
 τε, καὶ τὸν Βαρδολομαῖον.

(1) Δηλ. καρότζαν.

Σπαρτιάται οἱ πλέον διαλεκτοὶ τὸν σιωῶδουσαν τιμῆς χάριν ἕως εἰς τὴν Ἀττικῷ. Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν χρόνον ἐπανηγυρίζοντο τὰ Ὀλύμπια· ὅθεν περιῶν ὁ Θεμισοκλῆς ἀπὸ τῆς Ἡλίδας, ἐν ἣ ἦσαν οἱ ἀγῶνες, οἱ Ἑλλῆνες τὸσον τὸν ὑπεδέχθησαν ἐντίμως, ὥστε ὅτε ἐμβῆκεν αὐτὸς εἰς τὸ θεῖον, ὅλοι οἱ θεῖοι ἐσηκώθησαν διὰ τὴν τὸν δὴμησίην· ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐπαυσαν ἀπὸ τῆς ἀγῶνας πον, διὰ τὴν πλέξεν τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν ἐγκώμια· πρῶτον μα, λέγει εἷας νεωτερικὸς Συγγραφεὺς (1), τὸ ὁποῖον εἰς τῆς πανήγυριν αὐτῆς ποτὲ δού ἐγινε. Τῆτο ἔκαμε τὸν Θεμισοκλέα τὴν ἐκφωνήση (2) „ εἶναι τῶρα ὁ καιρὸς τὴν σιωῶζω τῆς καρπὸς τῆς κόπων με “. Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Θεμισοκλῆς εἰς τῆς Ἀττικῷ, δούς ἐμβῆκεν εἰς τὸν σόλον τε, καὶ ἔκαμε πανία διὰ τὴν καταβῆξεν ἐκείνον τῆς ἐχθρῆς, τὴν ὑποτάξεν τὰς Νήσους, αἵτινες εἶχον παραδοθῆναι εἰς τὸν βάρβαρον, καὶ τὴν σιωῶξην χρήματα πρὸς ἀναφυχῶν τῆς δυσυχῶν Ἀθηναίων, οἱ τινες μῆτε πατρίδα, μῆτε οἶκον, ἀλλ' ἴσως μῆτε καὶ ἕξοδα εἶχον.

Ὁ δὲ Μαρδόνιος ἐξάβιξε τὸ σράτμα τῆς εἰς Θεσσαλίαν καὶ Βοιωτίαν, διὰ τὴν ξεχειμάση. Ἐν τῆτω ὅμως τὸ μεταξὺ ἐμεταχειρίζετο πάντα ἕσπον τὴν ἐλκύση τῆς Ἑλλῆνας εἰς τὸν ἑαυτὸν τε, τῶρα μὲ ὑποχέσεις, τῶρα μὲ φοβεισμός, καὶ ἄλλοτε μὲ τῆς χησιμῆς. Ὅθεν ἐσοχάθη τὴν σείλη καὶ εἰς τῆς Ἀθηναίους, μήπως ὑποχόμενος ἦθε-

(1) Γολδσμίδ ὁ Ἀγγλος.

(2) „ Τὸν καρπὸν ἀπέχειν τῆς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτῶν τῶν πονηδύτων “. Πλέταρ.

ἤθελε τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῆς Πελοποννησίων. Ἐπεμψε λοιπὸν τὸν Ἀλέξανδρον βασιλέα τῆς Μακεδονίας εἰς τὰς Ἀθῆνας, ἐν αἷς τότε νεωστὶ εἶχε συναχθῆ ὁ λαὸς, ὅς τις παρασαθεὶς εἰς τῆς ἐκκλησίας τῆς λαῶν, ὠμίλησε πρῶτον μὲν ἐκ προσώπου τῆς Μακεδονίας ἔτω·

„ Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔλαβον ἐπιστολὴν παρὰ τῆ βασιλέως μου, ὅς τις μοι γράφει τάδε· Μακεδόνιε, μύυσον τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι ἐγὼ συγχαρῶ εἰς αὐτὰς ὅλα, ὅσα μοι ἔκαμαν. Ἀνωκοδόμισον τῆς οἰκῆς αὐτῆς, ἢ κτίσαι τῆς ἄλλης νέας, αὐτὰ ἀγαπῶσιν· ἀφῆσαι τῆς Νόμους τῶν, κατασκύβασαι τῆς Ναύς τῶν, ἐς ἐγὼ ἠφάνισα, δόσαι εἰς αὐτὰς ὅσα ἔξοδα θέλῃσι, φθαίει μόνον νὰ εἶναι ἐδικοῦ μου “. Αὐτὰ μὲν αἰετὰ παρόμοια εἶχεν ἢ παρὰ τῆς Ξέρξης ἐπιστολή. Ἐπειτα δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὠμίλησεν ἰκανὰ καὶ ἐκ μέρους τῆς, ὅτῃ μὲν παρακινῶν τῆς Ἀθηναίους ὡς φίλους νὰ μὴ ἀπορρίψωσι τοιαύτῃ δικαιοσύνην καὶ σωθήκῃ, ὅτῃ δὲ παρασαίνων τὸ ἀναείδητον σφάλμα τῆς Περσῶν, καὶ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς πολέμου, καὶ τῆς δυσκολίας τῆς νὰ νικήσῃν διὰ ξηρᾶς, ὡς ἐνίκησαν διὰ θαλάσσης, καὶ τέλος πάντων τῆς ὀζώρκισε νὰ προτιμήσῃν τῆς εἰρήνῃ ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ τῆς φιλίας τῆς Ξέρξης, ἀπὸ τῆς ἔχθρας, ἐπειδὴ τῆς εἶναι συμφερότερον τὸ πρῶτον.

Τότε ἐσηκώθησαν οἱ πρέσβεις τῆς Λακεδαιμονίων, (ἐπειδὴ μαθόντες οἱ Σπαρτιᾶται τὰς πανουργίας τῆς Μακεδονίας, εἶχαν σείλη προτιμότερα πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθῆνας, φοβέμενοι μήπως οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τῆς δυσυχίας, ἢν ἔλαβον ἠθελαν ἀπατηθῆ εἰς τὰς ὑποχέσεις τῆς τυρανίας) καὶ ἐφώνησαν·

„ Ἄ·

„ ἤλθον νὰ μᾶς παρακινήσεν νὰ μὴ τὰς δεχθῶ-
 „ μεν . Ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος ἐμπιστεύθη
 „ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἀθιναίων, ὅθεν μὴ-
 „ τε ὅλος ὁ χρυσὸς τῆς γῆς δυνάται νὰ νοθεύ-
 „ σῃ τὴν πίσιν αὐτῶν . Ὅχι, ὄχι, ἕως ἔο λαμ-
 „ πρὸς ἕτος φασῆρ (δεικνύων τὸν Ἥλιον), ὃν
 „ προσκυνῶσιν οἱ Πέρσαι, θέλει κάμῃ τὴν κί-
 „ νησίν τε, οἱ Πέρσαι δὲν θέλωσιν ἔχει ἄλλας
 „ ἐχθρὰς τόσον θανασίμους, ὅσον τὰς Ἀθη-
 „ ναίους, οἵτινες δὲν θέλωσι παύσει ποτὲ ἀπὸ
 „ τὸ νὰ τὰς καταξέχωσιν ἐκδικέμενοι τὴν πυρ-
 „ καϊᾶν τῆς οἰκῶν, καὶ Ναῶντων “ (1) . Ἐπειτα
 „ σρέφων πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον λέγει . „ ὕπα-
 „ γε, αὐτὰ ἀνάφερε τῷ Μαρδόνιῳ καὶ διὰ μὲν
 „ ταύτῃ τὴν φορὰν σὲ συγχωρῶμεν, εἶδὲ καὶ
 „ δούτερον ἔλθῃς περὶ τῶν ποιῶτων, ἢ ζώῃσιν
 „ θέλει κινδυνώσει “ . Ἀφ' ἧ δὲ εἶπεν αὐτὰ
 „ τὰ λόγια ὁ Ἀρτεμίδης, ἔγραψε ψήφισμα ὅτι
 „ ὅλοι οἱ Ἱερεῖς νὰ στυαχθῶν, καὶ νὰ φορτώσεν
 „ κατάραι καὶ ἀφορισμὸς (2) ἐκείνον, ὅς τις ἠ-
 „ θελε λάβῃ ἀνταπόκεισιν μὲ τὰς Πέρσαι, ἢ ἠ-
 „ θελε προβάλλῃ τὴν εἰρήνην .

Ὁ Μαρδόνιος λοιπὸν, ἀφ' ἧ εἶδε τὸ ἀμετάθε-
 „ τὸν τῆς γνώμης τῆς Ἀθιναίων, ὤρμησε κατὰ
 „ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἔκαυσεν ὅ,τι καὶ αὐτὸ εἶχε μεί-
 „ νη ἀπὸ τῆς πρὸ ἐνὸς χρόνου πύρκαϊαν τῶν
 „ Ξέρξου, οἱ δὲ Ἀθιναῖοι πάλιν ἐπέρασαν εἰς
 „ τὴν Σαλαμίνα . Μὲ ὅλον τῷ καὶ δούτεραν φο-
 „ ρὰν

(1) „ Ἄχι οὐ ἕτος (ὁ Ἥλιος) ποιῶται ταύτῃ
 „ τὴν τρεῖβον Ἀθιναῖοι Πέρσαις πολεμήσωσι “ . Πλάτ.

(2) Περὶ τῶν ἀφορισμῶν τῶν Ἑλλήνων ὅρα τὸν Λόγον τῶν
 Αἰγίνου κατὰ Κτησιφῶντος .

ραὺ ἠθέλησε νὰ πραγματωθῆ τὴν εἰρήνην με-
τὰς Ἀθιναίων ὁ Μαρδόνιος, ὃσον ἔσειλε πρέσ-
βυον εἰς τὴν Σαλαμίνα· ἀλλ' οἱ Ἀθιναῖοι τὸν
ἀπέβαλον χωρὶς νὰ τῷ δώσῃ ἀκρόασιν. Τότε
εἷας Βελόπης Λυκίδας ὀνομαζόμενος, ἐπειδὴ
εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἀκέσῃ τὸν πρέσβυον, πα-
ροτρύς ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ οἱ μὲν
ἄνδρες ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν, αἱ δὲ γυναῖκες,
τὴν γυναῖκα τε, καὶ τὰ παῖδιά, τὰ παῖδιά τε.

Οἱ Λακεδαιμόνες, καὶ οἱ σύμμαχοι, αὐτὴν νὰ
βοηθήσῃ τὰς Ἀθιναίους κατὰ τὴν ὑπόχρεσίν
του, ἄρχισαν νὰ ἐνδυναμώνῃ τὸν Ἰωμόν τῆς
Κορίνθου, καὶ νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν κατὰ μέρος
ὑπεράσπισιν τῶν ἑαυτῶν. Τῆτο ἐσύγχυσε πολ-
λὰ τὰς Ἀθιναίους, καὶ ἔσειλαν πρέσβεις νὰ τὰς
παρακινήσῃ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὰς Ἀθίνας εἰς
τὴν ὀρμὴν τῶν ἐχθρῶν. Ἐλθόντες λοιπὸν οἱ πρέσ-
βεις εἰς τὴν Σπάρτην, εὔρον τὰς Σπαρτιάτας
πανηγυρίζοντας μίαν ἑορτήν (1)· ὃσον ἔμειναν
πολλὰς ἡμέρας χωρὶς νὰ τὰς δοθῆ μήτε ἀκρόα-
σις, μήτε ἀπόκρισις. Βαρυθυνοίτες δὲ οἱ πρέσ-
βεις τῶν Ἀθηναίων, παρεσάθησαν εἰς τὰς Ἐ-
φόρους, καὶ εἶπον· ἐπειδὴ αἱ Ἀθίνας κοροδίδονται
ἀπὸ τῆς Σπαρτιάτας, καὶ ἐγκαταλιμπάνονται
ἀπὸ τῆς Συμμάχου, κάμνουσι τὴν εἰρήνην με-
τὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ κηρύττῃ πόλεμον κατ' αὐτῶν
αἰς ἐπιβέλων. Ἀλλ' οἱ Ἐφοροὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι
τὴν περασμένῃ νύκτι ἐμίσησεν ὁ βασιλεὺς
Παυσανίας μὲν πέντε χιλιάδας Σπαρτιάτας, καὶ
ἑξαίτη πέντε χιλιάδας Εἰλωτας, καὶ μετὰ ταῦτα

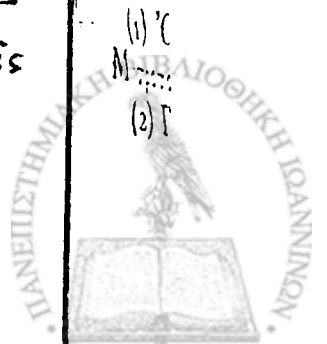
ἔ-

(1) Τὰ Ἰακινθα, ἧτις ἡ μεγάλη Ἑορτὴ παρὰ τοῖς
Σπαρτιάταις.

(1) C

M

(2) Γ

ἔσειλαν ἄλλες πέντε χιλιάδας Λακεδαιμονίους. Ταῦτα ἀπέσταντες οἱ ᾠρέσβεις τῆς Ἀθηναίων ἀνεχώρησαν. Εἰς τὴν Ἐλασίνα λοιπὸν ἀπεφασίωθη νὰ γούη ἡ κοινὴ σῶμαξις ὅλων τῆς στρατομάτων τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ὁ Μαρδόνιος βλέπων τὴν ἐπιμασίαν τῆς Ἑλλήνων, ἔξαβίχθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐπειδὴ ὁ τόπος τῆς Ἀττικῆς βενώδης ὦν, δεύ ἦτον ἀφέλιμος εἰς αὐτὸν νὰ γούη ἡ μάχη ἐκεῖ· ὅθεν ἐστρατοπέδωσεν εἰς τὰς κάμπες τῆς Βοιωτίας κοντὰ εἰς τὸν Ἀσωπὸν ποταμόν (1). Ἀφ' ἧς συλήχθησαν καὶ οἱ Ἑλλήνες, ἔβρεξαν κατὰ τὰ ἐχθρὰ, καὶ ἐστρατοπέδωσεν καὶ αὐτοὶ ἀντικρὺ τῆς Περσῶν. Ἦτον δὲ ὁ ἀριθμὸς τῆς στρατομάτων, κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῆς Ἰσορικῶν, ἀπὸ μέρος μὲν τῆς Περσῶν αἱ ἑξακόσθαι χιλιάδες, τὰς ὁποίας ὁ Ξέρξης ἀφίσε, καὶ πενήντα χιλιάδες Ἑλλήνες, Θεβαῖοι δηλαδὴ, Θεσσαλοὶ, καὶ ἄλλοι, (διότι ἔξω ἀπὸ τῆς Πλαταιεῖς καὶ Θεαπείης, ὅλαι αἱ ἄλλαι πόλεις ἦσαν μὲ τὸν ἐχθρὸν)· ἀπὸ μέρος δὲ τῆς Ἑλλήνων ἦσαν σαράντα πέντε χιλιάδες Λακεδαιμόνιοι ὁμοῦ μὲ τῆς Ἑλωτας, καὶ ὀκτώ χιλιάδες Ἀθῆναιῶι. Ὁ ἀριθμὸς δὲ τῆς ἄλλων συμμάχων δεύ εἶναι γνωστός· ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν Ἰσορικοὶ θέλουν, ὅτι ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν στρατόμα συλίσσαστο εἰς ἑβδομήκοντα χιλιάδας, ἄλλοι τὸ ἐπαριθμῶν πλέον τῆς ὀγδοήκοντα, καὶ ἄλλοι τέλος πάντων ἀνεβάζουν τὸν ἀριθμὸν περὶ πλείον τῆς ἑκατὸν χιλιάδων (2).

Πεῖν

(1) Ὀνομάζεται δὲ αὐτὸς τὴν σήμερον τὸ ποτάμι τοῦ Μητροπολίτου.

(2) Γολδσμίδ, καὶ Βαρδολομαῖος.

Πεὶν δώσκον τὸ σημεῖον τῆς μάχης, ἦτον μεγάλη διχόνοια εἰς τὸ στρατόμα τῆς Ἑλληνῶν περὶ τῆ πρωτείας· ἀλλ' ἡ φρόνησις τῶ Ἀρκεσίδου, ὅς τις ἦτον στρατηγὸς τῆς Ἀθηναίων, ἔ μόνον αὐτὰς τὰς διχονοίας εἰρυνόδωσεν, ἀλλὰ καὶ κάποιαν ποροδοσίαν, ἣτις ἐψηθεύετο, ἔσβυσεν· ἐπειδὴ τὸ δεξιὸν κέρασ τῆς μάχης ἐδόθη τῆς Λακεδαιμονίων, τὸ δὲ ἀριστερὸν ἐζήτην οἱ Τεαγέται, ἐνθυμίζοντες τῆς Ἑλλήνας διὰ τὰς ποροπτερινὰς δευλώσεις των· ἀλλ' ὁ Ἀρκεσίδου παρσαφείσ εἶπε· „ δεῦ εἶναι καιρὸς, φίλοι καὶ „ ἀδελφοί, τῶρα νὰ φιλονεικῶμεν περὶ τῆ πρω- „ τείας τῆς τιμῆς· εἶναι ματαιότης τὸ νὰ καυ- „ χᾶται τινὰς εἰς τὸ μέσον τῶ κινδύνου διὰ τὰς „ περασμείας δευλώσεις τῶ· ὁ ἀνδρεῖος ἀνθρω- „ πος, κάμνει τὸν τόπον καὶ τὴν τάξιν ἐντιμον· „ Εἰγὼ μὲ ὄλον ὅτι ἔχω τὴν διοίκησιν τῆς Ἀ- „ θηναίων, ὅποιος τόπος καὶ τάξις μοὶ ἐμπι- „ σθῆ, θέλει φροντίσω νὰ τὸν ὑπερασπιδῶ, „ καὶ νὰ τὸν κατασῆσω ἐνδοξον μὲ τὴν κατὰ τῆς „ ἐχθρῶν νίκην· Ἡμεῖς, ἀδελφοί, δεῦ ἤλθα- „ μεν ἐδῶ νὰ φιλονεικῶμεν ἀναμεταξὺ ἡμῶν, „ ἀλλὰ νὰ πολεμήσωμεν τὸν ἐχθρὸν, καὶ νὰ „ μιμηθῶμεν τῆς πορογόνου ἡμῶν· Ἡ τιμὴ ἐκά- „ σης πόλεως, καὶ ἐκάστω στρατηγῶ θέλει ἀποφα- „ σιδῆ μὲ τὴν νίκην κατὰ τῶ ἐχθρῶ “ (1). Αὐτὴ ἡ ὀμιλία κῆσσε τὸσον τῆς Ἑλλήνας, ὅ- σε ἀπεφασίδθη παρὰ πάντων κοινῶς νὰ λάβων οἱ Ἀθηναῖοι τὸ ἀριστερὸν κέρασ κατὰ τὸ πα- λαιὸν δίκαιον.

Μετὰ ταύτην δὲ τὴν ἐνώσειν οἱ Ἕλληνες ἐνόμι-
σαν

(1) Πλάτωνες ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀρκεσίδου.

σαν καλὸν νὰ κάμωσιν ὄρκον κοινὸν, διὰ νὰ ἐγκαρδιώσωσι τὰς καρδίας τῆς στρατιῶν· πειρασότερον, ὅς τις συλίσσῃ εἰς τὰ ἐξῆς λόγια·
 „ Δὲν θέλω ποροτιμήσει τὴν ζωὴν ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας· ὁ δὲν θέλω ἐγκαταλείψει τὸν στρατιῶνα μέχρι θανάτου· θέλω ἐνταφιάσει τὸς θανατωθέντας εἰς τὸν πόλεμον συμμαχῆς· θέλω ὑπερασπιδῆ ὅλας τὰς πόλεις, αἰτινες ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, καὶ θέλω ἀφανίσει ἐκείνας, ὅσαι ἐβοήθησαν τὸς ἐχθρούς· θέλω ἀφήσει τὸς Ναὺς κεκαυμένους ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, εἰς μαρτύριον τῆς μεταγενεσέρων τῆς ζήλῃς ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς μαρτυρίας τῆς ἐχθρῶν (1).

Ἐπειδὴ ὁ τόπος, τὸν ὁποῖον κατέλαβον οἱ Ἕλληνας ἀλλοθεν νερὸν δὲν εἶχε, παρὰ τὸν ποταμὸν, καὶ τῆτος ἦτον σχεδὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐχθρῶν, διὰ τῆτος ἐξαβίχθησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς Πλαταίας, ὅπου εἶχον εἰς ἀφθονίαν τὸ ὕδωρ διὰ ὅλον τὸ στρατόμα, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἐσάθησαν τὰ δύο στρατόματα κατὰ πρόσωπον εἷς τῆς ἄλλῃς ἡμέρας δέκα. Τῆτος βλέπων ὁ Μαρδόνιος, ἐνόμισεν ὅτι οἱ Ἕλληνας ἀπὸ δειλίαν, δὲν θέλουν τὸν κτυπήσει· ὅθεν τὴν ἀκόλαστον ἡμέραν συνάξας συμβέλιον, ἐκοινολόγησε τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν εἶχε διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸς Ἕλληνας πρὸ τῆς νὰ φύγωσιν· ἀλλ' Ἀρτάβαζος, εἷας τῆς στρατηγῶν τῆς Περσῶν, ἀνέστη λεγων· ὅτι εἶναι συμφερότερον νὰ ξαβιχθῆ ὑπὸ τὰ τεῖχος τῆς Θηβῶν, καὶ νὰ ἀγωνιδῆ μὲ κάθε ἔσπονον νὰ ξεχίση μὲ κήματα τὸς Ἕλληνας, ἀλλ' ἄλλως

(1) Βαρδοκομαῖος εἰς τὸν Νέον Ἀνάχαρσιν.

σανίαν λέγων νὰ ἀποφασίσεν τὸν πόλεμον μετὰ ἓνα ἴσον μεγεθὸν ἀειθμὸν στρατιωτῶν ἑκατέρων τῶν μερῶν· ἀλλ' οἱ Ἕλληες δὲν τὴν ἔδωκαν ἀπόκρισιν· ὅθεν δίδυς μετὰ θυμὸν στέλλει Μάσιον τὸν στρατηγὸν τῶν ἰππέων, διὰ νὰ τὴν κτυπήσῃ· ἀλλ' ἔτος εἰς τὴν πρώτῃ ὀρμῇ πίπτει ἐκ τῆς ἵππου, καὶ πεσὼν φονδύεται. Ὁ Θάνατος τοῦτο εἰς μὴν τῶν Ἑλλήνων προξέσκησε θάρρος, εἰς δὲ τῶν Πέρσας κακὸν οἰωνόν. Τότε λοιπὸν ἐπέρασεν ὅλον τὸ στρατόμα εἰς σκληρὰν σφαγὴν. Ὁ Μαρδόκιος συλωδόμενος μετὰ ἑξ ἡμιχίλιασιν ἄνδρασι, ἰκανὴν ὥραν ἐβάσα εἰς ἀμφιβολίαν τὴν μάχην· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκτυπήθη θανατηφόρος ἀπὸ ἑνὸς Σπαρτιάτην Ἀεμίνηστον καλέμενον, καὶ ἐν τῷ ἄμα ἀπέθανε. Τότε ὅλον τὸ στρατόμα βλέπων τὸν ἀρχιστρατηγὸν φονδύμενον, ἐξάπη εἰς μίαν ἀτακτοῦ φυγῆν· καὶ ὁ μὴν Ἀρτάβαζος μετὰ τὰς τεσσαράκοντα χιλιάδας (ἀγκαλὰ ὁ Ἄγγλος Γολδσμιθ λέγει ὅτι οὐκ ἔχει ὑπὸ αὐτὸν) τὰς ὁποίας εἶχε ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του, δίδυς ἐξεξέσχε πρὸς τὸν Ἑλλησποντον, καὶ ἔτις ἐσώθη (1)· οἱ δὲ ἄλλοι ἐμβῆκαν εἰς τὸ χάρακα, τὸ ὁποῖον εἶχε σκάψει ὁ Μαρδόκιος, διὰ νὰ φυλαχθοῦν· ἀλλ' οἱ Ἕλληες ἐπιπεσόντες μετὰ ὀρμῇ εἰς τὸν χάρακα, ἠνοιξαν δρόμον, καὶ ἐμβῆκαν μέσα, καὶ τότε ἦτον ἐλεεινὸν θέαμα νὰ βλέπηται τῶν δυσχεῖς Πέρσας νὰ σφάζονται ὡς ζῶα, χωρὶς νὰ δυνάωνται καὶ νὰ φύγωσι. Λέγουσιν, ὅτι ἐξω ἀπὸ τὰς τεσσαράκοντα χιλιάδας, τὰς ὁποίας ὁ Ἀρτάβαζος ἐφύλαξε μετὰ τὴν φυγῆν,

(1) Πλάταρχος.

ὅλοι οἱ ἄλλοι, διακόσιαι ἐξῴτα χιλιάδες ἀνδρωποὶ, ἔγιναν θῦμα τῆς ὀρμῆς τῆς φιλοπατείδων Ἑλλήων· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλω τῷ δυνάμιν τῷ ἐχθρῷ, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ δύο μιλλιούνια τῆς ξηρᾶς, ἔξω ἀπὸ τῆς τῷ Ἀρταβάζε, ἄλλοι εἰς τῷ Ἀσίαν δὲν ἐγύρισαν· διότι ὁ Ξέρξης, ὅτε ἔφυγεν, ὡς εἶπομεν, ἐπειδὴ ἦνρε τὰ γεφύρια χαλασμένα, τῆς ἀφῆσεν εἰς τῷ Θράκῳ· ὅθεν ἄλλοι ἀπὸ τῷ πείναν, καὶ ἄλλοι ἀπὸ ἀδύνας, ἀφανίσθησαν ὅλοι (1). Ἐξεχωρίσθησαν μὲν εἰς ἐκείνῳ τῷ ἡμέραν διὰ τῆς ἀνδρίας ἀπὸ μέρος μὲν τῷ ἐχθρῷ, οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Σάκκαι, ἀπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδας, οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἱ Ἀθῆναιοὶ, καὶ οἱ Τεγεᾶται. Κατὰ μέρος δὲ ἐπαινέθη ἡ ἀνδρία τοῦ Μαρδονίε, τοῦ Ξοφάνε τῷ Ἀθῆναιοῖς, καὶ τῆς τεσσάρων Σπαρτιατῶν, τῆς ὁποίων ἦτον ἀρχηγὸς ὁ Αἰεσόδημος, ὁ φυγὼν ἀπὸ τὰς Θερμοπύλας, ὡς εἶρηται. Ἐφονδίσθησαν ἀπὸ τῆς Συμμάχης Ἑλλήνας σχεδὸν δύο χιλιάδες, καὶ διακόσιοι στρατιῶται, διὰ τὰ ἐξισάσεν εἰς τὸν τόσον πολυάριθμον στρατὸν τῆς Περσῶν.

Μετὰ τῷ νίκῳ λοιπὸν τὸ βραβεῖον ἐδόθη εἰς τοὺς Πλαταιεῖς, διότι διὰ τὰ μὴ ἔλθου εἰς σκανδαλον αἱ δύο πόλεις Σπάρται καὶ Ἀθῆναι, ἀπεφασίδθη ἡ τιμὴ αὕτη τὰ δοθῆ εἰς ἄλλας μικροτέρας καὶ τῆς δύο. Ἀναείθμητος ἐστάθη ὁ θησαυρὸς τῆς λαφύρων· ὁ χρυσὸς, καὶ ὁ ἄργυρος, καὶ ἄλλα πολύτιμα φράγματα ἦτον σωρηδὸν εἰς τὰς σκῆνας τῆς ἐχθρῶν· ὅθεν ἐπ.

(1) Ὁ πόλεμος ἐπὶ ἐδόθη 479 πρὸ Χριστοῦ, κατὰ τὰς 20. Σεπτεμβρίου. Ἀνάχαρσις.

τέτων ὄλων ἐκλεξαν τὸ δέκατον, κατὰ τὴν σιωπή-
 θειαν τῆς νικητῆς, καὶ ἔσειλαν εἰς τὰς Δελφάς.
 Προσέτι ἐκλεξαν καὶ ἐν μέρος καὶ ἐκατασκύα-
 σαν ἐν ἄγαλμα τῷ Διός, τὸ ὁποῖον ἔστησαν εἰς
 τὸν Ναὸν τῆς Ολυμπίων, ἐν ᾧ ἦσαν γεγραμ-
 μένα τὰ ὀνόματα ὄλων τῆς γενῶν τῆς συμμά-
 χων, καὶ τῆς στρατηγῶν· τὰ δὲ λοιπὰ ἐμοίρασαν
 ἀνάμεσον των οἱ νικηταί. Ἐνδεκα ἡμέρας δὲ ὕ-
 σεραι ἀπὸ τῆς νίκης, οἱ Ἕλληες ἐσράτουν
 κατὰ τῆς Θηβῶν, ζητῶντες ἐκείνας, οἳ τινες πα-
 ρέδωκαν τὰς Θήβας εἰς τοὺς ἐχθρούς. Κατὰ
 πρῶτον μὲν οἱ Θηβαῖοι ἀντεσάθησαν, καὶ ἐτοιμά-
 ζοντο πρὸς πόλεμον, ἔπειτα δὲ βλέποντες εἰς
 κίνδυνον ἀφανισμῶ τῆς πόλιν, οἱ πρωταῖτιοι
 παρεδόθησαν μόνοι των, ἐπειδὴ ἠλπιζον ὅτι με-
 τὰ χεῖματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἀπὸ τῆς Πέρ-
 σης, ἠθέλων δυσωπήσῃ τῆς συμμάχης· ἀλλ' ὁ
 Πausanias δούτος, λαμβάνων αὐτὰς, τῆς κατε-
 δίκασεν εἰς θάνατον. Τῆς αὐτῆς δὲ ἡμέρας,
 ἐν ἣ ἔγινεν ἡ μάχη τῆς Πλαταίας, σιωέβη καὶ
 μία ἄλλη ἀξιόλογος νίκη κατὰ τῆς Περσῶν ἀ-
 πὸ τῆς Ἀθηναίης καὶ Λακεδαιμονίης εἰς τῆς
 Μυκάλῳ (1)· διότι μετὰ τῆς ναυμαχίας τῆς
 Σαλαμῖνος, τὰ λείψανα τῆς ναυτικῆς τῆς Περ-
 σῶν δυνάμεως ἐξαβίχθησαν εἰς τῆς Σάμον,
 ἀλλ' οἱ Ἕλληες τοὺς κατέβηχον ἀπ' ὀπίσω.
 Ἦσαν δὲ ναύαρχοι Λότυχίδης ὁ Λακεδαιμό-
 νιος, καὶ Ξάνθιππος ὁ Ἀθηναῖος. Βλέποντες
 δὲ οἱ Πέρσαι τῆς δυνάμιν τῆς Ἑλλήων, ἐ-
 πόροσφυγον εἰς τῆς Μυκάλῳ, καὶ ἐκβαίνοντες
 εἰς

(1) Μυκάλῳ, κοινῶς Κάβο Σαμφῶν, ἢ Γατπονῆσι,
 εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἐφέσου.

εἰς τὴν ξηρὰν, ἐκλείδθησαν μὲ τείχη καὶ χαν-
δάκια, καὶ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐβέβηκεν ὁ Τι-
γραΐης ὁ Σαβάρης τῆς Λυδίας μὲ ἐξυῖτα χι-
λιάδας στρατόμα· ἀλλ' ἐδὲ ἔτις ἠμπόρεσαν νὰ
ἀποφύγῃ ἀπὸ τῆς ὀρμῆς τῆς γυναιῶν Ἑλλή-
νων· ἐπειδὴ δὲ οὗς ὅτε ἐκβῆκαν εἰς τὴν γῆν,
ἔγιναν δύο σώματα, καὶ οἱ μὲν Ἀθῆνῶν καὶ
Κορινθῶν ὤρμησαν διὰ τῆς πεδιάδος, οἱ δὲ
Λακεδαιμόνιοι ἐβέβηκεν εἰς τὴν γῆν διὰ τῆς
Πέρσας. Πρὸ τῆς δὲ νὰ φθάσῃ ἔτι, οἱ Ἀ-
θῆνῶν ἐκτύπησαν τῆς ἐχθρῆς, καὶ δὲ οὗς τῆς
ἔβαλον εἰς ἀταξίαν καὶ φυγῆν. Ἀφ' ἧς δὲ ἦλθον
καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, τῆς ἐκτύπησαν μὲ ὄλλω
τῆς δυνάμιν, καὶ ἐν τῷ ἅμα βαίνοντες φωτίαν
εἰς τὰ παράβια, τοιαύτῳ νίκῳ ἔλαβον κατ' αὐ-
τῆς, ὥσε καλλιτέρα ποτὲ δὲν δυνάται νὰ δο-
θῆ, διότι δὲν ἔμεινον εἰς ἀπὸ ὄλλω ἐκείνῳ
τῆς ἀναείδμητον δυνάμιν τῆς Περσῶν, καὶ νὰ
φέρῃ τὴν εἰδησιν εἰς τὸν Ξέρξῳ τῆς ὀλεθρῆς καὶ
ὀλοκλήρῳ ἀφανισμῷ αὐτῆς.

Τέτοιον λοιπὸν τέλος ἔλαβον ἡ ἑομερὰ ἐκεί-
νη ἐκστρατεία τῆς Ξέρξῳ, ἡτις διὰ τὸ ὑπερβάλ-
λον τῆς πλήθους μὲ δίκαιον νομίζεται ὡς μυ-
θώδης, ἀγκαλὰ τεθρυλλημένη, καὶ βεβαιωμένη
ἀπὸ τῆς ἀξιοτέρῳ Ἰσοκρῆς. Τοιαῦτα λέγω ὀ-
λέθρια ἀποτελέσματα ἔφερον εἰς τὴν Περσίαν
ἡ ματαιότης αὐτῆς ἀνθρώπων, καὶ τοιαύτας ἡρωϊ-
κῆς πράξεις, καὶ χεδὸν ὑπὲρ ἀνθρώπων κατορ-
θώματα προήγαγεν ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ συμφωνία τῆς
παλαιῶν ἐκείνων Ἑλλήνων καὶ ἡμετέρων Προ-
γόνων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ'.

Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι συμβεβηκότων ἀπὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς Μάχης ἕως τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστάδου.

Μόλις δὲ οἱ Ἕλληες ἠλοθέρωθισαν ἀπὸ εἰς ἕνα ἄρομερον ἔξωτεικὸν ἔχθρον, καὶ διδύς ἀρχισαν τὰς ἀναμεταξύτων διχονοίας. Τὰ πρῶτα ἄρομερὰ συμπῶματα αὐτῆς τῆς τόσον ὀλεθροῦ νόσου διὰ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ μάλιστὰ διὰ τὰς Ἑλλῶνας, ἐφαίνισαν εἰς τὰς δύο πρῶτας πόλεις Ἀθῆνας, λέγω, καὶ Σπάρτην, ἧτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατλύπησαν εἰς εἰς αἰματώδη καὶ ἄρομερον πόλεμον, ὡς ἡ σιωχία τῆς Ἰσορίας θέλει τὸ δείξει. Ἡ ἀρχὴ δὲ τῆς διχονοιῶν ἐσάθη ἔτω.

Μετα τὴν δειτέραν ἐπισροφίῳ τῆς Ἀθῆναίων εἰς τὴν πόλιν των, ὁ Θεμισοκλῆς ἔλαβε τὴν πρῶτην ὑπόληψιν μεταξὺ τῆς Ἀθῆναίων ὅθεν ἔγραφε ψήφισμα, πρῶτον μὲν νὰ περικυκλώσεν τὰς Ἀθῆνας μὲ τείχη, ἐπειδὴ ἐκ τῆς εἰς μόνον τὴν ὄρμην ἔξωτεικῆς τινὸς ἔχθρῆς δεῦν ἐφοβῆντο, ἀλλὰ καὶ δεσπύται τῆς Ἑλλάδος ἠμπορῆσαν νὰ γένεν ὀδετέρον δὲ νὰ περιτειχίσωσι καὶ τὸν Πειρεῆ λιμένα, καὶ νὰ καταγίνωνται οἱ Ἀθῆναῖοι περισώτερον εἰς τὴν Ναυτικῶν, διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὸν σκοπὸν τῆς πρῶτων τῶν ὀδετων ἄρχισαν τὴν ἐτοιμασίαν τῆς τειχῶν. Μαθόντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῆτο, ἐκατάλαβαν τὰς σκοπὰς τῆς Ἀθῆναίων ὅθεν ἐσειλαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθῆνας, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι παρόμοιον ἐπιχείρημα, προφασίζόμενοι ὅτι ἂν ἡ πόλις τειχισθῆ, καὶ ὁ βάρβαρος

ὀρ-

ὀρμήσῃ πάλιν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, δεικνὼν τοιαύτῳ πόλιν τειχισμένην, ἢμπορεῖ νὰ τῷ ἐξεσιάσῃ, καὶ νὰ σῆσῃ καθέδραν ἐκεῖ, καὶ ἔτω μετὰ καιρὸν νὰ ὑποτάξῃ ὅλῳ τῷ Ἑλλάδα. Ἀλλ' ὁ Θεμισοκλῆς ἐννοῶν τοὺς σοχασμὰς τῆς Σπαρτιατῆς, τὰς ὁποίας ἀπὸ ἐνδοπιῶν ἔκρυπτον ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆ κοινοῦ καλῆ, ὑπεκρίθη παρομοίως, καὶ εἶπε τῷ πρέσβειον· ἐπειδὴ τῆτο δὲ φαίνεται ἀρετὸν εἰς τὰς Σπαρτιάτας, αὐτὸς πηγαίνει εἰς τῷ Σπάρτῳ, καὶ ἀπολογεῖται· καὶ εἰ μὴ αὐτοὶ τὸ ἀποφασίσαν, γίνεται· εἰδὲ μὴ, τὸ ἀφίνεσι· καὶ ἔτως ἀνεχώρησαν οἱ Πρέσβεις. Ὁ δὲ Θεμισοκλῆς ἐπέδασεν ἐπεῖνας τὰς ἡμέρας, πρὶν τῆ μισθμοῦ, νὰ ἐτοιμαθῇ ἡ ἀναγκαῖα ὕλη πρὸς οἰκοδομίαν· μετὰ δὲ τῷ ἀναχώρησίν τε, δὲθὺς νὰ ἀρχίσωσι τὸ ἔργον, καὶ ὅτε λάβῃ ἱκανὸν ὕψος, τότε νὰ ἔλθουν καὶ οἱ ἄλλοι συμπρέσβεις τοῦ εἰς τῷ Σπάρτῳ, καὶ εἰ μὴ οἱ Σπαρτιάται σείλωσι δούτερος πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθῶνας νὰ ἰδῶσι τὸ ἔργον, αὐτοὶ νὰ κάμωσι κάθε ἔργον νὰ τὰς βασιλεύωσι, καὶ πρὶν οἱ πρέσβεις τῆς Ἀθῶναίων ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ πῆν Σπάρτην νὰ μὴ τὰς ἀφῆσαν· ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἀφ' ἧ λοιπὸν ὁ Θεμισοκλῆς ὑπῆγον εἰς τῷ Σπάρτην, ἐστάθη ἱκανὰς ἡμέρας χωρὶς νὰ παρρησιαθῇ μήτε εἰς τὰς βασιλεῖς, μήτε εἰς τὰς Ἐφόρους, προφασίζόμενος τὸν ἐρχομὸν τῆς συμπρέσβειών του, διὰ τῷ ἀργητα τῆς ὁποίων καὶ ἐθαύμαζον. Ἐλθόντες λοιπὸν καὶ οἱ ἄλλοι δύο πρέσβεις, οἱ τινες ἦσαν ὁ Ἀεισείδης καὶ ὁ Ἀβρώνυχος (1), τοῦ εἶπον, ὅτι τὸ τεῖχος

(1) Θουκυδίδης. Βιβλίον Α'.

ἦτον ἐγγύς νὰ τελειώσῃ· ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Θεμισοκλέους, οἱ Ἀθῶναιοὶ τόσῳ σπουδὴν ἔδειξαν εἰς τὸ νὰ ἐπιταχυώσῃ τὸ ἔργον, ὥστε ὅλος ὁ λαὸς σχεδὸν ἐδέλδεν· ἐπῆραν δὲ καὶ τὰς λίθους ἀπὸ τὰς τάφους, καὶ ἀπὸ τὰς Ναῆς. Τότε ὁ Θεμισοκλῆς ἐπαρρησιάζετο εἰς τὰς Ἐφόρους, καὶ εἶπεν, ὅτι δεῦν πρέπει νὰ πισθῶσιν τὴν κοινὴν φήμην, ἣτις εἶναι πάντοτε ψευδής, καὶ ὅτι οἱ Ἀθῶναιοὶ ἐκτίζον τὰς οἰκίας των, ὁ δὲ χυδαῖος λαὸς ἐνόμισεν ὅτι κτίζωσι τείχη, καὶ αὐτὸ δέλωσι νὰ πισθῶσιν ὅτι πρέπει νὰ σείλῃν ἄλλοις τιμίαις ἀνθρώποις εἰς τὰς Ἀθῶνας, διὰ νὰ βεβαιωθῶν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνες χωρὶς νὰ καταλάβῃ τὴν πανουργίαν ταύτην, ἐσεῖλαν ἄλλοις πρέσβεις ἀπὸ τὰς πλέον ἐγκρίτους τῆς Σπάρτης. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐνόμισεν ὁ Θεμισοκλῆς, ὅτι οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἦσαν εἰς τὰς Ἀθῶνας, τότε παρεστῆ εἰς τὴν κοινὴν συστάξιν, καὶ ἐμβαλὼν τὸ προσωπεῖον εἶπεν· ὅτι αἱ Ἀθῶναι περὶ τειχίδικαν μὲν τείχη πρὸς ἀσφάλειάν των διὰ κάθε ἐναντίον, καὶ ὅτι ταῦτα ἦτον εἰς δίκαιον, διὰ τὸ ὅποιον οἱ Σπαρτιάται δεῦν ἔχουσι λόγον νὰ ἐναντιωθῶν, διότι αἱ Ἀθῶναι ἐδοκίμασαν τὴν καταδρομὴν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅχι αἱ πόλεις τῆς Πελοποννήσου, καὶ ὅτι αὐτίνες ἠθέλον τὸς καταξέξῃ δι' αὐτὸ, οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν πρόθυμοι νὰ ὑπερασπισθῶν τὸ δίκαιόν των μὲν τὰ ὅπλα· εἰδὲ καὶ οἱ Σπαρτιάται ἠθέλαν κάμῃ κάποιον κακὸν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸς συμπρέσβεις του, ἃς ἠξόρου, ὅτι οἱ ἐδικοίων πρέσβεις δέλουν πάδη τὸ ἴδιον εἰς τὰς Ἀθῶνας. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λέγων ὁ Θεμισοκλῆς ἐβῆκεν ἐκ τῆς συστάξεως· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκέσαντες, καὶ βλέποντες τὸ

τὸ ἔργον τετελειωμένον, καὶ τὰς πρέσβεις τῶν εἰς χεῖρας τῶν Ἀθιναίων, ἐνόμισαν περὶ τὸν τὸ νὰ ἀνάψῃν ἄγῃ τὸν πόλεμον. Διὰ τῆτο κρᾶζοντες τὸν Θεμιστοκλέα, ὑπεκρίθησαν ὅτι αὐτοὶ δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ τὰς ἐμποδίσκῃ τὸν τειχισμόν τῶν Ἀθιναίων δι' ἄλλο τέλος, παρὰ διὰ τὸν φόβον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι μὲ κἀνὴν ἄπονον δὲν ἠθέλον νὰ διακόψωσι τὸν ἱερὸν δεσμόν τῆς φιλίας καὶ συμμαχίας. Ταῦτα εἰπόντες, ἀπέστειλαν τοὺς Ἀθιναίων πρέσβεις, οἵ τινες ἀφ' ἧς ἐκβῆκαν ἀπὸ τῆς Πελοπόννησον, τότε οἱ Ἀθιναῖοι ἀπέλυσαν ἐκείνους τῆς Σπάρτης. Ὁ δὲ Θεμισοκλῆς ἐμβῆκεν εἰς τὰς Ἀθῆνας μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ παρατάξεως διὰ αὐτὸ τὸ εὐδοξον καὶ ὀτυχεῖς ἐπιχειρήματά τῃ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Θεμισοκλῆς ὄλλω τῆς ἀσπιδὸς τοῦ ἔβαλεν εἰς τὸ νὰ τειχίσῃ τὸν Πειρεᾶ (1), καὶ εἰς τῆς οἰκοδομῆς τῶν μεγάλων καὶ διπλῶν ἐκείνων τειχῶν, τὰ ὁποῖα ἐκτείνοντο ἀπὸ τῆς θύραν τῆς Κάστρου τῶν Ἀθιναίων, ἠτις ἐλέγετο τῆς Πειρεῶς, καὶ ἀπὸ τὸ Μυσεῖον, καὶ ἔφθανον εἰς τὸν λιμένα τῆς Φαληρέως (2)· ἡ δὲ κατασκευὴ τῆτων ἦτον θαυμασιωτάτη ἐκ λίθων τετραγώνων ἐνὸς ὕψους μεγέθους, δεδεμένων μὲ σίδηρον, καὶ μολύβι (3). Ἐγραφε προσέτι καὶ ψήφισμα, μὲ τὸ ὁποῖον ὑπεχρέωσε τὰς Ἀθηναῖκας καθεὶ χρόνον νὰ κατασκευάζωσιν ἑκατὸν ἑξήρεις.

Ὁ Θεμισοκλῆς βλέπων λοιπὸν τῆς πατρίδα

τῃ

(1) Θουκυδίδης. Βιβλίον Α'.

(2) Ὅρα τὰς Χάρτας τῆς Νέας Ἀναχάρσιος.

(3) Θουκυδίδης. Βιβλ. Α'. καὶ Δεσίνης Ἰσοβία τῆς Ἑλλάδος.

(1) Γ

τε ὅτι ἦτον εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης, καὶ μό-
 νον ἢ μικρὰ θαλάσσιος δυνάμις τῆς συμμάχων
 τὴν ἐμπόδιζε νὰ γνῆ ἡ Κύβηα τῆς Ἑλλάδος,
 ἐπρόβαλεν εἰς μίαν συμάξιν τοῦ λαοῦ, ὅτι ἐ-
 σοχάθη εἶναι ἔργον τὸ πλέον ὠφέλιμον, καὶ τὸ
 ὅποιον ἤθελε καταστήσει τὰς Ἀθῶνας εἰς τὴν
 κυριότητα ὅλων τῆς Ἑθνῶν· ἀλλὰ τῆτο δεῦν ἐ-
 δυνάτο νὰ ἐκφωνήσῃ παρρησίᾳ, ὅθεν παρεκά-
 λει τὰς Ἀθῶναίους νὰ διορίσωσιν εἶναι ἄξιον ὑ-
 ποκείμενον ἀπὸ τῆς πολιτείας νὰ τῆ κοινωνήσῃ
 τὸν σκοπόν τε. Τότε ὁ λαὸς δὲθὺς ἐδιώρισε
 τὸν Ἀρκεσίδω, τὸν ὅποιον κράξας κατὰ μέρος
 ὁ Θεμισοκλῆς εἶπεν, ὅτι ὁ σκοπός τε ἦτον νὰ
 καύσωσι τὴν ναυτικὴν δυνάμιν τῆς συμμάχων,
 ἥτις ἔπλεον εἰς τὰ πλησίον παραθαλάσσια,
 καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον γίνονται οἱ Κύβηοι τῆς
 θαλάσσης, καὶ οἱ ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἀ-
 ρκεσίδης ἀκέσας τῆτο, ἐξόμαξε διὰ τὴν ἀνήκε-
 στον παρανομίαν, καὶ χωρὶς νὰ ἀποκλειθῆ, ἐμ-
 βῆκεν εἰς τὴν συμάξιν τῆ λαοῦ, καὶ εἶπε· „Τὸ
 „ πρόβλημα τῆ Θεμισοκλέους εἶναι τὸ πλέον ὠ-
 „ φέλιμον διὰ τὴν δόξαν καὶ μεγαλειότητα τῆς
 „ Ἀθῶναίων, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ πλέον ἀδίκον καὶ
 „ παρανόμον“. Ὅθεν δὲθὺς ὁ λαὸς ὁμοφώνως
 ἐφώνησεν, ὅτι δεῦν θέλει ἔτε νὰ τὸ ἀκέσῃ, καὶ
 τότε μιᾶ φωνῇ ἐβεβαιώθη παρὰ τοῦ λαοῦ ἢ ἐ-
 πωνυμία τοῦ Ἀρκεσίδου, Δίκαιος (1). Μετὰ
 ταῦτα δὲ ἀπεφασίθη κοινῶς ἀπὸ τῆς συμμά-
 χους νὰ πλεύσῃ ἡ ναυτικὴ δυνάμις διὰ νὰ ἀ-
 ποδιώξῃ τὰς Πέρσας ἀπὸ ὅλας τὰς Νήσους τοῦ
 Αἰγαίου πελάγους· ὅθεν ἐκλέχθη Ναύαρχος τῆς
 μὲν

(1) Γολδσμίδ. Κεφ. Ζ'.

μὲν Λακεδαιμονίων ὁ Πausanίας, τῆς δὲ Ἀθωαίων ὁ Ἀρειεΐδης, τὸν ὁποῖον ἠκολούθει καὶ ὁ Κίμων, ὁ υἱὸς τῆς Μιλτιάδου, ὅς τις ἀντὶ τῆς μνησικακίης διὰ τὴν πατέρα τὴν ἀχαρυσίαν τῆς συμπολιτείας, αὐτὸς ἐπέδρασε τὴν γυνή ἀξιώτερος τοῦ πατρὸς· ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μιλτιάδου, ἀφ' οὗ ἔκαμε πάντα βόπον τὴν πληρώσει τὴν ποινὴν τῆς πενήκοντα ταλάντων, ὡς εἶπομεν, καὶ τὴν θάψῃ τὸν πατέρα τὴν ἐντίμως, ἐδόθη ὅλως εἰς τὰ πολιτικά, καὶ ἔτις ἐγένετο ὁ ἀξιώτερος ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτὸν στρατηγῶν. Εἶχε δὲ τὴν μεγαλοφυχίαν τῆς πατρὸς αὐτοῦ Μιλτιάδου, τὴν φρόνησιν τῆς Θεμισοκλέους, καὶ ὅλας σχεδὸν τὰς ἀρετὰς τῆς Ἀρειεΐδου. Εἰς τὰς λοιπὸν ἐδόθη ἢ κυβέρνησις τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, οἵτινες δι' οὗς ἐπλόσαν εἰς τὴν Κύπρον, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐδίωξαν τὰς ἐχθρὰς, καὶ ἀποκατέστησαν αὐτονόμους τὰς κατοίκους αὐτῆς. Ἐπειτα δὲ ἐπλόσαν εἰς τὸ Βυζάντιον (1), καὶ ἐξέστίασαν αὐτὸ τὸ κάστρον μετὰ τὴν ὄρμιν, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἀναείδητα πλάτη. Ἐπεσον παρὸς τὰς αἰχμάλωτοι πολλοὶ Πέρσαι εἰς τὰς χεῖρας τῆς νικητῆς, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ πολλοὶ συγγενεῖς τῆς Ξέρξου, τὰς ὁποίας κρυφὰ ὁ Πausanίας ἠλοθέρωσε, θέλων τὴν ἀποκτήσει τὴν εὐνοίαν τῆς τῆς Μονάρχου. Ἐγραψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν παρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Θεκυδίδου, ἣτις περιεῖχε τὰ ἑξῆς. „ Ἐγὼ ὁ „ Pausanίας ὁ Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἐπειδὴ „ δὴ ἀγαπῶ τὴν φιλίαν σου, σοὶ σέλω τὰς „ τὰς

(1) Βυζάντιον, ἢ Κωνσταντινέπολις.

„ τὴς συγγενεῖς σε, τοὺς ὁποῖους ἤχμαλώτισα
 „ εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἔχω γνώμην, ἀν σοὶ
 „ ἀρέσκη, νὰ πάρω τὴν θυγατέρα σου εἰς γυ-
 „ ναῖκα, καὶ νὰ ὑποτάξω τὴν Σπάρτην, καὶ
 „ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα εἰς τὴν ἑξουσίαν σε. Νο-
 „ μίζω δὲ ὅτι εἶμαι ἰκανὸς νὰ κατορθώσω αὐ-
 „ τὰ, φθαίνει μόνον νὰ συμβελάβω τὴν γνώ-
 „ μῶν σου. Ἄν ἀγαπᾷς λοιπὸν σείλε ἀνδρω-
 „ πον πιστὸν εἰς τὰ ἐδῶ παραθαλάσσια, δι-
 „ ἔ θέλω ὁμιλήσει πλατύτερον“ (1).

Λαβὼν λοιπὸν ὁ Ξέρξης ταύτην τὴν ἐπισο-
 λλὴν, χαρᾶς ἀπείρου πληθεὺς, δίδυς πέμπει
 τὸν Ἀρτάβαζον Σαξάρην εἰς τὴν ἐλάσσονα Ἀ-
 σίαν, προσάγων αὐτὸν νὰ ἀνταμώσῃ κρυφὰ τὸν
 Πausανίαν, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ μὲ πίσιν ἢ προ-
 θυμίαν, ὅ,τι ἠθέλε τὸν διορίσῃ, χωρὶς νὰ
 σοχαδῆ ἡγήματα, καὶ στρατεύματα ὅσα χρει-
 αῖσθῃ. Ἐγραφε δὲ ἢ ἐπισολλῶν πρὸς τὸν Πaus-
 σανίαν, ἠτις περιεῖχε τὰ ἑξῆς· „ Ξέρξης ὁ Βα-
 „ σιλίδης γράφει τῷ Πausανίᾳ, ὅτι καὶ διὰ τὴς
 „ συγγενεῖς με, τὴς ὁποῖας ἐλώθῃρασας ἀπὸ
 „ τὸ Βυζάντιον, ἢ χάρις θέλει σοὶ εἶναι εἰς
 „ αἰῶνα ἀνεξάλειπτος ἀπὸ τὸν οἶκόν με· ἀλλὰ
 „ καὶ εἰς τὰ λόγια σε ὄχαισῃμαι, ὅθεν νύκ-
 „ τα καὶ ἡμέραν ἀγωνίζε νὰ κατορθώσῃς ὅσα
 „ μοί

(1) „ Πausανίας ὁ Ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης, τοὺς δε
 „ τέσοι χαρίσαται βεβλόμενος ἀποπέμψει δεξιὴν ἐλὼν, καὶ
 „ γνώμην ποιῆσαι, εἰ καὶ σοὶ δοκῆ, θυγατέρα τε τὴν
 „ σὴν γῆμαι, καὶ σοὶ Σπάρτην, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλά-
 „ δα ὑποχάριον ποιῆσαι. Δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα
 „ πράξει μὲν σὲ βεβλόμενος. Εἰ ἂν τίσει πρῶτον ἀρέσ-
 „ κη, πέμπει ἀνδρὰ πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, δι' ἣν τὸ λοι-
 „ πὸν λόγος ποιησόμεθα“. Οὐκυδ. Βιβλ. Α΄.

„ μοὶ ὑπεχέθης. Μὴ ἀφυχᾶς ἔξοδα παρὸς τὴν
 „ τῶν ἐκτέλεσιν, καὶ στρατόματα ὅσα σοῦ
 „ χρειάζονται. Ἐνέργησον μὲ τὸν Ἀρτάβαζον,
 „ τὸν ὁποῖον σοὶ ἔσειλα, μὲ ὅλον τὸ θάρρος
 „ τὰ ἐδικά σου, καὶ ἐδικὰ με συμφέροντα, διὰ
 „ τὰ λάβη ἢ ὑπόθεσις καλῶς ἐκβασιν καὶ διὰ
 „ τὸς δύο “ (1). Ὁ Πausanίας δὲ ἀφ’ ἧς ἔλα-
 βεν αὐτῷ τῶ ἐπιστολῶν, καὶ προτιήτερα ὡν σο-
 βαρὸς διὰ τῶ ἐν Πλαταιαῖς νίκῃ, ὡς εἶπο-
 μεν, τότε ὅμως ὑψώθη περὶ αὐτότερον εἰς ὄγκον
 καὶ εἰς ὑπερηφάνειαν· ὅθεν ἄρχισε νὰ καταφρο-
 νῆ τοὺς συμμάχους, νὰ τοὺς προσάξῃ δεσποτι-
 κῶς, καὶ νὰ γίνεταὶ δυσπρόσιτος, καὶ ἀφανὴς εἰς
 αὐτὸς. Προσέτι ἀπέβαλε τῶ δὲτέλειαν, καὶ
 μετελιόπτα τῆς Σπάρτης, καὶ ἐφέρετο κατὰ τὸν
 ἔθρον τῶ Περσῶν, πολυτελής διηλαθὴ εἰς τὰ
 τῆς βασιλείας, καὶ δορυφόρος ἔχων τὸς περὶ αὐτότε-
 ρος Πέρσας· ἀλλὰ καὶ λόγια ἐνίστατο τοῦ ἐφύ-
 γον ἀπὸ τὸ σῶμα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐφανέρωνε τὸν
 κακὸν σοχασμὸν, τὸν ὁποῖον ἔφεφε κατὰ τῆς
 Ἑλλάδος. Οἱ σύμμαχοι δὲ βλέποντες τῆτε μὲν
 τῶ σοβαρότητα, καὶ ἔμφω, τῶ δὲ Ἀθηναίων
 στρατηγῶν Ἀριστίδου, καὶ Κίμωνος τῶ δὲ πορο-

ση-

(1) „ Ὡς λέγει Βασιλῆος Ξέρξης τῶ Πausanία.
 „ Καὶ τῶ ἀνδρῶν, ἧς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου
 „ διέσωσας, κήσεται σοὶ ἀεργεσία ἐν τῶ ἡμετέρῳ οἴκῳ,
 „ ἔσται ἀνάγραφτος, καὶ ποῖς λόγοις ποῖς ὑπὸ σὲ ἀρέσ-
 „ κομαι. Καὶ σὲ μήτε νῦν, μήτε ἡμέρα ἐπιχέτω ὡς σὲ
 „ ἀθένοι παύσασιν τι ὡν ἐμοὶ ὑπὸ χεῖρῃ· μηδὲ χρυσῶ, καὶ
 „ ἀργύρῳ δαπάνῃ κεκωλύσω, μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἰ-
 „ ποι δὲ παραγίνεσθαι· ἀλλὰ μετ’ Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀ-
 „ γαστῆ, ὃν σοὶ ἐπέμψα, παύσασε παρῶν, καὶ τὰ ἐμὰ, καὶ
 „ τὰ σὰ ὅπως κάλλιστα καὶ ἀριστα ἔξει ἀμφοτέροις “.

(1) Τὸ
 ἐκείνη, ἢ
 (2) Θ.

σηγορίαν, μετελιότητα, καὶ ἐπιείκειαν, ἐπὶ πρόσρε-
ξαν εἰς αὐτὰς παρακαλῶντες νὰ γίνων Ἡγεμό-
νες τῆ κατὰ τῆ ἔχθρῶν πολέμου, καὶ νὰ μὴ ἀ-
φήσων αὐτὰς νὰ καταφρονῶνται ἀπὸ τὸν Παι-
σανίαν· ἄραγμα, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἐ-
πεθύμουν ἐκ ψυχῆς.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἀφ' ἑ ἔμαθον τὸ ἀτακ-
τον καὶ τυραννικὸν φέρισμον τῆ Παισανία, τῆ ἀ-
κυρώσεσιν ὁδοῦς τῆ ἔξοσίαν (διότι κατηγο-
ρεῖτο ἀπὸ ὅλης τῆς Συμμαχίας, ὅτι ἐφρονέσε
τὰ τῆ Περσῶν) καὶ τὸν κράζουσιν εἰς τὴν πα-
ξίδα διὰ νὰ ἀπολογηθῆ ὅσον μετὰ τὸν ἐρχο-
μὸν αὐτῆ εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ μὲν τὸ ἀτακ-
τον φέρισμόν του πρὸς τῆς συμμαχίας, τὸν ἐζη-
μίωσαν μὲ ἀσπρα, διὰ δὲ τὸν Μηδισμόν (1),
μὴ ἔχοντες κάμμιαν μαρτυρίαν καὶ ἀπόδειξιν,
ὁδὸν τὸν ἐπαίδευσαν. Στρατηγὸν ὁμως ὁδὸν τὸν
ἐχειροτόνησαν πλέον, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἐπεμφαν
τὸν Δόρκιν, καὶ ἄλλους μερικούς (2). Ἀφ' οὗ
λοιπὸν ἦλθον οὗτοι εἰς τὸν σόλον, οἱ Σύμ-
μαχοι ὁδὸν ἠθέλησαν νὰ χωριθῶσιν ἀπὸ τῆς
Ἀθηναίας, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ἐκείως ἐκλε-
ξαν Ἡγεμόνας, ὅσον ἐγύρισαν εἰς τὴν Σπάρ-
την. Τῆτο μαθόντες οἱ Σπαρτιάται, ἐγέμισαν
θυμῶ κατὰ τῆ Συμμαχίαν, καὶ ἐπαπειλῆσαν
μίαν ἔφοδον κατὰ τῆς Ἀττικῆς. Εἰς τὴν σιγ-
μὴν ὁμως, ἐν ἣ ἦσαν νὰ κόψωσι τῆς ἱερῆς δεσ-
μῆς τῆς φιλίας καὶ συμφωνίας μετὰ τῆς Ἀθη-
ναίων, ὅνας Ἐφορὸς ὀνομαζόμενος Ἐφεμαρίδας,
πα-

(1) Τῆ λέξιν—Μηδισμόν ἀπέδιδον οἱ Ἐπίλυες εἰς
ἐκείνας, ὅσοι ἦτον μὲ τὸ μέρος πῶν Περσῶν.

(2) Θεκυδίδης, Βιβλ. Α'.

παρασάφεις εἰς τὴν σιῶαξιν, ὠμίλησεν ἔτω·
 „ Δὲν βλέπετε ὅτι ἀπὸ τὰ λαμπαρά κατρω-
 „ ματα ἢ Σπάρτη κινδυνώνει νὰ ἀφανισθῆ; Αὐ-
 „ ται αἱ λαμπαρά νίκαι ἄλλο δὲν ἐποροξύνησαν,
 „ παρά σπέρματα φθορᾶς καὶ ἀφανισμῶ. Τὸ
 „ φέρισμον τοῦ Πausanias ἄς σαῶς ἑομάξῃ, ὡ
 „ συμπολιτῆται. Ἀφήσατε τὰς Ἀθῆναικὰς νὰ ἐ-
 „ ξακολεθῶν τὸν πόλεμον κατὰ τῶ ἐχθρῶ, καὶ
 „ μὴ ζητεῖτε ἡγεμονίαν μὲ τὰ ὄπλα, ἥτις θέ-
 „ λει φέρῃ βέβαια κίνδυνον εἰς τὴν πολιτείαν
 „ μας“. Αὐτὰ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα λόγια τῶ σο-
 „ φῶ ἐκείνῳ ἀνδρὶ, ἐταπεινώσαν τὸσον τὰς Σπαρ-
 „ τιάτας, ὥστε ἐκουσίως ἔδωκαν ἰθὺ Ἀθῆναικῶν
 τὴν ἡγεμονίαν τῆς θαλάσσης (1).

Ὁ δὲ Pausanias ὑπερηθεῖς τῆς ἀξίας, φέ-
 ρει μὲ εὐ πλοῖον κρυφὰ εἰς τὸ Βυζάντιον, τὸν
 ὁποῖον οἱ Ἀθῆναιῶι δια τὴν ἀξίαν τε, καὶ δια
 τὸ λαμπαρὸν τῶ γούρας (διότι ἦτον τότε ἐπίβο-
 πος τῶ ἀνεψιῶ τε Πλεισάρχῳ ἢ τῶ Λεονίδα,
 καὶ νομίμῳ βασιλέω τῆς Σπάρτης) ὑπεδέχθη-
 σαν ἐντίμως· ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ σωφρονισθῆ
 δια τὴν ζημίαν, καὶ ἀτιμίαν, τὴν ὁποίαν ἔ-
 λαβεν ἀπὸ τὴν πατείδα, τὸσον περισσότερον
 ἡγειώθη κατ' αὐτῆς, καὶ ἐδόθη εἰς μανίαν ἑό-
 πον τινά.

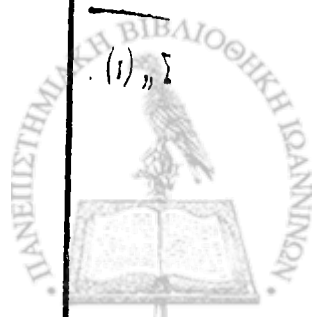
Ὁ Πλέταρχος ἀναφέρει (2) μίαν αἰτίαν τῆς
 μανίας τε καὶ ἐπιβελῆς κατὰ τῆς πατείδος λέ-
 γων· ὅτι ὅταν ὁ Pausanias διέξιβεν εἰς τὸ
 Βυζάντιον ἠράθη μιᾶς νεανίδος ὠραιστάτης, καὶ
 ἀγενῆς, ἥτις ὠνομάζετο Κλεονίκη· ὅθεν ἐμή-

υυ-

(1) Βαρδολεμ. εἰς τὸν νέον Ἀνάχαρσιν.

(2) Εἰς τὸν βίον τῶ Κίμωνος.

(1) „ Σ

νυσε τῶν γονέων τῆς νὰ τῷ τῶν προσφέρων μερι-
 κὰς ἡμέρας διὰ νὰ ξεφαντώσῃ μετ' αὐτῆς. Οἱ
 δὲ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι γονεῖς, μὴ δυνάμενοι νὰ
 ἐναντιωθῶν εἰς εἷς εἷς ἀνδρωπὸν τόσον δυνατὸν,
 καὶ τυραννικόν, τῶν ἐπρόσφερον μίαν νύκτα κρυ-
 φίως διὰ τῶν ἀτιμίαν. Ἐν ᾧ λοιπὸν οἱ δῆλοι
 ἠθέλον νὰ τῶν ἐμβάσων εἰς τὸν κοιτῶνα, ὅπου
 ὁ Πausanias ἐπειμᾶτο, ἡ κόρη Ξέμισσα τῆς ἐ-
 παρακάλεσε νὰ ἐμβῶν νὰ σβύσων τὸ φῶς, ὅτι
 ἡ ἐνδοξία δὲν τῶν ἀφινε, καὶ ἔπειτα ἐμβαίνει
 μόνη τῆς ὅθεν οἱ δῆλοι ἐσβύσαν μὲν τὸ φῶς,
 ἀφῆσαν δὲ τὸν λύχνον εἰς τῶν μέσῳ τῆς κοιτῶ-
 νος, χωρὶς νὰ καταλάβῃ ἐν τῆτων τίποτε ὁ
 Πausanias, ἐπειδὴ ἦτον εἰς βαθύ ὕπνον. Με-
 τὰ ταῦτα ἐμβαίνουσα ἡ κόρη σωμαπαντᾶ τὸν
 λύχνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμποδιθεῖσα πίπτει.
 Οἱ δὲ Πausanias ἐξυπνῶν εἰς τὸ σκότος ἀπὸ
 τὸν κρότον, καὶ νομίσας ὅτι ἦσαν ἐχθροὶ νὰ
 τὸν φονεύσων, ἐπιπηδᾶ ἀπὸ τὸ κραββάτιον, καὶ
 κτυπᾶ τῶν κόρῳ μὲ ἐν κοντάρι μικρὸν, τὸ ὁ-
 ποῖον ἐφύλαττε πάνποτε εἰς τὸ προσκέφαλόν τε,
 καὶ ἔτω τὴν φονεύει. Ἀφ' ἧ δὲ ἐκατάλαβεν ὅτι
 ἦτον ἡ ἐρωμένη τῆς, ἐδόθη ὅλος εἰς τῶν μαγίαν
 ἀπὸ τῶν λύπῳ, καὶ ὁ ἐλεγχὸς τῆς σωμαειδή-
 σεως συχνὰ τῆς ἐπαραστάει τῶν Κλεονίκῳ, ἡ-
 τις τῆς ἔλεγεν· „ ὕπαγε εἰς τὸ Κερθέρειον τῆς
 „ Σπάρτης“ (1).

Ἀπὸ αὐτὸν λοιπὸν τὸν ἐλεγχὸν τῆς σωμαειδή-
 σεως, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον τῆς μεμελετημένης πορ-
 δοσίας συγχυζόμενος, ἐνόμισεν ὅτι ἐγιναν γνω-
 σαὶ αἱ πανουργίαι τε εἰς τῶν Σπάρτῳ ὅθεν
 δίωχ-

(1) „ Στῆχε δίκης ἄσων“. Πλέταρχ. αὐτόδι.

ὅτι ἐμεταχειρίζετο ἐπ' αἰσχροῦ, ὅτε ἦτον νέος. Οὗτος λαβὼν τὰ γράμματα παρὰ τῷ Πausανίᾳ, καὶ σοχαζόμενος, ὅτι ἐκ τῆς, ὅσοι ἐσάλθησαν μετὰ παρόμοια γράμματα τινὰς δεῦν ἐγύρισεν, ὑπώπτεισε, καὶ ἀνοίξας τὰ γράμματα, ἀφ' ἧ εἶδε τὰ τῆς ποροδοσίας, ἃ ἔγραφε τῷ Ἀρταβάζω, καὶ τὸν ἑαυτὸν τε ὅτι ἔπαρεπε νὰ φονεύθῃ, ἔβη εἰς τὰς Ἐφόρους, καὶ δεικνύων τὴν ἐπιστολήν, ὡμολόγησε τοὺς σοχασμὸς τῷ Πausανίᾳ. Οἱ δὲ Ἐφοροὶ θέλοντες νὰ βεβαιωθοῦν καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιον σῶμα τοῦ Πausανίᾳ, ἐπρόσβαξαν τὸν Ἀργίλιον νὰ ἐκβῆ ἔξω ἀπὸ τὴν Σπάρτην, καὶ αὐτοὶ ἔσειλον στρατιώτας διὰ νὰ τὸν πιάσωσιν· ἐκεῖνος δὲ ἐπρόσφυγεν εἰς τὸν Ναὸν ἐκεῖ πλησίον ὡς ἱκέτης (1), ὅπως ἐκατασκόβασε δύο μικρὰς καλύβας, καὶ εἰς μὴν τὴν μίαν ἐκάθητο αὐτὸς, εἰς δὲ τὴν ἄλλαν ἐκρύφθησαν δύο Ἐφοροὶ, διὰ νὰ ἀκέσων τὴν ἡθελον εἰπῆ ὁ Πausανίας ἀφ' ἧ τὸ μάθη, καὶ ἔλθῃ ἐκεῖ· παρήγγειλον δὲ καὶ τὸν νέον νὰ τῷ ἀνοίξῃ ὁμιλίαν περὶ τῆς ποροδοσίας.

Ἀφ' ἧ λοιπὸν διεσκορπίσθη ἡ φήμη, ὅτι ὁ Ἀργίλιος κυνηγέμενος ἀπὸ τῶν στρατιώτων προσέφυγεν εἰς τὸν Ναὸν, ὁ Πausανίας ἔβη εἰς δρομαίως, καὶ τὸν ἐρωτᾷ τὴν αἰτίαν· ὁ δὲ νέος τῷ ἀπεκρίθη ὅτι τὸν ἐζητήσαν τὴν ἐπιστολήν του, καὶ ὅτι ἀφ' ἧ τὴν ἀνέγνωσαν, ἡθελον νὰ τὸν

φο-

(1) Ἰκέτης. Ταύτῃ τὴν λέξιν οἱ Ἕλληες ἐμεταχειρίζοντο δι' ἐκείνας, οἱ τινες δὲ καὶ ἐνὶ σφάλμα διακόμμενοι ἀπὸ τὸ κρηθῆρον, ἐπρόσφυγον εἰς τὰς Ναὸς, ὡς συνηθίζεται καὶ τὴν σήμερον εἰς τὰς Χριστιανικὰς Βασιλείας, ὅθεν λέγομεν „ἐπίασε τὴν Ἐκκλησίαν“.

πατρίδος. Τέλος λοιπὸν τέτοιον ἔλαβε διὰ τὸ ἀτακτὸν τε φέρισμον ὁ ἐλδύθερωπὸς τῆς Ἑλλάδος, ὅστις αὐτὸν ἔζη ἴσως ἠθέλε κατασαθεῖν ὁ ὀλοφροδότης.

Εὐθύς δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Πausανίας, οἱ Λακεδαιμόνες ἔχοντες μῖσος κατὰ τῆς Θεμιστοκλέους διὰ τὴν ἀπάτην, τὴν ὁποίαν τὸς ἔκαμιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τειχῶν, ἔστειλαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθῆνας, καὶ τὸν κατηγορήσαν, λέγοντες ὅτι μετὰ τῶν γραμμάτων τῆς Πausανίας εὗρον καί τινα τῆς Θεμιστοκλέους, ὅς τις συμμετείχε, καὶ ἐβοήθει τῆς τῆς σοχασμῆς, ὅθεν ἐπαρῆτο νὰ λάβῃ τὸν ἴδιον θάνατον τῆς Πausανίας. Ἦτον δὲ τότε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐξωστρακισμῆς εἰς τὸ Ἄργος ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Μετὰ τὰς τῶν πεισῶν του δευδύσεις πρὸς τὴν πατρίδα, βλέπων τὸν λαὸν νὰ ἀχαιεσθῆ πρὸς αὐτὸν, ἠθέλησε διὰ τέχνης νὰ ἐλέγξῃ μὲν τὴν ἀχαιεστίαν τούτου, τὴν δὲ ἐδικύει φρόνησιν νὰ ὑψώσῃ, ὅθεν κατασκευάσκει εἰς τὸ Ναὸν πλησίον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπέγραψεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν· „ Ἀρτέμιδι τῇ „ ἔμβεβλῶ“ (1). ὁ δὲ λαὸς βλέπων τῆτο ἐσυγχύθη περὶ αὐτότερον. Ἐκ τῆς δὲ καὶ οἱ ἔχθροί τε πρόθυμοι ὄντες, τὸν κατηγορήσαν καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ, ὅθεν ἐξωρίθη εἰς τὸ Ἄργος, διὰ δέκα χρόνας. Ἀφ' ἧς λοιπὸν ἦλθον οἱ Πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τὸν κατηγορήσαν, ὁ λαὸς ἐθύμωσε περὶ αὐτότερον, καὶ ἐψήφισε θάνατον κατ' αὐτοῦ· ὅθεν ἔστειλαν τοὺς Πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων μὲν στρατιώτας διὰ νὰ τὸν πιά-

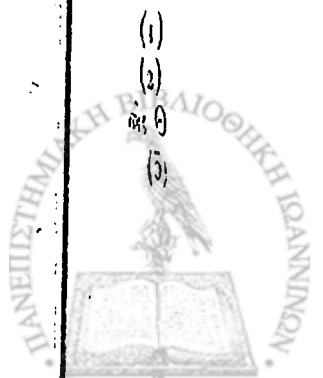
(1) Πλάταρχος ἐν τῷ Θεμιστοκλέους Βίῳ.

πιάσου εἰς τὸ Ἄργος, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅπου νὰ θανατωθῇ. Ἀλλ' ὁ Θεμισοκλῆς εἰδοποιηθεὶς περὶ τῶν διὰ τίνος τῆς φίλων αὐτῆς, φεύγει διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸ Ἄργος, καὶ ἔρχεται εἰς Κέρκυραν. Οἱ δὲ Κερκυραῖοι, διὰ τὸν φόβον τῆς Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, δὲν τὸν ἐδέχθησαν· ὅθεν βιασθεὶς (ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐχθροὶ τὸν ἐκυνηγῶσαν ἀπὸ κοντὰ) ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἡπειρον πρὸς Ἀδμητον τὸν βασιλέα τῆς Μολοσσῶν (1), ὅς τις ἦτον ἐχθρὸς τε διὰ κάποιαν πρεσβείαν, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀδμητος ἐπέμψεν εἰς τὰς Ἀθῆνας, καὶ ὁ Θεμισοκλῆς τῆς Ἰωαντιώθῃ. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, εὗρε μόνον τὴν γυναῖκα τῆς Βασιλέως, (διότι αὐτὸς ἔτυχεν ἔξω τῆς Πόλεως) εἰς τὴν ὁποίαν ἐδιηγήθη τίς ἦτον, καὶ τὴν ἀδικον καταδρομὴν τῆς συμπατριωτῆς. Ἡ δὲ Βασίλισσα σπλαγχνισθεῖσα τὸν ἀνδρῶν, καὶ ὑποπτύουσα μήπως ὁ ἀνὴρ τις ὡς ἐχθρὸς τὸν παραδώσῃ, τῆς εἶπεν ὅτι τὴν ὄραν, καθ' ἣν ὁ ἀνὴρ τις ἠθελε πλησιάσῃ εἰς τὸν οἶκόν τε, αὐτὸς νὰ λάβῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν Ναὸν τῆς παλατίων, ἢ ἔτω δὲν θέλει βιάσῃ τὴν ἰκετείαν, ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἐπειδὴ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐλθὼν ὁ Ἀδμητος, εὗρε τὸν Θεμισοκλῆ, ὅς τις τῆς εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ἐναντίωσιν, τὴν ὁποίαν τῆς ἔδειξεν εἰς τὴν

πρεσ-

(1) Περὶ τῶν Μολοσσῶν λέγουσιν ὅτι ἐκατοικῶσαν ἐκείνο τὸ μέρος, ὅπερ εἶναι ἡ ἐπαρχία τῶν Ἰωαννίνων· καὶ Μολοσσία ἡ πόλις καθέδρα τῆς Ἀδμήτης, ἦτον δύο ὥρας ἔξω τῶν Ἰωαννίνων, ἧς τὰ ἐρείπια ἐτι φαίνονται· τὴν σήμερον δὲ λέγεται Καστρίτζα.

πορεσβείαν, καὶ νὰ τὸν καταξέξῃ τῶρα εἰς αὐτὴν
 τὴν κατάσασιν, (1) ἀλλὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὡς
 ἰκέτῳ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὑστερα δὲ ἀπὸ ὀλί-
 γας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὸν Ἄδμυτον οἱ Πρέσ-
 βεις τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ζη-
 τῶντες τὸν Θεμισοκλέα· ἀλλ' αὐτὸς δὲ τὸν ἐ-
 παράδωκε, μόνον τὸν ἔσειλεν εἰς τὴν Πύδναν
 (2), διὰ νὰ εὕρῃ πλοῖον νὰ περάσῃ εἰς τὴν
 Ἀσίαν πρὸς τὸν Ἀρταξέρξῳ βασιλέα τῶν Περ-
 σῶν, κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτῶν. Ἐλθὼν δὲ εἰς
 τὴν Πύδναν, δέισκει πλοῖον, καὶ ἐμβαίνει διὰ
 τὴν Ἀσίαν. Εἰς τὸν δρόμον ὅμως τοῦ πλου-
 σίματος ἀπὸ κακοκαιρίας πίπτει εἰς τὴν Νῆ-
 σον Νάξον, ὅπερ ἦτον ὁ σόλος τῶν Ἀθηναίων,
 ὅστις ἐπολιόρκει αὐτὴν τὴν Νῆσον. Τότε ὁ Θε-
 μισοκλῆς βλέπων πάλιν τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν
 ὁποῖον ἔπεσε, φανερώνεται εἰς τὸν ναύκληρον τῶν
 πλοίων, ποῖος ἦτον, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν φέ-
 γει, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐκβῆ τινὰς ἀπὸ
 τὸ πλοῖον, ἀλλ' ὅσον δυνατὸν νὰ ξεμακρύνωσιν
 ἀπὸ τὸν σόλον, ὑποχόμενος εἰς αὐτὸν, αὐτὸν
 φυλάξῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ τῶν δώσῃ ἰκανὴν
 ποσότητα χρημάτων· ὅθεν ὁ ναύκληρος ὀλίγον
 κατ' ὀλίγον ἔξαβίχθη, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας
 φθάνει εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπερ ἐκβαλε τὸν Θεμι-
 σοκλέα· ὁ δὲ τὸν ἀντήμειψε πλουσιοπαρόχος
 μὲν χήματα (3).

Φθάσας λοιπὸν ὁ Θεμισοκλῆς εἰς τὴν Ἐφε-
 σον,

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Α'.

(2) Πύδνα, τανυὶ Κίβρον, κωμόπολις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ
 τῆς Θεσσαλονίκης.

(3) Θεκυδίδης.

σον, εὔρον εὔνα Πέρσῳ, ὅστις τὸν ᾠδήγησεν
 εἰς τὰ Σῶσα πρὸς τὸν Βασιλέα Ἀρταξέρξῳ,
 ὁ ὁποῖος ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν Δανά-
 τον Ξέρξε τῷ πατρὸς τε, πρὸς τὸν ὁποῖον Ἀρ-
 ταξέρξῳ ὁ Θεμισοκλῆς ἔγραψε τῷ ἀκόλαθον
 ἐπιστολῷ (1). „ Ἐγὼ ὁ Θεμισοκλῆς ἔρχομαι
 „ πρὸς ἐσένα, ὅστις περισότερον ἀπὸ ὅλης τῆς
 „ Ἑλλάδας κατέβρεξα τὸν οἶκόν σου, καθ' ὃν
 „ χρόνον ἐπολέμην τὸν πατέρα σου, ὅτε ἐκστρά-
 „ τήσασα κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ μὲ ὄλον τῶ-
 „ το τῷ ἐπιποροξύνῃσιν πολλὰ περισότερα καλὰ,
 „ ὅταν ἐγὼ ἦμην εἰς ἀσφάλειαν, καὶ ἐκεῖνος εἰς
 „ κίνδυνον, διὰ τὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τῷ πατρίδα
 „ τῷ· διὰ τῶτο μὲ χρεωσείται δὲργεσία ἀπὸ
 „ τὸν οἶκόν σου· (τῷ ἔγραψε τῷ εἰδοποίησιν,
 „ ἡ τοῦ ἔδωκεν ἀπὸ τῷ Σαλαμίνα διὰ τῷ
 „ εἰς τὸν Ἑλλάσσοντον διάλυσιν τῷ γεφυρίων.)
 „ καὶ τῶρα ἔρχομαι δυνάμειος τὰ σοὶ κάμω
 „ μεγάλα καλὰ, ἐπειδὴ κατέβροξα ἀπὸ τῆς
 „ Ἑλλάδας διὰ τὴν φιλίαν σου. Θέλω δὲ τὰ μοι
 „ δώσης εὔνα χρόνον διὰ τὰ σὲ ὀμιλήσω ἀμέ-
 „ σως ἐγὼ δὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔρχομαι“.

Ο

(1) „ Θεμισοκλῆς ἦκω παρὰ σέ, ὅς κακὰ μὲ πλῆ-
 „ σα Ἑλλήνων ἔργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον
 „ τὸν σὸν πατέρα ἐπίοντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἠμωόμην· πολὺ
 „ δ' ἐτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπεὶδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲ ἐ-
 „ γίνετο. Καὶ μοι δὲργεσία ὀφείλεται (γράφας τῷ τε
 „ ἐκ Σαλαμίνας προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ ἴδω-
 „ δὼς πότε ἀρσενεποποίησας δι' αὐτόν, ἡ δὲ διάλυσιν) καὶ
 „ νῦν, ἔχων σὲ μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι, πάρεμι διω-
 „ κόμειος ὑπὸ τὸν Ἑλλήνων διὰ τῷ σὲ φιλίαν. Βέ-
 „ λομαι δ' ἐπιαντὸν ἐπιχῶν, αὐτὸς σοὶ περὶ ὧν ἦκω δη-
 „ λῶσαι“.

Ὁ Ἀρταξέρξης λοιπὸν βλέπων ὅτι ὁ Θεμισοκλῆς ἦλθεν εἰς αὐτὸν, ἔμεινον ἑκατηκὸς ἀπὸ τῆς χαρᾶς, τὸσον ὥστε λέγειν ὅτι πολλάκις εἰς τὸ κραββάτι τε τῆς νύκτα ἐφώναζεν εἰς τὸν βαθυτάτον ὕπνον· „ Ἐγὼ ἔχω τὸν Θεμισοκλῆ τὸν Ἀθιναῖον (1)“· καὶ τὸν ὑπεδέχθη μὲ δὺχαίρῃσιν μεγάλῃ εἰς τὴν αὐλήν τε, ἕως οὗ εἰς οὗα χρόνον ἔμαθε τὸσον εὐμορφα τῆς Περσικῆς διάλεκτον, ὥστε μὲ τὸσῳ δὺφράδειαν, καὶ γλυκύτητα οἱ ἴδιοι Πέρσαι δὲν ἐδιώαντο καὶ τῆς ὀμιλήσεν. Παρασαθεῖς δὲ ἔπειτα ἀμέσως εἰς τὸν Βασιλέα, ἔλαβε τὸσῳ εὐνοίαν ἀπὸ αὐτὸν, ὥστε κἀνείας παρομοίαν, ὡς λέγει ὁ Θηκυδίδης, δὲν ἠξιώθη· ὅθεν ὁ Ἀρταξέρξης ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ἄξις μεγάλας πόλεις, τῆς Μαγνησίαν, τῆς Λαμψάκον, καὶ τῆς Μυῦντα (2), ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τῶν ὁποίων καὶ ἔφηται· καὶ ἡ μὲν Μαγνησία ἦτον διὰ τὸ φῶμί τε, ἠτις ἐδίδοτε πενήκοντα τάλαντα εἰσόδημα· τῆς δὲ Λαμψάκου τὸ εἰσόδημα, ἦτον διὰ τὸ κρασί τε, καὶ τῆς Μυῦντος διὰ τὸ προσφάγιον. Εἰς τοιαύτῳ ἀφθονίαν πλέτε ἐλθὼν ὁ Θεμισοκλῆς εἰς τὸν ξένον τόπον, ἔλεγε συχνὰ τῶν παιδίων τε· „ Παιδιά, αὐ δὲν ἐφύλαμεν ἀπὸ τῆς παξίδα, ἠφῆλαμεν χαθῆ“ (3).

Ἀλλὰ μὲ ὅλον ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ τῆς παξίδα τε τῆς ἀχάρισον τὸσας καταδρομάς, καὶ ζημίας

(1) „ Καὶ νύκτωρ ὑπὸ τῆς χαρᾶς διὰ μέσων τῶν ὕπνων βοῆσαι ἄξις, ἔχω Θεμισοκλέα τὸν Ἀθιναῖον“.
Πλάταρχος.

(2) Κοινῶς Μαγνησία, Λαμψάκ.

(3) „ ὦ παῖδες, ἀπωλώμεθ' αὐ εἰ μὴ ἀπολώμεν“.
Πλάταρχος.

μίας θανατιφόρου, ἀντὶ τῆς μεγάλων του παρὸς αὐτῷ δαυλίσεων, καὶ ταύτας ἀδίκως, ὡς βεβαιῶσι πολλοὶ Συγγραφεῖς (1) (διότι ποτὲ ἀπὸ τὸν νῦν τῷ Θεμισοκλέους δὲν ἐπέρασε νὰ κακοποιήσῃ τὴν πατρίδα, ὡς ὁ θάνατός τε τὸ ἔδειξεν) ἀπὸ δὲ τὸν ἐχθρὸν τοιαύτῳ ἀνέλπισον ὑποδεξίωσιν, μὲ ὅλον τῆτο πάλιν ὁ φιλελεύθερος αὐτῷ ζῆλος, καὶ ὁ παρὸς τῷ ἀχάριστον πατρίδα ἔρωσ ἐβασίλευε τόσον εἰς τὴν καρδίαν τε, ὥστε ἐπόκεινε νὰ θανατωθῇ μόνος τε, παρά νὰ ἐπιφέρῃ ὄπλα κατὰ τῆς αὐτὸν γεννησάσης πατρίδος· διότι λέγουν ὅτι μετ' ἔργον ὁ Ἀρταξέρξης ἠθέλησε νὰ τὸν ψηφίσῃ Ἀρχιστρατηγὸν τε κατὰ τῆς Ἑλλάδος πολέμου· ὁ δὲ Θεμισοκλῆς μὴ δυνάμενος ἔτε τῷ προσαγγῆν τῷ Ἀρταξέρξει νὰ ἀρνηθῇ, ἔτε τὴν Ἑλλάδα θέλων νὰ πολεμήσῃ, ἔλαβε φάρμακον μόνος τε, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Μαγνησίαν· ἀγκαλὰ καὶ ὁ Θεκυδίδης βεβαιώνει περὶ αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανεν ἀπὸ νόσον, καὶ ὄχι μὲ φάρμακον. Πρὸ Χριστοῦ 449.

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν αὐτολέξει τὰς ἐπαίτους, τοὺς ὁποίους πλέκει αὐτὸς ὁ ἴδιος Συγγραφεὺς διὰ τὸν Θεμισοκλέα, οἵ τινες εἶναι ἱκανοὶ παρὸς κατάληξιν τῆς ἀρετῆς τέτε τῷ ἐνδόξῳ ἀνδρὸς, ἀξιοτάτε στρατηγῷ, καὶ ἐλεύθερωτῷ τῆς Ἑλλάδος. ,, Ἦτον (2), λέγει, ὁ Θεμισοκλῆς

(1) Δερίνας, Ἰσοσία τῆς Ἑλλάδος.

(2) ,, Ἦν γὰρ Θεμισοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχυρὸς δηλώσας, καὶ διαφερόντως εἰς αὐτὸ μάλλον ἐπέρωτος ἄξιος θαυμάσαι. οἰκία γὰρ ζωέσθαι, καὶ ἔτε προμαδῶν εἰς αὐτὴν ἔδεν, ἔτ' ἐπιμαδῶν, πῶν τε παραχρημα δὲ ἐλαχίστης βελῆς κράτιστος γνώμων, καὶ πῶν μελώνων ἐπὶ πλείστον τῷ γεννησομένῳ ἀριστος εἰκασῆς καὶ

„ λῆς ἀνδρωπος, ὅς τις βεβαιότατα ἐφανέρωσε
 „ τῷ δυνάμιν τῆς φύσεως, καὶ μάλιστα εἶναι
 „ ἄξιον νὰ θαυμάσωμεν τῷ ἀγχίνοιά τε πε-
 „ ρισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο· διότι μὲ τῷ φυ-
 „ σικλώ τε συέσιν, καὶ χωρὶς νὰ πορομελετήσῃ,
 „ ἢ νὰ σοχαθῇ πολλάκις τῷ αὐτὴν ὑπόθεσιν,
 „ ἦτον ὄξαιρέτος κειτὴς κατὰ πρῶτῳ ποροβο-
 „ λῷ τε νοός τῷ αἰφνιδίων πραγμάτων, καὶ
 „ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολλὰ δεπήβολος διὰ
 „ τὰ μέλλοντα, καὶ ἱκανός εἰς τὸ νὰ ἐξηγήσῃ,
 „ καὶ νὰ ἐπιχειρηθῇ τὰ παρόντα· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ-
 „ να, τὰ ὅποια ὄσῳ εἶχε δοκιμάσει, ἦτον ἐπι-
 „ τηδειότατος νὰ τὰ ἀποφασίσῃ. Ἐφορόβλεπε δὲ
 „ μάλιστα καὶ τὸ καλόν, ἢ κακόν ἀποβησόμενον,
 „ ὅσον σκοτεινόν καὶ ἂν ἦτον· καὶ διὰ νὰ εἰπῶ
 „ συυτόμως μὲ τῷ δυνάμιν τῆς ἀγχινόιας, καὶ
 „ μὲ πολλὰ ὀλίγῳ μελέτῳ, ὁ Θεμισοκλῆς ἐ-
 „ σάθη ὁ πλέον ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ χηματί-
 „ σῃ καὶ νὰ λέγῃ ποροχείρως τὰ πορέποντα“.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ποροκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ἀφ' ἧ
 ἔλαβον οἱ Ἀθῆναῖοι τῷ ἡγεμονίαν τῆς θα-
 λάσσης, καθ' ὃν ἔσῳπον ἐπεχειράψαμεν ἀνωτέ-
 ρω, ὑπεχρεώθησαν νὰ ἀκολοθήσῃν καὶ τὸν κατὰ
 τῷ Βαρβάρων πόλεμον· ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἐχρειά-
 ζοντο χήματα δι' ἔξοδα, ὄσῳ κοινῇ γνώμῃ τῷ
 συμμαχῶν ἐκλέχθη ὁ Ἀρτεμίδης διὰ νὰ ρίψῃ
 ὅ κοινόν δόσιμον ἀναλόγως κατὰ τῷ δυνάμιν
 ἔ-

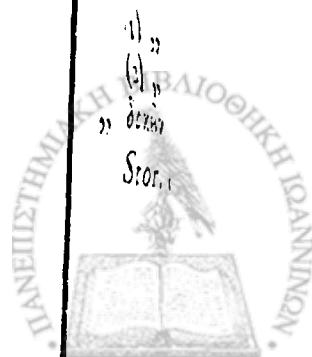
„ ἂ μὲν μετὰ χῆρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσαθαι οἷός τε, ὦν
 „ δὲ ἄπειρος εἴη, κειτὴν ἱκανῶς ἐκ ἀπήλακτο· πο, τε
 „ ἄμεινον ἢ χῆρον ἐν τῷ ἀφανεί ἐστι ποροσεῶρα μάλιστα,
 „ καὶ τὸ ξύμπαν εἶπεν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης
 „ δὲ βραχυτήτι, κράτιστος δὴ ἔπος αὐτοχρηδιάζεν πὰ δέαν-
 „ τα ἐγγύεσθ“. Θεκυδίδης.

ἐκάστῃ. Διὸ ἐνεχείρισε μὲν ὅλῳ τῷ ἔθρει τῆς ναυτικῆς δυνάμεως εἰς τὸν Κίμωνα πρὸς ἔξακολούθησιν τοῦ πολέμου, αὐτὸς δὲ ἐπέ-
 ρασεν εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅπερ ἦσαν συνηγμένοι
 ἔλοι οἱ Πρέσβεις τῶν συμμάχων, καὶ ἔρριψε τὸ
 δόσιμον μὲ ποιαύτῳ φρόνησιν, καὶ μετεϊότητα,
 ὥστε τινὰς δὲν ἐπαπαρονέθη ὅτι ἀδίκηθη. Ὁ
 τόπος δὲ, ἦγεν τὸ ταμεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔ-
 πρεπε νὰ συναχθῶν τὰ χημάτα, διωρίθη εἰς
 τὸ Νησίον τῆς Δήλου, ἐν ᾧ συλήθησαν ξιακό-
 σια ἑξῆς τὰ τάλαντα κατ' ἔτος. Μετ' αὐτῷ τῷ
 συύαξιν τῶν χημάτων ἐπιστρέφων πάλιν ὁ Ἀ-
 ρειεΐδης, ἀπέθανεν εἰς τῷ παξίδα. Εἰς το-
 σαύτῳ δὲ ἀναργυρίαν καὶ πτωχείαν ἐτελεύτη-
 σεν, ὥστε τὸ Κοινὸν ἔκαμε τὰ ἔξοδα τῶν ἐντα-
 φιασμῶν αὐτῶν.

Ἀγκυλὰ καὶ τῆτο δείχνει τὸν χαρακτῆρα τῶν
 θαυμαστῶν τῆτος ἀνδρῶν, μὲ ὅλον τῆτο ἄς ἐπανα-
 λάβωμεν ἐν συντόμῳ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν. Εἰς
 τὸσῳ ἀφιλοχρηματίαν ἦτον ὁ Ἀρειεΐδης, ὥστε
 ὄχι μόνον δὲν ἐμόλυσε τὰς χεῖρας εἰς τὰς ἀρ-
 παγὰς, τὰς ὁποίας συνηθίζον οἱ στρατηγοί,
 ἀλλὰ καὶ ἀν' αὐτῶν ἔδιδε τινὰς χημάτα, δὲν ἐδέ-
 χετο, εἰμὴ μόνον τὰ ἀναγκαῖα. Κατηγορήθη εἰς
 τὸν Ἀρειοπάγον Καλλίας ὁ συγγενὴς τῶν, διατὶ
 πλῆσιώτατος ὢν δὲν ἐκυβερνεῖσε τὸν Ἀρειεΐδην,
 ὡς συγγενῆ. „ Χιλιάκις, εἶπε, τῶν ἐπρόσφερα
 „ χημάτα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐδέχθη “· διὰ τὸ ὁ-
 ποῖον οἱ χεῖται ἐβεβαιώθησαν ἀπὸ τὸ σῶμα τῶν
 ἰδίου Ἀρειεΐδου. Μίαν ἡμέραν ὁ Θεμισκλῆς
 κομπάζων εἰς τῷ ἀγχίνοιαντῶν ἐμπαροῦσεν τῶν
 Ἀρειεΐδου, ἔλεγεν ὅτι τοῦ στρατηγοῦ τὸ μόνον
 προτέρημα εἶναι τὸ προβλεπτικὸν καὶ ὀξύμοον.
 „ Ὅχι ὅμως ὀλιγώτερον, εἶπεν ὁ Ἀρειεΐδης, καὶ

„ τὸ

„ τὸ νὰ ἔχη τινὰς τὰς χεῖράς τε καθάρως ἀπὸ
 „ ἀρπαγῶν“ (1). Αὕτη ἡ ἀκτιμοσύνη, λέγει
 ὁ Πλάταρχος, τῷ ἐποροξενῆσι τοιαύτῳ ὑπόλη-
 ψιν μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν τε, ὥστε μίαν ἡ-
 μέραν Αἰχύλος ὁ Ποιητὴς, παρασαίνων εἰς τὸ
 θεῖον τὴν Ἰαγῶδιαν τῷ Ἀμφιαράδῃ, εἶπε δι-
 ἐκεῖνον, „ Ὅτι δὴν θέλει νὰ εἶναι καλὸς μόνον
 „ κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ νὰ εἶ-
 „ ναι τοῖστος κατὰ γνώμην, ἀπὸ τῶν ὁποίων
 „ βλασάνει οἱ ὀρθοὶ σοχασμοί“· καὶ ὅλος ὁ
 λαὸς ἐκύτταξε τὸν Ἀρσείδην ὡς τοῖστον (2).

Διὰ ταύτας λοιπὸν τὰς ἀρετὰς ἡ Κοιότης
 τῶν Ἀθηναίων ἔλαβε μετὰ τὸν θάνατόν τε με-
 γάλῃ φροντίδι διὰ τὰ παιδία τε, καὶ τὰς μετὰ
 θυγατέρας ὑπᾶνδρῶσε, προικίζουσα αὐτὰς ἐκ
 τῶν Κοινῶν, τὸν δὲ υἱὸν τε Δυσίμαχον ἔφερον ἀ-
 πὸ τὸ Πρυτανεῖον, ὡς τὰς ἀπογόνους τῶν Ἀρμο-
 δίου καὶ Ἀρσογείτονος. Ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς
 τὸν Κίμωνα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι΄.

Περὶ Κίμωνος, καὶ Περικλέους, καὶ τῆς αἰτίας τῶν Πελο-
 ποννησιακῶν Πολέμων.

Μετὰ τῶν ἐκπόρθησιν τοῦ Βυζαντίου, ὁ Κί-
 μων ἐκτύπησε τὴν Σησὸν, ὅπερ ἠχμαλώτισεν
 ἄπειρα πλῆθη, καὶ πολλὰς ἀνθρώπους· ὅθεν ἡ-
 θέ-

(1) „ Οὐχ ἦσαν δὲ καὶ τὸ ἀγνάς φέρειν χεῖρας“.

(2) „ Αἰχύλα δὲ ποιήσαντος εἰς Ἀμφιαράδην, ἣ γὰρ
 „ δοκίμη ἀριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, βαθεῖαν ἀλοκα διὰ

θέλησε νὰ μοιράσῃ τὰ λάφυρα μὲ τὰς Συμμά-
 χους, κάμναν αὐτὰ δύο μέρη, καὶ εἰς μὲν τὸ
 εὐ μέρος ἔβαλε τὰς ἀνθρώπους γυμνὰς, εἰς δὲ
 τὸ ἄλλο, ὅλα τὰ πλέτη, λέγων τῶν συμμάχων
 νὰ ἐκλέξουν, ὅποιον ἠθελε τοὺς ἀρέσῃ. Οἱ
 Σύμμαχοι λοιπὸν ἐπῆραν τὰ πλέτη, νομίζον-
 τες ὅτι ἐκέρδησαν· ἀλλὰ πολὺ εἰς τὸ ἐφάνη-
 σαν γελασμένοι· διότι μετ' ὀλίγον ἐλθόντες οἱ
 συγγενεῖς τῶν αἰχμαλώτων, τὰς ἐξαγόρασαν
 μὲ τιμὴν μεγάλην, ἐξ ἧν ἔλαβον ὁ Κίμων
 τὸ τεπλῆν ἀπ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔλαβον οἱ
 σύμμαχοι (1). Μετὰ ταῦτα ἐκστράτευσεν ὁ γυν-
 ναῖος κατὰ τῆς Ἡϊόνης, ἣτις ἦτον πόλις εἰς τὴν
 Θράκην, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον κλεισμένος εὐας
 στρατηγὸς τῶν Περσῶν, ὀνομαζόμενος Βέτης· Οὗ-
 τος πολιερχόμενος, καὶ βλέπων ὅτι ἦτον ἀδύ-
 νατον ἕως τέλους νὰ ἀντισταθῇ, ἔκαμνεν εὐ πωραγ-
 μα, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰσορία μᾶς ἐφύλαξεν ὡς ἔσο-
 μερόν σημεῖον τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ μίσους,
 τὸ ὁποῖον ἔφεχε τότε μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Περ-
 σῶν. Διότι, λέγων, ἐσωάζε πρῶτον μὲν ὅλα
 τὰ πλέτη τε, καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὸν ἐκεῖ πλη-
 σίον Σφύμονα ποταμὸν (2)· ἔπειτα ἀνάφε μίαν
 φωτίαν μεγάλην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔρριψε τὴν
 γυναῖκα τε, καὶ τὰ παιδία τε, καὶ τέλος πάντων
 μέσα εἰς αὐτὴν ἔρριψε καὶ αὐτός. Μετὰ τὴν
 ἄ-

„ φρεῖος καρπέμενος, ἀφ' ἧς πᾶ κεδνὰ βλασάνει βελδύ-
 „ ματα· καὶ λεγομένων πύπων, πάντες εἰς Ἀρισίδην ἀ-
 „ πέβλεψαν“.

(1) Πλάταρχ. ἐν τῷ βίῳ τῷ Κίμωνος.

(2) Στρυμόν, κοινῶς Μαρμάρι, ἢ Ρενδίνα, καὶ Στρυ-
 μονιακὸς Κόλπος, κοινῶς Κόλπος τῆς Κοντέσας, ὅπου ἦν
 ἡ πόλις Ἡϊών.

(1) Ε:
 (2) Π.

ἄλωσιν ὅμως καὶ ταύτης τῆς πόλεως, ὁ Κίμων ἐξασίασε τὴν Νῆσον Σκυῖρον, εἰς τὴν ὁποίαν ἄρων τὰ κόκκαλα τῶ Ἰουδαίου, τὰ ἔσειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας· διότι ὁ Ἰουδαῖος διώχθεις ἀπὸ τῆς πατρίδα, λέγειν, ὅτι ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν τὴν Νῆσον, ὅπως ἀπέθανεν.

Ἐπειτα δὲ ἐξῆξε πρὸς τὸ μέρος τῆς Παμφυλίας, ὅπως ἦτον ἡ ναυτικὴ δυνάμις τῆς Περσῶν ἀραμνή εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμὸν (1) τελειόσια πενήντα καράβια τὸν ἀειθμὸν, ἢ κατὰ τὸν Πλάταρχον ἐξακόσια (2). Αὐτὸν δὲ τὸν στόλον τὸν ἐνδιαιμάμενε μία ἄπειρος δυνάμις τῆς ξηρᾶς, ἣτις ἐσέκετο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ὁ Κίμων ἔχων διακόσια καράβια, τὴν ἐκτύπησε μὲ πῦρ ἀνδρίαν, ὥστε τὴν ἐχάλασεν ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ἠχμαλώτισε μὲν διακόσια καράβια, τὰ δὲ λοιπὰ ἐβύθισεν. Βλέπων δὲ τὴν γενναϊότητα τῆς στρατιῆς ἐν τῷ ἄμα ἐβῆκεν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ κτυπῶν τὸ ἀναείθμητον ἐκεῖνο στρατόμα, τὸ ἠφάνισεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, ὥστε εἰς μίαν ἡμέραν ἐκατέρωθεν δύο νίκας κατὰ τῶν Βαρβάρων. Μαθὼν ὅμως μετ' ἔργον, ὅτι ἤρχοντο ὀγδοῦντα καράβια τῶν Φοινίκων ἀπὸ τὴν Κύπρον, διὰ τὴν ἐνάθην μὲ τὸν στόλον τῆς Περσῶν, τὰ συναπαντᾷ εἰς τὰ ἐκεῖ παραθαλάσσια, καὶ κτυπῶν αὐτὰ, τὰ μὲν περισσότερα ἐβύθισεν, τὰ δὲ λοιπὰ ἠχμαλώτισεν. Ἐκ τῶν δὲ τῶν ἐνδόξων κατορθωμάτων αὐτῶν, εἰς

το-

(1) Εὐρυμέδων, κοινῶς Ἰερκὸς ἢ Ζακὸς, εἰς τὴν Παμφυλίαν, ἣτις λέγεται Καραμαία.

(2) Πλάταρχος, εἰς τὸν Βίον τῶ Κίμωνος.

ποσαύτῳ σκνοχωρίαν ἤφερον ἐκείνον τὸν ὑπερήφανον Μονάρχῳ, ὥσε ἐδέχθη τὰς σωτηρίας, τὰς ὁποίας κατωτέρω θέλομεν εἰπῆ.

Ἐπιστρέφων ὑσερα θειαμβότης εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ ἀπειρα πλέτη, ἐδόθη ὅλος εἰς τὸ νὰ σολίζῃ, καὶ νὰ καλωπίζῃ τὰς Ἀθίνας, οἰκοδομῶν μεγαλοπρεπεσάτης Ναῦς, κτίζων ἐνδοξότατα παλάτια, καὶ κατασκευάζων ἄραιότατα περιβόλαια, καὶ ποσαύτας ὑεργεσίας ἐκαμνε τῆς πατρίδος, ὥσε εἶναι σχεδὸν ἀμίμητοι· διότι λέγουσιν ὅτι ὅλα τὰ ἐνδοξα περιβόλαια ἐκράτει πάντα ἀνοικτὰ κοινῶς εἰς ὅλους, πολίτας, καὶ ξένους, εἰς τὰ ὁποία ἐμβαίνοντες ἐλούθῃως ἐβῶγον, ὅτι τὰς ἤρεσκον. Ἐκατασκεύασεν ἐν μεγαλοπρεπέσ παλάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἐλούθῃρον εἰς κάθε πολίτῳ νὰ πηγαίνῃ νὰ βῶγῃ ὅτε ἠθελε, χωρὶς νὰ πληρώνῃ τίποτε. Ἦτον δὲ τοσῶτον ὑεργετικὸς καὶ ἐλεήμων, ὥσε ὅτε ἐκβαίοντες ἐξω τῶ οἴκου, τὸν ἀκολοθεῖσαν πολλοὶ δῆλοι, ἄλλοι μὲν με σακκέλας γεμάτας χήματα, ἄλλοι δὲ με φορέματα, καὶ βλέπων ὁ Κίμων τὰς πτωχὰς, ἄλλας ἐνδυσεν, καὶ εἰς ἄλλας ἐδίδε χήματα, κατὰ τὴν χρείαν ἐκάσθ, καὶ σωτῆρως νὰ εἰπῶ, ποιῶτος ἢ ὁ Κίμων, ὥσε κοινῶς παρὰ πάντων εἰς τὴν ζωὴν τέτε αἱ Ἀθηναὶ νομίζονται ὅτι ἦσαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης, καὶ λαμπρότητας (1).

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ Κίμων μετὰ τὸν θάνατον τῶ Ἀεισείδε, καὶ τὴν ὄξορίαν τῶ Θεμισοκλέεσ ἐλαβε τὴν πρώτῳ ὑπόληψιν ὅχι μόνον εἰς τὰς Ἀθίνας, ὡς εἶρηται, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλλῳ τὴν

Ἐλ-

(1) Πλάτορχος ἐν τῶ Κίμωνος Βίῳ.

Ἑλλάδα, με ὄλον τῆτο ἔλαβον εἷα μέγαν ἀντίζηλον τὸν Περικλέα, ὅς τις εἶχε χαρακτῆρα πάντη διάφορον τῷ Κίμωνος. Ὁ Περικλῆς ἦτον ἀπὸ τῶ πλέον εὐδοξον γενεῶν τῶν Ἀθιωῶν. Ὁ μὲν πατὴρ αὐτῆ Σαύθιππος ἐχάλασε τὰς Πέρσας εἰς τῶ ναυμαχίαν τῆς Μυκάλης, ὡς εἶπομεν, ἡ δὲ μήτηρ τῆ Ἀγαρίση ἦτον ἐγγόνῃ τῷ Κλεισθέας, ὅς τις ἐδίωξε τὰς Πεισιπρατίδας, καὶ ἐσύστησε τῶ Δημοκρατίαν. Αὐτὸς ἐπαίδευσθη τῶ φιλοσοφίαν ὑποκάτω εἰς τὸν Ἀναξαγόραν τὸν πρῶτον φιλόσοφον τῆ καιρῆ ἐκείνε.

Ἦτον ἐσολισμικός ἀπὸ ὅλας τὰς σωματικὰς, καὶ ψυχικὰς χάριτας. τὸ ξεχωριστὸν αὐτῆ προτέρημα ὅμως ἦτον ἡ δεισιπρία καὶ ἡ δολωττία τῆ, ὡσε Ὀκυδίδης ὁ ἀντίζηλός τῆ, ὅς τις ἦτον συγγενῆς τῷ Κίμωνος ἔλεγεν. „ ἐγὼ νικῶ τὸν Περικλέα εἰς τὰ ἐπιχειρήματα, ἀλλ' ἐκείνος με τὴν δολωττία τῆ λέγει ὅτι δὴν ἐνικήθη, καὶ πείθει τὸν λαὸν νὰ τὸν πισύη“ (1). Κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶ Ἱστορικῶν ὁ Περικλῆς ὁμοιάζε τὸν Πεισίπρατον καὶ πάντα, τὸσον εἰς τὰ σωματικὰ χαρίσματα, ὅσον καὶ εἰς τὰς ψυχικὰς ἀρετὰς, καὶ τῆτο ἦτον, τὸ ὁποῖον ἐδίδον εἰς τὰς Ἀθιωαῖας καὶ ποίαν ὑποψία νὰ μὴ τὸν ἀνακῶνεν διὰ μερικὸν καιρὸν εἰς τὰ πολιτικά. Με ὄλον τῆτο ἡ ἀπουσία τῷ Κίμωνος ἔδωκεν δεισιπρία εἰς τῶ αὐξήσιν τῷ Περικλέας. ὅθεν διὰ νὰ καταδαμιάσῃ τῆτον, ὁ Περικλῆς ἀρχίσε νὰ πολιτεύεται ἐναντίως, καὶ ἐπειδὴ ὁ Κίμων

(1) „ Ὅταν ἐγὼ καταβάλλω παλαιῶν, ἐκείνος ἀντιλέγων ὡς ἐπέπτωκέ, νικῶ, καὶ μεταπέδη τὰς ὀρώντας“. Πλάταρχος.

μαιν ἔκλινε πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀρχόντων, ὁ ἀντίζηλος ἄρχισε νὰ κολακεύῃ τὸ μέρος τῆ λαῶ, (1) καὶ ἔχων συωργὸν κάποιον Ἐφιάλτιν, δυνατὸν τότε ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος, ἠγωνίσθησαν καὶ οἱ δύο ὁμῶς νὰ σμικρυνῶσι τὴν ἀξίαν, καὶ δύναμιν τῆς Ἀρειοπάγης, καὶ νὰ ἀνακαλῶσιν ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῆς ὑποθέσεων εἰς τὴν γενικὴν συνέταξιν τῆς δῆμος, ὅπερ καὶ ἐκατέρωθον.

Ἐν τῷ τῷ μεταξὺ ὁ Κίμων ἐκστράτευσε διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Χερσόνησον τῆς Θράκης (2) καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ τὴν μὲν Χερσόνησον βέβαια τὴν ἐκυρίευσεν, τὴν δὲ Μακεδονίαν δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἐνοχλήσῃ, εἴτε ὅτι ὁ τότε βασιλεὺς αὐτῆς Ἀλέξανδρος ἦτον φίλος τῆς Κίμωνος, εἴτε ὅτι δὲν ἦν ἄλλο λογὸν αἰτίαν διὰ νὰ τὴν πολεμήσῃ. Ἀφ' ἧς ὁμῶς ὑπέστρεψεν εἰς τὰς Ἀθῆνας κατηγορήθη ἀπὸ τῶν ἐναντίων, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν Περικλέα, ὅτι ἐφθάρθη μετὰ χήματα, καὶ διὰ τῆτο ἐγύρισεν ἀπρακτος ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' εἰς τῷτο ἀπελογήθη γενναίως ὁ Κίμων, δεικνύων τὴν ἀθωότητά του· ὅθεν εἴτε διὰ τῆς ἀπολογίας αὐτῆς, εἴτε διὰ τὰς πρὸς τὸν Περικλέα δεήσεις τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἐλπινίχης, ὡς λέγει ἕνας Ἰσραηλῆς, (3) ἠλυθέρωθη ἀπὸ τὸν ἐξοστρακισμόν.

Κα-

(1) „ Ὁρῶν δὲ ἀριστοκρατικὸν τὸν Κίμωνα καὶ δευφρόντως ὑπὸ πῶν καλῶν καγαθῶν ἀγαπώμενον, ὑπὴλθε πρὸς πολλὰς ἀσφάλειαι ἑαυτῷ καὶ δυνάμει κατ' ἐκείνην παρασκιδναζόμενος“. Πλάτωνα ἐν τῷ Περικλέους Βίῳ.

(2) Χερσόνησος τῆς Θράκης λέγεται ὅτι εἶναι ἡ Αἴνος τὴν σήμερον.

(3) Πλάτωνος ἐν τῷ Περικλέους, καὶ Δεμίνου εἰς τὴν Ἰσραήλ τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τῆς τῆς χρόνος δὲ ἄρχισαν αἱ διχό-
νοιαὶ καὶ ὁ φθόνος μεταξύ τῆς δύο ἐνδόξων πό-
λεων Ἀθηνῶν, καὶ Σπάρτης, ὧν ἡ πρώτη διὰ
τὰ ἐνδόξα κατορθώματα ὑψώθη ἕως τῆ Οὐρα-
νῆ, καὶ ἄρχισε νὰ καταφρονῇ τὰς συσθήκας καὶ
τὰς συμμαχίας, οἳ τινες βεβαρυμένοι ἀπὸ ἐνῆ
πόλεμον πᾶσαν μακρὸν, ἀρνήθησαν τὴν συμ-
μαχίαν τῆς Ἀθηναίων· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι νο-
μίζοντες τὸν ἑαυτῶν τὸν τότε πληρεξέσις δεσπό-
τας τῆς Ἑλλάδος, ἐμεταχειρίθησαν τὴν βίαν·
ὄθον ἄρχισαν νὰ γυρίσῃ τὰ ὄπλα ἐναντίον τῆς
Ἑλληνῶν συμμαχῶν αὐτῆς. Ἐπολιόρκισε λοι-
πὸν πρῶτον ὁ Κίμων τὴν Νῆσον Νάξον, ὡς
εἶπομεν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξέστίασε· μετ' ὀλίγον
δὲ ὑπέταξε καὶ τὴν Σκύρον, καὶ Θάσον. Ἡ ἀν-
δίσασις τῆς κατοίκων τῆς Θάσου ἐσάθη ἀξιό-
λογος. Οὗτοι γὰρ δὴ οὗς ὅτε ἀπεσάτισαν ἀπὸ
τῆς Ἀθηναίων, ἔβαλον Νόμον ὅτι ὅστις ἠθέλων
ὀμιλήσῃ περὶ συσθήκης μετὰ τῆς Ἀθηναίων, δὴ-
θῆς νὰ φονδύηται· διὸ ἠκολούθησαν μετὰ γενναϊό-
τητα τὴν πολιορκίαν, ἣτις ἐβάσταξε ἄλλοις χρο-
νὸν ὀλοκλήρης χρόνος· ἀλλ' ἡ πείνα ἐμβῆκε μέσα
εἰς τὴν Θάσον, καὶ ἐδέειζεν ἀνιλεῶς τὰς κατοί-
κους. Τότε εἰς πολίτης ὀνόματι Ἐνετορίδης, βλέ-
πων τὴν φθορὰν τῆς πολιτῆς, καὶ τὴν σκληρὰν
καὶ πεισματώδη ἀνδίσασιν, τὴν ὁποίαν ἐξ αἰ-
τίας τῆς Νόμου ἔκαμνον, ἐμηχανώθη τοιαῦτον τι
διὰ νὰ τὰς προβάλλῃ τὴν εἰρήνην. Ἐβαλεν ἐν
χοινίον εἰς τὸν λαιμὸν ὡσανὶ διὰ κρέμασμα, καὶ
παρασαθεῖς εἰς τὴν συστάξιν τῆς πολιτῆς εἶπε·
,, Πολῖται, ἰδὲ τὸ χοινίον τῆς θανάτου μου, καὶ
,, παιδεύσατέ με, ὅπως σᾶς ἀρέσῃ· πλὴν σᾶς
,, λέγω νὰ ἀκυρώσετε ἐνῆ ἀπάνθρωπον Νόμον,
,, ὅς τις θέλει φθεῖρῃ τὴν πόλιν μας ἀπὸ τῆς

„ πεινῶν, καὶ νὰ παραδοθῆτε εἰς τὰς Ἀθηναίους“ . Ταῦτα ἀέσαντες οἱ πολῖται, καὶ βλέποντες τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεώς των, ἔκαμαν συσθή-
κας νὰ χαλάσῃ τὰ τείχη, καὶ ἐπαραδόθησαν
εἰς τὰς Ἀθηναίους.

Αὗται λοιπὸν αἱ ἐκπολιορκήσεις τῶν Ἑλλω-
δων Πόλεων, καὶ τὰ παράπονα τῶν συμμάχων
πρὸς τὰς Λακεδαιμονίους, ἀμα δὲ καὶ ἡ αὐξήσις
τῶν Ἀθωαίων, ἔδωκαν αἰτίαν νὰ διαλύσῃ τὸν
δεσμόν τῆς φιλίας, καὶ νὰ κτυπηθῆν αἱ δύο αὐ-
ται πόλεις, Σπάρτη, καὶ Ἀθῶναι ἀμέσως· ἀλ-
λ' ἐν ᾧ οἱ Λακωδεμόνιοι ἐτοιμάζοντο νὰ ὀρμή-
σῃ καὶ τῆς Ἀττικῆς, εἶας ἔσομερὸς σεισμός τῆς
γῆς, ὅς τις ἐμπροξύνῃσεν ὄχι ὀλίγην φθορὰν εἰς
τὴν Σπάρτην, (διότι λέγουσιν ὅτι ἐφόνδισε χε-
δὸν εἴκοσι χιλιάδες πολίτας) καὶ ἡ ἀποσασία
τῶν Εἰλωτῶν, διέκοψε τὰς βελάς τῶν Λακεδαι-
μονίων, καὶ τὰς ὑπεχρέωσιν, ἀπὲρ νὰ πολεμή-
σῃ τὰς Ἀθωαίους, νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν
των, διὰ νὰ καταδαμάσῃ τὰς ἀποσάτας Εἰλω-
τας. Ἡναντιώθη ὁ Περικλῆς, εἰς τὴν ζήτησιν
τῶν Λακεδαιμονίων, παρακινῶν τὰς Ἀθωαίους
ἢ νὰ τὰς κτυπήσῃ καὶ αὐτοὶ, ἢ νὰ ἀφήσῃ τὰς
ἀποσάτας νὰ τὰς καταδαμάσῃ, διὰ νὰ μείνῃ
αὐτοὶ οἱ μόνοι κύριοι τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ἀντε-
στάθη εἰς τὴν γυναιῶς ὁ Κίμων, ἀποδεικνύων
ὅτι ἡ ἀντιζηλία τῆς Σπάρτης εἶναι πρὸς δόξαν
τῶν Ἀθωῶν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ φανῆν γυναιῶσι
εἰς πιαύτῳ περίσασιν· διότι βοηθῶντες τὰς
ἀντιζήλους των, θέλουσιν αὐξήσῃ τὴν δόξαν των·
(1) ὅθεν ὁ λαὸς ἐνηγκαλίθη τὴν γνώμην τῆ-

τε

(1) Μήτε τὴν Ἑλλάδα χωλῶν, μήτε τὴν πῆλιν

» (πῆλιν)

τὴν τῶν Ἡρώων, καὶ ἔστειλεν αὐτὸν μὲν τέσσαρας χι-
λιάδας στρατιώτας εἰς βοήθειαν τῆς Σπάρτης,
καὶ ἐνώθει ὁ Κίμων μὲν τὸν Ἀρχίδαμον βα-
σιλέα τῆς Σπάρτης, ἐντὸς ὀλίγου κατεξόπωσαν
τὰς ἀποσάτας. Τῆτο τὸ γυναιῖον φέρσιμον τῆς
Ἀθηναίων νύξισε μὲν πολὺ περιαιότερον τὴν
δόξαν καὶ ὑπόληψιν αὐτῆς, ἡσύχασε δὲ καὶ τὰς
Λακεδαιμονίους πρὸς καιρὸν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Ἀθηναίων, οἱ ἀ-
ποσάται ἐγκαρδιωθέντες, ἐκνεύσαν τὴν Πόλιν
Ἰθάκην, κάστρον δουκτὸν τῆς Λακεδαιμονίας,
(1) ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκβαῖνον, καὶ ἐλεηλατήσαν
ἕλκω τὴν Λακεδαιμονίαν. Τὰς ἐπόλιόρησε δού-
τερον ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος· ἀλλὰ διὰ τὴν
ἀνεπιτηδεύτητα τῆς Λακεδαιμονίων εἰς τὰ τῆς πο-
λιορκίας, ὁ πόλεμος ἐξαβῆσεν εἰς μακρὸς· ὅθεν
ὠαγκάθησαν νὰ προσρέξεν πάλιν εἰς τὰς Ἀ-
θηναίους ὡς ἐμπειροτέρους εἰς τὰ τοιαῦτα. Αὕτη
ἡ δεύτερα συμμαχία καὶ βοήθεια, ἀντὶ νὰ ἐνώ-
σῃ τὰς δύο πόλεις, καὶ νὰ παύσῃ τὸ μῖσος, καὶ
τὰς διχονοίας, ὠοίξε περιαιότερον αὐτὴν τὴν
ἐλεθερίαν πληγῶν· ἐπειδὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι,
ἀφ' ἧ εἶδον τὰς Ἀθηναίους ὅτι ἐξέζαν μὲν προ-
θυμίαν, ὑποπτύθησαν μήπως καὶ ἐνώθεισιν
μὲν τὰς ἀποσάτας, καὶ τὰς ἀφανίσωσιν· ὅθεν
ὑποκάτω εἰς ἄλλας προφάσεις, τὰς ἀπέστειλαν
ὀπίσω, δὲ χαρισέντες τὴν προθυμίαν των. Οἱ
δὲ Ἀθηναῖοι τὸ ἔλαβον ὡς μίαν ὑβριν, καὶ
α-

» (πὰς Ἀθῶνας) ἐτερόζυγα παρθεῖν γεγενημένον «.

Πλάταρχος ἐν τῷ Κίμωνος Βίῳ.

(1) Ταύτης τῆς Πόλεως ἐδὲ ἰχνη φαίνονται, λέγει ὁ
Μελέτιος εἰς τὴν Γεωγραφίαν τα.

ἀτιμίαν, καὶ δὲ θυὸς διαλύσει τὴν σωθῆναι καὶ
 συμμαχίαν μὲ τὰς Λακεδαιμονίους, καὶ κάμνουν
 ἄλλην μὲ τὰς Ἀργεῖους, ἐχθρὸς ἀσπόνδους τῆς Λα-
 κεδαιμονίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κίμων ὑπερασπίδῃ
 καὶ αὐτὸν τὴν ζήτησιν τῆς Λακεδαιμονίων, οἱ
 ἐχθροὶ τῆς Περικλῆος καὶ Ἐφιάλτης, ἔλαβον αὐτὸ
 τὸ ἐπιχείρημα, καὶ τὸν κατηγορήσαν εἰς τὸν λαὸν
 ὡς Λακεδαιμονιστὴν· ὅθεν ἐξωστράκιδῃ διὰ δέ-
 κα χρόνους.

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ Κίμων ἔλιπον, αἱ Ἀθῆναι
 ὅμως δὲν ὑπερῆντο ἀπὸ μεγάλης ἀνδρας, καὶ
 ποιῆτοι ἦσαν ὁ Μυρωνίδης, ὁ Τολμίδης, καὶ ὁ
 Περικλῆς· ὅθεν εἰς τέρας πεποιδῶς ὁ δῆμος
 τῆς Ἀθηναίων, ἀρχίζαν νὰ ἀσφαλίζονται ἀπὸ
 συμμαχίας, καὶ νὰ κτυπῶν τὰς Λακεδαιμονίους
 πλαγίως, μὲ τὴν πρόφασιν τῆς νὰ βοηθῶν, καὶ
 νὰ ὑπερασπίδωνται τὰς συμμαχίας των. Τὸ πρῶ-
 τον λοιπὸν κτύπημα μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Λα-
 κεδαιμονίων ἐσάθη ὁ πόλεμος τῆς Τανάγρας ἐξ
 αἰτίας τοιαύτης. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπεμψαν εἰς
 βοήθειαν τῆς Θηβαίων Νικομήδῃ τὸν ἐπίτροπον
 τῆς νέας βασιλείας Πλεισόνακτος μὲ δέκα χιλιά-
 δας στρατιώτας, διὰ νὰ καταδαμάσῃ τὰς Φω-
 κεῖς· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, οἱ τινες τὴν αὐξήσιν τῆς
 Θηβαίων δὲν ἠθέλον, ἐσειλαν Μυρωνίδῃ τὸν
 στρατηγὸν νὰ κτυπήσῃ τὰς Λακεδαιμονίους, οἱ τι-
 νες ἦσαν στρατοπεδωμένοι εἰς τὴν Τανάγραν
 (1). Τότε ὁ Κίμων ὢν ἐξόριστος, ἐξέξεν αὐτο-
 θελήτως εἰς τὸ στρατόμα τῆς παξίδος νὰ δεί-
 ξῃ τὴν ἀδωότητά τῆς μὲ τὴν κατὰ τῆς Λακεδαι-
 μο-

(1) Πρὸ Χριστοῦ 456. Τανάγραν, κοινῶς Τεύαγρα, πόλις εἰς τὴν Βοιωτίαν περὶ φημος τῆς πάλαι.

μονίων νίκη· ἀλλ' ὁ Μυρωνίδης εἶπε ὅτι ὑπώ-
 πτόθη αὐτὸν ὡς παλαιὸν φίλον τῷ Λακεδαι-
 μονίων, εἶτε καὶ ἀπὸ φθόνου, ἔγραψεν εἰς τὰς
 Ἀθῆνας, καὶ ὑποχρέωσαν τὸν Κίμωνα νὰ ἀνα-
 χαρήσῃ· ὅθεν αὐτὸς θέλων νὰ δείξῃ τῷ εἰλι-
 κρινεῖαί τε, ἐπαρακίνησεν ὅλους τὰς φίλους τε,
 οἱ τινες κατηγορήθησαν μετ' αὐτῶν ὡς Λακεδεμονι-
 σαί, νὰ πολεμήσῃν ἀνδρείως, διὰ νὰ ἀποπλύ-
 νουν τὸν ῥύπον τῆς συκοφαντίας, ὅπερ καὶ ἐγι-
 νε. Διότι εὐθὺς ὅτε ἐδόθη τὸ σημεῖον τῆς μά-
 χης, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, ἐπολέμη-
 σαν ἀνδρείως, μάλιστα δὲ οἱ φίλοι τῷ Κίμωνος
 ὅλοι ἔλαβον τὸν ὑπὲρ τῆς ἀθωότητος καὶ δόξης
 τῆς πατρῴδος θάνατον, οἱ τινες ἦσαν τὸν ἀειθ-
 μὸν ἑκατόν (1)· ἡ νίκη ὅμως, κατὰ τῷ μαρ-
 τυρίῳ τῷ Θουκυδίδου (2), ἐγένετο ἀπὸ μέρος
 τῷ Λακεδαιμονίων. Ἡ μάχη ἐγένετο τόσον πεισ-
 ματώδης καὶ φοβερά, ὥστε Διόδωρος ὁ Σικελιώ-
 τής τῷ συναριθμεῖ μὲ τῷ ἐν Μαραθῶνι καὶ
 Πλαταιαῖς.

Μετὰ δὲ ταύτῃ τῷ μάχῃ οἱ Ἀθηναῖοι,
 καὶ μάλιστα ὁ Περικλῆς, ἐκατάλαβον πόσον ἦτον
 χρήσιμος ὁ Κίμων, ὅθεν διὰ ψηφίσματος τὸν
 ἔφερον εἰς τὴν Πόλιν, πρὸ τῷ χεδὸν νὰ τελειώ-
 σῃ τὰς πέντε χρόνας τῆς ἐξουσίας τε. Ἀφ' ἧ λοι-
 πὸν ἐγύρισεν ἔτος εἰς τῷ Παξίδα, πρῶτον
 μὲν ἐφρόντισε νὰ φιλιώσῃ τὰς δύο πόλεις Σπάρ-
 τῃ καὶ Ἀθῆνας· ὅθεν ἔκαμον μίαν συυθή-
 κην διὰ πέντε χρόνας· ἔπειτα δὲ διὰ νὰ ξα-
 βίξῃ τὰς Ἀθηναίους ἀπὸ τὸ νὰ πειράζῃν τὰ

πα-

(1) Πλάταρχ. ἐν τῷ Κίμωνος Βίῳ.

(2) Βιβλίον Α'.

παράλια τῆς Πελοποννήσου (ὡς ἔκαμιν ὁ Τολμίδης εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἑξορίας αὐτῆ·) (1) τὰς ἐπαρακίνησε νὰ πλεύσεν, καὶ νὰ ἐλυθέρωσεν τὴν Κύπρον ἀπὸ τῆς Πέρσας, οἱ τινες τὴν εἶχον ἐξουσίασει τὸ δεύτερον, καὶ νὰ βοηθήσεν Ἰναρον τὸν βασιλέα τῆς Λιβύης, ὃς τις εἶχον ἀποστασίαι καὶ τῶν Περσῶν, καὶ ἐξουσίασε τὸ περιαιότερον μέρος τῆς Αἰγύπτου· ὅθεν ἔλαβεν ὁ Κίμων εἴνα σόλον ἀπὸ διακόσια κάραβια, καὶ ἐπλεύσεν εἰς Κύπρον. Φθάσας λοιπὸν ἐκεῖ, ἐξουσίασε τὸ περιαιότερον μέρος ταύτης τῆς Νήσου, ἔσειλε δὲ καὶ εἰς τὴν Αἰγύπτου μίαν δυνάμιν μετὰ κάραβια, ἡ ὁποία, πλέσσα διὰ τῶν ποταμῶν Νεῖλου, ἐφθάσε εἰς τὴν Μέμφιν (2), ἐκτύπησε τὰς Πέρσας, καὶ σχεδὸν ἐξουσίασε τὸ περιαιότερον μέρος αὐτῆς τῆς χώρας, ἔξω ἀπὸ τὸ κάστρον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον Ἰαβιχθῆ οἱ Πέρσαι· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐφθάσεν ὁ Μεγάβυζος, ὁ πλέον ἐμπειρὸς στρατηγὸς τῶν Περσῶν. Ἐκτύπησεν ἐπὶ τὰς ἀποστάτας, καὶ τὰς ἐβίασε νὰ σηκώσεν τὴν πολιορκίαν τῆς Μέμφεως, καὶ νὰ Ἰαβιχθῆν εἰς εὐνὴν Νησίον μεταξὺ τῶν ποταμῶν Νεῖλου, Πρόσωπίτιδα καλούμενον· ἀλλ' ὁ Μεγάβυζος ἔκοψε τὸν ποταμὸν, καὶ ἄφησε τὰ κάραβιά των εἰς τὴν ξηρὰν. Τῆτο βλέποντες οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἦσαν εἰς τὴν Πρόσωπίτιδα, ἔβαλον τὰ ὄπλα κάτω, καὶ ὑπετάχθησαν εἰς τὰς Πέρσας· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, ἀντὶ νὰ Ἰομάξεν, καὶ νὰ ὑποταχθῆν, ἔκαυσαν τὰ κάραβιά των, καὶ ἀπεφά-

σι·

(1) Ὅρα τὸν Ἰουδαίου, Βιβλίον Α'.

(2) Ἡ Μέμφις ἦτον ἐκεῖ ὅπου τὴν σήμερον εἶναι τὸ μέγα Μισούρι, ἢτοι τὸ Κάυρον.

σισαν να ἐκβῆν μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, διατὰ να πωλήσεν τὴν ζώνην μετὰ ἀναείδμη τον σφαγίω τῶν ἐχθρῶν.

Ὁ Μεγάβυζος ὁμως μαθὼν τῆτο, ἔκαμε συυ-
 θήκας μετὰ αὐτὰς να περάσεν ἡσυχὰ, καὶ να πη-
 γαίνεν, ὅπως θέλεν ὅθεν ἐπέρασαν εἰς τὴν
 Λυβίαν διατὰ ξηρᾶς ἄλλ' ἀπειροὶ τῆ τὸπρ ὄντες,
 ἐχάθησαν σχεδὸν οἱ περσιότεροι. Ὁ δὲ Κίμων,
 ἀφ' ἧ ἐκτύπησε τὰς Πέρσας εἰς τὴν Κύπρον,
 ἔμαθεν ὅτι ὁ σόλος τῶν Φοινίκων ἐπλεεν εἰς τὰ
 ἐκεῖ πλησίον μέρη διὸ ἐξέξε, τὰς ἐκτύπησε, καὶ
 τὰς ἐπῆρε περσιότερα ἀπὸ ἑκατὸν καράβια, τὰ
 δὲ λοιπὰ ἐπορόσφυγαν εἰς τὸ μέρος τῆς Κιλι-
 κίας, ὅπως ἔσεκεν ὁ Φαρνάβαζος μετὰ σὺνα πο-
 λυάειδμον στρατὸν. Θέλσσι τινες ὅτι ὁ Κίμων
 ἀδσνῆς ὢν, ἀπέθανε πορὸ τῆ πολέμου ἔκρυφαν
 ὁμως τὸν θάνατὸν τῆ οἱ Ἑλλῶνες, διατὰ να μὴ
 ἐγκαρδιωθῆν οἱ Πέρσαι διότι τὸσον φόβον εἶ-
 χον ἀπὸ τὸν Κίμωνα, ὡσε ἀφ' ἧ ἐγύρισαν εἰς
 τὴν Κύπρον οἱ Ἑλλῶνες ἐπολιόρησαν τὴν Σα-
 λαμίνα, Πόλιν τοῦ Νησίου τούτου, καὶ ἀγκα-
 λά οἱ πολιορκέμενοι εἶχον δυνάμιν να ἀντίστα-
 θῆν ἱκανὸν καιρὸν, τὸ ὄνομα ὁμως τοῦ Κίμω-
 νος τὰς ἐξόμαξε, καὶ ἐπαραδόθησαν, καὶ πορὸ τῆ
 οἱ Πέρσαι να μάθῆν τὸν θάνατον τῆτῆ, ἔκαμαν
 τὰς συυθήκας καὶ τὴν εἰρήνην μετὰ τὰς Ἑλλῶνας,
 ἡτις ἦτον εἰς τὸν ἀκολαθον ἔροπον. (1)

Α΄.

(1) „ Οὕτως ἐταπείνωσε τὴν γνώμην τῆ Βασιλέως,
 ὡσε σσιδέσθαι τὴν περιβόητον ἐκείνην εἰρήνην ἵππου
 μετὰ δρόμον αἰετῆς Ἑλλῶνικῆς ἀπέχεν θαλάσσης ἑσθον
 δὲ Κυανέων καὶ Χιλιδωνίων μακρᾶ νηὶ καὶ χαλκεμβόλῳ
 μὴ πλέεν“. Πλάταρχος. Πρὸ Χριστοῦ 449.

Α'. κανένα από τὰ πολεμικὰ καράβια τῶν Περσῶν νὰ μὴ φανῆ μεταξὺ τῶν σιοπέλων Κυανέων, ἢ τῶν Νήσων τῆς Χιλιδωνίας, δηλαδὴ εἰς ὄλῳ τῷ μεσόγειον θαλάσῳ.

Β'. Τὰ στρατεύματα τῆς ξηρᾶς νὰ μὴ ἤμπορῶν οἱ Πέρσαι νὰ τὰ πλησιάζουν εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλλάσωνος Ἀσίας, παρὰ μακρὰν ἑξῶν ἡμερῶν διάστημα.

Ἀφ' ἧ οἱ ὄρκοι ἐγένοντο, οἱ Ἕλληες νὰ μὴ πειράξουν πλέον τὰς πόλεις τῶν Περσῶν, καὶ νὰ ἔαβιχθῶν ἀπὸ τῷ Κύπρον, τότε ἐκοινολογήθη καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κίμωνος. Τοιαῦται ἦσαν αἱ συνθήκαι, ἃς μία Πόλις ἐλεύθερα ἔδωκεν εἰς τὸν ἑομερὸν Μονάρχῳ τῆς γῆς, ὕστερα ἀπὸ πενήντα σχεδὸν χρόνος πόλεμον παντοτεινὸν, ἀπὸ τῷ ἐν Μαραθῶνι μάχῳ.

Α Ι Τ Ι Α Ι

ΤΟΤ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κίμωνος Θεκυδίδης ὁ συγγενὴς τε ἐπροσάθησε νὰ λάβῃ τῷ ὑπόληψιν καὶ νὰ ἐγκαρδιώσῃ τὸ μέρος τῶν ἀρχόντων, τὸ ὁποῖον ὁ Κίμων, ὡς εἶπομεν, ὑπερασπίζετο· ἀλλ' ὁ Περικλῆς μὲ τὰς τέχνας καὶ τῷ δῶγλωττίῳ τε ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἀπετείναξε διὰ τῶ ἔξοσρακισμῶ. Ἀφ' ἧ λοιπὸν ὁ Περικλῆς κατεδάμασε τὸ μέρος τῶν ἐναντίων, ἄρχισε νὰ πολιτεύηται δεσποτικῶς εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅτε μὲν κολακῶν τὸν λαὸν μὲ τῷ δῶγλωττίῳ τε, ὅτε δὲ πάλιν καταθλίβων αὐτὸν μὲ τὰς ἀπειλάς τε· ὅθεν τὸ ὅλον αὐτὸς ἐκυβερνεῖσε κατὰ τῷ ὀρεξίν τε, καὶ ἀγκαλὰ εἰς τὸ φαινόμενον ἔδειχεν ὅτι ἀκολοθεῖσε τὰς Νόμους, μὲ ὅλον τῆτο ἢ δὴ-

θε
αἱ
πε
Α
ο
σε
πε
Ε
αυ
1
μεν
ὄποι
ἐξῶ
ξοδ.
συμ
τῶ
τιραι
καιν
τε,
τινε
χρσι
ρους
ἀπεισε
Σαμο
ἐντὸς
τῷ
πε,
πολέμ
λη οὐ
ὁ Περικ

δυναμὶς καὶ ἄρξια τὴν εἶχε φθάσει εἰς τοσούτον, ὥστε λέγει ὁ Συγγραφεὺς, ὅτι ὁ Πεισίστρατος μὲν τὰ ὄπλα ἐσήκωσε τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἤφερε τὸν Περσικὸν πόλεμον· ὁ δὲ Περικλῆς μὲν τὴν ἀγλαυτείαν ὑπεδέλωσεν αὐτὸς, καὶ ἐπροξένησε τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅς τις ἐσάθη ὁ κύριος ἀφανισμὸς τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ἀδυναμίαν, τὴν ὁποίαν εἰς αὐτὸν ἔλαβεν (1).

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐμεταχειρίθη εἰς καλλωπισμὸν τῆς Πόλεως ὅλον ἐκείνον τὸν θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον οἱ σύμμαχοι εἶχον εἰς τὴν Δῆλον διὰ τὰ ἔξοδα τῶν Περσικῶν πολέμων, ὑσερημνός ἀπὸ τῶν ἔξοδα τῶν καθημερινῶν πολέμων, ἐβάρυνε τὰς συμμάχους μὲν ἄλλας νέας φόρους, καὶ ἠνάγκαζε τὰς Ἀθηναίους νὰ μεταχειρίζονται τὴν βίαν καὶ τυραννίαν. Ὅταν τῶν ἔλεγον, διατί ἐφθειρε τῆς κοινῆς θησαυρῆς εἰς καλλωπισμὸν τῆς πατρίδος, αὐτὸς ἀπεκρίνατο ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ τινες τὰς ὑπερασίζονται ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἐχρῶσι τὴν ἄρξια νὰ μεταχειρισθῶσι τοὺς φόρους ὅπως θέλωσι. Δι' αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν ἀπεσάτησαν ἡ Εὐβοία, τὸ Βυζάντιον, καὶ ἡ Σάμος· ἀλλ' ἡ μὲν Εὐβοία, καὶ τὸ Βυζάντιον ἐντὸς ὀλίγου ὑπετάχθησαν, ἡ δὲ Σάμος, διὰ τὴν μεγάλω τῆς ἀνδρείας, μετὰ τὴν ἀλωσίν τῆς, κατεδικάθη νὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ ἔξοδα τῶν πολέμων, νὰ χαλάσῃ τὰ τείχη τῆς, καὶ νὰ σείλῃ ὁμῆρας εἰς τὰς Ἀθήνας. Θέλουσί τινες ὅτι ὁ Περικλῆς κατεδίκασε τὰς Σαμίους εἰς τοιαύτην

(1) Ἐπιτομὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας εἰς τὸ Γαλλικόν, ἧς ὁ Συγγραφεὺς ἀγνοεῖται.

τῷ σκληρᾷ ποινῷ, μάλιστα δέ, ὅτι καὶ τὰς ἐπολέμησε, πρὸς χάριν τῆς Ἀσπασίας περιφύμα ἔρωμνήστε, ἦτις διὰ τὰ μεγάλα τῆς φυσικὰ φροτηρήματα, καὶ διὰ τὴν εὐγλωττίαν τῆς, ἐκέρδισε τόσον τῷ καρδίαν τῆ Περικλέες, ὥστε αὐτὴ φαίνεται ἢ δεσπότις τῷ Ἀθῶν. Μετὰ δὲ τὴν ὑποταγῆν τῆς Εὐβοίας καὶ τὴν ἄλωσιν τῆς Σάμου, οἱ Ἀθῶναιοὶ ἔκαμαν συσθήκας διὰ τεύκοντα χρόνος μετὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. Πρὸ Χρυσῆ 445.

Δι' αὐτὰ λοιπὸν ὁ Περικλῆς ἐγινε μισητὸς ὄχι μόνον εἰς τὰς συμμάχους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς συμπατριώτας τ'· μὴ δυνάμενοι ὁμῶς νὰ καταβέξεν αὐτὸν ἀμέσως, κατέβρεχον τὰς φίλους του, καὶ ὅσους αὐτὸς ἠγάπα· ὅθεν κατηγορήσαν τὸν Φειδείαν τὸν περίφημον λιθοξόον, τὸν ὁποῖον ὁ Περικλῆς εἶχεν εἰς τῷ κατασκευῶν τῶ ἐνδόξων ἐκείνων μνημείων, ὅτι ἐκλεψε τὸν χρυσὸν, ὃν τῷ ἔδωκαν διὰ νὰ κατασκεύασῃ τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀθῶας, καὶ τὸν ἐκαταδίκασαν ἐφ' ὅρας ζωῆς τ' εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακῆν. Ἀναξαγόρας ὁ διδάσκαλός τ' ὁ πλέον δόξαβης κατεκρίθη ὡς ἄθεός, καὶ ἔφυγε διὰ νυκτὸς διὰ νὰ μὴ τὸν θανατώσεν. Ἡ Ἀσπασία, ἢ πλέον ἀπειβὴ τῷ Περικλέες, κατηγορήθη ὅτι εἰς μίαν ὀμιλίαν τῆς περιέπαιξε τὰς Θεὰς, καὶ τὰ ἦθη τῆς πόλεως, καὶ μετὰ βίας τὰ δάκρυα καὶ αἱ δεήσεις τῷ Περικλέες τῷ ἠλόθέρωσαν ἀπὸ τὸν θάνατον (1). Ἀρχισαν τέλος πάντων νὰ φωνάζεν καὶ οἱ ἴδιοι Ἀθῶναιοὶ διὰ τὸν λογαριασμὸν τῷ ἐν τῇ Δήλῳ θησαυρῶν, καὶ τῷτο ἔκα-

με

(1) Πλάταρχος ἐν τῷ Περικλέες Βίῳ.

με τὸν Περικλέα νὰ περιπατῆ σκυθρωπὸς με-
 ρικὰς ἡμέρας. „ Τί ἔχεις; τὸν ἔρωτᾷ ὁ ἀνε-
 „ ψιὸς τῆ Ἀλκιβιάδης “; „ Στοχάζομαι, εἶπεν ὁ
 „ Περικλῆς, πῶς νὰ δώσω λογαριασμόν “. „ Ἦτον
 „ καλλίτερον, τῷ εἶπεν ὁ Νέος, νὰ ἐσοχάζοσεν
 „ ποροπότερα πῶς νὰ μὴ δώσης, (1) μὲ τὸ νὰ
 „ μὴ ἐξῴδδεις οὕτως “. .

Αὐτὰ λοιπὸν ἢ ἄλλα αἰτία ἀκόμι ὑποχρέω-
 ναν τὸν Περικλέα νὰ κρατῆ πόλεμον ἀνοικτὸν
 διὰ νὰ ἀποσκεπάσῃ τὰ ἐξοδά τῃ, καὶ νὰ μὴ ἔ-
 χωσι καιρὸν οἱ Ἀθῶναιοι νὰ τῷ ζητήσεν λο-
 γαριασμόν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μὲ τῆς Πέρσας ἔ-
 γινεν εἰρήνῃ, ἐσοχάσθη νὰ ἀνάψῃ τὸν πόλεμον
 μεταξὺ Σπάρτης ἢ Ἀθῶν, ὅπερ καὶ κατῴρ-
 θωσε. Συνέβη δὲ κατ' ἐκείνας τῆς χρόνος δια-
 φορὰ μεταξὺ Κορινθίων, ἢ Κερκυραίων, οἱ τι-
 νες ἦσαν ἀποικοὶ τῶ Κορινθίων περὶ τῆς Ἐ-
 πιδάμνης, (2) κατὰ τῶτον τὸν ἔθρον.

Ἡ Ἐπίδαμνος ἦτον ἀποικία τῶ Κερκυραίων,
 τῷ ὁποίῳ κατέτρεχον οἱ ἐπιχώριοι βάρβα-
 ροὶ· ὅθεν οἱ Ἐπίδαμνιοὶ ἐπεμψαν πρέσβεις εἰς
 Κέρκυραν, διὰ νὰ ζητήσεν τῷ ὑπεράσπισιν τῆς
 Μηξοπόλεως τῶν· ἀλλ' οἱ Κερκυραῖοι δὲν ἠθέ-
 λησαν νὰ δεχθῶσι τὸ πρόβλημά τῶν. Οἱ Ἐπι-
 δάμνιοι λοιπὸν ἐπρόσφυγαν εἰς τῷ Κόρινθον
 ὡς κοινὴν Μηξόπολιν, οἱ δὲ Κορινθιοὶ ἐδέχθη-
 σαν τὰ ζητήματά τῶν, ἢ ἐσειλαν στρατιώτας, ἢ
 ε-

(1) „ Ἐλθὼν δὲ ἐπιθύρας πῶ Περικλέης, ἢ πυθό-
 „ μνος αὐτὸν μὴ χολάζειν, ἀλλὰ σκεπῆν ὅπως ἀποδώ-
 „ σει λόγους Ἀθῶναιοις, ἢ βέλτιον, ἔφη, ἦν, ὅπως μὴ
 „ ἐκ ἀπεδώσει “. Πλάταρχος.

(2) Ἐπίδαμνος, πῶ νῦν Δυρράχιον, ἢ Δεράτζο.

ἔκαταξόπισαν τὲς βαρβάρους. Τῆτο μαθόντες οἱ Κερκυραῖοι, ἔσειλαν τεσσαράκοντα παράβια, καὶ ἐπολιόρησαν τὴν Ἐπίδαμνον, διὰ νὰ ἀποδιώξουν τοὺς Κορινθίους· ἀλλ' οἱ Κορινθιοί, ἀφ' ἧ ἔμαθον τὴν πολιορκίαν τῆς Ἐπίδαμνος, ἔκαμαν εἰς τὸν ἀπό ἐβδομήκοντα πέντε παράβια, καὶ ἔσειλαν νὰ κτύπήσουν τοὺς Κερκυραίους. Ἐσυναπαντήθησαν λοιπὸν οἱ δύο στόλοι εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀμβρακίας (1), καὶ πολέμησαν, ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι, καὶ ἔφθειραν δεκάπέντε παράβια καὶ ἔχθρων τες, τὰ δὲ λοιπὰ ἔφυγον μετ' ἀταξίαν. Ὑστερὰ ἀπὸ αὐτὸ οἱ Κερκυραῖοι ἐκυείδισαν καὶ τὴν Ἐπίδαμνον, καὶ τὲς μετ' Κορινθίους ἔλαβον αἰχμαλώτους, τὲς δὲ Ἐπίδαμνούς σπλαγχνισθέντες, δὸν ἐπέειραν. Μετὰ ταῦτα δὲ οἱ Κερκυραῖοι κατέβησαν τοὺς συμμάχους τῶν Κορινθίων, ἐλεηλάτησαν τὴν Ἀπολλωνίαν, τὴν Ἀμβρακίαν, τὴν Λευκάδα, καὶ ἔφθασαν ἕως εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἔκαυσαν τὸν λιμένα τῆς Κυλλήνης, ἐκδικέμενοι τῆς Ἡλείας, διότι ἐβοήθησαν τὲς Κορινθίους (2).

Μετὰ τὴν μάχην, καὶ τὰ δύο μέρη ἐζήτην συμμάχους διὰ νὰ ἐκδικηθῶν, ὅθεν ἔβησαν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ τὰ δύο εἰς τὰς Ἀθῆνας, ἀγανίζομενοι νὰ βεβίσην εἰς τὴν συμμαχίαν των τὲς Ἀθηναίους, καὶ ὅποιον τὸ Ναυτικὸν ἦτον Ἰομερόν. Ἦτον Νόμος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅταν μία Μητρόπολις ἐπολέμει μετ' αὐτοῦ ἀποικίαν τῆς, κανένας ξένος νὰ μὴ ἀνακατόνεται εἰς αὐτὴν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς τὲς ὁποίας

(1) Τὴν σήμερον ὀνομάζεται Κόλπος τῆς Πρέβεζας.

(2) Θεκυδίδης, Βιβλ. Α΄.

πε
δι
ἐσε
κα
οἱ
ἐπ
πε
σε
με
ρέ
σου
εἰς
Κερ
μέρ
Το
καί
μαρ
τες ο
ἐβ
ἐλα
ὡν
καρ
δὲ ν
λα
καί
ρά
ἐπ
τε
οἱ Κ
καὶ π

(1) Ἐπ
σα

ποιῶν ἐσύμφερειν ἢ συμμαχία τῶν Κερκυραίων
 διὰ τὸ ναυτικόν τῆς, καὶ διὰ τὸν σκοπὸν, τὸν
 ὁποῖον ἔφερον πρὸς τὴν Ἰταλίαν, καὶ Σικελίαν,
 καταπεισμένοι ἴσως καὶ ἀπὸ τὸν Περικλέα,
 διὰ τὰ ἀνοίξῃ πόλεμον, ἀπεφάσισαν νὰ βοή-
 θήσωσι τῆς Κερκυραίας, παρὰ τὸν Νόμον τοῦ-
 του. ὅθεν ἔσειλαν δέκα παράβια πρὸς βοή-
 θειαν τῶν. Ἀφ' ἑ λοιπὸν οἱ Κορίνθιοι ἠτοί-
 μασαν εἴνα σὸλον ἀπὸ ἑκατὸν πενήκοντα κα-
 ράβια, ἐπλοῦσαν κατὰ τῶν Κερκυραίων, καὶ ἤλ-
 θον πρὸς τὴν Ἠπειρον ἀντίκρυ τῆς Κερκύρας,
 εἰς εἰς Νησίον Σύβοτα λεγόμενον (1). οἱ δὲ
 Κερκυραῖοι ἦσαν ἀραμενοὶ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν
 μέρος τῆς Νήσων μετ' ἑκατὸν δέκα παράβια.

Τῷ ἀκόλουθον λοιπὸν ἡμέραν αἱ δύο δυ-
 νάμεις ἐκτυπήθησαν, καὶ ἡ μάχη ἐγένετο ἑο-
 μερά. (Πρὸ Χειρῶν 436.) ἀλλ' οἱ Κορίνθιοι ὄν-
 τες ἀνώτεροι κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ἐνίκησαν, καὶ
 ἐβύθησαν ἐβδόμηκοντα παράβια τῶν Κερκυραίων.
 ἔλαβον δὲ καὶ χιλίους διακοσίους αἰχμαλώτους,
 ὧν διακόσιοι πενήκοντα ἦσαν πολῖται Κερ-
 κυραῖοι, οἱ δὲ ἄλλοι δούλοι των. Τῷ ἄλλῃ
 δὲ ἡμέραν οἱ Κορίνθιοι ἐγκαρδιωθέντες, ἠθέ-
 λησαν νὰ κτυπήσωσι τῷ Κέρκυραν. ἀλλ' ἐ-
 κείνῃ τῷ νύκτα ἔφθασαν ἄλλα εἴκοσι κα-
 ράβια τῶν Ἀθηναίων πρὸς βοήθειαν. ὅθεν φο-
 βηθέντες αὐτοὺς, ἀνεχώρησαν εἰς τῷ πα-
 τρίδα. Αἰκαλά καὶ ἡ νίκη αὕτη ἦτον μεγάλη,
 οἱ Κορίνθιοι ὅμως ἠθέλησαν νὰ καταξέξουν
 καὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ μὴ δυνάμενοι ἀμέ-
 σως,

(1) Ἐνωπι πῆ Χωρία, τὸ ὁποῖον τῷ σήμερον λέγεται
 Γαρυμνήτσα.

σως, ἄρχισαν νὰ παρακινουῦν εἰς ἀποστάσιαν τὰς συμμάχους των, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐδόθη αἰτία νὰ κτυπηθῆν ἀμέσως Ἀθῆνῶι κὴ Πελοποννήσιοι, καὶ νὰ λάβῃ ἀρχῶν ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος (1).

Οἱ Ἀθῆνῶι εἶχον φόρου ὑποτελεῖς ὅλας τὰς πόλεις τὰς παραθαλασίας τῆς Μακεδονίας, δηλαδὴ ὅλας ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν κείμεναι ἀπὸ τὸν Κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης ἕως εἰς τὸν Ἄθωνα, κὴ τοιαῦται ἦσαν Χαλκίς, Ἄκανθος, Ἀμφίπολις, Ποτίδαια, καὶ ἄλλαι, ὧν ἡ Ποτίδαια μάλιστα ἦν ἀποικία τῶν Κορινθίων, ἐν ἧ ἔσελνον κατ' ἔτος κυβερνήτας οἱ Κορινθιοί. Τότε λοιπὸν τῶν ἐπαρακίνησαν νὰ ἀποτεινάξῃ τὸν ζυγὸν τῶν Ἀθῆνῶν· ἀλλ' ὅταν ἐτοιμάζετο νὰ ἀποσατήσῃ, οἱ Ἀθῆνῶι ἐκατάλαβον τῶν πανουργίαν, καὶ ἔσειλαν τεράκοντα καράβια, προσάζοντες τὰς Ποτιδαιάτας νὰ χαλάσουν τὰ τείχη τῆς πόλεώς των, κὴ νὰ σείλῃν ὁμήρους εἰς τὰς Ἀθῆνας διὰ ἀσφάλειαν τῆς ὑποταγῆς των. Οἱ δὲ Ποτιδαιᾶται, μὴ δυνάμενοι μὲ τὸ καλὸν νὰ δυσωπήσῃν τὰς Ἀθῆνῶις, ἐκήρυξαν τῶν ἀποασίαν των, καὶ ἐζήτησαν βοήθειαν ἀπὸ τῶν Κορινθίων, ἀπὸ τῶν ὁποῖων κὴ ἔλαβον· ἐπειδὴ ἐσάλθη ὁ Ἀριστὸς μὲ δύο χιλιάδας στρατιώτας Κορινθίους· ἀλλ' ἀφ' ἧ ἐγένετο ἡ μάχη, ἐνικήθησαν οἱ Κορινθιοί (2). Εἰς αὐτῶν τῶν μάχων ἐξεχωρίθη Σωκράτης ὁ Φιλόσοφος διὰ τῶν ἀνδρίαν· ἀλλὰ τὸ βραβεῖον τὸ ἔδωκεν

(1) Θεοκυδίδης, Βιβλίον Α'. καὶ Πλάτωνος ἐν τῶν Περικλέους Βίῳ.

(2) Θεοκυδίδης.

εἰς
ἐπὶ
δα
μοῦ
μιο
νίε
μοῦ
τῶ
Σπ
μάτι
κε
ἐπαι
τῶ
πόλε
Αππ
μὴ πα
μῆ
τῶ
τῶ
καθ
ἀποδα
χρ
καί
τῶ
διὰ τῶ
Α.
ἀφ' ἧ
βασιμ
B. C
εἰς τῶ

(1) Π.

εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην, νέον ὄντα τότε (1). ὁ δὲ ἔπειτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιόρησαν τὴν Ποτιδαίαν διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς. Οἱ Κορίνθιοι ὁμῶς παντὶ λίθῳ κινῶντες, κατὰ τὴν Παροιμίαν, ἠγωνίζοντο νὰ ἐμβάσῃ τὰς Λακεδαιμονίους εἰς τὴν σύγχυσιν, καὶ νὰ ἀνοίξῃ ὁ πόλεμος γενικῶς, διὰ τὸ ὅποιον παρεκίνησαν ὅλας τὰς ἠδικημένους συμμάχους, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Σπάρτην, φωνάζοντες κατὰ τῶν Ἀθηναίων. Εἰς μάτῳ ἠγωνίσθη Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς νὰ ξεκόψῃ τὰς Σπάρτιατας ἀπ' αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἐπειδὴ οἱ ἐναντίοι, ἔχοντες τὸν Σφουερίδα εὐατῶν Ἐφόρων, ὑπερέχουσιν, ὁ δὲ ἀπέφασίθη ὁ πόλεμος· ἀλλὰ πρὸ τῆς νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῆς Ἀττικῆς, ἔσειλαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, μή πως ἐπιτύχῃ τὰ ζητήματά των ἀντὶ πολέμου. Ἐλθόντες δὲ οἱ πρέσβεις, ἐπρόβαλον εἰς τὰς Ἀθηναίους νὰ ἀναιρέσῃ τὸ ψήφισμα κατὰ τῶν Μεγαρέων, μὲ τὸ ὅποιον τὰς ἐμπόδιζον κάθε πραγματοεἶαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἐλδοθεσίαν εἰς ὅλας τὰς συμμάχους, σπικῶνοντες καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας· ἀλλ' ὁ Περικλῆς, ὅς τις ἔχ' ἥττον ἐζήτησε τὸν πόλεμον διὰ νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ διὰ τὰ ἔξοδα, ἀπεκρίθη ἔτως·

Α'. Οἱ Ἀθηναῖοι δίδου ἀδείαν εἰς τὰς Μεγαρεῖς νὰ πραγματοῦνται εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἀν' οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν τὰς ἐμπόδισαν τὸ ἐμβασμα τῆς πόλεως των.

Β'. Οἱ Ἀθηναῖοι θέλου ἀφήσει ἐλδοθεσίαν ὅλας τὰς πόλεις τῶν συμμάχων των, ἀν' οἱ Λακεδαιμόνιοι

(1) Πλάταρχος ἐν τῷ Βίῳ πρὸς Ἀλκιβιάδην.

κεδαιμόνιοι κάμωσι τὸ ἴδιον ὡς πρὸς τὰς ἐδί-
κτας των συμμάχους.

Γ'. Ὅτι οἱ Ἀθῆναιῶι καὶ οἱ σύμμαχοί των
ἠγάπην τὰ τελειώσουν κάθε διαφορὰ φιλικῶς,
ἀν ὅμως τὰς βιάσητις, θέλουν ὑπερασπιδῆ με-
τὰ ὅπλα (1).

Αὐταὶ αἱ ἀποκρίσεις ἔγιναν αἰτία τῷ τὰ
κηρυχθῆ ὁ πόλεμος, ὅστις καὶ ἐπιχειρήθη καὶ
ἀπὸ τὰ δύο μέρη με μίαν πεισματώδη ἀπό-
φασιν· ὅθεν ἐβάσαξεν εἴκοσιν ὀκτὼ χρόνους,
ὡς θέλομεν ἰδῆ. Πρὸ Χρυσῆ 431.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Α'.

Περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου ἕως τὸν πέμπτον
χρόνον αὐτοῦ.

Εἶδομεν ἄχρι τῆδε τὴν συμφωνίαν καὶ ὁμόνοιαν
τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ὑψώσαν τὴν Ἑλλάδα ἕως
τοὺς ἀσέρας, καὶ τὴν κατέστησαν ἀνίκητον καὶ
ἀκαταδάμασον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς δυνάμεις
τῆς Ἀνατολῆς· νῦν δὲ θέλομεν ἰδῆ ὅτι ἀφ' ἧ
διεχίθη καὶ ἀδυνατίσεν ἀπὸ τὰς ἐμφυλίαις πο-
λέμας, κατέστη πρῶτον μετὰ τὸ παίγνιον τῶν
Μακεδόνων, ἔπειτα δὲ τῶν Ῥωμαίων, οἱ τινες
τῆς ἐπιπορευίσαν τὴν αἰώνιον σχεδὸν δελείαν· ὅ-
στω ἢ δυνάμιν ἐπιπορευίσαν εἰς τοὺς Ἑλλήνας
ἢ συμμαχία τῶν δύο πόλεων Σπάρτης καὶ Ἀ-
θηνῶν κατὰ τῶν Περσῶν, τὸστω ἀδυναμίαν καὶ
ἀδυνάειαν ἔφερον σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς
(Ἑλ-

(1) Θεκυδίδης, Βιβλίον Α'.

Ἑλλάδος ἢ διχόνοια αὐτῆς, καὶ ὁ μεταξύτων πόλεμος, ὃς ὠνομάθη Πελοποννησιακός, ὡς θέλομεν ἰδεῖν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς πρέσβευον ἀπὸ τῆς Ἀθῶνας, ὡς εἶπομεν ἐν τῇ προηγουμένῳ Κεφαλαίῳ, αἱ δύο πόλεις ἐσπέδασαν νὰ ἔαβίσσιν συμμάχους, καὶ νὰ ἐπιμαθῶν ὡς εἰς φανερόν πόλεμον· ὅθεν διεκρίθησαν ὅλαι αἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἄλλαι μὲν μετὰ τῆς Πελοποννησίου, ἄλλαι δὲ μετὰ τῶν Ἀθῶναίων. Μετὰ τούτους ἐκηρύχθησαν ὅλαι αἱ πόλεις τῆς Βοιωτίας, ἔξω ἀπὸ τὴν Πλαταίαν, οἱ Φωκεῖς, οἱ Λοκροὶ, οἱ Μεγαρεῖς, οἱ Ἀμφρακιῶται, οἱ Λακκάδιοι, οἱ Ἀνακτόριοι, ὅλοι οἱ Πελοποννήσιοι, ἔξω ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖους, καὶ Ἀχαιούς· ἐτοὶ ᾗ ἦσαν ἀδιάφοροι. Ἐκ τούτων δὲ τῆς συμμάχων, οἱ μὲν Κορίνθιοι, Μεγαρεῖς, Σικιόνιοι, Ἡλεῖοι, Ἀμφρακιῶται, καὶ Λακκάδιοι ἐσύσαινον τὸ Ναυτικὸν τῆς Λακεδαιμονίων, οἱ δὲ ἄλλοι τὸ Ἴππικόν (1)· καὶ ἐτοὶ μὲν ἦσαν σύμμαχοι τῆς Λακεδαιμονίων· ἐπεμφαν δὲ καὶ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσῶν, καὶ εἰς ἄλλους βαρβάρους ζητῶντες βοήθειαν καὶ σύμμαχίαν.

Τῶν δὲ Ἀθῶναίων οἱ σύμμαχοι ἦσαν οἱ Πλαταιεῖς, οἱ ἐν Ναυπάκτῳ Μεσσηνῶτες, οἱ περειασώτεροι τῆς Ἀκαρνανίων, οἱ Κερκυραῖοι, οἱ Ζακυθῖοι, οἱ Χῖοι, οἱ Λέσβιοι, οἱ Κᾶρες, οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἴωνες, οἱ κάτοικοι τοῦ Ἑλλησπόντος, τῆς Θράκης, καὶ ὅλα τὰ Νησιά τῆς Αἰγαίου πελάγους, ἔξω ἀπὸ τὴν Μῆλον, καὶ Θήρας. Τέτων μὲν οἱ Χῖοι, Λέσβιοι, καὶ Κερ-

κυ-

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Β'.

κυραῖοι ἔδιδον ναυτικῶν δυνάμιν, οἱ δὲ ἄλλοι πεζικῶν καὶ ἡγήματα. Περὶ πλέον αἱ Ἀθῆναι, εἶχον 13,000 χιλιάδας στρατιώτας, βαρέως ἄρματωμένους, 1,200 Ἴππεῖς, 160 τοξότας πεζοὺς, 16,000 χιλιάδας διαλεκτὰς πολίτας μεταξὺ τῶν πολλὰ νέων καὶ γερόντων, καὶ 300 καράβια· ἔξω ἀπὸ τῶν μετοίκους, δηλαδὴ τῶν νεωστὶ εἰς τὰς Ἀθῆνας κατοικήσαντας, τῶν ὁποίων ἀπεφάσιον εἰς καιρὸν χρείας νὰ μεταχειρισθῶν διὰ φύλακας καὶ φρουρὰς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἄλλων κάσρων τῆς Ἀττικῆς. Ἐξ χιλιάδες τάλαντα ἐβάλλθησαν εἰς τὸ Κάστρον διὰ ἔξοδα τῶν πολέμων εἰς καιρὸν ἀνάγκης, καὶ ἄλλα 500 τάλαντα, ἅπερ ἠμποροῦσαν εἰς καιρὸν χρείας νὰ ἐκβάλων ἀπὸ τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν σκόβη τῶν Ναῶν, καὶ ἄλλας πολλὰς ἑσόδους ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ Περικλῆς, ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, τὰ ὁποῖα σχεδὸν ἐσυμποσῶντο εἰς 24,000,000 μιλιάρια χρῆσια τῆς Τουρκίας. Καὶ αὕτη μὲν ἦν ἡ ἐτοιμασία τῶν δύο τῶν Πόλεων· ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν τῶν ὀλεθροῦ πολέμων.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν λοιπὸν τῶν συμμάχων ἀπὸ τὴν Σπάρτην, οἱ Θηβαῖοι ὡς πλέον πολλοὶ καὶ δυνατοί, διέκοψαν τὰς ἑτακονταετείς συμμαχίας φανερά· ἔξ μύνας μετὰ τὴν πολιορκίαν καὶ μάχην τῆς Ποτιδαίας, κατὰ τὸν ἀπόλαστον ἑσῶπον. Τριακόσιοι Θηβαῖοι ἔφεξαν νὰ κυριεύσῃ τὴν Πλάταιαν, οἱ τινες διὰ νυκτὸς ἐμβῆκαν εἰς αὐτὴν τὴν χώραν, διὰ τινος προδότου ὀνομαζομένου Ναυκλείδου, καὶ ἐβίασαν τῶν Πλαταιῶν νὰ κάμνῃ συμμαχίας, διὰ νὰ παραιτήσῃ τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον οἱ Πλαταιεῖς, διὰ τὸν φόβον καὶ τὸ αἰφνίδιον τῆς ἐισβολῆς των, συγκατένευον· ἀλλ'

λ' α'

λ' ἀφ' ἧς συνηλθον εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶς, καὶ ἑκατά-
 λαβον τὴν ὀλιγότητα τῆς ἐχθρῶν, ὅλλω ἐκεί-
 νω τὴν νύκτα ἐξύπησαν τὰς οἰκίας των, διὰ τὴν
 ἔχωσι κοινωσίαν, καὶ ἐγέμισαν τὰς σφάκας τῆς
 πόλεως ἀπὸ ἀμάξια, διὰ τὴν ἐμποδίσεν τοὺς
 ἐχθρὸς τὴν μὴ φύγειν, καὶ πρὸ τῆς νῆς φέξῃ κα-
 λὰ τὴν ἀνάλω, πίπτειν μὲ ὀρμῶν κατὰ τῆς
 Θηβαίων, οἱ τινες ἦσαν ἀναπαυμένοι εἰς τὴν ἀ-
 γορὰν διὰ τὰς συνηθείας, καὶ φονεύουσι τὰς πε-
 ρισσοτέρους· οἱ δὲ λοιποὶ, ἄλλοι μὲν ἔπεσον ἀ-
 πὸ τὰς τείχη, διότι αἱ θύραι τῆς πόλεως ἦσαν
 κλεισμέναι, ἄλλοι δὲ ἔδραμον εἰς τὸν οἶκον τὴν
 κλεισθῶσι. Μία ῥαγδαία βροχὴ καὶ κακοκαιρία
 ἠύξησε τὴν δυσυχίαν τῆς Θηβαίων, διότι τὸ
 σῶμα στρατιωτῶν, ὅπερ ἐσάλθη ἀπὸ τὰς Θή-
 βας εἰς βοήθειάν των, ἐμποδίσθη μὴ δυναμέ-
 νον τὴν περᾶσαι τὸν Αἰσώπιδον ποταμὸν, διὰ τὴν
 πλημμύραν. Τὴν ἀκόλουθον δὲ ἡμέραν ἔπεμ-
 ψαν οἱ Πλαταιεῖς εἰς τοὺς Θηβαίους τὴν ἔρα-
 βίχθην ἀπὸ τὸν τόπον τῶς, ἀνὰ δέλωσι τὴν ἀ-
 πολύσοιαν τῶς ζῶντας συμπολίτας των, τῶς ὁ-
 ποῖς εἶχον κλεισμένους· ἀλλ' οὐδὺς ὅτε ἐκεί-
 νοι ἐξεβίχθησαν, ἔτοι ἐκβαλαν ὅλας τὰς γυ-
 ναῖκας των καὶ παιδία, καὶ ἔπεμψαν αὐτὰς εἰς
 τὰς Ἀθῆνας, ζητοῦντες προσέτι καὶ βοήθειαν·
 εἶτα παρὰ τῶς ὄρκους ἀπεκεφάλισαν ὅλας τὰς Θη-
 βαίους, οἱ τινες ἦσαν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἄνδρες.
 Οἱ δὲ Ἀθῆναῖοι μαθόντες τῆτο, ἔπεμψαν σί-
 τον καὶ στρατιώτας ἰκανὸς εἰς τὴν Πλάταιαν,
 διὰ τὴν βασιλεῖν τὴν πολιορκίαν, καὶ αὐτοὶ ἐ-
 τοιμάζοντο διὰ τὴν κτυπήσεν εἰς ἄλλο μέρος (1).

Εκ

(1) Θεκυδίδης, Βιβλίον Β΄.

Ἐκ τούτων λοιπὸν τὰ ἔργα διελύθησαν φανερὰ αἰ σιωπῆται, καὶ ἑκάτερον μέρος ἐβιάζετο εἰς τὴν ἐπιμασίαν τῆς πολέμου. Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν ἀποικίας των, ζητῶντες ναυτικὴν βοήθειαν· ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ἀρταξέρξην βασιλέα τῆς Περσίας, καὶ εἰς τὸν Περδίκκην βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ζητῶντες πεζικὸν στρατόμα. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐνεδυναμώθησαν εἰς τὴν συμμαχίαν τῆς Σιτάλης βασιλέως τῆς Ὀδρυσῶν (1), οἱ τινες ἦσαν τὸ πολεμικώτατον γένος τῆς Θράκης. Ἐζήτησαν δ' ἐτι καὶ ἰππικὸν ἀπὸ τῆς Θεσσαλῆς συμμάχων· καὶ ἀφ' ἧς ἀσφάλισαν αὐτὰ, ἔπεμψαν τὸν θαλάσσιον στόλον αὐτῶν εἰς ἑκατὸν παραβίων συμισάμενον πρὸς τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ ὑπερασπιδῆ τῆς συμμάχων, καὶ νὰ βλάβῃ τῆς ἐχθρῆς, ἀν' ἐδύετο. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔπεμψαν εἰς ὅλας τῆς συμμάχων εὐδὸν καὶ ἔξω τῆς Πελοποννήσου νὰ συναχθῶν εἰς τὸν Ἰθμόν τῆς Κορίνθου, καὶ ὑπερα ἀπὸ τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς σφαγῆν τῆς Θηβαίων, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν Σπάρτην Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς, καὶ διελθὼν ὅλας τὰς πόλεις τῆς συμμάχων εὐδὸν τῆς Πελοποννήσου, ἔλαβε τὸ τρίτον μέρος αὐτῶν, ἀφ' ὅσων ἐδύοντο νὰ φέρωσιν ὅπλα, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Ἰθμόν τῆς Κορίνθου, ὅπου οἱ ἔξω τῆς Πελοποννήσου σύμμαχοι ἐπρόσμενον αὐτόν· σιωπήθησαν δὲ ἐξήκοντα χιλιάδες οἱ πάντες. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρχίδαμος ἔκραξεν ὅ-

λας

(1) Ὀδρύσιοι ἐλέγοντο οἱ κάπιοι τῆς Ἐπαρχιῶν Ἀνδριανουπόλεως, καὶ τῆς κύκλω.

λας τὰς στρατηγὰς, καὶ πρώτους τῶν συμμάχων, καὶ τὰς ἔκαμε μίαν δημοκρασίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θουκυδίδης ἀναφέρει λεπτομερῶς (1).

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὅμως τῆς τῆς Ἰσοκράτους, ὁ Ἀρχίδαμος ἐζήτησε παντοίῳ ἔσπῳ νὰ σβύσῃ αὐτὸν τὸν ὀλέθριον πόλεμον· ὅθεν ὡν ἔτι εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ἐσείλε πρέσβυον εἰς τὰς Ἀθῶνας κάποιον Μελήσιππον, διὰ νὰ ὀμιλήσῃ περὶ εἰρήνης· ἀλλ' ὁ Περικλῆς αἰτίος τῆς δόξης, καὶ φθορᾶς τῶν Ἀθῶνων, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐσύμφερεν ἡ εἰρήνη, ὡς εἶπομεν, κατέπεισε τὸν λαὸν διὰ ψηφίσματος νὰ μὴ δεχθῆν πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων περὶ εἰρήνης· ὅθεν δὲθῆς ὅτε ἐφθασεν ὁ Μελήσιππος, ἀπεκρίθησαν, ὅτι τότε θέλωσιν ὀμιλήσει περὶ εἰρήνης, ὅταν ὑπάγῃ ὁ καθεὶς εἰς τὴν πατρίδα τῆς, εἰδὲ μὴ, ἐν ὅσῳ οἱ Πελοποννήσιοι ζέκων εἰς τὸν Ἰσθμὸν, εἰ Ἀθῶναῖοι εἶναι ἔτοιμοι διὰ πόλεμον· καὶ δὲθῆς ἐπαρόσαξαν αὐτὸν νὰ ἐκβῆ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, σωφροδόντες τὸν ἕως εἰς τὰ σῴρα, διὰ νὰ μὴ τὸν κακοποιήσῃ τινας, διότι ἦτον φανερός ὁ πόλεμος. Οὗτος δὲ ἐκβαίνων ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, εἶπεν εἰς τὸν θαυμαστὸν λόγον, ὅς τις εἶναι ὡς προφητεία διὰ τὰς δυσυχίας τῶν Ἑλλήνων· „ αὕτη ἡ ἡμέρα θέλει γίνῃ ἡ ἀρχὴ τῆς δυσυχίας τῶν Ἑλλήνων (1)“.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν λοιπὸν τῆς τῆς πρέσβευος, ὁ Ἀρχίδαμος βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώ-

(1) Θουκυδίδης, Βιβλίον Β΄.

(1) „ Ἦδε ἡ ἡμέρα ποῖς Ἑλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξεται“. Θουκυδίδης, Βιβλ. Β΄.

γνώμης τῆς Ἀθιναίων, ἐπολιόρησε τὴν Οἰνόλω, κάστρον δυνατὸν τῆς Ἀθιναίων, πρὸς τὸ Μεσημβρινὸν μέρος τῆς Βοιωτίας, ἐν ᾧ ἐσάθη ἱκανὰς ἡμέρας. Ἐπειτα ἀφίνων πολιορκίαν ἐκεῖ, ἐπροχώρησεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐλεηλάτησε καὶ ἐδενδροκόπησε τὴν Ἐλόσϊνα, καὶ τὸ Θέριον πεδῖον, καὶ ἐφθάσεν ἕως τὰς Ἀχαρνάς, κάστρον δυνατότατον τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν ἑξῆς χιλιάδες στρατιῶται κλεισμένοι. Τότε ὁ Περικλῆς ἐσειλε τὰς ἰππέας τῆς Ἀθιναίων καὶ Θεσσαλῶν, καὶ πολεμήσαντες, ἐφονεύθησαν μερικοὶ Ἀθιναῖοι. Ἐπειτα ὁ Ἀρχίδαμος ἐβάλεν εἰς πολιορκίαν τὰς Ἀχαρνάς, ἐξήκοντα στάδια, ἢ ὀκτὼ ἡμισυ μίλια, μακρὰν ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας. Ἐν ᾧ δὲ οἱ Πελοποννήσιοι ἦσαν εἰς τὴν Οἰνόλω, οἱ δυσυχεῖς κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς ἐσπέδαζον νὰ βιάσων τὰ πράγματα τῶν εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅπως διὰ τὸ πλῆθος τῆς κατοίκων δὲν εὕρισκον τόπον νὰ σταθῶν. Ὅλοε οἱ Ναοὶ, οἱ τάφοι, καὶ τὰ κοιμητήρια, τὰ ἐργαστήρια, καὶ τὰ πλέον σκότεινά καὶ μεμολυσμένα κατώγαια ἐγέμισαν ἀπὸ ἀνθρώπων· ἀλλὰ καὶ οἱ δρόμοι τῆς πόλεως, καὶ τὰ Πειρεῶς, καὶ χεδὸν δὲν ἔμεινε ἕξτα νὰ μὴ κατοικηθῆ καὶ ἕως μὲν ὁ ἐχθρὸς ἦτον μακρὰν τῆς ὀφθαλμῶν των ὑπέσπερον, ἀφ' ἧ δὲ ἦλθεν ὑποκάτω τῆς τειχῶν, ἄρχισαν νὰ ἀδημονεῖν, βλέποντες τὰς οἰκίας των καὶ τὰ χωράφιά των νὰ καίωνται καὶ νὰ λεηλατῆται ἀπὸ τῆς ἐχθρῆς (διότι ἦτον καλοκαίρι καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς θερίας, λέγει ὁ Θεκυδίδης (1).) καὶ νὰ γογγύζων κατα

(1) Βιβλίον Β'.

τῷ Περικλέει, ὅς τις δὲν τῆς ἀφίει νὰ ἐκβῆν νὰ κτυπήσεν τὸν ἐχθρόν· διότι ὁ Περικλῆς ἠξέδρων τὴν ἀδυναμίαν τῆς Ἀθηναίων, διὰ τὸν μικρόν τες ἀειθμόν, ὡς πρὸς ἐκεῖνον τῆς Πελοποννησίων, ὑποχρέωσεν ὅλους τῆς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς νὰ ἔμβην εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς τὸν Πειρεᾶ, τὰ ὅποια ἦτον ἀδύνατον χεδὸν νὰ κυριεύσεν μὲ ὀρμὴν οἱ ἐχθροί, καὶ νὰ προσπαθήσεν διὰ θαλάσσης νὰ βλάψεν τῆς ἐχθρῆς· ἀλλ' ὁ λαός, ὅς τις ὑπερα ἀπὸ τῆς Μήδης παρόμοιόντι δὲν εἶδον εἰς τὴν παρτίδα των, μάλισα ἦσαν πάντα νικηταὶ ἕως τότε, ἀρχισαν νὰ φωνάζεν, ὡς εἶπομεν, κατὰ τῷ Περικλέει, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἐχρησίμωσεν ὀλίγον καὶ ἡ δεισιδαιμονία τῆς Ἱερέων των, καὶ ἄλλων φονακιστῶν, οἱ τινες ἐλάμβανον ὡς κακὸν οἰωνὸν αὐτὰ τὸ κλείσιμον. Ὅπως καὶ αὐτὸν ἦτον ὅμως, ἡ μόνη παρσσία καὶ ὁμιλία τῷ Περικλέει διέλυσεν πάντα ὡς ἰσὸν ἀράχνης.

Ὁ δὲ Ἀρχίδαμος μὴ δρείσκων κανένα ἐμπόδιον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἀφ' ἧς τὴν ἐλεηλάτησεν, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον φορτωμένος ἀπὸ λάφυρα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν λοιπὸν ὁ Περικλῆς ἐπεμφε μίαν ναυτικὴν δύναμιν ἀπὸ τειάκοντα καράβια κατὰ τῆς Λοκρῶν, ἧτις ἐλεηλάτησεν τὴν Λοκρίδα. Τὰ δὲ ἐκατὸν καράβια ἀφ' ἧς λεηλάτησαν ὅλα τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου μὲ μέγα κέρδος, εἰς τὴν ἐπιστροφῆν των κωλύθησαν μὲ ἄλλα πεινήκοντα τῆς Κερκυραίων, καὶ ἠχμαλώτισαν τὴν Αἴγινα, καὶ τῆς μὲν κατοίκους αὐτῆς τῆς ἐβίασαν νὰ φύγην εἰς τὴν Θυρέαν, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀργεῆς, καὶ τῆς Λακεδαιμόνος, ἐκεῖ δὲ ἀφίσαν ἀποικίαν Ἀθηναίων· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνδυναμωθεῖσα

ἡ Θαλάσσιος δυνάμις αὐτῆ ἀπὸ εἰκοσι χιλιά-
δας στρατιώτας τῆς ξηρᾶς, τῶν ὁποίων ἦτον στρα-
τηγὸς ὁ Περικλῆς, ἐλεηλάτησαν, καὶ διέφθειραν
τὴν Μεγαρίδα, καὶ ἔτις ἦλθεν ὁ χειμῶν (1).

Τὸν αὐτὸν δὲ χειμῶνα ἔκαμον τὸν δημόσιον
ἐνταφιασμὸν ἐκείνων, οἳ τινες ἀπέθανον εἰς τὸν
πόλεμον, κατὰ τὸν ἀκόλαστον ἔθρον, ὡς μᾶς
περιγράφει ὁ Θουκυδίδης. „ Δέκα ἄμαξαι,
„ λέγει, κάθε μία μιᾶς φυλῆς, ἔφερον τὰ
„ κόκκαλα τῶν ἀπεθανόντων μέσα εἰς λάρνα-
„ κας εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς ταφῆς,
„ (ἔτις δὲ ἦτον ὁ Κεραμικός) καὶ μία λάρναξ
„ μεγάλη ἄδεια (2) διὰ ἐκείνης, οἳ ὅποιοι φο-
„ νούθειτες δὲν εἰρέθησαν. Ὅλος ὁ λαὸς καὶ
„ ἐντόπιοι καὶ ξένοι συνοδούεσιν αὐτὰς τὰς ἄ-
„ μάξας ἕως εἰς τὸν τάφον, ρίπτοντες αὐτῶν καὶ
„ ἄλλα ἀρώματα. Ἐκεῖ διορίζονται γυναῖκες
„ νὰ εἰποῦν τὸν ἐπικήδιον θρήνον πρῶτον, καὶ
„ ἔπειτα τὰ θάπτεισι. Μετὰ δὲ τὴν ταφὴν ἔ-
„ νας ἀπὸ τῆς ἀρχοντας καὶ πρῶτης τῆς πόλεως
„ ὁ πλεόν ἀρχαῖος ἀναβαίνει ἐπὶ θρόνον, καὶ
„ ἐκφωνεῖ τὸν ἐπιτάφιον λόγον “. Τότε λοιπὸν
μετὰ ταύτων τὴν τελετὴν, διωρίθη ὁ Περικλῆς
νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν ἐπιτάφιόν τους, τὸν ὁποῖον ἀ-
ναφέρει ὀλόκληρον ὁ ἴδιος Ἰσοκρῆς (3), ὃς ἔ-
δείκνυται ἢ ἀφράδεια καὶ εὐγλωττία τῆς τοῦ
μεγάλου ἀνδρώπα, καὶ δυσυχία ὅτι δὲν μᾶς ἔ-
μειναν καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν λόγοι. Τὸν αὐτὸν δὲ
χειμῶνα οἱ Κορίνθιοι, ὄντες ἐπιτήδειοι νὰ πλοῦ-
σουν τὴν Θαλάσσαν εἰς κάθε καιρὸν, ἔσειλαν

ΤΕΣ-

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Β΄.

(2) Λάρναξ, κιβέρη, ἢ ξυλοκρέβατον.

(3) Βιβλίον Β΄.

πασαράκοντα παράβια κατὰ τῆς Ἀκαρνανίας· ἀλλ' ἐγύρισαν μὲ μέγαντων χαμόν, καὶ ἔτιος ἐτελείωσεν ὁ παρῶτος χρόνος τὰς τῶ πολέμια.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῶ δουτέρου χρόνου ὁ Ἀρχίδαμος πάλιν ὤρμησε κατὰ τῆς Ἀττικῆς μὲ ὄλον ἐκεῖνο τὸ στρατόμα, καὶ ὅτι ἐμεινεν εἰς τὴν παρῶτῳ ὀρμῶν του τὸ ἠφάνισε μὲ τελειότητα· ἀλλὰ τῶτο δὲν ἐκαταδάμασε τόσον τὰς Ἀθηναίους, ὅσον τὰς ἐφθείραν ἢ ἀδσνεία, ἣτις ἀρχισε τῶτον τὸν χρόνον, καὶ ἐποροξνήσε περισσότερον ἀφανισμόν, παρὰ ὅλος ὁ πόλεμος. Αὕτη ἢ δεινὴ μάσιξ τῆς ἀνθρωπότητος ἐκβῆκεν ἀπὸ τῶ Αἰθιοπίαν, ἐπέρασε τὴν Αἴγυπτον, τὴν Λυβίαν, τὸ περισσότερον τῆς Περσίας, τὴν Νῆσον τῆς Δήμου, καὶ ἄλλας πολλὰς τόπας. Καὶ ποιοῦν παράβια βέβαια τὴν ἔφερον εἰς τὸν Πειρεῶ, ὅπε παρῶτον ἐφάνη, καὶ ἔπειτα διεδόθη εἰς τὰς Ἀθῆνας, ἀγκαλὰ ὁ Θεκυδίδης ἀμφιβάλλει πόθεν ἐγεννήθη εἰς τὸν Πειρεῶ. Αὕτη ἢ δεινὴ ἀδσνεία ἐφθείρε πολλὰς εἰς τὰς Ἀθῆνας, μάλισα δὲ ὅσους ἐκατοικῆσαν εἰς ὑπόγαια, καὶ ἄλλας σκοτεινὰς τόπας. Ὁ Θεκυδίδης, ὡς εἶπαμεν, περὶ γράφει ὄξαιρετα, καὶ εἰς μακρὸς τὰ συμπύματα αὐτῆς.

„ Πρῶτον, λέγει, ἐκυρίδτε τὸν ἀνθρώπον καὶ
 „ σις μεγάλη τῆς κεφαλῆς, κόκκινάδα, καὶ φλό-
 „ γωσις τῶ ὀφθαλμῶν. Ἡ γλῶσσα, καὶ ὁ λά-
 „ ρυγκας ἐκοκκίνιζον ὡς αἷμα· μία δυσώδης
 „ βρῶμα ἐβαινεν ἀπὸ τὰ ἐντόδια τῶ ἀνθρώ-
 „ πῳ διὰ τῶ σώματος. Ἐπειτα τῶ ἀκολοθεῖσε
 „ πτέρνισμα, καὶ βράγχνισμα· μετ' ὀλίγον ὁ
 „ πόνος κατέβαινε εἰς τὸ σῆθος, καὶ φθάνων εἰς
 „ τὴν καρδίαν, ἀνακάπνεν αὐτῶ, καὶ ὄφθῳς
 „ ξερατὸν χολῆς μὲ μέγαν πόνον, λύγγνισμα

„ συχ-

„ συχνόν, τὸ ὁποῖον ἐποροξύνει σπασμὸς μεγά-
 „ λος. Τὸ σῶμα κατὰ τὸ ἔξωτερον μὲν, μί-
 „ τε θερμὸν πολὺ ἦτον, μίτε κύτενον, ἀλλὰ
 „ ξεροκόκκινον, μαύροδερὸν, γεμάτων ἀπὸ μικ-
 „ ρὰς φυσκαλίδας, καὶ πληγὰς· ἐσωθεὶ δὲ εἶ-
 „ χε πόσιν καῦσιν, ὥσε δὲν ὑπόφερνεν ὁ ἀ-
 „ θενής μίτε σινδόνια, μίτε ἄλλό τι λεπτότατον
 „ φόρεμα, παρὰ γυμνὸς μόνον. Ἐκυριόβητο ἀ-
 „ πὸ πόσιν καῦσιν καὶ δίψαν, ὥσε πολλοὶ ἐ-
 „ πιπτον εἰς τὰ νερά, καὶ πηγὰδια. Προσέτι ἀ-
 „ νησυχία τῶ νὰ σαθεῖν, καὶ ἀγρυπνία παντο-
 „ τεινή, καὶ ὅσον καιρὸν ἡ ἀδύναεια ἦτον εἰς τὴν
 „ ἀκμύτης, τὸ σῶμα δὲν ἐμαραίνετο, ἀλλ' ἐ-
 „ βάσα εἰς τὴν βάσανον· ὥσε οἱ περισσότεροι
 „ τὴν ἐβδόμην ἢ ἐνάτην ἡμέραν ἀπέθνησκον·
 „ ὅσοι δὲ ἠλδιδερώοντο ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς
 „ αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἡ ἀδύναεια καταβαίνεσα
 „ εἰς τὴν κοιλίαν, ἔωιγε πληγὴν καὶ ἐποροξέ-
 „ νει διάρροϊαν μεγάλην, καὶ ἔπως ἀπέθνησκον.
 „ Ἄν ἐλδιδερώνετο τινὰς ἀπὸ τὸν θάνατον τε-
 „ λείως, ἐμνησκον ἀκρωτειασμύος, ἢ κατὰ
 „ τὰ αἰδοῖα, ἢ κατὰ τοὺς πόδας καὶ χεῖρας,
 „ τινὲς δὲ ἔχανον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς· ἀλλὰ
 „ τὸ πλέον ἔομερόν ἦτον, ὅτι μερικοὶ ἔχανον
 „ τὴν μνήμην τῶν περασμένων πραγμάτων τό-
 „ σον, ὥσε δὲν ἐγνώριζον μίτε τὸν ἑαυτὸν τῶς
 „ μίτε τῶς στενὰς συγγενεῖς καὶ φίλους τῶν·
 „ δῖτυχῆς κατάστασις, λέγει εἷας νεωτερι-
 „ κὸς Συγγραφεὺς, ἡ λήθη τῶν περασμένων δυ-
 „ συχιῶν, αὐτὸ δὲν ἐσωξοφάβετο καὶ ἀπὸ ἐκεί-
 „ νων τῶν φίλων καὶ συγγενῶν (1)“.

Αὐ-

(1) „ Heureux sans doute d'ignorer leur état,
 „ mais ils ne pouvoient reconnoître leurs amis.“

Αὐτὴ ἡ ἀσθενεία ἦτον σχεδὸν ἀθεράπευτος, διότι οἱ Ἰατροὶ δίδυς πλησιάζοντες εἰς τὸν ἀδενῆ, ἐκτυπῆντο, καὶ ἀπέθνησκον· ὁ δὲ ἐκράξαν τὸν Ἰπποκράτη, ὅς τις εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Ἰατρικῆς, εἰς τὰς Ἀθῶνας, τὸν ὁποῖον παρ' ὀλίγου ἐκράξεν ὁ Ἀρταξέρξης μὲ μεγάλας ὑποχέσεις καὶ μισθός· ἀλλ' οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι μήτε χρεῖαν εἶχε, μήτε ἐπιθυμίαν νὰ ὑπάγῃ, καὶ ὅτι ἐπορτιμῆσε νὰ δευδύση τὴς πτωχῆς Ἑλλάδας, παρὰ εἰς βασιλέα ἐχθρόν τε. Ἐλθὼν λέγω ὁ Ἰπποκράτης εἰς τὰς Ἀθῶνας ἔλαβεν ἀκραν ἐπιμέλειαν, ἔκαμε νὰ καθαρίσῃ τὸν ἀέρα, ἀνάπτοντες φωτίας εἰς ὅλας τὰς ὁδούς τῆς πόλεως, καὶ ἄλλας πολλὰς ἔροπους ἔκαμε διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀδενῶν, κινδυνούων τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰς κάθε στιγμήν. Ἐσάθη δὲ εἰς τὰς Ἀθῶνας ἕως εἰς τὴν τελείαν παύσιν τῆς ἀσθενείας. Τινὲς δὲ θέλουσιν ὅτι ὁ ἔροπος τὸ νὰ ἀνάψῃ τὰς φωτίας εἰς τὰς ὁδούς τῆς πόλεως διωρίθη ἀπὸ εἰς ἄλλον Ἰατρὸν Ἀργιγεντῖνον ὀνομαζόμενον Ἀκρωνα. Οἱ Ἀθῶναῖοι λοιπὸν ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὴν προθυμίαν καὶ δέλουσιν τῷ Ἰπποκράτῃ, τὸν ἐκήρυξαν μὲ δημοσίον ψήφισμα νὰ ἔχη ἐλευθέρως τὴν εἰσοδὸν τῶν μεγάλων μυσηίων, ὡς ὁ Ἡρακλῆς, νὰ τῷ δοθῆ εἰς σέφανος ἀπὸ χιλίας σατήρας, ἦγεν φλωεῖα, νὰ ἔφευται ἀπὸ τὸ Πρυτανεῖον ἐφ' ὅρας ζωῆς τε, καὶ τέλος πάντων διὰ χάριν τε, τὰ παιδιά τῆς Κω πατρίδος τε νὰ ἔχεν τὸ ἐλεύθερον νὰ σπουδάζουι κάθε τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ, ὡς τὰ τῶν Ἀθῶναίων, μέσα εἰς τὰς Ἀθῶνας.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτης τῆς ἀσθενείας οἱ Ἀ-
Stor. della Gr. T. I. N 211-

ἢ πανῆλα μαζί τε (1): Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀδυσία, ὡς εἶπομεν, ἐθέριζε μέσα εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ Ἀρχίδαμος, ἀφ' ἧς ἐρήμωσε τὰ περὶ χωρὰ τῆς Ἀττικῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸ βεινὸν Λαύριον, ὅπου ἦσαν τὰ μεταλλεῖα τῶν Ἀθηναίων, τὰ ὅποια καὶ διέφθειρον· ἔπειτα ἐλειλάτισεν ὅλῳ τῷ πεδιάδα τῶν Μαραθῶνος, καὶ ὅλον τὸ Μεσημβρινὸν μέρος ἐναντι τῆς Εὐβοίας καὶ Νάξου, καὶ ἔσπωσε ἐξαβίχθη. Πρὸς τὸ τέλος ὅμως τότε τοῦ ἔτους ἡ νόσος ἐφάνη, ὅτι ἐπαυσεν ὀλίγον τί. Ὁ Περικλῆς δὲ, ὅς τις ἐσάθη χεδὸν ἀνίκητος εἰς ὅλας τὰς καταδρομὰς τῆς τύχης, καὶ μὲν ὅλον ὅτι ἐθαύεν ὅλας τὰς συγγενεῖς καὶ φίλους τε, οἳ ἐλευνῶς ἐθερίζοντο ἀπὸ τῷ φομερῶν ἐκείνῳ μάστιγα τῶν Ἀθηναίων, καὶ ποτὲ δὲν ἔχασε τῷ γυναιότητά τε, τόσον διὰ τὰς κοινὰς δυσυχίας, ὅσον καὶ εἰς τὸν θάνατον τῶν πλέονων τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, ἀλλ' ἔσεικτο ἀνίκητος εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν ὅλων, χωρὶς γὰρ χύσει ἐν δάκρυον· εἰς τὸν θάνατον ὅμως τῶν ὑσέρων ἤθετε, παρακινήθει ἀπὸ τῷ φύσιν, ἐκλαύσε· μὲν ὅλον τῆτο καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δυσυχίας δὲν ἠμέλισε τῷ σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἀλλ' ἐτοίμασεν ἑκατὸν καράβια τῶν Ἀθηναίων, καὶ πεντήκοντα τῆς Λέσβου καὶ Χίου, καὶ τὰ ἐπέμφε πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, καὶ ἀφ' οὗ ἐλειλάτισαν τὰ παράλια τῆς Ἡλίδος, τῶν Ἀργουῶν, καὶ τῆς Λακωνίας, ἐπολιόρκισαν τῷ Ἐπίδαυρον· ἀλλ' ὄρθυς ἐσήκωσαν τῷ πολιορκίαν τῆς Ἐπιδάυρου, ἐπειδὴ τότε ἡ ἀδυσία ἐδιασκορπίσθη εἰς

(1) „ Ἦξει Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἀμ' αὐτῶ “. Θεκυδίδης. Βιβλ. Β'.

εἰς τὸν σόλον, καὶ οἱ στρατιῶται ἐνόμισαν ὅτι
τὴν ἔστειλαν εἰς αὐτὸς ὁ Ἀσκληπιός, τῶ ὁποίῳ
τὴν χώραν ἐπολιορκῆσαν, διότι ἡ Ἐπίδαυρος
ἦτον ἀφιερωμένη εἰς τῆτον τὸν Θεόν.

Ἀφ' ἧ δὲ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἐπίδαυρον,
ἐδεδροκόπησαν τὴν Τροιζῶνα, τὴν Ἀλιάδα,
καὶ τὴν Ἐρμιονίδα, ἔπειτα ἐπολιορκῆσαν τὰς
Πρασιάς, κάστρον παραθαλάσσιον τῆς Λακεδαι-
μονίων, καὶ ἀφ' ἧ τὸ ἐξέστίασαν, ἐγύμνωσαν εἰς
τὰς Ἀθῶνας. Τὸ αὐτὸ καλοκαίριον Ἄγων ὁ
στρατηγὸς ἔλαβε τέσσαρας χιλιάδας ὀπλίτας, καὶ
ἐστράτευσε κατὰ τῆς ἐν Θράκῃ Χαλκιδέων, καὶ
κατὰ τῆς Ποτιδαίας, (τὴν ὁποίαν πολιορκῶν-
τες πόσον καιρὸν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὴν πά-
ρουν) ἀλλ' ἡ ἐκστρατεία αὐτῆ ἐσάθη δυσυχής,
διότι μήτε τὰς Χαλκιδεῖς ἐβλάψε, μήτε τὴν
Ποτιδαίαν ἐκυείδωσαν· ἐπειδὴ ἡ νόσος ἐφθαιρε
χιλίους πενήκοντα στρατιώτας ἀπὸ τοῦ στρατεύ-
ματός, καὶ μάλιστα εἰς διάστημα τεσσαράκοντα ἡ-
μερῶν, λέγει ὁ Θεκυδίδης· ὅθεν βιαθεῖς ὑπέ-
στρεψον εἰς τὰς Ἀθῶνας.

Ἡ δὲ δεύτερα εἰσβολὴ τῆς Λακεδαιμονίων εἰς
τὴν Ἀττικὴν, ὡς εἶπομεν, καὶ ἡ νόσος, ἣτις
ἐμβῆκεν εἰς τὰς στρατιώτας, ἔφερον τὰς Ἀθη-
ναίους εἰς ἀπελπισίαν. Λοιπὸν ἐζήτησαν τὴν εἰ-
ρῶν μὲν καθεξῆς ὅσον· ὅθεν ἐπεμψαν πρέσ-
βεις εἰς τὴν Σπάρτην νὰ ὁμιλήσων περὶ αὐ-
τῆς· ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐδέχθησαν. Τότε οἱ σα-
σιασαὶ καὶ φιλοτάραχοι ῥήτορες παρώξυνον τὸν
λαὸν κατὰ τῆς Περικλέους ὡς αἰτίαν τοιούτων καὶ
ποσούτων δυσυχῶν. Διὸ τὸν κατηγορήσαν εἰς τὸ
Κεῖθιον, τὸν ὑσέρησαν ἀπὸ τὴν ἀξίαντα, καὶ
τὸν ἐζημίωσαν εἰς χεῖρα· ἀλλ' ἔτος παρρησια-
ζόμενος εἰς τὸ κοινὸν μὲν μίαν ὁμιλίαν τε, τὴν

ὅποιαν ὁ Θεκυδίδης ἀναφέρει, τὰς ἐκατάπεισε
τόσον, ὥστε ἔ μόνον τὸν ἐσυγχώρησαν, ἀλλὰ
καὶ στρατηγὸν τὸν ἐχειροτόνησαν, καὶ ἔτιος ἐτελείω-
σαν ὁ δεύτερος χρόνος.

Περὶ τὰ τέλη τῶ χρόνου τῆτε, ἡ νόσος ἔλαβε
τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ὡς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν. Εἰς
τὰς δύο παρελθόντας χρόνας ἐθέρισαν εἴνα ἀ-
πειρον ἀριθμὸν λαῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας περισ-
σότεροι ἀπὸ πέντε χιλιάδας, λέγουσιν, ὅτι ἠμ-
πορέσαν νὰ φέρων ὄπλα ὑπὲρ τῆς πατρίδος·
ἀλλ' ἡ μεγάλη δυσυχία τῶ Ἀθηναίων ἐσάθη,
ὅτι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου χρόνου ἐκτυπήθη
ὁ Περικλῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς νόσου, καὶ ἀπέθα-
νον. Ὅτε οἱ φίλοι καὶ οἱ ἀρχόντες τῶ Ἀθη-
ναίων καταθλιβόμενοι διὰ τὸν θάνατόν τε περι-
σέκοντο ὀλογυράτε, ἐν ᾧ ἦτον εἰς τὰ λοιθία,
καὶ δευρὶ εἶχε σημεῖον ζωῆς, καὶ ἐδιηγέοντο τὰς
ἀνδραγαθίας του καὶ νίκας, ἐσηκώθη ὀλίγον ἀ-
πὸ τῆς κλίνας, καὶ εἶπεν· „ αἱ νίκαι εἶναι
„ ἀποτελέσματα τῆς τύχης, καὶ αὐταὶ μὲ εἶ-
„ ναι κοινὰ μὲ ἀλλοὺς πολλὰς στρατηγὰς· μό-
„ νον δὲ δῦτυχίαν με ἐγὼ νομίζω, ὅτι εἰς ὁ-
„ λον τὸν καιρὸν τῆς ἡγεμονίας με κἀνείας Ἀ-
„ θηναῖος δευρὶ ἐφόρεσε μαῦρα φορέματα ὅς αἰ-
„ τίας με (1) “.

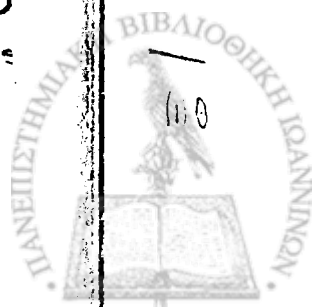
Ἄν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπολεθῶσαν πάντοτε τοὺς
σοχασμὰς τῶ Περικλέους μετὰ τὸν θάνατόν τε,
δηλαδὴ ἂν ἀπολεθῶσαν νὰ βλέπεν τοὺς ἐχ-
θρούς

(1) „ Μέλων δὲ ἀποδνήσκων, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμακάρι-
„ ζεν, ὅτι μηδεὶς Ἀθηναίων μέλαν ἰμάτιον δι' αὐτὸν
„ ἐνεδύσατο “.

θρῆς ἀπὸ μέρος τῆς θαλάσσης, χωρὶς νὰ σο-
 χαθῶν τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον
 ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, μίτε νὰ ἀποβλέψεν εἰς ἄλλα
 νέα ἀποκτήματα, βέβαια ἤθελον εἶναι νικηταὶ
 κατὰ τῆς ἐχθρῶν, ἢ ὀυλίγωρα, ἢ ἀργά, ἐπει-
 δὴ οἱ σύμμαχοι τῆς Ἀθηναίων ἦσαν καὶ πάντα
 ὑπήκοοι εἰς αὐτὰς, ἐν ᾧ οἱ τῆς Πελοποννησίων
 ἦσαν ἐλπίθεροι, καὶ δεῦν ἐδιώκοντο νὰ βασιλεύουν
 πόσον καιρὸν τὰς καταδρομὰς τῆς Ἀθηναίων,
 ἀλλ' ἤθελον ζητήσῃ τῆς εἰρήνῃ· αἱ ἀσόχαστοι
 ὅμως ἐπιχειρήσεις τῆς μετὰ τὸν Περικλέα στρα-
 τηγῶν, ἔφερον εἰς φθορὰν τὰς Ἀθῆνας, καθὼς
 θέλομεν ἰδῆ· ἐπειδὴ πόσον ὁ Περδικκας βασι-
 λεύς τῆς Μακεδόνων διὰ τῆς Λακεδαιμονίης ἦ-
 τον ἀσαθῆς σύμμαχος, ὅσον καὶ ὁ Σιτάλκης
 βασιλεύς τῆς Ὀδρυσῶν διὰ τοὺς Ἀθηναίους.
 Εἶναι ἀληθές, ὅτι τῆτος ὁ ὕπερος παρακινηθεὶς
 ἀπὸ τῆς Ἀθηναίης ἔκαμε μίαν εἰσβολὴν κα-
 τὰ τῆς Μακεδονίας μὲ δέκα πύτε μυριάδας
 στρατιώτας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔκαμαν σωθῆ-
 κῆν αὐτοὶ οἱ δύο βασιλεῖς ἀναμεταξύ των, καὶ
 ἀφῆσαν τῆς Ἑλλάδας νὰ ζώωνται, καὶ ἄλλῃ
 ὠφέλειαν δεῦν ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι, εἰμὴ ὅτι
 ὁ Σάδοκος υἱὸς τῆς Σιτάλκης, τὸν ὁποῖον εἶχον
 κάμη Ἀθηναῖον, τοὺς ἐνεχείρισε τῆς πρέσβεις
 τῆς Λακεδαιμονίων, οἱ τινες ἐπήγαγον πρὸς τὸν
 βασιλέα τῆς Περσῶν διὰ συμμαχίαν, μεταξύ
 τῆς ὁποίων ἦτον ὁ Ἀριστῆς, ὁ Κορίνθιος, ὁ
 πλέον πάντων παραχοποιός, ὅστις σχεδὸν ἔδωκε
 πὸ πρῶτον αἴτιον τῆς τῆς πολέμου εἰς τῆς Πο-
 τίδαιαν. Τῆτες τῆς πρέσβεις, ἀφ' ἧς ἔφερον εἰς
 τὰς Ἀθῆνας, ἀπεκεφάλισαν, ἐπειδὴ λέγει ὁ
 Θεκυδίδης, οἱ Λακεδαιμόνιοι ὄχι μόνον τῆς συμ-

πο-
 ζῆ-
 συμ-
 I
 τῆς
 πῆς
 ἐχθ-
 ζῆς
 ὄν-
 δε-
 τῆς
 τῆς
 τῆς
 τῆς
 πῆς
 πῆς
 πῆς
 συμ-
 λοι-
 συμ-
 καὶ π-
 κῆς
 τῆς
 μῆς
 ἀπὸ
 τῆς
 ἐπέ-
 τῆς
 Α
 στρα-
 τῆς, κα-

πολεμῶντας συμμάχους τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ καὶ ὅσους πραγματώτας ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν συμμάχων, τῶν ἐφόδιον (1).

Πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς χρόνου τῆς οἱ Ποτιδαῖται, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρουν τὴν πολιορκίαν, ἐσυμφώνησαν μετὰ τῶν πολιορκητῶν, καὶ ἐβῆκαν γυμνοὶ ἐκ τῆς πόλεως των, καὶ ἔτις ἐξοσίασαν οἱ Ἀθηναῖοι αὐτῶν τὴν πόλιν μετὰ δύο ἡμισυ χρόνους πολιορκίαν, καὶ δύο χιλιάδας τάλαντα ἔξοδα. Τὸν τρίτον δὲ τοῦτον χρόνον οἱ Πελοποννήσιοι δὲν ἐμβῆκαν πλέον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἀλλ' ἐσράτωσαν κατὰ τῆς Πλαταιίας, ἥτις ἔκ πολιορκημένη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς πολέμου, ὡς εἶρηται, καὶ μεταχειρισθέντες κάθε μέσον καὶ ὀρμὴν δὲν ἐδωθήθησαν νὰ τὴν ἐξοσίασιν· διότι οἱ Πελοποννήσιοι ἦσαν ἀνεπιτήδευτοι, ὡς εἶπομεν, εἰς τὰς πολιορκίας τῶν πόλεων. Οἱ Πλαταιεῖς πάλιν ἐμεταχειρίσθησαν κάθε τρόπον διὰ νὰ δυσωπήσιν τῶν Πελοποννησίων νὰ σηκώσιν τὴν πολιορκίαν, ἐνδυμίζοντές τῶν ἀφιέρωσιν τῆς πόλεως των καὶ τὰς ἀράς, ἃς ἔκαμν ὁ Πausanias εἰς τὸν καιρὸν τῆς Μιδικῆς πολέμου ἐναντίον ἐκείνων, οἱ τινες ἠθέλον πειράξῃ αὐτῶν τὴν πόλιν, ἀλλ' εἰς μάτῳ· διότι οἱ Πελοποννήσιοι παρακινέμενοι ἀπὸ τῶν Θηβαίων ἀσπόνδους ἐχθρὸς τῶν Πλαταιέων, δὲν ἠθέλησαν νὰ τῶν ἀπέσου. Τῆτο βλέποντες οἱ Πλαταιεῖς, καὶ πιστοὶ ὄντες εἰς τῶν Ἀθηναίων, ἐξέβαλον ὅλας τῶν περιττῶν ἀνθρώπων, γέροντας διπλαθῆ, γυναῖκας, καὶ παιδία, καὶ τῶν ἐσεῖλαν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐμει-

ναν

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Β'.

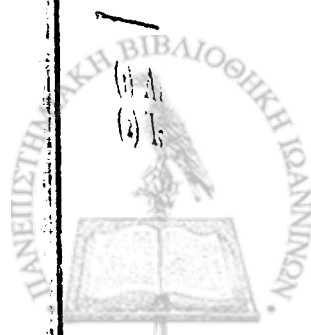

ναν τετρακόσιοι πολῖται, ὀγδοήκοντα Ἀθηναῖοι, δέκα γυναικες, καὶ ἑκατὸν ἀρτοποιοὶ, με ἀπόφασιν γὰ ἀντισαθεῖν ἄχρῃς ἐσχάτης αὐτῷ ἀναπνοῆς, ὅπερ καὶ ἐγένετο· διότι ἡ πολιορκία αὐτῆς τῆς πόλεως ἐβάσαξε περὶασότερον ἀπὸ πρῶτε χρόνος. Ἀξιόλογος τῆ ἀληθεία ἐσάθη αὐτῇ ἡ ἀντίστασις τῷ Πλαταιέων, καὶ ἡ ὁρμὴ τῷ ἐχθρῶν, ὡς περιγράφει ὁ Ἰσοκράτης (1).

Τῆτον τὸν χρόνον οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ἐναντίον τῷ ἐν Θράκη Χαλκιδέων με δύο χιλιάδας ὀπλίτας καὶ διακοσίους ἵππεῖς· ἀλλ' ἐδυσύχησαν τοσῶτον, ὥσε ἐφονεύθησαν τετρακόσιοι ξιᾶκοντα Ἀθηναῖοι, καὶ ὅλοι οἱ στρατηγοῖ των, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐσειλαν ἐναντίον τῆς Ἀκαρνανίας τὸν Κνημόν· ἀλλὰ καὶ ἔτος ἔλαβε τῷ αὐτὴν δυσυχίαν. Τότε ἀρχισαν οἱ Λακεδαιμόνιοι γὰ καταγίνωνται εἰς τὸ Ναυτικόν, ἔχοντες εἰς τοῦτο τὴς Κορινθίους παροξυμῆτας, ἀλλ' ἀπέλιπον πολὺ τῆς ἐμπειρίας τῷ Ἀθηναίων, οἱ τινες διὰ πενήκοντα χρόνον χρόνος ἐγυμνάζοντο εἰς τῷ Ναυτικῷ, καὶ ἔτιος ἐτελείωσαν ὁ τρίτος ἔτος χρόνος τῷ πολέμῳ, χωρὶς γὰ φέρη τί εὐδοξον, εἰμὴ κάποιους ἀκροβολισμῶς καὶ κινήσεις τῷ δύο μερῶν. Εἰς τῷ ἀρχικῷ δὲ τῷ πετάρτῳ χρόνῳ ὁ Ἀρχίδαμος, καὶ ὅλοι οἱ Πελοποννήσιοι ὤρμησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς, καὶ λεηλατήσαντες αὐτῷ, ἀνεχώρησαν, ἐπειδὴ τῶς ἔλλειψαν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Τῆτο δὲ ἐσύγχισε πόσον τῶς Ἀθηναίους, ὅσον τῶς ἐπάραξεν ἡ ἀποσασία τῆς Λέσβου, περὶ ἧς ἄς ἐ-

πα-

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Β'.

παναλάβωμεν τὴν ὑπόθεσιν ἕξ ἀρχῆς ὡς ἐν
σωτόρω.

Ἡ Λέσβος (1), ἥς ἡ περίμετρος ἐκτείνε-
ται σχεδὸν εἰς ἑκατὸν εἰκοσι μίλια, εἶναι ἡ
ἀξιολογωτέρα τῶν Νήσων τοῦ Αἰγαίου πελά-
γους. Αὕτη ἀπ' ἀρχῆς κατοικήθη ἀπὸ τῆς Αἰο-
λαῖς, καὶ ἐγέννησε πολλάς ἄλλας ἀποικίας,
αἵτινες κατώκησαν εἰς τὴν ἀπέναντι Ξηρᾷ. Ἡ
Ἴσοεία τῆς Λέσβου ἄλλο δὲ μᾶς παρασάινει,
παρὰ μίαν σειρὰν ἐπινασάσεων, ἣτις ἀφ' ἧς ὑ-
πέφερε τὸν ζυγὸν διαφόρων τυραννῶν, κατύπη-
σαν εἰς διαφόρους πολέμους ἐμφυλίους περὶ τοῦ
Πρωτεῖς, διότι αἱ δύο πρῶται πόλεις αὐτῆς
Μυτιλήνη καὶ Μεθύμνη, γινόμεναι δημοκρατίαι,
ἐφιλονείκησαν ὑπὲρ τῆς Πρωτεῖς, (πάθος φο-
βερόν τοῖς Ἕλλησιν) ἀλλ' ἡ πρῶτη ὑπερίχυσε,
καὶ ἔμνον κατεδάμασε τὴν ἀντίζηλον τῆς Με-
θύμνης, ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ ὑπέταξε τῆς ἀ-
πέναντι Ξηρᾶς. Ὅμως καὶ ἔτι δὲ ἠσύχαζον,
ἀλλ' ὅτε μὲν ἐκ τῶν διχονοιῶν τῆς κατύπει εἰς
τυραννίαν, ὅτε δὲ εἰς ἀναρχίαν ὅθεν ἀπὸ τῆς
ἀκαταστασίας αὐτῆς τῆς Πόλεως μετεῖχε καὶ ὅ-
λη ἡ Νῆσος. Ὁ Πιπτακὸς εἷας τῶν ἑπτὰ σοφῶν
τῆς Ἑλλάδος, καὶ σύγχρονος τοῦ Σόλωνος, τῆς
συνέγραφον εἷνα Κώδικα Νόμων (2). Αὕτη ἡ
Νῆσος ὑπετάχθη εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Περσῶν ἐ-
πὶ τῷ Ξέρξῃ, ὅτε κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐσράτω-
σαν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἐλευθερωθεῖσα παρὰ
τῶν Ἀθηναίων, ἦτον σύμμαχος αὐτῶν ἕως τὸν
τεῖτον χρόνον τῶν Πελοποννησιακῶν Πολέμων. Ἡ

α-

(1) Λέσβος, κοινῶς Μυτιλήνη.

(2) Ἴσοεία τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Γαλιτικόν.

ἀκατασασία ὅμως τῶ Λεσβίων, ἢ μάλισα τῶ Μυτιληναίων ἢ γὰρ περὶ πλέον τὴν συμμαχίαν τῶ Λακεδαιμονίων, ἢ τὸν τυραννικὸν τρόπον τῶ Πausανίης, παρὰ τὴν ἀγύειαν ἢ ἰσότητά τῶ Ἀθηναίων· ὅθεν ἐζήτει τρόπον νὰ ἀποσατήσῃ· ἀλλ' ἡ δυνάμις τῶ Ἀθηναίων τὴν ἐβάσα εἰς τὸ καθῆκον· ἐτι δὲ μήτε οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν τὴν ἐδέχθησαν εἰς τὴν συμμαχίαν των ἢ ἄλλαις φοραῖς, ὅτε ἠθέλησε νὰ ἀποσατήσῃ (1). Βλέπεσα πῶρα λοιπὸν τὰς δυσυχίας, αἱ ὁποῖαι ἐκαταπλάκωσαν τὰς Ἀθήνας, ἐνόμισεν ὅτι νῦρε περίσασιν ἀρμοδίαν· διὸ ἢ ἐκπύχθη ἀποσάτις ὅλη ἡ Νῆσος, ἐξω ἀπὸ τὴν Μεθύμνῳ. Πρὸ τῶ ὅμως νὰ δείξωσι τὴν ἀποσασίαν, οἱ Μυτιληναῖοι ἀρχισαν νὰ κατασκευάσουν τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, νὰ ὀχυρώνεν τὰς λιμενίας, νὰ ναυπηγῶν καράβια, ἢ νὰ συναΐζεν σῖτον, φοβέμενοι τὴν πολιορκίαν τῶ Ἀθηναίων· ἀλλ' οἱ Μεθυμναῖοι, ἢ Τενέδιοι, λέγει ὁ Ἰσορικός μας, ἐχθροὶ ἀσπονδοὶ τῶ Μυτιληναίων, εἰδοποίησαν τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶ τοιούτων. Οὗτοι δὲ διὰ τὰς δυσυχίας τῆς νόσε, ἢ τῶ πολέμου, ἐσοχάθησαν μέγατι τὴν ἀποσασίαν αὐτῆς τῆς Νήσε διὰ τὸ Ναυτικόν της· ὅθεν ἐστειλαν πρέσβεις εἰς τὴν Λέσβον νὰ πληροφορηθῶν, καὶ νὰ καταπείσεν τὰς Μυτιληναῖους μὲ τὸ καλὸν νὰ παύσεν ἀπὸ τοιαύτας ἐπιμασίας· ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν τὰς ὑπήκυσαν, προφασίζόμενοι ἄλλὰς τινὰς αἰτίας· ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἐσοχάσθησαν νὰ σείλιν τεσσαράκοντα καράβια, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὰ παράλια τῆς Πελο-

λο-

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Γ'.

ἄσποννήσει· νὰ τὰς πλακώσεν ἕξαφνα, ἐν ᾧ οἱ Μυτιλιῶται ἔπρεπε νὰ εἶναι ὅλοι ἕξω ἀπὸ τὴν πόλιν των, διὰ νὰ πανηγυρίσεν μίαν ἑορτὴν τῆς Ἀπόλλωνος, εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Μαλόσντα· ἀλλ' ἔλαβον εἴδησιν, καὶ δεῦν ἐκβῆκαν εἰς αὐτὴν τὴν ἑορτὴν.

Ἐνας ἀνδρῶπος, λέγει ὁ Θουκυδίδης (1), κρυφίως φυγὼν ἀπὸ τὰς Ἀθῶνας, ἐπέρασεν εἰς τὴν Εὐβοίαν, κατέϊπεν δὲ τὸν πλοῖον, εἰς τέσσαρας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν Μυτιλιῶν, καὶ τοὺς εἰδοποίησε τὸν ἐρχομὸν τῆς παραβίων τῆς Ἀθῶναιων· οἱ δὲ Μυτιλιῶται δὲδύς ἐφράξαν τὰς λιμεσίας, καὶ ἐδυνάμωσαν τὰ τεῖχη, ὅσον ἐδύναντο, διὰ νὰ ἀντισταθῶν. Ἐλθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ τῆς Ἀθῶναιων, ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς Μυτιλιῶταις νὰ τὰς παραδώσεν ὅλα τὰ καράβια των, καὶ νὰ χαλάσεν τὰ τεῖχη τῆς πόλεως των· ἐπειδὴ δὲ οἱ Μυτιλιῶται δεῦν ἐπέειποντο, ἐπολιόρκησαν αὐτὰς διὰ θαλάσσης μὲν αὐτοὶ μὲ τὰ τεσσαράκοντα καράβια, διὰ δὲ τῆς ξηρᾶς οἱ Λήμνιοι, οἱ Ἴμβριοι σύμμαχοί των, καί τινες Ἀθῶναιοι. Ἐπεμψαν λοιπὸν οἱ Μυτιλιῶται εἰς τὴν Σπάρτην διὰ βοήθειαν, οἱ δὲ Σπαρτιάται ὑπεχέθησαν μὲν εἰς αὐτὰς βοήθειαν, εἰς δὲ τὴν Ἀττικὴν νέαν εἰσβολὴν, διὰ νὰ βιάσεν τὰς Ἀθῶναις νὰ σηκώσεν τὴν πολιορκίαν τῆς Μυτιλήνης. Ὅθεν διώρισαν τὸν μὲν Ἀλκίδα μὲ τεσσαράκοντα καράβια νὰ πλεύσῃ πρὸς βοήθειαν τῆς Μυτιλήνης, αὐτοὶ δὲ παρήγγειλαν νὰ συναχθῶν ὅλοι οἱ σύμμαχοι τῆς Πελοποννησίων εἰς τὸν Ἰαθμόν, διὰ νὰ κτυπήσεν τὰς

Α.

(1) Βιβλίον Γ΄.

Ἀθῶνας διὰ Ξηρᾶς, καὶ Θαλάσσης. Ἀλλ' οἱ Ἀθῶναῖοι μαθόντες τούτο, ἄθῶς ἐγέμισαν ἑκατὸν ἄλλα καράβια, καὶ ἐπλόυσαν περὶ τὸν Ἰσθμὸν, κάμνοντες ἐπίδειξιν τῆς δυνάμεώς των· τὰ ὅποια βλέποντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔμειναν ἐκστατικοὶ διὰ τὴν τὸσῶν δυνάμιν αὐτῆς τῆς πόλεως, τὴν ὅποιαν ποτὲ δεῦν εἶχε δείξει· διότι πεσάρᾳκοντα καράβια ἐπολιόρκηεν τὴν Μυτιλήνῃν, ἑκατὸν ἐφύλαττον τὴν Ἀττικὴν, καὶ Εὐβοίαν, καὶ Σαλαμίνα, καὶ ἑκατὸν πῶρα ἐγέμισαν καὶ ἐσειλαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, χωρὶς ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἦσαν εἰς τὴν Ποτίδαιαν, καὶ εἰς ἄλλα μέρη. Τόση δυνάμις ἐφάνη τῷ Ἀθῶναίων, λέγει ὁ Θεκυδίδης (I), εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐνομιζοντο ἠφανισμένοι, πολεμέμενοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀδυναθείας καὶ ὑπὸ τὸσῶν συμμαχῶν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθῶναῖοι ἐβλεπον ὅτι ἡ πολιορκία τῆς Μυτιλήνης ἐξᾶβῆσεν εἰς μᾶκρος διὰ τὴν ὀλιγότητα τῆς ἐκ τῆς Ξηρᾶς στρατιωτῶν, διὰ τῶτο ἐσειλαν τὸν Πάχητα μὲ χιλίους ὀπλίτας διὰ νὰ τὴς ἀποκλείσῃ καθεὶ ἐξόδου, καὶ εἰσοδου τῆς Ξηρᾶς, ἐπειδὴ καὶ ἐκβαινον καὶ ἐκτυπέσσαν τὰ περὶχωρα. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ τῷ Λακεδαιμονίων, ἐσάλθη κάποιος Σάλαδος Σπαρτιάτης εἰς τὴν Μυτιλήνῃν, διὰ νὰ δώσῃ τὴν εἶδησιν τῷ ἐρχομῷ τοῦ Ἀλκίδα, καὶ τῆς εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβολῆς τῷ Λακεδαιμονίων, καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς Μυτιλιναίους διὰ νὰ βασάζουν τὴν πολιορκίαν. Οὕτως ἐτελείωσεν ὁ τέταρτος χρόνος τῷ πολέμου, χωρὶς νὰ φέρῃ ἄλλο τι ἀξιόλογον.

Τὸ

(1) Βιβλίον Γ'.

Τὸ ἀκόλουθον θέρους λοιπὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ σύμμαχοί των ἄρμησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἐπορεύθησαν τὸς ἐν φθορᾷ εἰς τὸν τόπον, ὥστε ὑπερέβαινε τὰς ἄλλας χρόνας, καὶ ἔπειτα, ἐπειδὴ τὰς ἔλειψαν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἐσράφησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι διὰ τὴν πολιορκίαν ἐλθόντες εἰς ἔλθειν τῶν ἀναγκαίων, καὶ κάμμίαν βοήθειαν ἀπὸ τῆν Σπάρτῃ μὴ λαμβάνοντες, (διότι ὁ Ἀλκίδας, ὅς τις διωρίθη νὰ πηγαίη εἰς βοήθειάν των μὲ τεσάρων καράβια, ὡς εἶπομεν, ἐμποδίθη εἰς τὸν δρόμον παρά πολὺ) ἔκαμαν συνθήκην μὲ τὸν Πάχιτα, καὶ μὲ τὰς ἄλλας στρατῆρας τῶν Ἀθηναίων νὰ παραδοῦσι· πλὴν ἐμβαίνοντες οἱ στρατηγοὶ νὰ μὴ παιδέσωσι τινὰ, ἕως οὗ νὰ σείλωσιν αὐτοὶ εἰς τὰς Ἀθῶνας πρὸς βίβας, ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ λάβωσιν τὴν ποινὴν, ἣτις ἤθελε τὰς διορίθη. Οἱ Ἀθηναῖοι λοιπὸν, ἀφ' οὗ ἔμαθον τὸ πᾶρσιμον τῆς Μυτιληνῆς, ἀπεφάσισαν τὴν αὐτὴν σιγμὴν, παρακινέμενοι ἀπὸ τὸν Κλέωνα, νὰ φονεύσωσιν μὲν ὅλους τὰς ἀνδρας, τὰς δὲ γυναῖκας, καὶ τὰ παιδιά νὰ μεταχειρισθῶσιν ὡς δούλους, καὶ ἐπὶ τῷ ἔσειλαν οὗ πλοῖον πρὸς τὰς ἐν Μυτιληνῇ στρατῆρας των μὲ τὸ παράλογον, καὶ θανατηφόρον τῷ πρὸς αἶμα. Ἐλαβον αὐτὴν τὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν Μυτιληναίων, λέγει ὁ Θεκυδίδης (I), διότι ἀπεσάτισαν χωρὶς νὰ δοκιμάσωσιν κάμμίαν πείραξιν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ὅμως τοῦ μηνυτῆ τὴν αὐτὴν νύκτα, σοχαζόμενοι τὸ παράλογον

(1) Βιβλίον Γ'.

ζόν ἢ ἀδικόν τῷ προσάγματι, ἐν ᾧ ἦσαν ἐ-
 λδύθροισι ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐκατάλαβον τὴν αὐ-
 σιρότητα ἢ τὸ σφάλμα, ὅπερ ἔκαμαν· ὁ δὲ δὴ-
 θυς τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐπεμψαν ἄλλον δρο-
 μέα νὰ ἐμποδίσεν αὐτῷ τὴν ὀλεθρίαν ἐκτέλε-
 σιν. Ἡ τύχη λοιπὸν ἐβοήθησε, καὶ ἐν ᾧ ὁ
 Πάχις μὲ μεγάλῳ τῷ δυσἀρέσειᾳ ἐτοιμάζετο
 νὰ μολλώῃ τὰς χεῖράς του εἰς τὸ αἷμα ἐκείνων
 τῶν δυσυχῶν; ἀπὸ τῶν ὁποίων οἱ περιωδέτεροι
 ἦσαν ἀνδύθροισι, ἐφθασεν ἡ ὀδύτερα προσαγὴ
 ἀπὸ τῷ Βελλῷ τῶν Ἀθινῶν, καὶ τὸν ἐμπό-
 δισεν.

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ κοινὸς ἐξολοθρομὸς τῶν Μυ-
 τιλιναίων ἐμποδίσθη, μὲ ὄλον τῷτο δὲν ἐσάθη
 μικρὰ ἢ τιμωρία των. Ἐφρόσαξαν τὸν Πάχιτα
 νὰ καταδαφίσῃ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως των, νὰ
 πάρῃ ὄλον τὸ Ναυτικόν των, ἢ νὰ φέρῃ εἰς τὰς
 Ἀθῆνας ὄλους τῶν πρωταιτίους τῆς ἐπαναστά-
 σεως, οἱ τινες ἀνιλεῶς κατεσφάγησαν, χίλιοι ἀν-
 δρες τὸν ἀειθμὸν, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτον καὶ
 Σάλαιθος ὁ παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἀποσαλ-
 θεῖς εἰς Μυτιλιῶν. Προσέτι ἐμοίρασαν ὄλον
 τὸν τόπον τῆς Λέσβου (ἐξω ἀπὸ τὸν τόπον τὸν
 ὁποῖον ἐξεσίαζεν ἡ Μεθύμνη) εἰς ἑξῆς χι-
 λιάδας μέρη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἑξακόσια ἀφιέρω-
 σαν εἰς τῶν Θεῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐμοιράθησαν
 κατὰ κληρὸν οἱ Ἀθῆναῖοι· ἀλλὰ μὴ δυνάμε-
 νοὶ νὰ τὰ κάλλιεργῶν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, τὰ ἔδωκαν
 ὡς μὲ ἐνοίκιον τῶν παλαιῶν οἰκοκυρέων, δι-
 λαδὴ τῶν Μυτιλιναίων, δύο μνᾶς τὸ κάθε μέρ-
 ρος τὸν χρόνον, ἐξ ὧν ἐσυμάζετο τὸ εἰσόδημα
 τῶν Ἀθῆναίων ἐννευήκοντα ταλάντων. Οὕτως
 ἐτελείωσεν ἡ ἀποσασία τῶν Μυτιλιναίων, οὐκ
 μὲ τὸν ἀφανισμόν των.

Αὐ-

Αὐτὴν τὴν νίκην, καὶ τὸ εἰσόδημα οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐχρεώσταν εἰς τὴν ἀφιλοκέρδειαν, καὶ δασυλαγχνίαν τοῦ Πάχιτος· ἀλλ' ἔτος ἔλθων εἰς τὴν πατρίδα, ἀντὶ ἀμοιβῆς, καὶ σεφάνων, κατηγορήθη ἀπὸ τῆς ἐχθροῦς του, καὶ βλέπων τὸν ἑαυτὸν τε καταδικασμὸν ἀπὸ τῆς ἀχαρίστου συμπολίτας του, ἐσφάγη μόνος του, μὴ ὑποφέρων τὸσῶν ἀχαριστίαν, ἐν ᾧ ὁ Ἀλκίδαε ἐσεφανώνετο εἰς τὴν Πελοπόννησον, χωρὶς νὰ κάμη καμμίαν ἀξίαν δέλοσιν τῆς πατρίδος.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀλκίδαε δούρειον ἐφθασε νὰ βλάψῃ τῆς Ἀθηναίων μετὰ τὴν ὑπέρησιν τῆς Μυτιληνῆς, ἠθέλησαν οἱ Πελοποννήσιοι νὰ τῆς σηκώσῃ τὴν Κέρκυραν ἀπὸ τῆς συμμαχίας, καὶ μετὰ τὸ νὰ τῆς ὀλιγοσύνου τὴν δύναμιν τῆς θαλάσσης· ὅθεν ἐμεταχειρίθησαν τὸν ἐξῆς τρόπον, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπόντων. Οἱ Κορινθιοὶ, ἀφ' ἧς ἔλαβον τῆς αἰχμαλώτους Κερκυραίας εἰς τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἔκαμον ὑπὲρ τῆς Ἐπιδάμνε, (ὡς εἶπομεν ἐν τῷ δεκάτῳ Κεφαλαίῳ) ἀντὶ νὰ τοὺς κακομεταχειρισθῶν ὡς δέλοσ, τῆς ἐπειποιήθησαν ὡς φίλους ἕως εἰς τὸν παρόντα χρόνον· ἔπειτα τῆς ἐπέμφθη εἰς τὴν πατρίδα των, παραγγέλλοντές τῆς νὰ ἀγωνισθῶν κρυφίως νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν Κέρκυραν ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῆς Ἀθηναίων, εἰδὲ μὴ, νὰ ἀνάψῃ ἐμφύλιον πόλεμον. Οὗτοι λοιπὸν ἐλθόντες εἰς Κέρκυραν, ἐκατάπεισαν τινὰς πολίτας, λέγοντες ὅτι εἶναι ὠφέλιμον εἰς τὴν πατρίδα των νὰ σταθῶν ἕδτεροι εἰς τὸν πόλεμον τῶτον, καὶ νὰ εἶναι φίλοι τὸσον τῆς Ἀθηναίων, ὅσον καὶ τῆς Πελοποννησίων. Εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀντετάθη Πειθίας ὁ ἀρχηγὸς τῆς

τῷ λαῷ, καὶ πρόξενος (1) τῷ Ἀθιναίων, παρασαίνων εἰς τὸν λαὸν τὴν πονηρίαν τέτων τῷ ἀνθρώπων, καὶ τὸν κίνδυνον ὃν ἔφεχον αὐτῶν χωριθῶν ἀπὸ τῆς Ἀθιναίης. Ἀλλ' ἐκεῖνοι βλέποντες ταύτην τὴν μετὰ λόγου ἀντίστασιν τοῦ Πειθία, παρατηροῦσι τὸν καιρὸν ἐν ᾧ αὐτὸς, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὁμόφρονες αὐτῷ ἦσαν εἰς τὴν βελῶν, καὶ ἐμβαίνοντες κρυφὰ φοιδοῦσι τὸν Πειθίαν, καὶ ἄλλες ἐξήκοντα, καὶ δίδυς ἐκβῆκαν ἔξω φωνάζοντες ὅτι ὁ Πειθίας καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἤθελον καὶ ὑποδελώσωσι τὴν πατρίδα εἰς τῆς Ἀθιναίης, καὶ διὰ τῆτο τῆς ἐφόνδυσαν· ὁ δὲ λαὸς τῆς ἀντεσάθη, ὅθεν ὀρμῶσι κατ' αὐτῶν, καὶ φονδεῖσιν ὄχι ὀλίγας· διὰ τὸ ὅποιον ὁ μὲν λαὸς ἔξαβίχθη εἰς τὸ κάστρον, καὶ εἰς τὸν Ἰλλαϊκὸν λιμένα (2), καὶ εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη τῆς Πόλεως, οἱ δὲ σασιασαὶ ἐκυρίδυσαν τὴν κοινὴν ἀγορᾶν. Ἐπειτα ὁ λαὸς, βοηθόμενος ἀπὸ τῆς δέλης, ἀπὸ τῆς γυναῖκας, καὶ ἀπὸ τῆς χωριάταις, ἐκτύπησε τῆς ἀποστάτας, καὶ τῆς ὑπεχρέωσε νὰ βραβιχθῶν ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη τῆς Πόλεως εἰς μόνῃ τὴν ἀγορᾶν, καὶ εἰς τὸν μέγαν λιμένα, ὅπερ διὰ νὰ φυλαχθῶν, ἔκαυσαν, καὶ ἐχάλασαν ὅλα τὰ πέριξ ὀσπήτια, φοβέμενοι μήπως ὁ λαὸς πιάσῃ αὐτὰ, καὶ τῆς κλείσῃ ἀπὸ κάθε μέρος.

Οἱ δὲ συνομῶται, ἔχοντες συμβουθῆς τινὰς Κορινθίους, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ μὲν ἐν πλοῖον, καὶ

(1) Πρόξενος εἶναι ἐκᾶνος, ὅστις ἀπὸ ἐν βασιλεῖον σέβεται εἰς ἄλλο, καὶ νὰ ἐπιτηρῇ πᾶς ὑποδέσεις καὶ ὁμογενῶν τε, τὸν ὅποιον τὴν σήμερον ὀνομάζον Κόνσθλα.

(2) Λέγεται πῶρα Porto di Corfù.

καὶ ὀκτακοσίους Ἡπειρώτας, τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐκρότησαν πόλεμον, καὶ πάλιν ἐνίκηθησαν. Οἱ Κοεῖνδιοι λοιπὸν βλέποντες ὅτι ὁ λαὸς ὑπερέχουσεν, ἔφυγον ὁμοίως καὶ οἱ Ἡπειῶται. Ἐν τῷ τῷ μεταξύ ἦλθε Νικόστρατος ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀθωαίων με δώδεκα παράβια, καὶ πεντακοσίους Μεσσηνίους ἀπὸ τῆς Ναύπακτον πρὸς βοήθειαν τῶ λαῷ. Ὁ Νικόστρατος εἰς τὴν ἀρχὴν ἠγωνιάθη νὰ φιλιώσῃ τὰ δύο μέρη, καὶ νὰ τὴν υποχρεώσῃ νὰ γένῃ σύμμαχοι τῆς Ἀθωαίων, ὥστε νὰ νομίζῃ φίλον καὶ ἐχθρὸν ἐκεῖνον, ὃν ἔχεν καὶ οἱ Ἀθωαῖοι, καὶ νὰ στείλῃ εἰς τὰς Ἀθώας δέκα τῶν αἰτιωτάτων τῆς ἐπαναστάσεως (1)· ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας φθάσαν οἱ Ἀλκίδαοι, καὶ οἱ Βρασίδαοι με πενήκοντα ξία παράβια. Οἱ Κερκυραῖοι λοιπὸν ἐγέμισαν ἐξήκοντα παράβια ἐδικά των, καὶ ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἀθωαίων ἐκβαίνουσιν εἰς συναπάντησιν τῆς ἐχθρῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀταξίαν τῆς Κερκυραίων, ἐνίκησαν οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ ἠχμαλώτισαν δέκα πέντε παράβια, καὶ ἠθέλον κυριεύσῃ καὶ τὴν Πόλιν, ἀν' ἣ δειλία τῶ Ἀλκίδα δυν' τὸν ἐμπόδιζον, ὅστις ἀφ' ἑ ἐλεηλάτισε τὰ περὶχωρα τῆς Νήσου, ἔβαβίχθη εἰς τὴν ἀντίπεραν ξηρὰν τῆς Ἡπέρας, εἰς τὴν Νησίον Σύβοτα λεγόμενον.

Τὴν ἐξῆς ὁμοῦ ἡμέραν φθάσει ὁ Εὐρυμέδων ὁ στρατηγὸς τῆς Ἀθωαίων με ἐξήκοντα παράβια, διότι οἱ Ἀθωαῖοι, μαθόντες ὅτι οἱ στρατηγοὶ πᾶν Πελοποννησίων ἐπλόσαν εἰς τὴν Κέρκυραν, τὸν ἐπεμφαν ὅσον τάχιστα νὰ προφθά-

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Γ΄.

ὄχυράνωνται εἰς τὸ ὄρος Ἰσώνιον· ἀλλὰ παρὸ-
 θυς ἐπολιορκήθησαν ἀπὸ τῆς πολίτας, καὶ ἀ-
 πὸ τῆς Ἀθηναίης, οἳ τινες ἦσαν παρόντες, διὰ
 νὰ περάσεν εἰς τὴν Σικελίαν. Ἐλθόντες λοι-
 πὸν εἰς εὐνοχωρίαν διὰ τὴν ζωοφίαν, ἐ-
 πόρευον καλλίτερα νὰ παραδοθῆν εἰς τὰς χεῖ-
 ρας τῆς Εὐρυμέδοντος, καὶ ἰθὺς Ἀθηναίων, πα-
 ρὰ εἰς τοὺς συμπολίτας των· ἀλλ' οὗτοι οἱ ἀ-
 σπλαγχοὶ ἐπὶ προφάσει νὰ τῆς περάσεν εἰς
 ἄλλω Νῆσον, τῆς κατέσφαξαν ὅλας, καὶ ἔπως
 ἔλαβε τέλος ἡ ἀποσασία τῆς Κερκύρας. Ἄξιον
 ὅμως εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν ἐκεῖνα, ἅπερ ἰσο-
 ρεῖ ὁ Θουκυδίδης ὅτι ἐποροξενήθησαν εἰς τὴν
 Ἑλλάδα μετὰ ταύτην τὴν ἀποσασίαν.

„ Ἰσπερ, λέγει, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποσασίαν
 „ ὅλη ἡ Ἑλὰς ἐμοιράθη εἰς δύο, ἄλλοι ὑπὸ
 „ τὸν ζῆλον τῆς Σπάρτης, καὶ ἄλλοι ὑπὸ τὴν
 „ σκέπην ἰθὺς Ἀθηναίων. Ἡ Δημοκρατία, καὶ ἡ
 „ Ἀριστοκρατία ἦτον ὁ φαινόμενος λόγος εἰς τὸν
 „ καθεύα· ἀλλ' ἡ φιλοδοξία, καὶ ἡ διχόνοια ἦ-
 „ τον τὰ ἀληθῆ αἰτία. Ἐνας ἀσώτος χρεώτης
 „ κατηγορεῖ τὸν δανειστὴν τε, διὰ νὰ ἀποφυγῇ τὸ
 „ χρέος τε. Ἐνας υἱὸς αὐθάδης ἔφερε χεῖρας
 „ καὶ τῆ πατρὸς αὐτῆς, διὰ νὰ ἐλεύθερωθῇ ἀπὸ
 „ οὗα ἐνοχλητικὸν ἐπιτιμητὴν. Ὁ φίλος κατέ-
 „ ξεχε τὸν φίλον· τὰ ἱερά ὀνόματα τῆς Ἀρι-
 „ στοκρατίας, καὶ Δημοκρατίας ἐξηγῶντο κατὰ τὰ
 „ πάθη τῆς καθεύας (1). Ὁθων ἡ ἀσόχαστος
 „ τόλμη ἐνομίζετο ἀνδρία, ἡ σωφροσύνη ἀναν-
 „ δρία, ἡ ἐπιβελὴ ἀσφάλεια. Ὁ θυμώδης

„ π1-

(1) „ Καὶ τὴν εἰωθῆεν ἀξίωσιν ἰθὺς ὀνομάτων ἐς τὰ
 „ ἔργα ἀντήλαξαν τῇ δικαιοσίαι“. Θουκυδ. Βιβλ. Γ΄.

„πιστός, ὁ ἐναντιόμενος εἰς τὰ κακὰ, ἐσυκο-
 „φαντεῖτο ὡς ὑπόπτος. Ὁ ἐπίβελος ἐτιμᾶτο
 „ὡς συνετός, ὁ ἐφθρετής εἰς τὴν κακίαν, ἐπι-
 „σβέτετο ὡς ἐπιτήδειος, καὶ ὁ συμβελδύων τι
 „πρέπον, διαλυτής, καὶ φθορῶς τῆς Κοινοῦτος
 „καὶ συντόμως, ὅς τις ἐπρόφθαυε νὰ κακοποιή-
 „σῃ ἐκείνον, τὸν ὁποῖον ὑπώπτειν, ἐπαινεί-
 „το (1). Ἐν αὐτῷ δὲ λόγῳ ὅλαι αἱ κακίαι ἐ-
 „γομίζοντο ἀρεταί “ .

Κατὰ τῆτον τὸν χρόνον παρεδόθησαν οἱ Πλα-
 ταιεῖς εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Λακεδαιμονίων, μὴ
 δυνάμενοι πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὴν ἔλλειψιν
 τῆς τροφῆς. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ἄμοι καὶ ἀπάνθρω-
 ποι, μετὰ τινὰς πολυπλόκας καὶ σοφιστικὰς ἐρω-
 τήσεις, τὰς ὁποίας οἱ Θηβαῖοι ὑπαγόρευον, τὰς
 ἐφόνδυσαν ὅλας, Πλαταιεῖς μὲν διακοσίους ἀν-
 δρας, Ἀθιναίους δὲ εἴκοσι πέντε, καὶ τὰς γυ-
 ταῖκας ἠχμαλώτισαν. Οὕτως ὑπὸ ταύτας τὰς
 δυσυχίας ἐτελείωσεν ὁ πέμπτος χρόνος τῆ πο-
 λέμευ.

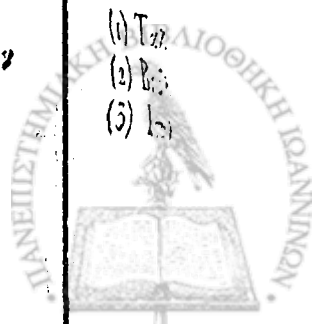
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Β'.

Περί τῶν συμβεβηκότων ἀπὸ τὸν πέμπτον χρόνον τῆ
 πολέμου ἕως αὐτῶν ἐπὶ τῆ Νικίᾳ εἰρήνῳ.

Οἱ Ἕλληες, οἱ τόσον σοφοὶ καὶ πεπολιτισμέ-
 νοι, ἐφθασαν εἰς τόσας αἰμοβόρας πράξεις καὶ
 βαρβαρότητας, ὡς εἶδομεν, καὶ μάλιστα οἱ Ἀθη-
 ναῖοι

(1) „ Ἀπλῶς δὲ ὁ φθάσας τὸν μέλλοντα κακόν τι δρᾶν
 „ ἐπηνεῖτο “. Ὁ αὐτός.

γαί
 καί
 καί
 μέ
 καί
 ἐν
 χρό
 μετ
 Καρ
 σοῦ
 ἢ δ
 ῥύπ
 ρεβ
 ρου
 εἰς
 γίγ
 εἰς
 σεί
 τὸ
 σεί
 μά
 καὶ
 τοῦ
 εἰς
 εἰ
 ὁ
 ἀλλ
 κατ
 κελ
 αἰ
 αἰ
 αἰ

καὶ οἱ (οἱ τινες ἐπαινῶντο διὰ τὴν πολιτικὴν, καὶ ἡμερότητα τῶν ἡθῶν των,) ὥστε τὰς ἐπιπορκίας, τὰς φόνους, καὶ τὰ παρόμοια δὲν τὰ ἐνόμιζον τίποτε, διὰ τὰ ὁποῖα φαίνεται καὶ ὁ Θεός, καὶ τὰ ἄψυχα σοιχεῖα ἀρχισαν νὰ πολεμοῦν ἐναντίον των. Ἐπειδὴ εἰς τὸ τέλος τοῦ πέμπτου χρόνου τῆς τῆς πολέμου, (πρὸ Χριστοῦ 426.) μετὰ τὴν σφαγὴν ὀφθαλμῶν τῶν Μιτυλιναίων, τῶν Κερκυραίων, καὶ τῶν Πλαταιέων, ἀρχισαν τὸσον ἔομεροὶ σεισμοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὥστε ἡ θάλασσα ἐκβῆκεν εἰς τὴν Νῆσον τῆς Εὐρύπης, καὶ ἐπνίξε πολὺ μέρος τῆς πόλεως Ὀροβύας, καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐφθειρε. Παρομοίως καὶ εἰς τὴν Νῆσον Ἀταλαίττω (1), εἰς τὴν Πεπάρηθον, καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ἐγιναν τοιαῦτα ἔομερὰ συμβεβηκότα· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς Ἀθῶνας ἐγινε τὸσον ἔομερὸς αὐτὸς ὁ σεισμός, ὥστε ἐγκρεμνίσθη πολὺ μέρος ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον, τὸ Πρυτανεῖον ὅλον, καὶ πολλὰ ὁσπῆτια. Τὸ θανατικὸν κατ' αὐτὸν τὸν χειμῶνα ἀνάφη ποσῶτον εἰς τὰς Ἀθῶνας, ὥστε ἔκαμε μεγάλῳ φθορῶν, ἐκ τῶ ὁποῖα ἀπέθανον εἰς ἑξῆς χρόνους τέσσαρες ἡμισυ χιλιάδες στρατιῶται, ὡς εἶπομεν, καὶ τετρακόσιοι ἰππεῖς· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶ λαοῦ εἶναι ἀνέξεύρετος, λέγει ὁ Θεκυδίδης (2)· καὶ ἔ μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀποικίας των, τὰ σοιχεῖα τὰς κατέβρεχον. Ἐπειδὴ ἡ Αἴτνη (3) εἰς τὴν Σικελίαν ἔκαμε μεγάλῳ χύσιν πυρός, καὶ ἐφθει-

ρε

- (1) Τακανποννήσι κοινῶς.
 (2) Βιβλίον Γ'.
 (3) Ἴταλσι, Mongibello.

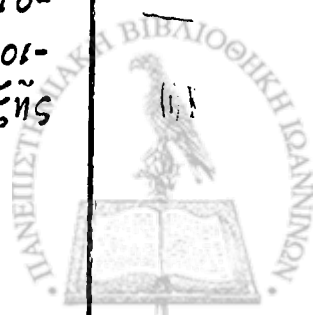

ρε πολλά περιβόλαια τῆς Καταναίων. Πεντήκοντα χρόνους, λέγει ὁ Ἴσοκριτός μας, εἶχεν αὐτὸ τὸ ὄρος, ἀφ' ἧς τοιαύτῳ χύσιν δὲν εἶχε κάμη, καὶ αὕτη ἦτον ἡ τρίτη φορά, ἀφ' ἧς οἱ Ἕλληνες τὴν Σικελίαν κατώκησαν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν τῆς Ἑομερῶν συμβαίων οἱ Πελοποννήσιοι, οἵτινες σωήχθησαν εἰς τὸν Ἰδμόν τῆς Κορίνθου, ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν τοῦ Ἁγιδος, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ὀρμήσῃν κατὰ τῆς Ἀττικῆς. Τὸ αὐτὸ καλοκαίριον δὲ οἱ Ἀθῆνῶνιοι ἐπεμφαν τὸν μὲν Δημοσθένη μὲ τεύκοντα κάραβια εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὸν δὲ Νικίαν εἰς τὴν Μῆλον μὲ ἄλλα ἐξήκοντα· ἀλλὰ καὶ οἱ δύο ὑπέσρεψαν μὲ ὀλίγον κέρδος. Ἐπειτα δὲ ὁ Δημοσθένης μὲ τῆς Μεσσηνίας τῆς Ναυπάκτου, μὲ τῆς Ἀκαρνανίας, Κεφαλληνιαίας, καὶ Ζακυνθίας ἐπιχειρήσθη νὰ ὑποτάξῃ τὴν Αἰτωλίαν, τὴν Ἀμφρακίαν, καὶ τὴν Λοκίδα· ἀλλ' ἡ ἀσυμφωνία τῆς συμμάχων τε ἐποροξένησε μέγαν ἀφανισμόν, ἀντὶ ὄφελος.

Κατὰ τῶν τῶν χρόνον ἐγίναν καὶ ἄλλαι τινὲς μικραὶ μάχαι τῆς δύο μερῶν εἰς τοὺς συμμάχων, δηλαδὴ εἰς τὴν Λοκίδα, Σικελίαν, καὶ ἄλλα μέρη, πλὴν ἐπειδὴ εἶναι ὀλίγα λόγια ἀξία, τὰς ἀφίνομεν ἐνταῦθα διὰ συνοπρίαν. Τὸν δὲ χειμῶνα τῆς τῶν χρόνον οἱ Ἀθῆνῶνιοι ἐκαθάρισαν τὴν Νῆσον τῆς Δήλου, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρχίσῃ ὁ Πεισίπραστος, καὶ δὲν ἐπόροφθασε νὰ καθαρῆσθαι ὅλῳ, ἀλλὰ μόνον ὅσον ἐφαίνετο ἀπὸ τὸν Ναὸν τῆς Ἀπόλλωνος. Ἐκαθαρίσθη δὲ κατὰ τὸν ἀκόλουθον ἔσπον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Θεκυδίδου. Ὅσα μνήματα ἀποδαμμείων ἦσαν εἰς τὴν Δήλον, ὅλα τὰ ἀνοίξαν, καὶ ἐξέβαλον τὰ κόκκαλα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς

ἐμ-

ἐμπόδισαν μήτε νὰ γερνηθῆ, μήτε νὰ ἀποθανῆ
τινάς εἰς τὴν Νῆσον αὐτὴν, ἀλλὰ νὰ φέρων-
ται εἰς τὴν ἀντίπερα Νῆσον Ῥώειαν ὀνομαζο-
μένην, καὶ τὸτο ἔγινε διὰ προσαγῆς τῆ Μαν-
τείου. Οὕτως ἐτελείωσεν ὁ ἔκτος χρόνος χω-
ρὶς νὰ φέρητι ἀξιόλογον, ὡς εἶπομεν, εἰμὴ
τινάς ἀκροβολισμὸς, καὶ πολλὰς συγχύσεις,
περὶ ὧν ὄρα τὸν Θεκυδίδην εἰς τὸ τρίτον Βι-
βλίον τῆς αὐτῆ Ἱστορίας.

Τὸν δὲ ἀκόλουθον χρόνον, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς
ἀνοίξεως, Ἁγίς ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῶν συμμά-
χων ὤρμησε κατὰ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἐφθείρην ὁ-
λον τὸν σῆτον, χλωρὸν ἔτι ὄντα. Οἱ δὲ Ἀθη-
ναῖοι ἔσειλαν τὸν Δημοθρόνη μὲ παράβια νὰ
ληλατήσῃ τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου. Οἱ δὲ
Μεσσηνῖοι, οἳ τινες ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Λακε-
δαιμονίων, ἐφύλαττον μίαν ζωηρὰν ἐκδίκησιν
κατ' αὐτῶν, καὶ ὄντες τότε μετ' αὐτῶν, παρεκάλε-
σαν αὐτὸν νὰ ὀξεσιάσῃ τὴν Νῆσον τῆς Πύ-
λου (1), καὶ νὰ τὴν τειχοποιήσῃ, ὥστε ἀπ' αὐ-
τῆς νὰ ὀρμῶσι κατὰ τῆς Λακωνίας, ἐπειδὴ ἀπὸ
τῆς Σπάρτης αὕτη ἡ Νῆσος πενήκοντα μίλ-
λια εἶναι ξέμακτρα. Μία κακοκαιρία ἐβοήθησε
τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Μεσσηνίων, διότι ἔρριψε
τὸν σόλον τῶν Ἀθηναίων εἰς αὐτὴν τὴν Νῆσον.
Λοιπὸν ἔσα ἔρημος, καὶ μὲ πολλὰ ξύλα, ἡ Νῆ-
σος ἀχυρώθη εἰς ἕξ ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἀθη-
ναίας, καὶ ὁ μὲν Δημοθρόνης μὲ πάντε παράβια
ἔμεινεν ἐκεῖ πρὸς φύλαξιν, οἱ δὲ ἄλλοι στρατι-
χοὶ Εὐρυμέδων, καὶ Σοφοκλῆς ἐμίσησαν διὰ
τὴν

(1) Κοινῶς Ναβαρῆνος παλαιὸς εἰς τὸν Μωρέα.

τῷ Κέρκυραν, ὅπερ ἔμαθον ὅτι ἦτον ὁ σόλος τῆς Πελοποννησίων (1).

Εὐθύς ὅτε οἱ Σπαρτιάται ἔμαθον τῷ κατάληψιν τῆς Πύλας ἀπὸ τῆς Ἀθηναίων, ἐβιάσθησαν νὰ κράξεν τὸν Ἄγίδα μὲ τὸ πεζικὸν σφάτεμα, καὶ τὸν σόλον ἀπὸ τῷ Κέρκυραν, διὰ νὰ ἀγωνιᾶν νὰ τὴν ξαναπάρειν, πρὸ τῆς νὰ ἔλθῃ μεγάλη δυνάμις τῆς Ἀθηναίων. Ἐκείνοι εἶδον λοιπὸν τῷ μικρὰν Νῆσον Σφακτιεῖαν λεγομένην, ἣτις εἶναι ὀλίγοντι ξέμακρον ἀπὸ τῷ Πύλον, καὶ κλείει τὸν λιμένα αὐτῆς, ὅθεν ἔβαλον τετρακοσίαις εἰκοσι Σπαρτιάταις, καὶ πολλὰς Εἰλωτας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τῷ ἔξοδον, καὶ εἰσοδον τῆς ἐν τῇ Πύλῳ Ἀθηναίων. Ὁ δὲ Δημοθόνης, βλέπων αὐτὰς τὰς ἐτοιμασίας, ἔσειλον εἰς τὰς ἄλλας στρατηγὰς, οἱ ὅποιοι ἦσαν εἰς τῷ Ζάκυνθον, νὰ προφθάσῃ, ὅτι κινδυνεύει· ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκτύπησαν αὐτὸν πρὸ τῆς νὰ ἔλθῃ ἐκεῖνοι. Ὁ πόλεμος ἐδόθη πρὸς τὸ μέρος τῆς λιμένος μὲ ὀρμηκῶς μεγάλῳ τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ ἄκραν ἀντίστασιν τῆς Ἀθηναίων. Ὁ γενναῖος Βρασίδης, βλέπων ὅτι τὰ καράβια τῶν ἐδυσκολοῦντο νὰ ἔμβουν εἰς τὸν λιμένα τῆς Πύλας, ὤρμησε μόνος μὲ τὸ καράβιον τῶν· ἀλλ' εὐθύς ἔπεσον εἰς τῷ θάλασσαν καταπληγῶς ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἔχασε τῷ ἀσπίδα τῶν. Ἀφ' ἧς δὲ οἱ Σπαρτιάται τὸν ἔκβαλον, καὶ συνῆλθον εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν, οὐκ ἔχασε τῷ τὸ λῆμα, τῷ ἐδίπλωσε μᾶλλον, διὰ νὰ ἀποπλευῇ τῷ ἐν ἔσοπῳ, τῷ ὅποιον ἔλαβε χάριν τῷ ἀσπίδα, καὶ

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Δ'.

καὶ ἔτος ὁ πόλεμος ἐβάσταξε ἑξῆς ἡμέρας μὲ ἀποπίασον ὄρμυλὸν καὶ τοῦ εὐδὸς, καὶ τῶ ἄλλου μέρους, καὶ τότε ἐφάνη ὁ σόλος τῶ Ἀθηναίων.

Οἱ Σπαρτιάται λοιπὸν βλέποντες αὐτὸν, ἐσυμάξαν τὰ παράβια των, καὶ ἐκλείσαν τὴν εἰσοδὸν τῶ λιμένος, διὰ νὰ μὴ ἀφήσεν τῆς στρατηγῆς τῶ Ἀθηναίων νὰ ἐμβῶσιν· ἀλλ' ἐκείνοι πεσόντες μὲ ὄρμυλῶ, διεσκόρπισαν τὰ παράβια τῶ Πελοποννησίων, ὅξ ὧν ἐκυρίευσαν πύργους, καὶ ἔγιναν κύριοι τῶ σκῆ ἐκείνης, καὶ ἐπομνήσας τῆς Σφακτείας Νήσου, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν οἱ τετρακόσιοι εἴκοσι Σπαρτιάται μὲ τῆς Εἰλωτας χωρὶς ζωοφορίαν, καὶ ἠδύοντο νὰ ἀποθανώσιν, διότι ὁ σόλος τῶ Ἀθηναίων ἐπεικύνευσεν αὐτὴν τὴν Νῆσον, καὶ δὲν ἔφινε νὰ περάσῃ τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα.

Ἀφ' ἧ λοιπὸν ἐδόθη ἡ εἰδησις εἰς τὴν Σπάρτην διὰ τὸν πόλεμον τῆτον, καὶ διὰ τὸν ἐν Σφακτεία τέλειον ἀποκλεισμόν τῶ Λακεδαιμονίων, ἔγινε πᾶσιτος θόρυβος καὶ σύγχυσις ὡς διὰ κοινὴν δυσυχίαν, ὡς οἱ οἱ ἄρχοντες τῆς Σπάρτης κατέβησαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ φροντίσεν, ἂν ἔδύοντο, διὰ βοήθειαν τῶ ἀποκλεισμένων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον χεδὸν ἀδιύατον, ἐπρόβαλον εἰς τῆς στρατηγῆς τῶ Ἀθηναίων περὶ ἀνακωχῆς, οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐδέχθησαν αὐτὴν, μὲ συνθήκῃ νὰ τῆς παραδώσεν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐξήκοντα παράβια των ὡς ἐνέχειρον, καὶ νὰ σείλῃν πρὸς βίαις εἰς τῆς Ἀθῆνας περὶ συμβάσεως τῶ ἐν τῇ Σφακτεία· ὅθεν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐγχειρίσαντες τὰ παράβια, ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ φέρῃν τὴν ζωοφορίαν τῶ πολιορκημένων, καὶ νὰ τὴν παραδίδεν τῶ Ἀθηναίων, οἱ τινες τὴν ἔδιδον εἰς τῆς ἐν Σφακτεία, χωρὶς νὰ ἡμπο-

πρέπει νὰ λυπῶνται, ἀλλὰ νὰ σείλῃν ἢ νὰ τὰς φονδέσῃν, ἢ νὰ τὰς φέρῃν εἰς τὰς Ἀθῶνας, καὶ ὅτι αὐτὸν εἶδον εἰς αὐτὸν ὀλίγον ἀειθμόν στρατιωτῶν πρὶν τῆς εἰκοσιν ἡμερῶν, ἤθελε κάμῃ ἐν τῷ δύνω (σοχαζόμενος ὅτι ποτὲ ὁ Νικίας δὲν ἤθελε τὸν ἀφήσῃ)· ἀλλ' ὁ λαὸς ἀπεκρίθη· „ὅς παρὴν ὅσας θέλει, καὶ ἅς ὑπάγῃ“· Ὁ Κλέων τότε ἐφώνησεν, ὅτι δὲν θέλει ἄλλας παρὰ τὰς Ἰμβρείας, καὶ Δημνίας. Εἰς τῷτο ἐγένεσεν ὅλη ἡ ἐκκλησία διὰ τῷ ματαιολογίαν τε, καὶ διδύς ἀπεφάσισαν τῷ ἀποσολύ τε, σοχαζόμενοι, ἢ ὅτι θέλει φονδέσῃ, καὶ θέλει ἐλδιδερωθῆν ἀπὸ τῷ ἀχρειότητά τε, ἢ ὅτι θέλῃν λάβῃ τὰς Λακεδαιμονίας· ἀλλ' ἠκολέθησε τὸ δεύτερον (1).

Ἐπειδὴ ὅταν ἔφθασεν ὁ Κλέων εἰς τῷ Πύλον, εὔρε τὸν Δημοθρόνη ἑτοιμον νὰ κτυπήσῃ τὰς ἐν τῇ Σφακτιῇ Σπαρτιάτας· ἀφ' ἧ δὲ ἐδόθη τὸ σημεῖον τῆς μάχης, ὁ πόλεμος ἐγένετο ἑομερός, καὶ πεισματώδης, τόσον ἀπὸ μέρος τῆς πολιορκητῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ μέρος τῆς πολιορκημένων. Ἀλλὰ τέλος πάντων οἱ Σπαρτιάται, περικυκλωθέντες ἀπὸ κάθε μέρος καὶ χάνοντες τὸν στρατηγόν των Ἐπιτάδαν, ὅς τις πολεμῶν ἐφονδέθη, παρεδόθησαν εἰς τῷ διάκεισιν τῆς νικητῆς, ὑσερα ἀπὸ πνυτήκοντα δύο ἡμέρας, μετὰ τῷ ἐπιστροφῇ τῆς Πρέσβεων τῆς Λακεδαιμονίων ἀπὸ τὰς Ἀθῶνας, τὰς ὁποίας ἔφερον ὁ Κλέων εἰς τὰς Ἀθῶνας κατὰ τῷ ὑπόχεσίν τε ἐντὸς τῆς εἰκοσιν ἡμερῶν. Ἀπέθανον ὅμως εἰς τῷ μάχῃ οἱ περσιότεροι, ἐπειδὴ, κατὰ τῷ

μαρ-

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Δ΄.

μαρτυρίαν τῆ Θεκυδίδε, διακόσιοι ἐννευήκοντα
 δύο ὅλοι ὁμῶς ἐφέρθησαν εἰς τὰς Ἀθίνας, ἑκα-
 τὸν εἰκοσι Σπαρτιάται, καὶ οἱ ἄλλοι Εἰλωτες.
 Τῆτο τὸ παρ' ἐλπίδα κατόρθωμα τῆ Κλέανος
 ἠΰξησε τὴν ὑπόληψίν τε εἰς τὰς Ἀθίνας, ὅχι
 ὅμως ὀλιγώτερον καὶ τὴν αὐθάδειά τε· διότι
 τῆτο ἐφάνη ὡς θαῦμα εἰς τὰς Ἀθίνας, λέγει
 ὁ Θεκυδίδης, τὸ νὰ παραδοθῆν ζῶντες οἱ Σπαρ-
 τιάται· ὅθεν ἠρώτησεν εἷας εἷα ἀπὸ τῆς αἰχ-
 μαλώτης· „ πῶς ὡς ἀνδρεῖοι δευ' ἐφονδύθησαν
 „ εἰς τὸν πόλεμον; ἠθέλον ἦτον ἄξιον παρᾶγ-
 „ μα, ἀπεκείθη ὁ Σπαρτιάτης, ἀν τὸ κοντάρι
 „ ἐγνώριζε νὰ φονδύη τῆς καλῆς (1) “· Ἐπει-
 τα ἀφήσαντες φύλαξιν οἱ στρατηγοὶ τῆς Ἀθη-
 ναίων εἰς τὴν Πύλον, ἀνεχώρησαν, καὶ ὁ μὲν
 Εὐρυμέδων, καὶ Σοφοκλῆς ἐμίσησαν διὰ τὴν Σι-
 κελίαν· ὁ δὲ Νικίας μὲ ἐξήκοντα ἄλλα καρά-
 βια ἐκτύπησε τὴν Κόρινθον, καὶ ἐλεηλάτησεν ὅλα
 τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, τὴν Μεθώνην,
 τὴν Τροιζῆνα, καὶ τὴν Ἐπίδαυρον. Ἀλλ' ὡς
 ὀλίγη λόγη ἄξια χάριν συντομίας ἐνταῦθα ἐγ-
 καταλείπονται, περὶ ὧν ὄρα τὸν Θεκυδίδην εἰς
 τὸ τέταρτον Βιβλίον τῆς αὐτῆς Ἱστορίας. Οὕτω λοι-
 πὸν ἐτελείωσεν ὁ ἑβδομος χρόνος τῆς πολέμου.

Οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἐπαρθεύτες ἀπὸ τὸ ἐν Πύ-
 λω εὐτυχῆς συμβεβηκός, καὶ ἀπὸ τὰς περὶ τὴν
 Πελοπόννησον λεηλατήσεις τῆς Νικίας, ἐπεμφαν
 τὸ ἀκόλαστον θέρους τὸν αὐτὸν Νικίαν, μὲ ἐξή-
 κοντα καράβια νὰ ὑποτάξῃ τὴν Νῆσον τῆς Κυθή-
 ρων

(1) „ Πολλοὶ αὖ ἄξιον εἶναι τὸν ἄρακτον (λέγων τὸν
 „ οἰσόν) εἰ διεγίνωσκε πῶς καλῆς“. Θεκυδ. Βιβλ. Δ'.

καὶ
 καὶ
 εἰς
 βία
 τῶν
 εἰς
 Αἰ
 πρὸ
 ἀλλ
 ἰστέ
 μεν
 γὰρ
 φέρ
 σου
 Νισα
 ραίαν
 Αἰγ
 τιστ
 ἰστέ
 λαβ
 Οἱ
 ἰστέ
 μεν
 Σφακ
 βλεπ
 ἐπι
 τα π
 μίαν
 εἰς
 πτε ε'

ρων (1), ἧτις κεῖται εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λακωνίας κατάναντι τῆς Κρήτης, καὶ ἦτον τὸ ἐμπόριον τῆς Σπαρτιατῶν μετὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ Λυβίαν, καὶ ἐπομένως πλησιωτάτη Νῆσος. Εἰς αὐτὴν οἱ Σπαρτιαῖται ἔσπελον κατ' ἔτος κρητὰς καὶ φύλακας, τὰς ὁποίας ἐλθόντες οἱ στρατηγοὶ τῆς Ἀθηναίων ἀποροδοκῆτως ἠχμαλώτισαν· τὰς δὲ πολίτας ἄλλας μὲν μετοίκησαν εἰς ἄλλας Νήσους, ἄλλοι δὲ ὑπετάχθησαν εἰς τὰς Ἀθωαῖας μένοντες ἐκεῖ, καὶ μόνον ἐπλήρωσαν ἐν μέγα δόσιμον. Εἰς δὲ τὸ κάστρον, καὶ ὅλην τὴν Νῆσον ἔβαλον οἱ Ἀθωαῖοι δύο χιλιάδας ὀπλίτας φρερῆς. Ἐπειτα δὲ Δημοθρόνης καὶ Ἰπποκράτης οἱ συστρατηγοὶ τῆς Νικίας ὑπέταξαν τὸν λιμένα τῆς Νισαίας, Σκαύδειαν ὀνομαζόμενον, καὶ τὴν Θυραίων, τὴν ὁποίαν κατέκαυσαν, τὰς δὲ δυσυχεῖς Αἰγινητάς (τὰς ὁποίας ἡ δασυλαγχνία τῆς Σπαρτιατῶν κατοίκησαν ἐκεῖ) ὅσοι εἰς τὸν πόλεμον δὲν ἐφονεύθησαν, ἐφόνευσαν ἅπαντας διὰ τὸ παλαιὸν μῖσος, τὸ ὁποῖον ἐφύλαττον εἰς αὐτὰς.

Οἱ Ἀθωαῖοι πρὸ καιρῶν εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ὑποτάξουν τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' αἱ εἰς τὰ ἄλλα μέρη μάχαι, ἅμα δὲ καὶ ὁ φόβος τῆς Λακεδαιμονίων, τὰς ἐμπόδισε. Μετὰ δὲ τὴν μάχην τῆς Σφακτείας, καὶ τὴν κρείδσιν τῆς Κυθήρων, βλέποντες τὰς Λακεδαιμονίους εἰς φόβον (ἐπειδὴ ἔτοι ὅλας τὰς δυνάμεις των τὰς ἐφύλαττον εἰς τὰ παράλια τῆς Λακωνίας, φοβέμενοι καμμίαν ἐκβολὴν τῆς Ἀθηναίων, ἧτις ἤμπορῶσε νὰ βοηθηθῇ καὶ ἀπὸ τὰς Εἰλωτας, οἱ ὁποῖοι τότε εἶχον ἀυθαδιάσει διὰ τὰς δυσυχίας τῆς

Σπαρ-

(1) Κοινῶς τὴν σήμερον Τζιέγο.

φωτίαν εἰς τὴν ἐν τῷ ἀγγείῳ εὐθραυσον ὕλῳ, ἀρχισαν νὰ φουσῶν μὲ φουσῶνια ἀπὸ τῷ ἄλλῳ ἀκρίῳ, ἕως ἔ ἀναψῶν ἡ φωτία, καὶ κατέκαυσε τὸ κάστρον, ἀπὸ δὲ τῆς φύλακας τῆς Δηλίας διακόσιοι μόνον ἐπιάθησαν ζωντανοί, οἱ δὲ ἄλλοι ἐκάησαν (1).

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅμως παλαιπωρέμενοι, ὡς εἴπωμεν, ἀπὸ τὰς συχνὰς λεηλατήσεις τῆς Ἀθηναίων, οἱ τινες ἔχοντες τὰ Κύθηρα καὶ τῷ Πύλον, ὠρμίσαν εἰς τὰ παράλια τῆς Λακωνίας, καὶ ὅλης τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐπορεύθησαν μεγάλας βλάβας, ἀλλὰ καὶ οἱ Εἰλωτες ἐφύγον, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὰς ἐχθρὰς, καὶ σχεδὸν ἦτον κοντὰ ἡ γενικὴ ἀποσασία τῶν τῶν δέλων, ἀπεφάσισαν νὰ ρίψωσιν τὸν πόλεμον εἰς ἄλλο μέρος μακρύτερον, καὶ νὰ ἔραβίσωσιν τῷ ποροσολῷ τῆς Ἀθηναίων ἐκεῖ, ἔτι δὲ νὰ χαλινώσωσιν καὶ τῷ αὐθαδέϊῳ τῆς Εἰλωτῶν. Διὰ τῆτο καὶ ἐκλεξάν ἐπτακοσίους ἀπὸ αὐτῶν, τὰς πλέον νέας καὶ δυνατὰς, καὶ τὰς ἐσεῖλαν μὲ τὸν Βρασίδαν εἰς τὰ μέρη τῆς Θράκης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον πολὺ τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἀπεφάσισαν νὰ τὰς φονεύσωσιν μὲ μυσικὸν τρόπον· ὅθεν ἐκήρυξαν ὅτι, ὅς τις αὐτῶν θέλει νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὸ κρητικὸν τῆς Σπάρτης, διὰ νὰ ἐγγραφῶν. Ἀφ' ἧ ἐσυνάχθησαν δύο χιλιάδες, οἱ πλέον ἀνδρείοι καὶ δυνατοί, οἷς ὦν τῷ ἐπανάσασιν ὑποπτεύοντο, τὰς ἐσεφάνωσαν εἰς τὰς Ναεὺς ὡς ἐλθῶσιν εἰς τὰς, καὶ τῷ ἄλλῳ ἡμέραν ἐγινον ἀφαντοί, χωρὶς νὰ ἡξόρη τις, λέγει ὁ Ἰσοκρίδης μας (2),
μὲ

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Δ'.

(2) Θεκυδίδης, Αὐτόδι.

μέ ποῖον ἔξοπον ἐφονεύθησαν. Τῆτο ἦτον ὁ Κρυπτίας, περὶ ἧ ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τετάρτῳ τῆς Ἐπιτομῆς ταύτης εἶπομεν.

Ἀπελθὼν δὲ ὁ Βρασίδης εἰς τὴν Θράκην, καὶ βοηθέμενος ἀπὸ τῆς Χαλκιδείας, καὶ ἀπὸ τὸν Περδικκάν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ἔξασίασε τὰς περαιοτέρας Πόλεις συμμάχους τῷ Ἀθηναίων εἰς τὴν Χερσονήσον τῆς Αἰήτης, τῆς Συθωνίας καὶ τῆς Παλλωῆς. Ἐπειτα ἀπέκτισε τὴν Ἀκανθον (1) μὲ μόνῳ τῷ δὺγλωττίαν τε, διότι ἦτον ἐπίσης δὺφραδῆς Ῥήτωρ, καθὼς γενναῖος στρατηγός· ἔθεν παρασάφεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῷ Ἀκανθίων, καὶ μὲ μίαν ἀρίμνητον δὺγλωττίαν παρασαίνων εἰς αὐτῆς τὸν σκοπὸν τῆ πολέμου, τὸν ὁποῖον ἡ Σπάρτη ἐπιχειροῦσε καὶ τῷ Ἀθηναίων, ὅτι διπλαδὴ ἦτον τὸ νὰ ἀποκαταστήσῃ ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς Πόλεις ἐλεύθερας, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆτω οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπεμφαν αὐτὸν ἐκεῖ, τὸς ἔτον ἐνήργησον, ὡσε οἱ Ἀκανθιοὶ δὺτὺς ἀπεφάσισαν, καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὴν συμμαχίαν τῆς Πελοποννήσου. Αὐτῷ τῷ θαυμάσιον δημηγορίαν τε μᾶς τὴν ἀναφέρει ὀλόκληρον ὁ Θεκυδίδης (2). Μετ' ὀλίγον δὲ ἀπέκτισε τὴν Ἀμφίπολιν κατὰ τὸν αὐτὸν ἔξοπον, καὶ κατέστη ὁ κύριος τῆς Χερσονήσου τῆ Στυμόνος. Εἰς μάτῳ τῆ ἀντεσάφει Θεκυδίδης ὁ Ἰσορικός, ὅς τις ἦτον τότε εἰς τὴν Νῆσον τῆς Θάσου, ὡς ὁ ἴδιος γράφει, καὶ ἔβρεξε μὲ ἐπὶ τὰ καράβια· ἀλλὰ μόνον τῷ Ἡϊόνα ὠχύρωσε, τὴν δὲ Ἀμφίπολιν εἶχε ἀποκαταλάβῃ

(1) Κοινῶς Ἐρεσσό, πλησίον εἰς τὸν Ἰσθμόν πρὸ Ἀγίου Ὄρους.

(2) Βιβλίον Δ'.

ὁ Βρασιδάς. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μὲ ἄκραν ἀγανάκτισιν ἤκασαν αὐτὰ τὰ ὀρμητικὰ κατορθώματα τῆ Βρασιδά· ὅθεν δίδυς ἐξώρισαν τὴς στρατηγούστων, οἳ τινες ἦσαν εἰς τὰ ἐκεῖ παράλια, καὶ δὲν ὑπερασπίδισαν αὐτὰς τὰς χώρας, ἀπὸ τὸν ἀειθμὸν τῶ ὁμοίων ἦτον καὶ ὁ Θουκυδίδης ὁ Συγγραφεὺς τῆτο τῆ πολέμου. Τῆτο δὲ ἐγινε διὰ παρακινήσεως τῆ Κλέωνος· ὅθεν φαίνεται ὅτι ὁ Συγγραφεὺς φέρεται ἐμπαθῶς κατ' αὐτῆ. Ἐπειτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεμφαν φύλαξιν μεγαλύτεραν εἰς τὰς ἐκεῖ ἀπολειφθείσας συμμαχίδας Πόλεις, διὰ νὰ μὴ ἀποσατίσεν, καὶ οὕτως ἐτελείωσε καὶ ὁ ὄγδοος χρόνος τοῦ πολέμου.

Εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τῆ ἀκολέθε ἔτες, οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κάμνεσιν ἀνακωχλῶ ὄπλων δι' εἴνα χρόνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπαρεπε νὰ συμφωνήσεν τὰ κεφάλαια τῆς γενικῆς εἰρήνης. Οἱ μὲν πρῶτοι ἐπιθυμῆσαν τὴν εἰρήνην, διὰ νὰ ἐλδύθερῶσεν τὴς ἐν Σφακτεία αἰχμαλωτισθέντας, ἕως ἧ ὁ Βρασιδάς δὲτυχῆσεν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἠθέλον τὴν ἀνακωχλῶ, φοβέμενοι περιαισώτεραν ἀποσασίαν τῆ ἐν Θράκη συμμαχίδων Πόλεων· ὅθεν ἐχρειαζόντο καιρὸν νὰ ἐτοιμαθῆν εἰς τὸ νὰ κρατήσεν αὐτὰς μὲν εἰς τὸ καθῆκον, τὸν δὲ πόλεμον νὰ ἀκολεθῆσεν μὲ περιαισώτεραν ἐτοιμασίαν. Διὸ ἐγινεν ἡ συμφωνία τῆς ἀνακωχῆς κατὰ τὸν ἀκόλεθον ἔροπον, καθ' ὃν ὁ Ἴσορικὸς μᾶς ἀναφέρει.

Α'. Τὸ ἐν Δελφοῖς Ἱερὸν νὰ εἶναι ἐλδύθερον εἰς ὁποῖον ἠθέλε νὰ πηγαίνῃ νὰ μαντεύθῃ.

Β'. Νὰ μείνεν εἰς τὰ σύνορα καὶ τόπκς, ὅπως ἕως τότε εἶχον εἰς τὴν ἐξέσιαν των, τὸσον τὸ ἐν μέρος, ὅσον καὶ τὸ ἄλλο.

Γ'. Οἱ Λακεδαιμόνιοι νὰ μὴ πλώσεν μὲ κἀνὴν μέγα παράβη εἰς τὴν θάλασσαν.

Δ'. Νὰ εἶναι ἄδεια εἰς τὰς πόλεις νὰ πηγαίνεν πόσον διὰ ξηρᾶς, ὅσον καὶ διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὴν μίαν Πόλιν εἰς τὴν ἄλλην, διὰ νὰ πραγματοποιηθῆν τὴν εἰρήνην.

Ε'. Νὰ μὴ δεχθῆ μίτε τὸ εὖ μίτε τὸ ἄλλο μέρος κἀνὴν αὐτόμολον ἢ λειποτάκτω, πόσον ἄλλο, ὅσον καὶ ἐλεύθερον.

Ϛ'. Ὅτι σκαῖδαλον καὶ διχόνοια συμβῆ εἰς τῶν τὸν χρόνον, νὰ διαλυθῆ φιλικῶς καὶ ἀπὸ τὸ εὖ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Εἰς αὐτὰς τὰς συνθήκας ὑπεγράφησαν ἄρξαι Λακεδαιμόνιοι, δύο Κορίνθιοι, δύο Σικυῶνιοι, δύο Μεγαρεῖς, ἓνας Ἐπιδαύριος, καὶ οἱ ἄρξαι στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, ὁ Νικόστρατος, ὁ Νικίας, καὶ ὁ Αὐτοκλῆς. Ἀλλὰ μόλις ἡ συνθήκη ἐκυρώθη, καὶ ὁ πόλεμος ἀναψεν ἕξ αἰτίας τῶν Βρασιδῶν, καὶ τῶν Κλέωνος.

Ἐπειδὴ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Σκιῶνη, ἀποικία μὲν τῶν Πελοποννησίων, φόρος ὑποτελής δὲ ἕως τότε τῶν Ἀθηναίων, ἀπεσάτισεν ἀπὸ αὐτῆς, καὶ ἐπρόσρεξεν εἰς τὸν Βρασιδῶν· τοῦτο μωραῖοντες οἱ Ἀθηναῖοι, διὸς ἐτοίμασαν στρατείαν κατὰ τῆς Σκιῶνος, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἔπεμφαν πόλεις εἰς τὰς Ἀθῆνας λέγοντες, ὅτι παραβαίνεν τὰς συνθήκας, ἀν' ἐκινήθῃ· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀπεκρίθησαν, ὅτι αὐτοὶ τὰς παρέβησαν οἰκειοποιέμενοι τὴν Σκιῶνιν μετὰ τὴν συνθήκην καὶ ἀνακωχίῳ. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πισύροντες τὸν Βρασιδῶν ἔλεγον, ὅτι πρὸ τῆς συνθήκης ἕξασίασαν τὴν Πόλιν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεδείκνυον, ὅτι μετὰ τὴν συνθήκην δύο ἡμέρας, καὶ ἔτι διελύθη ἡ συνθήκη καὶ εἰρήνη, καὶ ἐτοίμαζον-

ζα

τα

ο Β

ξω

Ας

σι

ρο

εω

αί

επα

τα

Τ

σε

τι

α

κα

π

α

σι

ο

ε

α

σ

α

σε

α

α

ο

ζοντο κὲ τὰ δύο μέρη εἰς τὸν πόλεμον. Ἐν τῷ δὲ τῷ μεταξύ ἀπεσάτισε καὶ ἡ Μούρη, κὲ ὁ Βρασίδης τῷ ἐδέχθη, νομίζων ὅτι οἱ Ἀθῆναιοὶ ἀρχισαν τῷ διάλυσιν τῶν συθηκῶν. Ἀφ' ἧ δὲ ἔμαθον κὲ τῷ οἱ Ἀθῆναιοὶ, ἀπεφάσισαν διὰ ψήφισματος, κὲ τὴν γνώμην τῷ Κλέωνος, νὰ ἐκστράτευσεν κὲ τῶν Σκιωναίων, κὲ Μενδαίων, κὲ νὰ τῷ ἀποκεφαλίσεν ὅλγες μετὰ τὴν ἀλώσιν αὐτῶν. Διὰ τῷ ἐσάλθησαν ὁ Νικίας κὲ ὁ Νικόστρατος μὲ πενήκοντα καράβια, ἀλλὰ δὲν ἐκατόρθωσαν τίποτε· κὲ ἔτῷς ἐτελείωσεν ὁ ἔννατος χρόνος τῷ πολέμῳ.

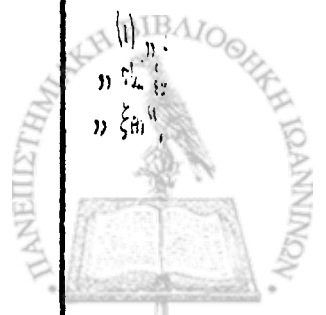
Τὸν δὲ ἀκόλουθον χρόνον ὁ Κλέων, ἐκατάπεισε τῷ Ἀθῆναιοὺς νὰ τῷ ὑώσεν πεζικῷ κὲ ναυτικῷ δυνάμιν νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν Θράκην, διὰ νὰ ἀποδιώξῃ τὸν Βρασίδην, ἐπειδὴ αἱ συθηκαὶ εἶχον διαλυθῆ φανερά· ὅθεν λαβὼν χιλίας διακοσίας ὀπλίτας, ἑξακοσίας ἰππεῖς, κὲ ἑξήκοντα καράβια, ἐπλεύσε. Φθάσας δὲ εἰς τὰ παράλια τῷ Μακεδονίας, ἐκτύπησεν ἄθῷς τὴν Τορώνην, κὲ τῷ ἐκυρίευσεν, λαβὼν αἰχμαλώτῃς ἑπτακοσίας Τορωναίους, κὲ Λακεδαιμονίους, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτον κὲ ὁ Πτεαλίδης, ὑποστρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, κὲ τῷ ὅλγες ἐπεμφῆν εἰς τὰς Ἀθῆνας. Μετὰ ταῦτα ἔμεινεν εἰς τῷ Ἡϊόνα, ποροσμένων βοήθειαν ἀπὸ τὸν Περδίκκην Βασιλέα τῷ Μακεδονίας· ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἀρχισαν νὰ γογγύζεν κατ' αὐτῷ, ὅτι δὲν ἄφινε νὰ κτυπήσεν τὸν ἐχθρὸν, κατηγορεῖν τῷ τὸν χεδὸν ἀναφανδόν· ὅθεν ὁ κῆφος τῷ ὄντι στρατηγὸς ἠκῆσε τὰς φωνὰς τῶν στρατιωτῶν, κὲ ἐστράτευσεν ὑπὸ τὰ τείχη τῷ Ἀμφιπόλεως, χωρὶς ποροφύλαξιν κὲ σοχασμόν, ὅπῃς ἐπερικυκλώθη ἀπὸ τὸν Βρασίδην, καὶ Κλεαίδην. Ὁ πόλεμος τότε ἔγινε

Ἰσομερός· ἑξακόσιοι Ἀθηναῖοι ἐφονόθησαν, ὅμῃ
 καὶ ὁ ἀσόχαστος Κλέων· ἀλλ' αὖ καὶ ἡ νίκη ἐστά-
 θη ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Σπαρτιατῆς (διότι ἐπὶ τὰ
 στρατιῶται μόνον ἐφονόθησαν) δευτέρως ἔλαβον ὅμως
 μικρὰν ζημίαν, ἐπειδὴ ἔχασαν τὸν Βρασίδαν εἰς
 αὐτὴν τὴν μάχην, διὰ τὸν θάνατον τῶν ὁποίων ἐ-
 κλαυσεν ὄχι μόνον ἡ Σπάρτη, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ Πε-
 λοπόννησος, καὶ οἱ ἔξω σύμμαχοι. Μόνη δὲ ἡ μή-
 τηρ αὐτῶν τῶν γυναικῶν δευτέρως ἐκβαλεν ἕτερον δάκρυον,
 κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν Πλατάρχων, περὶ ἧς ὄρα
 τὸ τέταρτον Κεφάλαιον τῆς παρῆσης Ἐπιτομῆς.
 Τὰ ἐντάφια αὐτῶν ἐπανηγυρίθησαν εἰς τὴν Ἀμ-
 φιπόλιν μετὰ ἀκρὰν μεγαλοπρέπειαν, καὶ τιμῆν.
 Οἱ Ἀμφιπολίται ἐκρέμισαν ὅλα τὰ οἰκοδομή-
 ματα τῆς Ἀθηναίων, τὰ ὅποια ἦσαν κατασκευά-
 σμῳα ἀπὸ τὸν Ἄγωνα, ὅθεν ὠνομάζοντο Ἀ-
 γωνεῖα, καὶ ἀναιρέσαντες τὰς τιμὰς, ἅς ἕως τότε
 ἀπέδιδον εἰς τὸν Ἄγωνα, ἀπεφάσισαν νὰ κά-
 μνουν εἰς τὸν Βρασίδαν κατ' ἔτος ἀγῶνας, καὶ κοι-
 νὰς θυσίας ὡς εἰς Ἡρώα, καὶ ὑπέρμαχον τῆς
 πόλεώς των (1).

Μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην λοιπὸν, ἐπει-
 δὴ ἀπέθανον οἱ δύο ἐναντίοι τῆς εἰρήνης ὁ Βρα-
 σίδας, καὶ ὁ Κλέων, ἔμειναν ἀρχηγοὶ τῆς μετὰ
 Λακεδαιμονίων ὁ Πλεισόναξ, τῆς δὲ Ἀθηναίων
 ὁ Νικίας, ἀνδραποὶ καὶ οἱ δύο, οἵτινες ἠγάπων
 τὴν εἰρήνην· ὁ μετὰ Νικίας θάλων νὰ σφερέσῃ
 τὴν ὑπόληψιν καὶ δόξαν τῆς κατορθωμάτων τε,
 καὶ φεβέμενος μήπως ἡ τύχη εἰς τὸ ἐξῆς ἤθελε
 τῶν ἐναντιωθῆναι, καὶ ἀμαυρώσῃ τὴν φήμην τε· ὁ δὲ
 Πλεισόναξ τὴν ἠγάπα, ἐπειδὴ τότε νεωστὶ εἶχεν

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Ε΄.

ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἔξοδον διὰ μέσων τῆς Πυθίας, ἣτις συχνὰ ἔδιδε χρησμούς εἰς τὰς Λακεδαιμονίας διὰ τὴν ἐπαύοδον αὐτῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας μᾶς ἀναφέρει οὕτως ὁ Θεκυδίδης· „ Ἀνακαλέσατε „ τὸν ἀπόγονον τῆς γῆς τῆς Διὸς ἀπὸ τὸν ζώνον τόπον, εἰδὲ μὴ θέλει ἀπολεθῆσει μέγας λιμὸς „ εἰς τῆς Σπάρτης (1) “· διὰ τῆτο λοιπὸν ὁ Πλειστονάξ ἠθέλε τὴν εἰρήνην, φοβόμενος κἀνάντα ἐναντίον συμβεβηκός, διὰ τὸ ὅποιον ἠμποροῦσε νὰ καταβῆσθαι ἀπὸ τῆς ἐχθρῆς τῆς. Ὅθεν ἐγένον ἡ συμμαχία διὰ πενήτην χρόνον μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν μετὰ τῆς συμμάχων τῆς δύο πόλεων, ἔξω ἀπὸ τῆς Βοιωτῆς, Κορινθίας, Ἡλείας, καὶ Μεγαρέας, οἳ τινες δὲν ἐδέχθησαν αὐτὴν τὴν συμμαχίαν. Συλλίσοντο δὲ αἱ συμμαχίαι εἰς τὰ ἐξῆς κεφάλαια, κατὰ τῆς ἀναφορῆς τῆς Θεκυδίδος.

Α΄. Νὰ εἶναι ἄδεια εἰς καθόλου νὰ πηγαίῃ εἰς τὰ κοινὰ Ἱερά διὰ θυσίαν καὶ μαντείαν ἀφῆτως διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ τὸ Ἱερὸν τῆς Δελφῶν, ὁμοίως καὶ ἡ πόλις αὐτῆς νὰ εἶναι αὐτόνομος καὶ ἐλεύθερος ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς.

Β΄. Νὰ μὴ σπκώσων ὅπλα μήτε τὸ εὐ μέρος, μήτε τὸ ἄλλο ἐπ' ἐδεμιά προσφάσει, τέχνη καὶ μηχανῆ ἐναντίον τῆς ἄλλης, ὅσον αὐτῆς, ὅσον καὶ οἱ σύμμαχοί των, καὶ ὅ, τι διαφορὰ ἀπολεθῆσθαι μεταξὺ αὐτῆς, ἢ τῆς συμμάχων των νὰ θεωρῆται κατὰ τὸ δίκαιον καὶ τῆς ὀρκῆς εἰρηνικῶς.

Γ΄. Νὰ δώσων οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τῆς Ἀθηναίους

(1) „ Διὸς γῆς ἡμιθέου σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτριᾶς εἰς τῆς αὐτῆς ἀναφέρειν, εἰδὲ μὴ ἀργυρῆα δὶλάκα δὶλάξεν “· Θεκυδίδης, Βιβλ. Ε΄.

Πύθια, καὶ Ἰσθμὸν, ὅσον καὶ εἰς τὴν Πόλιν τῆς Ἀθηνῶν, καὶ εἰς τὴν Σπάρτην, εἰς τὰς Ἀμύκλας εἰς τὸ ἱερόν τῶν Ἀπόλλωνος.

Αὗται λοιπὸν αἱ συμμαχίαι ἐγένοντο ἐπὶ Πλειστολάῳ Ἐφόρῳ τῆς Σπάρτης, καὶ Ἀλκαίῳ Ἀρχόντῳ Ἀθηνῶν, ἐν αἷς ὑπεγράφησαν δεκαπέντε Σπαρτιαῖται, καὶ δεκαοκτὼ Ἀθηνῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων εἰς αὐτὰς τὰς συμμαχίας οὐκ ἐσερξάν, ὡς εἶπομεν, διὰ τὸ μετ' ὀλίγον ἔκαμον μίαν συμμαχίαν ξεχωριστὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηνῶν, σχεδὸν ταῦτα περιέχουσαν· πλὴν τὸ μόνον διάφορον, ὅτι αὐτὴν τινὰς ἠθέλοντο ἐνοχλῆναι τὸ ἐν μέρος νὰ βοηθῆναι τὸ ἄλλο, ἠτίς διὰ συτομίαν ἐνταῦθα παραλείπεται, καὶ ὅρα τὸν Θεκυδίδην ἐν τῇ πέμπτῃ Βιβλίῳ τῆς κατ' αὐτὸν Ἱστορίας. Αὕτη ἡ εἰρήνη ἔλαβε τὸ ὄνομα νὰ ὀνομάζεται ἐποχή καὶ εἰρήνη τῆς Νικίας, διὰ τὴν μεγάλην κλίσιν τότε τῶν ἀνδρῶν πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀφ' ἧς ἐτελείωσεν ἡ εἰρήνη ἐπέρασε καὶ ὁ δέκατος χρόνος τῆς πολέμου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Γ΄.

Ἀπὸ τῆς ἐπὶ Νικίᾳ εἰρήνης ἕως τὸν θάνατον αὐτῆς ἐν Σικελίᾳ.

Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπομεν, οἱ Κορίνθιοι οὐκ ἐδέχθησαν τὰς σπονδὰς, ἐκίνησαν πάντα λίθον κατὰ τὴν παροιμίαν νὰ τὰς ἀναρέσεν· ὅθεν προσέδραμον εἰς τὰς Ἀργεῖς, καὶ ὤμιλησαν μὲν αὐτὰς περὶ συμμαχίας, (Πρὸ Χρ. 421.) πείθοντες καὶ τὰς Βοιωτὰς, καὶ ἄλλας Συμμάχους νὰ κάμωσι τὸ αὐτὸ, ἐπειδὴ ἔλεγον ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ

Ἀθηναῖοι ἐσυμφώνησαν διὰ τὰ καταδελώσεν τὴν ἄλλω Ἑλλάδα· ὅθεν ἐβάλλθη εἰς ἀκατασσίαν χεδὸν ὅλη ἡ Πελοπόννησος, καὶ πολλαὶ πόλεις σύμμαχοι ἀπεσάπισαν ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίας, καὶ ἔγιναν σύμμαχοι τῆς Ἀργείων. Τῆτο τῆς μετὰ Λακεδαιμονίας ἐβαλεν εἰς δειλίαν καὶ φόβον, τῆς δὲ Ἀργεῖας ἐνεθάρρυνε, καὶ ἐγκαρδίωσεν, ἐλπίζοντας τὰ πρωτεύσεν τῆς Πελοποννήσου. Οἱ Κορινθιοὶ πρὸς τῆτοις ἤθελον τὰ κάμωσι μίαν ἀνακωχὴν δι' ὀλίγων ἡμερῶν μετὰ τῆς Ἀθηναίων, ὅθεν ἐμεταχειρίθησαν ὡς μέσον τῆς Βοιωτῆς, οἱ τινες εἶχον τὴν αὐτὴν ἀνακωχὴν δι' ὀλίγων ἡμερῶν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεκέθησαν ὅτι οἱ Κορινθιοὶ εἶναι φίλοι, ἀντὶ εἶναι σύμμαχοι τῆς Λακεδαιμονίων. Τὸ αὐτὸ θέρος κατ' ὅ ἔγιναν αἱ σπονδαὶ, οἱ μετὰ Ἀθηναῖοι ὑπέταξαν τὴν Σκιώνην, καὶ τῆς μετὰ ἀνδρας ὅλας ἐφόνδυσαν, τῆς δὲ γυναῖκας ἐδέλωσαν, καὶ τὸν τόπον ἐδῶκαν τῆς Πλαταιέων, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐστράτευσαν ἐναντίον τῆς Παρρασίων, καὶ λεηλατήσαντες τῆς τόπας, ἀνεχώρησαν.

Τὸν δὲ χειμῶνα τῆτος τῆ ἔτους ἄρχισαν τὰ ὑποπτύονται χεδὸν φανερά καὶ τὰ δύο μέρη, διότι εἰς μετὰ τὴν Σπάρτην ἀλλάξαν οἱ Ἐφοροὶ, καὶ ἀντὶ τῆς Πλεισόλα, ὅς τις ἔκαμε τὴν εἰρήνην, ἔγιναν ὁ Κλεόβελος καὶ ὁ Ξενάρης φίλοι τῆς Κορινθίων, καὶ ἐπομῶνως ἐχθροὶ τῆς εἰρήνης, καὶ τῆς σπονδῶν, εἰς δὲ τῆς Ἀθῆνας ἔλαβε χεδὸν τὴν διοίκησιν ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅς τις ἐζήτει παντοῖα ἔσπευε τὰ ἀποκαταστήσει ἀκέρως τῆς συμμαχίας διὰ δύο αἴτια· πρῶτον μετὰ διὰ τὸν φόνον, καὶ ἐχθραν πρὸς τὸν Νικίαν, δεύτερον δὲ καὶ διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τῆς Λακεδαιμονίας, ἐπειδὴ δὲν ἐμεταχειρίθησαν αὐτὸν μέσον ὡς οἰκεῖον καὶ φίλον

ἐκ παρογόνων, διότι οἱ παρόγονοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐσάθησαν φίλοι, καὶ βοηθοὶ τῷ Λακεδαιμονίων· ὅθεν μὲν τὴν εὐγλωττίαν τε, καὶ μετὰ ἄλλα φυσικά τε χαρίσματα σωήργησε τόνσον, ὥστε νὰ τὰς ἀναίρεση· ἀλλ' ἅς ἐπαναλάβωμεν ἐξ ἀρχῆς πλὴν ἰσορίαν τέτε τῷ ἀνδρός.

Ὁ Ἀλκιβιάδης υἱὸς μὲν Ἰωὺ τῷ Κλεινίᾳ, ἀνεψιὸς δὲ τῷ Περικλέῳ, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ φύσις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῷ Κορινθίῳ Νέπωτος (1) ἐφιλοτιμήθη νὰ δείξῃ τί δυνάται νὰ καταστήσῃ εἴνα ἄνθρωπον τόνσον εἰς πλὴν ἀρετῷ, ὅσον καὶ εἰς τὴν κακίῳ· διότι κανένας τῷ παρὸ αὐτῷ δὲν ἔφθασεν εἰς τόνσον ὑπερβολὴν μήτε τῆς κακίας, μήτε τῆς ἀρετῆς. Οἱ Ἰσορικοὶ εἶναι περὶ αὐτῷ εἰς διαφωνίαν, ἄλλοι μὲν τὸν θέλουν πλέον ἐπιρρεπῆ εἰς τὴν ἀσωτίαν, ἄλλοι δὲ πάλιν τὸν περιγράφεσιν ὡς φύσει ἐνάρετον· τὰ ἔξωτερικά ὁμῶς καλὰ τῷ ἐδάμπωναν τὸ λογικόν, διότι ἡ εὐγένεια τῷ παρογόνων, τὰ πολλὰ, καὶ ἀναείδημιτα πλῆτη, τὸ ἀνάστημα τῷ σώματος, ἡ χάρεις τῆς ὀμιλίας τε, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἐσκότιζον ὅχι μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τῆς συμπαξιώτας τε, καὶ περιπλέον ἡ μεγαλοπρεπεσάτη, καὶ δαψιλεσάτη χορηγία τῷ χαρισμάτων παρὸς τῆς συμπαξιώτας τε· καὶ βεβαιῆται παρὰ πάντων ὅτι, αὐτὸ ὁ Σωκράτης δὲν ἠθέλε λάβῃ τὴν φροντίδα νὰ τῷ λαμπαρώῃ τὸν νῦν, βέβαια ἠθέλε κατασαθῆ ὁ μεγαλύτερος ὀλεθρος τῆς παξίδος τε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Τίμωνος τῷ Μισωνδρώπῃ, ὅς τις συναπαντῶν μίαν ἡμέραν τὸν Ἀλκιβιάδῃ, ὅτε ἐκβαίνον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, περικυκλωμένον

α-

(1) Εἰς τὸν Βίον αἰ Ἀλκιβιάδῃ.

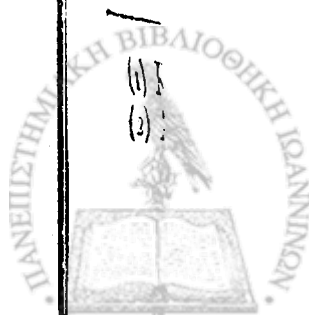
ἀπὸ ἀπειρον πλήθος λαῶν, εἶπεν· „εὖγε, τέ-
 „κνον, σὺ ἐπιταχύνεις τὸν ὄλεθρον τῆς πατρίδος
 „σε“· Ὅλα αὐτὰ καὶ προσέτι ἡ ἀμέλεια τῆ
 θεῖα τε Περικλέους πρὸς αὐτὸν, τὸν ἔκαμαν ἰχυ-
 ρογνωμόνα, καὶ πεισματώδη τοσῶτον, ὥστε ὅπως
 δὴ ἐφθάνει ἡ δυνάμις τε, ἐμεταχειρίζετο τὴν
 πανουργίαν· ὅθεν λέγουσιν ὅτι μίαν ἡμέραν ἐν ᾗ
 ἔπαιζε μὲ ἄλλα παῖδια εἰς μίαν σφάταν, κατὰ
 τύχην ἐπέρασεν εἷς ἀμάξι, τὸ ὁποῖον ἠθέλε
 χαλάσῃ τὸ παιγνίδι· ὅθεν ἐπρόσασσε τὸν ἀμα-
 ξάρην νὰ σταθῇ ἕως ἔ νὰ τελειώσῃ· βλέπων δὲ
 ὅτι ἐκεῖνος δὴ τὸν ὑπήκουεν, ἀλλ' ἠθέλε νὰ πε-
 ράσῃ, ὁ Ἀλκιβιάδης ἔξαπλώθη εἰς τὴν μέσλῳ
 τῆ δρόμου προσάζων αὐτὸν, ἀνὰ θάλη, ἅς περά-
 σῃ, ὅθεν ὑπεχρεώθη ἐκεῖνος νὰ γυρίσῃ ἄλλον
 δρόμον (1). Ἄλλῳ μίαν ἡμέραν παλαιῶν, καὶ
 βλέπων ὅτι ὁ ἀνταγωνιστὴς ἠθέλε τὸν ρίψῃ, ἐ-
 δάγκασε τὸ χεῖρ τε· „Δαγκάνεις, τῆ λέγει ἐ-
 „κείνος, ὡς αἱ γυναῖκες; „ Ὅχι, ἀπεκρίθη
 „ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀλλ' ὡς τὰ λεοντάρια „ (2).

Ὁ Ἀλκιβιάδης εἶχεν ἐν φυσικὸν ξεχωριστὸν
 εἰς τὸ νὰ μιμῆται τὰ ἦδη τῶν λαῶν ὄλων, κον-
 τὰ εἰς τὰς ὁποίας διέτριβε. Διότι ἐν ὅσῳ ἦτον
 εἰς τὰς Ἀθῆνας, ὅπως ἐτιμῶντο αἱ δυνάμεις τῆ
 νοῦς, ἐφαίνετο ὁ ἀγχινέσατος, καὶ ὁ ἐλόθρευώ-
 τατος. Εἰς τὴν Βοιωτίαν, ὅπως αἱ σωματικαὶ γυ-
 μνάσεις ἐγίνοντο περιωρότερον, ἔλαβε τὸν πρῶ-
 τον

(1) Πλάτωνα.

(2) „ Ἀλκιβιάδης ἐστὶ παῖς ὠν ἐλήφθη λαβὴν ἐν πα-
 „λαίφρα, καὶ μὴ δυνάμενος διαφυγεῖν, ἔδακε πρὸ χεῖρα
 „τῆ καταπαλαίουτος. Εἰπόντος δὲ ἐκείνου, δάκνει ὡς αἱ
 „γυναῖκες· ἔμεινεν, εἶπεν, ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες“.

των
 Στ
 κστ
 θρ
 τ,
 γει
 εβ
 σαι
 βαι
 φει
 ερμε
 γμα
 ση
 Α
 διτι
 σε τ
 σσει
 Ε
 γει
 καν
 αι Χ
 εν τ
 γει
 τας τ
 σποι
 μελι
 ται
 τα Κ
 Α
 νον, <

τον βαθμὸν εἰς αὐτάς. Διαβὰς ἔπειτα εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπερ ἡσκέτο ἡ σκληραγωγία τῆς ζωῆς, κατεσάθη ὁ παρῶτος. Ἀφ' ἧς ἐπέρασεν εἰς τὴν Θράκην, ὅπερ ἡ οἰνοποσία, καὶ ἡ ἀσωτία ἐτιμῶντο, ἐδείχθη εἰς αὐτάς ἀμίμητος. Ἀφ' ἧς δὲ ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἰωνίαν, ὅπερ ἡ ὀκνηρία, καὶ ἀμέλεια ἐβασίλειον, ἐφάνη ὁ ὀκνηρότατος, καὶ ὁ ἀμελέστατος, καὶ τέλος πάντων ἀπελθὼν εἰς τὰς Σαξάπας τῶν Περσῶν, ὅπερ ἡ ἔρυφι καὶ μεγαλοπρέπεια εἶχον τὸν θρόνον των, ὁ Ἀλκιβιάδης ἐγένετο καὶ εἰς αὐτάς ἀρχηγός (1). Τῆτο ἰσχυράσθη τινὰς νὰ εἴπῃν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐδουλήθη νὰ γενήσῃ δὴν Ἀλκιβιάδας, ἀλλ' εἰς τὰς Ἀθῆνας, αἱ τινες ἐγέννησαν τὸν εἴνα ἦτον κακὸν, διότι αὐτὸς διέλυσε τὰς συμμαχίας, καὶ ἐποροξένησε τὸν ἀφανισμόν αὐτῶν (2)· ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ἰσορίας τὸ ποροκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Εἶπαμεν ἀνωτέρω ὅτι οἱ Κορίνθιοι, καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἔκαμον συμμαχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβῆκαν καὶ οἱ Βοιωτοὶ, οἱ Μαντινεεῖς, οἱ Ἡλεῖοι, οἱ Χαλκιδεῖς, καὶ τινες ἄλλαι πόλεις ἀπὸ τὰς ἐν τῇ Θράκῃ. Οἱ Σπαρτιᾶται, βλέποντες τὰς Ἀργεῖς ὅτι ἐνεδουάμωναν, ἀνάνεωσαν τὰς συμμαχίας τῆς συμμαχίας μετὰ τῶν Θηβαίων, ἀπὸ τὰς ὁποῖας ἔλαβον τὸ Πανάκτον (χαλασμένον ἐκ θεμελίων ὅμως) διὰ νὰ τὸ παραδώσῃν τῶν Ἀθηναίων, καὶ νὰ λάβῃν ἀντ' αὐτῆ τὴν Πύλον, καὶ τὰ Κίθηρα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐφοβέοντο. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, βλέποντες τὸ Πανάκτον κατηδαφισμένον, ἐν ᾧ εἰς τὰς συμμαχίας ἦτον γεγραμμένον
νὰ

(1) Κορνήλιος Νέπωσ εἰς τὸν Βίον περὶ Ἀλκιβιάδου.

(2) Αἰλιανὸς Ποικιλ. Ἰσορίας.

νὰ τὸ λάβεν σῶον, καὶ τετειχισμένον ὡς ἦτον, ἐκατάλαβαν, ὅτι ἀπατήθησαν ἀπὸ τὰς Λακεδαιμονίους· ὅθεν ἐγκαρδιωθέντες ἀπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, ἔκαμαν συμμαχίαν μὲ τὰς Ἀργεῖους διὰ ἑκατὸν χροῖνας, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁλόκληρον ὁ Θεκυδίδης (1)· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεμφαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθῆνας νὰ παραπονεθῶν διὰ τὴν συμμαχίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμαν μὲ τὰς Ἀργεῖους παρὰ τὰς συυθηκὰς· ἀλλ' ὁ Ἀλκιβιάδης κατέπεισε τὰς Πρέσβεις, οἱ τινες εἶχον καὶ πληρεξουσιότητα νὰ ἀνανεώσω τὴν συμμαχίαν μεταξὺ τῶν πῶν δύο Πόλεων, νὰ ὁμιλήσω κατὰ τὴν ὁρεξίν τε ἐμποροῦσιν τῷ λαῷ, καὶ νὰ μὴ φανερώσω τὴν πληρεξουσιότητα τῶν συυθηκῶν, τὸ ὁποῖον παρώξυνε τὰς Ἀθηναίους, καὶ ἔπος αὐξήσε τὴν ὑποψίαν τῷ πολέμῳ. Οἱ Κορίνθιοι, ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ τῶν Ἀθηναίων, βλέποντες αὐτὰς ὅτι ἐγίναν σύμμαχοι μὲ τὰς Ἀργεῖους, ἐγύρισαν μὲ τὰς Λακεδαιμονίους· μὲ ὅλον τῆτο οἱ Ἀργεῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Σπάρτης, λεηλατήσαντες τὴν Ἐπίδαυρον, σύμμαχον ἔσαν αὐτῆς· ὅθεν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔσειλαν τὸν Ἀγίδα βασιλέα τῶν κατ' αὐτῆς. Ὁ πόλεμος τότε ἐφαίνετο ἀφύκτος, ἀλλ' ὁδύς οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀργείων Θράσυλλος, καὶ Ἀλκίφρων ἔκαμον μίαν ἀνακωχὴν μὲ τῷ Ἀγίδῳ διὰ τέσσαρας μύνας, ὑποχόμενοι νὰ κείνωσιν εἰρηνικῶς τὰς διαφορὰς τῶν, καὶ ἔτω διελύθησαν τὰ δύο στρατόπεδα (2). Μαθόντες δὲ τῆτο ὁ λαὸς τῶν Ἀργείων, ἠγωνάκησαν κατὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ποσῆτον, ὥστε ἐδήμωσαν

(1) Βιβλίον Ε΄.

(2) Ἀπόδι.

τὰ
 καὶ
 ἐπὶ
 δια-
 εἰς
 λιε
 περ
 πτω
 τὴν
 γὰρ
 εἰσο-
 γῶν,
 μετ
 κατα
 δὲκα
 ἐκ στ
 αὐτῶ
 αὐτῶ
 πῶν
 μὴ
 συμ-
 ποσῆ
 εἰς τῆ
 ἔξω
 καὶ εἰ
 πτω
 πῶν
 ῥα' οἱ
 μὴ κα

τὰ παράγματά των, κατηδάφισαν τὰ ὁσπήτιά των, καὶ ἠθέλων φονύσῃ καὶ τὰς ἰδίους, αὐτὸν δὲ ἐπρόσφυγον εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἡρας. Ἐπειτα ἐγκαρδιωθέντες παρὰ τῷ Ἀλκιβιάδῃ (διότι ἔτυχε τότε εἰς τὸ Ἄργος πρέσβυς) καὶ βοηθέμενοι ἀπὸ χιλίας διακοσίας στρατιώτας, καὶ ἑξακοσίας ἵππεις, τὰς ὁποίας οἱ Ἀθῆναιοὶ ἐσεύλαν, ἐκτύπησαν τὴν Ὀρχομενὸν Πόλιν τῆς Ἀρκαδίας, καὶ τὴν ὑπέταξαν, ἔπειτα δὲ ἐπολιόρκησαν τὴν Τεγέαν. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἳ τινες καὶ πρότερον ἐδυσαρεσθήθησαν ἀπὸ τὸν Ἀγίδα διὰ τὴν ἀνακωχὴν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε μὲ τὰς Ἀργεῖους, τότε μαθόντες τὴν ἄλωσιν τῆς Ὀρχομενῆς, ἔβησαν νὰ καταχαλάσῃ τὸν οἶκόν τε, καὶ νὰ τὸν ζημιώσῃν δέκα μυριάδας δραχμᾶς (1). ἀλλ' ἔτος ὑπεχέθη ὅτι θέλει ἀποπλῶν τὸ σφάλμα τε μὲ μίαν ἀξιόλογον νίκην κατὰ τῶν Ἀργείων, καὶ ἔτι αὐτὸς μὲν ἠλόθερώθη τῆς ζημίας, οἱ Σπαρτιάται δὲ ἔβαλον Νόμον εἰς τὸ ἔξῃς νὰ μὴ κάμνη ὁ Βασιλεὺς τίποτε χεῖς νὰ ἐρωτᾷ δέκα συμβέλλας, τὰς ὁποίας διώρῃζον ἀπὸ τῆς Κοινοῦται, νὰ εἶναι πάντα μαζύ τε εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας. Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἦλθεν ἡ εἰδησις τῆς πολιορκίας τῆς Τεγέας, ὅθεν δὲθὺς ἔβησαν ὁ Ἄγις μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν Σπαρτιατῶν, καὶ Εἰλώπων. Τὰ δύο στρατεύματα ἐσωαπαντήθησαν κοντὰ εἰς τὸν Ναὸν τῷ Ἡρακλέους εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Μαρτινέων. Ἡ μάχη ἐγένετο ἑομερᾶ· οἱ Ἀργεῖοι, καὶ Ἀθῆναιοὶ ἔπεσον μὲ ὀρμὴν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν· ἀλλ' ἔτι ἀντετάθησαν

(1) Σχεδὸν ἑξάκοντα πέντε χιλιάδας γρόσια τῆς Τυρκίας, κατὰ τὴν δυνάμιν τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς.

σαν γενναίως, καὶ μὲ τὸ λάλημα τῆς αὐλῶν ἐγκαρδιωθέντες, μὲ ὅλον ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης ἔλαβον κάποιαν ᾠθισιν, καὶ φθορὰν κατὰ τὸ αἰσιτερόν κέραις ἀπὸ τῆς Ἀργείας, διὰ τῆς ἐπιμελείας ὁμως, καὶ προσοχῆς τῆς Ἀγίδος, ποσῶτον ἐνεθάρυξαν, ὥστε ἐβίβσαν τῆς ἐχθρῆς νὰ βαλθῆν εἰς ἀταξίαν, καὶ φυγῆν. Ἀπέθανον δὲ εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἀπὸ μὲν τὸ μέρος τῆς Ἀργείων, καὶ συμμάχων αὐτῆς χίλιοι ἑκατὸν, ἀπὸ δὲ τῆς Λακεδαιμονίας, καὶ συμμάχου των Ξιακόσιοι. Ἐπειτα οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀφ' ἧ ἐγύμνωσαν τῆς νεκρῆς, ἀπέδωκαν αὐτῆς ὑποσπόνδους, καὶ ἔοπαιον σήσαντες, ὑπέσρεψαν εἰς τὴν Σπάρτην διὰ νὰ παρηγουρίσων τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀπόλλωνος ὀνομαζομένην Κάρνειαν. Μετὰ τὴν νίκην αὐτὴν, οἱ τὰ Λακεδαιμονίων φρονῶντες ὑπεριχύσαντες, ἀκύρωσαν τὴν Δημοκρατίαν τῆς Ἀργεῆς, καὶ ἀπέρριψαν τὴν συμμαχίαν τῆς Ἀθηναίων, μὲ ὅλον ὅτι ὁ Ἀλκιβιάδης ἀνέστη ὄχι ὀλίγον εἰς τῆτο, καὶ ἔκαμαν συμμαχίαν μὲ τῆς Λακεδαιμονίας· ἀλλὰ μετὰ δύο χρόνους, ἀφ' ἧ ἐγέναν ἑομεραὶ, καὶ αἱματώδεις ἀποσασίαι, ὁ λαὸς ἔλαβε τὸ δίκαιον, καὶ ἐξαναουσῆθη ἡ Δημοκρατία, καὶ ἔπως ἐτελείωσεν ὁ δέκατος πέμπτος χρόνος τῆς πολέμου (1). Τὸ δὲ ἀκόλουθον ἔτος ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπλάσσε μὲ εἰκοσι παράβια εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἔλαβε Ξιακοσίους Ἀργεῖας, οἱ τινες ἦσαν ὑποπτοί, διότι ἐφρόνεν τὰ Λακεδαιμονίων, καὶ τῆς ἔφερον εἰς τὰς ἐγγύς Νήσους. Ἐπειτα ἐκστράτευσαν οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τῆς Μήλου, ἥτις ἦτον ἀποικία τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ δὲν ἠθέλε νὰ

(1) Θουκυδίδης, Βιβλ. Ε΄.

ὑποτάχθη εἰς τὰς Ἀθηναίους, ὡς οἱ ἄλλοι νησιῶται, ὅθεν ἐπολιόρκησαν αὐτὴν, καὶ μετ' ὀλίγον διὰ προδοσίας ἐμβαίτες εἰς τὴν Πόλιν, ἐφόνδυσαν πάντας τὰς ἀνδρας, τὰς δὲ γυναῖκας, καὶ τὰ παῖδιά, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεκυδίδου (1), ἠχμαλώτισαν.

Κατὰ τὸν χρόνον οἱ Ἀθηναῖοι ἄρχισαν νὰ φαντάζονται τὴν ἀπόκτησιν τῆς Σικελίας, καὶ νὰ ἐτοιμάζον μίαν ἐκστρατείαν κατ' αὐτῆς, ἣτις ἐπροξένησε τὸν ὄλεθρον τοῦ Ἀθηνῶν, καθὼς θέλομεν ἰδεῖν ἄλλ' ἄς λάβωμεν εἰς ἀρχῆς τὴν Ἱστορίαν ταύτης τῆς Νήσου ὡς ἐν σιωπῆμῳ πρὸς σαφεσέραν κατάληψιν. Ἡ Σικελία, ὡς εἴπομεν ἐν τῷ Κεφαλαίῳ περὶ Ἀποικιῶν, ἐκατοικήθη ἀπὸ διαφόρων λαῶν τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε δὲ καὶ ὀχι ὀλίγας μεταβολὰς, καὶ πολέμους ξένους τε, καὶ ἐμφυλίους, ἕως ἔβασίλευσαν εἰς τὰς Συρακῆσας ὁ Γέλων, ὅστις κατεχάλασε τὰς Καρχηδονίους, καὶ κάμνων συμμαχίαν μὲ τὸν Θήρωνα βασιλέα τοῦ Ἀκραγωντίων, ἐγένετο ὁ κοινὸς πατὴρ τοῦ Σικελιωτῆ. ἄλλ' αὕτη ἡ καλὴ σύστασις δὲν ἐφυλάχθη καὶ ὑποκάτω εἰς τὸν διάδοχόν τε Ἰέρωνα, ἐπειδὴ ἔτος βασιλεύσας εἰς τὰς Συρακῆσας, τὸ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐσάθη ἄλλο παρά τύραννος τῶ λαῶ, καὶ φθορεὺς τῆς πατρίδος. Μία ἀθρόνη μεγάλη ὄμως, καὶ ἡ σιωαναστροφὴ μετὰ τοῦ Σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, οἱ τινες ἦλθον εἰς τὴν αὐλήν τε, μετέβαλον τὴν γνώμην τοῦ Ἰέρωνος ποσῶτον εἰς τὴν ἀρετὴν, ὥστε ὁ Ξενοφῶν τὸν ἐκλεξεν ὡς ὑπογραμμὸν τῆς βασιλείας (2). Τοῖστοι σοφοὶ

ἢ-

(1) Βιβλίον Ε'.

(2) Εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἰέρων, ἢ Τυραννικός.

ἦσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Αἰχύλος, ὁ Βακχιλίδης, ὁ Πίνδαρος, καὶ ἄλλοι, οἱ τινες ἀπεθανάτισαν τὴν δόξαν τῶν ονόματός τε.

Μετὰ τὸν Ἰέρωνα ἐβασίλευσεν ὁ Θρασύβελος, ὅστις ἀτίμασε τὸν θρόνον κατατυραννῶν τὰς Συρακασίους, οἱ τινες βαρυνθείτες ἀπὸ τὸν ἀνυπόφερτον ζυγὸν, ἀπεδίωξαν αὐτὸν, καὶ ἐσύστησαν τὴν Δημοκρατίαν. Τὸ φέρισμον τῆς Συρακασίων ἔδωκε παράδειγμα καὶ εἰς τὰς ἄλλας Πόλεις, αἱ τινες ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἀπασαι ἐδημοκράτησαν, ἐπειδὴ τότε τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς ἦτον ἐλευθερον· ἀλλ' ἡ φιλοδοξία, καὶ διχόνοια (πάθος ἀνίατον εἰς τὰς Ἑλλήνας) οὐκ ἔφησε νὰ βασιλεύσῃ διὰ πολὺν καιρὸν αὕτη ἡ θεία εἰρήνη, καὶ καλλίστη διοίκησις, ἐπειδὴ αἱ Συρακῆσαι ὡς Πόλις πρωτεύουσα ὅλων τῆς ἐν Σικελίᾳ, ἐμεταχειρίσθη τὸ παράδειγμα τῆς Ἀθηνῶν, καὶ ἠθέλε νὰ δεσπόζῃ τὰς ἄλλας Πόλεις, Λεόντιον δηλαδή, Κατάνω, Νάξον, καὶ ἄλλας. Ἡ γλυκεῖα δὲ ἀπόλαυσις τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς Δημοκρατίας, ἣτις εἶναι μητέρα, καὶ τροφὸς τῶν ἀνθρωπίνων πνεύματος (1), ἠγείρε τότε εἰς τὴν Σικελίαν μεγάλους ἀνθρώπους, ὡς τὸν Γοργίον τὸν Λεοντῖνον, καὶ ἄλλους, οἱ τινες ἀντετάθησαν εἰς τὰς σκοπὰς τῆς Συρακασίων. Οἱ Λεοντῖνοι βλέποντες ὅτι ἐταλαιπαρῆντο ἀπὸ τὰς Συρακασίους, ἔστειλαν τῶν τὸν εὐδοξὸν Ῥήτορα εἰς τὰς Ἀθῆνας, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν δυνάμιν τῆς Ἀθηναίων πρὸς βοήθειαν τῆς πατρίδος τε. Οὕτως λοιπὸν ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθῆνας, καὶ παρασαθεὶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν,

(1) Διονύσιος ὁ Λογγῖνος, ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῆς, Τμήματι Δ'.

σίαν, με μίαν δημογορίαν ἐγοήτοῦσε τὰς καρ-
 δίας τῶν Ἀθιναίων ποσῆτον, ὥστε ἀπεφασίδη
 αὐτὸν μὲν νὰ κρατήσεν διδάσκαλον τῆς Ῥητορι-
 κῆς, εἰς δὲ τὴν παρῆίδα τε νὰ σέλνεν εἴκοσι κα-
 ράβια διὰ νὰ τὴν φυλάξεν. Ἡ διαξιβὴ τότε τῶν
 Ῥήτορος εἰς τὰς Ἀθίνας, καὶ ἡ μεγάλη τε ὑπό-
 ληψις ὑποχρέωσε τὰς Ἀθιναίους νὰ ἀνακατωθῶν
 εἰς τὴν Σικελίαν, ὅθεν μετὰ δύο χρόνους ἔσει-
 λαν ἄλλω βοήθειαν πάλιν τῶν Λεοντίνων. Αὕτη
 ἡ δεύτερα βοήθεια τῶν Ἀθιναίων πρὸς τὰς Λεον-
 τίνους, καὶ ἡ προσοχὴ αὐτῶν διὰ τὴν Σικελίαν,
 ἐφόβισε πολλὰ τὰς Σικελῆς, ὅθεν ἔκαμαν μίαν
 γενικὴν συμάξιν εἰς τὴν Πόλιν Γέλαν, διὰ νὰ
 συμβελάβθῃν περὶ τῶν κινδύων, εἰς τὰς ὁποίας
 ἔφεχεν ἡ ἐλευθερία των. Ἡ δὲ γλωττία Ἐρμο-
 κράτης τῶν Συρακσίων, ἡ δυνάμις τῶν λόγων τε,
 καὶ ἡ ἀφιλοκέρδεια τῆς ὀμιλίας αὐτῆ, ἐκατά-
 πεισαν χεδὸν ὅλας τὰς Σικελῆς νὰ παύσεν ἀπὸ
 τὰς διχονοίας, καὶ λύοντες ἀναμεταξύ των τὰς
 μικρὰς διαφορὰς, νὰ σῶθῶσι μὲ τὸν δεσμὸν τῆς
 συμμαχίας, καὶ ἀδελφότητος· ἀλλὰ τὰ σοφὰ λό-
 για τότε τῶν ἀνδρῶν δὲν ἴχυσαν πολὺν καιρὸν νὰ
 βασάξεν, ἢ νὰ σβύσεν τὰ σπέρματα τῆς διχο-
 νοίας εἰς τὰς Πόλεις τῆς Σικελίας, αἵτινες ἦσαν
 ἐπίσης ζηλότυποι, καὶ φιλόδοξοι. Ἐπειδὴ μετ' ὀ-
 λίγον τὸ Λεόντιον ἐκυριεύθη ἀπὸ τὰς Συρακ-
 σίους, καὶ κατὰφίδη ἐκ Θεμελίων, καὶ οἱ κάτοι-
 κοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ τῶν παρῆιδων· ἔπειτα
 ἐπολιορκήθη ἡ Ἐγεσα ἀπὸ τὰς ἰδίους, καὶ ἀπὸ
 τὰς Σελινεντίνους. Οἱ Ἐγεσεῖς λοιπὸν ἐπρόσρε-
 ξαν εἰς τὰς Ἀθιναίους ζητουῦτες βοήθειαν, καὶ
 ὑποχόμενοι νὰ ἔαβήσεν ὅλα τὰ ἔξοδα τῶν πο-
 λέων, καὶ παρασείνοντες εἰς αὐτὰς ραδίαν τὴν
 ἀπόκτησιν τῆς Σικελίας. Οἱ Ἀθηναῖοι τότε ἔ-

σειλαν πρέσβεις εἰς αὐτὴν τὴν Νῆσον, διὰ τὰ
 βεβαιωθῆν καλλίτερα περὶ τῆς κατασάσεως τῆς
 πόλεως, καὶ τῶν πραγμάτων, οἳ τινες γυρίζοντες
 δεῦν εἶπον τὴν ἀλήθειαν, εἴτε καταπεισμένοι ἀ-
 πό τῆς Ἐγεσείας, εἴτε ἀπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὅς-
 τις ἐβίαζε τὴν εἰς Σικελίαν ἐκστρατείαν, ἐλπί-
 ζων τὰ δοξαθῆν δι' αὐτῆς. Εὐθύς λοιπὸν μετὰ
 τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Πρέσβεων οἱ Ἀθηναῖοι ἐπαρ-
 θύτες εἰς κενὰς ἐλπίδας, ἀπεφάσισαν τὴν ἐκ-
 στρατείαν, καὶ ἐψήφισαν στρατηγὰς τὸν Ἀλκιβιά-
 δην, τὸν Νικίαν, καὶ τὸν Λάμαχον, καὶ εἰς το-
 σαύτῃ βεβαιότητα λέγουσιν ὅτι εἶχον τὴν ἀπόκ-
 τισιν ταύτης τῆς Νήσου, ὥστε πρὸ τῆς τὰ ἀναχω-
 ρήσῃ ἢ ἐκστρατεία, αὐτοὶ διώρισαν τὴν τύχην
 ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Σικελίας. Εἰς μάτῃ
 ἀπετάθη ὁ Νικίας τὰ ἐμποδίσῃ αὐτὴν τὴν ὀ-
 λέθειον ἐκστρατείαν, παρασαίνων εἰς τῆς Ἀ-
 θηναίους μὲ μίαν δημηγορίαν τῆς, τὴν ὁποίαν ὁ
 Θουκυδίδης (1) ἀναφέρει, ὅτι ἀκόμι δεῦν εἶχον
 παύσῃ αἱ διχόνοιαι, καὶ διαφοραὶ μὲ τῆς Λακε-
 δαιμονίους, ὅτι ἡ παρῆσα εἰρήνη ἄλλο δεῦν ἦτον
 παρὰ μία ἀνακωχὴ ὄπλων, ὅτι οἱ ἀληθεῖς, καὶ
 ἔσομεροὶ ἐχθροὶ τῶν ἦσαν εἰς τὴν Πελοπόννη-
 σον, οἳ τινες ἐπρόσμενον τὴν ἀναχώρησιν τῆς πό-
 λεως διὰ τὰ χυθῆν εἰς τὴν Ἀττικὴν ὅτι αἱ ὑ-
 ποθέσεις τῆς Σικελίας δεῦν εἶχον καμμίαν ἀνα-
 φρατὴν μὲ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἦτον μωρία τὰ θυσιά-
 σεν τὴν σωτηρίαν τῆς Πόλεως εἰς τὴν φιλοδο-
 ξίαν οὐδὲ νέε (ἐνοῶν τὸν Ἀλκιβιάδην), ὅς
 τις ἐπιθυμεῖ τὰ δείξῃ τὴν μεγαλοπρέπειάν τε
 εἰς τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ὅτι οἱ τέτοιοι πολῖται
 δεῦν

(1) Βιβλίον Ε΄.

δὲν ὁρέπει νὰ εἰσακθῶνται, διότι κουντὰ ὅτι θέ-
 λεν νὰ ριφοκινδυνώσεν τὸν ἑαυτὸν των, θέλει
 ἀφανίσεν καὶ τὴν πατρίδα. Ἐπειτα γυρίζων
 πρὸς τὴν Βελλὼ εἶπεν, „ αὐ οἱ Νόμοι τῆς δι-
 „ κμοσυῆς δὲν σᾶς ἐμποδίσεν εἰς τῆτο, ἄς
 „ σᾶς ξεκόψη καὶ τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας πα-
 „ τρίας (1) “. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐσηκώθη ὁ Ἀλ-
 κιβιάδης, καὶ πρῶτον μὲν ἀπεκείθη εἰς πᾶς κα-
 τηγορίας τῶ Νικίας λέγων, ὅτι ἡ μεγαλοπρέ-
 πειά τε ἄλλο δὲν ἐποροξήσεν εἰς τὴν πατρί-
 δα παρὰ τιμῶν, καὶ δόξαν· ἔπειτα δὲ παρέστησε
 καὶ τὴν ἄκραν δουλίαν διὰ νὰ γίνεν κύριοι τῆς
 Σικελίας, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ὠφέλειαν.

Ἡ ἀπόκρισις τῶ Ἀλκιβιάδου ἐνεψύχασε το-
 σῶτον τῶς Ἀθηναίους, ὥστε ἀπεφασίθη ἀφύ-
 κτως ἡ ἐκστρατεία. Τότε βλέπων ὁ Νικίας τὸ
 ἀπαραίτητον, ἠθέλησε νὰ τῶς ξεκόψη διὰ πλα-
 γίης βόπης, ἢ καὶ νὰ ἀσφαλιθῇ καλὰ μὲ μίαν
 μεγάλην δυνάμιν, ὅθεν ἐπαρρησιάζθη εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν, καὶ ἐπαράσθησεν ὅτι τὰ ἐξήκοντα κα-
 ράβια, ἅπερ εἶχον ἀπεφασίσει, δὲν ἦτον ἀρκε-
 τὰ, καὶ ὅτι ἐχρειάζετο πεζικὸν στρατόμα. Ἀ-
 πέδειξε περιπλέον τὰ μεγάλα ἔξοδα, καὶ τῶς
 ἄλλας ἐτοιμασίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀναγκαῖαι
 εἰς αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ἄλλας πολλὰς
 δυσκολίας εἶπεν· ἀλλὰ τῆτο ἀντὶ νὰ φυγαῖν
 τὴν

(1) „ Καὶ σύ ὦ Πρύτανι ταῦτα ἐπιψήφισε, καὶ γνώμας
 „ ποροτίθει αὐτοῖς Ἀθηναίοις νομίσας, εἰ ὁρρωδῆς τὸ ἀ-
 „ ναψήσασθαι, τὸ μὲν λυέν νόμος μετὰ πῶσων δ' αὐ μαρ-
 „ τύρων αἰτίαν ἔχειν, πῶς δὲ πόλεως κακῶς βυλδύσαμέ-
 „ νης ἰατρός γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἀρῆσαι τῶτ' εἶναι ὅς αὐ
 „ τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ“. Θουκυδίδης, Βιβλ. Ε΄.

τῷ καρδίαν τῆ λαῶ, τῷ παρῶξυε μᾶλλον,
 καὶ δούς ἐφίπιδι ἄδεια εἰς τὰς στρατηγὰς νὰ
 εἰπῆν φανερά πόσα ἔξοδα ἐχρειάζοντο, καὶ νὰ
 συλλάξεν ὅσους στρατιώτας ἠθέλον. Ἀφ' ἧ δὲ ἐ-
 ποιμάθησαν τὰ πάντα, πρὸ τῆ νὰ μισθώσουν,
 μίαν βραδυὰν ὅλα τὰ ἀγάλματα τῆ Ἑρμῆ, τὰ
 ὅποια ἦσαν εἰς τῷ Πόλιν, δρέθησαν κρημι-
 σμύνα, καὶ ἀποκεφαλισμύνα, διὰ τὸ ὅποιον
 κατηγορήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ περιπλέον ὅτι
 εἰς εἷα δεῖπνον μὲ ἄλλας νέας ἀσώτους ἐπεεί-
 παιξε τὰ μυσήερα τῆς ἐν Ἐλύσινι Δήμητρος,
 τὰ ὅποια ἦσαν τὰ σεβασμιώτερα ὅλης τῆς Ἑλ-
 λάδος. Τῆτο ἐξόμαξεν ὑπερβολικὰ τὰς Ἀθη-
 ναίους, καὶ μάλιστα ἐν σῶμα στρατιωτῶ τῆς συμ-
 μάχων τῆς Πελοποννήσου, τὸ ὅποιον εἶχε φθά-
 σῃ εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ἠύξησε τῷ ὑποψίαν τοῦ
 λαῶ κατὰ τῆ Ἀλκιβιάδου, ἐπειδὴ τὸ κρήμισμα
 τῆς Ἑρμῶν ἐνομήθη ὡς ἐν σημεῖον συνομω-
 σίας, καὶ τὸ πλησίασμα τῆς ἐχθρῶν ὡς μεταβο-
 λῆ τῆς Δημοκρατίας, διότι ὑπωπτίζοντο τὸν
 Ἀλκιβιάδου διὰ τυραννίαν, ὀρώντες τῷ μεγά-
 λου τῆ δύναμιν, καὶ τῷ περὶ αὐτὸν κλίσιν τῆ
 στρατεύματος (1). Τότε ὁ Ἀλκιβιάδης βλέπων
 ταῦτα, ἐπαρρησιάζθη εἰς τῷ ἐκκλησίαν, καὶ
 ἐζήτησε νὰ γνή ἢ κείσις τῆ πρὶν μισθώση, καὶ
 εἰ μὴ δρέθη εἷοχος εἰς τὸ παραμικρὸν ἀφ' ὅ-
 σα κατηγορεῖτο, νὰ θανατωθῆ· εἰδὲ μὴ, νὰ
 μὴ ἀκέσεν τὰς ἐχθρῆς τῆ, καὶ μάλιστα εἰς τὸν
 καιρὸν τῆς ἀπεσίας τῆ. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ὑπεκρί-
 θησαν τῷ κατηγορείαν τῆς κείσεως ἕως εἰς τὸ
 γύρισμά του, βιάζοντές τον νὰ μισθώση, διότι
 ἐ-

(1) Θεκυδίδης, Βιβλίον Γ'.

ἐφοβῶντο τότε τὴν παρεσίαν τε, ἔχ ἦττον δὲ καὶ τὴν εὐνοίαν τῆς στρατεύματος πρὸς αὐτόν· ὅθεν ἐμίσησε φορτωμένος ἀπὸ ὑπόψιαν, καὶ κατηγορίαν.

Ἀξιόλογος ἔγινεν ὁ μισθμός τε, λέγει ὁ Ἱστορικός μας, ἐπειδὴ ἄλλοι οἱ ἀνδραποιοὶ ὅσοι εὐρίσκοντο εἰς τὰς Ἀθίνας κατέβησαν εἰς τὸν Πειρεᾶ ἐντόπιοι, καὶ ξένοι διὰ τὴν ἀποχαιρετήσασιν οἱ πατέρες τῆς γῆς, οἱ υἱοὶ τῆς πατέρας, αἱ γυναῖκες τῆς ἀνδρας, καὶ οἱ φίλοι τῆς φίλης· ἄλλοι ἔχαιρον, ἄλλοι ἐκλαίον, καὶ ἄλλο δὲν ἠκέετο παρὰ βοή θρήνου, καὶ χαρᾶς. Ὁ Σωκράτης μόνος κατηγόρησε φανερὰ ταύτῃ τὴν ἐκστρατείαν, ποροειπὼν τὸ ὀλέθειον αὐτῆς ἀποβησόμενον. Ἡ γενικὴ συνάθροισις ὅλου τοῦ στρατεύματος ἔγινεν εἰς τὴν Κέρκυραν. Ἀφ' οὗ δὲ συνήχθησαν ἐκεῖ, ἐσυμπροσώθη ὅλη ἡ δύναμις ἑκατὸν καράβια τῶν Ἀθηναίων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐξήκοντα ἦσαν ὀγλίγαρα, καὶ τεσσαράκοντα στρατιωτικά, ἐξήκοντα δὲ τῶν Χίων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων. Εἶχον δὲ καὶ πρὸτε χιλιάδας, καὶ ἑκατὸν ὀπλίτας, πξότας τετρακοσίους ὀγδοήκοντα, σφειδονήτας ἑπτακοσίους, τετρακοσίους ἵππεῖς, καὶ ἑκατὸν εἴκοσιν ἐλαφροαρματομένους. Καὶ αὕτη μὲν βῆ ἡ δύναμις τῆς πολέμου· ἠκολούθουν δὲ καὶ ἄλλα τόσα πλοῖα φορτωμένα μὲ σῖτον, μὲ τεχνίτας, καὶ μὲ πολεμικὰ ὄργανα (1). Μισθύοντες λοιπὸν ἀπὸ τὴν Κέρκυραν οἱ στρατηγοὶ μὲ ὄλλω αὐτὴν τὴν δύναμιν, ἔφθασαν εἰς τὸ Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ ἔκαμαν γενικὸν συμβέλιον περὶ τῆς ἔξοπας, τὸν

(1) Θεκυδίδης, Βιβλίον Γ'.

Σαλαμίνιος ναῦς ἀπὸ τὰς Ἀθῶνας, διὰ τὰ τὸν
 κρᾶξιν τὰ ἀπολογηθῆ εἰς τὰς κατηγορίας· ἐ-
 πειδὴ οἱ ἐχθροὶ τε μετὰ τῷ ἀναχώρησιν αὐ-
 τῷ, ἀναφαν τοσῶτον τὸν λαὸν παρασαίνοντες τον
 ὡς τύραννον, καὶ φέροντες εἰς τῷ μνήμην τῆς
 Πεισιπρατίδας, ὥστε ὁ λαὸς ἀπεφάσισε τὰ τὸν
 σικώσιν ἀπὸ τῷ μέσῳ τῶ κατορθωμάτων τε,
 τὸ ὁποῖον ἐφοξενήσε χεδὸν τὸν ἀφανισμόν τῶ
 Ἀθῶναίων τὸσον εἰς τῷ Σικελίαν, ὅσον καὶ
 εἰς τὸν μετέπειτα πόλεμον. Ἐλθῶσα λοιπὸν ἡ
 Σαλαμίνιος ναῦς εἰς τῷ Σικελίαν, δεῦ ἐτόλ-
 μισε τὰ τὸν δέσιν, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τῷ μεγά-
 λην ὑπόληψιν, τῷ ὁποῖαν εἶχε κοντὰ εἰς τὸ
 στρατόμα· ἀλλὰ τοῦ εἶπεν ὅξ ὀνόματος τοῦ
 λαῶ τὰ ἔλθῃ τὰ ἀπολογηθῆ. Ὁ Ἀλκιβιάδης
 κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπεφάσισε τὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς
 Ἀθῶνας, καὶ τὰ συγκύσῃ τῆς ἐχθρῆς τε, ἐ-
 πείτα δὲ σοχαζόμενος τῷ ἀκαταστασίαν τοῦ
 λαῶ τῶ Ἀθῶν, καὶ τῷ ἄδικον καταδρομῶ
 τῶ παρὸ αὐτῆ ἐνδόξων ἀνδρῶν, Μιλτιάδης, Θε-
 μισοκλέης, καὶ Κίμωνος, φθάσας εἰς τὸ Θού-
 ριον, ἠπάτισε τὸν ἑτήραρχον τῆς Σαλαμίνος,
 καὶ ἔφυγε μαζὺ μὲ τῆς συσφύρας τε. Πρῶτον
 μὲν ὑπῆγον εἰς τῷ Κόρινθον, ἐκεῖθεν δὲ εἰς
 τὸ Ἄργος, καὶ ἔπειτα τέλος πάντων εἰς τῷ
 Σπάρτῳ. „ Δεῦ πισδέεις τῷ κείσιν σε εἰς
 „ τὴν πατεῖδα, τῆ λέγει εὔας, ἀλλὰ φύγεις; “
 „ Μήτε εἰς τῷ μητέρα με, ἀπεκείθῃ ὁ Ἀλκι-
 „ βιάδης, διότι φοβῆμαι μήπως ἀντὶ τῆς λού-
 „ κῆς ψήφου, λαθούθῃ, καὶ ρίψῃ τῷ μέλαι-
 „ ναν (1) “.

Οἱ

(1) „ Εἰπόντος δέ τινος, εἰ πισδέεις τῆ πατεῖδι τῷ

Οἱ δὲ Ἀθῆναιῶι μαθόντες τὴν φυγὴν αὐτῶν, καὶ τὴν εἰς τὰς ἐχθρὰς πρόσρεξίν τε, τὸν ἑκαταδίκασαν εἰς θάνατον, τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπε γελῶν· „δέλομεν δείξει τῶν Ἀθῆναιῶν ὅτι ζῶμεν (1)“. Ἡ ἀναχώρησις τῶν Ἀλκιβιάδου ἔφερεν εἰς χαυνότητα καὶ ἀνάνδριαν τὸ στρατόμα, ἐπειδὴ ὁ Νικίας, ὡς εἶδομεν, πόσον διὰ τὴν φυσικὴν του χαυνότητα, καὶ ἀργοποιίαν, ὅσον καὶ διότι αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία ἦτον παρά γνώμῳ τε, ἀπὸ τῆς ἐπιχειρηθῆ τὴν ἑξακολέθεισιν τῶν πολέμων με δραστηριότητα, ἐδόθη εἰς τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῶν, καὶ ἐπομένως ὅλον τὸ στρατόμα, ἐν ᾧ οἱ ἐχθροὶ ἐνδυναμῶντο. Ἐπειδὴ οἱ Συρακῆσιοι βλέποντες τὴν ἀμέλειαν αὐτῶν, τὸσῶτον κατεθάρρησαν, ὥστε συχνάκις ὑπήγαγον εἰς τὴν Κατάβυ, καὶ ἐπειπαιζον τὰς Ἀθῆναικὰς, τὸ ὁποῖον ὑπεχρέωσε τὸν Νικίαν νὰ κτυπήσῃ τὰς Συρακῆσας· ὅθεν δι' ἐνὸς στρατηγήματος ἠπάτησεν αὐτὰς, καὶ ἔφερε τὸν στόλον εἰς τὸν μέγαν λιμένα ταύτης τῆς Πόλεως, καὶ ἐξυψώσας τὰς στρατιώτας, ἐκυερίωσε τὸ δυτικὸν μέρος ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Πόλιν κοντὰ εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ὀλυμπίου Διός. Αἱ δὲ δύο δυνάμεις λοιπὸν ἐρέθησαν κατὰ πρόσωπον κατακαίόμεναι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν νὰ ἔλθουν εἰς τὰς χεῖρας. Αἱ δυνάμεις

„περὶ σεαυτῶν κρίσιν; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, εἰδέ τῆ μητρὶ, μήπως ἀγνοήσασα τὴν μέλαιναν βάλῃ ψῆφον ἀπὸ τῆς λυκῆς“. Πλάταρχος.

(1) „Ἀκῆσας δὲ ὅτι θάνατος αὐτῶν, καὶ τῶν σωτῶν αὐτῶν κατέγνωται, δέξομεν οὖν, ἔπειτα, αὐτοῖς (τοῖς Ἀθῆναιῶσι) ὅτι ζῶμεν“. Πλάταρχος.

μεις τῶν Συρακυσῶν φοβερὰ διὰ τὸν ἀνώτερον
 αἰεθμὸν, καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν, εἶχον ἀυξλωθῆ
 καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Γελώων, τῶν Σελινου-
 τίνων, καὶ τῶν Καμαρειαίων, αἱ τινες ἐκυβερνῶντο
 ὑπὸ δέκα ἕξ στρατηγῶν. Αἱ δὲ τῶν Ἀθλωαίων
 δυνάμεις ἦσαν ἀνώτεραι διὰ τὴν πρὸς τὸν πόλε-
 μον ἀσκησιν, καὶ ἐμπειρίαν. Εἰς τὸ πρῶτον λοι-
 πὸν σημεῖον οἱ Συρακῆσιοι ἐπέμφαν διακοσίους
 ἰππεῖς νὰ βάλων εἰς ἀταξίαν τὴν φάλαγγα τῶν
 Ἀθλωαίων, ἀλλ' ἔτοι πεσόντες μὲ ὀρμὴν κατ' αὐ-
 τῶν, ἔκαμον μεγάλῳ σφαγῶ. Ἡ νίκη διὰ με-
 ρικὰς ὥρας ἐσάθη ἀμφίβολος, ἐπειδὴ τόσον τὸ
 εὖ μέρος, ὅσον καὶ τὸ ἄλλο ἠγωνίζετο ἀνδρειωμέ-
 να, οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος
 των, οἱ δὲ Ἀθλωαῖοι ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τιμῆς·
 ἀλλὰ μία ἀνεμόζαλι, ἣτις ἐσηκώθη κατὰ πρό-
 σωπον τῶν πρῶτων, ἀποκατέστησε νικητὰς τὰς δού-
 τέρους. Ἐφρονόθησαν εἰς αὐτῶ τὴν μάχην ἀπὸ
 μὲν τὰς Συρακυσίους διακοσίοι ἐξήκοντα, ἀπὸ δὲ
 τὰς Ἀθλωαῖους πενήκοντα μόνον. Μετὰ τὴν μά-
 χῳ ὁ Νικίας ὑπέσρεψεν εἰς Νάξον, καὶ Κατά-
 ρην, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ μηχανὰς πρὸς πολιορκίαν
 τῶν Συρακυσῶν. Ἀφ' ἧ λοιπὸν ἐβραβίχθη ὁ Νι-
 κίας, οἱ Συρακῆσιοι ἔκαμον ἐκκλησίαν, ἐν ἣ
 ἀπεφασίθη νὰ στείλων πρέσβεις εἰς τὴν Σπάρ-
 τῳ, εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ εἰς ὅλῳ τὴν Πελο-
 πόννησον διὰ βοήθειαν, ὅπως ἐλθόντες οἱ ἄλλοι
 πρέσβεις πᾶν Συρακυσίων, διὰ συνεργείας τῶν
 Ἀλκιβιάδων, ὅς τις ἦτον εἰς τὴν Σπάρτῳ, ἔλα-
 βον τὸν Γύλιππον μὲ ὀλίγῳ τινὰ δυνάμιν, διό-
 τι τότε οἱ Λακεδαιμόνιοι, παρακινέμενοι ἀπὸ
 τὸν Ἀλκιβιάδῳ, ἐσώμαζον δυνάμεις διὰ νὰ κα-
 ταλάβων τὴν Δεκέλειαν εἰς τὴν Ἀττικῶν, ὡς
 θέλομεν ἰδῆ. Ὁ δὲ Νικίας, ἐν ᾧ ἔσθεον εἰς
 τὴν

τιῷ Καταώνη, ἐφρόντιζε νὰ ἀυξήσῃ τὰς δυνάμεις τῆ μὲ ἑξακοσίαις ἵπποις· ἐσωάζε τετρακόσια τάλαντα, ἔλαβε καὶ ἄλλας πολλὰς δυνάμεις, ἐβίασε τὴν κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων μηχανῶν, καὶ τέλος πάντων εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀντίξεως ἐπέστρεψεν εἰς τὰς Συρακῆσας μὲ ἀπόφασιν νὰ βάλῃ τὴν πολιορκίαν· ὅθεν ἐκβῆκεν εἰς τὸν Τρωγῆλιον βόρειον λιμένα τῶν Συρακυσῶν, ὅπου ἐχάλασεν ἐν σώμα ἀπὸ ἑπτακοσίαις στρατιώταις Συρακυσίαις, οἱ τινες ὑπήγαγαν πρὸς βοήθειαν τῆ Λαβδάλου, τὸ ὁποῖον ἦτον κάστρον δυνατὸν ὀλίγον ἐπάνω πρὸν Συρακουσῶν κείμενον. Τριακόσιοι Συρακῆσιοι ἐφονεύθησαν, καὶ τὸ κάστρον τέτο ἐκυριεύθη μὲ ὀρμὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηναίων. Ἐπειτα ὁ Νικίας ὑψώσεν ἐν τείχος διὰ νὰ περικυκλώσῃ τὰς Συρακῆσας, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ κάθε ἔξοδον, καὶ εἰσοδὸν τῶν κατοίκων. Γενναίως ἀντέστη εἰς τὰς τέχνας τῆ Νικίας ὁ Ἑρμοκράτης, ἐπειδὴ ἔτος κατεσκευάσεν ἐν ἄλλο παρόμοιον, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ μέσα τῆς ἐργάτας τῆ Νικίας, ὅθεν περὶ τῆτε ἐγιναν πολλοὶ ἀκροβολισμοί, εἰς τῆς ὁποῖαις ἐφονεύθη ὁ Λάμαχος ὁ συστρατηγὸς τῆ Νικίας.

Ὡς πόσον οἱ Ἀθηναῖοι ἀδοκίμησαν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἀκμὴν νὰ ἔξουσιάζουσι τὰς Συρακῆσας, ἐπειδὴ αἱ περὶ αὐτὰ πόλεις τῆς Σικελίας, καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκινδύνισαν μὲ τὸ μέρος των. Πρὸς τῆτοις καὶ οἱ Συρακῆσιοι, βεβαρυνμένοι ἀπὸ τὰς δυσυχίας καὶ ἀσυμφωνίας, αἱ τινες ἐβασίλευον ἀναμεταξύ των, εἶχον ἀποφασίσει νὰ παραδοθῶν, ὅτε παρ' ἐλπίδα ὁ Γυλιππος ὁ στρατηγὸς τῆς Σπάρτης, μεταχειριζόμενος δικαίαν τὴν ἀμέλειαν τῆ Νικίας, ἐμβῆκεν εἰς τὰς Συρακῆσας, φέρων μεθ' ἑαυτῆ με-

ει-

εικὲς στρατιώτας Πελοποννησίους, καὶ τινὰς ἄλλους, τὰς ὁποῖους ἐσωμάξεν ἀπὸ τὰ περὶ χωρὰ τῆς Σικελίας. Τὸ ἔμβασμα τῶ Γυλίππῃ ἐποροξένησε τὴν μεταλλαγὴν τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν ἀφανισμόν τῶν Ἀθιναίων, διότι ἔτος ἐγκαρδιώσας τὰς πολιορκημένους, ἐκβῆκε, καὶ κτυπήσας τὰς Ἀθιναίους, τὰς ἐβίασε κατὰ παῶτον νὰ ἔραβιχθῶν εἰς τὰ περιχαρακώματα των μὲ μεγάλων ζυμίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι, μαθόντες τὴν εἰς τὴν Σικελίαν ἀποστολὴν τῶ Γυλίππῃ, ἀπεφάσισαν νὰ σείλῃν καὶ αὐτοὶ νέας δυνάμεις, καὶ μάλιστα εἰς τῆτο ἐπαρακινήθησαν ἀπὸ μίας ἐπιστολῆς τῶ Νικίῃ, ὅς τις ἔγραφεν αὐτοῖς λεπτομερῶς τὴν κατάστασιν τῶ εἰς Σικελίαν πραγμάτων. Ἐπεμψαν δὲ καὶ εἴκοσι καράβια νὰ πλέν ὀλόγυρα εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ ἐμποδίσῃν νὰ πέμψῃν ἄλλω βοήθειαν εἰς τὴν Σικελίαν, διότι ἤκουον πῶς ἐτοιμάζετο δυνάμεις εἰς τὴν Κόρινθον. Τῆτον τὸν χρόνον λοιπὸν ἐδιαλύθησαν φανερὰ αἱ πενητηκονταετῆς σπονδαί, καὶ αἱ δύο πόλεις ἐκτυπήθησαν ἀμέσως. Ἐτελείωνε δὲ τότε ὁ δέκατος ὄγδοος χρόνος τῶ πολέμου, ὥστε ἡ φαινομένη συνθήκη ἐβάσαξεν ἕξ χρόνος, καὶ μῶνας ἕξ, ἀπὸ τὸ τέλος δηλαδὴ τῶ δεκάτου χρόνου, καθ' ὃν ἔγιναν, ἕως εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶ Ἀθιναίων εἰς τὴν Σικελίαν, ἣτις ἔδωκεν αἰτίαν νὰ κτυπηθῶν ἀμέσως.

Τὸν ἀκόλουθον λοιπὸν χρόνον οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, βλέποντες τὰς ἐτοιμασίας, καὶ καταδρομὰς τῶν Ἀθιναίων (διότι δὲν ἔπαυον ἔτι νὰ λεηλατῶν συχνὰ τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντες τὴν Πύλον εἰς τὴν ἕξοσίαν των) καὶ παρακινέμενοι ἀπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, ἔπεμψαν

ψαν τὸν Ἀγίδα βασιλέα νὰ ὄξεισάσῃ τὴν Δακελίαν, χωρίον κείμενον εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς, καὶ τῆς Βοιωτίας, μακρὰν ἀπὸ τὰς Ἀθῶνας ἑκατὸν εἰκοσι πέντε μίλια Ἰταλικά, καὶ νὰ κατασιδιάσῃ κάστρον εἰς αὐτὸ, ὥστε νὰ ἠμπορῶν ἐκεῖθεν, ἔχοντες καταφύγιον, νὰ ἐνοχλῶν τὴν Ἀττικὴν περισσότερο, καὶ νὰ μὴ ἀφίνων τὰς Ἀθῶνας νὰ καλλιεργῶν τὰ χωράφιά των. Οἱ δὲ Ἀθῶναῖοι ὕπερον ἀπὸ τὸν τειχισμόν τῆς Δακελείας, ἔσειλαν ξιάκοντα παράβια διὰ νὰ λεηλατήσων τὴν Πελοπόννησον ἔπεμψαν περιπλέον καὶ τὸν Δημοθῶν, καὶ Εὐρυμέδωντα εἰς τὴν Σικελίαν μὲ ἐβδομήκοντα πάντε παράβια, καὶ πάντε χιλιάδας ὀπλίτας, καὶ ἄλλας πολλὰς ἐλαφροαρματωμένους. Ἀφ' ἧ λοιπὸν ἐφθασαν ἔτοι οἱ στρατηγοί, ἠθέλησαν δούδύς νὰ κτυπήσων τὰς Συρακῆσας, φοβισμένους ἔσας διὰ τὸν ἐρχομὸν αὐτῶν. Εἰς μάτῳ αὐτεστάθῃ εἰς αὐτὸν τὸν σοχασμὸν ὁ Νικίας, συμβεβλῶν νὰ μὴ ρίψοκινδυνώσων τὴν δυνάμιν εἰς τὴν τύχῳ σὺν πολέμῳ, καὶ ὅτι αὐτὸν βασιλεύον ὀλίγον καιρὸν ἀκόμη οἱ Συρακῆσαιοι, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων, ἠθέλον παραδοθῆν ἄλλ' ὁ Δημοθῶν ἀπέλεγεσεν ὅτι αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχῳ ὁ Νικίας ἐκτυπῆσε τὰς Συρακῆσας, ἠθέλε τὰς ὑποτάξῃ, καὶ τῶρα ἠθέλον εἶναι ἐλδύθεροι ἀπὸ τῶν πολέμων, καὶ ἔξοδα ὄσον τὴν ἀκόλαστον νύκτα ὁ Δημοθῶν, καὶ ὁ Εὐρυμέδων λαβόντες τὸ κράτος, ἔφεξαν κρυφίως νὰ κυριεύσωσι τὸ κάστρον τῶν Ἐπιπολῶν, καὶ ὀρμήσαντες, τῶν μὲν πρώτων φύλακας ἐφόνδωσαν, τὰ δὲ ἐκεῖ ξία στρατόπεδα τῶν Συρακυσίων ἔβαλλον εἰς ἀταξίαν καὶ φυγῳ. Ὁ δὲ Δημοθῶν δὲν ἄχαριστήθῃ εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ὠφελόμενος ἀ-

πό

πὸ τὴν νύκτωρ, καὶ τὸ πάλιν τῆς στρατιῆς, ἐφο-
 χάρισε παρεμπρός, ὅπως παρ' ἐλπίδα σωμα-
 παντᾶ τὸν Γύλιππον μὲ τὰς Συρακυσίους. Ἐκ-
 πλαγυῖτες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῆς ἀπροσδό-
 κητον ἀντίστασιν, δίδυς ἄρχισαν νὰ βάνωνται
 εἰς ἀταξίαν καὶ φυγῆν, καὶ πεσόντες τότε μὲ ὄρ-
 μῶν κατ' αὐτῆς οἱ Βοιωτοὶ, οἱ τινες ἦσαν μετὰ
 τῶν Γυλίππου, ἔκαμαν μεγάλην σφαγῆν. Ὁ φό-
 βος ἐσκορπίσθη γενικῶς εἰς ὅλον τὸ στρατόμα-
 τῆς Ἀθηναίων, ἀλλὰ καὶ ἡ νύκτα ἐφοξύνισεν
 εἰς αὐτὰς ὅχι ὀλίγην ζημίαν, διότι μὴ διακεί-
 νοντες ὁ εἷας τὸν ἄλλον, ἐφωμάζοντο ἐξ ὀνόμα-
 τος, ἀπὸ τὸ ὅποιον ὠφελόμενοι οἱ ἔχθροί, οἱ
 τινες ποροχώρην μὲ τάξιν, τὰς ἐφόνδον ἀνι-
 λεῶς. Φύγοντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπτον ἀπὸ
 τὰς κρημνὰς, καὶ δυσβάτους τόπους, ἐρρίπτον δὲ
 καὶ τὰ ὅπλατων, διὰ νὰ φύγην ὀγλιγορότερα,
 τὰς ὁποῖας δύροντες πλανωμένους εἵδον κἀκεί-
 θεν, τὴν ἀκόλαστον ἡμέραν οἱ ἵππεῖς τῆς Συ-
 ρακυσίων ἐφόνδισαν. Ἀπέθανον εἰς αὐτὴν τῆν
 νύκτα δύο χιλιάδες ἀπὸ τὸ στρατόμα τῆς Ἀ-
 θηναίων.

Τῆν δὲ ἀκόλαστον ἡμέραν κάμνοντες γενικὸν
 συμβέλιον οἱ Ἀθηναῖοι ἐσοχάζοντο περὶ τῆς
 καταστάσεως αὐτῆς, καὶ ὁ μὲν Δημοθωνῆς ἔλε-
 γεν ὅτι πρέπει χωρὶς ἀναβολῆς καιρῶν νὰ μι-
 σθῶσιν, ἐπειδὴ αἱ παρῶται δοκιμαίτων δὲν ἐ-
 πέτυχον, ὁ δὲ Νικίας ἔλεγεν ὅτι μὲ ὅλον ὅτι
 δρείσκονται εἰς κακὴν κατάστασιν, δὲν πρέπει
 ὅμως νὰ ἀπελπιδῶν, ἀλλὰ νὰ ἐπιμείνουν, καὶ
 τῆτο ἔλεγεν, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τὰς ἐν τῇ παρῆϊδι
 Ἀθηναίους· ὅθεν ὑπερείχυσεν ἡ γνώμη τῶν Νι-
 κίας, καὶ ἔμειναν διὰ μερικὸν καιρὸν. Ἐν τῆτω
 τῶ μεταξὺ ὁ Γύλιππος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰς Συ-

ρα-

ρακίσσας, καὶ περὶερχόμενος τὴν Σικελίαν, ἐ-
 συμάξε νέας δυνάμεις στρατομάτων. Κατ' αὐτὰς
 τὰς χρόνας οἱ ἐν Πελοποννήσῳ σύμμαχοι ἐκτρα-
 τούσαντες κατὰ τῆς ἐν Διβύῃ Κυρῆως, ἔλαβον
 τινὰ παράβια παρὰ τῶν Κυρῆαίων, καὶ δ' αὖθις
 ἔπλοσαν εἰς Σικελίαν πρὸς βοήθειαν τῶν Συ-
 ρακσίων. Τὸ φθάσιμον τῶν νέων δυνά-
 μεων ἐξόμαξε τὰς Ἀθηναίους, καὶ μάλιστα μία
 ἔκλειψις τῆς Σελῶως, ἣτις τότε ἠκολέθησεν,
 ἐσήκωσε κάθε ἐλπίδα σωτηρίας. Δὲν σωει-
 σέφερον ὀλίγον εἰς τῆτο καὶ οἱ μάντις, οἳ τινες
 ἔλεγον ὅτι πρὸ τριῶν ἐνάδων ἡμερῶν δεῦν ἔωρε-
 πε νὰ κινηθῆν παντελῶς (1). Ὁ Νικίας λοι-
 πὸν ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἕως εἰς τὴν νέαν
 Σελῶω.

Οἱ δὲ Συρακῆσιοι εἰδοποιηθέντες περὶ τῆτος,
 ἀπεφάσισαν νὰ μὴ τὰς ἀφήσεν νὰ ἀναχωρήσεν,
 ἀλλ' ἢ νὰ τὰς φονεύσεν ὅλας διὰ τὸ πολέμα, ἢ
 νὰ τὰς βιάσεν νὰ παραδωθῆν, ἀποκλείοντες εἰς
 αὐτὰς τὴν ἔξοδον διὰ θαλάσσης, καὶ ξηρᾶς· ὅθεν
 τὴν ἀκόλεθον ἡμέραν τὰς ἐκτύπησαν εἰς τὰ ἴδια
 τῶν χαρακώματα· ἀλλ' ὀλίγον κέρδος ἔλαβον,
 καὶ μὲν ταῦτα ἔπεμψαν ἐξήκοντα παράβια νὰ τὰς
 κτυπήσεν διὰ θαλάσσης. Ἀντετάθησαν οἱ Ἀ-
 θηναῖοι μὲν ἄλλα ὀγδοήκοντα ἔξ, ἀλλ' εἰς αὐτὴν
 τὴν ναυμαχίαν ἔχασαν Εὐρυμέδοντα τὸν στρατη-
 γόν, καὶ δέκα ὀκτὼ παράβια, τὰ ὅποια ἐπῆραν
 οἱ Συρακῆσιοι. Μετὰ ταῦτῳ τὴν νίκῳ οἱ Συ-
 ρακῆσιοι ἐγκαρδιωθέντες περὶασότερον, ἔκλεισαν
 τὴν ἔξοδον τῶν λιμένων μὲν ἀλύσας, καὶ μὲν παρά-
 βια, καὶ ἐτοιμάζοντο νὰ κτυπήσεν τὰς Ἀθηναίους
 εἰς

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Ζ'.

εἰς τὴν σιγμῶν, ἐν ἣ ἠθέλον δοκιμάσῃ νὰ πε-
 ράσῃν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι βλέποντες τὴν ἀπό-
 κλεισιν, καὶ ὄντες ὑπερημνοῖ τῆς πρὸς τὸ ζῆν
 ἀναγκαιῶν, ἐβιάσθησαν νὰ ριψοκινδυνεύσῃν μὲ
 μίαν ἄλλω ναυμαχίαν, μήπως ἀνοίξῃν τὸ πέ-
 ρασμα κἂν διὰ νὰ φύγῃσιν. Οἱ στρατηγοὶ τότε,
 λέγει ὁ Ἰσοεικὸς, ἐμεταχειρίσθησαν ὅλλω τὴν
 δὴλωττίαν των, διὰ νὰ ἐμπνέσῃν εἰς τὰς στρα-
 τιώτας τόλμην, καὶ ἀνδρίαν, παρασαίνοντες εἰς
 αὐτὰς, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς μάχης ἐκρέμετο ὄχι μό-
 νον ἡ ἐλευθερία των, καὶ ἡ ζωὴ, ἀλλ' ἀκόμι καὶ
 ἡ τύχη τῆς πατρίδος των. Ἀφ' ἧ λοιπὸν ἐγέμι-
 σαν τὰ καράβια των, ὤρμησαν διὰ τὴν ἕξοδον,
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον καράβι τῆς Συρακυσίων, τὸ
 ὁποῖον ἐσωπαπῶσσαν, ἐξέστίασαν· ἐν ᾧ δὲ ἐ-
 καταγίνοντο νὰ κόψῃν τὰς ἀλύσας, ἐπλακώθη-
 σαν ἀπὸ κάθε μέρος ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς. Ἡ μά-
 χη, καὶ ἡ ἀνδρίασις ἐγίνε τόσον ἑομερὰ, ὥστε
 ἄλλη παρομοία δὴν ἐσάθη πρότερον, λέγει ὁ Θε-
 κυδίδης. Εἰς μάτῳ ἐσεκεν ὁ Νικίας εἰς τὴν ἀ-
 κρογιαλιὰν ἐγκαρδιῶνων, καὶ φωνάζων κάθε τα-
 ξίαρχον ἐξ ὀνόματος. Αἱ φωναὶ τόσον τὰς νύκτας
 μέρας, ὅσον καὶ τὰ ἄλλα ἐπροξένησαν τοιαύτῳ
 σύγχυσιν, ὥστε δὴν ἠκόντο πλέον αἱ προσαγαὶ
 τῆς στρατηγῶν· ὅθεν μετὰ μίαν δυατὴν, καὶ ἀν-
 δρείαν μὲν, ματαίαν δὲ ἀνδίασιν, οἱ Ἀθηναῖοι
 ἐχαλάσθησαν, καὶ ἐδιώχθησαν πρὸς τὴν ξηρὰν,
 οἱ δὲ νικηταὶ ὑψώσαν ἐν ἑόπαιον, καὶ ἐμβῆκαν
 εἰς τὰς Συρακῆσας, διὰ νὰ πανηγυρίσῃν τὴν
 ἑορτὴν τῆς Ἡρακλέους εἰς τιμὴν τῆς νίκης των,
 ἀφίνοντες τὸν λιμένα κεκλεισμένον μὲ τὰς ἀλύ-
 σας. Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ Ἀθηναῖοι,
 βλέποντες τὴν δυσυχὴν κατῆσαν, εἰς τὴν ὁ-
 ποίαν δέεισόντο, μήτε τὰς νεκρὰς ἐζήτησαν νὰ

θά-

θάψαν, μήτε τὰ ναυάγια νὰ σωᾶξεν, ἀλλ' ἐ-
 συμβεβόλοντο τὸν ἔσθρον, μὲ τὸν ὁποῖον νὰ φύ-
 γαν. Ὁ μὲν Δημοδοκῆς ἔλεγεν ὅτι ἔπαρεπε πάλιν
 νὰ δοκιμάσεν διὰ θαλάσσης μήπως ἀνοίξεν
 τὰς λιμένας, διότι εἶχον ἀνόμι καράβια περισ-
 σότερα ἀπὸ τὰς Συρακούς, καὶ εἰς αὐτῷ τῷ
 γνώμῳ ἔκλινε καὶ ὁ Νικίας· οἱ δὲ στρατιῶται
 εὐχόμενοι ἀπὸ τὴν προηγουμένη ναυμαχίαν, δεῦ
 ἠθέλησαν νὰ ὑπακῶσεν εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ἐζήτη-
 σαν νὰ τὰς ὀδηγήσεν διὰ ξηρᾶς εἰς κάμμιναν
 πλησιόχαρον Πόλιν· ὅθεν ἐτοιμάζοντο νὰ μι-
 σθῶσεν διὰ νυκτὸς, ὅτε Ἐρμοκράτης ὁ στρατηγὸς
 τῆς Συρακούς, ὅς τις εἶχεν ὑποπτόμεν αὐτὸ,
 καὶ ἔβλεπε τὰς συμπολίτας τὰ δεδομένους εἰς τῷ
 ἑορτικῷ, ἐτεχνόετο ποιεῖν τὸν ἔσθρον νὰ τὰς ἐμπο-
 δίσῃ τῷ αὐτῷ νύκτα. Ἐσειλέ τινὰς ἀνδρά-
 πους νὰ προσποιηθῶν πῶς εἶναι φίλοι τῆς Ἀθη-
 ναίων, καὶ νὰ τὰς εἶπῶν νὰ μὴ μισθῶσεν τὴν αὐ-
 τῷ νύκτα, διότι οἱ δρόμοι ὅλοι ἦσαν πιασμέ-
 νοι ἀπὸ Συρακουσίους, τὸ ὁποῖον ἐπίσθρυν ὁ
 Νικίας, καὶ ἐσαμάτισεν ὄχι μόνον αὐτῷ τῷ
 νύκτα, ἀλλὰ καὶ ὅλλῳ τῷ ἀκόλαστον ἡμέραν,
 ἕως ἔοι Συρακεῖσιοι τελειώσαντες τῷ ἑορτικῷ,
 τότε κατέλαβον τῆ ἀληθείᾳ τὰς δρόμους.

Τῷ τρίτῳ λοιπὸν ἡμέραν μετὰ τῷ ναυμα-
 χίαν ἐμοίρασαν τὸ στρατόμα ὅλον εἰς δύο σώ-
 ματα, καὶ ἐμίσθρυν, καὶ τὸ μὲν εὐ προηγεῖτο
 μετὰ τῷ Νικίᾳ, τὸ δὲ ἕτερον ἠκολούθει μετὰ τῷ
 Δημοδοκῆς. Ἦτον τότε, λέγει ὁ Ἰσοκρίδης, ὅτι
 θέαμα ἀξιοδάκρυτον εἰς τὸ στρατόμα ὅλον,
 διότι ὄχι μόνον ἀφιναν τὰ καράβια, καὶ τὰ
 παράγματά τω, καὶ ἐφύγον, ἀλλὰ καὶ τὰς νεκρὰς
 ἀτάφους, καὶ πολλῶ μάλλον τὰς ἀδυνεῖς, καὶ
 πληγωμένους, οἵτινες ἐκρέμοντο ἀπὸ τὸν λαιμὸν

τῆς

τῶν συγγενῶν, καὶ γνωρίμων, θρηνῶντες, νὰ μὴ
 τὰς ἐγκαταλείψουν, τὸ ὁποῖον τόσον θρῆνον ἐ-
 ποροξύνησεν εἰς τὸ στρατόμα, ὥστε καθε στρα-
 τιώτης μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὰς ὀφθαλμούς ἀνεχώ-
 ρει. Ἠκολούθησαν ἔτι τὸν δρόμον των διὰ μερι-
 κὰς ἡμέρας ἐνοχλῆμενοι ἀπὸ τὰς Συρακασίους,
 καὶ ἄλλας ἐχθρὰς, οἱ τινες πάντοτε ἐκτύπουν τὰ
 ὀπίσθεν μέρη τῆς στρατόματος, καὶ ἔφθγγον, ὅτε
 οἱ Ἀθῆναιοὶ ἐγύριζον νὰ πολεμήσων. Εὐει-
 σκόμισοι δὲ εἰς ἄκραν ὑσέρησιν ἴδοντες τὸ
 ζῆν ἀναγκαίων, καὶ βλέποντες ὅτι ὁ αἰεθμός-
 των ἐφθείρετο καθ' ἡμέραν, μετέβαλον σκοπὸν,
 καὶ ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσων τὸν πρὸς τὴν Κατάνην
 δρόμον, ἐγύρισαν διὰ τὴν Γέλαν, καὶ Καμαρίναν·
 ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπροσδοκῆτως τὴν νύκτα τὸν δρόμον
 τῆτον ἀπεφάσισαν νὰ ἀκολουθήσων, διὰ τῆτο τὸ
 στρατόμα ἐβάλλθη εἰς ἀταξίαν (καθὼς ἀκολο-
 θεῖ εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις) καὶ ὅλοι ἐ-
 κείνοι, οἱ τινες ἦσαν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς Δη-
 μοθέους, ἐξεχωρίσθησαν ἀπὸ τὰς μετὰ τῆς Νι-
 κίας· ὅθεν οἱ Συρακασιοὶ ἔχοντες ὀπίσθεν των
 τὰς ἐπερικύκλωσαν ἀπὸ καθε μέρος, καὶ ἀγκα-
 λὰ ὁ Δημοθέους ἐπολέμησε μὲ ἀμίμητον ἀν-
 δρίαν, περικυκλωθέντες ὁμοῦ ἀπὸ τὸ πλῆ-
 θος τῶν ἐχθρῶν, ὑπεχρεώθησαν νὰ παραδοθῶν
 μὲ μόνον τὴν σιμωθῆκην τῆ νὰ φυλάξων τὴν
 ζωῶ των, καὶ νὰ μὴ καταδικασθῶν εἰς παντοει-
 νὴν φυλακὴν. Ἦσαν δὲ ἔτι οἱ μετὰ Δημοθέ-
 ους στρατιῶται ἕξ χιλιάδες (1). Ὁ δὲ Νικίας
 ἠκολούθει τὸν δρόμον τῆς, χωρὶς νὰ ἠξούρη τι
 ἀφ' ὅσα ἐγίνων εἰς τὸν Δημοθέου, καὶ διαβάς
 τὸν

(1) Θεοκυδέου, Βίβλ. Γ΄.

τὸν Ἐρινεὸν ποταμὸν, ἐσρατοπέδωσεν εἰς εὐαλόφον ἐκεῖ πλησίον. Τῷ μετὰ ταῦτα ἡμέρῳ ὁμοῦς ἔφθασαν οἱ Συρακῆσιοι, καὶ τὸν ἐκτύπησαν, παρακινῶντες αὐτὸν νὰ μιμηθῆ τὸν Δημοδοσίην, καὶ νὰ παραδοθῆ, τὸ ὁποῖον ἀκῶν ὁ Νικίας δὲν ἐπίσδωσεν· ὅθεν ἐζήτησεν ἄδειαν νὰ σείλῃ εὐα Ἰππέα διὰ νὰ πληροφορηθῆ. Ἀφ' ἧς λοιπὸν ἐβεβαιώθη περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Δημοδοσίης, ἠθέλησε νὰ κάμῃ συσθήκας μετὰ τῆς Συρακυσίης, ὑποχόμενος ὅτι θέλει πληρώσει ὅλα τὰ ἐξόδα τῆς πολέμου· ἀλλ' οἱ Συρακῆσιοι τότε δὲν ἐκαταδέχοντο εἰδὲ νὰ δώσῃ ἀκρόασιν περὶ τῆς. ἠθέλησεν ἔν ὁ Νικίας νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τῆς δι' ὅλης ἐκείνης τῆς νυκτός· ἀλλὰ φθάσας εἰς τὸν Ἀσίναρον ποταμὸν, ἐπερικυκλώθη ἀπὸ κάθε μέρος ἀπὸ τῆς ἐχθρῆς, ἐπειδὴ εἶχον καταλάβῃ τὸ ἀντίπερα μέρος τῆς ποταμῆς, καὶ ἐπνιγον τῆς θέλοντας Ἀθῶναίης νὰ περάσῃ· ἐρρίπτοντο δὲ καὶ μόνιπων οἱ Ἀθῶναῖοι εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ νὰ σβύσῃ τῷ μεγάλῳ δίψῳ, ἦτις τῆς ἐταλαιπώρει· ὅθεν ὁ Νικίας βλέπων αὐτῷ τῷ φθορῶν τῆς στρατόματος, παρεδόθη εἰς τὸν Γύλιππον, καὶ τῆς Λακεδαιμονίης λέγων, ὅπως θέλῃ αὐτὸν ἄς μεταχειρισθῆν, μόνον νὰ παύσῃ ἀπὸ τὸ νὰ φονεύῃ τῆς στρατιώτας (1). Ἐφονεύθησαν, λέγουσιν, εἰς τῆτον τὸν πόλεμον ὀκτὼ χιλιάδες στρατιῶται ἀπὸ τὸ στρατόμα ἡδ' Ἀθηναίων· οἱ δὲ ἄλλοι σχεδὸν πέντε χιλιάδες κατεδικάσθησαν εἰς δελείαν, σιδηροδέσμοι νὰ ἐκβά-
λῃν

(1) „ Ὅ,τι βέλονται αὐτῷ κήσασαι, τῆς δὲ ἄλλους „ στρατιώτας παύσασαι φονεύοντες“. Θουκυδ.

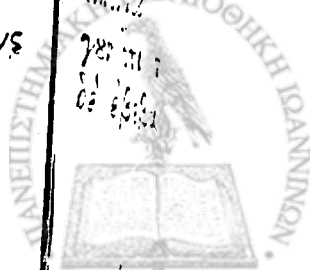
λαβὴν
περὶ
ἐν
Γύλι
Τ
ἐπερ
ἀφ
τῷ
σεν
τῷ
καὶ α
ἐπὶ
Αθῶ
ἐπερ
λείαν
ποταμ
κυβερ
φονεύ
τῆς
ὡς ἐν
μέρος

K

Ατῆ

Ο

ἐν Σικε
στρατῶ
ἐπί
γῆν
ἐπὶ
ἐπὶ

λυν λίθους, καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας σκληρότη-
τας. Τὸν δὲ Νικίαν, καὶ Δημοθνή κατέσφα-
ξαν οἱ Συρακῆσιοι μετ' ὅλας τὰς ἐναντιότητας τῆ
Γυλύππυ. (Πρὸ Χειρῶν 413.)

Τοιοῦτον μὲν ὀλέθριον τέλος ἔλαβεν αὕτη ἡ
ἐκρατεία τῆς Ἀθιναίων, ἣτις ἐπροξένησε τὸν
ἀφανισμόν αὐτῆς, ἐπειδὴ μετὰ τὴν φθορὰν ταύ-
τῃ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἀναλάβω, καὶ νὰ σερεώ-
σω τὴν πρῶτῃ δόξαν τῆς κατορθωμάτων αὐ-
τῆς, ὡς σημεῖοι μάλιστα εἶναι Συγγραφεῖς. Εἶ-
ναι ἄξιον δὲ παρατηρήσεως πόσον καὶ οἱ ἴδιοι ἐγ-
θροὶ ἐτίμων τὴν εἰς τὴν μάθησιν ἐπίδοσιν τῆς
Ἀθιναίων κατ' αὐτὰς τὰς χρόνας, διότι λέγουσιν,
ἐπειδὴ τινὲς ἀπὸ τῶν καταδικασμένων εἰς δε-
λείαν στρατιώτας ἤξιον μερικὰς σίχας ἀπὸ τῶν
ποιήματα τῆς Εὐρυπίδου, καὶ τῶν ἐφαλλον εἰς τὰς
κυρίων, ἔλαβον τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἐπιστρέ-
φοντες εἰς τὰς Ἀθῆνας, ἔφεξαν εἰς τὸν οἶκον
τῆς τῆς ἐπιδόξης Ποιητῆ διὰ νὰ τὸν δὴχαιρήσωσιν
ὡς ἐλευθερωτῆ. Ἀλλὰ περὶ τῶν εἰς ἄλλο
μέρος θέλει ὁμιληθῆ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ'.

Ἀπὸ τῆς ἐν Σικελίᾳ δυσυχίαν, τῆς Ἀθιναίων, ἕως
εἰς τὴν ἄλωσιν αὐτῆς ὑπὸ τῆς Λυσαύδου.

Οἱ Ἀθιναῖοι, ὅτε παρ' ἐλπίδα ἤκισαν τὸν
ἐν Σικελίᾳ ὀλεθρον τῆς στρατιώματος, καὶ τῆς
στρατηγῶν, τοιοῦτον ἠπίσησαν, ὡς τὸν πρῶτον
εἰπόντα αὐτῷ τὴν ἀποκταίαν εἶδον, λέ-
γουσιν ὅτι τὸν κατεδίκανον εἰς θάνατον. Ἀφ' ἧ
δὲ ἐβεβαιώθησαν περὶ τῆς, τόσος φόβος ἐνέ-

πεσῶν εἰς αὐτὰς, ὥστε ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐνό-
 μιζον, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἠθέλον ἔλθῃ νὰ τὰς ἀ-
 ποκλείσῃν διὰ ξηρᾶς, καὶ θαλάσσης. Τότε κα-
 τεδίκασαν ὅλας ἐκεῖνας, οἳ τινες παρεκίνησαν
 διὰ ταύτην τὴν ἐκστρατείαν, καὶ μάλιστα τὰς μαι-
 τεις, οἳ τινες τὴν προεφήτειον ὡς δὴ τυχεῖ· ἀλ-
 λά μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀρχισαν νὰ ἀναλάβῃν
 ὀλίγον τι θάρρος, καὶ νὰ διορθώσῃν τὰς δυσυ-
 χίας των ὅσον ἐδυώντο. Ἐτείχισαν πρῶτον μὲν
 τὸ Σένιον ἀκρωτήριο, διὰ νὰ ἔρχωνται ἐλθού-
 σεραι εἰς τὸν Πειρεᾶ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα,
 ἔπειτα δὲ ἔκοψαν ὅλα τὰ περὶ τὰ ἔξοδα τῆς
 Πόλεως, καὶ ἀρχισαν νὰ κατασκευάζῃν καρά-
 βια. Ἐτι δὲ ἐψήφισαν ὅλας γέροντας φρονίμους
 διὰ νὰ ἀκολουθῆν τὸν πόλεμον μὲ περαιοτέραν
 φρόνησιν, καὶ ἐνὶ λόγῳ ἀρχισαν νὰ πάρῃν τοιαῦ-
 τα μέτρα, τὰ ὅποια αὐτὸν ἐκράτην διὰ πάντα,
 βέβαια δὲν ἠθέλον ἀφανισθῆν. Οἱ Σύμμαχοι
 τῶν Ἀθηναίων βλέποντες τὰς τοιαύτας δυσυ-
 χίας αὐτῶν, ἀρχισαν τὰ ἀποστατῶσιν, ὅθεν
 ἔπαρῃν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταύτῳ νὰ πολεμῶσι
 τὰς ἐχθρὰς, οἳ τινες τότε μάλιστα εἶχον ὄξα-
 ρηιδῆ, καὶ νὰ κρατῶσι καὶ τὰς συμμαχὰς των
 εἰς τὴν ὑποταγῆν, οἳ ὅποιοι ἐπαρακινῆντο μά-
 λιστα εἰς ἀποσασίαν ἀπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην· διό-
 τι ἔτος τότε ἔφυγον ἀπὸ τῆν Σπάρτην, δι' ἣν
 ἔκαμν ἀτιμίαν εἰς τὴν γυναῖκα τῆ Ἀγιδος,
 καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἰωνίαν, εἴτε ἐλάσωνα Ἀ-
 σίαν· ὅθεν παρεκίνηει τὰς συμμαχὰς τῶν Ἀ-
 θηναίων εἰς σκανδαλα, διὰ νὰ βιασθῆν οἱ Ἀ-
 θηναῖοι νὰ τὸν ξανακράξῃν εἰς τὴν πατρίδα.
 Οὕτως ἐτελείωσεν ὁ δέκατος εὐνατος χρόνος τῆ-
 ς τῆ πολέμου, ὅς τις ἔφερε τὴν εἰς Σικελίαν
 φθορὰν τῶν Ἀθηναίων.

Κα.

(1) B.

Κατὰ τέρας τὰς χρόνας ἐβασίλευον εἰς τὴν Περσίαν Δαρείος ὁ καλέμενος Νόθος, ὅς τις μὴ θέλων τὴν ὁμόνοιαν τῆς Ἑλλάδος ὡς φθοροποιᾶν εἰς αὐτὸν, ἔσπερνε ζιζάνια εἰς αὐτὰς διὰ τῆς στρατηγῶν τε, ὑποχόμενος βοήθειαν πῶρα μὲν εἰς τὸ εὖ μέρος, πῶρα δὲ εἰς τὸ ἄλλο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ὁ Τισσαφέρνης Σαξάπης τῆς Λυδίας ἔκλινε πρὸς βοήθειαν τῆς Λακεδαιμονίων, ὅθεν ἔκαμε καὶ τινὰς σιωθήκας μὲ αὐτὰς, τὰς ὁποίας ἀναφέρει ὁ Θεκυδίδης (I). Ὁ Ἀλκιβιάδης λοιπὸν ἐπιθυμῶν τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν, ἐφόβαλον εἰς τὰς Ἀθῆναικας, ὅτι αὐτὸς ἠμπορεῖ ὄχι μόνον τὸν Τισσαφέρην νὰ ξαβίση μὲ τὸ μέρος των, ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιον Βασιλέα, ἀντὶ τὴν συγχωρήσεν τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν, καὶ μεταλλάξεν τὴν Δημοκρατίαν εἰς Ὀλιγαρχίαν· διότι ἔλεγον ὅτι τὸσον ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας, ὅσον καὶ ὁ Τισσαφέρνης δεῦν ἐνεμπιστεύοντο εἰς τὴν ἀκατασασίαν τῆ λαῶ· ἀλλὰ τῆτο ἦτον, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐφοβεῖτο τὰς ἐχθρὰς τε, καὶ διὰ τῆτο ἠθελε νὰ σικώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς χεῖράς των.

Ἀντεσάθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν πρότασιν ταύτῃ, τὴν ὁποίαν ἔκαμον ὁ Πείσανδρος, οἱ δημαγωγοὶ Ὑπέρβολος, καὶ Ἀνδροκλῆς, καὶ Φρύνιχος ὁ στρατηγός, ἀλλὰ τὰς μὲν πρῶτας ἐξωστράκισαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ὑπέρβολος διὰ τὴν ἀρχιότητά τε δεῦν ὑπήκασεν εἰς τὴν ψῆφον τῆ ἐξοστράκισμῆ, τὸν ἐφόνεύσαν, καὶ ἐξ αἰτίας τε ἔπαυσεν ὁ ἐξοστράκισμὸς, ἑκατὸν χρόνας ἀφ' ἑ ἐσυσήθη. Ὁ δὲ Φρύνιχος ὑπεχέθη διὰ γραμμα-

(1) Βιβλίον Η'.

μάτων νὰ παραδώσῃ τὸν σόλον τῷ Ἀθίναίων εἰς τὸν Ἀσύοχον ναύαρχον τῷ Λακεδαιμονίων, ἀν' ἐμποδίσῃ τὴν κάθοδον τῷ Ἀλκιβιάδῃ· ἀλλὰ τέλος πάντων ἢ αὐτὸς ἐκαταπέειθε ἀπὸ τὸν Πείσανδρον, διὰ νὰ μεταβάλλῃ τὴν Δημοκρατίαν εἰς Ἀριστοκρατίαν, καὶ ἔπειτα σοχάζονται περὶ τῷ Ἀλκιβιάδῃ. Οὕτως ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἐτελείωσεν ὁ εἰκοστὸς χρόνος τὸ πολέμα.

Ὁ Πείσανδρος ἔπειτα ἐπαρόβαλεν εἰς τὸν λαὸν νὰ ἐκλέξῃν δέκα ὑποκείμενα τὰ πλέον ἄξια, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζον, διὰ νὰ κυβερνῶν πληρεξισίως κάθε ὑπόθεσιν. Μετ' ὀλίγας ὁμως ἡμέρας, διὰ τὰς ἀταξίας, αἵ τινες ἠκολέθησαν διὰ τὴν μεταβολὴν ταύτῃ τῆς Διοικήσεως, ἐκλέχθησαν πρῶτε ἀνδρες ἀπὸ τῆς ἐγκλείτης πολίτας. Οὗτοι δὲ οἱ πρῶτε ἐκλεξάν ἄλλας ἑκατὸν, ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκλεξάν ἄλλας τέσσαρας, ὥστε ἐγένετο ὅλος ὁ αἰεθμός αὐτῷ τετρακόσιοι ἀνδρες, καὶ αὕτη ὠνομάθη ἡ τυραννία τῷ τετρακόσιων (1)· διότι ἔπει οἱ τετρακόσιοι μόλις ἔλαβον τὴν ἐξουσίαν, ἐρρίψαν τὸ προσωπεῖον, καὶ ἄρχισαν νὰ τυραννῶν ἀναφανδόν, φονδύοντες ὅλους ἐκείνους, ἐς ἐνόμιζον δημοκρατίας, καὶ ὀχυρώνοντες τὸν ἑαυτὸν τῆς με φρεράς, καὶ με κάθε ἄλλο μέσον, τὸ ὁποῖον ἐσοχάζοντο ὅτι ἤθελε φυλάξῃ εἰς αὐτὰς τὴν τυραννίαν, ἢ πρὸ πάντων νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν Ἀλκιβιάδην, τῷ ὁποίῳ τὴν δυνάμιν ἐφοβῶντο, καὶ νὰ παύσεν, εἰ δυνατὸν, τὸν πόλεμον· ἔθεν ἐπεμψάν εἰς τὴν Σπάρτῃ τὸν Φρυίχον πρέσβυν περὶ εἰρήνης, ἀλλὰ δὲν εἰσηκέθη. Ὁ πολὺς δὲ αἰεθμός,

καὶ

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Η'.

καὶ
ἐπὶ
τῶν
εἰς
τῶν
Θρ
λα
πα
πα
μ
λεως
χρ
ση
μεσι
πληρ
εἰρή
του
καθ
πρὸ
ἐπ
τῶ
τις
πρ
τῶ
επε
μαχ
ραβ
Ευβο
πρ
πρ
ἐπ

καὶ ἡ ἀπόλυτος δυνάμις, τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἐζήτει νὰ λάβῃ, διέλυσεν δὴθὺς τὴν μεταξὺ των συμφωνίαν, καὶ ὁ μὲν Θηραμενίης, καὶ Ἀριστοκράτης ἐναντιώθησαν φανερά εἰς τὰς ἀδικίας τῶν σωμαρχόντων αὐτῶν, καὶ ἐνώθητες μετὰ τῶν Θρασυβέλαι, καὶ Θρασύλλαι, ἐγκαρδίωσαν τὸν λαὸν νὰ ἀνακράξῃ τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ νὰ παύσῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τυράνων· οἱ δὲ λοιποὶ Τύρανοι δὴθὺς ἐβάλησαν εἰς τὰ ὄπλα μὲν τῶν σωματοφυλάκων αὐτῶν. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τότε ἐφαίνετο ἀφύκτος, ἐπειδὴ ὁ Φρυγίχος ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Λακεδαίμονα, ἐφόνευσεν ἀπὸ οὗνα ἀπὸ τῆς Δημοκρατίας· ἀλλ' αἰμεσιτεῖαι πολλῶν φρονίμων, μάλιστα δὲ καὶ τὸ πλισίασμα τῶν Πελοποννησίων εἰς τὸν Πειρεᾶ, εἰρνώδισαν τὰ δύο μέρη, διότι Ἡγησανδεΐδας ὁ ναύαρχος τῶν Λακεδαιμονίων μὲν τεσπαρακόντα καράβια ἐφάνη ἐμπορεῖν τῶν Πειρεῶς, τὸν ὁποῖον βλέποντες οἱ Ἀθηναῖοι, δὴθὺς ἠνώθησαν, καὶ ἐπεμφαν ἑξήκοντα ἑξ καράβια ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν Θυμοχάρειτος ἐναντίον τῶν Ἡγησανδεΐδας, ὅς τις βλέπων ὅτι δὴν ἐπέτυχεν τὸν σκοπόν τε εἰς τὰς Ἀθῆνας, ἔβηεν εἰς τὴν Εὐβοίαν διὰ νὰ τὴν παρακινήσῃ εἰς ἀποστασίαν, εἰ δυνατὸν, ὅπως καὶ συλλαπανθησύντες οἱ δύο στόλοι ἐναυμάχησαν, καὶ ἔχασαν οἱ Ἀθῆναῖοι εἴκοσι καράβια, καὶ ἰκανὸς ἀνθρώπους (1), καὶ ὄλλω τὴν Εὐβοίαν, ἣτις δὴθὺς μετὰ τὴν μάχην ἀπεστάτισε. Τῆτο τὸ ἐναντίον συμβεβηκὸς ἠγείωσε τὸν λαὸν περὶασότερον κατὰ τῶν τυράνων, καὶ δὴθὺς ἐσήκωσαν τελείως τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν,

καὶ

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Η',
R 4.

καὶ ἔπεμψαν νὰ ξανακράξεν τὸν Ἀλκιβιάδην.
 Ὁ Πείσανδρος, καὶ οἱ συντύραννοί τε φοβηθέν-
 τες, ἔφυγον εἰς τὴν Δεκέλειαν πρὸς τὰς Πελο-
 πονησίους, καὶ ἔτις ὁ λαὸς ἔλαβε πάλιν τὴν
 ἐλευθερίαν, ἀφ' ἧς ἐτυραννήθη τέσσερας χεθὸν
 μῶας (1). Ἔως τὸ παρὸν ἔτος ἠκολούθησε τὴν
 συγγραφὴν τῆς Ἱστορίας τῷ πολέμῳ τῆς Ἰσο-
 ρικῆς Θεκυδίδης, συγγράφας αὐτὸν διεξοδικώ-
 τατα, καὶ ἀρχίζων ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς ἑως εἰς
 τὸν εἰκοστὸν ἡμισυ χρόνον· ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸν
 ἐτελείωσεν, ὅς τις θέλει μᾶς χρησιμώσει ὡς
 ὁδηγός.

Ἀφ' ἧς ὁ Ἀλκιβιάδης ἔλαβε τὸ ψήφισμα τῆς
 ἐπιστροφῆς τε, ἠθέλησε νὰ κατορθώσῃ κάμμιναν
 ἀξιόλογον νίκην κατὰ τῆς ἐχθρῶν, πρῶτον μὲν
 διὰ νὰ ἀποπλυῇ τὸν ῥύπον τῆς συκοφαντίας
 σου, καὶ δεύτερον διὰ νὰ ἔμβῃ θειαμβόλων εἰς
 τὰς Ἀθῆνας· ὅθεν πέρνων δέκα ὀκτὼ καρά-
 βια, ἔβηξε κατὰ τῶ Μινδάρη ναυάρχῃ τῆς Πε-
 λοποννησίων εἰς τὴν Ἄβυδον, ὅπου εὔρε τὴν
 ναυμαχίαν κροταμίνην, καὶ πίπτων κατὰ τῆς
 Λακεδαιμονίων, τὰς ἔβαλεν εἰς φυγὴν, καὶ ἔλα-
 βε ἑξήκοντα δύο ἄδεια καράβια τῆς ἐχθρῶν.
 Ἐπειτα δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ὑπῆγε μὲν δῶραν, καὶ
 πομπῆς μεγάλης εἰς τὸν Τιασαφέρην· ἀλλ' ἔ-
 τος ὁ θηριώδης βάρβαρος τὸν ἔπεμψε σιδηροδέσ-
 μιον εἰς τὰς Σάρδεις· ὅμως μετὰ ἑξήκοντα ἡ-
 μέρας κρυφίως φυγῶν, διέσπειρε λόγον, ὅτι ὁ
 ἴδιος Τιασαφέρης τὸν ἀπέλυσε διὰ νὰ τῷ ση-
 κώσῃ τὴν ὑπόληψιν ἀπὸ τὸν βασιλέα τε, καὶ
 ἀπὸ τὰς Λακεδαιμονίους.

Με-

(1) Θεκυδίδης, Βιβλ. Η'.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐγκαρδιωθέντες, ὡς εἰ-
πομεν, οἱ Ἀθηναῖοι κατέβηχον τὰς Πελοπον-
νησίους, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Κύζικον, σιωπα-
παντῶσιν αὐτὰς. Ἐν τῷ τῷ μεταξύ ἦλθεν καὶ
ὁ Ἀλκιβιάδης ἀπὸ τὰς Σάρδεις, ὅθεν ἡ ναυ-
μαχία ἐκροπήθη φοβερά, εἰς τὴν πολέμων ὁ
Μίνδαρος ἐφονεύθη, οἱ δὲ ἀνδραποί τε ἐσώθη-
σαν διὰ τῆς φυγῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔλαβον ὅλα
τὰ παράβια τῶν Πελοποννησίων, ἔξω ἀπὸ τὰ
τῶν Συρακυσίων (1), τὰ ὅποια οἱ ἴδιοι Συρα-
κῆσιοι ἔκαυσαν, διὸ καὶ ἐξωρίσθησαν τῆς παξί-
δος των. Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ὑπέτα-
ξε τὴν Πέρινθον, ἐφορολόγησε τὴν Σηλυμ-
βείαν, καὶ ἐτείχισε τὴν Χρυσόπολιν τῆς Χαλ-
κιδόνος, καὶ εἰς τοιαύτῃ κατάστασιν ἔφερε
τὰς ἐναντίους, ὥστε ἐνόμιζον ὅτι ἦσαν χαμεύοι,
καθὼς Ἰπποκράτης ὁ γεωμετρικὸς τὸ Μινδάρη
λακωνικῶς τὸ ἔγραψεν εἰς τὴν Σπάρτην, λέ-
γων· „ ἐχάθησαν ὅλα τὰ καλά, ὁ Μίνδαρος
„ ἐφονεύθη, τὸ κράτος εἶναι εἰς ἔλθειν ζω-
„ ῥοφίας, ὅθεν ἀπορέμεν τί νὰ κάμωμεν (2)“.

Τὸν δὲ ἀκόλουθον χρόνον ὁ Θρασύλος ἦλθεν
εἰς τὴν Σάμον μετὰ πενήκοντα παράβια, εἰς τὰ
ὅποια ἦσαν πάντε χιλιάδες πελτασται, χίλιοι
ὀπλίται, καὶ ἑκατὸν ἵπποις· ὅθεν ἄδύς ἐπῆ-
ρε τὴν Κολοφῶνα, καὶ ἄλλας πολλὰς πόλεις τῆς
Ἰωνίας, ἐλεπλάτισε, καὶ ἐφορολόγησεν ὅλα τὰ
παράβια τῆς Λυδίας, καὶ ἔπειτα ἠθέλησε νὰ
κτυπήσῃ τὴν Ἐφεσον· ἀλλ' ὁ Τιασαφέρνης, καὶ οἱ
σύμ-

(1) Ξενοφ. Ἐκ. Βιβλ. Α'.

(2) „ Ἐρρεῖ τὰ καλά, Μίνδαρος δ' ἀπέστυται, πει-
ρᾶ νῶντι τῶνδρες, ἀπορέομεν τί χρὴ δρᾶν“. Ξενοφ.

σύμμαχοι, δυναμωθέντες κὴ ἀπὸ τῆς Σικελεύς, τὸν ἐδίωξαν μὲ χαμὸν ξυκοσίων ἀνθρώπων. Ἐπιστρέφων δὲ, ἔλαβε τέσσαρα παράβια τῶν Συρακυσίων, κὴ ἐνώθει μετὰ τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ἐκτύπησαν τὸν Φαρνάβαζον ἔμπροσθεν τῆς Ἀβύδου, καὶ τὸν κατεχάλασαν μὲ ἐν πολυαείθμον σράτωμα. Αὐταὶ αἱ ὀρμητικαὶ νίκαι τῷ Ἀλκιβιάδῃ διέχυσαν τὸν φόμον εἰς τῆς συμμάχους τῶν Πελοποννησίων, κὴ μάλις ἢ ἐκστρατεία τῶν Καρχηδονίων κατὰ τῆς Σικελίας, οἱ τινες ἐκστράτευσαν κατ' αὐτῆς τῆς Νήσου ὑπὸ τῷ ὀδηγίῳ τῷ Ἀντίβα ἢ τῷ Γίσκῃ, μὲ ἑκατὸν χιλιάδας στρατιωτῶν· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποστασία τῶν Μήδων κατὰ τῶν Περσῶν, ὅξ ὧν ἐμποδίσθη τόσον τὸ ἐν μέρος, ὅσον κὴ τὸ ἄλλο νὰ βοηθήσῃ τῆς συμμάχους τῆς Πελοποννήσου (1). Ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ οἱ συστρατηγοὶ τῶν λοιπῶν, ἀφ' ἧ ἔκαμον μίαν σιωθήκην ὠφέλιμον εἰς τὰς Ἀθῆνας μὲ τὸν Φαρνάβαζον Σαξάπην τῆς Λυδίας, ἐμίσθωσε διὰ τῷ ποδοκρόνῳ παρτίδα, μὲ ἐνὰ σόλον ἀπὸ χεδὸν διακόσια παράβια, τὰ ὅποια ὅλα εἶχε σκεπασμένα μὲ τὰ λάφυρα τῶν ἐχθρῶν. Ἀφ' ἧ δὲ ἔφθασεν ἔμπροσθεν τῆς Πειρεῶς, ἔβρεξεν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Ἀθῆναιῶν, διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ, τὸ ὅποῖον βλέπων ὁ Ἀλκιβιάδης, κὴ ἠξόρων τὴν ἐκείνων ἀκαταστασίαν, ἐφοβήθη νὰ ἐκβῆ παρὸ τῆς ὀμιλήσεως μὲ τῆς συγγενεῖς, κὴ φίλους τῶν, οἱ τινες τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι δὲν ἦτον κἀμμία ὑποψία. Ἄξιον εἶναι νὰ θαυμάσῃ τινὰς τῷ κερφότητι, κὴ τὸ ὀμετάξεπτον τῶν Ἀθῆναιῶν, διότι ἀπὸ τὸ ἀκρον μῖσος ἔφθασαν

(1) Ξενοφῶν Βιβλ. Α'. τῶν Ἑλλήνων.

Ἀθηναίους, καὶ ἔπειτα ἐπλόσεν εἰς τὴν Σά-
μον. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες τὰ προ-
χωρήματα τῆ Ἀλκιβιάδου, ἐσήκωσαν τὴν ναυαρχίαν τῆ Κρατισσιπίδα, καὶ ἐψήφισαν ναύαρχον τὸν Λύσανδρον. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς πλέον ἐν-
δόξους οἰκίας τῆς Σπάρτης, ἀπόγονος τῆς Ἡρα-
κλειδῶν, σωφιστικῆς εἰς τὴν σκληρὰν διαγω-
γὴν τῆς Σπάρτης, ὅσον γενναῖος κατὰ τὴν ψυ-
χὴν, ὅσον εὐγλωττος κατὰ τὴν γλῶτταν, καὶ ἀμίμητος εἰς τὴν πανουργίαν, καὶ βίαν, ὅθεν ὅτε τὸν κατηγοροῦν ὡς πανουργόν, καὶ παραβά-
τῃ τῆς σωφικῶν, ἔλεγε· „ ὅπως δὲ φθά-
νει ἢ λεοντῆ, ἃς προσαρμόττωμέν τὴν ἀλω-
πεκλί (1) “.

Κατὰ τῆτον τὸν χρόνον Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
τῆς Περσίας ἐπέμφε τὸν υἱόν τε Κῦρον τὸν νέον
πληρεξέσιον Σαξάπην τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας,
παραγγέλλων αὐτὸν νὰ βοηθήσῃ τῆς Λακεδαί-
μονίως, ἐπειδὴ ἕως τότε ἡ πολιτικὴ τῆς Σαξά-
πῶν ἦτον τὸ νὰ ἀδυνατίσῃ καὶ τὰ δύο μέρη,
ὅτε μὲν βοηθῶντες τὸ εἶ, ὅτε δὲ τὸ ἄλλο. Ἀλ-
λ' ὁ Κῦρος παρακινήθει ἀπὸ τὸν Λύσανδρον,
τῆ ὁποῖα τὰ προτερήματα τὸν εἶχον ὑποδελώ-
σει περὶ αὐτότερον εἰς βοήθειαν τῆς Λακεδαίμο-
νίων, ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν μισθόν, ὅς τις ἐχρεω-
σεῖτο εἰς τῆς στρατιώτας, καὶ διώρισε τέσσαρας
ὀβολὸς τὴν ἡμέραν μισθὸν διὰ κάθε στρατιώ-
τῃ εἰς τὸ ἐξῆς. Τῆτο ἀδυνατίσῃ τὴν δύναμιν
τῆς Ἀθηναίων, ἐπειδὴ οἱ στρατιῶται ἐφθγον,
καὶ ὑπήγαινον μὲ τὸ μέρος τῆς Λακεδαίμονίων,
ὅ-

(1) „ Ὅπως ἐκ ἐξικνεῖται ἢ λεοντῆ προσαρπτεόν εἶναι
τὴν ἀλωπεκλί “. Πλάταρχ.

ἔθρον ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπλόσει εἰς τὴν Ἰωνίαν, διὰ τὴν συνάξην χεῖματα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ τῆς στρατιωτικῆς, καὶ ἀφίγων εἰς τὸν σόλον τὸν Ἀντίοχον, παρήγγειλεν αὐτῷ τὴν μὴ πλόσῃ, μήτε τὴν ναυμαχίῃ κατὰ τὸν Λύσανδρον ἕως τὴν ἐπιστροφῆν τε.

Ἀλλ' ἔτος εἴτε ἀπὸ ἀνοησίας, εἴτε ἐλπίζων τὴν νικῆσθαι διὰ τὴν δοξαδίην, ἐπλόσε μὲ δὺν παράβια εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἐφέσου, παρακινῶν τὸν Λύσανδρον εἰς μάχην, ὅστις καὶ τὸν ἐδίωξε. Βλέποντες δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι τὸν Ἀντίοχον ὅτι ἐκινδυνύει, ἔβησαν εἰς βοήθειάν τε, καὶ ἔπος ἐκροτήθη ἡ ναυμαχία, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἔχασαν δεκαπέντε παράβια, καὶ ὀλίγους ἀνθρώπους (1). Εὐθύς δὲ ὅτε ἔμαθον ὁ Ἀλκιβιάδης αὐτὰ, ἔβησαν εἰς βοήθειαν· ἀλλ' ὁ Λύσανδρος δὲν ἠθέλησε τὴν ἐκβῆ εἰς μάχην, μόνον ἔσεκεν εἰς τὸν λιμένα. Οἱ Ἀθηναῖοι λοιπὸν μαθόντες αὐτῷ τὴν δυσυχίαν, ἀπέδωκαν τὴν αἰτίαν εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐχθρῶν τε, ὑσερήθη τῆς ἀξίας ἀδίκως, καὶ παραλόγως. Αὐτ' αὐτὸ δὲ ἔπεμψαν δέκα ἄλλες στρατηγῆς, καὶ ἔπος ἐτελείωσεν ὁ εἰκοστὸς τέταρτος χρόνος τῆς πολέμου, καθ' ὃν οἱ Καρχηδόνιοι ἐστράτευσαν δεύτερον κατὰ τῆς Σικελίας μὲ ἑκατὸν εἰκοσι χιλιάδας ἀνθρώπους τῆς ξηρᾶς, καὶ ἑκατὸν εἰκοσι παράβια διὰ θαλάσσης (2).

Τὸν δὲ ἀκόλουθον χρόνον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψήφισαν Ἀρχιστράτηγον τὸν Καλλικρατίδαν, ἀντί

(1) Ἐκφορ. Βιβλ. Α'.

(2) Αὐτόδι.

τὸ τοῦ Λυσάνδρου. Οὗτος ἦτον ὁμοίος εἰς τὴν ἀνδρίαν τῷ σώματι μὲ τὸν Λύσανδρον, ἀλλὰ πολὺ ἀνώτερος εἰς τὴν ἀρετὴν, εἰλικρινής, φιλοδίκαιος, καὶ ἐνὶ λόγῳ εὖας τῶν παλαιῶν Σπαρτιατῶν. Ἀλλ' οἱ σύμμαχοι ὄντες μαθημένοι μὲ τὸν Λύσανδρον, ὅς τις τὰς ἀφινε νὰ κάμνουν τὰ κακὰ θελήματά των, τὸν ἐδέχθησαν μὲ ψυχρὸν πρόσωπον. Οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὸν Κύρον νὰ ζητήσῃ τὸν μισθὸν τῶν στρατιωτῶν, καὶ βλέπων τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν Περσῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπειπαίζετο ἄπονον τινὰ ἢ ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων, ἀγωνικήσας ἔφουγε (1), καὶ εἶπεν ὅτι εἶναι δυσυχέστατοι οἱ Ἕλληες, οἵτινες διὰ χήματα ἐκολάκιδον τὰς βαρβάρους, καὶ ὠρκιάθη ὅτι ἀν' ὑπάγῃ εἰς τὴν Σπάρτην θέλει ἀγωνισθῆναι νὰ φιλιώσῃ τὰς δύο πόλεις Ἀθῶνας, καὶ Σπάρτην, διὰ νὰ μὴ περιπαίζωνται ἀπὸ τοὺς βαρβάρους. Ἐπιστρέφων λοιπὸν ὁ Καλλικρατίδας, ἐπολιόρκησε τὴν Μεθύμειν τῆς Λέσβου, τὴν ὁποίαν ἐκυείδισε δι' ὀρμῆς, καὶ τὰ μὲν χήματα ὅλα ἤρπασαν οἱ στρατιῶται, τὰς δὲ ἀνθρώπους ἠλόθερωσε, μὲ ὄλον ὅτι οἱ σύμμαχοι τὸν παρεκίνεον νὰ τὰς πωλήσῃ ὡς δούλους· ἀλλ' αὐτὸς εἶπεν ὅτι δεῦν καταδέχεται νὰ πωληθῆτις Ἕλληες ἐν ὅσῳ αὐτὸς ἡγεμονύει τῆς θαλάσσης (2). Μετὰ ταῦτα δὲ διώκει τὸν Κόνωνα, καὶ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ναυμαχήσῃ

εἰς

(1) „ Εἰπὼν ἀδλιωπάτης εἶναι τὰς Ἕλληνας, ὅτι βαρβάρους κολακίδουσιν εὐκα ἀργυρίῃς, φάσκοντε, ἡ σωθῆναι οἴκαδε κατὰ τὸ αὐτῷ δωρατὸν διαβάξεν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους“. Ξενοφ. Βιβλ. Α'.

(2) „ Ἐαυτῷ γε ἀρχοντος εἰδένα τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ ἐκείνους δωρατὸν ἀνδραποδιθῆναι“. Ὁ αὐτός.

εἰς τὸν λιμένα τῆς Μιτυλλῶνς, ὅπου ὁ Κόνων
 ἔχασε τριάκοντα καράβια, οἱ δὲ ἀνδραποὶ ἐ-
 σώθησαν διὰ τῆς φυγῆς εἰς τὴν Ξηραὴν, καὶ οὐδὺς
 ὁ Καλλικρατίδας τὸν ἐπολιόρκησε εἰς τὴν Μι-
 τυλλῶν μετὰ ἑκατὸν ἐβδομήκοντα καράβια. Στε-
 νοχωρούμενος λοιπὸν ὁ Κόνων ἀπὸ ζωοφορίαν
 εἰς τὴν Μιτυλλῶν, ἀρμάτωσε δύο καράβια
 τὰ πλέον ἐπιπέδεια εἰς τὸ πλόσιμον, καὶ πα-
 ρατηρῶν τὸν καιρὸν, ὅτε οἱ Πελοποννήσιοι ἦσαν
 ἔξω εἰς τὴν Ξηραὴν γόματίζοντες, τὰ ἔσειλε
 διὰ νὰ δώσωσι τὴν εἰδησίην εἰς τὰς Ἀθῶνας,
 ἀν ἡμπορέσωσι νὰ περάσωσι, καὶ τὸ μὲν ἔφυ-
 γε, τὸ δὲ ἄλλο ἔλαβον οἱ ἐχθροί. Ἀφ' ἧ δὲ
 ἦλθεν ἡ εἰδησίς εἰς τὰς Ἀθῶνας, ἀπεφάσισαν
 οἱ Ἀθηναῖοι νὰ πέμψωσι ἑκατὸν δέκα καρά-
 βια εἰς βοήθειαν. Ἐν τῷ τῷ μεταξὺ Διομέ-
 δων ὁ συστρατιγὸς τοῦ Κόνωνος ἐρχόμενος εἰς
 βοήθειαν αὐτῶ μετὰ δώδεκα καράβια, καὶ κτυπη-
 θεὶς ἕξαφνα ἀπὸ τὸν Καλλικρατίδαν, ἔχασε
 τὰ δέκα, καὶ μόλις αὐτὸς μετὰ τὰ δύο ἔφυγε.
 Μετὰ δὲ τετράκοντα ἡμέρας ἔφθασεν ἡ βοήθεια
 τῶν Ἀθηναίων ἑκατὸν δέκα καράβια εἰς τὴν
 Σάμον, ὅπως ἐσώθησαν μετὰ τῶν συμμαχῶν,
 καὶ ἔγιναν ὅλα ὅμῃ ἑκατὸν πενήκοντα. Ὁ δὲ
 Καλλικρατίδας ἀκύνων αὐτῶ τὴν βοήθειαν, ἀ-
 φησε πενήκοντα καράβια εἰς πολιορκίαν τῆς Μι-
 τυλλῶνς, καὶ ἐπλόσε μετὰ τὰ ἑκατὸν εἰκοσι, διὰ
 νὰ κτυπήσῃ ἕξαφνα τὴν νύκτα τὰς Ἀθηναίους·
 ἀλλὰ μία ῥαγδαία βροχὴ ἐμπόδισεν αὐτὸν,
 ὅθεν ἐπλόσεν εἰς τὰς Ἀργινέσας, ὅπως ἐσυ-
 ναπαντήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι.
 Ἡ ναυμαχία ἔγινε πολλὴν ὥραν πεισματώδης,
 καὶ ἀμφίβολος· ἀλλ' ἐπειτα, ἐπειδὴ ἐφονδύθη
 ὁ Καλλικρατίδας, οἱ Πελοποννήσιοι ἐβάλλθησαν
 εἰς

εἰς ἀταξίαν καὶ φυγῆν. Εἰς αὐτῶν τῶν ναυμα-
 χίαν ἐχάθησαν εἴκοσι πέντε παράβια τῶν Ἀ-
 θηναίων, τῶν δὲ Πελοποννησίων περισσότερα
 ἀπὸ ἐξήκοντα (1). Μετὰ τὴν μάχην οἱ στρατι-
 οὗοι τῶν Ἀθηναίων διώρισαν τὸν Θηραμμένην, καὶ
 Θρασύβελον νὰ πλεύσωσι μὲ τεσσαράκοντα πα-
 ράβια διὰ νὰ σηκώσωσι τὰ σώματα τῶν θανατω-
 θέντων στρατιωτῶν, καὶ νὰ τὰ θάψωσι· ἀλλὰ
 μία παραχῆ τῆς θαλάσσης τοὺς ἐμπόδισεν
 ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κοινὰ εἰς τὰς Ἑλ-
 λήνας ἦτον ἱερώτατον, τὸ νὰ ἀποδίδεν δηλαδὴ
 εἰς τὰς ἀποθανόντας τὰς ἐπικινδύεις τιμὰς· ὁ-
 θεν κατηγορήθησαν οἱ στρατιοὗοι ὅτι ἀπὸ ἀμέ-
 λειαν, καὶ ὄχι ἀπὸ παραχῆ τῆς θαλάσσης ἀ-
 φησαν ἀτάφως τὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθα-
 νόντας· διὰ τὸ ὁποῖον ἠγανάκτησεν ὁ δῆμος,
 καὶ τὰς ἔκραξεν εἰς τῶν πάτριδα διὰ νὰ ἀπο-
 λογηθοῦν. Ὁ πρῶτος, ὅστις κατηγορήθη τὰς
 στρατηγὰς, ἦτον ὁ Θηραμμένης, διὰ νὰ ἀποτεινά-
 ξη τὸ βάρος τῆς κατηγορίας ἀπὸ τὸν ἑαυτόν τε·
 ὀδύπτερος ὁ Ἀρχέδημος, καὶ τρίτος ὁ Καλλίξε-
 νος ὁ Δημαγωγός, ὅστις ἐφέρθη μὲ περισσότε-
 ραν ὀρμῆν κατ' αὐτῶν. Εἰς μάχην ἀνέστη ὁ Εὐ-
 ρυπτόλεμος ὀμιλῶν ὑπὲρ αὐτῶν, ἐπειδὴ ἀπὸ
 τὰς Βελότας ἄλλος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντισταθῆ,
 παρὰ ὁ Σωκράτης, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἄλλο δὲν
 ἀποφασίζει, παρὰ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διορίζει
 ὁ Νόμος (2). Ἐθανατόθησαν λοιπὸν οἱ ἔξ
 παρόντες στρατιοὗοι, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἰς ἦτον

(1) Ξενοφ. Βιβλ. Α΄.

(2) „ Οὗτος δ' οὐκ ἔφη ἄλλ' ἢ κατὰ νόμον ποιῆ-
 σαι“. Ξενοφ.

ὁ Περικλῆς υἱὸς τῆ ἐνδόξου Περικλέους, ἀφ' οὗ ἐνίκησαν τὰς ἐχθρὰς τῆς πατρίδος. Δὲν ἐπέ-
 ρασεν ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ ὁ λαὸς ἔξεσκο-
 τίσθη ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ ἐκατάλαβε τὸ μέγα
 σφάλμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν· ὅθεν κατέβη εἰς τὰς
 εἰς τὴν παρακινήσαντας, τὰς ὁποίας καὶ ἔδη-
 σαν, διὰ νὰ κειθῶσι τέσσαρες τὸν ἀειθμὸν·
 ἀλλ' ἔφυγον κρυφίως ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἰς και-
 ρὸν μιᾶς συγχύσεως· ὁ δὲ Καλλίξενος κατέ-
 βη εἰς τὰς Ἀθῶνας, ὅτε μετεβάλλθη ἡ διοίκη-
 σις, ἀλλ' εἰς τοσῶτον μῖσος ἦτον ἀπὸ ὅλης, ὥ-
 σε ἀπέθανεν ἀπὸ τῆς πείνας. Μετὰ τὸν θά-
 νατον τῆς Καλλικρατίδα οἱ σύμμαχοι τῆς Πελο-
 ποννησίων ἔσειλαν εἰς τῆς Λακεδαίμονα μη-
 νύοντες τὰ συμβαῖντα, καὶ ζητῶντες τὸν Λύσαν-
 δρον ναύαρχον· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ναύαρχον
 μὲν ἐψήφισαν κάποιον Ἄρακον, τὸν δὲ Λύσαν-
 δρον ἔσειλαν ὡς γραμματικὸν τῆς πόλεως, διότι
 ἦτον Νόμος εἰς τῆς Σπάρτῃ νὰ μὴ γίνηται
 ναύαρχος δύο χρόνος καθ' ἑξῆς ὁ αὐτός. Ἐλ-
 θόντες λοιπὸν εἰς τὴν παρέλαβον τὸν πόλον, καὶ
 μάλιστα ὁ Λύσανδρος, εἰς ὃν οἱ Σύμμαχοι ἀ-
 πέβλεπον περαιοτέρων. Τότε ἐτελείωνεν ὁ εἰ-
 κοστὸς πέμπτος χρόνος τῆς πολέμου, καθ' ὃν Δα-
 ρεῖος ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐσήκωσε τῆς ἡ-
 γεμονίαν τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας ἀπὸ τὸν Κύρον
 διὰ τὰς ἀταξίας του, καὶ μάλιστα διὰ τὸν φό-
 νον τῆς δύο ἑξαδελφῶν αὐτῆς, καὶ προσηύμε-
 νος ὅτι ἦτον ἀρρώστος, ἔκραξεν αὐτὸν εἰς τῆς
 Περσίαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Λύσανδρος ἐπλόυσε κατὰ
 τῆς Λαμψάκης, τὴν ὁποίαν μὲ ἐρμὴν ἐξέστίασε,
 καὶ τὰ μὲν πρᾶγματα παρέδωκεν εἰς διαρπα-
 γῆν τῆς στρατιᾶς, τὰς δὲ ἀνθρώπους ἀφῆκεν

τὸν Εὐαγόραν, βλέπων ὅτι ἡ δύναμις τῆς Ἀθωαίων κατὰ κράτος ἠφανίσθη, ὁμοίως καὶ ἡ Πάραλος (τὸ ἱερόν δηλαδή παράβι) ἐπλόυσεν διὰ τὰ φέρη τὴν ἀπόκταίαν εἰδήσιν εἰς τὰς Ἀθώας· τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα ἐκυρίδυσεν ὁ Λύσανδρος μετὰ τῆς στρατηγῶν καὶ στρατιωτῆς, ἔξω ἀπότινας ὀλίγας, οἳ τινὲς ἐλυξώθησαν διὰ τῆς φυγῆς. Μετὰ ταῦτα ὁ Λύσανδρος ἐσωάζε τὰς Συμμάχους, καὶ ἐσυμβελλόετο περὶ τῆς αἰχμαλώτων, οἳ τινὲς ἦσαν ἑξῆς χιλιάδες, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλατάρχου· ὅθεν ἀπεφασίδθη τὰ φονόθεν ὅλοι, ὅσοι ἦσαν Ἀθωαῖοι (διότι ἔτι πρὸ ὀλίγου εἶχον γράψην ψήφισμα, ὅσους τῆς Πελοποννησίων ἠθέλαν λαβῆ, τὰ τὰς κόπτειν τὴν δεξιάν χεῖρα) ἔξω ἀπὸ τὸν Ἀδείμαντα, ὅστις εἶχεν ἀντιπαθεῖν εἰς αὐτὸ τὸ παρανόμον ψήφισμα. Ὑπωπτόθη δὲ ἔπος ὅτι ἐγίνε καὶ προδότης εἰς τὸν ἀφανισμόν τῆς Ἀθωαίων, κατὰ τὴν ἀναφορὰν τοῦ Ξενοφῶντος (1).

Ὁ δὲ Λύσανδρος ὑπῆγεν ἔπειτα εἰς ὅλας τὰς συμμάχους Πόλεις τῆς Ἀθηναίων, καὶ ὅσους εὗρισκον εἰς αὐτὰς Ἀθωαίους, τὰς ἐπεμπεν εἰς τὰς Ἀθώας μὲ κεφαλικὴν τιμωρίαν, αὐτῶν ἠθέλαν πηγαίνῃ ἀλλῶ, καὶ τῆτο ἔκαμνε διὰ τὰ συναχθεῖν λαὸς πολὺς εἰς αὐτῶν τὴν Πόλιν, καὶ ἐπομνάως τὰς σκνοχωρηθεῖν ὀλίγωρα ἀπὸ ζωφοφίαν, καὶ τὰ παραδοθεῖν. Ἐσείλε δὲ ἔτι καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅτι πλέει καὶ τῆς Ἀθηνῶν μὲ διακόσια παράβια, ὅθεν τὰ πηγαίνου καὶ αὐτοὶ διὰ ξηρᾶς. Οἱ Ἀθωαῖοι, ἀφ' ἑ-

(1) Βιβλίον Β'.

ἔλαβον τὴν Θλιβεράν εἶδησιν διὰ τῆς Παράλης, ἥτις εἰς καιρὸν νυκτὸς ἔφθασεν εἰς τὸ Πειρεᾶ, ἐκυριόθησαν ἀπὸ τοῦτον φόβον ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, ὥσε κανεῖς δὲν ἐκοιμήθη, ἀλλ' ἔφεχον ὀδυρόμενοι, καὶ ἐσφυμέμενοι τὰς σφαγὰς, τὰς ὁποίας ἔκαμον εἰς τὰς συμμαχίας τῆς Σπάρτης, ἐνόμιζον ὅτι καὶ αὐτοὶ θέλουν δοκιμάσει τὰς ἰδίας, ὅθου τὴν ἀκόλεθον ἡμέραν ἔκαμον σύναξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφασίθη νὰ φράξεν ὅλας τὰς λιμενάς, ἔξω ἀπὸ εἴνα, νὰ διορθώσεν τὰ τείχη, καὶ νὰ ἐτοιμαθῶν διὰ πολιορκίαν. Ἐντὸς δὲ ὀλίγων ἡμερῶν ἐφαίνη ὁ Λύσανδρος ἔμπαρθεν τῷ Πειρεᾶς μὲ ὅλιω τὴν θαλάσσιον δύναμιν, καὶ ὁ Πausanίας μὲ τὸν Ἀγίδα, οἱ δύο βασιλεῖς, μὲ ὅλας σχεδὸν τὰς Πελοποννησίους, ἔξω ἀπὸ τὰς Ἀργεῖας, ἐστρατοπέδωσαν κοντὰ εἰς τὴν Πόλιν, ὅπρ ἦτον ἡ Ἀκαδημία. Οἱ Ἀθηναῖοι λοιπὸν πολιορκούμενοι διὰ ξηρᾶς, καὶ θαλάσσης, ἐστυχοχωρήθησαν ἐντὸς ὀλίγου ἀπὸ ζωῆφου. διὸ ἐσειλαν εἰς τὸν Ἀγίδα πρέσβεις διὰ συνηθήκας, νὰ γίνεν δηλαδὴ σύμμαχοι τῶν Πελοποννησίων, μόνον νὰ ἔχεν τὰ τείχη, καὶ τὸν Πειρεᾶ· ἀλλ' ἔτος ἐπεμψεν τὰς πρέσβεις τῆς εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ τινες ἔπαρὸ τῶ νὰ ἔμβεν εἰς αὐτὴν, ἔλαβον ἀπόκεισιν ἀπὸ τὰς Ἐφόρους νὰ ἐπιστρέψεν ὀπίσω, καὶ νὰ γυρίσεν μὲ ἄλλας συνηθήκας. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἀφ' ἧ ἔμαθον ἀπὸ τὰς Πρέσβεις αὐτὴν τὴν ἀπόκεισιν τῶν Ἐφόρων, ἔπεσαν εἰς ἄκραν λύπην, διότι ἐνόμιζον, ὅτι θέλουν αἰχμαλωτιθῆ. Κανεῖς ὅμως δὲν ἐτολμᾶσε νὰ ἀπαφέρῃ διὰ χαλασμὸν τῶν τειχῶν, ἀλλὰ μάλιστα εἴνας ἐδέθη, ὅς τις ἀνέφερε τοῦτον λόγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἔπειτα δὲ ἐπεμψαν τὸν

Θη-

Θ

γ

π

π

ε

ε

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

π

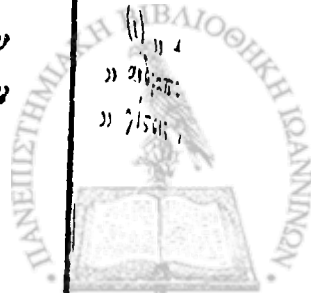
π

π

π

π

π

Θηρακινή εἰς τὸν Λύσανδρον νὰ παρατηρήσῃ τὴν γνώμην τε, αὐτὸν δέχονται τὰς σιωπῆκας, διότι θέλουν νὰ χαλαρῶν τὰ τείχη, ἢ ὅτι θέλουν νὰ τὰς αἰχμαλωτίσῃ. Ὁ δὲ Θηρακινὸς ἀφ' ἧς ἐσάλθη, διέβριψε βρεῖς μύθους καὶ περιεσσότερον εἰς τὸν Λύσανδρον παρατρῶν, ἕως ἧς οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελαν συνοχωρηθῆναι διὰ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τῆς ζωοφιλίας, καὶ δεχθῶσι κάθε συνθήκην· ὅθεν ἐπιστρέφων τὸν τέταρτον μύθον εἶπεν, ὅτι ὁ Λύσανδρος, ἀφ' ἧς τὸν ἐκράτησε τὸσον καιρὸν εἰς μάτην, ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτον πληρεξέσιος. Οἱ Ἀθηναῖοι τότε χεδὸν κατώπησαν εἰς ἀπελπισίαν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀποθανόντων ἀπὸ τῆς πείνας. Ἐπεμψαν ὅμως αὐτὸν, καὶ ἄλλας ἐννέα πρέσβεις πληρεξέσιους περὶ εἰρήνης εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου συνήχθησαν ὅλοι οἱ σύμμαχοι τῆς Πελοποννήσου διὰ νὰ πραγματωθῶν τὰ ἀρθρα αὐτῆς, καὶ οἱ μὲν Κορινθιοὶ, καὶ Θηβαῖοι ἔλεγον, ὅτι πρέπει νὰ αἰχμαλωτίσῃ τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὴν Πόλιν μετὰ τῆς Πειρεῶς νὰ ἀνασκάψῃ, οἱ δὲ Σπαρτιάται εἶπον ὅτι δὲν θέλουν αἰχμαλωτίσει μίαν Πόλιν Ἐλλωικῶν, ἢ τις ἔκαμε μεγάλα κατὰ εἰς τὰς παλαιὰς καιρὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα (1). Ἐκαμαν λοιπὸν τὴν εἰρήνην εἰς τὰς ἐξῆς συμφωνίας. Πρὸ Χριστοῦ 404.

Α'. Νὰ χαλαρῶν τὰ μακρὰ τείχη, καὶ τὸν Πειρεῶν.

Β'.

(1) „ Λακεδαιμόνιοι δὲ ἔκ ἐφασαν πόλιν Ἐλλωίδα ἀνδραποδιῶν, μέγα ἀγαθὸν ἐργασμῶν ἐν ποῖς μεγίστοις κινδύοις γενομένοισι τῇ Ἑλλάδι“. Ξενοφ.

Β'. Να παραδώσεν οἱ Ἀθηναῖοι ὅλα τὰ κάρabia ἔξω ἀπὸ δώδεκα.

Γ'. Να εἶναι σύμμαχοι τῆς Λακεδαιμονίων διὰ ξηρᾶς, ἢ θαλάσσης.

Δ'. Να δεχθῆν ὅλας τὰς ἐξοείσεις.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Θηραμένης εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκοινολόγησε τὰς συμμαχίας· τὰς ὁποίας οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς λιμῆς ἐδέχθησαν, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν ὁ Λύσανδρος εἰς τὸν Πειρεᾶ, καὶ ἄρχισε νὰ ἀνασκάπτῃ, καὶ νὰ καταχαλᾷ τὰ τείχη μετ' ὀργάνων μωσικῶν, καὶ ἄλλων παιγνιδίων, ὡσὰν νὰ ἐλάμβανεν ἡ Ἑλλάς τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὡς λέγει ὁ Ξενοφῶν (1). Ἐπειτα συστήσας ξιάκοντα ἄρχοντας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τυράνους εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ λαβὼν ὅλας τὰς ναῦς, ἀνεχώρησε, καὶ ἔτις ἐτελείωσεν ὁ εἰκοστὸς ὄγδος χρόνος, ὁμῶς καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς Πόλεμος μετ' αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον κεφαλαιωδῶς, καὶ ἐν συντόμῳ ἐδιηγῆθημεν· ὅστις δὲ ἐπιθυμεῖ πλατυτέραν περιγραφὴν τῆς, ἢ ἀναγνώσῃ τὸν Θεκυδίδου, καὶ τὰ δύο πρώτα Βιβλία τῆς Ἑλληνικῶν τῆς Ξενοφῶντος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΤΟΜΟΥ.

ΠΙ-

(1) „Καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐληθῶν πολλῆ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνῃ πῆν ἡμέρᾳ τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν πῆς ἐλευθερίας“. Ξενοφ. Βιβλ. Β΄.

Π Ι Ν Α Ξ
 Τ Ω Ν Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ω Ν
 Τ Ο Υ Π Ρ Ω Τ Ο Υ Τ Ο Μ Ο Υ .

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν γένει. Σελ. 1

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

Περὶ Μυθολογίας τῆς Ἑλλήνων. 5

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

Περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἀποικιῶν, καὶ
 περὶ ἀρχῆς τῶν πολιτισμῶν αὐτῆς, καὶ
 πρῶτον περὶ τῆς Σικυῶνος. 14

Περὶ τῶν Ἄργεος. 14

Περὶ Ἀθηνῶν 16

Περὶ τῆς Σπάρτης 20

Περὶ τῆς Θηβῶν 22

Περὶ τῶν Τρωϊκῶν Πολέμων 26

Περὶ τῆς Ἀχαιΐας 29

Περὶ τῆς Κορίνθου 30

Περὶ τῆς Ἠπείρου 31

Περὶ τῆς Μακεδονίας 33

Πί-

Πίναξ Γεωγραφικός, τῶν κυριωτέρων Τόπων, καὶ Πόλεων τῆς Ἑλλάδος.	35
Περὶ τῶν εἰς τὴν Εὐρώπῳ διαφόρων Ἀποικιῶν τῆς Ἑλλάδος	42
Περὶ τῶν εἰς τὴν Ἀσίαν Ἀποικιῶν.	43
Περὶ τῶν Νήσων τῆς Ἑλλάδος.	44

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ'.

Περὶ τῆς ἐν τῇ Σπάρτῃ Νομοθεσίας τῆς Λυκέργῃ.	45
---	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'.

Περὶ Νομοθεσίας τῆς Δράκοντος, περὶ Νόμων τῆς Σόλωνος, περὶ συστάσεως τῆς Δημοκρατίας, καὶ τῶν λοιπῶν ἕως τῆς Περσικῆς Πολέμου.	63
---	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ϛ'.

Περὶ τῶν συμβεβηκότων ἐν τῇ Ἑλλάδι μετὰ τὸν διαγμὸν τῆς Ἰππίας, καὶ περὶ τῆς μάχης τῆς Μαραθῶνος, ἕως εἰς τὸν θάνατον τῆς Μιλτιάδου.	77
--	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ'.

Ἐξακολούθησις τῆς Ἱσορίας μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μιλτιάδου ἕως εἰς τὴν μάχην τῆς Σαλαμῖνος, καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Ξέρξου.	90
--	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η.

Εξ ακολουθίας τοῦ Περσικοῦ Πολέμου
ἄχρι τῆς μάχης τῆς ἐν Πλαταιαῖς,
καὶ τῆς ἐν τῇ Μυκάλῃ Ναυμα-
χίας. 124

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ.

Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι συμβεβηκότων
ἀπὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς Μάχης ἕως
εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστίδου. 139

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι.

Περὶ Κίμωνος, καὶ Περικλέους, καὶ τῆς αἰ-
τιῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου. 161

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΑ.

Περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου ἕως
τὸν πέμπτον χρόνον αὐτοῦ. 182

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΒ.

Περὶ τῆς συμβεβηκότων ἀπὸ τὸν πέμ-
πτου χρόνου τοῦ πολέμου ἕως τὴν ἐπὶ
τοῦ Νικίᾳ εἰρῶν. 212

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΙΓ.

Ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Νικίᾳ εἰρῶν ἕως
τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐν Σικελίᾳ. 231

Κ Ε.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ'

Α'πό τῶ ἐν Σικελία δυσυχίαν τῆς Ἀθωαίων ἕως τὴν ἄλωσιν τῆς Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Δυσανδρα.

258

